Extrauagantes communes.

Cernis extrauagantes communes.
Hic multarum ſunt adiunctiones.
Adduntur ſummaria ſingulis.
Plures imprimuntur cum gloſulis.
Vides marginis quotationes.
Iſtis datur tabula vtilis.
Situātur ſub aptis titulis.

Perlegites varias/ſparſas/extraq̧ʒvagātes
Has decretales: quarū numerū manifeſtat
Syllaba cuiuſuis dictaminis hic ſituati.
Sedulus aſpiciat lector:ſi vera fatemur.
Dat cognomentū collector grāmate primo.
Ut ſuus ad ſedes flāmaris ſcandat olympi.
Spirit⁹ ethereas:multo poſt fata precatu.

Addicio vltra primeuam impreſſionem.
¶ Sedes apl̄ica. d̄ offi. delega. Execrabil̄. de pb. ꝛ Suſcepti. ſub ti. ne ſe. va. q̄ ſunt Joānis vigeſimiſecūdi: hic cū gloſis ꝛ interpretatiōe dn̄i Guillermi de mōte lauduno imprimunt̄.
¶ Sup cathedrā. ſub ti. d̄ ſepl̄. cū glo. reuerē di p̄ris ꝛ dn̄i/dn̄i Joānis mōachi/tituli ſctōꝝ marcellini ꝛ petri cardinal̄ d̄ picardia oriūdi
¶ Uas electōis ſub ti. d̄ cēſi cū ꝯmētario dn̄i Joā. frācīſci de pauinis/iurꝫ vtriuſq̧ ꝛ ſacre theologie doctorꝫ ꝛ cāꝑ ſacri palatij apl̄ici auditorꝫ. qui ꝛ tractatū viſitationū īgenioſe ad modū ꝯpoſuit: ad quē ſuis ī glo. q̄nq̧ r̄mittit.
¶ Gloſa p̄fati Joā. mōachi ī extrauagātib⁹ bōifacij. viij. pri⁹ exēplariū vicio corrupta/in mltꝫ hic īueīt̄ emēdata. Preſ̄tim ī his. c. rē nō nouā. d̄ do. ꝛ ꝯtu. d̄teſtāde. d̄ ſepl̄. ātiq̄ꝝ. d̄ pe. ꝛ re. excōicam⁹. de ſen. excō. ꝛ. c. ꝓuide. ibidē.
¶ Addicio dn̄i Joā. frācīſci d̄ pauinis in his p̄cipue q̄ttuor. iniūcte. d̄ elec. deteſtāde. ꝛ ſup cathedrā. de ſepul. ꝛ. c. antiq̄rū. de peni. ꝛ re. Addit̄ īſup valde notabil̄ qd̄ reuerēdi p̄ris ꝛ dn̄i: dn̄i petri bertrādi: ti. ſci clem̄tꝫ pbr̄i cardinal̄ ī extrauag. Unā ſctām ecclīā d̄ ma. ꝛ obe. Que eſt verū ptās ſpūal̄ debeat dn̄ari tpali.
¶ In. vij. ſupiorib⁹ primis ꝟſicul̄ ſunt. lxx. ſyllabe: cū. x. q̄s ꝯtīeat. q̄ erat nūer⁹ extrauagātiū. Sʒ. v. articl̄i ſupradicti d̄notare p̄nt q̄nq̧ extrauagātes priori adiectas impſſioni. q̄rū noīa cū ſua ſituatōe ī trib⁹ p̄is patēt articul̄.

¶ Hieronymi Clarii Brixiani iuris vtriuſqꝫ doctoris Prothonotarij ⁊ Comitis apoſtolici/ in extrauagātes decretales breue preludium.

Um oēs magiſtratus preſertim eccleſiaſtici decidendas cauſas: ⁊ ceteri iuriſꝑiti quib⁹ interpretādi/ conſulēdiqꝫ tribuit facultas reſpōſa ſua iuxta cōſtitutiones romanorū pontificū: nō ſolum que in corpore iuris clauſe reperiūtur: verū etiam ſcḋm extrauagātium diſpoſitionem ſint prolaturi: ſi modo ipis extrauagātibus adſint reqſita que epiſtola Innocētij.iij. ad Heliēſ.epm depoſcit: ipſarum lectionē non negligendam cenſeo. ¶ Quippe ſententia lata con-

Snia ꝯ extrauagantē lata an valeat.

tra extrauagātem publicatam ⁊ indubitatā eſt ipſo iure nulla: ante publicationē vero ſecus: vt nota. in prohemio clementinarum in verbo decetero: et in cle. nolentes. de heretí. Sed ſi eſt publicata ⁊ indubitata: eſt ipo iure nulla/ tanqꝫ lata contra legem ſcriptam. not. Bal. in. l. ij. C. qn̄ ꝓuo. non eſt neceſ. ⁊ But. in ca. j. ⁊ ca. cū inter. de re iudi. ⁊ ꝓbatur in. l. j. §. item cū contra ſacras. ff. q̄ ſen. ſine ap. reſcin. Exemplum in extrauagāti. Execrabilis/ ſcḋm Abba. in ca. paſtoralis. de fide inſtru. Itē de extrauaganti Ad regimen. quā allegat deci-

Extrauagās qn̄ dicitur indubitata.

ſio in nouis. cccclix. incipit. Itē ſi mandatur. Secus autem ſi de ea dubitatur per ca. paſtoralis. de fide inſtru. ⁊ . l. cū prolatis. ff. de re iudi. ſcḋm vnā lec. Ideo ſuꝑ ea papa eſt conſulendus: et ſi reperitur in arciuo publico/ dicitur indubitata ꝑ aut. ad hec. C. de fi. inſtru. et. l. celſus. ff. de ꝓba. ſcḋm vnam lect. facit. c. ad audientiā. de p̄ſcrip. ⁊ idem preſumitur qn̄ reperitur inter extrauagātes. xx. q. j. c. qm̄ progenitorum. maxime ſi reperitur gloſata per doctorem famoſum ſicut zenze. Lau. Ioan. mo. Gull. de monte lauduno: ⁊ alios per no. in dicto ca. paſtoralis. probat. l. j. in fi. C. de nouo codi. componen. ⁊ qḋ no. in. l. iij. C. de legib⁹. vel ſi fuit diu obſeruata. vt no. Bar. in. l. fi. ſuper extrauaganti. qui ſint rebelles. de quib⁹ plenius per Bar. in. l. cum ꝓlatis. preallega. ⁊ But. Abbas: ⁊ modernos in dicto. c. paſtoralis. vbi ſcḋm Boa. pōt de ea dubitari ad inſtar eius qḋ no. in cap. nemo. de elec. in. vj. de quibus etiā per Lugd. in concilio. ccl. qḋ incipit. In xp̄i nomine in propoſito caſu. vbi etiā ſubdit ꝙ ſi fuiſſet temporalis: per declarationē ſucceſſoris efficitur perpetua. Et declaratio pape etiā ad petitionē ſingularis perſone facta ad legē vel ad ordinationē aliquā precedētem: legē generalem cōſtituit ad omnes per. l. fi. C. de legi. ⁊ no. in. c. in cauſis. de re iudi. Item non eſt neceſſe ꝙ cōſtet de datis ſcḋm Bartho. in dicta data qui ſint rebelles. Premiſſa intelligo de extrauagantib⁹ emanatis poſt compilationem libri ſexti ſcḋm Ioā. an. in prohemio lib. vj. ad fi. ⁊ . c. fi. de hereti. eo. lib. Et ſi contradicant iuri ſcripto: dic vt plene ꝑ Io. an. Io. de lig. ⁊ dominicum. in ca. in principi. de conſtitu. lib. vj. ⁊ per Archi. xix. diſ. ca. ſi romanorū. ⁊ in ſumma. Adde Bal. in. l. leges ſacratiſſime. C. de legi. ⁊ not. in ca. ſi in laicis. xxx. diſ. Nec eſt de ſubſtantia vt redigatur in

Scriptura nō ē de ſubſtātia extrauagātiū

ſcriptis de quo plene per Ioā. an. in regula. nemo poteſt. de reg. iur. in mercu. li. vj. ⁊ in deciſionibus. ccxxxviij. per glo. in. l. j. C. de legi. probatur in ca. j. de renuncia. lib. vj. per Abba. in. c. de poſtul. prela. qui dicit ꝙ de hoc videtur cōmunis opinio. Debent autem extra-

Extrauagantes qualiter ſunt ꝓducēde

uagantes quando de eis dubitatur per allegantem in forma autentica produci ſub plūbo ſi extra curiam ſunt producende vel ſub ſigneto vicecācellarij ſi in curia ſunt producēde. Et hoc de illis que ſunt deſcripte in libro cancellarie. Ille autem que ſunt deſcripte in camera apoſtolica ſumentur cum ſigneto camerarij in curia vel ſub plumbo extra curiā. Et ita ſeruatur in curia romana. De his autem plenius tractat ſupremus doctor. d. Frāciſcus de pauinis in principio extrauagantium Ioannis. xxij.

¶ Extrauagantes decretales que a diuerſis romanis põtificibus poſt ſextũ emanauerũt. Quarũ alique nũc primũ cũ gloſis Joannis monachi picardi cardinalis: alique cum commẽtarijs Guillermi de monte lauduno: ⁊ Joannis franciſci de pauinis imprimuntur. prioribuſq; non pauce coniunguntur.

¶ De conſuetudine. Joannes. xxij.

¶ Cõſuetudo impediens ne legati ſedis apoſtolice recipiantur / non valet. ⁊ illa non obſtãte legati ipſi ſunt ab oĩbus recipiendi: et eos impedientes ipſo facto excõicationem incurrunt. et eorum terre eccleſiaſtico ſubijciuntur interdicto. Capitulum vnicum.

Super gẽtes et regna Romanus põtifex a dño cõſtitutꝰ cũ pſonaliter ſingulas regiones circuire non poſſit: nec circa gregem ſibi creditũ curã paſtoralis ſollicitudinis exercere: neceſſe hꝫ interdũ ex debito impoſite ſeruitutis ſuos ad diuerſas mundi partes (put neceſſitates emerſerũt) deſtinare legatos: q̃ vices ipſius ſupplẽdo errata corrigãt. aſpa ĩ plana ↄuertãt. ⁊ cõmiſſis ſibi pplis ſalutis incremẽta miniſtrent. Uerũtamẽ aliq̃ hmõi officiũ et ptãtem ipſiꝰ romani pon. quã nõ ab hoĩe ſed a deo recepit: ſub ſuo arbitrio redigere molientes: legatos ipſos niſi ab eis petiti fuerint vel de bñplacito eorũ trãſmiſſi: ſibi terras ſubiectas (dicẽtes hoc eis de cõſuetudine cõpetere) ingredi nõ permittũt. Nos hmõi cõſuetudinẽ non tã irrationabilẽ q̃ nõ nunq̃ aĩarũ ſaluti cõtrariã: detrahẽtẽq; apoſtolice ptãti: auctoritate aplica penitꝰ reprobãtes: legatos ipſos ab oĩbus cuiuſcũq; preeminentie conditionis aut ſtatus fuerint debere admitti decreuimꝰ. nec eos pretextu cuiuſuis conſuetudinis impediri poſſe a quoq; xp̃iano noĩe gloriãte: q̃minꝰ regna / puincias / terras quaſlibet ad q̃ ipſos deſtinari cõtigerit / ingrediant̃ libere: ac cõmiſſe ſibi legationis officiũ exerceãt in eiſdẽ. Qui ꝟo decetero ſup predictis dictos legatos aut etiã nuncios quos ad quaſcũq; partes p cauſis q̃buſlibet ſedes ipa trãſmiſerit p̃ſumpſerit ipedire: ipo fctõ ſniam excõicatiõis incurrãt. Regna terre ⁊ loca q̃libet ſubiecta eiſdẽ tãdiu ſint eoipo eccliaſtico ſuppoſita ĩterdicto: q̃diu in hmõi ↄtumacia duxerint pſiſtendũ. Nõ obſtãtibus q̃buſlibet

Legati ſedis apo. qd facere debẽt.

Cõſuetudo aĩarũ ſaluti ↄtrã / ẽ reprobãda.

indulgentijs aut priuilegijs impatoribus ac regibus ſeu q̃buſcũq; alijs ſub q̃buſcũq; modis / tenoribꝰ ⁊ formis a ſede ipa cõceſſis: que contra premiſſa nulli volumus ſuffragari.

¶ De poſtulatione prelatoꝝ. Joãnes. xxij.

¶ Minores. xxvij. annis ſclares ⁊ mẽdicãtes religioſi ad certas eccłias phibent̃ poſtulari ⁊ puniũt̃ tã poſtulãtes q̃ poſtulati. C. vnicũ.

Diſpẽdijs ⁊ periculis varijs q̃ ex ſubſcriptis poſtulationibꝰ poſſent eccłijs euenire: ⁊ vacationũ diuturnitatibꝰ q̃ conſueuerũt nõnunq̃ ex poſtulationibꝰ irrationabilibꝰ puenire ac diſpẽdijs q̃ unde freq̃nter eccłie icurrũt: ad futurã rei memoriã obſiſtere cupiẽtes. Jllũ q̃ viceſimũſeptimũ nõ attigerit annũ ad cathedralẽ[a] necnõ pfeſſorẽ cuiuſuis mendicãtiũ ordis ad ĩferiores cathedralibus eccłias ac monaſteria extra ſuos ordines poſtulari edicto ppetuo phibemus. Qḋ ſi ſecꝰ poſtulatũ fuerit ⁊ attẽtatũ: irritũ ac nullꝰ penitꝰ ſit momẽti. Et q̃ ſciẽter pceſſerit ad eãdẽ: ea vice poſtulãdi / ac eligẽdi ptãte puatos ac bñficijs q̃ ĩ ipa obtinebũt eccłia ad quã poſtulationẽ hmõi fecerit p triẽniũ nouerint ſe ſuſpẽſos. ¶ Poſtulatos.[b] ꝟo q̃ poſtulationis de ſe facte negociũ fuerint p ſe vel p aliũ in romana curia proſecuti: illud ibi pponi in publico vel priuato conſiſtorio faciẽtes: etiã ſe dũtaxat diſpoſitioni ſedis aplice cõmittendo: ſi ſe annũ xxvij. nõ attigiſſe ſciuerint vt preferẽt: vſq; ad. xxxv. annũ. Ceteros ꝟo ſclares ⁊ religioſos extra ſuoꝝ adminiſtratiões ordinũ ppetuo ĩeligibiles ac ĩpoſtulabiles eſſe ↄcernimꝰ: ac priſus ĩhabiles ad q̃ſcũq; dignitates eccłiaſticas ⁊ bñficia q̃libet obtinenda.

a ¶ Cathedralẽ. aliq̃ hñt, ſic ad cathedralẽ aut q̃uis ſecularẽ nõ cathedralem eccleſiam. q̃ł'an bonã ſit relinq̃ peritie legẽtiũ.

b ¶ Poſtulatos ꝟo. hec clauſula breuior ẽ in aliq̃bꝰ libri' i q̃bꝰ ſic hꝫ. poſtulatos ꝟo q̃ poſtulationẽ hmõi de ſe factã pſecuti fuerĩt: etiã ſe ⁊c.

¶ De electione. Bonifacius octauus.

¶ Multis pbat argumẽtis pmotos in curia nõ debere ad ppria redire ſine lr̃is ſue pmotiõis. Qui ſi ſecꝰ fecerit p p̃latis nõ ſunt hñdi penaſq; icurrũt hic exp̃ſſas. Et de iſta extrauagãti facit mentionẽ panor. i. c. qualiter. de elec. dicens q̃ nullꝰ anq̃ habeat lr̃as aplicas ſup ſua pmotiõe dꝫ adminiſtrare: nec dꝫ recipi ab eccłia tanq̃ p̃latus. al's recipiẽtes et receptus incurrunt penam de qua hic. Caplm. j.

diuiſio

Nuncte. Vſq; ad decre. hꝫ ſex dicta. Primo pre
miſſo ꝓhemio ad dicēda factū intentū in
gñe ponit. Scḋo ꝟſi. aſſerēti: ad factū poſi
tū ꝑ multa media arguit. Tertio ꝟ. ꝙ aūt.
dicta argumēta applicādo ad caſuȝ ſpālē
intentū deſcēdit
Quarto ꝟ. phīi.
ſuper dicto caſu
ſtatuit ⁊ inhibi-
tiones ꝯſequenter
adijcit. Quinto
ꝟ. ꝙ ſi forſan. fa
cientes ꝯ hmōi
ſtatutum punit
Sexto ꝟ. ſilr: di
ctum ſtatutū ad
caſum aliū extē-
dit. Jo. mo.
a ¶ Imminere. extra. vj. lib.
de elec. c. vbi pe
riculū. Jo. mo.
b ¶ Probauerit. C. de mādā.
prin. l. vna.
c ¶ Suſcipere
xcvij. di. nobiliſ-
ſimus. Jo. mo.
d ¶ Doceat.
ex̄ ḋ offi. dele. cū
in iure. Jo. mo.
e ¶ Aſcendāt.
ex̄ de cler. ꝑegri.
c. j. ⁊. ij. ⁊. xcviij.
diſtin. per totū.
f ¶ Reputādi
C. de epi. ⁊ cle. ſi
qua per calūniā
§. ꝑterea. lxxj.
diſt. hortamur.
g ¶ Indiſcuſ-
ſo. xiij. diſ. q̄ſca
mus. Jo. mo.
h ¶ Cēſeant.
Ut cū dicit̄ prior
vel prepoſitꝰ ta
lis monaſterij ꝑ
priorē ſeu prepo
ſitū ſolitū guber
nari. hec em̄ ad-
iectio ſit ꝑ ſtilū
cācellarie quā-
do ſcribit̄ priori
vel prepoſito ali
cuiꝰ monaſterij
alˀs ſi ſimplici-
ter ſine dicta ad
iectione nō ſcri-
beretur predi-
ctis vt iudicibus. Joan. mona.
i ¶ Attendātur. xj. q. iij. nolite. Joan. mona.
k ¶ Cenſeantur. ij. q. j. legum.
l ¶ Promouētur. Ex prouiſione pape vel ex officio
ſuperioris. extra. vj. lib. de elec. ſi poſtq̄. in fi.
m ¶ Confirmationis. Uta iuſticie. Joan. mo.
Prela- n ¶ Cōſecrationis. Ut electi in epiſcopos ⁊ ſuperio-
toꝝ aliēs prelatos. Joan. mona.

Nuncte nobis debitum ſeruitutis: expoſcit vt quo ad reformandos in clero mores ⁊ actꝰ (ꝓut nobis ex alto ꝑmittit̄) ſolertius intendimus: ibi precipue reformatiōis accōmode remedium apponamus: vbi maius reſpicimꝰ periculū imminere[a]. ſane q̄ꝑiculoſum exiſtat: ꝙ aliq̄s i officio/ dignitate/ vl̄ gradu fore ſe aſſerat: et ꝓ tali etiā habeat̄: niſi priꝰ qḋ aſſerit legitimis oſtēderit documētis: tā ex ciuilibus q̄ ex canonicis inſtitutis colligitur euidenter. ¶ Aſſerenti nāq; cū mādatis principis ſe veniſſe credēdum nō eſt: niſi hec ſcriptis ꝓbauerit[b]. Nec ſilr credit̄ ſe aſſerenti legatū. Nunq̄ em̄ apoſt. ſedis moris fuit abſq; ſignatis apicibꝰ vndecūq; legationē ſuſcipere[c]. Sed nec dicēti ſe delegatum ſedis eiuſdē credit̄ vel intēditur: niſi de mādato aplīco fide doceat[d] oculata. Silr clerici ad alienam dioceſim ſine ſuoꝝ ordinarioꝝ litteris veniētes: nec in ſuis recipiātur ordinibꝰ nec ad ſupiores aſcēdant[e]. Clerici quoq; ⁊ monachi qui de ſuis ciuitatibus ad alienam vrbē ꝓficiſcunt̄ (niſi muniti veniāt ſuoꝝ lr̄is prelatoꝝ) nō ſunt clerici vel monachi reputādi[f]. Si q̄s preterea in clerūe lectum ſe dicat: ſi ſacerdotē ſeſe nomiet: hoc ſcrutādum eſt. q2 nō ſine periculo eſt in talibꝰ cōicatio indiſcuſſa[g]. ¶ Qḋ autē in illis qui ſe ep̄os vel ſuperiores prelatos aut etiā abbates priores ſeu alios monaſterioꝝ rectores q̄cunq; noīe cenſeant̄[h] appellāt: ſit diſcuſſio celebris ⁊ diligēs facienda: luculēter apparet: ſi ſcādala ⁊ pericula grauia (que ipſoꝝ parere poſſet cōicatio indiſcuſſa) diligentiꝰ attēdant̄[i]. Hinc nos euidens euocat ratio vt cū premiſſis alijs caſibꝰ q̄ minoris exiſtūt periculi: ſit ex cōſtitutionibꝰ editis iā ꝓuiſum: hūc vltimū qui pericula grauiora minatur: nequaq̄ ſine prouiſionis oportune remedio relinquamus. ¶ Preſenti itaq; perpetuo valitura ꝯſtitutione ſancimus vt ep̄i et alij prelati ſuperiores necnō abbates/ priores/ ⁊ ceteri monaſterioꝝ regimina exercentes: quocūq; noīe cēſeantur[k]: qui apud dictā ſedē ꝓmouent̄[l]: aut confirmationis[m] cōſecrationis[n] vel bn̄dictionis[o] munus recipiunt: adꝑ cōmiſſas eis eccleſias ⁊ monaſteria abſq; dicte ſedis litteris[q] hmōi eoꝝ promotionē/ cōfirmationē/ conſecrationeȝ ſeu benedictionē cōtinentibꝰ/ accedere: vel bonoꝝ eccleſiaſticoꝝ adminiſtrationē accipere nō[r] preſumāt: nulliq; eos abſq; dicta-

o ¶ Bn̄dictiōis. vt abbates/ priores/ ⁊ ꝑpoſiti ꝑdicti.
p ¶ Ad commiſſas. Statutū premiſit: nunc inhibitionem duo capita continentē ſubiungit.
q ¶ Litteris. No. probationem in ſcripturis. ſimiles caſus no. extra. lib. vj. de cenſi. romana. §. poſtq̄.
r ¶ Nō preſumāt. Sed qualr adminiſtratio acq̄ſita ꝑ ſolā cōfirmationē aufert̄ ex̄ de elec. tranſmiſſaȝ. ⁊ no. lxiij diſt. q̄to. Sol. ſi eſt ꝯſuetū ꝙ primo inſtallet̄ abbas anq̄ adminiſtret: hoc pōt fieri vt ius adminiſtrādi differatur a ꝯſuetudīe. ex̄ ḋ offi. archid. ad hoc. §. iq̄dā. ⁊. c. vt noſtrū. ſic pōt fieri iure inhibēte: vt h. Sȝ nunq̄d qḋ hic dr̄ hꝫ locū i inferioribꝰ pape confirmantibꝰ? Uidet̄ ꝙ ſic ex̄ de re iudi. l cauſſa. Dic ꝯ. q2 cū hec cōſtitutio ſit penalis ⁊ ꝯ ius cōe: eādē nō extēdā. ſicut nec iura ſpālia ꝯ regulā ad cōſequētiā ſunt trahēda. ex̄. vj. lib. de regu. iur. q̄ a iure. Jo. mo. Sȝ pone conſecratꝰ vel bn̄dictꝰ lr̄as papales hr̄e nō potuit ꝓpter pape obitū: nunq̄d tenebitur multo tp̄e i curia remanere? Credo ꝙ non. q2 hic papa dānat ꝓſumptionē temerariā recedere volētis abſq; litteris ꝓpter quod iſtū ⁊ recipiētes eūdē: vt. j. ſequitur/ punit. Sed neceſſitatem nō excludit. ⁊ vbi non eſt culpa nec pena dȝ infligi. extra vj. lib. de reg. iur. ſine culpa. vn̄ temeraria ꝓſumptio hic reprobata ad caſum aliū nō dȝ extēdi nec prohibitio gn̄alis excludit caſum alˀs licitū. extra de ꝟbo. ſig. ſuper quibuſdā. Item ſtatuta ⁊ priuilegia cū trahuntur ad iniqua ſunt reuocāda. extra. vj. lib. de ſenten. excōi. c. vlti. in prin. lxiij. diſt. §. verū. ff. de vulg. et pupil. ſub. ex facto. §. j. ⁊. ij. extra de deci. ſuggeſtum.

qui ꝯſecrātur/ alij bn̄dicant̄

Proba tio q̄ſi- ꝙ ḋ neceſſitate per ſcripturā fieri debet.

Conſtitutio penalis non eſt extēdenda.

Pena non dȝ infligi ſine culpa.

a ¶ Recipiãt. Sʒ nunqd oportebit me ꝑlatum ſem per oſtendere lr̃as? Dic hic loquit̃ in principio dũ ac cedit prelatus ad ꝑlaturam: nõ q̃diu in poſſeſſiõe ſte tit. no. ſi. extra. vj. lib. de ſen. excõ. ſi iudex.

b ¶ Qð ſi. Sicut ꝑmiſit duplicem inhibitionẽ vide licet quo ad ꝑla tos et ſubditos: ſic h̃ quo ad eoſ dẽ cõtra inhibi tionẽ venientes penam annectit ꝑmo duplicẽ cõ tra ꝑlatos. ſecũ do. ℣. capitula cõtra ſubditos.

c ¶ Capl̃a. ſcʒ cathedraliũ vel ſecularium.

d ¶ Cõuent⁹. ſcilicet regula rium. Jo. mo.

e ¶ Suſpenſi. Video penã iſtã locũ h̃re in ſecu laribꝰ q̃ h̃nt bñ ficia diſtincta. Quid in regula ribus: nũqd fa me mouẽtur cũ nõ habeãt alið bñficium diſtin ctũ niſi neceſſa ria vite. Dicũt quidã ſibi ipu tent qui ſua cul pa inciderũt in hãc penã. extra de etate. ⁊ quali ta. ordi. c. j. et ff. depoſiti. bona fi des. ⁊ q̃rant vi ctũ manibꝰ. xci. di. clericꝰ, victũ. Vidi in facto ſa gien. eccl̃ie q̃ re gularis exiſtit. cũ q̃dã canonicꝰ illius eccl̃ie ele cto ibidẽ euidẽ tẽ defectũ ſcien tie obieciſſet et ꝓfeciſſet / nec po tuiſſet pena iſta puniri: q̃ habet̃ extra. vj. lib. de elect̃. ſtatuimꝰ. §. ſi ꝟo. ⁊. c. ſi forte. papa decreuit (cũ nõ poſ ſet ſibi denegari victꝰ) vt eſſet in eccl̃ia ſua vltimꝰ in choro capitulo ⁊ refectorio: nũq̃ʒ ad dignitatẽ l eccl̃ia ſua ꝓmouẽdus. ſic dico hic arctũ victũ dãdum donec iſti gratiã ſedis apl̃ice (vt ſequit̃) meruerint obtinere vt. C. de ordi. cog. ſi quando. ℣. nã ſi tales. vbi exiſten ti in poſſeſſione ſeruitutis qui adminiſtrare non po teſt ſumptus litis ⁊ alimonie miniſtrantur q̃tũ mo derato iudicis arbitrio fuerit eſtimatũ. Sic dãnato in metallũ ⁊ etiã ſeruo pene alimenta relinquunt̃ li cet alia ſubtrahant̃. ff. de ali. le. l. is cui. ⁊. l. ſeruos. ff. de his q̃ pro non ſcrip. ha. l. iij. Et al̃s mutat̃ pena cũ ordinata p̱ ius locũ habere nõ põt. ff. de iuriſ. om. iu. l. ſi quis id qð. § in ſeruos. xiiij. q. vj. ſi res. ff. ð in ius vo. l. ſi. Sʒ q̃s adminiſtrabit bona iterim? Dico ꝙ ſu perior dabit adminiſtratorẽ. extra. vj. lib. de ſup. ne gli. ꝑla. eccl̃ie. de ap. ꝑuenit. vel dabit̃ curator bonis: ſicut illis q̃ adminiſtrare nõ p̃nt. ff. de cura. bo. dan. p̱ totum. C. de aſſer. tol. l. j. § ſup peculio. Joã. mona.

Neceſ ſitati ſe ſuppo nẽti nõ eſt ſuc currẽ dum.

Pena vna in aliã q̃ñ q̃ʒ mu tatur.

rũ lr̃arũ oſtẽſione recipiant[e]; aut eis pareãt vel intendãt. ¶ Qð ſi[b] forſan contra ꝑſum ptũ fuerit: qð p̱ ep̃os ꝑlatos abbates priores ⁊ alios mo naſteriorũ regimina exercẽ tes ꝑdictos medio tp̱e actũ fuerit: irritũ habeat̃: nec q̇d q̃ʒ interim ydem ep̃i vel ꝑlati abbates priores vel regimi na exercentes: de eccl̃iarum vel monaſterioꝝ prouentibꝰ percipiãt eorũdem. ¶ Capi tula[c] vero ⁊ ꝯuẽtꝰ[d] eccleſiarũ ⁊ monaſteriorũ ipſorũ: et alij quicũq̃ʒ ipſos abſq̃ʒ hm̃õi di cte ſedis lr̃is recipientes vel obedientes eiſdẽ: tãdiu ſint a bñficioꝝ ſuoꝝ ꝑceptione ſu ſpenſi[e] donec ſup̱ hoc eiuſdẽ ſedis gratiã meruerint obti nere[f]. Siliter q̃q̃ʒ ep̃i / prelati abbates / priores: et alij mo naſteriorũ regimina exercen tes ꝑdicti ſolito fidelitatis et obedientie iuramento[g] non ꝑſtito[h]. Illi etiam pontifices quos apud ꝑdictam ſedẽ pal liũ cõtingeret recipere: abſq̃ʒ lr̃is traditiõis ipſiꝰ pallij neq̃ q̃ʒ ab eadem diſcedant: diſce dẽtes vero (quouſq̃ʒ hm̃õi iu ramentum preſtiterint / ⁊ lit teras obtinuerint) nichil de ipſarũ eccleſiarũ ⁊ monaſte riorũ ꝓuentibꝰ ꝑcipiãt: ⁊ q̇c quid iterum p̱ eos (vt de alijs ꝑdicit̃) actũ fuerit: viribꝰ nõ[i] ſubſiſtat. Benedictus. xj.

¶ Si religioſus electꝰ nõ pe tierit ipſe vel eius electores licentiã cõſentiẽdi infra tp̃s moderãdum pro p̃ntia vł ab ſentia ſupioris eſt eoipſo pri uatus iure ſibi ex electiõe q̃ſi to. ⁊ p̃nt electores aliũ elige re. h. d. addit ad cap. q̃ʒ ſit. de elec. in. vj. Capitulũ. ij.

Si religioſus qui abſq̃ʒ ſui ſupioris licẽtia ele ctioni de ſe facte ꝯſentire nõ põt. illã poſt electionẽ ſibi ꝑ ſentatã: vel eius electores in fra tp̃s pro eiuſdem ſupioris p̃ntia vel abſentia moderan dũ: nequaq̃ʒ obtineat dat ge nerale cõciliũ[k] lugd. electori bus extunc ad electionẽ aliã ꝓcedendi liberã facultatem. ¶ Verũ q2 frequẽter dubita tũ eſt: an etiã ſit eoipſo iure (ſi qð ei cõpetebat ex hm̃õi ele ctione) priuatꝰ: ſtatuimꝰ illo eum hoc ipſo fore priuatum[l]. Idẽ. ¶ Quattuor patriar chalibꝰ eccleſijs vacãtibꝰ ſta tuitur illis nõ poſſe prouide ri romano põtifice incõſulto qð ſi fecꝰ factũ fuerit: irritum decernitur. Capitulum. iij.

f ¶ Obtinere. Ex q̃ papa ſibi reſeruauit hũc caſum. inferiores de eo ſe intromit tere nequeunt. extra. vj. lib. de ſen. exc. cũ medi cinalis. l ſi. ⁊ ex tra de ꝓbẽ. inter cetera. al̃s poſ ſent. extra ð ſen tẽ. excõ. nuper.

g ¶ Juramen to. De q̃ habet̃ extra de iureiu ran. ego. N.

h ¶ Nõ ꝑſtito. Cape. l. nequa q̃ʒ ab eadẽ diſce dant.

i ¶ Nõ ſubſi ſtat. Nunq̃d pe ne in ꝑmo caſu poſite contra re cipientes ⁊ obe dientes ꝑlatis ha bebũt hic locũ? Videt̃ ꝙ ſic ꝓpt̃ ℣bũ qð ꝑcedit. ſcilicet vt ð alijs Dic ꝯ / ⁊ hoc ca ſu puniunt̃ ꝑla ti vt i ꝑmo. Nec ℣bũ de alijs re fertur ad ſubdi tos: ſed ꝑlatos. Nec mirũ ſi pe na hoc caſu ſecũ do non repetat̃: q2 plus delinq̃t recipiẽdo ꝯ pri mũ q̃ʒ ſcðm. nec penã nõ exp̃ſſaʒ extẽdã. ð pe. di. j. pene. Additiõ. Ad intellectum huiꝰ decr̃. ⁊. c. nihil. de elec. adde ꝯſiliũ oldradi. nũero ij. qð incipit. Poſito ſine ꝑiudicio. vbi cõcludit ꝙ dñs brachar. q̃ eſt immediate ſedi apl̃ice ſubiectꝰ diſtans a roma. cu. vltra. xxx. dietas ad magnã iſtãtiã ſui ca pituli ⁊ ꝓpter eccl̃ie neceſſitatẽ vrgentẽ nondũ obtẽ ta confirmatione a ſede apo. adminiſtrãs ⁊ bonorum eccleſie adminiſtratione ſe immiſcẽs non incurrit di ctas penas. Joannes franciſci.

Pene nõ ſunt extẽdẽ de.

Si religioſus. ¶ Hic deciſum eſt notatum extra. vj. lib. de elec. q̃ʒ ſit. Et primo hec cõſtitutio nar rat lug. concil̃. ſecundo. ℣. verum. ſup̱ eo quod poſſet in eo dubitari dat ſtatutum. diuiſio

k ¶ Concilium lug. vt. d. c. q̃ʒ ſit.

l ¶ Priuatũ. nã ex q̃ dictũ cõcil. dabat electoribꝰ li berã eligẽdi p̃tãtẽ eoipo ius adimebat electo. ar. ff. ð

legat.j.plane.ſ. rnſo.ff. de adimen.le.ꝛ ſi trāſferā.ff. de hiis q̄bus vt indig.cū quidā. ꝓpter q̄ iſta ꝯſtitutio videtur ſupflua.

Ancta ro. ¶ Prio ꝓhemiū ad dicenda ꝑmittit.ſcdo ꝟſi.ſup h°. cām ipulſiuā ſue cōſtitutiōis ſubijcit.ſtio.ꝟ. iōqꝫ. ſup ꝑmiſſis ſtatuit.q̄rto verſi. nos em.ſtatutū hmōi ꝑ decretū ꝛ non obſtantia munit.

a ¶ Magfa. extra.vj.li. in ꝓhe.j.reſpon.

b ¶ Decorauit. extra de priuile.antiqua.

c ¶ Periculoſe.erraretur. extra.vj.li. ḋ elec. vbi ꝑiculū.j.rñ.

SAncta romana eccl̃ia que diſponēte dn̄o ſup oēs alias ordinarie poteſtatis obtinet pricipatum a deo vtpote mater vniuerſoꝝ xp̄i fideliū ꝛ magra[a] q̄ttuoꝛ patriarchales ſedes inſtituit inter q̄s poſt ip̄am ro.eccleſiam cōſtātinopolitanā primum: alexādrinā ſcd̄m antiochenā tertiū: ꝛ hieroſolymitanā quartū locū voluit obtinere: ip̄aſqꝫ multis ꝑrogatiuis et honoribus ac priuilegijs decorauit[b] de quaꝝ ꝓuiſionib⁹ cū eas vacare ꝯtingit: tāto eſt accuratı⁹ cogitandū ꝛ attenti⁹ ꝓuidendū: q̄zto maioris eminent altitudine dignitatis: ꝛ periculoſe[c] erraret̄ in ꝓuiſionib⁹ earūdē. Sup hoc igit̄ cū fratrib⁹ nr̄is habita deliberatione matura inter alia nr̄e cōſiderationi occurrit ꝙ oēs (ꝓch dolor) predictarū ſediū p̄triarchaliū ciuitates aut ſunt deſtructe aut occupate ab infidelib⁹: vl̄ a ſciſmaticis detinent̄: ip̄aꝝ capl̄is ſeu ꝯuētib⁹ ꝛ canonicis diſꝑſis vndiqꝫ extra ciuitates ipſas.per alias regiōes ſeu loca a ciuitatib⁹ ip̄is remota. Ex q̄ ꝯtingit (ſicut experientia nuꝑ nos docuit) ꝙ vacāte ꝯſtātinopolitana eccl̃ia ꝑ mortē bone mēoꝛie petri p̄triarche: ſolū ꝑ vnū dūtaxat ei⁹ canōicū fuit de nouo paſtoꝛe electio celebrata: alijs canōicis ſuis agētib⁹ i remotis dict⁹ tñ elect⁹ iuri ſi qđ ſibi ex electōe hmōi cōpetebat: in nr̄is manib⁹ ſpōte ac libere reſignauit. Nōſqꝫ de eorūdē frm̄ conſilio et ap̄lice ꝑtātis plenitudīe ſtatuim⁹ vt q̄zdiu ciuitates ip̄e ſciſmaticoꝝ aut īfideliū ſubſunt aut ſuberūt ditiōi: aut detinebūt̄ ꝑ eos: canōici dictarū p̄triarchaliū ſediū: cū eas vel ipſarū aliquā ſeu aliq̄s vacare cōtigerit: ad electionē: poſtulationē ſeu quāuis ꝓuiſionē de ꝑficiēdo ſibi p̄triarcha vl̄ paſtoꝛe nullo mō ꝓcedant q̄uſqꝫ ad ap̄lice ſedis noticiā deducat̄. Nos enim a data p̄ntiū decernim⁹ irritū ꝛ īane: ſi ſec⁹ ꝑ ꝑdicta capl̄a ꝯuēt⁹ vel canonicos aut quēuis aliū vl̄ alios ſcient̄ vl̄ ignoꝛāter fuerit attētatū: nō obſtātib⁹ q̄buſcūqꝫ ip̄aꝝ eccl̃iaꝝ vl̄ alicui⁹ eaꝝ ꝯſuetudinib⁹ vl̄ ſtatutis iuramento ꝯfirmatione dicte ſedis vl̄ quacūqꝫ alia firmitate vallatis ſeu ꝯſtitutionib⁹ priuilegijs vel

Electio pōt fieri per vnū ſolū. vide no.i.c. gratū. de poſtu.prela.

indulgētijs ſedis eiuſdē ꝑ q̄ effect⁹ p̄ntiū impediri poſſet quōlibet vl̄ differri. et de quib⁹ quoꝛūqꝫ totis tenoꝛib⁹ de ꝟbo ad ꝟbū ī nr̄is lr̄is habēda eſſet mētio ſpālis. ¶ Nulli ergo ꝛc. ¶ Data lateran. x. kalē. ianua. pōtificat⁹ noſtri anno. vij. Iohēs. xxij. ¶ Cū bñficia apō ſedē ap̄licā vacātia ſint ſoli pape reſuata oſtēdit q̄ ꝛ quomō apud ſedē vacare dicantur eandem. Et pꝛimo loquitur de reſuationibus ſecūdo de penſionib⁹. Capitulum. iiij.

EX debito paſtoꝛalis officij: nobis q̄zq̄z immeritis ſuperna diſpoſitione ꝯmiſſi periculis aiarū ꝛ eccl̃iarū ac monaſterioꝝ diſpēdijs q̄ ob ip̄oꝛū vacationes diutinas ipſis ſolent frequētius ꝓuenire: cōgruis remedijs (quātū nobis ex alto ꝯcedit̄) ſalubꝛiter occurrere intēdentes: vt celeri⁹ ꝛ vtili⁹ ꝓuideat̄ eccleſijs ac mōaſterijs antedictis: ꝛ vt romane eccl̃ie q̄ ſup ipſas eccl̃ias ac monaſteria ex diuina ꝓuiſione obtinere dinoſcit̄ principatū honoꝛ debit⁹ ip̄edat̄ / ꝑdeceſſoꝝ nr̄oꝝ ro.pō. (ꝑſertim felicis re. Boni[d]. viij. q̄ dignitates ꝑſonat⁹ eccleſias ꝛ alia eccle. bñ. ꝛ Cle.[e] v. q̄ tā hmōi dignitates ꝑſonat⁹ eccleſias: bñficia: q̄z cardinales eccl̃ias q̄ſlibet monaſteria pꝛioꝛatus adminiſtratiōes ꝛ officia q̄cūqꝫ q̄ apud ſe. ap. vacarēt / ꝓuiſioni ap̄lice ſub certis tenoꝛib⁹[f] reſeruauerūt) veſtigijs īherētes. Nos ex cauſis rōnabilib⁹ q̄ ad id nr̄m aīm īduxerūt: ḋ frm nr̄oꝝ ꝯſilio nōnulla detrahēdo. aliq̄ declarādo: ꝛ quedā addēdo de nouo. Ep̄ales ꝛ earū ſuperioꝛes ſedes: monaſteria ꝛ regulares eccleſias: ad q̄ hi q̄ eis ꝓ tp̄e ꝑficiendi ſunt etiā ꝑ electionē canonicā aſſumunt̄ in pꝛioꝛat⁹ officia vel adminiſtratiōes eorūdē dignitates perſonatus pꝛebēdas aliaqꝫ ec. bene. cū cura vel ſine cura / q̄cūqꝫ noīe cēſeant̄: q̄ apud ꝑdictā ſedē vacāt ad p̄ſens: ꝛ ex nūc in antea (donec xp̄i dignatio nos dignabit̄ vniuerſalis eccl̃ie ſpōſe ſue regimini pꝛeſidere) vacare cōtigerit apud eam: ꝓuiſioni nr̄e de fratrū noſtroꝛū ꝯſilio aucto. ap. reſeruamus. ¶ Hmōi autē ſedes monaſteria eccleſias ꝛ alia ꝑfata bñficia eccleſiaſtica per moꝛtē vel depoſitionē ac priuationē eorū q̄ ea obtinerēt: per electionū caſſationē: poſtulationū repulſionem renūciationē quoꝛumlibet: ꝓuiſionē tranſlationē ſiue ꝑ ſucceſſionē muneris conſecrationis aut benedictionis dudū a dicto Cle. pre. no. ꝓmotis impenſi: niſi de ipſis diſpoſuerit

Aiarū ꝑiculis occurrere debet prelati.

d ¶ Bonifaciꝰ ca. ꝑſenti. de ꝑben.lib.vj.

e ¶ Cle.c.ij. ḋ ꝑben.lib.vj.

f ¶ Tenoꝛib⁹ alia tenoꝛib⁹ / et alia tempoꝛib⁹.

Eccl̃ie vniuerſalis regimini papa ꝑſidet.

Beneficia multis modis vacare p̃nt.

pꝛedeceſſoꝝ: ⁊ a nobis ſiue auctoꝛitate nr̄a ꝓ-
mouēdis impēdēdi apud ſedē ipſam vel etiā
vbicū̄ꝗ aut quouis alio modo canonice vaca
re apud ſedē intelligimꝰ ꝑlibatā. Ep̄ales inſu
per vel alias dignitates/eccleſias/mōaſteria
et alia p̄dicta fratrū noſtroꝝ ſan. ro. eccle. car
dinaliū apud dictā ſedē per eoꝝ obitū vaca-
re cenſemus ſiue inibi ſiue alibi vbicū̄ꝗ ipſos
migrare ꝯtigerit de hac luce. Et hoc idē in di
gnitatibꝰ et beneficijs q̄buſlibet (vt de alijs p̄
mittit̄) officialiū noſtroꝝ videlicet vicecācel-
larij eiuſdem eccl̄ie camerarij: notarioꝝ audi
toꝛis ꝯtradictarū: coꝛrectoꝛū: ſcriptoꝛū lr̄arū
ac penitentiarioꝝ nr̄oꝛū: necnō abbꝛeuiatoꝝ
curie ro. locū ſibi volumus vēdicare. Rurſus
huiꝰ noſtre reſeruatiōis edictū ad dignitates
et alia iā dicta capellanoꝝ nr̄oꝛū cōmenſaliū
et quoꝛūlibet alioꝝ rōne officij vel ex cā legi-
tima in dicta curia moꝛātiū: qn̄ a nobis ꝓ no-
ſtris et eiuſdem ſedis negocijs ꝓſequēdis de
ipſa curia quocū̄ꝗ modo p̄miſſi: vel aliq̄ coꝝ
trāſmiſſi aut legari vel nūcij fuerit: et eos vbi
libet an̄ ipſoꝝ ad p̄fatā curiā reditū (durante
legatiōe ſeu ꝓſecutione ipſoꝝ negocioꝝ) rebꝰ
eximi cōtigerit ab humanis duximꝰ extendē
dū. Et idipſū etiā eſſe volumus in hmōi capel
lanis cōmenſalibꝰ: etiā ſi (vt p̄mittit̄) nūc trāſ
miſſi fuerint vbicū̄ꝗ: ⁊ ipſos rebꝰ eximi cōti-
gerit ab hūanis. ¶ Ceteꝝ edictū ipſū trahi-
mus ad ſedes monaſteria ⁊ alia ſupꝛadicta q̄
viuēte adhuc dicto Clemē. p̄deceſſoꝛe noſtro
vſ̄ꝗ ad eiꝰ obitū niſi de ipſis ꝑ eū fuerit oꝛdia
tū: et deinde vſ̄ꝗ ad datā p̄ſētiū apud ſedē va
cauerint eādē. illaſ̄ꝗ vacare decernimꝰ apud
ipſam. dūmō ℓ eis ius in re lꝫ ad rē nō ſit aliq̄-
bus acq̄ſitū. Decernētes extūc irritū ⁊ inane
ſi ſecꝰ in p̄dictis ⁊ ſingulis eoꝝ ſciēter vl̄ igno
ranter ꝑ quēcū̄ꝗ ſeu q̄ſcū̄ꝗ ap̄lica vel aliq̄
quauis auc̄te attentatū fuerit: vel contigerit
in poſterū attētari. Non obſtātibꝰ pie memo
rie Greg. x. ac Boni. viij. et alioꝛū romanoꝛū
pontificum p̄deceſſoꝛū noſtroꝛū ꝯſtōnibꝰ ſup
hoc editis: quatenꝰ edicto eſſent et ſunt cōtra
rie memoꝛato. Ceteris in ipſis ꝯſtōnibꝰ cōtē-
tis in ſuo roboꝛe duraturis. ¶ Penſiones ᵃ in
ſuper annuas ab ep̄is ⁊ eoꝛū
ſuperioꝛibꝰ alijſ̄ꝗ pꝛelatis in
ferioꝛibꝰ necnō quibuſcū̄ꝗ
capellanis cōuentibus colle-
gijs vel ſingularibus ꝑſonis
factas et faciēdas perſonali-
ter aliquibus ex eiſdē cardinalibus: ſeu qui-
buſuis alijs ex pꝛenominatis ꝑſonis: ⁊ pēſio-
nes pꝛeterea ſeu aſſignationes quantitatum
quarūlibet ſuper certis ꝓuincijs: dioceſibus
eccleſijs monaſterijs vel alijs eccleſiaſticis lo
cis aut oꝛdinibus etiā a quibuſuis pꝛedeceſ-
ſoꝛibus nr̄is ro. pōti. factas p̄miſſis ꝑſonis: ſi
ue alicui earūdem: vel monaſteria pꝛioꝛatus
adminiſtrationes quaſlibet beneficia regula
ria vel alia quelibet quocū̄ꝗ noīe cenſeantur
nō conſueta ab olim clericis ſecularibus aſſi-
gnari: hmōi perſonis vel alicui earūdem col-
lata ſiue conceſſa in commenda: vel alio quo
uis titulo ab eiſdem pꝛedeceſſoꝛibus ſeu alijs
ep̄is vel ſuperioꝛibus p̄latis capitulis aut cō
uētibus vel collegijs: ſub edicto pꝛedicto no-
lumus aliquatenus cōpꝛehēdi: quominꝰ eis
cedentibus vel decedētibus: ſiue illa quouis
alio mō dimittentibus: monaſteria ipſa pꝛio-
ratus/adminiſtratiōes/bn̄ficia ac loca hmōi
ad eccl̄ias ⁊ monoſteria ſiue alia loca religio
ſa: vel alia eccl̄iaſtica: eoꝛū̄ꝗ p̄latos ſiue per-
ſonas ad quas antea eoꝝ diſpoſitio pertine-
bat: ſeu quibꝰ immediate ſubeſſe noſcunt̄ libe
re reuertātur: niſi eis quid canonicū obſtite-
rit: vel de ipſis aliter duxerimus diſponēdū.

¶ De auctoꝛitate ⁊ vſu pallij. Iohānes. xxij.

¶ Pallij traditio ꝑ obiectū criminis vl̄ defe-
ctꝰ retardari nō dꝫ: niſi obiiciēs p̄miſſo iura-
mēto de obiectis pꝛomptā fidē faciat. Et q̄d
ſit pꝛomptā fidē facere declarat. Cap. vnicū.

Malicijs hominuꝫ q̄ ſepe circa
impediendā pallij dationem
cōmittunt̄: volentes ſalubꝛi-
ter obuiare: hac in perpetuū
valitura conſtitutione ſanci-
mus vt deinceps per obiectū
cuiuſuis criminis ſeu defectꝰ
traditio pallij facienda his qui ad metropoli
tanarum eccleſiarū ſeu aliarum regimen aſſu
muntur: non impediatur in aliquo nec retar-
detur: niſi obijcientes firment coꝛpoꝛali pꝛe-
ſtito iuramento ſe id malicioſe non agere. ſed
obiecta vera eſſe ſe credere: ac de obiectis
offerant facere pꝛomptā fidē: et nichilominꝰ
ad penam talionis ſeu extraoꝛdinariā ſe obli
gent arbitrio pꝛeſidentis. Pꝛomptam vero fi
dem intelligimus in hoc caſu: ſi infra bime-
ſtris tempoꝛis ſpaciū numerandū a die colla
tionis in antea pꝛobauerint legitime quod
opponunt. Quod ſi non fecerint: (eoꝛum ob-
iectibus nequaꝗ̄ obſtantibus) ad ipſius tra-
ditionē pallij ꝓcedatur. Per traditionē autē
hmōi. vie accuſationis denūciationis vel inq̄
ſitionis nullū volumus pꝛeiudiciū generari.

Cardi-nales dn̄r fratres pape.

Ius in re vtiliꝰ ē q̄ ius ad rē.

a ¶ Pēſiones tolle .i. ſub edicto p̄dicto nolumus aliquatenꝰ cōpꝛehendi.

Malicijs hominum eſt obuiandū

Fidem pꝛomptā facere q̄d ſit.

¶ De officio cuſtodis. Ioannes .xxij.

¶ In religioſoꝝ mēdicātiū cōuētib⁹ plures cāpane eſſe non pñt ſine ſpeciali pape licētia. Plures aūt cāpanulas i refectorijs: caplīs et alibi licite pñt ipſi religioſi mendicantes hre. h.d. Et eſt extrauagās notabilis. Et qz pulſare cāpanas eſt cuſtodis offm̄ vt ptz .e.ti. c.j. in anti. iō hic nō ab re collocata ē. Caplm̄ vnicū.

Uia cūctos orthodoxe fidei pfeſſores ꝛ viros pſertim eccleſiaſticos ſic hortamur adinuicē ꝛ q̄ ad alios etiā cōuerſari ꝙ ex ipſoꝝ geſtis nullius offendatur iuſticia. nec cuiq̄ ſcādali materia pparet. Aduertētes ꝙ eo ꝙ nōnulli mendicantiū ordinū pfeſſores in nōnullis ſuis conuētibus plures cāpanas obtinēt ꝛ in poſterū ſatagūt obtinere: cathedrales ac eccl'ie alie ſue querunť propterea iuſticie detrahi. Et exinde ciuitatibus locoꝝ interdū afferri diuinis officijs impedimētū. videturq̄ inter ipſos litigijs ꝛ ſcādalis via aperiri. Nos pmiſſis obuiare cupiētes periculis: pacēq̄ deſiderātes iter ipos (ſine qua

Pacis auctor ſine pace non bene colitur.

bñ pacis auctor nō colit) obſuari. De fratrū nr̄orum cōcilio hoc edicto ppetuo ordinam⁹. ꝙ religioſi dictoꝝ ordinū mēdicātiū in nullo cōuētu ſuo ſeu loco plures cāpanas habeant ſine ſedis aplice licentia ſpāli. ſed vna tm̄modo p loco q̄libet ſint contēti. Qđ ſi forſan cōitas ſeu vniuerſitas aliq̄ eccl'iaſtica vel mūdana ſeu iidē religioſi p illis in aliq̄ ipſoꝝ locoꝝ cāpanam[a] aliā habuerint vel nūc habēt: nō illā ſed aliā ſolā eoꝝ ſpāľr vſibus deputatā pulſare valeāt horis diurnis ꝛ nocturnis miſſis ꝛ alijs cōſuetis. Ceteꝝ religioſis eiſdē pmittim⁹ ꝙ vbi hacten⁹ plures cāpanas ſine lite ꝛ cōtradictiōe q̄libet i vſus dūtaxat pprios habuerint/ ꝛ nūc habēt: illis etiā deinceps libere vti poſſint. Alijs quibuſcūq̄ p eos habitis infra triū menſiū ſpaciū de ſuis locis ſeu cāpanilib⁹ deponendis ꝛ nullaten⁹ iterū reponēdis. Uerū cāpanulas que in refectorijs: ſacriſtijs/ capitulis/ ꝛ alijs forſan officinis religioſoꝝ ipſorū conſueuerunt hr̄i: ſub iſta nr̄a ordinatiōe nolum⁹ cōprehēdi. Nulli ergo ꝛc̄. Datū .ij. nouēbris pō. nr̄i. Anno .viij.

a ¶ Cāpanā. Nota campane vſum ad multa valere vt ptz in his vſib⁹: in q̄b⁹ de ſeipſa loqui cāpana inducit. Laudo deū verū: plebē voco: congrego clerū. Defunctos ploro: peſtem fugo: feſta decoro.

¶ De officio delegati. Ioānes .xxij. epūs ſeruus ſeruoꝝ dei ad perpetuam rei memoriā.

¶ Lr̄e aplice impetrate ad gr̄as ſeu ad lites in aliquibus ciuitatib⁹ ſeu dioce. dū erant integre: nō obſtāte diuiſione facta de ipſis in duas ſeu plures ciuitates ſeu dio. que diuiſio fctā pter diuini cult⁹ augmētū. ꝛ populi incremētū ꝛ etiam executores ſeu iudices earūdē. habeāt ſub eiſdē mō ꝛ forma illū vigorē in ſic diuiſis: quā habebāt i illis dū integre remanebāt. Ca. vnicū.

Sedes[b] apoſtolica in ſuis actibus veritatem[c] proſequēs / lucem[d] amās libēter euitat nodoſe[e] ambiguitatis[f] inuolucrū[g]. Illāq̄[h] ſibi ſemp in ſuis ordinationibus reſeruare cautelam intēdit[i] vt de illis[k] ita puentant cōmoda ꝙ alijs non immineat detrimentum[l].

Sedes aplica. hec pōt intitulari ſub ti. de reſcrip. vel offi. deleg. vel ti. de cōceſ. pbē. ꝛ eccl. nō va. vel de parrochijs. Et diuidiť in q̄ttuor partes. In pma pfatio premittitur. In ſcda factū inſeriť. In tertia conſtō ediť. In q̄rta ad ipm addiť. ſcda ſane. tertia. nos amouere. q̄rta idē ꝛc̄. hmōi cōſtitutionis duplex eſt rō. pria vt alteri p alteꝝ inīq̄ cōditio non afferať nec quis cū alterius locupleteť iactura. ꝛ vt res tranſeat cum onere ſuo. ꝛ ſic hec ſumpta ē ex rōne illoꝝ iurū. ẽ. de pe. ſuā. de reſcrip. eā te. ꝛ. c. ſi eo tēpore. lib. vj. de prebē. dilectus.

diuiſio

hec extrauagās habeť iter .xx. Io. xxij. iō ti. de cōceſ. pb. cū glo. dñi geſſelini.

b ¶ Sedes. ſi. ẽ. ő reſcp. ſedes.

c ¶ Ueritatē. hec fortior res de mūdo eſt ſm eſdrā q̄ valet et inualeſcit in eternū/ ꝛ viuit: ꝛ obtinet i ſctā ſcloꝝ. viij. di. cōſuetudo. et merito cū vitas ſit de⁹. c. di. ſi ꝯſuetudinē. hāc eām neſciūt aliq̄ plati noſtri tēporis q̄ volētes plus placere hoibus q̄ deo infinita ſine cōplemēto pmittūt. vnde hāc ignorāt ꝛ iō interrogāt cū pylato. Quid eſt veritas. Joan. xviij. c. in fi.

Ueritate fortius eſt nichil.

d ¶ Lucē amās. bñ agētes hāc diligūt. ſed cōtrariū ei⁹ puerſi. ẽ. de offi. deleg. cōſuluit. de here. cū ex iniūcto. C. de epi. ꝛ cle. cōuenticulā. de peni. di. j. lrē vt xp̄s.

Lucē odit q̄ male agit.

e ¶ Nodoſe. i. intricate. ẽ. de verbo. ſig. cum olim.

f ¶ Ambiguitatis. de triplici ambiguitate. ſ. iuris ꝛ facti et perſone: dic vt .xxxiij. diſtin. habuiſſe. in glo.

g ¶ Inuolucrum. Id eſt inuolutionem.

h ¶ Illam. Uerſiculus.

i ¶ Intēdit. bñ dicit intēdit: qz extra intētionē ſuā frequēter facit papa. vt. ẽ. vt ec. bñfi. vt noſtrū. tn̄ nō tenet qđ cōtra intentionē eius fit/ dum tn̄ de hoc conſtet. vt. ẽ. de reſcrip. ſuper litteris. in fi. ꝛ. c. cū dilecta.

k ¶ De illis. Scilz ordinationibus.

l ¶ Detrimentū. nō dz eni aliq̄s cū alterius iactura ditari. ẽ. de pe. ſuā. nec ridere de fletibus alioꝝ. ẽ. de priuileg. petiſtis. hoc eſt p perſonis ꝛ eccleſijs quarū bona occupata ſunt in toto vel in parte p iſtis nouis eccleſijs ſeu collegijs de nouo p iſtū papā creatis/ vt fiat eis aliqua recōpenſatio: ne ab ipſis ſic miſeris ex toto exceptū ſit premiū gaudioꝝ cōtra legē. C. li. xij. in fi. ipſius libri q̄ recōpenſatio dz fieri vt fit. ẽ. de ma. et obe. cū inferior. Quid ergo facitēt archidiaconi eccl'ie tholoſane qui omnes pcurationes ꝛ fere omnia iurā.

¶ Sane[a] pridē ad diuini cultus augmentum[b] et ad ſalutem[c] populi quē in nōnullis ciuitatibus et dioceſibus ſic multiplicarat[d] altiſſim⁹ q̄ in earū ſingulis ſingulorū[e] vultus nequibat vt deceret vnicus paſtor īſpicere/aut alias partes[f] boni paſtoris implere ſalubriter intendentes in ipſis dioceſib⁹ quarū nonnullas in duas/ aliquas in plures[g] dioceſes[h] duximus diuidendas certas eis ciuitates ac eccleſias ereximus[i] cathedrales quaꝝ ſingulis ꝓprias

archidiaconatuū ſuoꝝ habēt hodie in aliis ciuitatib⁹ et dioceſib⁹ ab ea diuiſis: nunq̄d ipſi vel potius archidiaconi q̄ de nouo creati ſunt in illis nouis ciuitatib⁹ iura archidiaconalia in illis dioceſib⁹ exercebūt? Itē q̄d faciet abbas cluniacēſis de prioratu ſancti flori/ q̄ ep̄atus fact⁹ eſt nulla emēda facta mōachis: vt de ſilibus? Itē q̄d faciēt plures clerici q̄ aſſerūt ſe ex hoc ſuis beneficiis aľs ade ptis canōice priuatos? Item q̄d erit ð ep̄o Pictauēſi. ⁊ Albienenſi: ſeu ſimilibus qui multa de mēſa tam de emolumēto ſigillorū q̄ȝ de aliis amiſerūt? nūquid iſtis ⁊ ſilibus ad detrimētum poterit reputari? Nō videtur cum totius eccleſie vniuerſalis que eſt vnica ⁊ bonoꝝ eiuſdē plenaria diſpoſitio pape eſſe noſcat: vt.j.de prebē. licet.lib.vj.de exceſ.prela.ſi q̄s.concil.vienē.§.verū.⁊ ideo ipſe nedū potuit immo debuit nedū imminēte multiplicatione populi.de quo.j.§.pri.augmentare operarios/et ſedes ipſis cōgruas collocare/ac de ſtipēdiis ſufficiētibus miniſtrare.arg.xxj.di.in nouo.ð.de offi.ordi.qm̄ etiā cū detrimēto aliorum: vt ſic minor vtilitas cedat maiori ⁊ priuato cōi.ð.de poſtu.prela.bone.j.vij. q.j. ſicut.ð.de maio.⁊ obe.cū inferior. Nunquid ergo archidiaconus eccleſie tholoſane erit oculus ep̄i lombarienſi. ⁊ in ordinationibus clericorū ⁊ in aliis in quibus tenetur archidiaconus aſſiſtere ſuo ep̄o: vt.ð.de offi. archidia.ad hec.et de ſcruti.c.j. ipſe aderit ſibi.q2 facti ⁊ de facto eſt ei ſuper ſecundo quo ad preſens.

a ¶ Sane.Secunda pars.

b ¶ Augmentū. Hec eſt prima cā.ad hec em̄ tenent principaliter nedū eccleſiaſtice ꝑſone et bona ipſarū. immo etiā q̄libet xp̄ianus: vt.xxj.q̄.j.§.j.de conſti.ex parte.de cele.miſſa.graui.cōci.vienē. Et hec cā excuſat coitū cōiugalem a quolibet peccato etiā veniali ſi intētione ſcȝ habēde prolis que diuino cultui applicetur in baptiſmo fiat cōiūctio. vt legitur ⁊ nota.xxxiij. q.iiij.vir cum propria.licet Hugo ibi contra.

c ¶ Et ad ſalutem. Ecce ſcðm.huic em̄ ſaluti perq̄ȝ neceſſariū eſt pabulū dei. vt.ð.de offi.ordi.inter cetera.⁊ ipſo multiplicato debuerunt predicatores et miniſtri plures poni.vt.xxj.diſt.in nouo.in ſi.

d ¶ Multiplicarat. Iſta multiplicatio eſt ſufficiēs cā erigēdi nouos ep̄atus: dū tñ ſolēnibus ⁊ frequētioribus locis ſiant ne vileſcat epiſcopalis dignitas. vt xvj.q.j.precipimus.ð.de priuile.c.j.lxxx.diſt.ep̄i.

e ¶ Singulorū vultus. Debet enim bonus paſtor cognoſcere vultū cuiuſlibet pecoris ſui. vt legit Eccleſia.xxxij. vnde hoc ſumptū fuit. Hec em̄ eſt vna ratio quā allegant curati cōtra predicatores et minores/q̄ etiā ſemel ad minus in anno quilibet parrochianus habeat ſuo rectori proprio confiteri oīa peccata ſua: licet etiā ſit eis cōfeſſus. Sec̄do eſt neceſſitas illius canonis omnis.ð.de peni.⁊ remiſ.que non eſt ſublata ꝓpter voluntariam cōſtitutionē illius cōſtitutionis: Super cathedram vbi plene de hoc dixi. Sed ad hoc pōt reſpōderi q̄ licet papa ordinauerit in.d.conci.omnis.ſemel in anno confitendū eſſe ꝓprio ſacerdoti: nō tamen alligauit ꝑtātem ſuorū ſucceſſorū quin poſſint ſubrogare vel adiungere ſocios/ et dare coadiutores

Cōfeſſio fctā religioſo nō ē ð neceſſitate iterū facienda ꝓprio curato

ipſis ſacerdotibus in illo caſu: q̄ ſimili ꝑtāte vterent in hm̄ōi cū illis q̄ ⁊ fecerūt.ſ.fratres in alio cōcilio.ſ. vienē.et ſic cū ambo cōcilia ſint eiuſdē auctoritatis/ merito per poſterius primo derogatū eſt licet de ipſo nō faciat mentionē. ⁊ ſic neceſſitas que inerat confitēdi vni. ſ.proprio ſacerdoti: vt l.c. oīs/ dilatata eſt et adāpliata ad plures. vt l.c.ſu per hoc dico per iura.ð.de conſtitu.licet.lib.vj.ð offi.deleg.ſuper q̄ſtionū.in prin. l.di. dño ſancto. ð.de elect.Innoſtuit. de preben. dudū.lib.vj. Et ſic cū habeāt plures odio ſup hoc quo ad cōfeſſionē ſuos curatos: merito illis plus expedit oſtendere fratribus q̄ȝ ſacerdotibus vultū ſuū. quilȝ eadē poteſtate fungantur cum aliis: tamen ſciētia et diſcretione aliis preferūtur.ſicut ſunt fratres in quibus vt plurimū plus q̄ȝ in rectoribus ſciētie clauis viget: ⁊ ſic plus proficient q̄ȝ alii in vultus inſpectione. arg.xx.diſt.per totū.ð.de eta. ⁊ qualita.cū ſit ars. de renun.niſi.§.pro defectu. Sed nunq̄d illi qui confeſſi ſunt proprio ep̄o vel archipreſbytero vel illi de quo per penitētiarios pape dictū eſt in litteris ſuis q̄ poſſint per trienniū ſibi eligere confeſſorem idoneum neceſſario teneātur ſemel in anno cōfiteri proprio ſacerdoti? Videtur q̄ ſic per ſupradictā rationē per rectores contra fratres ſuperius allegatā. Cōtrarium tamen fit quotidie.id eſt non curent confiteri ſuis ſacerdotibus ex quo alteri de iſtis ſunt ſemel confeſſi.

Curati vt plurimum nō ſunt ita lſati vt religioſi.

f ¶ Alias partes.l.alia diuerſa onera que incumbunt bono paſtori circa ſui gregis vigilias exercēdas ð.de offi.ordi.inter cetera.de cenſi.cum apoſtolus.et ſeq.ca.xvj.q.j.predicator.

g ¶ Plures. Et ſic/ plus cōtinet vltra duo.nec duorum numero eſt contētum. ſimile.ff. de optio. leg.l.j. quod eſt cōtra iura.ð.de reg.iur.pluralis.⁊ de prebē. tis cui.in ſi.lib.vj.quādoq̄ȝ tamē ad vnū reſtringitur. vt.ð.de priuileg. vt priuilegia.in fine. Dic hoc debere intelligi ſm̄ precedentia ⁊ ſubſequētia iuxta materiā in qua ponūtur: cum ſm̄ illam exquirantur ſermones xlv.diſt.diſciplina.ð.de cle.excō.mi.latores. vnde frequēter talia ampliātur ⁊ reſtringūtur propter fraudes et odia: ⁊ ꝓpter abſurditates que inde ſequerentur. vt in.d.l.⁊.c. vt priuilegia.de hoc etiam dicitur in extrauagan.execrabilis.

h ¶ Dioceſes.l.territorium.ſ.q.v.§. ad hoc.debet em̄ quelibet dioce.habere ſuos limites certos/ ⁊ proprios.et tales ex quo indubitata fide certi ſunt cōſtituti preſcribi nō poſſunt: nec ea que ipſis adherēt: nec cōfundantur ipſi limites. vt.ð. de parrochiis.ſup eo. xvj.q.iiij.quicūq̄ cum multis ibi poſitis.

Dioceſis fines nō preſcribūtur.

i ¶ Exerim⁹. Sic no.q̄ papa de vna dioceſi pōt facere diuiſas ⁊ diuerſas: ſic imperator diuidit prouincias.ff.de offi.aſſeſ.ſi eadē.tamē ꝓpter diuiſionē imperatoris nō erunt plures metropoles apud eccleſiā: cū nō debeat cōmutari ad mobilitatē neceſſitatū mūdanarū.x.diſt.lege. Sed q̄d erit ſi interſit imperatoris vel alteri⁹ principis ſeu perſone ſecularis puta q2 ſunt patroni/ſeu defenſores nō mutari ſtatū taliū eccleſiarū ſeu ciuitatū/vel dioceſum nūquid poterūt ſe opponere cū effectu? Et videt q̄ ſic.q2 nichil cū ſcāda.

lo vel dāno alicuius eſt, faciendū ſeu attentandum. ʒ.
de reſcrip. nichil. ⁊. ʒ. eo. c. in prin. vnde dictum eſt. ſi
ipſe ex hoc ius patronatus et alia cōmoda ſine culpa
amittat. cū iura impertalia etiā in bonis eccliaſticoꝝ
ſemꝑ remanſerūt ſalua. xi. q. i. ſi tributū. cū ſeq. Jn cō
trariū videt q
propter maius
bonū quis iuri
ſuo et etiam ſine
culpa punitur.
xxij. diſt. de con=
ſtātinopolitana
ʒ. de elect. ſacro
ſancta. ꝟ poſtu.
prela. bone. i. in
ipa etem funda
tione hoc eueni
ri poſſe proſpice
re debuerunt / ⁊
ſibi cauere. arg.

diſtinctas et limitatas[a] iuſſi=
mus aſſignari. Uerum[b] quo=
niā plures ante ordinationē
ſeu diuiſionē noſtrā huiuſmo
di tā a nobis ꝙ a predeceſſo=
ribus noſtris romanis pōtifi
cibus apłicas obtinuerūt lit=
ras ſuꝑ bñficijs eccleſiaſticis
in ipſis tūc[c] integris dioceſi=
bus vacaturis quaꝝ nōnulle

ff. locati. ſi qͦs domū. §. i. xxiij. diſ. in noie dñi. qꝺ credo
veri⁹ ita tñ q fiat cū oi minori pꝛiudicio eoꝝ ꝗ poterit.
a ¶ Limitatas. dioce. id eſt limitata territoria. nā
limes dicitur finis. vñ ꝓſus. Limes erat poſitus ⁊c̄.
ʒ. de verbo. ſigni. forus.
b ¶ Uerum. Uerſiculus.
c ¶ Tūc. i. tēpore date carū. ⁊ ſic tēpus date reſpicit
in talibus. vt. ʒ. de reſcrip. cā te. ⁊. c. ſi eo tpe. lib. vj.
d ¶ Mādāde. q. d. de his lr̄is ꝗ iā mādate ſunt execu
tioni qualitercūqꝫ ex quo ius acquiſitū eſt in re / nō in=
tromittimus nos: cū pſens cōſtitutio futura dūtaxat
reſpiciat: vt. ʒ. de conſtitu. quoniam. Uel dic q immo
reſpicit preterita: vt patet. ꝟ. ſuper verbo declaram⁹.
e ¶ Nos amouere. iij. pars.
f ¶ Scrupulū. i. moleſtiā ſollicitudinē vel anxieta=
tem animi. ⁊ dr̄ a ſcrupulo ꝗ eſt lapis modicus: ꝗ ſicut
frequenter ledit pedē / ſic ſcrupul⁹ animū neſcientem
Igno- ſoluere difficiles queſtiōes ſm hug. Et ſic no. q igno
rantia rātia ex qua quis redditur dubius affligit hominē et
affligit moleſtat. arg. xx. diſtin. ſi decreta. xvj. q. i. §. i.
g ¶ Et poſſet Sic expedit i talib⁹ ante tēpus occur
rere ⁊ ꝓuidere ea ꝗ euenıri pñt. C. in quib⁹ cau. l. vlti.
in fi. ff. loca. ſi quis domū. §. i. ⁊ hec eſt ꝓuiſio ſibi ad=
uerſus futurū periculū pcauere. vt. ʒ. ꝺ ꝓcu. c. i. in fi.
h ¶ Ordinationē. Hoc verbū ordinare et iſte actus
qui ordinatio dr̄ / eſt multū generalis cōprehendens
quēuis modū quo quis hꝫ de re propria diſponere in
re ſuo. Et ideo ſi aliquis impetrauerit beneficiū ſpe=
ctans ad ordinationē alicuius: poterit petere benefi=
cium ſpectans ad collationē / preſentationē / ſeu quā=
uis aliā diſpoſitionē talis vt ꝓbatur. ʒ. de offi. deleg.
ſuꝑ eo. ⁊ de iure patro. cā te. in fi. facit. ff. de offi. ordi.
ordinarij. Sed nūquid fieret preiudiciū epo ꝗ habet
inſtitutionē ſi tali ꝓuideretur de bñficio ſpectāte ad
ſolā preſentationē illius contra quem impetratū eſt?
Et videtur q ſic. nam cū magis habeat in cōceſſione
epſ ꝙ in preſentatione patronus. vt. ʒ. de offi. leg. di=
lectus. nō videt q papa velit preiudicare epo: niſi ex=
preſſe hoc innuat. qꝺ faceret ſi diceret ad preſentatio
nē talis: qꝛ tūc ſatis exprimeret papa q penes alium
erat inſtitutio: cui q̄rtum ad hoc derogare intēdebat.
ſed ꝑ hoc verbū ordinationē / nec videt velle deroga=
re: niſi illi dūtaxat cōtra quē ſcribit. et hec eſt rō illius
textus. ʒ. de preben. cū in illis. §. cū aūt. lib. vj. Dic cō=
trariū cū in nullo q̄rtum ad hoc preiudicet inſtituenti
qui ad motū ſuū nunꝙ diſponit pe tali bñficio et ſi in
aliquo preiudicet / in modico tñ. ar. ʒ. de reſcrip. audi

tor. ſed patrono dūtaxat. pꝛonus ꝓ ꝓprio motu ſuo mouet
ad preſentandū quē voluerit aliꝰ idoneum. vñ ſoli illi
quoꝝ principaliter intereſt audirent ꝯdicētes talib⁹
impetrātibus ⁊ nō alij. ar. ʒ. de elec. cū inter R. de te=
ſti. veniēs. de excep. cū eccliaſtice. de prebē. ꝓ illoꝝ. cū
ſit ibus. Nō ob.
ꝺ. c. dilect⁹. quia
nō dicit de inſti=
tutione ꝗ ſemi ⁊
plenū ius deno=
tat / ſed de cōceſ=
ſione ꝗ plenum
ius dicit. vñ non
eſt dubiū ꝗn ple
nior ſit ptās con
cedēdi inſolidū
bñficia vacātia:
ꝙ ſolū in eis pre
ſentandi. Uel ſi
vellemus ibi cō

reſtāt adhuc executioni mā=
dāde[d]. ¶ Nos amouere[e] volē
tes cuiuſuis dubitatiōis ſcru
pulum[f] qui circa executionē
gratiarū ſuper huiuſmodi be
neficijs conceſſarū poſſet[g] for
ſan incidere: cōſiderātes attē
tius q per ordinationem[h] ſeu
diuiſionem noſtram predictā
ius ad rem[i] expectātibus di=

ceſſionē recipe ꝓ inſtitutiōe: diceremꝰ plus hꝫ. i. plus
iuris cōfert epſ in inſtitutione illi ꝗ recepit bñficiū qꝛ
ius adminiſtrandi: ꝙ pꝛonus in pñtatione / ex ꝗ parum
acqrit pñtato. maxie ſi pñtans ſit laic⁹ cui variare lꝫ.
vt. ʒ. de iurepatro. paſtoralis: ſed ex hoc nō ſeqtur qn
libētius quē vult pñtat patron⁹ quē inſtituat epſ.
i ¶ Jus ad rē. ⁊ ſic nō i re. Et ſic eſt indebitū tn̄: qre
talis nō bñficiatus pōt dici: vt. ʒ. de ꝯceſ. pbē. c. qm̄ ex
ꝯſtitutiōe. lib. vj. Sile eſt de filio ꝗ eſt viuēte pr̄e dñs Filius
rei pr̄ne ſpe ⁊ nō re. ⁊ vxor in bonis dotalib⁹ ꝯſtāte ma viuēte
trimonio. Ex ꝗ ſequit q tali eſt ius ad rē qꝺ aliqui vo pr̄e eſt
cāt decretū qꝛ ſub decreto pape appoſitū vt cōtter in dñs.
gr̄a ibi decernētes. et. c. cōſeruat. vt. ʒ. de cōceſ. pben.
qꝛ cūctis. lib. vj. nec pōt commutari cū alio: nec ꝓpria
bñficia ſibi icōpaſſibilia facit vacare: nec ſuꝑ ipo ꝗſi
pro certo titulo poterit ordines recipere. ʒ. de reſcrip.
in nr̄a. ⁊ in extrauagā. dñi Jo. execrabilis. §. per hoc.
Quid ſi canonic⁹ ꝑ papā effect⁹ fuerit i aliqua cathe=
drali eccleſia ſub expectatione prebēde / nunqd pote=
rit in delegatū iudicē impetrari: ⁊ eandē exercere iu=
riſdictionē? Uidet q non: cū nō habeat ius in re. ſed ad
rē. vt. ʒ. de cōceſ. prebē. qm̄ ex cōſtitutione. lib. vj. Cō=
trariū credo cū oia que ad iura canonicat⁹ ꝑtinēt ſibi
debeant / lꝫ nondū ſit inibi pbendatus. niſi cōſuetudo
refraget ꝑ iura. ʒ. de elec. in geneſi: de renū. c. ij. Nec
decre. ſtatutū. ʒ. de reſcrip. dicit prebēdatū. ſed cano=
nicū tñ. Quid ſi ego ſic expectās cū vacaret in altera
dioceſi quedā ecclia: feci michi ꝓuideri de ea. deinde
mota lite ſuꝑ ipſa ꝯtra me in limine poſſeſſiōis adipi=
ſcēdo / acceptaui ſcꝺam in alia dioceſi ſuꝑ qua mō eo=
dem lite mota factū michi in tertia dioceſi de tertio ꝓ
uideri. et ſic facio de plurib⁹ / nunqd poſſum? Uidi de
quodā qui de decē pbēdis in ecclia btē Marie picta=
uis fecit ſibi iſto mō ꝓuideri. vbi eſt ſtatutū q fruct⁹
pbēde litigioſe nūꝙ aſſignant alicui: ſed ꝑ capłm ob=
tinēti ſententialē victoriā reſeruant: qꝺ ſtatutū ſatis
innitit eqtati illi⁹. c. ʒ. de ſeqſtratione. ad cōpeſcēdas.
in fi. cōcil. vien. nunqd ergo talis multiplicatio ⁊ nar=
ratio pōt tolerari de iure? Uidet q nō. ꝑ ea que notat
Jnno. ʒ. de reſcrip. in nr̄a. vbi dicit q ſi pendente que=
ſtione ſuꝑ ecclia curata cuius poſſeſſionem nō hꝫ acci
piat poſſeſſionē ſcꝺe ſimilē curā habentis: hoc ipſo
videt renūciari liti mote ſuper eccleſia prima. ⁊ eſt rō
qꝛ aut recipiendo ſcꝺam intendebat renūciare: et tūc
habet ꝓpoſitū. aut nō intendebat renūciare: ſed intē=
debat ſi obtineret in cauſa prime dimittere ſecūdam:
⁊ accipere primā: et ſic videtur ipſam ſcꝺam recipere

cta bñficia ante[a] cõpetens ex ratiõe immutari[b] non debet quin adeo efficax in diuiſis dioceſib⁹ maneat ſicut i ipſis quondam integris[c]: auctoritate preſentium declaramus q̃ oẽs ⁊ ſingule gratie ſuper bñficijs vacaturis ante diuiſionẽ hmõi in ipſis quõdã integris dioceſib⁹ a nobis vel p̃dictꝭ p̃deceſſorib⁹ nr̃is pſonis q̇buſcũq̃ ↄceſſe tã in ipſis nũc diuiſis q̃ in alijs dioceſibus deciſis ab illis / eiſdẽ mõ et forma poſſint ſuo ordine[d] p executores[e] demandatos/

ad tp̃s ſub ↄditiõe: qđ totũ reprobat̃ in bñficijs eccleſiaſticis: q̃ debẽt eſſe ꝑpetua. nec cadit in ipſis conditio: q: in ea vocatione. ⁊c̃. lxx. diſt. c. ij. ẟ. de elec. in electiõib⁹. lib. vj. j. q. ij. q̃ꝑpio. q̃ ꝓcedũt vt credo vbi ſecũdã cũ ꝓteſtatiõe recipit: vel al̃s cõſtat de intẽtiõe ei⁹: ꝑ quã nõ lẽdit renunciari pri⁊me: vel iuri eius al̃s ſimplicit̃ ad mittẽdo poſſeſſionẽ ſecũde nõ litigioſe: ꝓmeeo ipſo renũciat. vt ẟ. ꝺ p̃bẽ. de multa. in caſu ꝓo noſtro quem poſui ſupra credo contrariũ. ſ. q̃ ſemꝑ poſſim mihi facere ꝓuideri de oĩbus quotquot vacabũt: cũ ꝓteſtatiõe ſi nõ habeã ius in iã receptis ⁊ in illis q̃ nũc recipio ius michi cõpetat: ⁊ non al̃s q: tales cõditiones q̃ de iure inſunt: nõ faciũt rem conditionalẽ q̃uis exprimant̃. vt. ẟ. de elec. ſignificaſti. cũ ibi nota. xvij. q. ij. eleutherius. recipiendo tñ corꝑalẽ et pacificã poſſeſſionẽ vni⁹/oĩbus alijs et iuribus ſuper eis motis renũcio. ⁊ ſic intelligit Inno. ẟ. ſꝫ an pacificam poſſeſſionẽ ſecus. vt. ẟ. de elec. cõmiſſa. lib. vj. ⁊ in hoc ſatis concor. ea q̃ no. Hoſtiẽ. in. d. c. in noſtra. Sed q̃d ſi impetrans q̃ fecit ſibi de eccl̃ia certa ꝓuideri: inuenerit q̃ſtionẽ ſuꝑ illa eccl̃ia inter duos motam vel inter ordinariũ ⁊ aliũ impetrantẽ: ⁊ ſic litigioſam qđ tñ ignorabat tp̃e ſue ꝓuiſionis: nunquid hoc declarato per ſuũ executorẽ poterit illa dimiſſa/de alia ſibi facere ꝓuideri hoc ſolo: q: litigioſe cepit. ꝑ ca. ẟ. vt lite pẽ. ſi hi. ꝫ. lib. vj. Itẽ nũquid valebit declaratio primi executoris nõ vocatis ordinarijs aliarũ eccl̃iarũ: vel ceteris impetrãtibus quos hic tangere videt̃: hoc vidi de facto. Et videt̃ q̃ executor poſſit errorẽ ſuum corrigere vbi errauit in facto: ſm Inno. ⁊ Hoſti. ⁊ etiã vbi in iure ſm Hoſti. ꝓut no. ꝑ eos. ẟ. de renũ. c. j. de offic. dele. in lr̃is. de reſcrip. cũ in multis. in fi. li. vj. Et q̃ ꝓpter litem nõ poſſit dimitti videt̃ q̃ nõ agebat̃ de dominio eccl̃ie: cũ nõ ſit apud aliquẽ. inſti. de re. di. §. ſacre. qđ requirit̃. ſ. q̃ ligẽt̃ de dñio ad hoc q̃ res litigioſa dicat̃. C. de litig. aut. litigioſa. Dic cõtra per. c. ſi hi ꝫ. Nec ob. d. §. ſacre. q: intelligit̃ nullius. ſ. pſone ſecularis: ſed eccleſiaſtice bñ. ſic not. Inno. ẟ. de eo q̃ mit. in poſ. c. j. videt̃ q̃ ſi in illa de qua eſt ſibi ꝓuiſum impetrans habebat ius: ſcilicet non poſſit hr̃e poſſeſſionẽ facti: vlteri⁹ nõ poterit ſibi de alia ꝓuideri. al̃s ſequeret̃ q̃ ex vna gratia poſſet duo vel plura beneficia conſequi. de quo ꝑ Inno. ẟ. de offi. delega. in lr̃is. Sed q̃d ſi litigiũ erat tñ ſuꝑ poſſeſſiõe? Idem credere per cap. ſi hi ꝫ. qđ indiſtincte loquit̃: maxime cũ de matrimonio carnali vel ſpũali non poſſit ita ſimpliciter agi poſſeſſorio: quin aliquid de ꝓprietate habeat immiſceri: vt legit̃. ⁊ no. ẟ. de reſti. ſpo. ex tranſmiſſa. De declaratione executoris dicetur. ꝫ.

a ¶ Ante. i. a tempore date. vt. ẟ. de reſcrip. eam te. ⁊ ca. ſi eo tempore. lib. vj.

b ¶ Immutari. Et ſic nõ debẽt damnis cõmendari ꝑterita. ẟ. de cõſti. cognoſcẽtes. vñ eſt hic arg. q̃ ꝑ cõſtitutionẽ p̃ncipis q̃ſtũcũq̃ publice vl̃ ſolẽniter editã etiã licet oẽs de mũdo non obſtãtias cõtineat: nõ tollunt̃ ſpãlia priuilegia ſtatuta vel cõſuetudines: q̃ nõ obſtãtie tñ tendũt ad tollendã ſurreptionẽ nõ ad talia iura ſpãlia perimẽda. qđ eſt verũ niſi nõlatim ſpecialiter et exp̃ſſe talia ꝑ ip̃am tollant̃. ẟ. de reſcrip. cũ ordinẽ. ẟ. de dolo ⁊ cõtu. ex lr̃is. de cõſti. lꝫ. de reſcrip. ſi propter. de elec. quia ſepe. lib. vj. de hoc dixi plene. ẟ. de ſepul. ſuper cathedram. in fi.

c ¶ Integris. Not. ius dñorum nõ debere diminui ꝓpter diuiſiões quas emphiteote inter ſe faciũt vel vaſalli. de q̃ dicet̃. ꝫ. in fi.

d ¶ Suo ordine. i. prius impetrauerit pri⁹ obtineat. ẟ. ꝺ r̃ſcꝑ. capitulũ ſancte ⁊. c. tibi qui gratiã. de cõceſ. prebẽ. auctoritate. lib. vj. quod eſt verũ niſi ꝓpter defectum vel crimen primi impetrãtis ſeu negligentiam/vel auctoritatis poſterioritatẽ/ vel anticipationem tẽporis ordo debitus ſubuertatur. vt. ẟ. de preben. ſi clericus. in fi. ⁊. c. hi qui. de reſcrip. duobus. lib. vj.

e ¶ Executores. Executor eſt is qui grã am a principe factam vel iuſſam fieri ad effectũ deducit. Et dicit̃ de exequor quaſi exceſſiue. i. viriliter exequi. Tertio ſi q̃ras quot ſunt genera? duo. nam quidã dant̃ ad ꝓuidendũ: quidã ad compellẽdum: vt legit̃. ⁊ no. ẟ. de reſcrip. abbatẽ. ⁊ de cõceſ. p̃ben. ſi capitulo. ⁊. c. ſi ſoli. lib. vj. et talis dr̃ habere lr̃as auctis quãdoq̃ dicitur quis habere lr̃as facultatis: vt quando dat̃ poteſtas ordinario q̃ aliquẽ poſſit recipere. vt. ẟ. de reſcrip. cũ aliquibus. ⁊. d. c. ſi ſoli. Quarto quem ordinẽ habeat iſte executor ſeruare? Dic q̃ (dũ tamen nõ excedat fines mãdati/nec nimis feſtinet) ſine aliqua alia cauſe cognitione etiã ſummarie põt in executione ꝓuiſionis vel cõpulſionis ꝓcedere: cum ſit verus executor. ⁊ ideo quotidie tales executores ſuos ꝓceſſus faciũt in abſentia partiũ: ⁊ eis nõ vocatis vbicũq̃ ⁊ quõcũq̃ eis placet. vt. ẟ. de re iudi. decetero. ⁊. c. qđ ad ↄſultatiõnẽ. in fi. tñ ſi aliqua ꝓponunt̃ nõ ad recuſandũ pſonã ei⁹: cũ hoc fieri nõ poſſit. vt. ẟ. de ap. nouit. ſꝫ ad ꝓbãdũ reſcriptũ ſurreptitiũ vl̃ falſum bñ põt admittere ⁊ cognoſcere ſi voluerit. vt. ẟ. ꝺ offi. deleg. paſtoral̃ §. q: ꝓo. vl̃ ſuo ſuꝑiori intimare. vt in. c. decetero. poterit tñ ꝓcedere executor ad ꝓuidendũ et ꝓuidere ſi voluerit nõ obſtãte ꝫdictione alicui⁹ appellatiõe ſeu ꝓpoſita exceptione. q: ex hoc q̃ nõ admittit exceptionẽ ꝓbabilẽ nõ poterit appellari: niſi al̃s conſtaret de ꝟitate. lꝫ aliud ſit in iudice. ẟ. de ap. iterpoſita. in p̃n. arg. ẟ. de ap. nouit. Qđ ſic ꝓbo. pari vel maiori ꝑtãte cõfert papa ꝑ ſe vel aliũ bñficia vacãtia toti⁹ mũdi q̃ ordinari⁹ illa ſue dioc. vt. ẟ. de p̃b. lꝫ. ⁊. c. hi q̃. lib. vj. lꝫ ordinari⁹ ꝓpt̃ aliquã ꝫdictionẽ ſeu appellationẽ non omittet ꝓferre bñficiũ ſi qđ vacat: cũ ſine cauſe cognitiõe nõ debeat ſpoliari ſua q̃ſi poſſeſſiõe in qua eſt ↄferẽdi ſua bñficia. vt. ẟ. de elec. cũ int̃ canonicos. ꝺ ſup. neg. p̃la. c. ſi. de in integ. reſti. c. j. ẟ. ꝺ in. pa. ↄſultatiõibus. mĩro min⁹ executor. ar. d. c. hi q̃. In extraiudicialibus aũt appellatio ſeu ꝑtialis ꝫdictio nõ ipediũt alicui poſſeſſionẽ vl̃ q̃ſi in qua eſt: nec attẽtata poſt ſe reuocare faciũt: donec pri⁹ de ꝟitate ↄſtet. vt in. d. c. cũ inter. ⁊ ẟ. ꝺ ap. bone. ꝑ Inno. hoc fallit in caſu illi⁹. c. ẟ. de accu. accedẽs. ⁊ i alijs caſib⁹ q̃ no. ẟ. ꝺ re iudi. qđ ad ↄſultationẽ. in glo. ⁊ ꝑ Inno. ⁊ Hoſti. Si tñ ↄſtet q̃ exceptio ꝓpoſita coram eo fuerit ꝓbata vera ⁊ legitima: reuocabil̃ qđ ꝑ ip̃m factum fuerit: ſi ex hoc fuerit:

Conditio q̃ de iure ineſt non facit rẽ cõditionalem.

Executores ſunt duplices.

Bñficij collatio non ipedit̃ per appellationem.

appellatū.vt in.c.cū inter.nō tñ reuocabile ex hoc tā
tum:qꝛ nō fuit admiſſa q̄tūcūqꝫ eſſet de ſe ꝓbabilis
niſi ꝓbata fuerit prius vera.⁊ ſic nō vendicat ſibi lo
cū in executore principiū illiꝰ.c.ſ.de ap.īterpoſita.in
princi.vt.ſ.dixi. Sed nunquid iſte executor habebit ex
pectare caſſationem collatiōis facte per aliū executo
rem ſeu ordinariū de illo bñficio.de quo ſuo impetrā
Electio ſecūda an fieri poſſit p̄ma nō caſſata
ti ꝓuidere intēdit? Nō credo dubiū ꝙ non:dū tamen
executor tpe prime collatiōis ius trāſferēdi haberet
per ea q̄.ſ.dixi. Et idē de electiōe ſi due fiant vno con
textu.vt.ſ.de elec.cōgregato. ſi autē ex interuallo di
ſtingue.qꝛ aut p̄ma eſt nulla vel annullāda. vñ ſi eſt
nulla ⁊ cā nullitatis eſt notoria:tūc poterit fieri ſecū=
da p̄ma nō caſſata.ſ.de electi.auditis. in aliis oībus
non.vt.ſ.de elec.ꝯſiderantiſ,⁊ dic vt ibi p Innoc.⁊
Hoſti.⁊ p Cōpoſtel.ſ.de reſcrip.capitulū. Itē ſi velit
ꝓuideri impetrāti de bñficio qđ vacat de iure:non tñ
de facto: qđ pōt:tunc dꝫ p̄mittere cognitionē ſaltem
ſummariā ⁊ vocare poſſidentē:⁊ ſi inueniat ipm non
habere ius/nō feret ſentētiā: ſed coget detētorē de fa
cto dimittere:ſicut de facto tenebat:et reſignare poſ=
ſeſſionē facti:⁊ poſt exequaſ mādatū. alˀs ſi iſtū ordi=
nē in hoc omitteret:caſſareſ eiꝰ ꝓceſſus. de quo p In
no.ſ.de cōceſ.p̄ben.ꝓpoſuit.ſup vbo executorē. facit
ſ.de p̄bē.licet epis.lib.vj. Ex quibꝰ ſoluta videſ q̄ſtio
facta.ſ.e.ſup vbo ius ad rē.ſ.ꝙ executor talis in cor=
rigendo errorē ſuum.⁊ ſic ꝓuidendo de ſecundo: de=
clarato primo ꝙ ꝓuiſio facta p eum primo nō tenuit:
vel etiā declarato primo tale bñficiū poſſe cadere ſub
gratia/in qua datꝰ eſt executor:non habebit neceſſa=
rio ptes vocare:nec alˀs iuris ordinē obſuare.debuit
tñ audire ptes:ſi aliqua rōnabilia ꝓpoſuerūt contra
Executiōis officiū q̄bus pſonis poteſt ꝯmitti.
ipm vt ſuperiꝰ dictū eſt. ¶ Quinto q̄ro que pſone po
terūt deputari executores: planū eſt ꝙ ille q̄ poſſunt
cōſtitui delegati.de quibꝰ.ſ.de reſcript.ſtatutum.li.
vj.⁊ etiā rectores ſimplicium beneficioꝝ.⁊ clerici in mi
noribꝰ beneficiis cōſtituti: ſicut fit quotidie in talibꝰ
executoribꝰ gratiarū ⁊ ſentētiarū:in q̄bꝰ nō vendicat
ſibi locū.d.decre.ſtatutū. vt ibi notaſ. Nō tñ credo ꝙ
laicꝰ vel bigami ſeu alˀs carentes priuilegio clericali/
poſſunt eſſe executores.vt.ſ.de iudi. decernimus. de
arbi.contingit.xcvj.diſt.bene quidē.lxxxix.diſt. iudi
catū.lꝫ ſit ar.cōtra.ſ.de ꝓcu.indiſcrete. lib.vj.nec re
ligioſi ſine licētia ſuoꝝ prelatorū.vt.ſ.de teſta. reli=
gioſus.lib.vj.et de ꝓcura.religioſus.cōci.vienen̄.de
re iudi.cū I.⁊ A.niſi cū diſtinctiōe illiꝰ ca. de reſcrip.
⁊ ſi p̄ncipalis. Cōtrariū videſ p illud.c. nā ex quo vi=
cecācellariꝰ ipm talē inſtituit:pſonā eiꝰ q̄tum ad hoc
emācipare videſ a poteſtate ſui p̄lati.et ſic intelligiſ
illud.c.ſ.de priuile.cū olim.ij.ſ. ꝙ non requiriſ certa
ſciētia pape ſm ꝙ aliqui intelligebāt illud.c. cū olim
Nā non pōt negari q̄n prior ꝯuentualis lꝫ religioſus
poſſit ſine certa ſciētia pape iudex cōſtitui delegatus
⁊ tñ nō eſt dubium quin ſit ſub poteſtate ſui abbatis
⁊ imperio ſicut ſunt ceteri ſimplices religioſi. vt.ſ.de
ſta.reg.cū ad monaſteriū.§.tales.et.ſ.de ſup. negli.
prela.qꝛ regulares.§.pe. Non obſtant dicta ca.reli=
gioſus.⁊ religioſus.qꝛ aliud pōt princeps vel ille qui
ſpecialiter ſup hoc gerit vices eius fauore rei p̄uate:
maxime/qđ nō poſſet priuatꝰ. argu. xvij.q. iiij.§.qđ
autē. Teneas qđ volueris. Sꝫ pone ꝙ requiratur li=
cētia proprij p̄lati ſicut in illo.c. religioſus. nunquid
oportet ꝙ p̄cedat ipa licentia conſtitutionē ꝓcurato
rij/vel executoris: vel habebit in ipſo actu īteruenire
ſeu ſufficit ꝙ ſubſequaſ? Et videſ ꝙ habeat p̄cedere
cū oporteat petere ⁊ obtinere: vt dicit illđ. c. de teſta.
religioſus.ff.đ acqui.here.ſi q̄s.§.iuſſum. vbi habet

iuſſus p̄cedere. Vel dic qđ videtur ꝙ habeat concur=
rere cū conſtitutiōe.ar.inſti.de auct.tu.§.tutor.et. ff.
e.l.obligari.ſ.de re.eccle.nō alie.dudū.lib.vj. vbi de
hoc p Inno.xij.q.ij.ſine exceptiōe.immo videſ ꝙ ſuf=
ficiat ſubſequi.vt.ſ.de pac.quotiēs.de his q̄ fi.a p̄le=
la.cū nos iam pridē.vbi de hoc. Credo ad hoc ꝙ poſ=
ſet cōſtitui per quēcūqꝫ non ſit neceſſe tūc licētiā eſſe
petitā nec obtentā:qꝛ in hoc nichil agit ipe religioſus
nec perſona eiꝰ eſt penitus inepta: vel infecta:ſeu in=
habilis de iure naturali ad talia ſuſcipiēda.immo be
ne eſt ſuſceptiua de iure naturali taliū ſicut electionū
⁊ ſimiliū.ſ.de elec.q̄ ſit eccl̄iis. lib.vj.lꝫ de iure poſi=
Religioſi pſona: electionum/ ⁊ multorū aliorū eſt ſuſceptiua.
tiuo ſit inepta.ſicut dicimꝰ de muliere. ff. de ꝓcura.fi=
liuſfa.§.veterani. vnde nō conſtitutio ſed ſuſceptio ⁊
exercitiū ꝓcuratoꝝ ſine licentia ꝓhibeſ: vt patet in
dicto ca.de ꝓcu.religioſus.nec deputare tales execu
tores eſt ꝓhibitū etiā ſine licentia. ſed ꝙ ſic deputati
poſſint ſuſcipe vel exequi officiū eis deputatum ſine
licētia hoc bene ꝓhibeſ. vt in ca. religioſus. de teſta.
ſi aūt ipſe ſine licentia ſubſtituerit aliquē ſuſcipiēdo
ꝓcuratoriū. vl̄ aliq̄d aliud fecerit: hoc nō poterit per
ſubſequentē licētiā ratificari:cū ab initio nō tenuerit
ſ.de regu.iur.non firmaſ.lib.vj. Sic dicimꝰ de ſeruo
⁊ monacho.qui lꝫ poſſint inſtitui heredes p quēcūqꝫ
nō tamen p̄ſtare cōſenſum niſi priꝰ iuſſi fuerint. vt in
d.l.obligari. Nō obſtant iura in cōtrariū alleg. qꝛ lo=
quuntur de illis caſibꝰ qui requirūt deliberationē/ ⁊
tractatū auctorizantiū in limine ipſiꝰ actus: ſicut eſt
in alienatiōibus minoꝝ/vel rerū eccl̄iaſticarū et ſimi
libus. Itē ⁊ quia aliud eſt licentia de qua hic loq̄mur
⁊ aliud auctoritas de qua loquunſ dicta iura. ſ. alle.
Sed cū tales executores grāꝝ admittēdo rōnabiles
exceptiones ꝓpoſitas contra reſcripta ſeu grās:⁊ co
gnoſcendo de ipſis quaſi iudices cauſe eſſe/⁊ iuriſdi=
tionē contētioſam hr̄e incipiant:qđ pñt iuxta.§.ſ.de
offi.dele.paſtoralis.§.p̄terea.vbi de hoc.in glo.nun=
quid hoc poterūt q̄uis ſint rectores ſimplices clerici
⁊ ſic aliꝫ ab ipis q̄s ordinat dicta decre.ſtatutū.lib.vj
ſ.de reſcrip.⁊ nūq̄d etiā citare poterūt/⁊ p tribunali
ſedere vel aliis ꝯmittere q̄tum ad hoc extra ciuitatē
Acceſſorie aliqua licent q̄ p̄ncipaliter nō licent.
⁊ dio.in q̄bꝰ ſunt deputati cōtra decre.p̄dictā? Quoti
die hoc faciūt.ſꝫ q̄ iure nō video:niſi qꝛ frequenter lꝫ
acceſſorie qđ p̄ncipaliſ nō liceret.ſicut video đ eccl̄ia
curata annexa p̄bēde.quā etiā multiplicatā lꝫ alicui
citra ſacerdotiū ⁊ reſidētiā poſſidere/ qđ p̄ncipaliter
nō liceret. vt.ſ.de p̄bē. de multa.p Inno.⁊.c. expoſui
ſti.⁊.c.ſup eo.li.vj.C.de iudi.q̄riens. ⁊ ſic fallit in hoc
caſu dicta conſtō ſtatutū.⁊ etiā in illo caſu q̄ñ iudices
cū ꝯuenientia in audiētia impetranſ:qꝛ tūc nō pōt exci
pi de loco vel de ꝯditiōe pſonarū iudicū: vt ibi not. fa
cit.ſ.de offi.dele.cū olim.ij. vñ iuriſditio quā exercēt
tales executores lꝫ potiꝰ acceſſorie tāq̄ mixti exercēt
vt in.d.§.p̄terea cū potiꝰ reſpiciaſ in eis qđ eſt p̄ncipa
le:⁊ vt tales iudicanſ.ar.ſ.de reg.iur.acceſſoriū.lib.
vj.tñ licet ſint principales habito reſpectu ad execu=
tionē: acceſſorij ſunt habito reſpectu ad grām: ſuper
qua dati ſunt. vt.ſ.de offi.dele.ſup eo.lib.vj. Alia rō
eſt.nā cū iſti ex ſpōtanea cōtradictiōe illius ꝯtra quē
dati ſunt/ vel ꝯ quē grām exequunſ / ⁊ ad eiꝰ inſtātiā
⁊ de cōſenſu ipſiꝰ ꝓponentis coram eis ſuas exceptio
nes volūtarie hanc iuriſditionē aſſumant. ⁊ quicūqꝫ
contra quē impetratū eſt reſcriptū/poſſit renunciare
quantū ad hoc dicte cōſtitutiōi ſtatutū: merito de cō=
ſenſu iſtius contradictoris poterit iſte q̄uis ſimplex
partes iudicis aſſumere/⁊ vbicūqꝫ exercere eandem.
per rationē.ſ.immediate poſitā. Sed nunquid ille or=
dinariꝰ q̄ ſuccedit talibus executoribus quoꝝ officiū

et alios[a] ad q̄s id pertinebit ad debitā executionē addu=ci: q̄bus ante diuiſiones ſepe=fatas poterant et debebant. ❡ Idem[b] etiā declaramus[c] quo ad litteras ap̄licas iuſti=ciam[d] continentes vt videlꝫ iudices[e] dati ꝑ illas in cauſis quarūlibet ꝑſonarū que nūc de eiſdem diocesibus diuiſis exiſtūt: poſſint iuxta earū te=norē ꝑinde ꝓcedere acſi dicte dioceſes de q̄b[9] mētio ī eiſdē lr̄is habeť/ integre remanſiſ=ſent[f]. ❡ Nulli ḡ oino hoim li=ceat hāc paginā nr̄e declara=tiōis īfringere/ vel ei auſu te=merario cōtraire. Si q̄s autē hoc attētare p̄ſumpſerit: indi=gnationē omnipotētis dei et beatorū Petri ꝛ Pauli aplo=rū eius/ ſe nouerit incurſurū. Datū Auinione.iij. kal. No=uem. ponti. noſtri. anno.ij.

ꝓpter negligētiā īpetrantis periſſet: reputabiť ꝑ oīa vt ordinari[9]: vel potius vt delegat[9]: vel vt merus poti[9] executor. de quo.ꝭ. de p̄ben. ſi clericus. in fi. Videť vt ordinarius: cū ſit adminiſtrator iuris cōis: ꝛ ille impe=trator ipſam gratiā petat vt de iure cōi ſibi debitā vt dicit ibi text[9]: et ſic eſt excitatiua iuris cōis tantū ar.ꝭ.ď offi.ordi. licet. quare pote=rit ad archiep̄m appellari ab eo. vnde videť ꝙ vt ſpecialis delega=tus ſeu executor pape hoc faciat: et ſic ad papam eſſet appellādū. cū ex collatione pape canonica=tū obtineat / vi=gore cui[9] et non alia conſequitur prebendā. vt ſic vnum ꝓpter alterum vtrobiq̄ tantū vnū.j.q.j. ſi quis. pro quo facit.ꝭ. de offi. ordi. irrefra=gabili.§. ceterū. Si queras an tales executores poſ=ſint inuocare brachiū ſeculare dic vt dixi plene.ꝭ. de offi. delega. iudices. concil. vień. Si vis plenius ſcire de iſtis executoribus quere per Inno. ꝛ Hoſtien.ꝭ. de offi. delega. in litteris. de re iudi. c.j. de cōceſ. preben. propoſuit. ꝛ. c. cum noſtris. ꝛ. c. litteras. de deſpō. im=pub. ad diſſoluendū. de exceſſi. prela. inter dilectos. et per Compoſtel.ꝭ. de reſcrip. capitulum. et. c. manda=tum. in glo. ordi.ꝭ. de offi. delega. paſtoralis.

a ❡ Et alios ad q̄s id pertinebat. Puta ſubexecuto=res: ſed ipſi idē ſunt cū executorib[9]: vt.ꝭ.ď offi. deleg. cū olim. vel dic alios. ſ. iudices delegatos ſeu audito=res ad q̄s ꝑ appellationem vel ſimplicē querelā in ro=mana curia: vel alibi negociū cōmiſſum fuit ꝑ iura.ꝭ. de offi. deleg. paſtoralis.§. p̄terea. ibi: reuocato ꝛc.ꝭ. de reſcrip. auditor. de elec. ꝯſtitutionē.§. inſuꝑ. in cle=mē. Sed q̄d erit in caſu illi[9].c.ꝭ. de p̄bē. ſi cleric[9]. in fi. vel in gratijs ſub forma pauperū impetratis: ī quib[9] vt frequenti[9] dioceſani ꝯſtituūtur executores nunq̄d archiep̄us tholoſanus qui ep̄o tholoſano in honore et onere immediate ſucceſſit in alijs dioce. vel in propria eaꝝ dioce. poti[9] gr̄as illi[9] que ſunt in fieri exequenť? Credo ꝙ de illo. c. ſi cleric[9]. ī fi. nō ſit dubiū quin ordi=narius illi[9] bn̄ficij hoc habebat facere ꝓut dicit dicta decre. ſi clericus. in fi. de gratijs ꝟo ſub forma paupe=rū. ꝛ alijs ep̄o tholoſano qui tūc erat vt dioce. exequē=dis cōmiſſis videret ꝙ cū ordinaria iuriſditio depen=deat ab adminiſtratione ſeu territorio ꝛ iſte executio=nes ſic cōmiſſe ſint dioceſanis vt ordinarijs q̄ admini=ſtratores iuris exiſtūt. vt.ꝭ. de ſenten. excō. nuꝑ. et de iure debeať pauperib[9] clericis victus de patrimonio crucifixi. vt.ꝭ. de preben. cū ſcđm. in prin. bn̄ ſequiť ꝙ diuiſa adminiſtratione ſeu territorio quālibet partē ſequeť omne illud q̄đ ex ipſa depēderet. et ſic quilibet dioceſan[9] habebit executionē. ꝛ exercitiū olim cauſaꝝ ſue dioceſis: ꝛ etiā pri[9] an̄ diuiſionē inceptaꝝ ꝛ depen=dētiū ꝛ nedū ꝓprie ordinariaꝝ: imo etiā cōmiſſaꝝ de=legationū tn̄ dioce. vt ordinarijs vt in caſu noſtro. ar. lxxxviij. di. cōſtantinus. palea eſt.ꝭ. de offi. deleg. q̄m abbas. ꝛ. c. preterea. ſecus autē eſt vbi vt ſimplici cō=miſſario vel delegato eſſet ipſis dioce. commiſſa. Vel dic idem eſſe in vtroq̄ caſu tam vbi vt delegatis etiā ſimplr̄ ꝗ etiā vt ordinarijs ex q̄ ſunt cōmiſſa dignita=ti non perſone. per. c. q̄m abbas. cū quo ad partes ſibi ſubtractas: ꝛ ſic q̄ ad alias dioce. tholoſanus deſierit eſſe prelat[9]: quare ſibi ſuccedentes fungenť eius vice acſi ipſe eſſet mortu[9] vel trāſlat[9]. ſuccedit eñ res rei. vel dignitas di=gnitati: ſicut ꝑ=ſona ꝑſone. et iđ debet fungi vi=ce ei[9] per oīa: vt ꝭ. vt lit. pē. eccle=ſia. cū ſibi[9]. Nō tn̄ huius decre. eſt in contrariū ibi dū ſequitur quib[9] ante diui=ſiones ꝛc. ſed po=teſt dici ꝙ hic lo=quiť de ſimplici=bus executorib[9] ſeu delegatis a ſede apoſtolica conſtitutis.

b ❡ Idem etiam. Quarta pars.

c ❡ Declaramus. Et ſic tota iſta decre. eſt declara=tiua iuris antiqui/ non conſtitutiua iuris noui: vt pa=tet etiā.ꝭ.e.§. primo. in verbo declaramus: quare nō eſt neceſſe hic reſpicere eius editionē ſeu publicatio=nem cum omnia quātumcūq̄ lōge ante preterita ſeu inchoata reſpiciat. vt.ꝭ. de cōſtitu. quoniā. ꝛ de vſur. cum tu. de elec. cum in cunctis.§. penulti.

d ❡ Iuſticiā. Et ſic eſt duplex lr̄a ap̄lica. quedā gra=tioſa. de qua.ꝭ. dictū eſt. quedā iuſticie. de q̄ hic. ſi.ꝭ. de fal. accedēs. prima cōſueuit bullari cū filo de ſerico ſcđa cū filo canapi. arg.ꝭ. de fal. ij. Itē p̄ma nō trāſit regulariter ſine electione: ſed ſine ꝯdictione bn̄. ſcđa trāſit ſine electiōe: ſed nō trāſit ſine ꝯdictione. ꝛ iđ in ꝓcuratorijs ꝯdictarū conſueuit illa clauſula apponi/ ꝯſtituit talē ꝓcuratorē ad impetrādū ꝛ ꝯdicēdū lr̄as ſimplices ꝛ legēdas: ſine qua nō eſſet ſufficiēs ꝓcura=tor in audiētia cōtradictarū quātūcunq̄ al's haberet plenū mandatum. ꝛ iſta ſola ſine alio mādato nō eſſet ſufficiens in palatio auditorū. vt.ꝭ. de renū. veniēs. Littera ap̄lica ē du=plex.

e ❡ Iudices. Et ſic no. ꝙ alius eſt iudex vt hic. ali[9] auditor. vt.ꝭ. de offi. deleg. ſuꝑ q̄ſtionū.§. porro. in fi. de reſcrip. auditor. cōcil. vień. ali[9] cōſeruator. vt.ꝭ. de offi. deleg. ſtatuim[9]. lib. vj. alius arbiter iuris.ꝭ. eo. c. ſuſpitionis. ꝛ. c. ab arbitris. lib. vj. Itē alius executor mixt[9]. de q̄.ꝭ.§. prime dictū eſt: ali[9] merus. de q̄.ꝭ. de ap. nouit. de quib[9] plene dicit.ꝭ. de re iudi. q̄đ ad con=ſultationē. ꝑ glo. Inno. ꝛ Hoſti. Ali[9] referēdar ius ſcꝫ ad certū articulū cauſe referendū datus.ꝭ. de offi. de=leg. iudices. cōcil. vieneñ. et in. d. c. ſuꝑ queſtionū. oēs iſti ꝛ ſiľes ſunt ordīati ad cauſas ap̄licas expediēdas in curia romana. ꝛ extra. Unde iudex delegat[9] eſt ꝓ=prie is qui mādatam ſibi iuriſditionē vice delegantis exercet. dictus de lego. as. q̄đ idem eſt q̄đ mādo qua=re rubrica. ff. dicit de eo cui mandata eſt iuriſditio. Iudex audi=tor/con=ſuator ꝛ arbiť differt. Execu=tor ē du=plex. Referē=darius q̄s eſt.

f ❡ Remanſiſſent. Not. ꝙ diuiſio facta de aliqua re operať tm̄ illū effectū ꝓ quo facta eſt: nec ad alios ſe extendit. nec in alijs caſib[9] p̄bet p̄iudiciū alicui ſeu in=namē: vt. x. di. lege. q̄đ p̄ſtat arg. ꝙ diuiſio rei emphi=teotice/ vel feudalis ſeu debitoꝝ inter heredes facta: nō noceat dn̄is vel creditorib[9] ſuper integra ſolutio=ne penſionis vel debiti eis facienda vt prius. cū parti=cularis actio ſeu ſolutio nō modica habeat incōmoda. ff. fami. herciſ. plane. Guillelmus de mōte lauduno. Solu=tio par=ticula=ria mul=ta hꝫ in=cōmo=da.

¶ De offõ iudicis ordinarij.

Bonifa. viij. ¶ Epũs monaſteriũ viſitãs nõ tenet accipere monachos illi⁹ monaſterij ꝓ tabellionibus etiam ſi hoc haberet conſuetudo. Nec in actu viſitatiõis dʒ eſſe ſolus ſed duos vel tres clericos cũ notario q̃ ſiłr ſit clericus ſecũ aſſumat. hoc dicit. Caplm. j.

Debent ſuperioribus ſuis reuerentiam ſubditi: et dũ ſalubriter ab eis ꝓ culpis correctionem velut curãtium medicamẽta recipiũt: obediẽtiam exhibere tenent. ¶ Rurſus opʒ ꝓpoſitos cũ charitate corrigere: decet eos inferre hũiliter q̃d docẽt: et pr̃na ſubiectos dilectione fouere. Sic debitoꝛ delicatus effugit: ſic oneroſus creditoꝛ minime[a] repit. ¶ Sane dudũ venerabili fratre noſtro A. epõ dulmeñ. ad viſitãdũ caplm ſue eccłie dulmeñ. q̃ regularis ordinis ſcti Bñdicti fore noſcit deſcendente[b]: prioꝛ ⁊ capitulum ipſi⁹ eccłie excipiẽtes q̃ de cõſuetudine erat eccłie ſupradicte: a tẽpore cui⁹ nõ erat memoria[c] incõcuſſe ſeruata q̃ epi dulmeñ. q̃ fuerunt ꝓ tẽpoꝛe: per ſe ſolos abſq3 alijs religioſis ſibi adiũctis vel clericis vel laicis ſecularib⁹ q̃buſcũq3: aſſumptis ſibi loco notarij: mõacho ſeu mõachis capłi memorati viſitationẽ ſuã hactenus prefato impenderũt capitulo: ſupplicarũt eidẽ epõ vt oẽs tam clericos q̃3 laicos religioſos et ſeculares (anteq̃3 viſitationẽ actualiter exerceret) a capitulo p̃ciperet amoueri: quibus amotis: parati erãt ipm admittere ad viſitationẽ huiuſmodi peragendã. Et quia dictus epiſcopus eos ſuper hoc non audiuit[d] quãq̃3 proteſtaretur ſe velle omnes clericos ſuos et alios (p̃ter tres vel quattuoꝛ ⁊ notariũ) remouere: ⁊ ſic ſuã viſitationẽ incipere et cõplere: idem prioꝛ et capitulum ad ſedem apoſtolicam appellarũt. ¶ Propoſito itaq3 huiuſmodi negocio corã nobis: ⁊ auditis et intellectis q̃ partes dicere voluerũt: nos cõſiderantes q̃ conſuetudo predicta cõtra communem vtilitatẽ/facultatem probationũ (que nõ eſt anguſtanda[e]) reſtringit: ꝓpter q̃d etiam vt ſalua ſcilʒ ſit rerum probatio[f]: q̃d publice intereſt: ne veritas occultet[g]: cautum eſt iure vt curent magiſtratus teſtari. i. teſtificari volẽtibus: ſeipſos ⁊ alios teſtes vel ſignatores prebere[h]. Et ſtatuit generale conciliũ vt a iudicibus adhibeat perſona publica: vel duo viri idonei q̃ acta conſcribant[i]. Quos quidẽ monachos[k] ad predicta: tum propter eorũ profeſſionẽ que illorum vocem facit funeſtam[l] ⁊ ipſos arcet a iudicijs et publicis ſiue ciuilibus actibus[m]: nec patitur (prout conſtitutio[n] nouella declarat) niſi in inq̃ſitionis heretice prauitatis cã tabellionis (cui⁹ vicem in hac parte duo viri per ſupradictũ conciliũ obtinẽt) officiũ exercẽ. tũ q2 ſuſpecti[o]

diuiſio — Debent. ¶ Hec cõſtitutio hʒ q̃ttuoꝛ partes. Primo pmittit ꝓhemiũ ad dicẽda. Sc̃do ꝟ. ſane. factũ viſitationis intẽte ⁊ cõſuetudinis ꝯ hoc ꝓpoſite narrat. Tertio ꝟ. ꝓpoſito. dictã ꝯſuetudinẽ multis rõnib⁹ premiſſis reprobat. Quarto ꝟ. ſʒ ne ſit. numerũ pſonaꝝ viſitãti aſſiſtẽtiũ taxat. In primo ordinem quem debẽt hr̃e ſubditi ad ſuperiores ⁊ econtra ponit. In primo non ſeruato eſt inobediẽtia puniẽda. l ſc̃do eſt tyrãnia vł negligẽtia reprobanda. ſc̃do ꝟ. ſic debitor. horũ rõnẽ ſubiũgit. licʒ enĩ inter hos ſit relatio ſuppoſitionis ⁊ ſuppoſitionis: hec tñ corrũpuntur ab exceſſu. xxij. q̃ōe. v. de forma. ff. de his qui ſunt ſui vel alie. iur. l. j. in fi. ⁊ l. ſequen.

a ¶ Minime reperit. ff. de pigno. act. ſi ſuos pignoratos. l fi.

b ¶ Deſcendẽte. Prout põt et tenet. extra lib. vj. de cẽſi. romana primo rñ. extra de offi. ordi. irrefragabili.

c ¶ Memoria hoc nõ ꝑdeſt in delictis. ex̃ de cõſue. cum tãto. ex̃ de ſymo. cũ in eccleſie. ⁊ male cõſueta tpe nõ firmantur. auc. vt nulli iudi. li ha. lo. ſerua ⁋ j. col. ix. ⁊ idẽ vbicũq3 a iure reprobat ꝯſuetudo: vt. hic ⁊ ex̃. vj. lib. de cõſue. c. j. ⁊ ij. ⁊ eo. lib. de elec. q2 ſepe. et eo. lib. de pe. ⁊ remiſ. ſi epiſcopus. in fi.

d ¶ Nõ audiuit. Formam iuris iſti bñ ſuauerũt q2 exceptionẽ ꝓpoſuerũt ⁊ ꝓpter eam non admiſſam appellarunt. vel poteſt appellari ꝓpter eã neglectã iudice ad alia ꝓcedẽte q̃ non poterãt ſe cõpati cũ primo ꝓpoſito. extra de ap. dilecto. et c. ex parte. in. Sed hic fuit defectus in materia: q2 exceptio nõ erat legitima. vt. j. ſequitur. ⁊ ob hoc appellãs in iuriſditione prioris iudicis remãſit: ⁊ ſic tenuit eius ꝓceſſus. ſecus ſi materia erat legitia ⁊ forma debita. not. extra de offi. de leg. cum contingat. in prin.

e ¶ Nõ eſt anguſtãda. C. de here. tel. q̃m. in fi.

f ¶ Probatio. C. de iureiuran. in bone fidei. C. de in. delib. l. fi. ⁋ ſi vero.

g ¶ Occultet. Sʒ poti⁹ eruat ff. de teſti. ſerui.

h ¶ Prebere. ff. de teſti. curẽt.

i ¶ Cõſcribãt. ex̃ de proba. q̃m contra. in prin.

k ¶ Mõachos. Accipe. j. cõſtat non eſſe. ſcilʒ ad p̃dicta idoneos. ⁊ tũc reſume. tũ propter ⁊c̃.

l ¶ Funeſtã. i. luctuoſã vł mortalem. q2 lugere habẽt et mortui ſunt mũdo. ij. q. vij. placuit. ⁊ ca. ſeq. xvj. q. j. placuit. xxv. q. ij. ita nos. C. qui accu. nõ poſ. l. ſi quis.

Monachi ſũt mundo mortui

m ¶ Actibus. extra ne cle. vel mo. ſe ſecu. ne. l. miſ. ca. j. et. c. ſed nec ꝓcuratores ⁊. c. clericis. ⁊. c. ſententiam.

n ¶ Conſtitutio. extra. vj. lib. de hereti. vt inq̃ſitionis officiũ. ⁋ ad conſcribẽdas.

o ¶ Suſpecti. Cõtra. quia monachi in cauſis monaſterij poſſunt eſſe teſtes. extra de teſti. in ſuper. ⁊ c. tuis. ⁊ c. cum nuncius. de iureiuran. ⁊ ſi chriſtus. in fi. etiam in cauſa viſitationis et reformatiõis. extra. vj. lib. de offi. ordi. quia.

Monachi an poſſint eſſe teſtes.

Itē ex q̄ ſunt ſuſpecti teſtes eſſe nō pñt.ff.de teſti.l.iij. circa prin.ibi.v̄ſi.nā ſi careāt.extra de teſti.ſup eo.ij. in prin. So.in p̄miſſis caſib⁹ monachi teſtes eſſe poſſunt:ſed nō cū preciſiōe hoc eſt ipſi ⁊ nō alij. qđ hic negaẗ. vñ lite gradi hic conſiderata papa hoc voluit vt plenior fieret ꝓbatio vt veritas pleni⁹ eluceſceret.C.ꝺ tēp. ap. per hanc.in fi.

a ❡Nec ꝫ.C. de teſti. oib⁹. et ff.de teſt. null⁹.

b ❡Subſunt ppẗ qđ eorū teſtimoniū eſt ſuſpectū.C. ꝺ teſt. parētes.⁊.l.ſernos.⁊.ff.ꝺ teſti. idonei.Jo.mo.

c ❡Qđ id.ſ.ꝙ eps nullis alijs ſibi adiūctis niſi de capitulo viſitet.

d ❡Augeẗ debet.ff. de offi.ꝓconſul.⁊.l.obſeruādum. in fine. Joan.mona.

e ❡Abducantur.ff.ꝺ iniur.l. itē apud lab ꝰ. comitē. Sȝ quō detrahitur huic dignitati ſi caput ſtet cū membris. ex̄ de p̄ſcꝓ. cū non liceat. et ſic nō eſt iniurioſa abductio:ſed debita cōiūctio ſicut īter caput ⁊ mēbra et inter patrē et filiū.C. de cura.furio.l. fi.in prin.xxx.q. iij.ius diligere. Itē inhumanū eſt publicatiōe paupertatis detegere vilitatē.C.qñ et qui.quar.ps in bo.de.l.ij.circa mediū.Dic vt pri⁹ p̄ciſio hic reprobaẗ ⁊ fuit hec ordinatio eq̄tatis ꝓpter cōgruitates hic tactas.⁊ neceſſitatis quo ad perſonam tabellionis vel duorum virorum pro eo.Jo.mo.

nec contra^a priorē aut caplm q̄b⁹ ſubſunt^b q̄ corrigēda inueniren̄t fideliť ⁊ recte ꝯſcriberēt:ꝯſtat nō eſſe idoneos. Attēdētes quoqȝ ꝙ id^c epali nō modicū detrahit dignitati:ſi ab ep̄o q̄ dignitatē ꝓpriā ſuo ingenio augere^d dȝ: comites honoris ſui cā adhibiti abducātur^e ſeqȝ ſolū ſuſpectis^f q̄ſiqȝ forſitā q̄s viſitat ꝯmittere cōpellaẗ^g. Dictā ꝯſuetudinē p quā p̄libati prior ⁊ capitulū videtur nimiū delicati tanq̄ȝ nō rationabilem reprobamus^h. Sed ne ſit ep̄s oneroſus^i:decernim⁹ nr̄oꝝ p̄deceſſoꝝ veſtigijs īherētes: vt cū ad viſitationē decetero faciēdā in eccl'ia memorata deſcēderit:in viſitatiōis actu duas vel tres honeſtas ꝑſonas clericali charactere inſignitas quarū vna ad min⁹ ſit religioſa^k ordinis ſupradicti et vnū notariū clericū ſecū habeat ⁊ non plures. Conſuetudine aliqua obtenta:⁊ ꝯpoſitiōe q̄libet inť ꝑtes ipas ſup hoc in ꝯtrariū facta hacten⁹ non obſtante^l. Nulli ꝫ li.hāc pa.noſtrarū reprobationis^m cōſtitutiōis^n ⁊c. Datū auag. x.kalē. Auguſti.pōti.nr̄i.anno octauo. Joannes.xxij.

❡Bñficia plura incōpatibilia obtinēs ſine diſpēſatione dȝ illa p̄ter vltimū i manu ordiarij īfra duos mēſes dimittere alꝰ penas īcurrit hic poſitas. Et dȝ ordinari⁹ tales plura bñficia obtinētes compellere ad oſtēdendā diſpenſationē qđ ſi nō fecerit:ab ingreſſu eccl'ie ſuſpēditur. vide c.ordinarij.e.ti.li.vj.qđ ſi diligenter notetur hec extrauagans ſub hoc tit. recte collocata dicetur. Capitulum.ij.

Ut q̄s virtutis amor a vicio āmbitiōis execrāde ⁊ auaricie cecitate non retrahit:ſaltem rigor coerceat diſcipline. Statuim⁹ vt q̄cūqȝ plures dignitates vel ꝑſonat⁹ aut ꝓchiales eccl'ias aut dignitatē vľ ꝑſonatū cū alio bñficio curā aīarū h̄ñte ſimul ſine diſpenſatiōe canonica detinēs:illa oīa ⁊ ſingula (illo dūtaxat excepto qđ vltimo recepit:qđ poſſit ſi tñ in eo ex collatiōe canonica ius ſibi ꝯpetat/retinē) īfra duos mēſes a die noticie hmōi noſtre ꝯſtōnis cōtinue numerādos/ efficaciter v̄bo et facto abſqȝ fraude aliq̄ in manu or-

f ❡Suſpectis.ex cauſis predictis.Jo.mona.

g ❡Compellatur.qđ eſſe non debet.arg.C.de iudi. apertiſſimi.⁊.l.fi.Itē iſti monachi ſi tabellionis loco eſſent iam duarū perſonarum locum tenerent.ſ.aſſiſtentiū viſitanti.⁊ ad ꝓbandum quod eſſet actū ⁊ forſan eedem perſone eſſent p viſitatorem corrigende.⁊ fungi duplici officio preſertim ſuſpecto et aduerſo vt hic eſt merito reprobādum.C. de aſſeſſo. nemo. extra de cleri.non reſi.quia nonnulli.⁊ extra.vj.lib.de preben.cum ſingula.Joan.mona.

Officio duplici quem fungi iure vetatur.

h ❡Reprobam⁹.ex quib⁹ cauſis conſuetudo reprobeẗ.no.extra.vj.lib.de conſue.in ſumma.Jo.mo.

i ❡Oneroſus. Sed quomodo nō eſt hic ep̄s oneroſus q̄ habet qđ ſcilicet petit? Dic ꝙ eſt oneroſus quo ad intentū aduerſariorum dicentiū ep̄m velle viſitare ⁊ intrare capitulū cum pluribus ⁊ cōtra eorum cōſuetudinem quam pretendebant. Jo.mo.

k ❡Religioſa Cōtra. extra de offic.ordi. vt iuxta. Dic caſus ē diuerſus nō aduerſus:nā ibi loquiẗ vbi p̄latus viſitat aliū locū a caplo ſuo hic qñ viſitat ꝓpriū capitulū cui⁹ ꝑſonas ꝓpter cōiunctionē maiorē quā habet ad ſuā eccleſiā pre ceteris eccleſijs ſibi ſubiectis extra ꝺ teſta. requiſiſti ꝰ. penť. eſt veriſimilius vt eaſdē ꝑſonas meli⁹ noſcat. Ult dic ꝙ hic determinat illā taxādo hic dictū indeterminatum: ibi.ne ſubditi nimiū aggraueñt et decet ꝑſonas religioſas in tali articulo aſſumi. argu. extra ꝺ ſtatu regu. in ſinguľ. circa p̄nci. Joan.mona.

Ep̄s cū eccl'ia cathedrali hȝ coniunctionē maiorē q̄ȝ cū alijs

l ❡Nō obſtāte. Sȝ quare tollit hic conſuetudinē ⁊ cōpoſitionē quaſlibet? qȝ licet viſitationi nō p̄ſcribaẗ: nec ꝓcurationi q̄ debeẗ ratione viſitationis:p̄ſcribi tamen poteſt quotitati procurationis.nota. extra de preſcrip.cum ex officij.extra de cenſi. cū venerabilis. Sic videẗ ꝙ preſcribi poſſit quotitati aſſiſtentium viſitanti.ar.ff.de vſur.qui ſemiſſes.j.rñ.⁊.ff. quemadmo.vſufruc.amit.l.is qui.licet conſuetudo hic narrata per hec allegata nō ſit p̄ſcriptibilis. Dic tamen ꝙ hec conſtitutio in alijs facit gratiam:qȝ ſi iſta v̄ba nō poneren̄tur:remanerent compoſitio et conſuetudo nō reprobate.extra.vj.lib.de conſti.c.j. Nec eſt inconueniens ꝙ eadem decretalis contineat ius in vna parte ⁊ gratiam in altera. extra de conceſſio. preben.conſtitutus. Et forſan papa fuit motus ad predicta caſſanda propter grauem litem que fuerat in partes ne recidiuum noue litis pretextu conſuetudinis alteri⁹ vel compoſitionis ſubintraret.

Viſitatiōē an poſſit p̄ſcribi.

m ❡Reprobationis.ꝫ.eo.in verbo reprobamus.

n ❡Conſtitutionis.ꝫ.eo.in verbo decernimus.

a ¶ Qui uo. Istũ §. aliqui libri nõ habẽt vſqȝ ad §. vt autem. ⁊ tenorẽ huius habes in extrauag. execrabilis. que eſt vna: de. xx. gloſatis p zenzelinũ in tit. de prebẽ. ⁊ ibi vide. Habes etiã eam. j. ti. de ꝑben. cũ gloſa domini Guillelmi de monte lauduno.

est vna. ſcḋa qꝛ eſt ſctã. tertia qꝛ eſt catholica. q̄rta qꝛ eſt aplica. q̄nta qꝛ extra eã non eſt ſal⁹. ſexta ⁊ vltima qꝛ extra ipſam nõ ẽ remiſſio pctõꝝ. Itaqȝ i pñ̄a pte in q̄ agit ď iſtis 9ditõib⁹ eccľie 9gruẽtib⁹: dñs papa tria facit. qꝛ pͥo iſtas 9ditiões narrat. ſcḋo eas declarat. tertio eas corroborat ⁊ 9firmat ſcḋa ibi: ſpõſo in cãticis. ſtia ibi: i. q̄ eſt vn⁹ Dicit ḡ eccľiam vnã q̄ fuit 9ditio pͥma ſanctã q̄ fuit ſecũda. catholicã: q̄ fuit tertia. et ipſam aplicã q̄ fuit q̄rta. extra quã nõ ẽ ſal⁹. q̄ fuit 9ditio q̄nta nec ꝛmiſſio pctõrũ q̄ fuit ſexta. Noſqȝ hãc. i. eccleſiã eẽ ſic vnã ſic ſctãm ⁊c̄. vel hãc. i. hãc fidẽ. ď eccľia ꝙ ſic ſit vna ⁊c̄. firmiter credimus ⁊ ſimplicit̃ cõfitemur Notãdũ aũt eſt ꝙ ex iſtis ſex cõ ditõib⁹ eccľie cõgruẽtib⁹. vt. ſ. inteligimus ſumi pñt ſex rõnes ꝙ ſubeſſe ſũmo põtifici ſit ď nc̄itate ſalutis. Ut ſit pͥa rõ: qꝛ eccľa ẽ vna ſiue ẽ vnũ corp⁹. ſȝ vni corpori non cõpetit niſi vnũ caput: qꝛ aliter eẽt mõſtrũ. Arguat̃ ḡ ſic. oia mẽbra q̄ ſunt i vno corpe nõ ſaluãt̃ niſi cõiũcta illi corpi ⁊ ſubdita vni capiti a quo ifundit̃ eis mot⁹ ⁊ ſenſ⁹ Sed oẽs xp̄iani ſunt mẽbra vni⁹ corpis qꝛ ſũt mẽbra eccľie q̄ eſt vna ⁊ vnũ corp⁹

Ordo littere.

Eccľia eſt vna

Xp̄iani omnes ſunt mẽbra vnius corporis

Casus ĩſalis ď. helie

U Nã ſctã ȝ eccleſiã. ¶ Ponat̃ ſic caſ⁹ Qm̃ erant dubitãtes q̄dam aut forte credentes vľ ẽt aſſerentes nõ eẽ de nc̄itate ſalutꝫ ſubeſſe ſũmo pontifici. qḋ q̄dẽ vľ uͦbo fieri poſ at: qꝛ forte ſic dicebant. vel fctõ qꝛ talia agebãt ⁊ opabãt̃ ac ſi nõ eẽt hoc de nc̄itate ſalutis. huic aũt morbo peſtifero obuiare volens ſctiſſim⁹ pr̃ ⁊ dñs dñs Boni. papa. viij hãc decr̃. edidit vbi hoc pleniſſime ďclarat̃. Intẽtio itaqȝ hui⁹ ďcr̃. ẽ iducere rõnes exempla et auc̄tes ſubeſſe ſũmo põti. eẽ de nc̄tate ſalutꝫ qḋ tripľr hic ꝓbat̃. Pͥo p q̄ſdã 9ditiones gñales q̄ ipi eccľe 9gruũt Scḋo p quaſdã adaptatões ſpãles q̄ ad ipam eccleſiã adaptant̃ Tertio p gladios q̄ i ipſa eccľia cõtinent̃. Tota igit̃ hec decr̃. diuidit̃ i q̄ttuor ptes. qꝛ primo ponunt̃ pfate cõditiões gñales cõgruẽtes eccľie p q̄s ꝓbari põt ꝙ ſubeſſe ſummo põtifi. ẽ ď nc̄itate ſalutꝫ. Scḋo

diuiſio textualis.

dinarij dimittere teneat̃. per eũ vel p eos ad quẽ vel ad q̄s eorũ diſpoſitio ſpectabit ea vice libere diſponenda. Qḋ ſi nõ fecerit: etiam illo ſit ipſo iure priuat⁹ in q̄ ius cõpetebat eidẽ ⁊ ihabilis ad q̄cũqȝ bñficia obtinenda penit⁹ cenſeat̃. ¶ Qui uͦ deinceps recepit dignitatẽ vel perſonatũ aut beneficiũ curã habẽs aĩarũ: ſi pͥ⁹ ſiľe bñficiũ obtinebat: pͥmũ q̄ poſtqȝ ſecũdi poſſeſſionẽ habuerit: vľ p eũ (oĩ dolo ⁊ fraude ceſſantib⁹) quomin⁹ habeat ſteterit priuat⁹ noſcitur ipſo iure. abſqȝ more diſpẽdio in manu ordinarij oino ſiľr dimittẽ teneatur. p eũ vľ eos ad quẽ ſeu q̄s collatio ſeu ordinatio ſpectauerit diſponẽdum. qḋ niſi fecerit extunc ſcḋo ſit ipſo iure priuat⁹ ⁊ inhabilis ad ſacros ordines ⁊ ad q̄dcũqȝ bñficiũ eccľiaſticũ obtinendũ. ¶ Ut autẽ pmiſſorũ fruct⁹ facilius ſubſeq̄t̃: oĩb⁹ ⁊ ſingulis ordiarijs in uͦtute ſctẽ obedĩẽtie ⁊ ſub pena ſuſpẽſiõis ab igreſſu eccľie. quã (ſi in exequẽdis ſubſequẽtib⁹ negligẽtes fuerit) incurrẽ volum⁹ ipo facto diſtricte pͨipim⁹ ⁊ mãdam⁹. vt ſub certa ⁊ formidabili pena eorũ arbitrio infligenda: ſubditis ſuis plures dignitates ⁊ pſonat⁹: aut eccľias q̄bus cura iminet aĩarũ aut dignitatẽ vľ pſonatum cũ alio bñficio cui cura ſiľis ſit annexa obtinẽtib⁹ iũgere ďbeãt ꝙ diſpẽſatiões auc̄te quarũ hmõi eccľias pſonat⁹ vel dignitates obtinẽt ſi quas hñt necnõ ⁊ titulos eccľiarum dignitatũ vľ pſonatuũ eorũdẽ infra tp̄s p facti q̄litate ipoꝝ ordinarioꝝ moderãdũ arbitrio: ordinarijs ipſis vel his quẽ vel quos ad hoc duxerit deputãdos: exhibere pcurẽt De pceſſib⁹ hñdis ſup his exhibitꝫ ꝓpoſitis ⁊ pductis red dituri abſqȝ more diſpendio p ſcripta publica cõficienda ſup his ſedem apo. certiorẽ.

¶ De maioritate ⁊ obediẽtia. Bonifacius octauus.

¶ Oẽs xp̄ifideles de neceſſitate ſalutis ſubſunt romano põtifici q̄ vtrũqȝ gladium hȝ ⁊ oẽs iudicat: a nemine autẽ iudicat̃. Hec tñ extrauagãs regẽ frãcie ⁊ regnicolas nõ ampli⁹ ſubijcit eccleſie romane qȝ pri⁹ erãt. vt pȝ. j. de priuile. meruit. Caplm̃ primum

Unam ſanctã eccleſiam catholicam et ipſam aplicã vrgente fide credere cogimur ⁊ tenere Noſqȝ hãc firmiter credim⁹ ⁊ ſimplicit̃ confitemur: extra quã nec ſalus eſt: nec remiſ-

odducũt̃ q̄dã adaptatiões ſpãles p q̄s ꝓbat̃ hoc idẽ. Tertio agit̃ de ipſo gladijs q̄ ſunt in eccľia p q̄s apte declarat̃ h⁹ idẽ. Quarto ⁊ vltio 9cluſio tot modis inueſtigata videlꝫ ꝙ ſubeſſe ſũmo põtifici ſit de nc̄itate ſalutꝫ ifert̃ ex oĩb⁹ ãndictꝭ. Scḋa ibi vna nẽpe fuit. Tertia ibi. in hac eiuſqȝ ptãte. Quarta ibi. porro ſubeſſe. ¶ Propter pͥmũ ſciẽdũ eſt ꝙ enumerare poſſum⁹ ſex cõditiões gñales cõgruẽtes eccľie ex quib⁹ pñt ſumi ſex rõnes ꝙ eccľia hȝ vnũ caput: ⁊ ꝙ ſubeſſe illi capiti eſt de neceſſitate ſalutis. vt ſit prima 9ditio qꝛ eccľia

ergo oẽs hmõi xp̄iani ſaluant̃ vt 9iũcti eccľie. ⁊ vt 9iũcti vni capiti. i. ſummo põtifici. Scḋa rõ ad hoc idẽ ſumit̃ ex ſcḋa 9ditiõe videlꝫ ꝙ eccľia nõ ſolũ eſt vna ſed etiã eſt ſctã. i. ſancita ⁊ firmata in vnitate. ſi eñi eccľa vacillaret q̄itũ ad vnitatem: qꝛ aliqñ eſſet vna / aliqñ nõ eſſet vna. ⁊ p 9ſequẽs aliqñ hñet vnũ caput: aliqñ hñet plura capita: poſſet aliqs dicere nõ eẽ de neceſſitate ſalutis ſubeſſe huic capiti: qꝛ forte poſſet ſaluari ſub alio capite. Sed cũ eccľia ſit vna: ⁊ ſic ſctã. i. ſic in vnitate ſancita ꝙ nõ poſſet hñe niſi vnũ ſupͥmũ caput

Eccľia eſt ſctã

Infir= mitas i corpe vñ ſur= git· ſubeſſe iſti capiti erit de neceſſitate ſalutꝭ. Quod ſi di
caꝛ ꝙ ſanctũ dicit q̃d purũ/dicem' ex hoc etiã ꝙ dicit
q̃d firmũ: q2 firmitas eſt ex puritate: infirmitas ex im
puritate. nã ⁊ in corpore ſurgit infirmitas ex ipurita
te: vt q2 oriunꝭ in eo immũdicie corporales ⁊ mali hu
mores ⁊ i anima
ẽt ſurgit iſirmi=
Cãti. vj. tas ex ipuritate
vt q̃a oriunꝭ i ea
imũdicie ſpũa =
les ⁊ male cogi=
tatiões. Forme
tur ãt ſic rõ. q̃c =

ſio pctõrũ. Spõſo' i canticis ꝓclamante. Una eſt colũba mea: ꝑfecta mea. Una eſt mrĩ ſue: electa gẽitrici ſue: q̃ vnuʒ corpus myſticũ repreſentat: cuius caput xp̃s: xp̃i ꝟo de'. ¶ In qua eſt vnus dominus vna fides. vnum baptiſma.

q̃d ẽ vnũ ⁊ ſanctũ. i. ſic in vnitate ſancitũ ꝙ nõ põt eſſe
niſi vnũ corp' ⁊ hr̃e vnũ caput mẽbra nõ poteſt ſalua=
ri: niſi ↄiũcta illi corpori ⁊ ſubdita illi capiti. eccl'ia eſt
hmõi. ḡ. ⁊c̃. Mẽbra q̃dẽ ex hoc ſaluanꝭ ⁊ viuũt: q2 mo
uenꝭ ⁊ ſentiũt ⁊ mot' ⁊ ſenſus eis influunꝭ a capite. ſi
nõ ſunt ſubdita capiti nõ mouenꝭ nec ſentiũt ꝓpꝭ qd
viuere ⁊ ſaluari non poterũt. Tertia rõ ſumiꝭ ex tria
ↄditiõe. q2 eccl'ia ẽ catholica. i. vl'is ſiue ḡnalis. Sic el
ait Iſidor'. q2 catholic' vl'is ſiue ḡnalis interpretaꝭ. nã
greci (vt dicit) vl'e catholicũ vocant. Si ḡ fides quam
tʒ eccl'ia vel ipa eccl'ia eſſet ꝑticularis ↄtinẽs vnã gen
tẽ vel vnum ppl'm. ſicut ſunt multe gentes ⁊ mlt'i ppl'i
ſic forte eſſent multe eccl'ie ⁊ multa capita. Sʒ cũʒ ſit
Eccl'ia eſt ca tholica catholica. i. vl'is q2 oẽs obliganꝭ (ſi volunt eſſe in ſta
tu ſalutis) ad credendũ ⁊ tenendũ qd credit ⁊ tʒ eccl'a
iõ ſicut non põt eſſe niſi vnũ vniuerſum eo ꝙ vniuerſũ
oĩa ↄprehẽdat. ita q̃ntum ad ſtatũ ſalutis nõ põt eſſe
niſi vna eccl'ia. eo ꝙ eccl'ia ↄp̃hendit oẽs q̃ volunt eſſe
in ſtatu ſalutis. Formeꝭ aũt ſic rõ. Illd qd eſt catholi
cũ ⁊ vl'e ⁊ ↄp̃hendit oẽs q̃ volunt eſſe in ſtatu ſalutis
non p̃t eſſe niſi vnũ ⁊ hr̃e vnũ caput cui opʒ eſſe ſubdi
tos oẽs volẽtes eẽ i ſtatu ſalutis: eccl'ia ẽ hmõi. ḡ. etc̃.
Quarta rõ ſumiꝭ ex quarta ↄditiõe. q2 eccl'ia ẽ ap'lica
tʒ eñi illam fidẽ quã ap'li tradiderũt ⁊ docuerũt. de q̃=
b' p̃t intelligi qd d2 in pſal. ꝙ in oẽm terrã exiuit ſon'
eoꝝ ⁊ in fines orbis terre ꝟba eoꝝ. vt nullus poſſit ſe
excuſare ſe non ſubeſſe eccl'ie. oẽs eñi ap'li fidem p̃di
cauerunt ⁊ docuerũt. vñ ap'ls ait ad gala. ij. Aſcendi
aũt ſm reuelationẽ ⁊ cõtuli cũ illis. i. cum alijs ap'lis
euangeliũ qd p̃dico gentib'. Et ſubdidit cãʒ. ne forte
inuanũ currerẽ aut cucurriſſem. Ne ḡ vana eſſet p̃di
catio ſua ⁊ ne videreꝭ gentib' vel alijs ꝙ p̃dicaret ali=
ud q̃ alij ap'li: voluit ap'lus de euãgelio qd p̃dicabat
ↄferre cum illis. Itaq3 eccl'ia eſt ap'lica q2 illã fidẽ tʒ ⁊
docet quã ↄcorditer ⁊ p̃dicauerunt ⁊ docuerunt ap'li.
Formeꝭ ḡ ſic rõ. Illud qd eſt ap'licum ⁊ tenet illã ean
dẽ fidẽ quã ap'li docuerũt nõ põt eſſe niſi q̃d vnum et
vnũ corp' hr̃e ⁊ vnum caput/cui opʒ eſſe ſubdita oĩa
membra ſi volunt eſſe in ſtatu ſalutis: hmõi aũt eccle
ſia eſt. ḡ. ⁊c̃. Quinta aũt ⁊ ſexta rõ ſumiꝭ ex quinta et
Gr̃a ali q̃dã eſt ↄſũma= ta: q̃dã initiata· ſexta cõditione vcʒ ꝙ extra eccl'iam non eſt ſal'. i. non
acq̃ritur btitudo q̃ eſt ꝑ gr̃am ↄſummatã. nec eꝭ ipaʒ
eſt remiſſio pctõꝝ q̃ põt eſſe ꝑ gr̃am initiatam: ita ꝙ
nec gr̃a conſummata q̃ eſt ſalus ⁊ beatitudo nr̃a: nec
gr̃a initiata ꝑ quam remittunꝭ pctã põt eſſe niſi per
eccleſiam. Si ergo eccl'ia eſt vna ⁊ hʒ vnũ caput oẽs
volentes recedere a peccatis et adipiſci ſalutem opʒ
eſſe ſub capite eccl'e. i. ſub ſummo pontifice. ratio aũt
per ſe patere põt. Notandum aũt ꝙ oẽs iſte ſex con=
ditiones ↄtinenꝭ in ſymbolo vbi d2 ꝙ credimus in ec=
cleſiã vnã q̃ntum ad ↄditionẽ primam. ſanctã q̃ntũ ad
conditionem ſcd'am. catholicã q̃ntum ad tertiã. ⁊ ap'li
cam q̃ntum ad quartam. ⁊ ꝙ cõfitemur vnũ baptiſma
in remiſſionem pctõrum q̃ntum ad gr̃am initiatam.

ꝙ expectam' reſurrectionem mortuoꝝ ⁊ vitã venturi
ſeculi q̃ntum ad gr̃am conſummatã: ideo impĩgere ↄ
hec/eſt impingere contra ſymbolum.

a ¶ Spõſo in cãticis. ⁊c̃. Hic illas ſex rõnes ↄcluſio
nis prefate ꝙ ſubeſſe ſummo' pontifici ſit de neceſſita
te ſalutis decla=
rat et mãifeſtat
ꝑ ea q̃ habenꝭ i
canticis ⁊ ꝑ ea q̃
ait ap'ls dicens ephe. iiij.
ſponſo ꝓclamã=
te in cãticis ſup
ple d' ſua ſponſa
i. de eccl'ia q̃ eſt vna columba mea ꝑfecta mea. vna eſt
matri ſue. electa genitrici ſue. q̃ ſcribunꝭ canticoꝝ. vj
⁊ ſubdit. q̃. ſ. columba mea ſic vnica: ſic ꝑfecta: ſic ele=
cta: vnũ corpus myſticũ. i. vnã eccl'iam rep̃ſẽtat. ⁊ ad
dit ꝙ hui' corporis caput eſt xp̃s. xp̃i ꝟo de'. Notan=
dũ aũt ꝙ hic tanguntꝭ ſex ꝑ q̃ declaranꝭ ſex ↄditiones
vcʒ ꝙ corp' myſticũ. i. eccl'ia eſt vna quantum ad ↄdi=
tionem primã. eſt colũba. i. innocens ⁊ ſine fel'le. ⁊ ſã= Totũ ⁊
cta quantũ ad ↄditionem ſecundã. eſt ꝑfecta. i. catho ꝑfectuʒ
lica q̃ntum ad ↄditionem tertiã. Nã ſm phm totuʒ ⁊ idem
ꝑfecti idem vel ꝓpriũ ſm naturã. Nã illud eſt perfe=
ctum qd totum hʒ ⁊ nihil ei deficit ⁊ illud etiã totuʒ ẽ
qd oĩa hʒ. Et qd d2 ph's totũ ⁊ ꝑfectuʒ idẽ: poſſumus
nos dicere catholicũ ⁊ ꝑfectũ idẽ: vl' ꝓprimuʒ ſʒ natu
ram. Nam catholicũ idẽ eſt ꝙ ḡnale ⁊ vl'e qd oĩa cõp̃= Catho licũ q̃d
hendit. ⁊ etiã ꝑfectũ eſt cui nichil deficit ⁊ oĩa compre eſt.
hendit. Iſta etiam eccl'ia eſt vna matri ſue electa ge=
nitrici ſue q̃ntum ad ↄditionẽ quartã. Eſt ap'lica. ap'li
ſiq̃dem vnam fidẽ p̃dicauerunt: vnam fideʒ elegerũt
quam tenens eccl'ia dici põt ap'lica. hmõi autẽ eccl'ie
caput eſt xp̃s q̃ eſt agnus dei tollens pctã mundi. cu=
ius caput eſt deus pꝭ a quo eſt genitus. quem videre
eſt ſalus noſtra. iuxta illud. Oſtende nobis pr̃em ⁊ ſuffi Salus
cit nobis. Ergo ſicut ꝑ hoc ꝙ eccl'ia eſt vna eſt colũba nr̃a eſt
i. ſancta: ꝑfecta. i. catholica. vna matri ſue ⁊ electa ge videre
nitrici ſue. i. ap'lica. declarate ſunt q̃tuor conditiões deum
ſic ꝑ hoc ꝙ ei' caput eſt xp̃s qui eſt agnus dei tollens
peccata mundi: ⁊ caput xp̃i deus q̃ eſt ſalus nr̃a. d'cla
ranꝭ alie due cõditiones videlʒ ꝙ ꝑ eccleſiam eſt pec
catorum remiſſio: ⁊ ſalutis adeptio.

b ¶ In qua vnus. Hic illas ſex ↄditiones q̃s primo
narrauit ⁊ poſtea declarauit roborat ⁊ confirmat. ſic
eñi iacet textus ad ephe. iiij. vñ illa ꝟba ſunt ſumpta
vnũ corp' ⁊ vn' ſpũs. ⁊ ſubdiꝭ vn' dñs: vna fides vnuʒ
baptiſma: vn' de' ⁊ pꝭ oĩm. Eccl'ia ḡ eſt vnũ corpus ꝑ
qd eſt vna ⁊ vnica. q̃ fuit ↄditio p'la. Eſt i ea vn' ſpũs
ꝑ quã eſt ſctã. q̃ fuit ſcd'a. Eſt i ea vn' dñs ꝑ quẽ ẽ vl'is
⁊ catholica. q̃ fuit tertia. Eſt in ea vna fides ꝑ quã eſt
ap'lica: q2 tenet illaʒ fidem quam p̃dicauerunt ap'li q̃
fuit ↄditio q̃rta. Eſt in ea vnuʒ baptiſma ꝑ qd ſit pctõ
rum remiſſio. q̃ fuit q̃nta. Et eſt in ea vn' deus ⁊ paꝭ
oĩm ꝑ quẽ eſt ſalutis adeptio. q̃ fuit ſexta. Aduerten
dum eſt qd dñs papa noluit oĩa ꝟba iſta ponere ne le
gentib' tediũ ḡnaret: ſʒ voluit breui' ptrãſire et ſi niſi
tria nolauit: videlʒ ꝙ in eccl'ia eſt vn' dñs: vna fides:
vnũ baptiſma. ꝑ q̃ tria oẽs ille ſex ↄditiones roborãꝭ
⁊ confirmanꝭ. Nã q2 in eccl'ia eſt vn' dñs ideo ipſa eſt
vna ⁊ catholica. i. ḡnalis. q2 vero in ea eſt vna fides: iõ
ipa eſt ſctã ⁊ ap'lica. eſt eñi ꝑ fidẽ ſctã. i. ſancita: dicẽte
Hugone ꝙ nihil eſt rectius hoĩ ſua fide. ꝑ hoc etiã eſt
ap'lica: q2 illã fidẽ tenet eccl'ia quã ap'li docuerũt. Sed Baptiſ m' q̃d facit.
q2 i eccl'ia vnũ eſt baptiſma d2 i ea eſſe pctõꝝ remiſſio
⁊ ſalutis adeptio. nã ꝑ hoc ꝙ baptiʒamur. nobiſ pctã
remittuntur ⁊ celeſtis ianua reperitur.

Una nẽpe' fuit diluuij tpe archa Noe: vnã eccliam pfigurãs: q̃ in vno cubito cõſummata: vnũ (Noe vcʒ) gubernatorem habuit ⁊ rectorem: extra quã oĩa ſubſiſtẽtia ſuper terram legim' fuiſſe deleta. Hãc aũt veneramur ⁊ vnicã dicẽte dño ĩ pphẽta Erue a framea de' aiam meã: ⁊ de manu canis vnicam meã: p aia em̃. i. p ſeipõ capite ſimul orauit ⁊ corpe: qḋ corp' vnicã ſcʒ eccliam noĩauit pp̃ter ſpõſi fideiq3 ſacramẽtũ ⁊ charitatis eccle vnitatẽ. Hec

a Una nẽpe fuit. Poſtq̃ poſite ſunt ille ſex conditiones p q̃s ſumi poſſunt ſex rõnes q' eſt de neceſſitate ſalutis ſubeſſe ſummo pontifici. Ponunt̃ q̃daʒ alie adaptationes p q̃s ↄcludi põt hoc idẽ. Circa qḋ ſciẽ oꝛ faciẽ ſcðm q' q̃ttuoꝛ hmõi adaptationes ibi tradũtur: vt ſit pꝛima adaptatio p h' q' eccl'ia figurata ẽ p archã noe. Scða p hoc q' ppheta loq̃ns ĩ pſona chꝛiſti orat q' deus eruat a framea aiaʒ ſuã ⁊ d manu canis vnicã ſuã. Tertia p h' q' eccl'ia figurata ẽ p tunicã dñi icõſutilẽ q̃ ſciſſa nõ fuit ſʒ ſorte puenit. Quarto p hoc q' xp̃s dixit petro paſce oues meas. Scða eſt ibi. Hanc autẽ veneramur. Tertia ibi. Hec eſt tunica. Quarta ibi. Igit̃ eccle. Dicit ergo: vna nẽpe fuit diluuij tpe archa noe/ vnã eccl'iam pfigurãs. Hec vna archa fuit in vno cubito ↄſummata. vnũ habuit rectorẽ ⁊ gubernatorẽ Noe. extra eã oĩa exiſtentia ſup t̃rã legimus fuiſſe deleta. Aduertendum aũt q' illa archa noe dei eccl'iam figurabat. qḋ ſex modis Auguſti. declarat. xv. de ciuita. dei. c. xxvj. Pꝛimo ex ei' vacillatione. nã ſicut illa archa ferebat̃ ſuper aq̃s fluctuantes: ſic eccl'ia militãs ĩ hoc ſeculo nõ ſine fluctuatõibus redeſcat. Scðo hoc idẽ patet ex illius arche materia. Nam ſicut ex ligno fabricata eſt archa: ⁊ p lignũ ibi ſaluate ſunt aĩe: ſic ex ligno crucis dependet ſalus eccleſie. Tertio hoc idem ptʒ ex illi' arche pꝓportiõe nam (vt Auguſt. ait) pꝓportio illi' arche erat vt pꝓportio corporis humani. erat em̃ ſexies ſiue ſexuicib' magis longa q' lata. ⁊ decies longior q̃ alta trecẽtorum em̃ cubitorum erat longitudo: q̃nquaginta latitudo ⁊. xxx. altitudo ei'. ſic ⁊ corp' humanum diſpoſitũ eſt vt ſit decies longũ q̃ groſſum: ⁊ ſexies lõgũ q̃ latũ: ⁊ ex hoc figurabat eccl'iaʒ: cui' redẽptoꝛ fact' hõ ad ſaluandũ hoĩes venit. Et hec oĩa clareſcũt his verſib'

Ecclia eſt arche noe ↄſgata.

Archa noe q̃te fuit altitudis/ longitudinis ⁊ latitudinis.

Verſus

Ter denis alta cubitis/ ⁊ longa trecentis.
Et decies quinis lata fit archa noe.
Sex vicibus longum latũ tranſcendit: ⁊ altũ
Denis: humani corporis inſtar habens.

Quarto archa figurat eccl'iam/ ſi ↄſiderem' ei' oſtiũ quod poſitũ fuit ex latere. nam et xp̃o in cruce latus fuit apertũ vnde fluxerũt ſacramẽta: p q̃ dicit̃ eccleſia eſſe formata. Quĩto archa ſignificabat eccl'iam: ſi cõſiderem' ei' ↄpoſitionẽ. fuit em̃ ↄpoſita ex lignis quadratis/ qḋ ad ſtabilitatẽ eccle ptinet. corp' em̃ q̃dratũ cuiuſmodi eſt taxill' ex quacũq3 parte vertat̃ ſtat. Sexto archa illa ſignificat eccl'iam ſi ↄſiderem' diſtinctionẽ ei'. erat em̃ archa illa bicamerata tricamerata. ſm em̃ cõem modũ ponẽdi bicamerata erat ĩferi': tricamerata ſuperi'. due aũt erãt camere inferiores. vna apothecaria. ⁊ alia ſentinaria. vbi ſtabãt ĩmũdicie. Tres aũt erãt camere ſupiores ĩ q̃ꝝ vna erãt aĩalia mitia/ ĩ alia ĩmitia. in media vo hoĩes ⁊ aues. Sic ⁊ eccl'ia (vt Aug. ibidẽ tradidit) ẽ bicamerata. q2 ↄpoſita ex iudeis ⁊ gẽtib' ſiue ex iudeis ⁊ grecis: vt noĩe grecoꝝ ĩtelligam' gẽtes. Eſt tricamerata: q2 ex trib' filiis Noe oẽs hoĩes ſunt repati/ ex q̃b' facta ẽ eccl'ia. Iſta itaq3 archa q̃ (vt patuit) ſex modis eccleſiã figurabat: inferi' erat ampla. ſuperi' ſtricta. ĩ vno cubito ↄſummata. p vnũ rectorẽ gubernata. Ex q̃b' poſſunt

Taxill' ẽ corp' quadratuʒ

ſumi due rões eſſe de neceſſitate ſalutis ſubeſſe ſũmo pontifici. nã eccleſia ĩferi' eſt magne latitudinis q2 multi ſunt plati inferiores. ſuperius reſtringit̃ q2 pauciores ſunt plati ſupiores. Uel inferi' eſt magne latitudinis q2 multi ſunt ſubditi: multi ſũt laici. ſupi' reſtrigit̃ q2 pauciores ſunt plati ⁊ ĩ vno cubito cõſummatur: q2 a ĩ vno ſummo põtifice terminat̃. Sicut ẽ tota illa archa ſtabat ſub vno cubito: ſic tota eccleſia ſtat ſub ſummo põtifice. Et ſicut extra archã non erat ſal' ⁊ q̃cq̃d ſaluabat̃ erat ſub illo cubito. ſic extra eccl'iã ñ ẽ ſal': ⁊ q̃cq̃d ſaluat̃ ẽ ſub ſũmo põtifice. Scða rõ ad hoc idẽ ſumit̃ nõ ſolũ ſi ↄſiderem' vnitatẽ cubiti ſʒ ẽt ſi ↄſiderem' vnitatẽ rectoꝛ. nã ſicut toti' arche erat rectoꝛ vn' Noe. ⁊ nihil ſaluabat̃ niſi ſub eo: ſic totius eccle rectoꝛ eſt vn' ſũm' põtifex: ⁊ nihil ſaluabat̃ niſi ſub ipõ.

Prelati ſuperiores pauciores ſũt q̃ inferiores. pſ. xxj

Ioh. viij.

b Hãc aũt veneramur. ⁊c̃. Hic pſeq̃t̃ adaptationẽ ſecundã ex eo q' ppha ĩ pſona xp̃i orat dicens erue a framea de' aĩam meam. ⁊c̃. p aĩa enim xp̃s. i. p ſeipõ capite ſimul orauit et corpore qḋ corp' vnicã ſcʒ eccl'iam nolauit: ⁊ hoc pp̃ter quattuoꝛ quãtũ ad pñs ſpectat: pp̃ter vnitatem ſponſi/ fidei/ ſacramentoꝛum: ⁊ charitatis. Aduertendum ergo q' in oĩbus his quattuoꝛ ſummus põtifex quandã pn̄cipalitatẽ dicit̃ obtinere. nã ſi ↄſiderem' vnitatẽ ſpõſi/ ipe eſt vni' ſpõſi vn' pn̄cipalis vicari'. vnde glo. ſub illo vbo Matth. xvj. Tibi dabo. ⁊c̃. vult q' hoc ſpãlit̃ petro ↄceſſit vt ad vnitatẽ nos inuitaret. ⁊ ſubdit. ideo em̃ eum pꝛincipem apoſtoloꝛum conſtituit: vt eccl'ia vnum pn̄cipalem xp̃i haberet vicarium. Rurſus ſi cõſideremus vnitatem fidei: ſummus pontifex eſt hui' fidei pꝛincipalis doctoꝛ ⁊ diffinitoꝛ. nam ⁊ concilia generalia vbi talia ſunt diffinita: ⁊ vbi ſimboli ſunt cõpoſiti: non niſi auctoꝛitate ſummi pontificis poterãt congregari. Tertio ſi conſideremus vnitatẽ ſacramẽtoꝝ ſummus pontifex vt eſt xp̃i pꝛincipalis vicari' ⁊ ſit eoꝛum pꝛincipalis diſpenſatoꝛ. Quarto ſi conſideremus vnitatem charitatis quem habẽt mẽbꝛa ad xp̃ʒ ⁊ ad eius vicarium: ſumm' põtifex eam cum quadaʒ pꝛincipalitate habet. Ergo ſi eccleſia ex his eſt vna: ⁊ ex his eſt ſalus: ⁊ in his ſumm' pontifex pꝛincipalitatem hʒ: non niſi ſub ſummo pontifice ſaluari poterimus ſibi itaq3 ſubeſſe erit de neceſſitate ſalutis.

Cõcilium gñale non fit ſine papa. ⁊

c Hec ẽ tunica. ⁊c̃. Hic pſequit̃ adaptationeʒ tertiã. q2 eccl'ia figurata ẽ p tunicã dñi incõſutilẽ q̃ ſciſſa nõ fuit ſed ſorte puenit. Sciẽdũ ẽ q' veſtes dñi fuerũt quadripartite q̃ttuoꝛ militib' tribute: ĩter q̃s fuit vna tunica ĩcõſutilis deſup ↄtexta p totũ: q̃ nõ fuit diuiſa ſed p ſortẽ habita: vt ptʒ Ioh. xix. c. Sciẽdum em̃ q' ſm Auguſtinũ vtrũq3 ſignificat eccl'iam taʒ veſtis quadripartita/ q̃ tunica ſoꝛtita aliter tñ et aliter. Nam veſtis dñi q̃dripartita ſignificat eccl'iam quattuoꝛ. ſ. partibus in oꝛbe diffuſam: ⁊ ĩ eiſdẽ equalit̃. i. concoꝛditer diſtributã. Tunica vero illa ſoꝛtita ſignificat eccl'iam q̃ntum ad vnitatẽ charitatis. q̃ charitas eſt deſup q2 hʒ ſupeminentioꝛẽ viã. ⁊ eſt contexta per totũ: q2 nemo eius dʒ eſſe expers. vel eccl'ia ẽ ↄtexta p totũ: q2 eſt catholica: qḋ idem eſt qḋ gñalis ⁊ totalis. Eſt inconſutilis vt non diuidatur ſed vna permaneat

Ecclia p veſtes xp̃i congrue ſignificatur.

eſt tunica illa domini inconſutilis q̄ ſciſſa non fuit ſed ſorte ꝑuenit. ¶ Igitur[a] eccleſie vni⁹ et vnice vnū corpus vnū caput: non duo capita: q̄ſi monſtrū: xp̄s videlicet ⁊ xp̄i vicarius Petrus / petriꝗ ſucceſſor. ¶ Dicēte[b] dn̄o ipſi petro Paſce oues meas. meas inquit ⁊ generaliter non ſingulariter has vel illas: ꝑ quod commiſiſſe ſibi intelligitur vniuerſas. ¶ Siue[c] ergo greci ſiue alij ſe dicant petro eiuſꝗ ſucceſſoribus non eſſe cōmiſſos fateantur neceſſe eſt ſe de ouibus xp̄i non eſſe: dicente dn̄o in Iohā. Unū ouile et vnicū eē paſtorē. ¶ In hac[d] eiuſꝗ ptāte duos eē gladios: ſpiritualem videlicet ⁊ temporalem euāgelicis dictis inſtruimur. ¶ Nā[e] dicentibus apoſtolis. Ecce gladij duo hic in

et oēs in vnū colligat. Sorte eſt habita: i. qua diuina gr̄a ꝯmendatur: qꝛ cū ſors mittitur non perſone: ſed occulto dei iudicio cedit. que oīa ſunt verba auguſti. exponentis dictū textum euangelij. Ex hac aūt adaptatione patere pōt ꝙ ſubeſſe ſummo pontifici eſt de neceſſitate ſalutis. nō eñ eſſet tunica dn̄i. i. eccl'a incōſutilis ⁊ cōtexta ꝑ totū / niſi eſſet ſub vno capite colligata. volentes ergo ſe a capite ſubtrahere volunt hāc tunicam ſcindere. ſꝫ ſi cōſideratur veritas eam nō ſcindūt: qꝛ ſcindi nō pōt. Itaꝗ ſe ſubtrahētes ab vnitate capitis non dicūtur eccl'iam ſcindere / vel tunicam dn̄i diuidere. ſed dicūtur extunc ad hmōi tunicā vel ad eccleſiam minime ꝑtinere vt tales exiſtentes tunc ſalutem nequeant ꝓmereri.

Ioh. xviij.
Mat. xxvj.
Eccl'iā nō ſcindunt q̄ ab vnitate capitis ſe ſubtrahunt.

a ¶ Igitur eccleſie vnius. Hic ꝓſequitur adaptationem quartā ex eo ꝙ oēs oues. i. xp̄iani cōmiſſi ſunt ipſi petro. Circa quod tria facit ſm ꝙ hoc tripliciter ꝓbat. Primo ex vnitate corporis ⁊ capitis. Scđo ex vnitate ꝯmiſſionis ouiū. Tertio ex vnitate ouilis et paſtoris. Scđa ibi. dicēte dn̄o. Tertio ibi. ſiue ergo greci. Prima ratio talis eſt. vbi eſt vnū corpus ⁊ vnū caput non duo capita quaſi monſtrū qꝛ ibi eſt xp̄s et xp̄i vicari⁹ petr⁹ petriꝗ ſucceſſor: ibi ſupple null⁹ ſaluatur: niſi ſubſit xp̄o xp̄iꝗ vicario petro. petriꝗ ſucceſſori. Sed vni⁹ ⁊ vnice eccleſie eſt vnū corp⁹ ⁊ vnū caput nō duo capita q̄ſi monſtrū xp̄s: xp̄iꝗ vicarius petrus petriꝗ ſucceſſor. ergo in eccl'ia null⁹ ſaluatur niſi ſubſit ⁊c̄. Ex hac aūt rōne nō ponit niſi virtutē medij videlꝫ ꝙ vni⁹ ⁊ vnice eccleſie eſt vnū corpus ⁊ vnū caput. Notandū aūt ꝙ quaſi inferēdo dicit. igitur eccleſie vnius ⁊ vnice vnū corp⁹ ⁊ vnū caput ⁊c̄. qꝛ lꝫ hoc ſit ꝓpoſitū p̄ncipale ꝙ null⁹ ſaluatur niſi ſubſit xp̄o capiti et ei⁹ vicario tñ inferēdo ⁊ cōcludendo iſta dixit: qꝛ oīa hec ex p̄miſſis ſequuntur ⁊ ꝯcludunt. Si vna eñ fuit archa noe eccleſiā figurās ⁊ ꝙ xp̄s vnū caput orauit ꝓ vnica eccleſia ſua et vnica fuit tunica xp̄i inconſutilis: aperte ex p̄miſſis poſſum⁹ inferre ⁊ dicere. Igitur vni⁹ ⁊ vnice eccleſie vnū corpus vnū caput ⁊c̄. vbi ſupplendū eſt ꝙ ſi xp̄o capiti ⁊ ei⁹ vicario ſubeſſe noluni⁹ ſalutē nō poterim⁹ adipiſci. ¶ Notandū etiā ꝙ dicit vnius ⁊ vnice. Nā plus videtur iportare vnicū q̄ vnū. Nā tunc q̄s hꝫ vnū q̄n hꝫ aliud. Sꝫ tunc dr̄ hr̄e vnicū q̄n nō hꝫ aliud nec ſperat vlteri⁹ hr̄e aliud: nec hꝫ in quem aſpectum dirigat i aliud. Unde Grego. ſuꝑ illo ṽbo Luce. vij. ecce defunct⁹ efferebatur fili⁹ vnicus mr̄is ſue. ⁊ hec erat vidua. vult ꝙ ideo erat vnic⁹ fili⁹: qꝛ mr̄ ei⁹ erat vidua ⁊ nō ſperabat vlterius filios ꝓcreare: nec habebat in quē aſpectū dirigeret. Uere itaꝗ eccleſia eſt vna ſpōſa xp̄i ⁊ vnica: qꝛ xp̄s nō hꝫ aliā ſponſam nec ſperat vlteri⁹ habere aliā ſpōſam: nec dirigit ſuum aſpectum nec ſuā affectionē ad aliā ſponſam. ideo nullus confidat de alia ſpōſa. vel de alia eccleſia. et ſub nullo credat ſaluari niſi ſub ſponſo vel ſub capite ipſius eccleſie xp̄o xp̄iꝗ vicario petro petriꝗ ſucceſſore.

Un⁹ et vnicus differt.

b ¶ Dicēte dn̄o ipſi petro. paſce oues meas. ⁊c̄. hic ꝓbat hoc idē ex vnitate cōmiſſionis. non eñ facte ſunt plures ꝯmiſſiones p̄ncipales. ſꝫ facta eſt vna p̄ncipalis ꝯmiſſio: ⁊ oēs oues vni ⁊ eidē petro ⁊ eius ſucceſſorib⁹ p̄ncipaliter ⁊ vniuerſaliter ſunt ꝯmiſſe. Formetur autē ſic rō. cuicūꝗ dn̄s cōmiſit oues ſuas non has vel illas: intelligitur ſibi vniuerſaliter cōmiſiſſe. et ex hoc intelligitur nō eē ſalus alicui⁹ ouis niſi ſub eo ⁊ ſub ei⁹ ſucceſſoribus cui omnes oues generaliter ſūt cōmiſſe. Sed dicēte dn̄o ipſi petro / paſce oues meas: qꝛ non inquit ſingulariter paſce has vel illas. ſibi cōmiſiſſe intelligitur generaliter vniuerſas: ⁊ ꝑ ꝯſequēs nō intelligitur ſaluari aliq̄ ouis niſi ſub petro et ſucceſſorib⁹ ei⁹. Ita ꝙ ſubeſſe ſibi eſt de neceſſitate ſalutis. q̄ eſt nr̄a ꝯcluſio p̄ncipalis. De hac aūt rōne ponit virtutem medij vt pꝫ ex littera.

Ioh. xviij.
Luce xxij.

c ¶ Siue ergo greci ⁊c̄. Hic ꝓbat hoc idem ex vnitate ouilis ⁊ paſtoris. formetur aūt ſic rō. vbicūꝗ eſt vnū ouile ⁊ vnic⁹ paſtor ſiue greci ſiue alij dicāt ſe non eſſe ſub ipſo paſtore. vel ſub ei⁹ vicario vel ſub ſucceſſoribus ſuis dicunt ſe nō eſſe de illis ouibus nec ad ouile hmōi ꝑtinere: ⁊ ꝑ ꝯñs dicūt ſe nō eſſe in ſtatu ſalutis. Sed dicēte dn̄o in iohē vt habetur Io. vij. ꝯſtat vnū ouile ⁊ vnū eſſe paſtorē. ſiue ergo greci ſiue alij dicant ſe petro eiuſꝗ ſucceſſorib⁹ non eſſe cōmiſſos: neceſſe eſt ꝙ fateantur ſe non eē de ouib⁹ xp̄i nec ꝑtinere ad ouile xp̄i ⁊ ꝑ ꝯſequens fatentur ſe q̄cūꝗ tales nō eē i ſtatu ſalutis. de hac aūt rōne ponit ṽtutē medij vt pꝫ ex lr̄a. Notandū aūt hanc decretalē ſic ordinate ꝓcedere ꝙ ex oībus fere ṽbis habetur ꝯcluſio principalis q̄ ponitur in fi. decre. ꝙ ſubeſſe ſummo pōtifici eſt de neceſſitate ſalutis. Nā ſi conſiderentur ꝯditiōes ſuperius gn̄ales ꝙ eccleſia eſt vna ſctā ⁊c̄. Et ſi ꝯſiderentur adaptatiōes ſuꝑaddite ꝙ fuit vna archa noe figurās eccleſiam ꝙ vnica eſt eccleſia pro q̄ xp̄s orauit ꝙ vnica fuit tunica xp̄i incōſutilis / ꝙ eccl'ia eſt vnū corp⁹ hn̄s vnū caput / ꝙ vna facta fuit petro de oīb⁹ ouibus ꝯmiſſio principalis ꝙ eccl'ia eſt vnū ouile hn̄s vnū paſtorē: oīa iſta clamāt ꝯ eos q̄ ſaluari volūt niſi ſubſint ſummo pōti. oīa iſta ꝓteſtantur ꝙ ſic ſubeſſe eſt de neceſſitate ſalutꝭ.

Eccl'ia eſt vnū ouile.

d ¶ In hac eiuſꝗ ptāte. Hic ponitur tertia ꝑs p̄ncipalis hmōi decre. In qua poſtq̄ dn̄s papa ex cōditionibus gn̄alib⁹ ꝯgruētib⁹ eccl'ie ꝓbauit ꝙ ſibi ſubeſſe eſt de neceſſitate ſalutis. Et poſtea ꝓbauit hoc idē ex q̄buſdā adaptationibus ſpālibus ad eccleſiā adaptatis. Hic tertio vult hoc idē ꝓbare ex ipſis gladijs qui ſunt in eccl'ia. Circa qđ duo facit. qꝛ p̄mo agit de iſtorū duorū gladiorū pluralitate ptāte et vſu. Scđo agit de eorū ordine. ibi: Oportet aūt. Circa p̄mū duo facit: qꝛ ꝓponit p̄mo qđ intendit. ſcđo ꝓbat qđ dixerat ibi: Nā dicentib⁹. Dicit ergo ꝙ in hac: ſcilꝫ in eccleſia eiuſꝗ ptāte duos eſſe gladios: ſpūalem videlꝫ ⁊ tēporalem euangelicis dictis inſtruimur.

e ¶ Nā dicētib⁹. ꝓbat ꝙ dixerat. Sꝫ dixerat duos gladios i eccl'ia ⁊ eos eē i ptāte eccl'ie ⁊ qꝛ nō eodē mō. iſti gladij ſunt in ptāte eccleſie nec eodē modo ꝑtinet:

eccl'a. ſ. cū apl'i loquerent̄ nō rn̄dit dn̄s nimis eſſe ſʒ ſatis. ¶ Certe[a] q̄ in ptāte petri tē-poralem gladium eſſe negat male verbum attendit dn̄i ꝓferentis. Conuerte gladium tuum in vaginam. ¶ Uterq̄[b] ergo eſt in ptāte eccl'ie/ ſpiri-tualis. ſ. gladius et materia-lis. Sed is quidem pro eccle-ſia: ille vero ab eccleſia exer-cēdus. Ille ſacerdotis: is ma-nu regū ⁊ militum: ſed ad nu-tum. ⁊ patientiā ſacerdotis. ¶ Oportet[c] aūt gladiuʒ eſſe ſub gladio: et tēporalē aucto-ritatem ſpirituali ſubijci po-teſtati. ¶ Nā[d] cuʒ dicat apl's

ad vſum eccl'ie. Jō tria facit. qꝛ p̄mo dicit duos tn̄ eē gladios in eccl'ia. Scd̄o oſtendit eos ābos eē in ptāte eccl'ie. Tertio declarat nō eodē mō eos in ptāte eccl'ie Sed alteꝝ ad vſum alteꝝ ad patientiā ⁊ nutū. Scd̄a
Gladij ibi. Certe q̄. Tertia ibi: vterq̄ ꝫ. Dicit igit̄: nā dicen-
duo ſūt tibus apl'is ecce
i eccl'ia gladij duo h̄. i. in eccl'ia cū apl'i loq̄rent̄ ⁊ qꝛ ipſi apl'i repreſenta bāt eccl'iam ſi in ter ipſos apl'os
Mat. erāt duo gladij
xxvj. ꝯſequēs eſt ꝙ in ipſa eccleſia ſint duo gladij dicē-tib⁹ itaq̄ apl'is duos gladios eē ibi/ non rn̄dit ni-mis eē ſed ſatis. Notandū ergo ꝙ ſi eēnt plures gla-dij q̄ duo nō dixiſſet dn̄s ſatis eſt: ſed parum eſt. Et ſi eēnt pauciores nō dixiſſet ſatis eſt ſed nimis eſt. ex ip-ſis itaq̄ verbis dn̄i dicētis ſatis eſt dat̄ intelligi duos gladios in eccleſia non plures nec pauciores.

a ¶ Certe q̄ in ptāte. Hic oſtēdit hos duos gladios eē in ptāte eccl'ie. dixerat eīm in hac. id eſt in eccleſia. eiuſq̄ ptāte duos eē gladios: et qꝛ probauerat duos gladios eē in eccl'ia: vult ꝓbare hos duos eē in ptāte eccl'ie: ſʒ qꝛ null⁹ dubitat ſpūalē gladiū eē in ptāte ec-cleſie: iō dn̄s papa ꝓbat hoc de gladio tꝑali dicēs. cer-te q̄ in ptāte petri tꝑalē gladiū eē negat. male verbuʒ attēdit dn̄i ꝓferētis. ꝯuerte gladiū tuū i vaginā. No-
Gladi- tandū aūt ꝙ ſm vnū modū adaptādi duo gladij erāt
orū alt̄ inter apl'os. ⁊ ſm hoc duo gladij ſunt in eccl'ia qꝛ apl'i
viſibil' locū tenebāt eccl'ie. vn⁹ aūt illoꝝ erat viſibilis: qꝛ fuit
alt̄ inui- extract⁹ ⁊ ſignificabat gladiū tꝑalē ſiue materialē: qꝛ re
ſibilis. ſpicit corꝑa ⁊ facit leſionē viſibilē. alt⁹ aūt ſtabat inuiſibilis qꝛ nō fuit extract⁹ ⁊ ſignificare poterit gladium ſpūalem q̄ ferit aīas ⁊ facit leſionē inuiſibilē. Ergo ſi de gladio extracto ⁊ viſibili q̄ ſignificat gladiū mate-rialē/ dixit petro/ ꝯuerte gladiū in vaginā: liq̄de ptʒ ꝙ gladi⁹ materialis eſt petri. ⁊ eſt in ptāte petri. ꝯn̄s eſt igitur ꝙ vterq̄ gladi⁹ ſit eccleſie ⁊ in ptāte eccl'ie. No-
Ber- tandū etiā ꝙ iſtam ſn̄iam tenet Bernard⁹. ad Euge-
nard⁹ niū. iiij. dicēs. aggredere eos. i. malos xp̄ianos nō fer-
ad eu- ro ſed verbo innuēs eē duos gladios: vnū ſpūalē q̄ fe-
geniū. rit v̄bo. ⁊ aliū materialē q̄ ferit ferro. ⁊ ſubdit de ma-teriali gladio quid tu de vno vſurpare gladio tentas quem ſemel iuſſus es reponere i vaginā: qꝛ ergo dicit dn̄s petro de illo materiali gladio ꝯuerte gladiū tuū in vaginā/ ſumm⁹ pontifex cuius ille gladi⁹ ſit ſuus et cuius ſit in ptāte ſua: nō dʒ tn̄ illo gladio vti vel ferire
Gla- Notandū etiā ꝙ gladiū materialē eſſe ſummi ponti-
dio tꝑa ficis ⁊ eſſe in ptāte ei⁹ oſtendit idē Bernard⁹ ibidē lo-
li papa quens ſummo pontifici dicēs videlʒ quem materialē
non dʒ gladiū qui tuū negat nō ſatis michi vr̄ attēdere ver-
vti. bum dn̄i dicentis ꝯuerte gladium tuum in vaginam.

b ¶ Uterq̄ ergo eſt. Qꝛ oſtēderat vtrunq̄ gladiuʒ eſſe in eccl'ia ⁊ vtrūq̄ i poteſtate eccleſie eſſe. Hic vult oſtēdere nō eodē mō vtrūq̄ gladiū ad eccleſiā ptine-re. ideo ait ꝙ vterq̄ eſt in ptāte eccleſie ſpūalis ſcʒ gla-dius et materialis/ non tn̄ eodē modo. is quidē id eſt materialis ꝓ eccl'ia. Ille v̄o id eſt ſpūalis ab eccleſia exercēdus. Ille id eſt ſpūalis ſacerdotis manu. is id eſt materialis manu regū ⁊ militū. ſed ad nutū et pa-tientiā ſacerdotis. Notandū aūt vtrūq̄ gladiū eē in eccl'ia ⁊ in ptāte eccl'ie. ſed nō eodem modo qꝛ ſpūalis

eſt in eccl'ia ⁊ in ptāte eccleſie ad vſum. materialis v̄o non ad vſum ſed ad patientiā ⁊ ad nutū. Sacerdos ḡ cum ſpūali gladio excōicando inobediētes ferit. ⁊ eo ꝓpria manu vtitur: cū materiali v̄o non ferit: ⁊ eo ꝓ-pria manu nō vtit̄. Sed reges ⁊ milites eo debent vti et ferire ſm nu-tū ⁊ patiētiā ſa-cerdotis. eſt eīm nut⁹ per aliqua ſigna cognoſce-re alterius volū-tateʒ. Reges er-go ⁊ p̄ncipes vi-dētes per ſigna hoc expedire ec-cleſie debēt ꝯtra rebelles ⁊ inobe-diētes materia-lem gladiū exer-cere. Materialis itaq̄ gladi⁹ non ab eccleſia: quia nō manu eccl'ie: ſed manu regū et militū/ tn̄ ꝓ eccleſia. i. ꝓ vtilitate eccl'ie ad nutū ⁊ patientiā eccleſie exercet̄. Notādum etiā ꝙ excipiendo hoc ḡnaliter et ſpāliter poſſum⁹ dicere ꝙ ad imperiū ⁊ nutū eccleſie materia-lis gladi⁹ exercet̄: ad imperiū ḡnaliter qꝛ mandat ec-
cleſia ḡnaliter ꝙ fiat iuſticia. Sʒ ad nutū ſpāliter qꝛ Gladi⁹
pōt ſpāliter innuere etiā ꝙ de iſto fiat iuſticia. Notā- mate-
dum etiā ꝙ accipiēdo iuſticiaʒ in aliq̄ ſpāliter dr̄ ma- rialis
terialis gladi⁹ exerceri ad nutū ⁊ patientiā ſacerdo- q̄lr ex-
tis: ad nutū quidē qꝛ ꝑ aliq̄ ſigna innotat regib⁹ ⁊ mi- ercet̄ ꝑ
litib⁹ ꝙ ꝓ eccl'ia ⁊ ad vtilitatē eccleſie materialis gla- eccl'iaʒ.
dius extrahat̄: ad patientiā vero qꝛ in hoc ꝙ aliq̄s pu-nit̄ in corꝑe ſic eccleſia ſuſtinet ⁊ patit̄: qꝛ ꝯdolet ⁊ cō-patitur patiēti. Notandū ꝙ hos duos gladios eē in ptāte eccl'ie aliter ⁊ aliter vnum ad vſum manu eccle-ſie ⁊ ab eccleſia: aliū ad nutum ⁊ ꝓ eccleſia manu mi-litis tradit ⁊ ſcribit Bernardus ad eugenium. iiij.

c ¶ Oportet autē gladiuʒ ⁊c̄. Poſtq̄ determinauit de pluralitate ptāte ⁊ vſu iſtoruʒ gladioꝝ: vult deter-minare de eoꝝ ordine ⁊ hoc eſt principale ꝓpoſitum/ qꝛ vt patet principalis intentio hmōi decret. eſt oſten-dere ꝙ ſubeſſe ſummo pontifici eſt de neceſſitate ſalu-tis ꝓut vltima cōcluſio manifeſte declarat. ⁊ qꝛ ex or-dine gladioꝝ hoc apte patet. ideo agit de pluralitate ptāte et vſu illoꝝ gladioꝝ quedam preambula. Sed agere de ordine eſt ad ꝓpoſitum p̄ncipale. poſſet tn̄ q̄ vellet ex ipſis p̄ambulis rōnes formare ad ꝓpoſitum p̄ncipales. duo ergo facit qꝛ p̄mo ponit quē ordinem habent hmōi gladij. ſcd̄o ꝓbat ꝙ dixerat ibi: nā cū di-cat. dicit ergo oportet aūt gladiū eē ſub gladio: ⁊ tem-poralem auctēm ſubijci ſpūali ptāti. q. d. ꝙ hi gladij habent hunc ordinem qꝛ gladius eſt ſub gladio: cum temporalis ⁊ materialis ſit ſub ſpirituali.

d ¶ Nam cū dicat apl's. hic ꝓbat qd̄ dixerat: videlʒ ꝙ dʒ eſſe gladi⁹ ſub gladio. Circa qd̄ tria facit: qꝛ pri-mo ꝓbat hoc ꝑ aplm̄. ſcd̄o ꝑ dionyſium. tertio ſubiun-git multa media ſimul ꝓbātia ꝓpoſitū. Scd̄a ibi. nā ſcd̄m. Tertia ibi. qd̄ etiā. Dicit ḡ ꝙ ſm aplm̄ non eſt ptās niſi a deo. q̄ aūt ſunt a deo ordinata ſunt. nō aūt ordinata eēnt: niſi gladi⁹ eēt ſub gladio: tāq̄ inferior reduceret̄ ꝑ aliū in ſup̄ma. Notandū autē ꝙ non pōt eē eſſentialis ordo inter aliq̄ niſi vnū ſit ꝑfecti⁹ alio ⁊ vbi vnum magis appropinq̄t ad deū q̄ aliud. hn̄t eīm ſe res reſpectu dei ſicut vnum reſpectu vnitatis: vt īſ-nuit dionyſi⁹. v. de diuinis nōībus. ⁊ ſicut nō ſūt duo nūeri eſſentialiter differētes quin vn⁹ habeat plures vnitates q̄ ali⁹: ſic non ſunt due res eſſentialiter dif-

ferentes quin vna perfectior ſit alia. Si ergo iſti gla
dij ſint per ſe diſtincti ꝛ ordinati: opꝫ vnū eſſe ſub alio
et vnum eſſe perfectiorem alio.
a ¶ Nam ſm. Hic ꝓbat hoc idem ꝑ btm̄ dionyſiuꝫ
Formet ſic rō. ſm legem diuinitatis infima reducun
tur i ſupma per
media: ꝛ ſm or=
dinē vniuerſi nō
oia eque imedia
te reducūt ad or
dinē. Sed ifima
ꝑ media ꝛ iferio
ra ꝑ ſupiora ad
ordinē reducūt.
Cū aūt ſpūalis
poteſtas excel=
lat trenā ptātez
dignitate et no= Spūa-
bilitate: qꝛ ſpiri lia an-
tualia tꝑalia an̄ tecedant
cedunt: iſte due tꝑalia.
ptātes nō eque
imediate redu=
cent in deū. non
eque imediate
reducētur ad or
dinē ſꝫ vna redu
cet ꝑ aliā trena ꝑ ſpūalē. Notandū autē ꝙ hec rō non
ꝯcludit ſolum trenā ptātē eē ſub ſpūali: qꝛ tꝑalia cōi
ter ſunt ſub ſpūalibꝰ: ſed etiam ꝓbat ꝙ trena ptās hꝫ
reduci in deum ꝑ ſpirituales: ꝛ hoc hꝫ dirigi ꝛ guber=
nari ꝑ ipſam. Notādum etiam ꝙ iſta rō eſt ſumpta a
dionyſio ꝛ eſt ad ꝓpoſitum principale ac declaratio
eius ꝙ apl's dixerat: dicebat eni ꝑ aplm̄: ptātes a deo
ſunt ꝛ ordinate ſunt. cum ḡ dubitari poſſet q̄ ordine
ordinate ſunt ptātes: ꝛ res alie q̄ ſunt in vniuerſo. iō
dn̄s papa declarat ꝑ dionyſium ptātes ꝛ alia q̄ vidi
mus in vniuerſo ordinata eſſe: qꝛ infima ꝑ media ife=
riora ꝑ ſupiora ad ordinem reducuntur.
b ¶ Qd etiā ex decimarꝫ datiōe. ꝛc̄. Hic multa me=
dia ſumit ad ꝓbandū ꝙ ptās trena eſt ſub ſpirituali
Circa qd duo facit: qꝛ primo facit qd dictū ē. ſcdo ex
dictis infert ad ꝓpoſitū multas cōcluſiones. ibi/ naꝫ
veritate teſtante. Dicit ḡ ꝙ etiā/ſupple ſic eſſe/ꝙ tre= Ptās
na ptās ſubſit ſpūali ex decimarum datione et bn̄di= terrē-
ctione. ꝛc̄. Notādum eſſe hic poſita q̄tuor media ad na ſub-
ꝓpoſitum ꝙ terrena ptās ſubeſt ſpūali. Primum me eſt ſpū-
diū de decimis habet in canone. ſm̄ vo de bn̄dictione ali.
ſiue de ſanctificatione habet ab hugone de ſacramē
tis. li. ij. pte ſecūda. tertiū etiā de ptātis acceptiōe ha
bet ab eodē hug. eo. li. ꝛ eadem parte ſecunda. q̄rtuꝫ
vero ex tꝑaꝝ reꝝ gubernatiōe ꝑꝫ haberi ex v̄bis Au= Terra
guſt. iij. de trini. c. iiij. Propter primum ſciendum ꝙ ſi tota lai
iure diuino laici dant decimas clericis: tota tra laico corū eſt
rum eſt incenſiua eccl'ie. trena itaqꝫ ptās ſcdm oīa cēſiua
bona terrena q̄ hꝫ eſt ſub eccl'ia. Propter ſcdm ſciēdū eccl'ie.
ꝙ hug. de ſacra. lib. et parte preaſſignatis ait ꝙ ſa=
cerdotalis dignitas regalem ptātem ſacrat ꝛ benedi
cit: ſed ſcdm aplm̄ q̄ bn̄dicit maior eſt: ḡ qꝛ ꝑ eccl'iam
terrena poteſtas benedicitur ſanctificat: inungitur
quidem ſi ſit iungenda: ꝛ abſoluitur ſi delinquat. Sꝫ
cum inungit etiā abſoluit ꝛ bn̄dicitur ꝛ ſanctificatur
quare terrenā ptātem ꝛ ſpecialiter reges excellētio= Reges
res ꝓpter vnctionem. ꝛ omnes xp̄ianos ꝓpter abſo= quare
lutionē oportet ſubeſſe eccleſie. Propter tertiū ſciēdū ſubſūt
ꝙ vt hugo. ait libro ꝛ parte ꝑaſſignatis ꝙ ſpiritua= eccl'ie.
lis ptās eſt maior dignitate q̄ terrena qd in illo an=

Nō eſt ptās niſi a deo: q̄ autē
ſunt a deo ordinata ſunt. non
aūt ordinata eſſent: niſi gla=
dius eēt ſub gladio: ꝛ tāq̄ in
ferior reduceret ꝑ aliū in ſup
ma. ¶ Nāa ſcdm btm̄ dionyſi
um: lex diuinitatis eſt infima
per media in ſuprema reduci
Nō ergo ſm ordineꝫ vniuerſi
oia eq̄ ac imediate: ſed ifima
per media: et iferiora ꝑ ſupio
ra ad ordinē reducunt. Spi=
ritualē aūt ꝛ dignitate ꝛ no=
bilitate trenā quālibet ꝓcel=
lere poteſtatē: oportet tanto
clariꝰ nos fateri q̄to ſpūalia
tꝑalia an̄cellūt. ¶ Qdᵇ etiaꝫ
ex decimarū datione: ꝛ bn̄di
ctione ꝛ ſctificatione: ex ipiꝰ
ptātis acceptōe: ex ipaꝝ reꝝ
gubernatione claris ocul' in=
tuemur. ¶ Nā veritate teſtā=
teᶜ ſpūalis ptās terrenam po
teſtatē iſtituere habet ꝛ iudi
care ſi bona non fuerit: ſi de
eccleſia et eccleſiaſtica pote=
ſtate verificatur vaticinium
Hieremie. Ecce conſtitui te
hodie ſup gētes ꝛ regna. ꝛc̄.
q̄ ſequunt. ¶ Ergoᵈ ſi deuiat

tiquo pplo veteris teſtamēti declarat manifeſte vbi
primum a deo ſacerdotium inſtitutum eſt: poſtea vo
ꝑ ſacerdotium regalis ptās iubente dn̄o ordinata eſt Sacer-
Potuiſſet eni deus ſi voluiſſet ꝑ ſeipſum vocare Sau dotiuꝫ
lem ꝛ dare ſibi ptātem regalem. Sed voluit hoc fieri ꝓceſſit
per Samuelem regaleꝫ
iſinuans ptāteꝫ ptātem
terrenam depē=
dere a poteſtate
eccleſiaſtica ꝛ ſi
bi debere eē ſub
iectaꝫ. Propter
quartum ſcien=
dum ꝙ Auguſti
nus. iij. de trini.
ca. iiij. vult ꝙ to
tum vniuerſum
quodā ordine re
gatur: qꝛ corpo=
ra groſſiora re=
gunt ꝑ ſubtilio=
ra: et tota corpo
ralis creatura ꝑ
ſpūalem: ſed tur Corꝑa
pis eſt pars que lia ꝑ ſpi
ſuo non cōgruit ritua-
vniuerſo. Si er lia re-
go in toto vniuerſo corporalia reguntur per ſpiritua gunt.
lia/turpe eſſet ſi in genere humano qd eſt pars vni=
uerſi: terrene poteſtates non ſubeſſent ſpiritualibus
et non regerentur per ipſas.
c ¶ Nā veritate teſtāte. ꝛc̄. Hic ꝯcludit de eccl'iaſti= Subdi
ca ptāte plures ꝛ varias concluſiones ad ꝓpoſitū vti uiſio te
les. Circa qd quattuor facit. qꝛ primo cōcludit ꝙ ſpūa= xtualis
lis ptās pōt terrenam ptātē inſtituere/iudicare: trāſ
ferre: ꝛ plantare. Secundo concludit de eccleſiaſtica
poteſtate: ꝛ potiſſime de ſuprema ꝙ a ſolo deo nō ab
homine poterit iudicari. tertio cōcludit de eadē quo=
modo eſt humana ꝛ quomodo eſt diuina. quarto con
cludit etiam de eadē ꝙ cum iſta ita ſint ordinata. qui
eccl'ie ptāti reſiſtit: dei ordinationi reſiſtit. et ꝙ nō pt
quis eccleſie ptāti reſiſtere cum ſalute: niſi duo aſſe=
rat principia vt manicheus errās poſuit. qd ſcriptu
ra ſacra veritatem aſſerēs negat ꝛ deſtruit. ſecunda
ibi: ergo ſi deuiat. tertia ibi. eſt autem. quarta ibi: q̄=
cunqꝫ igitur. Continuetur ergo ſic. Sꝫ dictum eſt ꝙ
ptās eccl'iaſtica ptātem terrenaꝫ benedicit ſāctificat
ꝛ ab ea ptās terrena ptātem accipit. Naꝫ veritate at
teſtante. i. canone biblie aſſerente ſpūalis ptās terre
nam ptātem inſtituere habet: ꝛ ſupple ſi habet eā in
ſtituere: habet eam iudicare ſi bona non fuerit: qꝛ cu
ius eſt condere eius eſt deſtruere. et qꝛ etiam q̄tum
ad terrenam ptātem habet eam inſtituere: ꝛ ſi nō bo
na fuerit hꝫ eam iudicare ꝛ deſtituere. ſic eni ſm hūc
modum de eccl'ia ꝛ eccl'iaſtica ptāte verificat vaticini
um Hieremie. Ecce conſtitui te hodie. i. a die q̄ forma
ta eſt eccl'ia ſup gentes ꝛ regna: vt euellas ꝛ dꝫſtruas
ꝛ diſperdas et diſſipes ea deſtituendo: edifices ꝛ plā=
tes ea inſtituendo. Notādum aūt ꝙ dicit veritate te
ſtante ſpūalis ptās terrenam inſtituere hꝫ: qꝛ vt patꝫ
ex veteri lege ꝛ ex canone biblie. Primū a deo ſacerdo
tium inſtitutum eſt. ꝛ poſt iubente dn̄o ꝑ ſacerdotiuꝫ
regalis poteſtas ordinata eſt.
d ¶ Ergo ſi deuiat. ꝛc̄. Hic ponit concluſionē ſcdaꝫ
de eccl'iaſtica ptāte ꝛ potiſſime de ſuprema ꝙ ſi deuiat
a deo ſolo poterit iudicari. Cōtinuet ergo ſic. ergo di
ctū eſt ſi deuiat terrena poteſtas iudicabitur a potes

terrena poteſtas iudicabit̃ a poteſtate ſpũali: ſed ſi deuiat ſpũalis: minor a ſuo ſupiori. Si vero ſuprema: a ſolo deo nõ ab hoie poterit iudicari teſtãte aplo. Spũalis hõ iudicat oia: ipe aũt a nemine iudicat̃. ¶ Eſt autẽ[a] hec auctoritas (et ſi data ſit hoi vt exerceat̃ p hoiem) nõ humana ſʒ potius diuina ore diuino petro data: ſuiſqʒ ſucceſſoribus in ipſo chriſto quem cõfeſſus fuit petra firmata: dicẽte domino ipſi petro. Quodcunqʒ ligaueris. ꝛc̃. ¶ Quicũqʒ[b] igit̃ huic poteſtati a deo ſic ordinate reſiſtit: dei ordinatiõi reſiſtit: niſi duo (ſicut manicheꝰ) fingat eſſe pĩcipia. quod falſum et hereticum iudicamus qꝛ teſtãte moyſe. Nõ in principijs: ſed in principio celum deꝰ creauit ꝛ terram. ¶ Porro[c] ſubeſſe roma. põ. oẽm humanã creaturã declaramus dicimꝰ diffinimꝰ ꝛ pnũciamꝰ oĩno eſſe de neceſſitate ſalutis. Datum laterani. xiiij. decẽbris Ponti. nri. Anno. viij.

ſtate ſpũali. Sed ſi deuiat ſpũalis minor iudicabit̃ a ſuo ſupiore. ſi vo ſupma ſpũalis ptãs deuiat a ſolo deo non ab hoie poterit iudicari: teſtãte aplo. ſpũalis hõ iudicat oia ꝛ ipe a nemine iudicat̃. Notandũ autem q ille eſt ſpũalis hõ q̃ hʒ ſanã mentẽ ꝛ ſanũ iudiciũ ſicut ille ẽ ſanꝰ corporalit̃ q̃ hʒ ſanũ guſtũ ꝛ hʒ ſanũ iudiciũ de ſaporibꝰ: ſic ꝛ ille ẽ ſpũalit̃ ſanꝰ q̃ hʒ ſanã mẽtẽ ꝛ hʒ ſanũ et rectũ iudiciũ d agibilibꝰ ſicut ẽ ſolꝰ ille q̃ eſt ſanꝰ corpalit̃ pt recte alia corporalia iudicare ſic ſolꝰ ille q̃ ẽ ſpiritualis pt d oibꝰ iudicare tã d ſpũalibꝰ q̃ʒ d corporalibꝰ: qa corporalia ſub ſpiritualibꝰ ꝯtinẽt. Notãdũ eſt etiã q idẽ eſt eſſe ſpirituale ꝛ ſanũ ſpũaliter: qꝛ quicunqʒ eſt ſpũalis hʒ ſanã mentẽ: ꝛ hʒ rectũ iudiciũ de rebꝰ. Notandum etiã q ſicut habẽs guſtũ īfectũ male iudicat de ſaporibꝰ ꝛ in ſuo iudicio ab oibꝰ iudicat̃: qꝛ ſi hʒ guſtum īfectũ etiã dulce iudicabit amarum. ſic habens mentẽ infectã hʒ prauũ iudiciũ d agibilibꝰ: et in ſuo iudicio ab oibꝰ iudicat̃ ꝛ repꝛhẽdit̃: qꝛ iudicabit eſſe faciẽdũ qđ nõ eſt faciẽdum: iuxta illud. Dicit amor cecꝰ dedecus eſſe decus. itaqʒ ſpũalis hõ ꝛ hñs ſanã mentẽ iudicat oia ꝛ ipe a nemine iudicat̃: qꝛ in ſuo iudicio a nemine repꝛhendit̃. Notãdum etiã q duplex eſt ſpũalitas pſonalis ꝛ ſcdm ſtatũ. ꝛ duplex eſt iudiciũ ſiue duplex eſt correctio: auctoritatiua/ ꝛ frña. Itaqʒ ſpũalis pſonalit̃ oẽs iudicat: qꝛ oẽs male agẽtes pt corrigere correctione frña: ꝛ ipe a nemine iudicat̃: qꝛ ſi eſt ſpũalis bonus ꝛ ſanctus: nil agit de q̃ poſſit iudicari vel repꝛhendi. Eſt autẽ alia ſpiritualitas ſcdʒ ſtatum. qñ eſt ī ſtatu ſctiſſimo ꝛ ſpũaliſſimo: et in hoc ſtatu eſt ſolꝰ ſũmꝰ pontifex: ideoqʒ qlibet eũ nolat ꝛ nolare dʒ ſctiſſimũ patrem. Iſte oia iudicat etiã auctẽ: qꝛ ſup oẽs auctẽ hʒ: ꝛ ipe a nemine iudicat̃: qꝛ nullꝰ hʒ auctẽm ſup ipʒ perſonaliter: ſʒ pñt eſſe et forte ſunt multi ſanctiores papa et ſpũaliores eo. ſed ſcdm ſtatum nullus eſt ita ſpiritualis nec ita ſanctꝰ: ꝛ qꝛ auctoritate iudicare reſpicit ſpũalitatem ꝛ ſanctitatem ſcdm ſtatum: ideo auctoritatiue ipe ſolus eſt ille ſpũalis homo qui iudicat omnia ꝛ ipe a nemine iudicatur.

a ¶ Eſt autẽ hec auctoritas. ꝛc̃. Hic ponit ꝯcluſiõeʒ etiã de eccl'iaſtica ptãte oñdẽs quõ ſit hũana: ꝛ quõ ſi humana: vel oñdit quõ ſit humana ꝛ quõ diuina. ẽ ei humana: qꝛ data eſt hoi. ꝛ eſt humana qꝛ exercet̃ per hoiem. tñ non eſt humana qꝛ ſit data ab hoie. Sʒ potius eſt ptãs diuina quia data a deo: nam ore diuino petro eſt data ſibi ſuiſqʒ ſucceſſoribus. Eſt etiam hec auctoritas diuina quia firmata in ipo xpo petra quã petrus confeſſus fuit dicente dño ipi petro. Quodcũqʒ ligaueris. ꝛc̃. lr̃a ptʒ q̃dem. Notãdum autẽ q hec auctas duplr eſt humana ꝛ duplr diuina. Eſt autem humana: qꝛ data hoi. et eſt humana: qꝛ exercet̃ p hominẽ. Sed eſt diuina: qꝛ eſt data a xpo q̃ erat deꝰ ꝛ eſt diuina: qꝛ firmata ẽ in petra firma in xpo q̃ erat verꝰ deꝰ. Notandum etiã q oia iſta q̃ttuor pñt haberi ex euangelio. Nam q ſit humana: qꝛ data eſt hoi habet̃ ex euãgelio vbi dr̃. Tibi dabo. ꝛc̃. q etiã ſit hũana: qa exercet̃ ab hoie ptʒ ex euangelio cum dr̃. Quodcunqʒ ligaueris. ꝛc̃. q ſit diuina: qꝛ data a deo ptʒ ex euangelio: qꝛ ipe xps q̃ erat deꝰ loquebat̃ qñ dixit. Tibi dabo. et q ſit diuina. qꝛ fũdata ī eo ptʒ ex euãgelio: qꝛ ipe xps qui erat deꝰ loq̃bat̃ cũ dixit. ſup hãc petrã. i. ſup meipm q̃ ſuʒ petra ꝛ qui ſignificor p petraʒ edificabo eccleſiam meam.

b ¶ Quicũqʒ igit̃. ꝛc̃. Hic ponit concluſioneʒ quartã de eccleſiaſtica ptãte dicens. q̃cunqʒ igit̃ huic ptãti ſupple eccleſiaſtice a deo ſic ordinate reſiſtit. dei ordinatiõi reſiſtit: ꝛ ſupple non pt eſſe in ſtatu ſalutis: niſi forte fingat duo pñcipia ꝛ duos deos ſicut finxit manicheus hereticꝰ. qđ dictuʒ eſt falſum ꝛ hereticũ iudicamꝰ: qꝛ teſtãte moyſe: nõ in pñcipijs: ſed in principio celũ deꝰ creauit ꝛ terrã. Notãdum autẽ q deꝰ pater ſcdʒ vnũ modum exponendi quem tangit Aug. ſup Geñ. i pñcipio. i. in filio creauit. ꝛc̃. Et qꝛ pater et filꝰ non ſunt duo pñcipia ſed vnum pñcipium imo qꝛ tota trinitas pater ꝛ filꝰ et ſpũſſanctꝰ relatiue ad creaturam non ſunt plura pñcipia ſed vnum pñcipiũ vt dĩ Aug. iiij de trini. c. xiiij. Ideo nõ in pñcipijs: ſed in pñcipio celum deꝰ creauit ꝛ trã. Notandum etiã q ſi eſſent duo dij. poſſent eſſe plura capita in regimine hũani gñis ꝛ vnũ caput poſſet referri in vnũ deũ. ꝛ aliud in alium deũ. Sʒ cum hoc ſit falſũ ꝛ hereticũ: ſicut nõ eſt niſi vnꝰ deꝰ ꝛ vnꝰ dei filꝰ Ieſus xps: ita eccl'ia non hʒ niſi vnum caput et vnum principalem vicarium ieſu xpi cui ſubeſſe eſt de neceſſitate ſalutis.

c ¶ Porro ſubeſſe romano pontifici. Hic ponit concluſionẽ tot modis inueſtigatã ac etiã illatã ex oibus antedictis. Cõtinuet̃ autẽ ſic qꝛ ex conditionibꝰ quibuſdã gñalibꝰ ꝯpetẽtibꝰ eccl'ie. ꝛ qꝛ ex quibuſdã adaptationibꝰ ſpecialibꝰ adaptatis eccl'ie. ꝛ tertio qa ex ipſis gladijs qui ſunt in eccl'ia ptʒ q tenemur ſubeſſe romano pontifici porro. i. certe: qꝛ ſic eſt. Ideo oibus his cõſideratis declaramꝰ dicimꝰ ꝛ diffinimꝰ oĩno eẽ de neceſſitate ſalutis omni humane creature ſubeſſe ſummo pontifici. Notandum autem q ait dñs papa ſe declarare dicere et diffinire omnino q ſibi ſubeſſe eſt de neceſſitate ſalutis. ꝛc̃. que poſſunt ſic adaptari vt ꝯcludamus q ſubeſſe ſummo pontifici eſt de neceſſitate ſalutis. declaramus: ſi conſideremus ꝯditiones gñales ſupꝛapoſitas cõpetentes eccl'ie. Dicimus ſi conſideremus adaptationes ſpeciales adaptatas eccl'ie: ꝛ hoc diffinimꝰ ſi ꝯſideremꝰ ipſos gladios qui ſunt in eccleſia. ꝛ omnino: id eſt penitus: vel omnino id eſt prefatis omnibus conſideratis pronunciamus ſic eſſe. Et hec de expoſitione preſentis decretalis eccl'ie

j. cor. ij.

Mat. xvj.

Spũalis dĩʒ ſanam mentem habet.

Spũalitas ẽ duplex

Papa ſanctiores mĩti pñt eſſe.

auctas pape ẽ hũana ꝛ diuina

Geñ. j

In pñcipio et nõ ī pñcipijs deꝰ celũ creauit ꝛ terrã.

Eccl'ia vnicũ caput habet.

Pape ſubeſſe eſt d ſalutis neceſſitate.

te a ſctiſſimo pře ꝛ dño. dño. B. diuina puiden. papa
octauo dicta ſufficiāt. Jo. mo. Addi. ¶ Quero vtrum
ptās ſpūalis debeat dñari tp̄ali? Et videtur ꝙ nō. qꝛ
iuriſditiões ſunt diſtincte: vt in autē. quo. opor. epi. in
pn. col. j. de ꝯſe. diſ. iij. celebritatē. i fi. Nō ġ papa dꝫ ſe
intromittē de ptāte tp̄ali: ſꝫ dꝫ tp̄alia dimittere īpato
ri regibꝰ ꝛ alijs dñis tp̄alibꝰ. viij. di. quo iure. arg. ex̄
q̄ fi. ſunt leg. c. lator. ꝛ. ca. cām. als poneret falcē ſuā i
meſſem alienā. ꝟ. de elec. c. venerabilē. qꝺ nō eſt faciē
dū. vj. q. iij. c. j. Preterea ſm Hug. īpator a ſolo deo hꝫ
ptātē i tp̄alibꝰ. papa i ſpūalibꝰ. ꝛ ſic iuriſditiões ſunt
diſtincte: vt dicūt pme ꝯcordantie. Et lꝫ coronam reci
piat a papa: gladiū tñ ab altari. xciij. di. legimꝰ. ꝛ etiā
añ fuit īperiū ꝙ̄ apłatus. Preterea ptās ſpūalis indi
get tp̄ali miſtotiēs. xxiij. q. v. adminiſtratores. ġ nō dña
tur ei. Preterea ſi ptās ſpūalis dñaret̄ tp̄ali hr̄et dñiū
tp̄aliū. ſꝫ dñiū earūdē reꝝ nō pōt eſſe ſimul ꝛ ſemel i=
ſolidum/eodem tp̄e apud plures. ff. cōmo. l. ſi vt cer=
to. §. ſi duobꝰ vehiculum. ġ nullꝰ alter hr̄et dñium qꝺ
eſt falſum ġ ꝛc̄. ¶ Contrariū videt̄ xp̄us ꝯmiſit ſūmo
pōtifici vices ſuas. vt hꝫ Math. xvj. c. ꝛ. xxiij. q. j. qꝺ=
cunqꝫ. Sed xp̄o data erat oīs ptās in celo et in terra.
Math. xxviij. ġ ſūmꝰ pōtifex q̄ eſt eiꝰ vicariꝰ habebit
hanc ptātem. ex̄ de trāſla. epi. c. q̄to. ¶ Rñdeo ꝛ dico
ꝙ ptās ſpūalis dꝫ dñari oī creature humane ꝑ rōnes
q̄s Hoſt. īducit i ſum. q̄ fi. ſūt le. §. q̄r et a q̄. Itē qꝛ iħs
xp̄s filiꝰ dei dñs fuit i hoc mūdo ꝛ ēt ab eťno naturalis
dñs fuit ꝛ de iure naturali i īpatorē ꝛ q̄ſcūqꝫ alios de=
poſitiōis ſnīas ferre potuiſſet: et dānatiōis ꝛ q̄ſcunqꝫ
alias: vtpote in ꝑſonas q̄s creauerat: ꝛ donis natura
libꝰ ꝛ gratuitis dotauerat: ꝛ etiā ꝯſeruabat. Et eadē
rōne vicariꝰ eius pōt. Nā nō videt̄ dñs diſcretꝰ fuiſſe
(vt cū reuerētia eiꝰ loquar) niſi vnicū poſt ſe talē vica
rium reliqſſet: q̄ hec oīa poſſet. fuit autem iſte vicariꝰ
eiꝰ petrꝰ Math. xv. vltra mediū. Et idē dicēdū eſt de
ſucceſſoribꝰ petri: cū eadē abſurditas ſeq̄retur ſi poſt
mortē petri hūanā naturā a ſe creatā ſine regie vniꝰ
ꝑſone reliqſſet. ar. ad hoc. ꝟ. q̄ fi. ſunt le. ꝑ venerabilē.
vltra mediū de hoc not. Inno ꝟ. de fo. cō. c. lꝫ. Et ideo
dñs Bo. viij. motꝰ multis alijs efficacibꝰ rōnibꝰ ꝛ exē=
plis et auctoritatibꝰ ſacre ſcripture declarauit/ dixit
ꝛ diffiniuit ſubeſſe romano pontifici oēm hūanā crea
turā eſſe de neceſſitate ſalutis vt in extrauagāti vnā
ſctām q̄ ħ ꝺ ꝟbo ad ꝟbū poſita eſt cū glo. dñi. Jo. mo.
que elucidat ꝛ declarat materias iſtius q̄ōnis. ¶ Ad
argumenta in ꝯtriū rñdeo. Ad pmū cū dr̄ ꝙ iuriſditio
nes ſunt diſtincte ꝛc̄. dicit Hoſt. ſic. Ego iuriſditiões
aſſero ꝛ vtrāqꝫ a deo ꝓceſſiſſe vt dicta auē. quō opor.
epi. Tñ q̄to altera magis deo appropinquat tāto ma
ior. Ergo ſacerdotiū maiꝰ qꝺ ꝓbat̄ ex ordine ſcriptu=
re dicte auē. Et ſic intellige ꝙ nō multū diſcrepant ſa
cerdotiū ꝛ imperium vt in auē. de non alie. aut ꝑmu.
rebꝰ ec. §. finimꝰ. col. ij. Non multū diſcrepāt q̄ ad pn=
cipiū vñ ꝓcedūt: ſꝫ multū diſcrepāt q̄ ad maioritatē.
Inde eſt ꝙ caput epi inūgit̄: ſꝫ armꝰ regis. ꝛ epūs chriſ
mate: rex oleo vt ſciat̄ ꝙ epūs ē vicariꝰ capitꝭ nr̄i. i. ieſu
xp̄i. ꝛ vt oſtēdat̄ q̄ta ſit dr̄ia iter auctē pōtificis ꝛ pn=
cipis ptātem. ex̄ de ſacra vnctio. c. j. ꝟ. vñ i veteri teſta
mento. ¶ Et eodē mō rñdet̄ ad ſcꝺam oppoſitionē. et
ꝙ dr̄ añ fuiſſe īperiū ꝙ̄ apłatū: hoc nō facit ad ꝓpoſi=
tū: qꝛ ptās nō rōne tp̄is dr̄ maior. ſed rōne potiꝰ digni
tatis. Nā ꝛ ſi ādreas pmus venit ad fidē ꝙ̄ petrꝰ. ꝑla
tus eſt tñ petrus andree cū in apłoꝝ cathalogo ſemꝑ
pmꝰ quaſi pꝛincipuus premittat̄: nō ꝙ petrus ſit potior
tp̄e: ſed potior dignitate. ¶ Ad tertiū argumentū di=
co ꝙ lꝫ vt ſupradictū eſt oīs humana creatura ſubſit
pape ꝛ ſic ptāti ſpūali non tñ ſeq̄t̄ ꝙ hēat dñiū oīm re
rū tp̄aliū. ¶ Ad cuiꝰ declarationē ſciēdū eſt ꝙ eſt du=
plex dñiū. Eſt eñ qꝺdā dñiū iure diuino: qꝺdā aliud
iure hūano. viij. diſt. q̄ iure. diuinū dñiū eſt illꝺ qꝺ eſt
apud deū ſuꝑ oēm creaturā. ipſe eñ deus creator eſt
oīm vniuerſoꝝ. q̄ eñ manet ieternū creauit oīa ſimul
Itē in geñ. c. j. In pncipio creauit deꝰ celū ꝛ terrā. Et
vide ꝺ hoc qꝺ legit̄ ꝛ no. ꝟ. de ſum. tri. ꝛ fi. catho. ca. j.
Iſto dñio Dñi eſt terra ꝛ plenitudo eius. in pſ. ꝟ. de
deci. c. tua nobis. ꝛ dicto. c. q̄ iure. Iſtud dñiū eſt veꝝ
dñium ſimplex ꝛ abſolutū: ꝛ vnꝰ eſt dñs oīm creatura
rū deus. Et ideo ꝓprie loquendo oēs creature ꝓprie
tates ꝛ res poſſeſſiones ꝛ bona alia in nullius bonis
ſunt vere abſolute ꝛ ꝓprie niſi dei. Circa qꝺ dñiū di=
cit Hoſt. ꝟ. de vo. ꝛ vo. redem. c. qꝺ ſuꝑ. in magna glo.
ꝟ. michi tñ videt̄. ſic videt̄ mihi ꝙ in aduentu xp̄i oīs
honor ꝛ oīs pncipatus ꝛ omne dñium ꝛ iuriſditio de
iure ꝛ ex iuſta cā ꝑ illū q̄ ſupmā manuꝫ hꝫ nec errare
pōt omni infideli ſubtracta fuerit: ꝛ ad fideles trāſla
ta ꝙ hoc iuſta cā fuerit ꝓbat̄ eccłiaſtici. x. Regnū de
gēte ad gentē trāſfert̄ ꝓpt̄ iniuſticias ꝛ iniurias ꝛ cō
tumelias ꝛ diuerſos dolos. qꝺ hoc factū ſit cōprobat̄
ꝟ. de cōſti. c. trāſla. ꝛ hoc in ꝑſonā xp̄i filij dei viui: qui
nō ſolū ſacerdos fuit: ſed ꝛ rex. Luce. j. Ecce ꝯcipies i
vtero ꝛc̄. vſqꝫ ad regni eiꝰ nō erit finis. vñ et ipe dixit
Math. xxj. auferet̄ a vobis regnū ꝛ dabit̄ genti faciē
ti fructū eiꝰ. Huiꝰ autē regni ꝛ ſacerdotij pncipatū ꝑ=
petuū ꝯmiſit filiꝰ dei petro ꝛ ſucceſſoribꝰ eius: vt pꝫ
in eo qꝺ legitur ꝛ no. J. co. lib. de homici. c. ꝓ hūani. et
ꝟ. qui fi. ſint legi. ꝑ venerabilē. §. rōnibꝰ ꝑ totū ꝛ maxi
me in verſi. fi. Et de tali dñio diuino dico ꝙ oīs tp̄alis
ptās eſt ſubiecta ſpūali ꝛ debet ptās ſpūalis poteſtas
ti tp̄ali dñari. ¶ Aliud eſt dñiuꝫ qꝺ ſcꝺm legiſtas vo=
cat̄ legale dñium. ꝛ ita nominat accur. ff. de ꝟb. ſig. l.
recte. ſcꝺm vero canoniſtas vocat̄ hūanū vt in dicto
ca. quo iure. et de iſto legali vel hūano dñio dicit In=
no. ſic ꝙ eiꝰ iure qꝺ ad aliquē ſpectat vel acquirit̄ de
iure naturali vt ſunt dñia: obligationes et hmōi ꝛc̄.
Innuens expreſſe ꝙ reꝝ dominia ꝛ obligatiōes ſunt
de iure naturali. i. de iure gentiū. Non autē a iure ci
uili vel imperatore vt actiones. ff. de iuſti. ꝛ iure. l. ex
hoc iure. iſti. de re. diui. §. fere. ita no. Inno. de ꝯſti. c.
que in eccleſiaꝝ. ꝛ Cōpoſt. dicit ibidē ꝙ a iure gentiū
deſcendūt dñia. ſed ꝑ leges pncipū diſtiguunt̄ modi
ꝑ q̄s reꝝ dñia acq̄runt̄. ff. de acq̄. reꝝ dñio ꝑ to. inſti.
de re. di. ꝑ totū. Et ſic intelligit̄ qꝺ legit̄. viij. diſt. q̄ iu
re. Et ſic ꝯcordāt in hoc ꝙ dñia ſunt de iure gētiū. vi=
det̄ mihi ꝙ dñiū reꝝ legale vel humanum fuit a deo
collatū hūane creature ꝛ nō fuit ab initio introductū
iure gentiū vel ciuili. Nā deꝰ oīa q̄ creauit fecit ꝓpter
rōnabilē creaturam et oīa ſubiecit rōnabili creature
Geñ. cap. j. Et ſic reſeruato ſibi vniuerſali et ꝟo dñio
oīm creaturaꝝ/ huiꝰ dñij vtilitatē ꝯceſſit ab initio hu=
mane creature q̄ ad vſum qꝺ videt̄ intelligere accur.
C. de iure doti. l. in rebꝰ ſuꝑ ꝟbo naturaliter. vbi dicit
ꝙ iure pmeuo non diſtinguebant̄ dñia niſi q̄tum ad
vſum ꝛc̄. vñ ante ius gentiū oīa fuerūt cōia quiſqꝫ iu=
re gentiū vſibus pmoꝝ parentum introductum fuit
ꝙ terre diuiderentur ꝛ limitarent̄ ꝛ appropriarētur
vt vnuſqſqꝫ qꝺ ſuū eſſet ſciret. vñ lex dicit ꝙ iure gen
tium dñia ſunt diſtincta nō dicit introducta: vt dicta
l. ff. de iuſti. ꝛ iure. l. ex hoc iure. Cum eñ iure gentiū
diuidant̄ dominia: ſequit̄ ꝙ ante diuiſionē erant do=
minia cōia. arg. ff. cōi diui. l. iiij. circa pnci. cum ibi no
tatis. vñ ex conceſſione diuina vtilitatis dominij reꝝ
cauſatur quoddā dominiū legale vel humanū quod
reſpectu veri dominij diuini nō dr̄ dominiū: ſed in ſe
cōſideratū dr̄ verum. Iſtud vero dominiū legale vel

Additio dñi bertrādi.

Ptās ſpūalis an debeat dñari tp̄ali.

Dominiū eſt duplex

hũanũ put erat in cõi nõ dʒ dici iuriſgentiũ ſʒ diuini. Prout vo cuilibet appropriaꝛ vel acqritur hoc dñiũ. ſic ꝯſideratu eſt iuri gentiũ. Et tale dñiũ nõ eſt apud papã tm̃. ſʒ apud oẽs q̃ iuſte acqrunt. et ex quo ſemel acqſitũ eſt/non lʒ pape vel alicui alteri auferre vel occupare ſine iuſta cã: qꝛ eẽt ꝯ ius naturale diuinum q̃ vnicuiqꝫ dictũ eſt. Ne faciat alteri qđ ſibi nõ vult fieri vt l pꝛi. decretoꝝ. Et dñs dicit in euãgelio: ne tranſgrediaris terminos ãtiqs q̃s poſuerũt pꝛes tui. Ix. q. ii. nullus alterius. facit ad hoc. C. de coarta. li. l. ſi q̃s. li. xii. Et hoc itelligo ſine cã: qꝛ ex iuſta cã poſſet aliqs puari ab hoïe vel a iure tali dñio. ff. de relig. ⁊ ſump. fune. l. ſi q̃s ſepulchꝛũ. C. p q̃bus cau. ſer. li. accip. per to. ⁊. ff. et. C. de bonis dãna. p totũ. vñ p hoc rñdeꝛ ad argumẽtũ ꝙ q̃tũ ad humanã creaturã illa ſubeſt ſpirituali pẽãti ſicut dictum eſt. Sed dñia reꝝ aliaꝝ ſut apud ſingulos qui iuſte acquirunt: veꝝ eſt de dñio legali vel humano: ſed diuinum dñium eſt apud deuʒ. Nec eſt ꝯtradictio diuerſis reſpectibus accepto dñio Ad illa iura cõia que dicũt ꝙ impator eſt dñs mũdi. ff. ad. l. rhodi. l. depcatio. Rñdet vt no. C. de q̃dri. preſcrip. l. bene a zenone. Petrus. B. Iohannes. xxii.

Dñiũ rei an poſſit domio ſuo tolli.

Imperator eſt dñs mũdi.

¶ Pꝛelati nõ diſcurrãt pſertim habitu trãſformato. q̃ ſi ad curiã venerint inde recedere nõ dñt ſine pape licẽtia. alꝰ ipſi ⁊ receptãtes illos excõicati ſunt. Cap. ii.

Vt platoꝝ inepta diſcurſibꝰ grauitas: ſimplicitas ſimulatõibꝰ obuia: ⁊ ipoꝝ ad xpĩ vicariuʒ indeuotio: religioſitati qppe ꝯtraria: nõ imerito arguẽda: cũ reuerentiã illoꝝ ſctitas: lucẽ puritas: firmoſqꝫ maturitas poſcat greſſus: vt ſint vita mũdi. fama clari. ꝓficuiqꝫ reddãꝛ exẽplo. Verũ qꝛ ipoꝝ q̃rũdã (vt fidedignoꝝ hʒ aſſertio) eo vana pꝛorupit iterdũ ne dixerimꝰ pniciosa temeritas ꝙ (veſtibꝰ ſpũalis ſctitatis abiectiſ diſſimulato habitu) ad remotas a ſuis ſedibꝰ ptes ſe tranſferũt. Quinimo ad ſedẽ apl̃icã clanculo nobis nõ viſis nec inſinuato ꝙ venerit: veniſſe: latitaſſe: diſceſſiſſeqꝫ dicãꝛ. Nos ne tacentibꝰ nobis nõ pcĩſus hmõi morbꝰ iualeat: dũ ꝓuidũ credíꝛ qđ incautũ licitũ qđ ipune. Oibꝰ epĩs ſupioꝛibuſqꝫ platis ſub obteſtatiõe diuini iudiciĩ ihĩbemus ne abſqꝫ rõnabili cã / timoris forte vel alia extra ſuaꝝ ciuitatis: et dioceſis ꝓuinciaꝝ (mutatis habitibꝰ) limites indiſcrete diſcurrãt. Inhibemꝰ etiã ne q̃ epoꝝ ⁊ ſuperioꝝ ipoꝝ latẽter (pſertim habitu trãſformato) veniẽtes ad curiã: de ipa (romani pon. nõ pñtati ꝯſpectibꝰ vel ſaltẽ ab eo recedẽdi licẽtia nõ obtẽta) recedãt. Si qui vo epoꝝ ⁊ ſupioꝝ hmõi nr̃e inhibitiõis ꝯtradictores extiterit: ⁊ abſqꝫ ipiꝰ ro. pon. recedẽdi licẽtia ꝯceſſa: coꝙ nõ viſo receſſerit ab eadẽ: necnõ ſi q̃ ſcienꝛ receptauerit añdictos niſi id ꝯfeſti eidẽ ro. põ. vel alicui p quẽ hoc ipm ad eiꝰ crediderit deduci noticiã: manifeſtare curauerit (etiã ſi archiepãli pr̃iarchali vel quis alia dignitate pfulgeãt) eos excõis ſnĩa inodamꝰ. Ioh. xxii.

Licitũ credíꝛ qđ non puníꝛ.

¶ Pꝛelati ad curiã nõ debẽt more noctue latẽter venire nec inde ſine papali licẽtia recedere / alꝰ infideles iudicanꝛ. ⁊ ſnĩa excõicationis ligantur. Capitulum. iii.

Et ſi deceat q̃ſlibet ſubditoꝝ curã exercere ſollicite: ⁊ per oĩa velut lucis filios ãbulare: hoc tñ pcipue ab ipis exigíꝛ: q̃ ꝯſtituti p altitudinẽ dignitatiſ etiã ſpecula circa cõmiſſas ſibi plebes paſtoꝝ ſimul ⁊ cuſtodũ ptes iplere tenenꝛ: ⁊ corã ipſis laudabiliũ operũ exẽplo lucere. Ad nr̃m ſane pueñit audituʒ ꝙ nonnulli pontificali pditi dignitate gregũ ſuoꝝ cuſtodiã negligẽtes ⁊ abhoꝛrẽtes lucẽ tãqꝫ filij tenebraꝝ: nõ verenꝛ ſe ab oculĩ ſuaꝝ cura: mercẽnarij more: tp̃e lõgo ſubducere: ⁊ põtificali dignitate reiecta nõ erubeſcunt vagari p deuia ſub habitibꝰ trãſformatis: ac cõtẽpto de exhibẽdo parẽtibꝰ ⁊ ſupioꝛibus honore pcepto: ſic abiecti ⁊ indecori interdũ ad ſedẽ apl̃icã clãculo declinare pſumũt: vbi more noctue cuiꝰ intuitũ nox illuminat: lux excecat. de die latẽtes horis tenebrarũ quos ſuis arbitrãꝛ ꝯformari deſiderijs viſitãt: ſuos eis euomẽtes ꝯceptꝰ iniqs: ⁊ ꝯſpiratiões forſan illicitas aduerſus nos ⁊ alios ptractantes: et demũ abinde (non abſqꝫ notabili ſedis pdicte ꝯtẽptu) reuerẽtia tã ꝯſueta qꝫ debita nõ exhibita romano pon. ⁊ nec ab ipo petita licẽtia nec obtẽta recedũt. ¶ Nos igíꝛ ⁊ ipiꝰ ſedis honorẽ in hac pte ꝓſpicere: ac taliũ inſolẽtijs finẽ iponere cupiẽtes de frm nr̃oꝝ ꝯſilio hoc gñali ꝓhibemꝰ edicto: ne decetero pſul aliqs ſine ſui ſupioꝛis licẽtia: niſi p negocijs eccl̃ie ſibi cõmiſſe extra ſuã dioceſim audeat pnoctare. firmiter ſtatuẽtes vt q̃cũqꝫ pontifex ad romanã curiã veniens papale palatiũ pꝛimitꝰ viſitet: ad papã (ſi hoc patiaꝛ tp̃is oportunitas) itraturꝰ ac reuerẽtiã ꝯſuetã ⁊ debitã exhibiturꝰ eidẽ nullatenꝰ receſſurus a curia niſi ab ipſa ſup hoc petita licẽtia ⁊ obtẽta. Qđ ſi ſecꝰ a quoqꝫ ſup his fuerit attẽtatũ: nos q̃ſcũqꝫ platos qꝫuis etiam pr̃iarchali dignitate fulgẽtes ſic ad ſedẽ accedẽtes: ⁊ ab illa (vt pdicíꝛ) recedẽtes: necnõ q̃ſlibet alios q̃ tales apđ ſedẽ ipam receptare pſũpſerit niſi añ receptionẽ hmõi eidẽ ro. pon. ſignificauerint aduẽtũ illoꝝ decernimꝰ eoipſo notã ifidelitatis incurrere ac excõicatiõis ſnĩe ſubiacere. Nulli ergo ⁊c̃.

Curandũ ẽ de ſubditiſ

Pꝛelati ſunt paſtores et cuſtodes.

noctua nocte videt lux huic excecat oculos.

¶ De treuga ⁊ pace. Sixtus quartus.

¶ Sixtus papa volens diſcoꝛdiã ex pragmatica ſanctione ſuboꝛtã ſedare oꝛdiarijs regni frãcie ad ꝯferẽda bñficia ſex mẽſes ꝯcedit. Facultatẽ ꝯcedendi. ſex gr̃as ſibi retinet. Bñficia cardinaliũ ⁊ eoꝝ q̃ cardinalibꝰ ſunt familiares l regno frãcie exiſtẽtia ſue diſpoſitione vſqꝫ ad certũ tp̃s reſeruat. De bñficijs ꝓmouẽdoꝝ q̃d fieri debeat oſtẽdit. Cauſas bñficiales in pꝛima in-

ſtātis vult in ptib⁹ terminari in q̄bus āte diffinitiuā
ſniam(niſi in vno caſu) vetat appellari. Quid de cau-
ſis in curia pēdētib⁹ faciendū ſit narrat. Si aūt eadē
cā in diuerſis curijs diuerſis reſpectib⁹ tractat̄: q̄nā
pacto terminā da ſit hic recitat̄. Taxas bñficioꝝ edi-
tas a Johā. xxij. ſeruādas cēſet. Tandē tps ponit in-
fra qḋ vult iſta acceptari ꝛ ſeruari. Sciaſ tñ ꝙ hmōi
ꝯcordata tanꝙ iuri ꝯmuni ꝛ decretis ꝯſtantien. ꝛ ba-
ſilieñ. contraria nō ſunt effectū ſortita. Capitulum. j.

AD vniuerſalis eccīe regimē diuiſa diſ-
ponēte clemētia vocatī/iter alia ꝑ cō-
miſſoꝝ pplíoꝝ votiua dilectiōe nil occurrit ꝑ-
ſtanti⁹ ꝙ exorta iter pſonas eccliaſticas (pri
cipis tenebraꝝ aſtutia) diſcordiaꝝ fomēta ꝑ
nrē ſollicitudis occurſum ꝑtin⁹ extiguere: vt
(Diſcordia eſt extinguēda et pax pſeruāda.) (cuiuſuis altercatiōis ſalubrit̄ euulſis ſemini
bus) pacis ꝛ trāqllitatī dulcedinē inter credi
tos nobis pplíos (diuina nobis aſſiſtēte gr̄a)
iponere ꝛ ꝯſeruare valeam⁹. Cupiētes itaqꝫ
vt ſuſcitata retroactī tpib⁹ diſcordia (ꝑchdo
lor) in regno frācie: dalphinatu: alijſqꝫ terris
et dñijs krmi in xp̄o filij nri Ludouici frācoꝝ
regis illuſtris: iter nōnullas ex eiſdē pſonas
occaſione cuiuſdā ꝯſtōnis: q̄ in eodem regno
diuti⁹ ioleuit: quā pſone ꝑdicte pragmaticaꝫ
ſanctionē vocāt ne ſi (qḋ abſit) maiora fomen
ta ſumeret: dāna ꝑiter ꝛ grauiora ſcādala pi
culaqꝫ ſubſeq̄rent̄: fine debito claudat̄ ꝛ tota
liter ſecludatur. Auctoritate aplīca ex certa
ſciētia de fratrū noſtroꝝ ꝯſilio oībus ꝛ ſingu
lis prelatis ꝛ alijs pſonis eccleſiaſticis regni
dalphinat⁹ terraꝝ ꝛ dñioꝝ eorūdē: ad q̄s di-
gnitatū aliorūqꝫ bñficioꝝ eccliaſticoꝝ trarū
ꝛ dñioꝝ eorūdem collatio ꝑuiſio pñtatio ele
ctio ſeu q̄uis alia diſpoſitio ꝑtinet: de quibuſ
uis dignitatib⁹ pſonatib⁹ adminiſtrationib⁹
officijs canonicatib⁹ ꝛ prebendis necnō alijs
bñficijs eccliaſticis cū cura: ꝛ ſine cura ſclari
bus: ꝛ regularibus ad eoꝝ collationē ꝑuiſio
nē: pñtationē electionē ſeu q̄uis aliā diſpo
ſitionē ꝑtinētib⁹ q̄ deinceps i februarij: apri-
lis: iunij: auguſti: octobris: ꝛ decēbris mēſib⁹
ꝛ futuris ꝑpetuis tpibus vacare ꝯtigerit (dū
modo diſpoſitioni aplīce ex aliq̄ gñali reſer-
uatiōe i corpe iuris clauſa aut ꝑ alterā ex cō
ſtitutionib⁹ felicitū recordationū Benedicti
(Ad regimē hr̄. j. de ꝑben.) duodecimi q̄ incipit Ad regimē[a]: aut Johan
nis vigeſimiſecundi romanoꝝ pontificū ꝑde
ceſſoꝝ noſtroꝝ: q̄ incipit Execrabilis[b] ſeu cō-
(Execrabil. hec habet̄. j. ꝺ ꝑbē. cū gl. guilielmi ꝺ) ſtitutiones ꝛ regulas cācellarie aplīce ꝑ nos
ſuꝑ hoc editas reſeruata gñaliter nō exiſtāt)
ꝑinde ac ſi aliq̄ a ſede aplīca vel eius legatis
expectatiue lr̄e non emanaſſent: libere diſpo
nēdi facultatē ꝯcedim⁹ ꝑ preſentes. Et q̄ iſti
ſummi pontifices ꝑdeceſſores noſtri ꝯſueue-
runt ſe in conceptionibus gratiaꝝ expectati (monte laud. ꝛ etiā in ex. Jo. xxij. ſub eo. ti. cum gl. dñi geſſelini.)
uaꝝ pſonis bene meritis exhibere liberales:
noſtre intētionis exiſtit ꝯcedere in regno dal
phinatu terrī ꝛ dñijs regni hmōi vltra gr̄as
expectatiuas ꝑ nos in eiſdē regno dalphina
tu terris ꝛ dñijs ꝯceſſas (q̄bus in aliquo piu-
dicare nō intendimus ꝑ preſentes: qualeſqꝫ in
ſuo robore permanere volum⁹) ſex perſonis
idoneis regnicolis ſex alias gr̄as expectati-
uas ad quālibet collationē prouiſionem pre-
ſentationē ſeu q̄uis aliā diſpoſitionē ſingu
lorum ex prelatis ꝛ alijs perſonis ꝑdictis ex
q̄bus quidē ſex gratijs due gr̄e expectatiue
cōcedētur duob⁹ clericis regnicolis idoneis
ꝑ quibus rex ipē ꝛ chariſſima in xp̄o filia no-
ſtra regina: ac dilecti filij nobilis vir dalphi-
nus vieñ. necnon magiſtri ꝛ ꝑſidentes ac alij
officiarij: in aliquo ex parlamētis regis eiuſ-
dem regni nobis ſuꝑ hoc vnanimiter ſuppli-
cabāt. Qui duo noiati per regē ꝛ reginā dal
phinū magiſtros ꝑſidentes ꝛ officiarios pre
fatos gaudeant ꝑrogatiuis ad inſtar familia
rium noſtroꝝ ꝯtinuoꝝ cōmēſalū. Ipſiſqꝫ
ſex gratijs cōſumptis: alias ſex gratias ſiles
alijs ſex gratijs pſonis idoneis modo et for-
ma ꝑmiſſis ꝯcedere intēdimus. ¶ Volumus
aūt ac eiſdē auctoritate et tenore preſentium
decernimus ꝛ declaramus bñficia q̄ venera-
bilium fratrum noſtroꝝ ſancte romane eccle
ſie cardinaliū familiares continui ꝯmēſales
eoꝝ familiaritate durāte in regno dalphina
tu terris ꝛ dñijs ꝑfatis obtinent: ꝛ in poſterū
obtinebūt: diſpoſitioni aplīce in poſterū cen-
ſeri reſeruata: qꝫdiu dūtaxat cardinales ꝑfa-
ti vitā duxerint in humanis: ac poſt obitum
eorūdem cardinaliū ꝑ ſex annos continue ſe
quentes. Quib⁹ q̄dē ſex annis elapſis alij ad
quos eorūdē beneficioꝝ collatio: ꝑuiſio: pre
ſentatio: electio: ſeu q̄uis alia diſpoſitio alias
ꝑtinet: de bñficijs familiariū hmōi in regno
dalphinatu terris et dñijs ꝑfatis ꝯſiſtētibus
in ꝑdictis mēſib⁹ diſponere valeant hmōi re
ſeruatione nō obſtāte. ¶ Concedimus etiam
ꝙ beneficioꝝ q̄ ꝑmouendi per nos ad digni-
tates ſeu beneficia ꝯſiſtorialia ipſaꝝ ꝑuiſio-
nū ꝑ nos de eoꝝ pſonis faciendarum obtine
bunt ac in q̄b⁹ ꝛ ad q̄ ius eis quolibet cōpetit
ac cōpetere poterit: ꝑ ꝑmotiones ad dignita
tes et alia bñficia ꝯſiſtorialia ꝑdicta ac mun⁹
conſecrationis eiſdem ꝑmouēdis impenden
dum: ſeu lapſu tēporis de cōſecrandis epīs a
ſacris canonibus diffiniti vacaturorum: ſi ꝑ
motiones ipſe in aliq̄ ex ſupradictis mēſibus

ſtant:niſi beneficia ipſa eſſent als diſpoſitiõi
apłice (vt preferť) reſeruata ad ꝓlatos ⁊ per=
Nota= rij apłici magno ſũt nũero.
ſonas ſupradictas. Si vero in alijs mẽſib⁹ ꝓ
motiones eiſdẽ fieri contingat: ad nos et ro
manos pontifices ſucceſſores noſtros colla=
tio prouiſio et omnimoda diſpoſitio ptineat.
Et qm̃ ſedis apoſtolice notariorum magnus
reperiť numerus: eorũdem notariorum qui
habitũ ꝑ eiuſdem ſedis notarios geſtari ſoli
tum publice ⁊ cõtinue geſtant et in poſterũ ge
ſtabũt: bñficia in eiuſdẽ regno dalphinatu ⁊
terris ↄſiſtentia dũtaxat cẽſeanť reſeruata.
Qꝙ oẽs ⁊ ſingule cauſe bñficiales in partib⁹
corã iudicib⁹ cõpetentib⁹ vſq; ad diffinitiuaz
Appel lare an liceat añ diffinitiuaz ſniam vide. c. ſup eo. ij. et de appel.
incluſiue: i prima dũtaxat inſtantia: in q̃ nulli
ante diffinitiuam liceat appellare: nec appel
latio (ſi fuerit emiſſa) debeat admitti: niſi ab
interlocutoria vel a grauamine negociũ pri=
cipale minime cõcernente: qđ nõ poſſit ꝑ ap=
pellationem a diffinitiua ſententia reparari.
In alijs ꝟo inſtãtijs in romana curia tractẽ
tur: cognoſcantur: ⁊ fine debito terminẽtur.
¶ Cauſe vero bñficiales pendentes in dicta
curia inter noſtros aut dictorũ cardinaliũ fa=
miliares cõtinuos cõmenſales ipſis cardina
libus in eadẽ curia ꝑ̃ſentibus: ſeu in aliqua le
gatione: aut recreationis cauſa ſecedẽtibus:
necnõ prefate ſedis officiales officia actu ex=
ercentes: aut alios a premiſſis: qui ꝑ ſex men
ſes curiã predictã ſecuti ſunt: ⁊ ſequuntur de
preſenti curiales quoſcunq; alios eorum ad=
uerſarios ſuper quibuſuis beneficijs eiſdem
aduerſarijs auctoritate ordinaria collatis: ꝑ
illos quibus commiſſe reperiuntur ſeu alios
per nos ad id deputatos ſeu etiam deputan=
dos iudices audiantur cognoſcanť: decidan
tur: fineq; debito terminentur: ac executioni
debite demandenť. Cetere vero ſimiles cau=
ſe beneficiales inter quoſcũq; alios penden=
tes: ⁊ que q̃buſuis iudicibus ſeu auditoribus
cõmiſſe reperiantur: aliquib⁹ iudicibus com=
petentibus in regno francie auctoritate apo
ſtolica cõmittanť audiende: cognoſcende: de
cidende ⁊ fine debito terminande cũ neceſſa=
ria earũdem cauſarum aduocatione. ¶ Pre=
Cã eadem diuerſis reſpectib⁹ in diuerſis curijs tractari põt.
terea qꝛ alique ex ſupradictis cauſis in eadẽ
romana curia ſuper petitorio et diuerſis cu=
rijs ipſius regni ſuper poſſeſſorio tractantur
volum⁹ ꝙ in eiſdem cauſis in diuerſis curijs
ſuper petitorio et poſſeſſorio vnico et eodem
contextu pendentib⁹ (ſuſpẽſo petitorio ⁊ cen
ſuris ſup hoc latis) in poſſeſſorio in curijs eo=
rũdẽ iudicũ corã quibus cauſe poſſeſſorij pen
deant: de preſenti ꝓcedant: cauſeq; ipſe ſuper
huiuſmodi poſſeſſorio infra bienniũ terminen
tur ⁊ finiãtur. Alioquin biennio elapſo liceat
partibus ipſis ꝓcedere ſup petitorio: et vlte=
rius dictis cauſis expeditis ſuper poſſeſſorio
aut huiuſmodi: biennio elapſo altera partiũ
litigantiuz corã iudice cõpetenti auctoritate
apoſtolica deputato poterit ius ſuum ꝓſequi
ipſeq; apoſtolicus iudex infra aliud biẽnium
cauſam in petitorio terminare teneatur. Qđ
ſi non fecerit: cã ipſa ab eo auocata ⁊ lis peni=
tus extincta cẽſeať. Et ſi forſan aliquis eorũ
dem iudicũ cuiuſuis ſibi commiſſe cauſe expe Iudici negligẽti pena mirabilis ipoiť.
ditionẽ malicioſe prorogare aut differre pre=
ſumpſerit: excõicationis et omniũ beneficio=
rum ſuorũ priuationis penas ipſo facto incur
rat: a qua quidẽ excõicationis pena abſolui
nequeat: niſi a nobis ⁊ ſucceſſorib⁹ noſtris ro
manis põtificibus. ꝑterq̃ in mortis articulo
Qꝙ decetero in lr̃is expediẽdis in regno frã=
cie dalphinatu ⁊ terris alijſq; dominijs ꝑdi=
ctis ſeruẽtur taxe ſup hoc edite ꝑ Iohãnem
xxij. papã ꝑ̃fatũ ⁊ exceſſus q̃ fuerint corrigã= Beneficiorum taxe.
tur. Et quia ꝓpter aſſiduas guerras et noui=
tates que continue vigẽt in dicto regno: pre=
tenditur eccl̃ias dũ vacant grauatas in taxa Frãcie regnuz raro ẽ ſine bello.
etiam reformata in cõcilio conſtancienſi: q̃ re
ducta eſt ad medietatem antiq̃ taxe: ꝙ graua
tus in eadem taxa prelatus ꝓmouendus ſol=
uat ↄmunia et minuta ſeruitia: que plures et
gallis annatã vocãt: tantũ ꝓ vera eſtimatio=
ne fructuũ eccleſie et monaſterij ad que ſit ꝓ=
motus: eaq; i dicta cãcellaria et camera apo
ſtolica inuiolabiliter obſeruari mandamus.
¶ Et qꝛ in ſupradictis cõceſſionib⁹ regnũ ac
regem maxima ſumus charitate cõplexi: cre
dendũ eſt nõ imerito vt ſe deuotos ⁊ obediẽ=
tes erga ſanctã romanã eccleſiam exhibeant
Quare volumus et eiſdem auctoritate et te=
nore ſtatuimus: ꝙ ꝑ̃fatus rex infra quattuor
menſes premiſſa acceptare ⁊ obſeruare: ac in
regno dalphinatu ⁊ dñijs hmõi obſeruari fa
cere necnon infra alios duos prefatos quat=
tuor immediate ſequẽtes menſes ſuper acce=
ptatione ⁊ obſeruatione alijſq; ꝑmiſſis omni
bus et ſingulis per ſuas patentes lr̃as nos et
ſedem ꝑ̃fatam certificare teneatur. Alioquin
ꝑ̃ſentes lr̃e et inde ſecuta quecunq; ſint caſſa
⁊ irrita nulliuſq; roboris vel momẽti. ¶ Nos
eñ ex nũc put ex tũc irritũ decernim⁹ et inane:
ſi ſecus ſup his a quoq; q̃uis auctoritate ſciẽ
ter vel ignoranter ↄtigerit attentari. ¶ Nulli
ergo oĩno hominũ liceat hãc paginã noſtrã

rum conceſſionis: intẽtionis: volũtatis: ꝯſti=
tutionis: declarationis: īdulti mandati et ſta
tuti īfringere: vel ei auſu temerario cõtraire
Si qͥs aũt. ⁊c. Datũ rome apud ſanctum pe=
trũ. Anno incarnationis dñice. M. cccclxxij
ſeptimo idus augu. põtifi. nr̄i anno pͥmo.

Sixtus quartus.

Diſcordia inter religioſos mẽdicãtes ⁊ ec
cleſiarũ parrochialiũ rectores ī partibꝰ ger=
manie quattuor delegatis ꝯmiſſa ꝑ eos ſub
certis formis ⁊ modis in pacem ⁊ cõcordiam
conuerſa fuit. quam romanus põtifex confir
mat: pͥcipiẽs ſub pena excõicationis illam
a p̄latis obſeruari.

Capitulum ſecundum.

Uices illiꝰ qͥ ſupͣ petrã edificauit ec=
cleſiã ſuã (meritis licet inſufficiẽtibꝰ)
gerẽtes ī terris: et ꝑ eiꝰ immaculata veſtigia
(qͥ̃tũ nobis ex alto ꝯcedit̃) incedere ſatagen=
tes. Inter xp̄i fideles qͣſlibet ⁊ p̄ſerti ſub vno
atqꝫ eodem ſacerdotij vexillo nobiſcum deo
militantes: pacẽ ⁊ charitatẽ īducere ⁊ indu=
ctam confouere: vigilanti ſollicitudine medi
tamur aſſidue: ⁊ qͣ̃ his ꝯtraria ſunt falce vigi=
lãtie paſtoralis ad radicem poſita ſubmoue
re: ꝓut rerũ ⁊ tẽporũ circũſtãtie id nõ īmeri=
to expoſcere dinoſcunt̃ Nup ſiqͥdẽ pro parte
tã venerabiliũ fratrũ noſtrorũ Magũtineñ.
et Treuereñ. archiep̄orum: ac Herbipoleñ.
Uuormacieñ. ⁊ Spireñ. ep̄orum: qꝫ dilecti fi=
lij nobilis viri Philippi comitis palatini Re
ni ⁊ ducꝭ Bauarie: qͥ vnus ex electoribꝰ Ro=
mani īperij exiſtit ad noſtrũ ꝑuenit auditum
ꝙ iter dilectos filios p̄dicatorũ: minorum et
Carmelitarum ordinũ ꝓfeſſores et nonnul=
los parrochialiũ rectores ⁊ alios etiã eccle=
ſiarũ p̄latos. īſtigãte illo qͥ tanqꝫ leo rugiens
circuit: q̄rens quẽ deuoret: ī partibꝰ Germa
nie ⁊ p̄ſertiꝫ ī oppido Eſlingeñ. Cõſtañ. dio.
ſuſcitata ſunt nõnulla diſſenſionũ ⁊ ſcãdalo=
rũ fomẽta ex certis cauſis tũc nobis exp̄ſſis.
qͣ̃ niſi ꝑ vigilãtiã paſtoralis officij celerit̃ ſuc=
cidant̃: poſſent ad ſcãdalum nõ modicuꝫ xp̄i
fideliũ illaꝝ partium faciliter ꝑuenire. Nos
igit̃ attẽdẽtes ꝙ ſacroſancta romana eccl̃ia
ab eius fundatione pͥmeua in ordine ſacer=
dotali quem Petrus apoſtolus ⁊ eiꝰ ſucceſſo
res obſeruarunt inſtituta: et per viros prout
dos ⁊ ſacerdotes virtuoſos adaucta: ⁊ lõgiſ=
ſimis temporibus feliciter cõſeruata extitit.
Rurſuſqꝫ aiaduertentes ꝙ hodiernis tẽpori
bus: hominum creſcẽte malicia: niſi ager do=
minicus cultoribus idoneis: buccinatoribus

Sacerdotes dñr ſub eodem vexillo militare.
Diabolꝰ leoni rugiẽti ꝯpat̃.
Eccl̃ia romana ꝑ qͦs fuit iſti tuta ad aucta ⁊ ꝯſuata

ſpũs ſc̄ti: ⁊ p̄conibꝰ verbi dei (qui p̄ter cete=
ros in ordinibꝰ fratrũ mendicantiuꝫ gr̄a aſſi
ſtente diuina ī copioſo numero reperiunt̃) aſ
ſidue coloret̃: vepͥbus malorũ ⁊ ſentibus vi
tiorũ omnium celeriter obrueretur: nõ potui
mus nõ niſi ab ītimis cordis noſtri dolere: ꝙ
inter tales viros qui ſe mutua charitate dili=
gere ⁊ alter alterius (iuxta apoſtolum) onera
portare deberent: diſcordie ſeminarium exci
taretur. Uñ cuꝫ vellemus ſuper his ea qͣ̃ decꝫ
maturitate cõſulere: Uenerabilibus fratribꝰ
noſtris Guillermo Hoſtienſi ⁊ Angelo pene
ſtrineñ. epiſcopis ⁊ dilectis filijs noſtris Iu
liano tituli ſancti Petri ad vincula: ac petro
tituli ſancti Sixti preſbyteris Cardinalibus
viue vocis oraculo commiſimus ⁊ mandaui=
mus: vt a ſingulis partibus p̄dictis vel eorũ
ꝓcuratoribus legitimis: auditis hincinde ꝓ
poſitis. inter eas ꝯcordiã tractarent. Qui qͥ=
dem ep̄i ⁊ cardinales ſtatutis loco ⁊ tp̄e ꝯuo
catis. auditis: et intellectis partibus p̄dictis
vt p̄fertur. ⁊ in p̄miſſis grauiter et conſulte ꝓ
cedentes. partes ip̄as de communi earundẽ
cõſenſu ad ꝯcordiã infraſcriptã perduxerũt.
¶ Uidelꝫ ꝙ ipſi parrochiani ſacerdotes ꝺ ce
tero nõ dicãt a mendicãtibus hereſes ꝓceſ=
ſiſſe: cũ ī veritate fides noſtra ſit illuminata/
⁊ eccleſia exaltata ꝑ eoſdem: ⁊ p̄ſertiꝫ ꝑ ordi
nes p̄dicatorum ⁊ minorum vt iura teſtãtur
¶ ꝙ qꝫ fr̄es mẽdicantes nõ p̄dicent ꝑ pͥos par=
rochianos non teneri audire miſſam in eorũ
parrochijs diebus feſtiuis ⁊ dñicis cum iure
ſit cautũ: illis diebꝰ parrochianos teneri au=
dire miſſam in eoꝝ parrochiali eccl̃ia: niſi for
ſan ex honeſta cã ab ip̄a eccl̃ia ſe abſentarẽt
¶ ꝙ qꝫ etiam nec fratres nec curati inducant
aliquo modo laicos ad eligendam ſepulturã
apud eos. ⁊ bene caueant: propter penas qͣ̄s
imponunt canones: cuꝫ ſit libera. ¶ Et etiã
ipſi mendicantes deſiſtant predicare ꝙ par=
rochiani non ſint obligati. ſaltem in paſcha=
te ꝓpͥo cõfiteri ſacerdoti: qͥ de iure tenetur
parrochianus (ſaltem ī paſchate) ꝓpͥo cõ
fiteri ſacerdoti. Per hoc tñ ip̄i fratres mẽdi=
cantes non cenſeant̃ excluſi qͦminus ſcd̃m iu
ris cõmunis ⁊ pͥuilegiorum eiſdẽ cõceſſorũ
diſpoſitionem confeſſiones audire ⁊ peniten
tias iniũgere valeãt. ¶ Et etiã decetero iter
ipſos fratres mendicantes ⁊ curatos quo ad
effectum p̄dicandi: horas cantandi: et cam
panas pulſandi ſeruetur cõſuetudo antiqua
que temporibus antiquis ſeruata fuit in ip̄o
oppido Eſligeñ. Et caſu qͣ̃ veniat aliqua oc=

Predicatores multi ī ordibꝰ mẽdicãtiũ reꝑiuntur.
Alt̃ alterius onera portate.
Fides catholica ꝑ mẽdicãtes fuit illuminata.
Parrochiani dīꝰ diebꝰ ī ſua parrochia miſſam audire debẽt.
Sepultura dꝫ eſſe libera.
Mendicantes ꝯfeſſiones audire ⁊ pniās īiũgere p̄nt.

caſio ſiue neceſſitas: non fiat commutatio tẽ
poris/vel hore in ipſis predicationibus fien=
dis: niſi de ꝯſenſu partiũ. q́ꝗ etiã ipſi fratres
in ſermonib⁹ eorũ nõ detrahãt ꝑlatis ꝛ recto
rib⁹ parrochialiũ eccliaꝝ. Neqꝫ etiaꝫ ppłos
a ſuarũ eccliarũ parrochialiũ frequẽtia ꝛ ac
cessu abſtrahant ſiue retrahant quoquo mõ.
Et viceuerſa ipſi rectores ꝛ prelati aliq̊ mo=
do non detrahant mendicantibus. Sed illuꝫ
fauorem quem poſſint eis ípendant: ꝛ in oib⁹
ꝛ per oia ꝑſtent. Ita vt vera vnitas et ꝑfecta
charitas iter eos oſtendat. ❡ Nos itaqꝫ illi⁹
vices gerentes in terris qui apłis ſuis dixit.
Pacem meam do vobis: pacem meã relinquo
vobis: cupientes ſuper his oportune ꝓuide=
re: motu ꝓprio: non ad alicuius ſuper hoc no
bis oblate petitionis inſtãtiã: ſed de nr̃a cer=
ta ſcientia ꝛ mera voluntate: ꝯcordiã ꝑdictã
ac oia ꝛ ſingula ꝑ ꝑfatos epõs: et cardinales
ordinata (ad hoc vt perpetuo inconcuſſa per
ſiſtant) auctoritate apoſtolica ꝛ ex certa no=
ſtra ſcientia approbamus et confirmam⁹: ac
viribus perpetuo ſubſiſtere debere decerni=
mus. Supplẽtes oẽs et ſingulos defect⁹ taꝫ
iuris q̃ꝫ facti: ſi qui forſan interuenerũt in eiſ
dem. Iniungentes nichilominus archiepis
epĩs: plebanis: rectorib⁹: curatis: necnõ prio
ribus: gardianis et ſingulis fratrib⁹ ordinuꝫ
mendicantium: ſub pena excommunicatiõis
late ſententie: quam contra facientes ꝛ quẽ=
libet eorum contrafacientem. incurrere volu
mus eoipſo: a qua abſolui nequeãt: niſi de ex
preſſo ꝯſenſu partis leſe et debita ſatiſfactio
ne preuia: inuiolabiliter obſeruent. Et q̃trũ i
eis eſt ab alijs obſeruari faciant. Et inſuper
quaſcunqꝫ lites et cauſas corã q̊buſcũqꝫ cãꝝ
palatij apłici auditoribus ſeu alibi occaſiõe
ꝑmiſſorum: inter dilectos filios decanũ ꝛ ca=
pitulum eccłie Spireñ. ꝛ curatũ dicti oppidi
ac fr̃es ꝑdictos indeciſas pẽdẽtes. Illaꝝ ſta
tus tenores ꝛ formas et in eis geſta ꝛ actita=
ta: pñtibus ꝓ expꝛ̃ſſis hñtes: ad nos haruꝫ ſe=
rie motu ſcientia ꝛ auctoritate ꝑdictis aduo
camus: ꝛ litẽ ſeu lites ipãs penit⁹ extinguim⁹.
Et ambab⁹ partib⁹ ꝑdictis litis hmõi ꝯſor=
tibus ſeu illis adherentib⁹ ꝑpetuũ ſilẽtiũ ipo
nimus. Nõ obſtãtib⁹ ꝯſtõnib⁹ et ordiatiõib⁹
apłicis: ac priuilegijs eiſdẽ fr̃ib⁹ i gñe vł i ſpe
cie ꝯceſſis: ceteriſqꝫ ꝯtrarijs q̊buſcunqꝫ. Nul
li ẽ oino hoim liceat hanc paginã. ꝛc̃. Datuꝫ
Rome apud ſanctum Petrũ. anno incarna=
tionis dñice. M.cccclviij. xv. kal. Iulij. pon=
tificatus noſtri anno. vij.

ppłi ab eccliaꝝ frequẽtia non ſunt retrahendi

Ioh. xiiij

Suppletio q̃nqꝫ fit de iure ꝛ de facto. vid notata in. c. bone. j. de poſtul. ꝑlat. in anti.

❡ Secundus liber.

❡ De iudicijs.

❡ Nota pro rubrice intellectu q̧ iudiciũ eſt act⁹ legi
tim⁹ triũ ꝑſonarũ. iudicis: actoris: ꝛ rei. Sꝫ ꝫ. c. forus
§ in omni. de ṽbo. ſig. in anti. vbi dr̃ q̧ in omni nego
cio requiruntur etiã tres teſtes. Sed dic q̧ teſtes nõ
ſemꝑ ſunt neceſſarij: ſed qñ eſt factum negatũ vł alie
ꝓbationes deſunt: vt dicto § in omni. ꝛ. iiij. q. iij. c. j.
Et dr̃ iudicium non a iudice (vt dicit Io. mo.) ſed a iu
ris diſq̊ſitione ſeu diſcuſſione. Nã cũ eſt dũ ꝓponitur
iudiciũ dũ diſcutit̃: iuſticia dũ finit̃. d. c. forus. de ṽb.
ſig. Uel potes dicere ſi vis q̧ iudiciũ non ab actore vł
a reo dr̃: ſꝫ a iudice ſicut a ꝑſona ꝑncipaliori. arg. C. de
accu. qui explicandi. Et reddit̃ iudicium in inuitum
ff. de ṽb. obli. l. inter ſtipulantẽ § j. Et expone de iudi
cijs. i. de ꝓceſſib⁹ iudiciarijs qui enumerant̃ in. c. q̃m
ex̃. de ꝓba. Sic accipitur. C. de iudicijs ſancimus. ꝛ. c.
pia. de excep. lib. vj. in ꝑn. ꝛ. c. nonnulli. de reſcrip. i an
ti. ꝛ. ff. vt lega. no. l. etiam. in ꝑn. Uel dic de iudicijs. i.
de iuris diſquiſitione ſeu diſcuſſione. vt dictum eſt.
❡ Nota iſuper q̧ iudicium hꝫ. xv. ſignificatiões. Pri
mo mõ eſt actio vt iudiciũ familie herciſcũde. i. actio
ff. de iudi. l. in tribus. extra de ꝓba. c. ex litteris. Scdo
modo eſt lis ſiue ꝯtrouerſia: vt iudicium pendet de he
reditate. ꝛc̃. ff. ad trebel. l. j. §. rñ. et. ff. de pecu. q̊d de=
betur. Tertio modo eſt auctas: vt negocia eccł'aſtica
non ſunt iudicio laicoꝝ diſponẽda. ex̃ de iudi. c. decer
nimus. Quarto modo eſt for⁹ vt cã iuriſpatronatus
dꝫ diffiniri iudicio eccł'iaſtico. i. in foro eccleſie. c. q̃to
extra de iudi. Quinto modo eſt arbitrium. ij. q̊. vj. a
iudicibus. ꝛ. ff. qui ſatiſ. cog. arbitrio. de offi. delega.
ab arbitris. lib. vj. Si enĩ arbiter eſt iudex: ẽ arbitri
um eſt iudicium. Sexto mõ eſt vltima voluntas vt iu
dicium teſtatoris non dꝫ eſſe caſſum. C. de ſacroſanc.
eccle. l. j. de ſepul. lꝫ. in. fi. li. vj. Septimo eſt queſtio vt
iudiciũ ambiguũ eſt ad papã referendũ. c. ꝑ venera=
bilẽ § rõnib⁹. extra q̊ fil. ſint legi. C. de ordi. iudi. l. q̃m.
Octauo mõ iudiciuꝫ dr̃ eẽ diſcretio: vt furioſus ꝛ im
pubes nõ poſſunt eẽ iudices: q: carẽt iudicio. i. diſcre
tione. ff. de iudi. l. cum ꝑtor. c. graue. de ꝑben. in anti.
Nono eſt ſnĩa vt iudex punire põt eos qui ſuo negle=
xerint parere iudicio. ſ. ſnĩe. de offi. deleg. c. de cauſis
ał's in cauſis. de appel. ſi duobus. circa fi. de ꝑſcrip. c.
fi. ff. de leg. iij. l. qui cõcubinã § ſi heres. ꝛ eccłiaſtici.
xviij. c. ibi. ſi. iudicium iuſticiã tibi para. Decimo eſt
inſtantia: vt iudicium perit triẽnio. l. ꝓperandum §
j. C. de iudi. ꝛ. c. venerabilis. eo. ti. in anti. Undecimo
eſt diſcuſſio: vt hic. ꝛ. C. ꝛ. ff. eo. ti. ꝛ in. c. forus. de ṽb.
ſig. Duodecimo eſt ꝑtãs iudicandi. ff. de iudi. l. iudi=
cium ſoluit̃ vetante eo qui iudicare iuſſerat. ꝛc̃. Tre=
decimo eſt pernicies. Unde apłus. j. ad corinth. xj. ibi
Qui manducat ꝛ bibit indigne corpus ꝛ ſanguinem
dñi: iudicium. i. perniciẽ ſibi mãducat ꝛ bibit. Sic ex
ponit̃. iiij. ſenten. diſtin. ix. in fine. Quartodecimo eſt
pena. i Math. q̊ occiderit reus erit iudicio. i. pena. ſic
in Iohãne. Qui bona egerunt ibunt in vitam eternã
qui ṽo mala in reſurrectioneꝫ iudicij. i. pene eterne
Ultimo iudiciũ dr̃ eſſe ꝓceſſus iudicialis. c. j. ꝛ. ti. li. vj
de excep. pia. eo. lib. Et iſta. xv. ſignificata his verſib⁹
comprehendi poſſunt.
Actio: lis: auctor: forus: arbiter: vltima velle.
Queſtio: diſcreti. ſen. inſtant: diſcuſſio: poſſe:
Pernicies: pena: ꝓceſſus iudicialis.
Uide Ioh. mo. ſuper rub. de iudicijs. li. vj. ꝛ etiã glo.
in. c. in iudicijs. de reg. iur. lib. vj. Nullibi tã clarius
habentur hec expoſita q̃ꝫ hic.

Iudicij deſcriptio.

Teſtes non ſemꝑ neceſſarij ſunt

Iudicium vñ dicitur

Iudiciũ xv. ſignificatiões declarant

Verſus

Johannes.xxij.

¶ Decretalē ſup cathedrā q̄ eſt in cle. in capitulo dudū inouata iubet obſuari: neq̄ ꝓpter illā debēt religioſi q̄ttuor ordinū mēdicātiū eē moleſti ⁊ graues ꝓlatis neq̄ ꝓlati ipſis religioſis. Et ſi ſint aliq̄ iiurie vel moleſtatiōes hincinde facte papa vult iuſticie ꝯplementū breuiter exhiberi ſummarie ſimplr̄ et de plano ſine ſtrepitu ⁊ figura iudicij vel alr̄ ꝓut q̄litas exceſſuū exigit. Nō obſtantibꝰ q̄buſcunq̄ obſtaculis q̄ poſſent his obuiare. Ca. vnicu.

Requētes imo innumeroſe quodāmō de diuerſis mundi ꝑtibus venerabiliū fratrū noſtroꝝ ep̄orum alioꝝq̄ ſupioꝝ prelatoꝝ: necnon dilectoꝝ filioꝝ: rectoꝝ curatorū ⁊ parrochialiū ſacerdotū q̄rele cōtra dilectos filios fratres ꝑdicatoꝝ et mioꝝ ordinū nr̄m ⁊ ſe. apo. excitarunt auditū ⁊ clamoroſis inſinuationibꝰ excitare ⁊ fatigare nō ceſſant: ꝙ ijdem fratres decretalem dudū editam a fe. re. Bo. pa. viij. pre. n. q̄ icipit ſup cathedram[a]. Ac ꝑ pie me. Cle. pa. v. ꝑ. n. in vieñ. cōcilio inouatā temere obſuare nō curāt: ſed ip̄am trāſgredi nō timētes in eiuſdē ſedis cōtēptum aīarum ſuarū periculū: ⁊ eorūdem et eccleſiaꝝ parrochialiū ꝑiudicium ⁊ grauamen. Intelleximus quoq̄ ꝙ plerūq̄ prefatis dictoꝝ predicatoꝝ ⁊ minoꝝ necnon heremitaꝝ ſancti Auguſtini ⁊ carmelitaꝝ ordinum fratribꝰ in cuius ordinis dictoꝝ heremitarū ꝑſonis idē ꝑdece. Bo. ꝯſtōnem ꝑdictā in quantū de ipſis ꝑdicatoꝝ ⁊ minoꝝ cauebat ordinibꝰ: ꝑ oia voluit poſtmodū integraliter ⁊ in cōcuſſe ſeruari. Et ad quē predictoꝝ carmelitaꝝ fratrū ordinē/nos ſubſequēter cōſtitutionē eandē quo ad oia in ea ꝯtēta duximus extendendā: a ꝑdictis ep̄is: ꝓlatis: rectoribꝰ: curatis ⁊ ſacerdotibꝰ ꝯtra tenorē ꝯſtitutiōis ꝑdicte graues iniurie atq̄ moleſtie in diuerſis partibꝰ inferunt. Nuper ꝓ parte veñ. fratris noſtri archiep̄i Burde. ⁊ dilectoꝝ filioꝝ capl'oꝝ maioris Burde. ⁊ aliaꝝ eccl'iaꝝ: prioratuū ꝯuentuū rectoꝝ curatoꝝ ſacerdotū et vicarioꝝ parrochialiū ac clericoꝝ tam regulariū q̄ ſeculariū ciuitatis ⁊ dioc. predictarū nobis extitit intimatum ꝙ ꝑdicti eorūdē ꝑdicatoꝝ/al's ꝑdictoꝝ minoꝝ: heremitaꝝ ⁊ carmelitarū ordinū fratres ꝯtra tenorē decretalis eiuſdē: multa eiſdē ⁊ eorū ſingulis grauamina ⁊ iiurias iferunt et iacturas. Qz igitur parum eſſet iura cōdere niſi qui ea tueat̄ exiſtat. Nos volētes de fratrū no. ꝯſilio decretalē ꝑdictā ſup cathedram irrefragabilr̄ obſeruari. Diſ. v. ꝑ ap̄lica ſcripta mādamꝰ q̄tenus vos vel duo aut vnus vr̄m ꝑ vos ſeu aliū vel alios: etiā ſi ſint extra loca in quibꝰ eſtis ꝯſeruatores ſeu iudices deputati tā eiſdē archiep̄o. capl'is: priorībꝰ ꝯuētibꝰ: rectoribꝰ: curatis: ſacerdotibus vicarijs ac clero ciuitatis ⁊ dioc. ꝑdictaꝝ ⁊ eoꝝ cuilibet aduerſus predictos q̄ econuerſo eiſdē fratribꝰ aduerſus archiep̄m capl'a ꝓlatos priores ꝯuentus rectores: ſacerdotes: vicarios: ac clerum ꝑfatos ⁊ ſingulos eorūdē efficacibꝰ defenſionibꝰ preſidio aſſiſtētes: ac faciētes decretalē ꝑdictā q̄ ad oia eiꝰ capl'a ꝓut iacet firmiter obſeruari: nō ꝑmittatis ꝯtra tenorē ipſiꝰ ꝑ memoratos frates dictoꝝ ordinū eiſdē archiep̄is capl'is ꝓlatis: priorībꝰ ꝯuētibꝰ: rectoribꝰ: curatis: ſacerdotibꝰ: vicarijs: ac clero vel alicui ſeu aliq̄bus eorūdē: nec etiā ꝑdictos archiep̄m capitula ꝓlatos ꝯuētꝰ: rectores: curatos: ſacerdotes: vicarios. ac clerū ſeu aliquē vel aliq̄s ip̄oꝝ eiſdē frībꝰ grauamia ac iniurias irrogari. Facturi ipſis hincinde de q̄buſcūq̄ iiurijs moleſtatiōibꝰ grauaminibꝰ ⁊ dānis viciſſim illatis hactenꝰ ⁊ etiā ipoſteꝝ inferēdis eiſdē ꝯtra tenorē ꝯſtitutionis eiuſdē in illis videlȝ que iudicialē requirūt indaginē ſummarie[b] ſimplr̄ ⁊ de plano ſine ſtrepitu iudicij et figura: in alijs ꝟo ꝓut q̄litas ipſoꝝ exigit iuſticie cōplemētū. Moleſtatores minores ⁊ maiores hmōi: necnō ꝯtradictores q̄ſlibet et rebelles q̄ſcūq̄ ⁊ q̄tiēſcūq̄ expedierit ꝑ cenſurā eccleſiaſticā appellatione poſtpoſita cōpeſcēdo. Nō obſtātibꝰ q̄buſcūq̄ exemptionibꝰ ſpūalibꝰ vl' gnalibꝰ tā fratribꝰ ⁊ ordinibꝰ ꝑdictis vel alicui ſeu aliq̄bꝰ frm ⁊ ordinū eorūdē q̄ ꝑfatis archiep̄o capl'is: ꝓlatꝭ: prioribꝰ: ꝯuentibꝰ: rectoribꝰ: curatis: ſacerdotibꝰ vicarijs ac clero ſeu ip̄oꝝ alicui vl' aliq̄bꝰ cōiter vel diuiſim ſub q̄cūq̄ forā vl' exp̄ſſiōe ꝟborū ab eadē ſede ꝯceſſis. ac eiuſdē. Bo. q̄ caueatur ne aliq̄s extra ſuā ciuitatē vl' dioceſim niſi in certis exceptis caſibꝰ ⁊ i illis vltra dietā vnā a fine ſue dioce. ad iudiciū euocet̄[c]. Seu ne iudices ⁊ ꝯſeruatores a ſede deputati ꝑdicta extra ciuitatē ⁊ diocē. in q̄bus deputati fuerint

Iura cōdere paꝝ eſſet: niſi q̄ ea tueretur exiſteret. ff. de ori. iuriſ. l. ij. §. poſt originem de ele. vbi periculū. §. ꝑterea lib. vj.

Cōſtōnē papalē violās periculo ſe ſubq̄cit.

a ¶ Super cathedrā. nunc eſt ſub tit. de ſepul. in clem. et icipit dudum.

b ¶ Sūmarie ⁊c. ꝓpt̄ iſta ꝟba hec extrauagās ſub hoc tit. fuit poſita. Que aūt cauſe ſint ſic decidende. vide. c. diſpēdioſā. e. ti. in cle. Et q̄d illa ꝟba iporrent declarat̄ ꝑ ca. ſepe de ꝟb. ſig. in clementinis.

c ¶ Euocetur. loquit̄ de ca. ſtatutū. de reſcrip. lib. vi.

cõtra quoſcunq; ꝓcedere: ſiue aliſ vel aliȷs vi
ces ſuas cõmittere: aut aliq̃s vltra vnã dietã
a fine dioce. eiuſdẽ trahere pſumãt: dũmõ vl=
tra duas dietas aliq̃s extra ſuã ciuitatẽ au=
ctoritate pñſentiũ nõ trahaꝛ. Seu ꝙ de mani=
feſtis iniurȷs moleſtȷs ⁊ aliȷs q̃ iudicialẽ in=
daginẽ exigũt (penis i eos ſi ſec⁹ egerit ⁊ etiã
id ꝓcurãtes adiectis) conſer
uatores[b] ſe nullatenus intro
mittãt: q̃ aliȷs q̃buſcũq; ꝯſti=
tutionib⁹ a ro. põ. tã de iudi=
cib⁹ delegatꝭ et ꝯſeruatorib⁹
q̃ pſonis vltra certũ nũerũ[b]
p lr̃as apo. ad iudicẽ non vo=
cãdis: aut aliȷs edictis q̃ nr̃e
poſſent iuriſditioni aut ptãti
eiuſq; exercitio libere quõlibet obuiare. Seu
ſi tã eiſdẽ fratrib⁹ vel eorũ ordinib⁹ aut alicui
ſeu aliq̃b⁹ fratrũ ⁊ ordinũ predictoꝝ q̃ archi
ep̃o: capl̃is: p̃latꝭ: priorib⁹: ꝯuẽtib⁹: rectorib⁹:
curatis: ſacerdotib⁹: vicariȷs: ac clero p̃dictꝭ
vel aliq̃b⁹ ipoꝝ ſeu q̃buſuis aliȷs cõiter vel di
uiſim a p̃fata ſede ſit indultũ ꝙ excõicari: ſu=
ſpẽdi vel interdici ſeu extra vel vltra circa vl'
alio q̃cũq; mõ iudiciũ euocari nõ poſſint per
lr̃as apl̃icas nõ facientes plenã ⁊ exp̃ſſam ac
de ꝟbo ad ꝟbũ de idulto hmõi et eoꝝ pſonis
locis hoib⁹ ordinib⁹ ⁊ noib⁹ ꝓpȷs mẽtionẽ.
Et q̃buſlibet aliȷs indulgẽtȷs ſeu priuilegȷs
dicte ſedis gñalib⁹ vel ſpãlib⁹ q̃rũcũq; tenoꝝ
exiſtãt: p q̃ pñtib⁹ nõ exp̃ſſa vel totalr̃ nõ iſer
ta nr̃e iuriſditiõis explicatio i hac pte valeat
quõlibet ipediri. Et de q̃b⁹ q̃rũq; totis teno=
ribus de ꝟbo ad ꝟbuz ſpãlẽ oporteat in nr̃is
lr̃is fieri mẽtionẽ. Ceterũ iudicib⁹ ſeu ꝯſerua
torib⁹ q̃buſcũq; p lr̃as apl̃icas ſub q̃cũq; alia
q̃ pñti ꝟboꝝ forma vel exp̃ſſione ꝯfectas eiſ=
dẽ p̃dictoꝝ p̃dicatoꝝ minorũ heremitarũ ac
carmelitaꝝ ordinũ fratrib⁹ ſeu ipſis ordinib⁹
cõiter vel diuiſim ſup dãnis ⁊ iniurȷs ⁊ aliȷs
q̃buſcũq; rebus ſeu negocȷs alꝭ deputatis ⁊
ſubdelegatis eoꝝ pñtib⁹ ⁊ futuris auc̃te pre=
ſentiũ diſtricti⁹ inhibem⁹: ne aliquẽ ſeu aliq̃s
auc̃te lr̃arũ papaliũ p̃textu ſeu occaſiõe q̃rũ=
cũq; dãnoꝝ vel iniuriaꝝ ſiue grauaminũ con
tra tenorẽ p̃dicte ꝯſtõnis ſup cathedrã ipſis
fratrib⁹ ſeu eoꝝ ordinib⁹ antedictis cõiter vel
diuiſim a q̃buſcũq; pſonis illatoꝝ hacten⁹: et
etiã inferendoꝝ in poſteꝝ / corã ſe alicubi de=
inceps ad iudiciũ vl' alꝭ q̃quo mõ vocare ſeu
in cãm' aliq̃ten⁹ trahere p̃ſumãt. Inhibitiõez
hmõi nõ ſolũ ad futura ſ; etiã ad q̃uis mõ ad
huc pẽdẽtia: ⁊ incepta negocia volẽtes extẽ=
di: ac decernẽtes p̃fatas lr̃as et ꝓceſſus eorũ
auc̃te q̃cũq; habitos ⁊ habẽdoſ ad dãna gra
uamina ⁊ iniurias hmõi ꝯtra tenorẽ dicte cõ
ſtitutionis illata ⁊ inferẽda vt dictũ eſt dein=
ceps aliq̃ten⁹ nõ extẽdi: ac etiã irritũ ⁊ inane
ſi ſec⁹ ſup p̃miſſis p q̃ſcũq; ſciẽter vel ignoran
ter ꝯtigerit attẽtari. Uobis nihilomin⁹ iniun
gentes vt inhibitionẽ nr̃am hmõi ad dictoꝝ
iudicum ſeu ꝯſeruatoꝝ ⁊ ſubdelegatoꝝ noti=
ciã de q̃bus vobis expedire videbiꝛ deduce=
re ꝓcuretꝭ. Inſup volum⁹ ⁊ auc̃te apo. decer
nim⁹ ꝙ q̃libet vr̃m ꝓſeq̃ valeat articuluz etiã
p aliũ inchoatũ: q̃uis idẽ inchoãs nullo fue=
rit ipedimento p̃pedit⁹ canonico. q̃ꝙ; a data
pñtiũ ſit vobis ⁊ vnicuiq; vr̃m in p̃miſſis oib⁹
⁊ eoꝝ ſingulis ceptis ⁊ nõ ceptis pñtib⁹ ⁊ fu=
turis ⁊ p̃teritis licitũ ꝓcedẽ acſi p̃dicta oia et
ſingula corã vobis cepta fuiſſent ⁊ iuriſditio
vr̃a ⁊ cuiuſlibet vr̃m p̃dictis oibus ⁊ ſingulis
p citationẽ vel modũ aliũ legitimũ ꝑpetuata
extitiſſet: ꝯſtõne p̃dicta ſup ꝯſeruatoribus et
aliȷs quõlibet in cõtrarium edita nõ obſtãte.
Datũ auinioñ. x. kal. Febru. pon. nr̃i ãno. xi.

Excõi=
cari ne
poſſint
aliq̃b⁹
q̃ñq; cõ
cedit.

a ℭ Cõſerua=
tores. loquiꝛ de
c. i. de offi. deleg.
lib. vi.

b ℭ Numeꝝ.
vide. c. cũ i mul=
tis. de reſcript.
lib. vi.

Juriſ=
ditio p
citatio
nẽ ꝑpe
tuaꝛ. c.
gratuſ
de offi.
deleg.

ℭ De dilationibus. Iohannes. xxii.

ℭ Premiſſo elegãti exordio: oſtẽſiſq; piculis
que ꝓuenũt ex falſoꝝ florenoꝝ fabricatione
citanꝛ peremptorie fabricantes data ſibi dila=
tione triũ menſiũ infra quos corã papa ꝯpa=
reant: alꝭ ꝯtra ipſos eoꝝ abſentia nõ obſtãte
ꝓcedeꝛ put iuſticia ſuadebit. Capl̃m vnicũ.

In delictoꝝ diuerſorum nexib⁹ ac tene=
bus iuolutos plerũq; trahit in maiorũ
ſceleꝝ p̃cipitiũ moles prepõderãs pctõrum.
Nam etſi diuerſos diuerſa delicta coinq̃nent
ſunt tñ nõnulli q̃ ꝓprie ſalutis imemores deli
ctis cõib⁹ ⁊ vulgaribus nõ ꝯtẽti: ad ꝓphana
et vetita ꝓrũpentes: ſic dãnata cupiditate lu
croꝝ ac ierhauſta eoꝝ voragine deuoluũtur
ꝙ dũmõ ſuas igluuies ad q̃s inhiãt expleant
ſe lucris illicitis imo iacturis ſpũalib⁹ temere
imergẽteſ: honori dei ⁊ aiaꝝ ſaluti ac ſacroꝝ
canonũ ⁊ impialib⁹ edictis ⁊ iurib⁹ cõibus ca
pturas nefarias et lucra illicita anteponunt
Sane iãdudũ ad nr̃i apl̃at⁹ auditũ multoruz
fide digna relatio ſepi⁹ etiaz repetita pduxit
et fama iã publica p facti euidentiã diuulga=
ta effecit notoriuz nõnullos eſſe in lombardie
ſupioris ⁊ mathie. Januẽ. ptib⁹ q̃ licentie te=
merarie laxatꝭ habenis: licẽ
ſibi p̃ſumẽtes illicita: cudũt[c]
et fabricãt ſeu cudi et fabrica
ri faciũt florenos auri ſm for
mã ⁊ ſignũ et coinã ac circũ=

Pctm̃
vnum
ſua mo
le at=
trahit
aliud.

Lucro
rũ cupi
ditas
ad mul
ta nefa
ria ime
pellit.

c ℭ Cudũt. et
vide. c. q̃to. cuz
ibi notatꝭ de iu
reiur. in anti.

ferētias lrarū q̄ in ciuitate florētie(a tꝑe cui⁹ nō extat mēoria)cudi ⁊ fabricari ſūt ſoliti ⁊ cu dunt ⁊ fabricant etiā i pn̄ti. Et q̄uis dicti flo reni ad verā florenorū d̄ florētia ſimilitudinē fabricati i vero ⁊ ſolito florenorū eiuſdē ciui= tatis pōdere cōiter ⁊ bonitate auri florenorū ⁊ vero valore d̄ficiāt:ipi tn̄(ſimulata eoꝝ effi gie)ꝑſonas vt plurimū ſimplices ⁊ q̄nq̄ etiā in hmōi reb⁹ exꝑtas decipiunt:ipſaſq̄ dānis rerū ⁊ periculis ꝑſonarū exponunt:dū ꝓ ve= ris florenis ipſos recipiūt. Cū etiā p̄terea in talib⁹ plurimi nō habeāt int̄ florenos ⁊ flore nos tāte ſilitudis ꝑitiā diſcernēde. Nos itaq̄ tātis ⁊ p̄cipue aiarū ꝑiculis affectu p̄mo oc= currere cupiētes/monem⁹ oēs ⁊ ſingulos ta liū p̄ſūptores:ipis nichilomin⁹ diſtricti⁹ inhi= bētes q̄tinus deiceps a cuſſiōe ⁊ fabricatiōe florenorū hmōi ceſſēt realit̄ ⁊ effectualit̄ reſi piſcāt. Nihilomin⁹ pn̄tis edicti ꝑemptorij au ctoritate citātes eoſdē ac eoꝝ ſinglos ſub pe na priuatiōis iuri ſi qđ eis ſuꝑ cudēdis flore= nis cōpetit:quā ipos ceſſāte iuſto ipedimēto (ſi i exeq̄ndis mādatī nr̄is hmōi remiſſi ſeu ne gligentes fuerit)icurrere volum⁹ ipo fctō vt īfra triū mēſiū ſpaciū a data pn̄tiū nūerādū ꝑ ſe vel ꝑ ꝓcuratorē idoneū aplico cōſpectui ſe pn̄tēt. ꝓpoſituri q̄ iure ipis florenos cōpe= tat ius cudēdi.ac exhibituri priuilegiū ſi qđ ſr̄ hoc habeāt.vl̄ ius aliđ ſi qđ ſibi credāt ɔpe tere oſtenſuri. Et nihilomin⁹ſuꝑ p̄dictī factu ri ⁊ recepturi qđ iuſticia ſuadebit. Intiman= tes eiſdē q̄ ſi nō venerit:nos ɔtra ipos ſuꝑ p̄= miſſis ⁊ ea tangētib⁹ ꝓcedem⁹ ꝓut expedire viderim⁹ ⁊ ſuadebit iuſticia ipoꝝ abſētia nō obſtante. Ut aūt hmōi nr̄a nūciatio atq̄ cita tio ad cōem oim noticiā deducat̄: cartā ſiue mēbranā citatiōem atq̄ monitionē hmōi ɔti nentes:i maioris eccl̄e Auinioñ. affigi oſtijs faciem⁹:que ꝓceſſum hmōi ſuo q̄ſi ſonoro pre conio ⁊ patulo indicio publicabunt. vt p̄dicti moniti ⁊ citati ⁊ alij q̄cūq̄ q̄ ſua crediderit in tereſſe/vl̄ q̄s ꝓceſſus ipe ɔtigit: nullā poſſint excuſationē p̄tēdere q̄ ad eos ꝓceſſus hmōi nō ꝑuenerit:vel q̄ ignorauerit eūdem. cū nō ſit veriſile remanere q̄ ad ipos icognitū vel oc= cultū qđ tam patenter oib⁹ publicat̄. Datū Auinioñ. vj. kal̄. Decēb. ponti. no. Anno. ix.

Juder int citā dū pōt ɔmina= ri ſe ꝑ= ceſſuꝝ. Uide c. tum ex lrīs. de reſti. in integ.

Occul= tū nō ꝑ ſumit qđ oib⁹ publi= catur.

¶ De dolo ⁊ cōtumacia. Bonifaci⁹ octau⁹.

¶ Citatiōes etiā extra dies ſolēnes publice facte de mādato pape i audientia lrarū apo. vl̄ papali palatio affixe ianuis maioris eccl̄e loci in quo papa cū curia ſua degit:artāt cita tū ac ſi ad eū ꝑſonaliter deueniſſēt. Reſtringi tū hec extraua.ad illos q̄ im= pediūt ne ad eos poſſit cita= tio ꝑuenire:vel q̄ꝝ domiciliū tute adiri non pōt: vt.c.j.d̄ iu di.in cle. Capitulū vnicum.

Rem nō nouā. Hec dec̄. diuidit̄ in q̄ttuor ꝑtes Nā ꝑmo ꝓhemiū ad intentū p̄mittit. Scđo ver. eſt ſiq̄ dē. ad hoc ꝓbandū plura argumenta iducit. Tertio ver. p̄miſſis. ſuꝑ ipo intento ſtatuit. Quarto ꝟ. nō ob ſtantib⁹. ſtatutū hmōi ꝑ non obſtantia munit.

diuiſio

Rem nō nouā aggredi mur:neq̄ viā inſolitā[a] ābulam⁹:ſꝫ āteriorū iuris cal catā veſtigijs pn̄tis cōſtōnis indubitato roboram⁹ ſuffra= gio ⁊ icōcuſſo munimie ſtabi lim⁹. ¶ Eſt ſiq̄dē iā ſacituꝫ q̄ ꝓpoſitū publice citatiōis edi ctum eū artet:q̄ ipedit aut fa cit etiam ſe celando ne ad eū poſſit ꝑuēire[b] citatio:appꝫeat q̄ cōtumax q̄ ſic agit:q̄q̄[c] i al bo p̄torū hmōi edicta ꝓpoſi= ta ſue iuriſditiōi ſubiectos ar ceāt ⁊ aſtrigāt magis q̄ ſi vo ce p̄conia(q̄ inoteſcit paucis) vl̄ lr̄is citarēt̄. Ius[d] eñ qđ ta lē modū citatiōib⁹ poſuit vio lēter[e] p̄ſūpſiſſe credēdū eſt vt q̄ i eodē albo tot ipi⁹ albi pu= blicū locū freq̄ntātiū oculis paterēt legēda: ad citati no= ticiā deuenirēt. Un̄ ad p̄ben dā oib⁹ eorū q̄ ſanciūt̄ plenā lectionē ⁊ notionē mādat̄ le= gē tabulis aut lapidib⁹[f] ſcul= ptā: ſctiſſime eccl̄e deſcribi porticib⁹ ⁊ affigi. ¶ Premiſ= ſis igit̄ i debitam ɔſideratio= nē deductis:ac i lācc irrefra= gabilis rōnis[g] appenſis:nos q̄ vniuerſis[h](diſponēte dño) p̄eſſe dinoſcimur volētes per hāc nouellā cōſtitutionē ali= quid circa p̄dicta ſtatutū ex= preſſi⁹ inueniri: declaram⁹ de fratrū nr̄orū cōſilio:⁊ nihilo= minus hoc edicto ꝑpetuo va lituro firmam⁹ ⁊ ſtatuim⁹ vt citationes auc̄te aplica: de

a ¶ Inſolitā. C. de iudi. rē nō nouā. Et q̄ eſt a ſtrict⁹ ad iſolita nō tenet̄ d̄ ſolitī ff. de Ihen. emp. fiſtulas §. fru= mēta. ⁊ aſtrict⁹ ſimplr̄ tenet̄ de ſolitis ſ d̄ iſolitī ff. de leg. iij. q̄ ſal tū. ff. d̄ an. lega. ſeyo §. fi. vnde aſtrict⁹ i gn̄e ad ɔmunē modū te net̄. ff. d̄ v̄b. obl. l. ɔtinu⁹ §. cum ita. ff. d̄ edil. edi. ſi q̄s vēditor. C. d̄ dona. ſi q̄s argē tū §. j. ⁊ aſtrict⁹ ad ſolita faciēs iſolita d̄ caſu te= net̄. ff. d̄ neg. ge. ſi negocia abſētī

Aſtri= ctus ad aliq̄d faciēdū ad q̄d tenet̄.

b ¶ Perueniri citatio. vt ii. non ɔteſt. q̄ñ §. por ro. ff. qđ vi aut clā. l. j. §. ſed ari= ſto. ff. de euic. ſi ideo §. fi.

c ¶ Q̄q̄ i albo ar. ff. d̄ iur. om. iud. ſi id q̄. j. rñ. no. ff. d̄ alb. ſcꝑ. ꝑ totū. auc̄. de li tig §. omnē col. viij. C. quō ⁊ q̄ñ iu. auc̄. q̄ ſemel

d ¶ Ius. ꝑ ex iurib⁹ iā allega. arguit.

e ¶ Uiolenter p̄ſūpſiſſe. d̄ violē ta p̄ſūptiōe ha= bet̄ ex d̄ p̄ſump. litteras. ⁊ ca. p̄ to. ⁊ ibi no.

f ¶ Lapidib⁹ auc̄. ſcriptū exē= plar §. fi. collat̄. ij. ⁊ ar. ff. d̄ orig. iur. l. ij. §. j. auc̄. de indi. in fi. col la. ij. vide.

g ¶ Rationis ſumpte tā ex p̄= cedētib⁹ q̄ ſub= ſequentibus..

h ¶ Uniuerſis. Non tamen in vniuerſis cauſis ſeu negocijs. vt not. in extrauagan. c. vnam.

a ¶ Ubicũq;. Et ſic ligant exiſtẽtes in eadẽ ꝓuĩcia ſeu alia ſiue etiã modico freto diſtent ſeu ſi fuerit vltra mare. ff. de vb. ſig. notionẽ. §. i. C. de dila. l. i.

b ¶ Preſertim. Uerbũ pſertim qñq; tenet ꝯparatiue. aliqñ tenet pciſiue vt p tantũ. vt not. extra de ſymo. ꝑ tuas. i. circa fi. ꝛ

h ¶ Diſtantia. ff. de vb. obli. cõtinuus. §. cũ ita. ꝛ. l. interdũ. extra. lib. vi. de elec. cupientes. §. hac gñali.

i ¶ Sicut. Hic ſicut ẽ ſicutiuũ q̃ ad hoc ꝙ vtrobiq; teneat ꝓceſſus mero iure. plus tñ delinq̃t ille quẽ citatio apphendit. ff. de in integ. reſti. diuus.

quibuſcũq; ꝑſonis vñcũq; et vbicũq;[a] ſint: cuiuſcũq; ſtat⁹ dignitatis vel pemĩnentie eccleſiaſtice vel mũdane. etiam ſi imperiali vel regali fulgeãt dignitate: preſertim[b] ſi impediant vel faciant per ſe vl' per alios[c] q̃ quo mõ: ne citationeſ ipẽ ad eos ꝑueniãt ex q̃cunq; cã faciendo vt citãdoꝝ domicilia ſiue loca tute vel libere adiri non poſſint: cum (prout ſcriptũ eſt) exiſtimare debeamus an eo[d] ire liceat[e] vbi eſt citatio facienda: ꝑinde ad inſtar editorum p̄fatorũ ꝓpoſitorũ in albo[f] p̄toris. etiã ex tra ſolẽnes[g] dies in q̃bus roma. põtifices ſuos facere cõſueuerũt gñales ꝓceſſus publice: id nobis ſpecialiter ꝛ ex certa ſciẽtia iubẽtibus facte in audiẽtia lr̃arũ nr̃arũ aut ĩ aula nr̃i palatij: poſtmodum affigẽde ianuis maiorꝭ eccleſie loci: in q̃ romana cõis oĩm xp̄iani ppl'i nationum reſidebit curia: vt cũctis poſſint patere: ꝛ ita ꝯferre citatiꝭ: ſic valeant: ac arceãt citatos poſt t'minũ lapſũ: quẽ (cõſiderata locoꝝ diſtãtia[h]) volum⁹ citatiõib⁹ ipis ꝯpetẽtẽ apponi ſicut[i] ſi eos ꝑſonalit'[k] apphẽdiſſ

Preſer tum tenet duplicit.

dic h̄ teneri pciſiue vt ĩ caſu hic poſito ꝛ alijs parez equitatẽ ſeu maiorẽ h̄ñtibus vt. j. no. ſecus regulariter. Nam ꝙ citatio fctã voce p̄conis vel in albo pretoris ꝯ anglicũ vel teuthonicũ qui veriſimiliter nõ credebat h̄re cauſam ĩ curia romana artaret cũ eſſet durũ ꝛ ꝯ ſtilum curie qui nõ citatũ ab hoie vel a iure vult citari ſi negociũ ad curiam reuocetur ꝑ lr̃as. Et ꝑ hunc modũ quilibet teneret h̄re ꝓcuratorẽ in curia. et hoc modo curia oẽs ad ſe faceret vẽire. Nec iſte citatus ĩ albo p̄toris de quo nõ eſt ius exp̄ſſum: vel voce preconis ĩ palatio papali dʒ eſſe nimis credul⁹ referentib⁹ ſe citatũ. ff. de eo ꝑ quẽ fac. erit. l. i. §. dolum. nec eulogijs ſeu relationib⁹ eſt credendũ. ff. de cuſt. re. diu⁹. ij. Et nũcio iurato credit. extra de ap. cũ parati. nõ illi q̃ non eſt p̄co. iudicis. ar. extra de ꝓba. qm contra.

c ¶ Per alios. ff. ꝺ admi. tu. ita aũt. §. geſſiſſe. extra de ſentẽ. excõ. mulieres. §. fi.

d ¶ Eo. aduerbiũ eſt loci. ꝛ ſumuntur hec verba. ff. ad trebel. de etate.

e ¶ Ire liceat. tute vel libere: vt p̄mittit. et hec eſtimatio dʒ eſſe veriſimilis vt timor nõ ſit van⁹. al's citatio nõ artaret. extra de ſpon. veniẽs. ij. ff. qd me. cau. l. metũ. ff. ſi cui plus q̃. ꝑ. l. fal. h⁹ aũt. i. rñ. ff. ꝺ re. iu. vani timoris. nã ſicut ꝓuiderunt partib⁹ quib⁹ non ptʒ ſecurus ad iudicẽ acceſſus. extra de ap. ex ꝑte. i. ita decuit ꝓuidere iudicib⁹ executorib⁹ aut apparitorib⁹ eoꝝ in citatiõib⁹ faciendis qñ non ptʒ ad partes ſecurus acceſſus. extra vt lite non ꝯteſt. tue. ꝛ hic. q̃ caſu dʒ in citatione exprimi. ar. extra. vi. lib. ꝺ ap. romana. §. cum autem. ff. de tranſac. cum hi. §. vult igitur ꝛ. §. ſi pretor. arg. opti. ad hãc diſtictionẽ. extra. vi. li. de offi. delega. ſtatuimus.

f ¶ In albo p̄toris. Papa hoc ſpãliter ꝛ ex certa ſciã iubente: vt. j. ſequit in caſib⁹ pari vl' maiori eq̃tate nitentibus q̃ ſit caſus. ꝯ. e. §. eſt ſi q̃dẽ. i. rñ. al's regulariter intelligendũ eſt illo citato pri⁹ legitime. nam negocio ꝑ citationẽ iuris vel hois ad curiã legitime ꝺuoluto pars citat nihilomin⁹ in audientia publica vl' p̄conizante vel in albo p̄toris citat. ꝛ tunc hmõi citationes ſunt magis citationum iam factarum exaggerationes contumaciam partis antea citate declarantes.

g ¶ Solennes dies. Qui ſunt tres dies: iouis ſancta/ dies aſcenſionis domini/ ꝛ dies dedicationis baſilice beatorum apl'orum Petri ꝛ pauli: que eſt octaua dies poſt feſtum ſancti martini.

k ¶ Perſonalit' apphendiſſẽt. Et ſic talis cõtumax poterit reputari. ff. de ap. ex cõſenſu. §. fi. ꝛ ibi not. ꝛ ꝯ ipſum ad excõicationem procedi. xi. q. iij. nẽo ep̄oꝝ. et diffinitiua ſentẽtia ferri: vt ꝺ. §. porro. Sed nũq̃d ſũt ꝺ iure cõi: dic ꝙ ſic ꝑ argumẽta hic adducta ĩtelligo vt no. ꝯ. eo. in ver. ĩ albo. Sʒ ꝛ illa q̃ agunt ĩ vna dioceſi p̄ſumuntur ignorata in alia ergo magis ĩ illa q̃ ſunt acta in alia ꝓuincia. extra. qui ma. accu. poſ. cũ in tua. Item dato ꝙ aliq̃s malicioſe faciat ne citatio ad ipʒ ꝑueniat citatio tñ eſt ad eccl'iam ſeu ad domũ facienda. extra de dolo ꝛ cõtu. c. cũm. ꝛ. c. venerabilis. extra ꝺ cle. nõ reſi. ex tue. extra ꝺ eo q̃ mit. in poſ. c. fi. ꝛ. ff. q̃. ex cau. ĩ poſ. ea. hec aũt. §. i. Item leges ꝛ ſi ſint publicate vbi ſunt facte: nõ artant abſentes niſi in eoꝝ ꝓuincijs publicate fuerint a duobus mẽſibus elapſis. auẽ. vt facte no. ꝯſti. §. penul. colla. v. xviij. di. decernimus. hoc appet in qualibet ꝯſtitutione autẽtica in qua in fine mãdat publicatio eiuſdẽ. Item ar. ff. q̃ ſen. ſine ap. reſci. l. i. §. itẽ cũ ex edicto. ꝛ ſunt hec vera regularit' ꝙ citatio q̃ eſt p̄ncipiũ iudicioꝝ. inſti. ꝺ pena te. liti. §. fi. dʒ h̄re p̄ncipiũ certũ ꝛ firmũ: cum ſit potiſſima ꝑs cuiuſcunq; rei. ff. de origi. iur. l. i. al's iura fruſtra viderẽtur dicere ꝙ manifeſtatio dʒ fieri p̄ſidibus vel ĩ facie eccleſie/ vel ad domũ. ff. de excu. tu. l. ſcire oportet. §. oportʒ. ꝛ dicto. c. venerabilis. aut ꝓcuratori: aut amicis. ff. qd vi aut clam. aut q̃ aliter. §. ꝛ ſi forte. ff. ꝺ dã. infec. l. de pupillo. §. totiẽs. ff. ex q̃ cau. ma. l. ſciendũ. Sed fallit regula in caſu quẽ ꝯcludit p̄mũ. ar. hic ab legatũ cũ ꝑ illũ q̃ mãdabat citari ſtet ne citet. ex. vi. li. ꝺ reg. iur. ĩputari. ꝛ. c. cũ ſtat. ꝛ ibi no. ꝛ. c. ꝓ poſſeſſore. Itẽ ar. ſcdm intelligo vt no. ꝯ. in vbo in albo. al's regularit' citatio fctã ĩ curia ſupponit legitimã citatiõeʒ p̄ceſſiſſe: vt ẽ dcm. ꝛ h⁹ innuit dict⁹. §. oẽʒ. Itẽ ad ar. ẽtiã dic ꝙ lex/ ſcriptũ exẽplar loq̃t nõ de neceſſitate: ſʒ ꝺ vtilitate vel expediẽti: vt ibi pʒ in vbo meli⁹. ꝛ vbo vtili⁹. Itẽ loq̃t de hitantib⁹ ĩ eodẽ loco vt in vbo. hitantib⁹. ar. ff. de iur. om. iu. ſi ꝑ errorẽ. ſec⁹ ẽ ĩ hitãtibus in remotis. Et diſtigue. aut factũ gñale eſt ad oẽs ꝛ ſic ſufficit publice ꝓponi nõ in aurib⁹ ſingl'oꝝ inculcari. ex de poſtu. p̄la. c. i. lxxxi. diſ. ꝓpoſuiſti. lxij. diſ. ex ãtiq̃s. ff. de inſti. ſed ꝛ ſi pupill⁹. §. pſcribere. ar. ff. de an. le. l. menia. ĩ ſi. aut eſt factũ ſpãlit' tãgens ꝑtẽ: ꝛ ſic regularit' citatio nõ ſufficit gñalis in albo: vt eſt. ꝯ. ꝓbatũ arg. ad hanc diſtictionẽ extra. li. vi. de elec. c. fi. in fine ꝛ. ff. de ap. cum q̃dã. Io. mo. cardinalis.

Citatio eſt principiũ iudicioꝝ

fent. ¶ Nō obſtātib⁹ aliq̄b⁹ p̄uilegijs indulgētijs ⁊ litteris apl̄icis gn̄alib⁹ aut ſpecialib⁹ q̄buſcūq̄ pſonis pōtificali/iperiali/regali/ vl' alia eccl'iaſtica ſeu mundana dignitate p̄ditis: alijſq̄ inferiorib⁹ eccl'ijs/mōaſterijs/locis collegijs/ ⁊ vniuerſitatib⁹ in q̄cunq̄ forma ⁊ v'boꝝ ꝯceſſis ꝑ q̄ taliū citationum effectus poſſit quomodolibet impediri: etiam ſi de ipſis ⁊ eoꝝ totis tenoribus de verbo ad verbū aut de ꝓprijs nominib⁹ pſonarum monaſterioꝝ eccleſiarum locoꝝ illoꝝ quib⁹ conceduntẜ vel eorū ordinibus aut dignitatibus oporteat in noſtris litteris fieri mentionē.

s ¶ Nō obſtātib⁹ aliq̄b⁹ p̄uilegiis. Silr̄ nō obſtātia habentẜ. extra. vj. li. ð ſen. ex. c. ſi. extra. e. li. ð elect. q: ſepe. Et abſq̄ his nō obſtantib⁹ p̄uilegia non tollerentẜ. no. extra. vj. li. de ꝯſti. c. j. Et q̄d operentẜ nō obſtātia in iſtis bn̄ficialib⁹: no. extra. vj. li. de reſcp̄. cum aliq̄b⁹. Ad euidentiā p̄miſſoꝝ q̄ro an papa p̄cedere ꝯ aliquē valeat citatiōe nō p̄miſſa? Et videẜ ꝙ ſic: q: ē ſupra ius. extra ð ꝯceſ. p̄ben. ꝓpoſuit. Itē q: princeps ſolut⁹ ē legib⁹. ff. de legi. ⁊ ſe. cō. p̄nceps. Itē papa hꝫ plenitudinē p̄tātis ij. q. vj. decreto.

Citatiōe nō p̄miſſa an poſſit papa ꝯtra aliquē p̄cedē.

Iudiciorum ſine principio attingi nō pōt. extra de peni. ⁊ remiſ. cū ex eo. in ſi. extra ð vſurpa. ad honorē. Sed ꝯ. citatio eſt p̄ncipiū ꝓceſſus iudiciarij. vt no. ſ. ⁊ habetẜ. extra de ꝓba. qm̄ ꝯ. ⁊ ad finē iudiciorū q̄ eſt ſnīa. ff. de re iudi. l. j. attingi ſine principio nō pōt. Dic ꝙ citatio eſt de ꝑtinentib⁹ ad iudiciariū ordinē. Iudiciari⁹ aūt ordo requirit vt iudex q̄libet ex aliq̄ iure ꝓcedat. Conſiderādū eſt primo q̄lr̄ ad ius ſe habeat iudex de quo nūc eſt ſmo videlꝫ papa. ſcd̄o qualr̄ ad idē ius citatio ſpectet. tertio ex his deduceẜ ſolutio q̄ōnis. Circa p̄mū ſciendū eſt ꝙ p̄ter legē eťnā diuini itellect⁹ q̄ ſm̄ Aug. in p̄mo li. de lib. ar. ſumma rō noiaẜ de qua habeẜ. xxiij. q. v. lex eťna. fuit neceſſe eſſe aliquā legē naturalē ſiue aliqđ ius naturale ꝑ q̄ ipſum hoi tāq̄ ꝑticipationē quādā legis eťne. i q̄ ſtari a p̄ncipio noūs nota fierēt p̄ncipia agēdoꝝ: puta ꝙ bn̄ eſt agēdū: nulli nocēdū: ꝙ bn̄ agentes p̄miari dn̄t peccātes aūt puniri. iij. di. oīs. Preter hoc etiā neceſſe fuit eē aliquā legē diuinā/ſiue aliqđ ius diuinum. q: ꝑ legē naturalē nō poterat hō dirigi in finē ſupnaturalē eo ꝙ naturalē ꝟtutē ⁊ facultatē hois excedit. vid̄ ⁊. ix. diſt. ꝑ totū. A lege aūt naturali deriuate ſunt leges hūane: ſꝫ dupl'r deriuāẜ a lege naturali. vno mō ſicut ꝯcluſiōes deriuanẜ ex p̄ncipijs: alio mō ſicut determinatiōes aliq̄ꝝ cōium ꝑ quē modū fabᵃ cōis act⁹ determinaẜ ad hāc vl' ad illā: puta fabᵃ dom⁹ ad domū q̄dratā vl' rotūdā. Primo mō lex hūana q̄ eſt nō eē occidēdū. deriuaẜ ſicut ꝯcl'o a lege naturali q̄ eſt/nl'lū malū eē faciēdū. Scd̄o mō lex hūana q̄ eſt ꝙ talis tali pena puniaẜ: deriuaẜ vt determinatio q̄dā a lege nature q̄ eſt vt peccās puniaẜ. Sic igiẜ q̄tū ad ꝓpoſitū ſpectat q̄ntuplex eſt lex. Eterna q̄ idē ē ꝙ diuina eſſentia Uel veri⁹. Lex eťna eſt (ſm̄ Aug. ꝯ fauſtū) diuina volūtas ordinē vniuerſitatis ꝯſeruari iubēs ⁊ ꝑturbari vetās. Diuina q̄ regulat act⁹ hūanos in ordie ad finē ſupnaturalē vite eťne. Naturalis hūana deriuata a naturali vt ꝯcluſio ex p̄ncipio. Hūana deriuata a naturali vt determinatio q̄dā: mō expoſito. Et eodē modo ē q̄ntuplex ius. ſ. eťnū/ diuinū naturale hūanū deriuatū a naturali: vt ꝯcluſio ex p̄ncipio. ⁊ humanū deriuatū a naturali: vt declaratio cuiuſdam ꝯcl'onis Premiſſe ꝓbanẜ a p̄ncipio decreti vſq̄ ad. xv. di. Supra nullā dictarū. ll. et ſupra nullū dictoꝝ iuriū papa pōt vel q̄cūq̄ alter hō. q̄nto excepto. xiiij. di. c. ſi. ⁊. xv. di. ꝑ totū. Qđ lꝫ ſit ex ſe manifeſtū ⁊ p̄cipue quo ad q̄dā illoꝝ. pōt tn̄ ad oia vna rō cōis adduci talis. Nullus pōt ſupra ius qđ nō condit ſꝫ ꝯditū p̄ſupponit. ſed

Lex eſt quintuplex.

Ius eſt quintuplex.

papa vel purus hō nullū dictorū iuriū condit. ſed alīs ꝯditū p̄ſupponit. xxv. q. j. ſunt quidā. igiẜ ſupra nullū illoꝝ pōt. maioꝝ pꝫ minoꝝ etiā manifeſta eſt q̄tū ad l. eternā vel ius eternū/diuinū/naturale. ⁊ q̄tum ad ius humanū qđ deriuaẜ a naturali vt ꝯcluſio ex principio / ꝙ ſi p̄ncipiū eſt naturale ⁊ ꝯcluſio. ſicut eīn naturaẜ rō dictat nō eē malefaciēdum: ita nō eſſe occidendū: q: vnū ſtati deduciẜ ex alio. xxiij. q. v. ſi nō lꝫ. ſequiẜ ꝯ ꝯcluſio. ſ. ꝙ papa nō ē niſi ſupra ius quinto modo dictū. ſ. ſupra ius pure poſitiuū ⁊ ſic pꝫ primū principale. Secundo vidēdū eſt qualiẜ citatio ad ius ſpectet. eſt aūt manifeſtū ꝙ nō ſpectat ad ius p̄mo dictū. ſ. ius eternū. nec quaten⁹ quicquid dictat ius naturale ⁊ ius humanū rectū poſitū dictat etiā p̄ncipaliẜ ius eternū: q: omne ius rectū ab illo deriuaẜ. xxxvij. di. ꝯ. ſed ecōtra. Nec ſpectat etiā citatio ad ius diuinū eo mō quo nūc loq̄mur de iure diuino. dicẜ eīn aliq̄d eſſe de iure diuino ꝓut diuidiẜ a quattuor alijs iā p̄dictis. qđ nō eſt naturali rōne inductū/ nec hūana rōne adinuētum: ſꝫ ex diuina inſpiratione tāq̄ excedēs facultatē nature hoib⁹ reuelatū. vn̄ nō q̄cq̄d in canone biblie cōtineẜ eſt de iure diuino: nec ꝯ alia iura diuidiẜ: imo ꝯtineẜ ibi decē p̄cepta moralia q̄ oia ſunt de iure nature. ⁊ precepta iudicialia q̄ ſunt de iure humano/lꝫ a deo tradita fuerint. ⁊ alia multa hmōi. Reſtat igiẜ videre ſi citatio ſit de iure naturali vel de hūano deriuato a naturali vt ꝯcluſio ex p̄ncipio. q: ſi papa circa talia iura nihil poſſit vt ex p̄cedētib⁹ pꝫ: ꝯn̄s eſt ꝙ ꝯ nullū poſſit ꝓcedere citatione nō p̄miſſa. iij. q. ix. c. j. ⁊ c. abſens. ⁊ ꝑ totū. ij. q. j. c. j. cū ſex ſeq. extra ð maio. ⁊ obe. inter quattuor. de cā poſ. ⁊ ꝓprie. c. j. Eſt igiẜ ꝯſiderādū ꝙ ad hoc videẜ aliq̄s citari: vt id de quo re⁹ ðr diſcutiaẜ pleni⁹. ⁊ ꝑ ꝯn̄s ſi ꝯdēnari vel abſolui debeat aut innocēs oſtēdi et ſententiari clari⁹ et ꝑfecti⁹ cognoſcaẜ. ij. q. j. in primis. extra de teſti. in nolē. ⁊. iij. q. ix. reuera. Eſt aūt de iure naturali ꝙ bene ⁊ plene cognoſcaẜ id ſuꝑ quo ſentētiari dꝫ ⁊ iudiciū dari. q: naturale eſt ꝙ vnuſq̄ſq̄ bn̄ iudicet q̄ cognoſcit/ ⁊ hoꝝ ſit bon⁹ iudex. xj. q. iij. graue. et. c. ſe. vn̄ et iudiciū de agibilib⁹ ad ſindereſim ſpectat q̄ eſt bn̄ iudicatiua. vt ðr. vj. ethi. ſindereſis aūt eſt ꝑs prudentie q̄ porro videt cū ꝯſiderat ꝯſiderāda que habenẜ. de peni. di. j. aut facta. ⁊. di. v. ꝯſideret. Cū igiẜ nō pōt ad plenum factū ⁊ iuſtū vel iniuſtū ſine p̄ſentia eius qui iudicari dꝫ cognoſci ⁊ ſciri. xxx. q. v. ꝯ. hiſta. in ſi. extra ð re iudi. cū berthold⁹. xj. q. iij. eoꝝ. tūc neceſſe ē ipm̄ citari ⁊ vocari. Nec papa hoc pōt omittere/et min⁹ ali⁹ iudex: q: ſic omitteret cognitio q̄ ad iudiciū de neceſſitate requiriẜ. vnde cum iniuſtū fieri ſiue defectus et malicia actus qđ idem eſt dependeat ex circunſtātijs multis qui cotinenẜ in illo ꝟſu. Quis: q̄d: vbi: q̄b⁹ auxilijs: cur: quō: q̄n̄. Et habenẜ a Tullio in rhetorica ⁊ a p̄ho in ethi. impoſſibile aūt ſit oēs circūſtātias hmōi plene cognoſci abſq̄ preſentia rei: q̄n̄ multotiēs ſe excuſant hoies per ignorantiam alicui⁹ circūſtātie: vt in ethi. p̄ho exēplū ponit quaſi debent

Citatio ad qđ ius ſpectat

Citatio ad q̄d ſit.

Circūſtantie ſeptem attēdi

quo ad oēs circūſtātias neceſſariū eſt oīno habere p̄ſentiā ei⁹ q̄ forefecit: vt factū ⁊ defect⁹ vel malicia facti plenius ⁊ pfectius cognoſcat̃. Et ſic p3 ſecūdū ⁊ tertium ſimul. ſ. q̄ citatio eſt de iure naturali. ⁊ ꝑ ↄ̄ñs q̄ papa circa aliquē ꝓcedere nō pōt niſi citatiōe p̄miſſa et hoc ꝓbat hec cōſtitutio euidēter. hoc liquet etiā in notorijs in q̄b⁹ l3 iuris ordo nō ſit ſeruād⁹ vſq̄quaq̄ ſeruād⁹ tñ eſt in citādo et in ſentētiādo. extra de iure iurā. ad noſtrā. iij. ij. q. j. in p̄mis. extra ð diuor. porro ij. q. j. manifeſta. no. extra de accu. qualiter. ibi/ deſcēdā. ⁊. Gen. xviij. vbi factū erat notoriū/ attamē deus prio voluit ꝓbare ⁊ videre q̄ȝ iudicare. vt a p̄cipitatione iudicij ↄpeſceret p̄ſidētes: vt dicit glo. Gen. iiij. q̄d feciſti? vox ſanguinis fratris tui clamat ad me de terra. Nec ob. ex. de accu. c. euidētia. nec ibi tollit̃ citatio nec ſnia. q2 gen. iiij. ꝓbat̃ vtrūq̄ neceſſariū qđ ap ꝑet aliſ ↄſitēs p̃ſ ⁊ ſic habit⁹ ꝓ citato ꝑ cōfeſſionē factā facit notoriū. extra de coha. cle. ⁊ mulie. ca. ij. attamē ſunt in eū ꝑtes iudicis l ſententiādo vel p̄ceptū dādo/ l3 nō in cognoſcēdo. ff. ad. l. aq̄l. ꝓinde eſt. ff. de iudi. ſi debitori. Itē de vnoq̄q̄ eſt ferēda ſnia ꝑtib⁹ p̄ñtib⁹ vere vel interp̄tatiue. extra de l integ. reſti. tū ex lr̃is. §. tādē. ff. de re iudi. l. de vnoq̄q̄. ⁊ in arduis eſt ꝓnūciādū de citādo ante citationē. C. de exhi. vel tranſfe. re. l. ſi. ⁊ citatio ſnia ð2. C. ð epiſ. ⁊ cle. cū clericſ. ⁊. l. oratio. C. de ꝓcu. l. ſi. Ad p̄mū ar. in oppoſitū dic q̄ papa eſt ſupra ius in hoc q̄ ip̄e ſol⁹ pōt equitatē nō ſcriptā ex ſui interp̄tatiōe p̄ferre iuri ſc̄pto. C. de legi. ⁊ cō. l. j. vnde ip̄e pōt multa diſpēſando q̄ nō pōt inferior. vt. d. c. ꝓpoſuit. nā nullus alter ab eo dat ius ad vacatura extra de ↄceſ. p̄bē. c. ij. ⁊ no. ſilr̃ ⁊ habet̃ extra. vj. li. de of. leg. c. pe. §. j. ⁊ ſi ſupra ius diſpenſet/ hoc d3 eē cū rō poſtulat. extra de p̄b. de multa. in ſi. l. di. vt cōſtituere tur. in ſi. vtpote ꝓpter vrgentē neceſſitatē. vel euidētē vtilitatē eccl̃ie. j. q. vij. diſpēſationes. ⁊ duobus ca. ſeq. nō ꝓpt̃ burſe repletionē illi⁹ cui ꝓuidit. ar. xxxiiij. q. j. manet petri ꝓuilegiū cū ex ipſi⁹ eq̄tate ꝓcedit iudiciū. alr̃ eſt diſſipatio ſm B. nō diſpenſatio. nā princeps eſt numer⁹ explicans hoc eſt director vt ſtatuat vel diſpenſet ↄ ius aut ↄ ſcriptū ſi eq̄tas q̄ mouet ip̄m mouiſſet legiſlatorē ſi caſus nunc emergens eſſet ſibi expoſit⁹. vt habet̃ ethic. v. c. viti. vbi optime ponit̃ in ſi. tractat⁹ v̄tutū moraliū de epikeia. q̄ p̄cipue ſoli p̄ncipi ↄpetit. extra de trāſla. epi. c. j. not. Ad ſcđm dic q̄ princeps eſt ſolut⁹ a lege q̄nto mō dicta. ſ. pure poſitiua: ⁊ hoc q̄ ad vim legis coactiuā nō tñ quo ad vim directiuā. nā quo ad vim legis coactiuā null⁹ ſubditus niſi q̄ lege cogit̃ cogi pōt. vñ q2 ali⁹ non h3 vim coactiuā niſi ex p̄ncipis p̄tāte/ ⁊ null⁹ a ſeipſo cogit̃: nec ſibi impat. ff. de arbi. l. pe. ⁊ hoc mō p̄nceps nō ſubdit̃ legi ſed eſt a lege ſolut⁹. verū quo ad vim directiuā legis princeps legi ſubdit̃. extra de ↄſti. cū oēs. ix. di. iuſtū. C. de legi. ⁊ cō. digna. inſti. q̄ mo. te. infir. in ſi. ff. ð leg. iij. ex impfecto. ff. de pact. cū in eo. alr̃ p̄nceps eſſet de numero eoꝝ quib⁹ dñs in Mat. improperat. dicūt et nō faciunt et alijs onera gra. impo. di. autē ſuo no. ea mouere. Ad tertiū dic q̄ in quo habeat papa plenitudinē p̄tātis dictū eſt. d. c. vnā. Itē potētia ⁊ p̄tās ſunt de gñe bonoꝝ. et poſſe malū nō eſt poſſe: ſed nō poſſe: ⁊ in papa p̄ſertim viciū eſt impoſſibile moris. ⁊ indebite facit ꝓcedendo ↄtra nō citatū. extra de maioꝝ. ⁊ obe. inter. ij. q. j. c. j. ⁊. ij. ⁊ princeps iuris cōpendiū ſeu poteſtatē trahere nō pōt ad iniquū diſpēdium. C. de vſuca. ꝓ empt. cum q̄. ar. ff. de offi. ꝓcur. ceſa. l. j. ⁊ ſi. Itē q̄ro ſcđo ⁊ p̄ncipaliter aliquis ꝑ papā eſt citat⁹ et ſubeſt cā depoſitionis: ſed de ea nō ↄſtat cōfeſſiōe vel alia ꝓbatione/ deponit̃. an depoſit⁹ poſſit de iure petere reſcindi dictam ſniam quaten⁹ ꝓceſſit? Uidetur q̄ papa pōt iuſtificare ſniam quā tulit ex veritate facti. ſicut h3 eā reſcindere ſi conſtat ſibi obreptum. extra. ð re iudi. cū olim. xxxv. q. ix. ſniam. extra de in integ. reſti. tū ex lr̃is. §. nos igit̃. Itē poſita cā ſe quit̃ effectus: ſed cā deponendi ſuberat vt eſt ſuppoſitū: ergo ⁊ effect⁹ ſtat. ſ. depoſitio. Itē qđ principi placuit legis h3 vigorē. inſti. de iu. na. gen. ⁊ ci. §. ſed ⁊ qđ principi. Itē iugū ſedis apoſt. eſt tenendū: q̄ȝq̄ȝ duru. xix. diſt. in memoriā. Ad oppoſitū ꝓceſſus h3 fieri de notiorib⁹ ad ignota. qđ nō ſeruat̃ in caſu ꝓpoſito: ergo nō tenet qđ agit̃. Itē a citatiōe ad ſententiā ꝓceditur ſicut a principio ad finē. inſtit. de pe. te. li. §. ſi. ff. de re iudi. l. j. S3 ab extremo in extremū ſine medio nō eſt deuenciādū: ⁊ ſic ꝓbatio ꝑ aliquē modū ꝓbandi debet deueniri ad ſniam. extra de v̄bo. ſigni. forus. §. in oīb̃. nec ibi teſtes appellāt̃ ꝓbatio que ſit viua voce. ſed oīa illa q̄ ꝓducunt̃ ſup ſtatu cauſe. ar. Io. vij. ⁊ ē xxv. vbi reo loc⁹ defendendi ad abluēda crimina q̄ ſibi obijciunt̃ reſeruat̃. iij. q. ix. nō op3. ⁊. c. ſe. ⁊ ſi hoc fieri poſſit gaudere d3 p̄ſideo. extra de accu. c. l3. in beato. in ſi. Itē credit̃ ꝓponēti ↄ ſe: nō ꝓ ſe. C. de lib. cā. cū preciū. Item ſi crederet̃ parti narrāti ↄ aliū: defenſio legitima reo auferret̃. ⁊ quēlibet papa ad dictum ſuum ↄdēnare poſſet. Item q̄libet p̄ſumit̃ innocēs niſi ꝓbet̃ nocēs. extra de p̄ſumpt. c. dudū. extra de ſcruti. in or. fa. c. vno. ff. de manumiſ. teſta. l. ſeruos ⁊ ius eſt p̄ōptius ad abſoluendū. q̄ȝ ad ↄdēnandū. ff. de act. ⁊ obli. arrianus. extra de ꝓba. ex lr̃is. et ſnia pape facit ius quo ad q̄d ⁊ ſnia inferioris iudicis firmat̃: q2 ſnia minoris iudicis taciturnitate illi⁹ ↄ quē ꝓfert̃ firmatur. C. de poſtu. l. j. C. ð ſen. que ſine cer. quā. ꝓfe. l. vl. nō ſic in ſnia pape q̄ in rē iudicatā ↄ ꝓferētē nō trāſit vt. d. c. cū olim. Et hoc arg. ↄcedo. ſ. q̄ dicta ſnia reſcindi d3 ⁊ hoc ad p̄ſens q̄druplici rōne. primo q̄dē ex ꝑte iudicis. nā q̄libet iudex l iudicādo ⁊ ſentētiādo d3 aſſimilari p̄mo ⁊ ſup̄mo iudici. S3 iudiciū ſummi iudicis. ſ. dei erit manifeſtiſſimū. j. ad Corith. iiij. Illuminabit abſcō. tene. manife. cōſi. cor. Et roma. ij. Teſtimoniū reddēte illis ↄſcīa ip̄oꝝ ⁊ inter ſe inuicē cogitationē accuſantiū aut etiā defendētiū in die cū iudicabit deus occulta hoīm. ergo ⁊ iudiciū cuiuſcūq̄ inferioris ſiue pape ſiue alterius d3 ex manifeſtis ꝓcedere: alr̃ nō eſt ↄforme diuino iudicio nec ꝑ cōſequens iuſtum. Scđo p3 idē ex ꝑte rei. nā reus ſiue ille q̄ iudicari h3 pōt cām multipliciter excuſare vel oſtendēdo ſe proceſſiſſe ex ignorātia aliquarū circūſtātiaꝝ vel ex infirmitate: aut etiā accuſare vel aggrauare cōfitendo ſe egiſſe qđ egit ex certa malicia. cum igit̃ manifeſtū ſit q̄ talia ignorari nō debeāt vtpote quorū ignorantia iudici certitudinē tollit: de neceſſitate cōcluditur q̄ illa ſnia non eſt iuſta ad quā ꝓcedit̃ talib⁹ p̄termiſſis. Tertio p3 idē ex ꝑte p̄ncipii formalis quo iudiciū vl̃ ſnia ꝓfert̃. ſ. prudētie. nō eſt pōt eſſe iudiciū rectū niſi ex prudētia ꝓcedat. eſt eñ prudentia habit⁹ ratiōis verus circa agibilia vt p3. vj. ethi. ⁊ ſicut ad prudentiā ſpectat iudicare ꝑ ſinderēſim q̄ eſt vna prudentie ꝑs: ſic ad eā ꝑtinet bñ ↄſiliari ꝑ aliā ei⁹ partē que eubulia ð2. ſicut eñ ſinderēſis eſt bñ iudicatiua: ſic eubulia eſt bñ conſiliatiua. vt. vj. ethi. cōſilium autē eſt inquiſitio quedā: vt. iij. eiuſdē. ſpectat igit̃ ad iudicē quēlibet diligēter inq̄rere et inueſtigare ea q̄ ad cām ꝑtinēt. vñ dicit Iob. p̄r erā pauperū ⁊ cām quā neſciebā diligentiſſime inueſtigabā. Nō ergo iudex pōt ad ſniam recte ꝓcedere niſi p̄miſſa diligēti inueſtigatiōe diſcuſſione ⁊ cognitione cauſe. ſi igit̃ ſec⁹ ꝓcedat pōt peti reſcindi ſententia tanq̄ȝ iniuſta. Sed forte dicet̃

Citatio ē de iure naturali: ⁊ ea omiſſa nō pōt papa ↄ aliquē ꝓcedere.

Iudicē partes quales ſunt in confeſſum.

Papa qualit̃ ē ſupra ius.

Diſpēſatio q̄re fieri debet.

Princeps qualit̃ eſt ſolutus a lege.

Poſſe malum non eſt poſſe.

Snia pape an poſſit reſcindi.

Iudex iudicat vt publica ꝑſona.

ꝙ papa vel ali⁹ iudex nouit cām ꝛ veritatē negocij ſe creto ꝛ vt eſt priuata ꝑſona. dicendū eſt ꝙ hoc nō ſuffi cit: qꝛ iudex nō iudicat vt priuata ꝑſona: ſȝ vt publica ꝛ iō publice dȝ ſibi inoteſcere ꝟitas. ſ. ꝑ lrās publicas/ diuinas/vel humanas in cōi. in particulari aūt nego cio ꝑ inſtrumēta ꝛ teſtes ꝛ alia hmōi legitīa documē ta. vñ dicit Aug. ſuꝑ pſal. bonus iudex nichil ex arbi trio ſuo facit: ſȝ ſm leges ꝛ iura ꝓnūciat. ar. ff. de offi. ꝑſi. illicitas. §. ꝟitas. Quarto ptȝ idē ex fine iudicij. fi nis eñ iudicij eſt ꝓmotio boni cōis qḋ eſt diuini⁹ hu mani⁹ ꝛ meli⁹ ꝙ̄ bonū vni⁹ vt dr̄. j. Ethi. Sed ſi ꝓce dat ad ſniam ignorata cā vel nō diſcuſſa: bonū cōe nō ꝓmouet: ſȝ poti⁹ retardat. ꝑ hoc eñ i ſentētijs depoſi tionū vel aliaꝝ penaꝝ ſaluat ꝛ ꝓcurat bonū cōe: ꝑ qḋ mali vel emēdant vel terrent vel totaliter extermīā tur ſi fuerint inſanabiles. vt dr̄. iiij. Ethic. boni aūt ꝑ hoc quieti⁹ viuūt ſublata aūt diſcuſſiōe cauſe hec oīa tolluntur: qꝛ oīno eadē rōne pōt dānari innocēs et bon⁹ vt malus. ex ꝗ de cā dānationis nulla fit mentio vt ex ſe manifeſtū eſt. Suppoſito aūt tali ꝓceſſu iudicij ꝙ etiā dānari poſſit innocēs vt nocēs bon⁹ vt malus: nō tñ plus terret vl' exterminat bon⁹ ꝙ̄ malus: nec ꝗeti⁹ viuit bon⁹ ꝙ̄ malus vt ptȝ. ꝗ talis ſnia ſaltē ꝯ ordinē eſt iniuſta ꝛ ꝑ ꝯñs reſcindēda. Ad primū ꝗ in ꝯͣriū dic ꝙ ſnia dȝ eſſe iuſta ex actis notis: licȝ diffinitiua qñqꝫ reſcindat ſaltē in cā appellationis ex alijs de nouo ꝓ batis. ff. de mino. ꝑfecti. C. de tēpo. ap. ꝑ hāc. ꝛ ex̄ de te ſti. fraternitatis. ſic ſnia pape reſcindi pōt ab eo a ꝗ appellari non licet. vt. d. c. cū olim. Ad ſcḋm dic ꝙ licȝ cā depoſitionis ſubſit ſm rē: nō tñ ſubeſt ſm cognitio nē. cognitio aūt neceſſaria eſt ad iudiciū vt declaratū eſt prius. nō igit̄ ſufficit ſubeſſe cām ſm rē/ niſi ſubſit ſm cognitionē et pōt declarari ꝑ ſimile. abſtinere eñ a fornicatione ſm rem eſt bonū: ſed ſi alicui dictet con ſciētia ꝙ nō ſit bonū ſtāte tali cōſciētia ſi abſtineat nō faciet bñ qꝛ nō ſolū reꝗrit ꝙ ſit bonū: ſed ꝙ appꝛehen datur et cognoſcat ſub rōne boni. ex̄ de ſymo. ꝑ tuas. iij. ex̄ de reſti. ſpo. lrās. §. nos aūt. ꝛ eodē mō in ꝓpoſi to nō ſolū requirit ad recte iudicandū ꝛ ſententiandū ꝙ cā ſubſit: ſed ꝙ manifeſte in iudicio cognoſcat ſub eſſe vel ſubfuiſſe. Ad tertiū dicendum eſt ꝙ volūtas

Principis voluntas legē hȝ vigorē qualiter intelligitur.

ꝑncipis legis hȝ vigorē ſi ſit rōne regulata et ſiat aīo condēdi legē. cuius forma tradit. C. de leg. humanū. qꝛ volūtas de ſe nō eſt ſecurus canon vt Phs dicit. ij. Polit. cū aūt princeps iudicat vel ſentētiat ſine cauſe diſcuſſione ꝛ examinatiōe nō hȝ volūtatem regulatā ſm rectū iudiciū rōnis. Ad quartū dicendū eſt ꝙ ſm Phm in primo politi. duplex eſt principatus. deſpoti cus/ꝛ polyticus. prim⁹ eſt dñi ad ſeruū ꝗ nō hȝ ius re ſiſtēdi eo ꝙ ſeruus eſt dñi totaliter ſm ꝙ hmōi. ſecun dus eſt principatus liberoꝝ qui habēt ius in aliquo reſiſtēdi. ꝛ talis eſt principatus eccl'ie circa ſubditos. nō eñ eſt veriſile ꝙ principatus eccleſie ſit deſpotic⁹. nō eñ ſumus ancille filij ſed libere. qua libertate chꝛi ſtus nos liberauit. ad Gal. iiij. Jo. mo. cardinalis.

¶ Liber. iij. ¶ De vita ꝛ honeſtate clericoꝝ.

Ioānes. xxij. ¶ Premiſſa muſice artis pluri ma laude: cātoꝝ laſciua melodia reprobat: q̄ ꝯtra honeſtatē clericalē qḋ ore cātabāt/ geſti bus ſimulabāt. Et cātores ipi tā exēpti ꝙ̄ nō exēpti ꝑ octo dies ab offō ſuſpēdūt. ¶ Vnicū.

Docta ſanctoꝝ patrū decreuit auctori tas vt i diuine laudis officijs ꝗ debite ſeruitutis obſequio exhibent: cūctoꝝ mēs vi gilet: ſermo nō ceſpitet: ꝛ modeſta pſallētium grauitas placida modulatione decantet. Nā in ore eoꝝ reſonabat ſonus dulcis. q̄ppe oīno ſonus in ore pſallētium reſonat cū deū corde ſuſcipiūt dū loquunt ꝟbis in ipm ꝗꝫ cātibus deuotionē accēdūt. Inde etenī in ecclijs dei pſalmodia cātanda ꝑcipit: vt fideliū deuotio excitet. in hoc nocturnū diurnūqꝫ officium et miſſarū celebritates aſſidue clero et pp'lo ſub maturo tenore diſtinctaqꝫ gradatione cātan tur: vt eadē diſtinctione collibeāt: ꝛ maturita te delectēt. Sed nōnulli nouelle ſchole diſci puli dū tꝑibus mēſurādis inuigilāt: nouis no tis intēdūt fingere ſuas ꝙ̄ antiꝗs cātare ma lūt: i ſemibreues ꝛ minimas eccl'iaſtica cātan tur notulis ꝑcutiunt nā melodias hoquetis interſecāt diſcātib⁹ lubricāt. triplis ᵃ et mote tis vulgarib⁹ nōnūꝗꝫ inculcāt: adeo vt inter dum antiphonarij et gradualis fundamenta deſpiciāt: ignorēt ſuꝑ quo edificāt. tonos ne ſciāt quos nō diſcernūt immo cōfundūt. cū ex eaꝝ multitudine notarū aſcenſiones pudice: deſcēſioneſqꝫ tēperate plani cātus ꝗbus toni ipſi ſecernunt abinuicē obfuſcent currunt eñ ꝛ nō ꝗeſcūt: aures inebriāt ꝛ nō medent: geſti bus ᵇ ſimulāt qḋ depꝛomunt. ꝗbus deuotio ꝗrenda ꝯtēnit: vitāda laſciuia ꝓpalat. Non eñ inꝗt fruſtra ipſe boeti⁹ la ſciuus anim⁹ vel laſciuiorib⁹ delectat modis. vel eoſdē ſe pe audiēs emollit: et frangit. Hoc iō dudum nos ꝛ fratres nři correctiōe indigere ꝑcepi mus. hoc relegare imo ꝓrſus abijcere et ab eadē eccl'ia dei ꝓfligare efficacius ꝓperamus. Quocirca de ipſoꝝ fratrū cōſilio diſtricte ꝑcipimus vt nul lus deinceps talia vel his ſiīa i dictis officijs ꝑſertim horis canonicis: vl' cū miſſaꝝ ſolēnia celebrant attētare ꝑſumat. Si ꝗs ꝟo cōtra fe cerit: ꝑ ordīarios locoꝝ vbi iſta commiſſa fue rint. vel deputādos ab eis in nō exemptis. in exēptis ꝟo ꝑ ꝑpoſitos ſeu ꝑlatos ſuos ad ꝗs al's correctio et punitio culparum ꝛ exceſſuū hmōi vel ſimiliū ꝑtinere dinoſcit/ vel deputā dos ab eiſdē ꝑ ſuſpēſionē ab offō ꝑ octo dies auc'te hui⁹ canonis puniat. Per hoc aūt non intēdim⁹ ꝓhibere qn interdū dieb⁹ feſtis ꝑci pue ſiue ſolēnibus in miſſis et ꝑfatis diuinis officijs aliꝗ cōſonātie ꝗ melodiā ſapiūt puta octaue/ ꝗnte/ quarte/ ꝛ hmōi ſupꝛa cātū eccle ſiaſticū ſimplicē ꝓferantur: ſic tamē vt ipſius

Cātus i eccl'ia ad ꝗd fuit inuētus.

a ¶ Triplis. alias exemplis

b ¶ Geſtib⁹ ſimulāt. qḋ ē turpe/ ꝛ ꝯ honeſtatem clericalē. vt ludos theatrales i eccl'ijs exercere ꝛ ibi larvas induere. c. cū de cōe. ꝯ. eo. titu. poſſet etiā hoc ca. poni. J. ſub ti. de celeb. miſſa.

cātus integritas illibata permaneat ⁊ nichil ex hoc de bene morata muſica immutet̄ maxime cū hmōi conſonātie auditū demulceāt: deuotionē ꝓuocent: ⁊ pſallentiū deo aīos torpere non ſinant. Actum et datum ⁊c̄.

¶ De ꝑbendis ⁊ dignitatib⁹.

Bonifacius octauus.

¶ Cū bn̄ficia in curia vacantia idoneis debeāt cōferri ꝑſonis: illoꝝ collationē papa ſibi reſeruat. vide ca. ij. ⁊ iiij. ⁊ ca. ꝑſenti. eo. ti. lib. vj. Cap. j.

Pie ſollicitudinis ſtudio ducimur vt dignitates ꝑſonat⁹ ꝑbende aliaq́ʒ bn̄ficia eccleſiaſtica cum cura vel ſine cura que apud ſedē apo. vacare noſcūtur ꝑſonis cōferant̄ idoneis: ꝑ q̄s i eis debita impēdantur obſeq̄a ⁊ diuinoꝝ cult⁹ exerceatur ſollicite in eiſdē. Jnde fit ꝙ nos hmōi dignitates ꝑſonatus prebēdas ecclias: et alia eccleſiaſtica bn̄ficia que apud ſedē eādē īfra vnū menſem a data pn̄tiū hacten⁹ i curia vacauerint cōputādū: ⁊ q̄ exnūc apud eā vacauerint in futurū ꝓuiſioni ſedis eiuſdē auc̄te ap̄lica reſeruam⁹. Decernētes[a] exnūc irritū et inane ſi ſecus i hac parte ſciēter vel ignorāter[b] per quēcunq́ʒ ſeu quoſcunq́ʒ ap̄lica vel alia quauis auctoritate cōtigerit attentari. Nulli ergo ⁊c̄. Datū lateran̄. iij. no. Maij. anno. j.

Pie. hec cōſtitutio recitat moderationem factā ꝑ prelatis ꝯ ꝯſtōnem Cle. iiij. ex̄. vj. li. ď ꝑbē. c. ſtatutū ſed vr̄ reuocata ex̄. vj. li. i ꝓhe. in fi. hr̄ ꝙ ibi loquitur. de ꝯſtitu. nō ſuis ſʒ predeceſ. ſuoꝝ. Sʒ adhuc videt̄ eē reuocata ꝑ aliā ſuā ꝯſtitu. iſti q̄ ꝓceſſit aduerſam. ex̄ de ꝯſti. c. j. et ď ꝑbē. ſi ap̄lice. qđ ꝯcedo. et ſi nō i toto tn̄ i tāto. vt potē i eccl'ijs ꝑrochia. vt hec ꝯſti. proꝛſus non tollat̄: ſʒ attenuet̄. ar. ff. de adimē. lega. qui hominem.

a ¶ Decernentes. Per hoc verbū habet̄ ep̄la ꝑ ꝯſtōne. C. ď ꝯſti. leges. vt gn̄ales vt. j. eo. ℣. nulli ℥.

b ¶ Jgnorāter. Quaſi hoc caſu ligant̄ ignorantes no. ex̄. vj. lib. de elec. ſi eo tpe.

Clemens. v.

¶ Prouiſiones ſub titulo cōmēde factas de eccleſijs parrochialib⁹ ⁊ archiep̄alibus ep̄alibus ⁊ monaſterijs ad petitionem regum: vel quorūcunq́ʒ magnatum reuocat. Capitm. ij.

Regūt vniuerſa diſpoſitione diuina.

Ex ſupne ꝓuidētia maieſtatis cui⁹ vniuerſa diſpoſitiōe regūt̄: ad ap̄lice preeminētiā dignitatis (lʒ inſufficiētib⁹ meritis) euocati: gregē dn̄icū nr̄e vigilantie creditum vndiq́ʒ ꝯtēplamur: illū q́ʒ ſalubri ſtudem⁹ paſtoris more vigilijs (ꝗtū nobis ex alto ꝑmittit̄) obſeruātia cuſtodire: vt de illo poſſim⁹ ad ipſi⁹ laudē cui⁹ exercem⁹ vices i terris: dignā in extremo iudicio reddere rōnem. Jdq́ʒ nos diligēs cura ſollicitat. cōtinua pulſat inſtātia et curioſa ſollicitudo ꝑurget: vt circa fideliū ſtatū ſalubriter dirigēdū ſic efficacib⁹ ſtudijs ⁊ ꝓ̄pꝛijs opib⁹ itēdam⁹ ꝙ ꝑ nr̄e cooꝑatiōis miſteriū erga ſctā ʒ mr̄e ʒ eccliā ʒ deuotio filioꝝ ꝯcreſcat: ipoꝝ ceſſēt gūamia: et trāq̄llitat̄ et ꝓueniat icremētū qđ tūc recte agere credim⁹: cū moleſt̄ euētib⁹ viā ꝑcludim⁹: idirecta dirigim⁹. ſubtractam⁹ noxia: et ſalubria ꝓcuram⁹. Sane ꝑ̄dē nos lʒ iſufficiētib⁹ meritis ad ſūmū ap̄lat⁹ apicē (ſicut dn̄o placuit) euocati: ab ipo nr̄e ꝓmotiōis exoꝛdio antiq̄ noticie regū ꝑlatoꝝ / magnatū / ⁊ alioꝝ nobiliū ꝑſonaꝝ eccliaſticaꝝ ⁊ ſc̄lariū mēoꝛes exiſtētes ac ipoꝝ aliq̄b⁹: tū q꞉ i terr̄ moꝛātes eoꝝ ḡdū hmōi ꝓmotiōis habuim⁹: tū q꞉ ſolite ad eos amicitie ſpālibus affectib⁹ ducebamur. Aliq̄b⁹ ꝓ̄o ex aſſueta romanoꝝ pōtificū liberalitate quā i ſuis exercē ſunt ſoliti nouitatib⁹. Volētes honoꝛis ⁊ liberalitat̄ affluētia cōplacē ad coꝝ iportunas tn̄ ⁊ mlt̄iplicatas ꝓ̄cū inſtātias nōnl'lis cleric̄ ⁊ ꝑſōis eccliaſtic̄ religioſis ⁊ ſc̄larib⁹ diuerſoꝝ oꝛdinū. dignitatis ꝯditionū ⁊ ſtatuum ꝑ̄riarchales ⁊ archiep̄ales ⁊ ep̄ales eccl'as ac mōaſteria diſticta paſtoꝛib⁹ ſub ꝯmēde vl' cuſtodie ſeu cure vl' guardie aut admiſtratiōis titulo noīe ve notabili duxim⁹ ꝑpetuo ad vitā ſeu ad certi tpis ſpaciū ꝯmittēda ſup his an tales vʒ tātaſq́ʒ gr̄as ꝑ nos fieri ď cuiſſʒ varioꝝ arduoꝝ negocioꝝ mlt̄iplicitate diſtracti vſq́ʒ ad tp̄s q̄ iſirmitate ſat̄ ꝑicloſa nos his dieb⁹ viſitauit ops nequim⁹ cogitare plenarie. Vex i debilitate ip̄i⁹ egritudis ꝯſtituti a negociorū vtcūq́ʒ diſcuſſiōe ſemoti: ad h⁹ ſub diligēti examie duxim⁹ aciē nr̄e mētis. demūq́ʒ ꝓſpexim⁹ euidēt̄ ꝙ eccl'aꝝ ⁊ mōaſterioꝝ eoꝛūdē cura negligit̄: bōa ⁊ iura diſſipāt̄ ipoꝝ: ac ſubiect̄ eis ꝑſonis ⁊ ꝑp̄lis ſpūaliter ꝑlimū ⁊ tp̄alit' derogat̄: eiſq́ʒ redūdāt ad noxā q̄ dicebāt̄ cedē ad ꝓfectū. ac nedū ipſis ſʒ etiā romāe mr̄i eccl'ie q̄ diſponēte dn̄o ipſorū caput foꝛe dinoſcit̄ ⁊ mgr̄a: grauioꝛa inde futura timent̄ ꝑicula. Nolētes igit̄ his tot et tātis diſpēdijs vlteri⁹ cām relinq̄re ſed volētes poti⁹ opoꝛtunū ⁊ debitū i hac parte remediū adhibē: oēs et ſingl'as ꝓmiſſiōes hmōi ꝑ nos (vt ꝓ̄mittit̄) factas q̄buſcūq́ʒ cuiuſcūq́ʒ oꝛdinis dignitat̄ aut ſtat⁹: ſʒ ēt ſctē ro. ec. cardinalib⁹ q̄cūq́ʒ mō vel tp̄e facte noſcant̄: auc̄te apo. exnūc ex certa ſcia reuocam⁹ caſſam⁹ et ānullam⁹: et decernim⁹ ďcet'o nō hr̄e aliquā roboꝛ̄ firmitatē. Nulli ℥ ⁊c̄. Datū apđ Piſatum Burdegalē. dio. x. kal. Martij. Anno. ij.

Rō de grege ꝑlatis credito redden.

das erit i extremo iudicio.

Romani pōtifices in ſuis nouitatibus ſolēt eſſe liberales.

Cōmēda de beneficijs facta mlt'oꝝ eſt cā maloꝛum.

Clemēs.v. ¶ Bñficia maioꝛa ⁊ minoꝛa vacā‑tia ⁊ vacatura ꝑſertim i ꝓuincia burdegalē. clemēs qntꝰ certis ex cauſis ſue diſpoſitiōi reſeruauit cum appoſitione decreti. Caplm.iij.

Bona eccleſiaſtica ſunt diligētiꝰ diſponenda ꝙ tēporalia. Eccl'ijs multū officit idignitas platoꝝ.

ET ſi in tpaliū diſpoſitiōe bonoꝝ hñda ſit diſcretiōis cautela precipue vt ea digne ⁊ laudabilit̃ diſponant̃: i eccliaſticis tñ rebus multo fortiꝰ inuigilare nr̃a dꝫ intētio: vt iuxta ꝑſonaꝝ ꝯditiōes ⁊ ſtatꝰ: ad diuini nois laudē: ⁊ ipaꝝ vtilitatē ꝓuideat̃ ex merito eccleſiaſticis ꝑſonis cū iuxta canōicas ſanctiones nihil ſit ꝙ ecclesie dei magis officiat ꝙ ꝙ indigni aſſumant̃ ad regimē aiaꝝ. Hac igit̃ ꝯſideratiōe moti ſpālit̃ Burdegalē. eccle. de qua (lꝫ imeriti) ſumꝰ nouit̃ ad hūc ſtatū ſūmi aplatꝰ aſſumpti: ⁊ mōaſteriū ſctē crucis Burdeg. ordis ſcti bñdicti ēt vacās ꝑ obitū quondā fr̃is Guillū de bōbio abbatis eiuſdē. Et generaliter pr̃iarchales archiepãles epãles eccleſias mōaſterij pꝛioratꝰ ⁊ quoſlibet ꝑſonatꝰ dignitates vl' officia cuiuſcūꝗ oꝛdis ⁊ ꝯditionis exiſtāt: necnō canōicatꝰ ꝓbēdas eccliaſ cū cura vl' ſine cura / ⁊ alia ꝗlꝫ bñficia eccl'. ꝗcūꝗ noie appellent̃: q̃ apud ſedē apo. vacare noſcunt̃ ad pñs: ⁊ q̃ toto nr̃i pōtifica. tpe vacare ꝯtigerit in futuꝝ: ꝓuiſioni / collatiōi / et diſpoſitioni nr̃e ⁊ ſedis eiuſdē hac vice aucte apo. reſuamꝰ. Decernētes exnūc irritū et inane ſi qd cōtra hoc ꝑ q̃ſcūꝗ quis aucte ſcient̃ vel ignoꝛāter attētatū eſt hactenꝰ / vl' īpoſterū ꝯtigerit attētari. Cōſtitutiōe Clementis iiij. ⁊ Boni. viij. ro. pō. ꝑde. n. ⁊ alia q̃libꝫ in cōtrariū edita nō obſtāte. Et qꝛ plus dubitari ſolet qd ſpālr̃ inniūgit̃ / ꝙ qd gñalr̃ impat̃ hac reſuatione nr̃a ⁊ decreto ligari volumꝰ ignorantes. Et qꝛ bullā nr̃am nō hēmꝰ ad pñs ad cautelā pñtiū ⁊ mēoꝛiā futuroꝝ hmōi reſeruationē cū ꝑmiſſi īterpoſitione decreti ſcribi ⁊ in publicā foꝛmā redigi iuſſimus ꝑ Bernardū capꝛarij publicū notariū īfraſcriptū quā etiā ſigilli (q̃ vtebamur oli. Burdeg. eccl'. pñſidētes) fecimꝰ appenſiōe muniri. Datū Burdeg. ij. kal'. Aug. pō. n. āno. j. Iohānes. xxij. epūs ſeruꝰ ſeruoꝝ dei ad ꝑpetuā rei memoꝛiā

Spālr̃ iniūctū plus timet̃ ꝙ qd gñaliter impat̃.

¶ Papa hic puniẽ ambitionē ⁊ iportunitatē ꝗrūdā religioſoꝝ ⁊ ſeculariū ſup obtinendis plib' bñficijs diſpēſatiue q̃ inſufficiētes q̃nꝗ erāt ꝓ vno i diuerſis locis regnis ⁊ alijs locis diſtātibꝰ recitās apponit ples ex hoc ꝯtingētes incōuenientias. ⁊ tādē ſtatuit ꝙ oēs (excepti cardinalibus ac regū filijs) q̃ ſup pl'alitate bñficioꝝ q̃ alſ de iure nō poterāt obtinere diſpēſationem obtinent vnū cū cura aliud ſine cura poſſint a tpe noticie eligere infra mēſem ⁊ alia cū effectu dimittere teneāt̃ alſ oibus ſic diſpēſatis ſint ipſo iure priuati: ⁊ idē de bñficijs i quibꝰ ius eſt ad rē dū vacabūt. de pluribꝰ etiā talibꝰ iniuſte tñ ⁊ ſine diſpēſatiōe detētis / oꝛdiat ꝙ vltimū retineāt ⁊ oia alia dimittāt īfra menſem alioqn oibꝰ ſint priuati. Itē vult ꝙ q̃ amodo talia receperint / dimiſſionē de prioꝛ faciāt corā oꝛdinario cū effectu: alioqn ſint oibꝰ ipō iure priuati: q̃ oia ſic vacātia diſpoſitioni apl'ice ſe. reſeruat: interp̃tās oꝛdinarios in hoc caſu ſolos dioceſanos bñficioꝝ ſic dimiſſoꝝ. Item hoc vult de ſolis bñficijs itelligi in qbꝰ qs ꝑ ſe vel vicariū ſuū tpalē curā aiaꝝ vel ſpūalem iuriſdictionē exercet de ꝯſuetudine vel de iure. hoc dicit.

EXecrabilis [a] q̃rūdā tā religioſoꝝ ꝙ ſeculariū [b] ambitio [c] q̃ ſēꝑ plꝰ ambiens / eo magis inſatiabilis [d] credit̃: q̃ ſibi āplꝰ indulget. ⁊ iprobitas importuna [e] petētiū a nobis ⁊ ꝑdeceſſoꝛibus noſtris romanis pontificibus nō tam obtinuiſſe ꝙ

EXecrabilis. ¶ Hec decre. q̃ pōt in titulo de ꝓbē. ⁊ digni. ſituari: diuidit̃ in decē ptes. In prima ambitio ⁊ iportunitas quorundā premittit̃. In ſecunda multiplex incōuenientia exprimit̃. In tertia ſup his moderantia apponit̃ In quarta de bñficijs tam iniuſte poſſeſſis ſtatuit̃ In q̃nta ſup vacaturis qbꝰ ē ius ad rē conſulitur In ſexta de iniuſte detētis anneptit̃. In ſeptima ſup deicepo ꝑcipiēdis cū appoſitiōe pene ꝯſpicit̃. In octaua olim ſic vacātia ꝓuiſio cū decreto ſedi aplice reſeruat̃ In nona qs i hoc caſu dicat̃ oꝛdinariꝰ declarat̃. In decima ſubijcit̃ de q̃bus bñficijs intelligat̃. Scḋa vn̄ int̃ cetera. tertia nos itaqꝫ. q̃rta: ſtatuimꝰ. q̃nta: ꝑ hoc. ſexta. porro. ſeptia: q̃ vo. octaua: q̃ oia. nona: ceterū. decima: ꝗtū autem

Hec habet̃ itē xx. ioānis. xxij. ſub ti. de ꝓbē. cū glo. dñi geſſelini.

a ¶ Execrabilis. ſic icipiebat q̃dā ꝯſtō Alexādri. iiij. loq̄ns de pr̃āte legatoꝝ circa bñficia ꝯferenda. Guill. de mōte landuno.

b ¶ Seculariū. Sup. clericoꝝ ⁊ ſic cōcoꝛdāt iſti in hoc lꝫ diuerſificent ſe in alijs vt. xvj. q. j. alia. vn̄ q̃ſi totꝰ mundus ꝯuenit i hꝰ caſu. ꝫ. de elec. q̃rundā. lib. vj.

c ¶ Ambitio. ſ. ꝫ. de preben. qꝛ intēn.

d ¶ Inſatiabilis. ad inſtar ignis materialis cuiꝰ ardor tāto fortiꝰ accēdit̃ ꝙto magis de lignis i eo ponit̃. ⁊ eſt huiꝰ rō. nā taliū dilectores vbi magis abūdāt i talibꝰ magis ad amorē īflāmant̃ eoꝝ: qꝛ nūꝗ vacat amor in aīam amātis: imo ꝙtinuis ibi delectatiōibꝰ magis abūdat / magis accēdit̃ ⁊ cremat. xl v. di. oēs. ⁊ iō dicit Seneca. cū cet'a vicia hoīe ſeneſcēte ſeneſcāt: ſola auaricia iuueneſcit: maxie cū de rebꝰ mūdanis n̄ poſſit naturalr̃ aīa q̃ ſpūalis ē ſatiari. ſꝫ tūc dūtaxat aīa btā ſatiabit̃: cū ſibi appuerit glīa dñi: vt in pſal. Guil. de mon. lau.

Aīa de rebus mūdanis ſaſtiari nō pōt.

e ¶ Importuna. ſ. ꝫ. de reſcrip. qꝛ ꝑ ābitioſam. li. vj

extorſiſſe[a] plerũq[ue] noſcuntur vt vnus interdum etiam ad vnum beneficium eccleſiaſti cum minus idoneus[b] in diuerſis eccleſijs[c] nedum vicinis ſed ab inuicem longe diſtãtib[us][d] imo nõnũq[uam] in diuerſo[rum] regno[rum][e] ptibus ſituatis plures q[uam] duas[f] vel tres aut plures etiã dignitates vel pſonat[us][g] officia ſeu prioratus[h] aut diuerſa eccl'iaſtica bñfi=

a ¶ Extorſiſſe. ſi.xxxj.q.ij.hac ratione.
b ¶ Minus idoneus. ſ.de etate.indecorũ.c.vi.contra morem.ibi:decorari [et]c.
c ¶ Eccleſijs.ſ.ſituatis.quod eſt.ſ.
d ¶ Diſtãtibus. Et ſic nimia diſtãtia nocet.vt hic quoq[ue] etiã nocet nimia ppinquitas vt.ſ.de conſue.c.j.li.vj.vbi habet q[uod] q[ui]s non põt in vna tenere q[uo]d poſſet i diuerſis. Itẽ nimia vicinitas ſodome et gomorre nocuit alijs quinq[ue] vicinis.de quo.ſ.de exceſ.pla. clerici.facit.ſ.de pſumpt.quoſdã.[et].c.quanto.pdeſt etiã q[uo]q[ue] diſtãtia vt legit.[et] no.ſ.de in integ.reſti.tum ex litteris in ſi.ibi de hoc.in glo.
e ¶ Regnorum. hoc facit p opi. Joan.poſita.iij.q.vj.neminẽ.ſ.q[uod] aucte apo.nõ poſſit q[ui]s citari extra prouinciã infra vnã dietam.contrariũ tñ ſeruat curia romana vt tenet ibi Bartho.
f ¶ Plures q[uam] duas.al's aũt pluralis locutio duo[rum] numero ꝯtẽta eſt.ſ.de reg.iur.pluralis.lib.vj.q[uo]d eſt verũ vbi duo vel alia maior multiplicatio non pcedit eãdem ſ[ed] poti[us] certa de ſe pl'alitas ponit [et] nõ vaga.ſ.de pbẽ.is cui.ſec[us] ſi fiat ꝯtrariũ vt hic in hoc q[uo]d ſequit in fra duas vel tres aut pl'es:[et] hoc in fauorabilib[us]. ſec[us] aũt in odioſis in quibus pl'alitas ad vnũ coniunctim q[uo]q[ue] reſtringit. vt.ſ.de piule. vt pulegia. in ſi. talia enĩ ſm materiã de qua eſt ſermo plura vel pauca dñr [et] ad multa vel modica referunt vt legit. [et] no.xlv.di. diſciplina.in ſi.de cle.excõ.latores.cũ ſimilibus.
g ¶ Perſonat[us].l[icet] aliq[ui] dicũt iſta noia. ſ.dignitates/ pſonat[us]/ſynonymia ac e p eodẽ poni: text[us] tñ.ſ.de prebẽ.de multa. vr̃ diſtiam int ea ponere aliqualẽ: in q[uo] dũ facta in pncipio mẽtiõe de dignitate: ſubiũgit in fine hoc idẽ in pſonatib[us].q[uo]d crederem verũ ſi dixiſſet hoc ſilr.ſ.de ꝯſti.trãſlato.q[uo]d nõ facit ſed idẽ poti[us]/q[uo]d differt multũ a ſili.vt.ſ.de trãſla.epi. int corpalia.§.ſicut aũt.ibi eñ dicit ppt expſſam ſilitudinẽ vel idẽtitatẽ poti[us] [et]c.q.d.aliud eſt ſilẽ/[et] aliud idẽ. vñ l[icet] noia ſint diuerſa/vnã tñ formã tenẽt ſicut legit.xc.di. prouincie de pmatib[us] [et] patriarchis. diuerſitas aũt noim introducta eſt ex diuerſis ꝯſuetudinib[us] eccl'iarũ/[et] ex diuerſo mõ loquẽdi vt p[atet] [et] i illis titulis.ſ.de offi.vica. vſq[ue] ad titulũ de malo. vbi idẽ [et] eadẽ admiſtratio appropriatur diuerſis officijs ppt diuerſas ꝯſuetudies diuerſarũ eccl'iarũ et diuerſos modos loq̃ndi. facit ad hoc.ſ. de ꝯſti.cũ acceſſiſſent. vbi pmicerius q[uo]q[ue] dignitas q[uo]q[ue] pſonat[us]: interdũ etiã offiñ d[icitu]r. de hoc dixi ppter iſtos ĩpetrãtes q[ui] in ſuis ſupplicatiõib[us] q[uo]s pape porrigũt.q[uo]q[ue] oia iſta ponũt/q[uo]q[ue] etiã deficiũt. Et idẽ credo dicẽdũ de officijs [et] adminiſtratiõib[us] q[uod] vnũ.ſ.aliud cõprehẽdit: ſicut de hoc vidi dubitare in eccl'ia tholoſana an.ſ.operaria illi[us] eccl'ie eẽt officiũ vel adminiſtratio.cũ quidã ĩpetrãs haberet offiñ in ſuis lr̃is/nõ aũt adminiſtrationẽ quã dicebãt dictã operariã eſſe ibi:nõ aũt offiñ: [et] tñ impetrãs obtinuit. vnde nõ video q[uod] lra inter talia beneficia gradũ ſeu diſtinctionẽ aliquã ponãt ſeu faciãt: q[uo]d credo facerẽt ſi eſſet ſicut faciunt in ſua ppria materia int curatã [et] nõ curatã eſt. No.ſ. de pbẽ.cũ in illis.li.vj.ex q[uo] ergo lex nõ diſtinguit: nec nos.nec vbi papa hoc non facit nec nos. [et] idẽ [et] eiuſdẽ iuris dicerẽ eſſe archipbr̃atus [et] decanatus in Picta. q[uia] idẽ offiñ gerũt ibi.nã ex quo ſunt eiuſdẽ gñis: ſint [et] eiuſdẽ iuris.hoc enĩ plebanat[us] ꝯparat Inno. cum dignitatib[us] [et] pſonatib[us].ſ.de pben.cũ olim.in glo.ſua De his plebanis loquunt iura.ſ.de re iudi.cũ inter. de pſcrip.cũ olim.xxxj.q.j.q[uod] ſi dormierit.ſ.d[e] deci. ad audiẽtiã. Si aũt arguis de ſtilo curie q[ui] in ſuis reſcriptis et ꝯſtõnib[us] oia [et] ſingula talia ſpecificat dicit q[uod] tales inculcationes v[er]bo[rum] ſepe imiſcet i ſuis ordinatiõib[us]: et hoc facit ad cautelã [et] ex ſupabũdãti: cũ talia nõ vicient ſ[ed] ꝯſunt poti[us] ad exceptiões ſupfluas citi[us] eliđdas. ad varietatẽ aũt diuerſe locutõis ſeu mutabilitatẽ noiantiũ nihil imutat in iſtis realiter in effectu nec mutari d[ebet] ſeu aliqua diuerſitas ꝯnotari. ar.x.di. lege. [et] iõ dicit phs. ppter nr̃m affirmare vl' negare nihil mutat in re. vel hoc ſit vt diuerſis locutionib[us] gentiũ ſatiſfaciat. ar.ſ.de magi. inter.cõcil. vien. xxxvij. di.q[ui] de mẽſa. Quid ſi papa dicit. cõferim[us] tibi talẽ dignitatẽ nõ obſtante q[uod] talia bñficia teneas q[ua]l'acunq[ue] ſint q[uia] oia cũ iſtis volum[us] q[uod] ex diſpẽſatiõe nr̃a poſſis tenere. nũq[uid] pma qualiacũq[ue] ſint etiã ſi p electionẽ q[ui]s creat in iſtis/iſte poterit retinere? Vr̃ q[uod] ſic.ar.ſ.d[e] pbẽ.ſi roman[us].in v[er]bo q̃liacũq[ue]. vñ vr̃ q[uod] iſta duo operent q[uo]d.ſ.tollãt oẽm ſurreptionẽ q[ui]cq[ui]d [et] q[ua]cũq[ue] ſint pſtã bñficia. Itẽ q[uod] iuſſit obtineri valeãt q[ui]cũq[ue] [et] q[ui]cq[ui]d ſint: cũ enĩ valeat gen[us] in gñali cõtri ſpecies i ſpãli.ſ.de maio. ſolite.in ſi.de offi.ordi.ſi ſacerdos. nã qui dicit qualiacunq[ue] nihil excipit.xix.diſt.ſi romanorum.
h ¶ Prioratus. Dicunt quidã noie pora[tus] ꝯtineri ſolas quaſdã adminiſtratiões [et] dignitates monachorũ [et] alio[rum] regulariũ.vt.ſ.de of.or.pñti.li.vj. de pbẽ. niſi.in ſi. [et] c.cũ ſingula,lib. vj.facit.ſ.de reſcp.[et] ſi pncipalis.cõcil. vien. vſus tñ in aliq[ui]b[us] ptib[us] obtinet pla tos rectores ſcl'ares eccl'iarũ ruraliũ et etiã curatorũ vbi cura tñ p vicarios in eis ſeparatim regit vocari pores ſicut i carcaſſeſio/ageneſio [et] in certis alijs ptibus: talis ẽ pora[tus] de fraga i dioce. ilerdẽ. ſunt [et] plures pores ſcl'ares [et] collegiati ſicut por ſctẽ Radegundis Picta.et de mãſo in ageneſio.de talib[us] enĩ loquitur decre.ſ.de pbẽ.c.ſi.q[ui] oẽs taliũ dicant collegiati [et] qui nõ: notaui plene i extrauagãti dñi Jo. Suſcepti. S[ed] q[ui]d dices de porarib[us] clauſtralib[us] q[ui] ſunt in iſtis monaſterijs de q[ui]b[us] loquit decre.ſ.de reſcpt.[et] ſi pncipalis. ꝯcil. vien.nũq[ui]d iſta cadũt ſub edicto illo[rum] iuriũ.ſ.de cõſue.c.ꝯſuetudinẽ.[et] de pbẽ.cũ ſingula.lib.vj. [et] iſti[us] c.ſ.q[uod] ſint incõpatibiles cũ alijs officijs: porarib[us] ſeu adminiſtratiõib[us] cõſtitutis int[er] monaſteriũ vl' extra. Vr̃ q[uod] nõ.imo pñt ſe cũ altero de alijs bñficijs int[us] vel ex ꝯpati: imo etiã cũ plurib[us] al's tñ canonice poſſeſſis. Et eſt rõ: q[uia] tales prioratus vt cõiter nullas adminiſtratiões ſeu tpales pueut[us] habẽt: ſed ſolũmodo ſpiritualẽ iuriſdictionẽ ſeu officiũ in pſonas monachorũ abbatibus dũtaxat abſentibus [et] in eorũ defectum: [et] ſic põt dici officiũ ſine adminiſtratione ad inſtar illorũ iudicũ de quibus legit.ſ.de in integ.reſti.cũ m.vñ nihil videt eis repugnare q[ui]n habẽtes alias adminiſtratiões poſſunt tales porat[us] tenere: ſicut al's bñficiati poſſent eſſe officiales etiam principales vel vicarij gñales/vicedñi/ſindici/vel ſilia officia in curia romana tenere vel alibi: talia enĩ officia vel ſilia nullã adminiſtrationẽ hñt ſibi annexã: et ideo aliquo iure nõ phibet vna cũ alijs exerceri et inſil' poſſideri. de hoc

Propinquitas nocet.

Pluralis locutio duo cõphẽdit.

Dignitas [et] perſonat[us] parum aut nihil differunt.

Silẽ et idẽ differunt.

Offiñ [et] adminiſtratio idem ſunt.

Prioratus appellatiõe q[ui]d ꝯtinet.

cia curā[a] aiaꝝ habētia poſſit diſpēſatiue cū[b] alſ nō liceret de iure cōi recipe/ et ſimul lici te retinere. ¶ Uñ iter cetera[c] incōueniētia infra ſcripta na ſcunt ꝙ vz[d] iterdū vn⁹ q̄ vnū q̄uis modicū vix offm̄[e] imple re ſufficeret: plurimorum ſibi vēdicat ſtipēdia q̄ multꝭ lra[=] tis[f] viris vite puritate ac te[=] ſtimonio bone[g] fame pollenti bus q̄ mēdicāt/ poſſent abun de ſufficiē eq̄[h] diſtributiōe col lata. Habētib⁹[i] ipa paraſ va gādi[k] materia/ diuini[l] cultus minuuntur/ hoſpitalitas[m] in ipſis bñficiis debita[n] non ſer uaſ. Et dū[o] nō ſunt ſua i vna q̄q3 regiōe[p] rectores eccl̄iarū detrahiſ cōmodis et honori: q̄ carentes defenſorū auxilio in iuribus ſuis ⁊ libertatibus multipliciter collabūtur. rui[=] nis[q] patent edificia nobilia q̄ magnificētia[r] extruxerat de ceſſorum. Et(qd̄[ſ] amarius eſt dolendū)aiaꝝ[t] cura negligiſ: et vitiorū[v] ſentibus fomentū[x] periculoſe prebetur. ¶ Nos itaq3[y] tot malis: tātiſq3 diſcri minib⁹ occurrere cupientes/ oēs et ſingulas diſpēſatiōes/ ſup receptione ac retētione[z] plurīū dignitatū / ꝑſonatuū officioꝝ/ prioratuū aut bñfi[=] cioꝝ:qbus cura ſit aiarū an[=] nexa / ſub quacūq3 forma vel expreſſione verborū a nobis vel dictis predeceſſoribus no ſtris cuicūq3 ꝑſone cōceſſas. (Cardinalibus tamē ſancte romane eccleſie qui circa nos

etiā no. ꝫ. de cōſue. ꝯſuetudinē. j. q. iij. ſaluator. lxxxix. di. iudicatū. marie cū nō ſint ꝑpetua. qd̄ vult dicta de cre. ꝯſuetudinē. immo de die i diē oēs iſti remouenſ ꝑ nutū cū cā vel ſine cā. Et idē vſ cēſendū ſaltē q̄tū ad iſtā decre. ⁊ q̄tū ad. c. cū ſingula. de ꝑiorati b⁹ ſimpli cib⁹ monachoꝝ in quib⁹ q̄s non creaſ ꝑ electiōe3 nec proprie inſti tuunſ i eiſdē vt no. Hoſt. ꝫ. de ꝑ ben. de multa. ⁊ Guido. i. d. ꝺcſ. cū ſingula. et de offi. ordi. ꝑſiti. li. vi. l3 aliq̄ ꝫ. Nec ob. dec. ꝫ. ꝺ ſup. neg. ꝑla. q2 regu lares. i ſi. q2 illd̄ nō reſpicit ꝑteri ta vt pz in ꝟbo cēſuim⁹. ꝑterea ibi dicit tātū de ꝑioratib⁹ eccle ſiis curatis nec replicat ꝺ admi niſtratiōib⁹. q̄ſi velit in illo obti nere dictā opi. Gui. ⁊ Hoſti. Et idē vſ dicēdum de archipſbyte[=] ratib⁹ dioce. bi[=] turicen. q̄ cōſue[=] uerūt rectorib⁹ aliq̄rū eccl̄iaꝝ cōmitti ꝑ archiepm̄. ſic ꝙ q̄diu viuit iſte archiepūs durat in ipſis rectorib⁹ di ctū officiū archipbr̄at⁹. ſed eo mortuo capl̄m cōmittit aliis. ⁊ poſtea nouo archiepō creato cōmittit aliis lic3 iſti archipbr̄i excōtcēt: et alā iuriſdictionē ſpūalē exer[=] ceāt: nichilomin⁹ tñ rectores curā aiaꝝ habētes poſ[=] ſunt iſtos tenere. ⁊ ſic fuiſſe interpretatū dī ꝑ papā.

Archi[=]pbr̄at⁹ biturī[=]cen. nō ſunt ꝑ[=]petui.

a ¶ Curā aiaꝝ habētia. q̄ ſint iſta dicet. ꝫ. e. ca. §. ſi.
b ¶ Cū alſ non liceret de iure cōi. Et ſic not. ꝙ dare eſt de iure cōi aliqua bñficia ſibi adinuicē compaſſibi lia etiā ſine aliqua diſpenſatione. ſi. ꝫ. de reſcrip. gr̄a. lib. vj. ⁊. c. gratie. conci. vien. qd̄ eſt ꝯ opi. Hoſtien. no. ꝫ. de preben. cum iam dudum. ⁊. c. ſup inordinata. ⁊ ꝑ glo. ꝫ. de elec. dudum. ij. ⁊ de preben. de multa.

Benefi[=]cia aliq̄ ſunt de iure cō paſſibi lia.

c ¶ Unde inter cetera. ij. pars.
d ¶ Videl3. Nota primum inconueniens.
e ¶ Modicū vix officiū. diuinū ſc3 cuiq3 gradui ſpe ctans/ ⁊ tñ nichil facilius eſt et leui⁹ hoc ipe. ⁊ holbus acceptabili⁹/ ſi perfunctorie res agaſ: ſed nichil apud deū miſeri⁹ ⁊ triſti⁹ ⁊ dānabilius. vt. xl. diſ. ante oīa ⁊ maxime miſſam. quā ſi quis vnicā in die digne cele brauerit/ valde felix eſt. vt. ꝫ. de cele. miſ. te referēte.
f ¶ Litteratis viris. Habetis no. quibus potiſſime inter alios eſt de bonis eccleſie ſubueniēdum. ſi. ꝫ. de preben. de multa. §. vltimo.
g ¶ Bone fame. iſta ei duo. ſ. nitor ꝯſcīe q̄tū ad dñ3 et odor fame q̄ ad ꝓximū ſunt nccīa in miſtris eccl̄ie: vt. ꝫ. de ſacra. vnc. c. vno. §. ad exhibēdum. in ſi. vñ in odore bone fame poti⁹ q̄3 in fama delectādū eſt. vt. ꝫ. de accu. l3. Ecōtra ꝟo ifamia multa mala ꝑſtat. vt. ꝫ. de accu. inq̄ſitionis. ⁊. c. qualiter. ⁊ q̄ hāc negligit ⁊ ſe dotri ꝑmittit crudelis eſt. xij. q. iij. non ſunt audiendi.

Fama eſt cleri cis ne[=] ceſſa[=] ria.

h ¶ Equa diſtributiōe collata. Not. bona ꝑrimonij

crucifixi debē eq̄s portionib⁹ diuidi inſ aſſumptos in ſortē ꝑ capita nō ꝑ ſtirpes. oēs em̄ ſum⁹ filii ꝑmi g̃dus ⁊ heredes/ ⁊ ſic digni ſucceſſiōe: niſi ab ea ꝓpſ igrati tudinē excludamur. potētiorib⁹ tñ nobilitate lr̄atura (vt ꝺ carnis ꝓximitate ſeu aliis ra. cam⁹) pares eē nō poſſum⁹ nec de[=] bem⁹. eſt ei g̃d⁹ inſ āgelos aplōſ ⁊ alios in celeſti militia triūphā tes et ſic fuit ab initio ꝑlis: et ſic erit ar. lxxxvj. di ſti. nō ſatꝭ. lxxxix. diſt. c. j. ⁊ ſi.
i ¶ Habētib⁹. ver. ⁊ ſecundum inconueniens.
k ¶ Uagādi. in h⁹ ꝙ hñt diſcur[=] rere ꝑ loca i q̄b⁹ bñficiati exiſtūt ſiīe. ꝫ. de offi. or. q̄to. debebāt ei manere in ea vo catiōe q̄ ꝑmo vo cati erāt. vt. ꝫ. ꝺ regu. l3. i ꝑn. ta lis itaq3 diſcur[=] ſus frequenſ no cet. nedū aīe: im mo etiā corpi et burſe/ iuxta vul gare qd̄ dī ꝙ pe tra mutabilſ nūq̄3 accipiet muſcū. ⁊ h⁹ verū eſt niſi fiat ex cā iuſta. nā iterdū valet loci mutatio. lxxxj. di. valet

Uaga[=]tio no[=]cet cor[=]pori et anime.

l ¶ Diuini. ver. ⁊ eſt tertiū. ⁊ dic de hoc vt dixi in ex trauag. ſuſcepti. ⁊ de cele. miſ. graui. conci. vien.
m ¶ Hoſpitalitas. ver. et eſt quartum.
n ¶ Debita. q̄/ qñ/ ꝑ quē/ ⁊ q̄b⁹ hoſpitalitas debeaſ dic vt legiſ ⁊ no. xlij. diſ. ꝑ totū. C. de epiſ. ⁊ cle. l. j. ꝫ. de emp. ⁊ vē. c. j. i ſum. Hoſt. de tēp. or. ſup ꝟbo hoſpitale.
o ¶ Et dum. ver. et eſt quintum.
p ¶ Regione. Et ſic no. ꝙ preſens eſt qui in regione eſt hoc idem dicitur de illo qui in orbis eſt.
q ¶ Ruinis. ver. et eſt ſextum.
r ¶ Magnificētia. no. magnificū op⁹ exercē q̄ nobi le edificiū erigit in loco ſibi cōmiſſo: iſtud em̄ ꝓpue dſ verſum i vtilitatē eccl̄ie/ ⁊ durare ꝟſum: vt no. Inno. ꝫ. de fideiuſ. qd̄ q̄buſdā. Et ſic eſt ar. ꝑ locū a ꝯrio ꝙ in illis q̄ ꝑ negligentiā ſuā talia ꝑmittunt collabi/ cū ſine de ſe ꝑpetua de dilapidatiōe poſſint merito accuſari: et idē de illo q̄ nemora antiq̄ nō ceduā ſine ardua ne ceſſitate eccl̄ie ſcindit vſ deſtruit. talia ꝟo de ꝓpetate eccl̄ie ſatis ꝑñt dici cū emphiteote vſufructuario non liceat/ vel vaſallo. vt. ff. de vſufruc. arborib⁹. in ꝑn. cū l. precedē. ⁊. l. hacten⁹. in ſi. cū ſe. ⁊. ff. de cenſi. forma.

Edifi[=]cans in bñficio ſuo ipſi⁹ vtili tatē fa[=]cit.

ſ ¶ Et quod. ver. et eſt. vij.
t ¶ Animarū. que quāto precioſiores ſunt corpori bus/ tanto in eis amarior eſt iactura. extra de malo. ſolite. de peni. ⁊ remiſ. cum infirmitas.
v ¶ Et vitiorum. ver. et eſt. viij.
x ¶ Fomentum. Superflue etenim ⁊ exquiſite de[=] licie/ ſunt vitiis alimēta. xli. diſt. et. xliij. diſtin. per to tum. ꝫ. de vi. ⁊ honeſta. cle. c. a crapula.
y ¶ Nos itaq3. iij. pars.
z ¶ Retētiōe. ⁊ ſic nō ſufficeret diſpēſare ꝙ poſſent

pluꝛa recipere niſi adderet: ꝙ recepta poſſent retine- re qḋ eſt verum de incōpaſſibilibus. alˀs ſecus: vt.ſ. de reſcrip.gratia.ꝛ de preben.non poteſt.lib.vj.

a ℭ Uniuerſali.ꝛ ſic no.ꝙ officiū vniuerſale in ſe eī ſinglaria cōprehēdit.ſicut alibi dr ꝙ vtilitˀ ſeruitū iſti gnali eccleſie ꝙ ſpāli:et ſic publi ca vtilitas pfert pꝛiuate ꝛ maioꝛ minoꝛi vt ſlegit et no.plene ḋ hᵒ.ſ. ḋ poſtu.ꝑla.bōe j.vij.q.j.ſcias.

Uniltas publica ꝑfertur ꝑuate.

vniuerſaliˢ ecclie ſeruiēdo ſin gularū eccliaꝝ commoditati bus ſe impēdūt: ac regū filijs qui ꝓpter ſublimitatē eoꝝ ac gn̄isᵇ claritatē ſunt potioꝛis ꝓrogatiua gr̄e attollēdi dūta xat exceptis deliberatione ſu per hoc cū fratribˀ nr̄is habi ta diligēti / de ipſoꝝ cōſilio et ex certa nr̄a ſcia ꝛ forma ſub- ſcripta duximˀ taliter mode- randasᶜ ꝙ ꝑ moderamē nr̄m effrenatā circa eaſdē ꝑſonas taliū beneficioꝝ multitudinē refrenemˀ: ipſiqꝫ impetrātes fructu diſpēſationū hmōi to- talite rᵈ nō fruſtrent. ℭ Sta- tuimˀᵉ itaqꝫ ꝛ de fratrū nr̄oꝝ ꝯſilio ordinamˀ ꝙ obtinētes nūc ex diſpēſatiōe legitimaᶠ pluralitatēᵍ hmōi dignitatū ꝑſonatuū / officioꝝ aut ꝑio- ratuum ſeu bn̄ficioꝝ queʰ alˀs abſqꝫ alia diſpēſatione legiti

b ℭ Ac gene- ris claritatem. Curialiter ē hic papa ꝙ hoſtiē. ꝗ no.ſ.de ꝑben. venerabilis. ꝙ diſputare de no bilitate gn̄is eſt diſputare de no bilitate ſtercoꝛis.

Hoſtiēſis mirabile dictum

c ℭ Moderādas. Et ſic diminutionem denotat vt ſequitur ꝛ probatur.ſ.de verbo.ſigni.tranſmiſſe.

d ℭ Totaliter. Mediam viam cōcedit papa hic. ſi. ſ.de offi.delega.querenti.de offi.cuſto.c.j.

e ℭ Statuimus.iiij.pars.

f ℭ Legitia.ſu.i ꝗ ſunt neceſſaria oſtēdit auctē.ſ.et ꝑtātē diſpēſantis: ꝛ tertiū ꝑ qḋ diſpēſauerit vt ꝓbat.ſ. ḋ ſciſma.fraternitat.ꝛ ſic nō ſufficit noticia defectˀ ꝛ potētia: niſi ſit ad actū ꝓceſſuꝫ: vt ibi no.ꝛ fa.qḋ legit ꝛ no.ſ.de eo ꝗ mit.in poſ.c.j.ad qḋ facit qḋ legit.ſ.de ꝑbē.nō pōt.li.vj.ꝑ qḋ vr̄ ceſſare qḋ no.glo.oꝛ.ij.diſ.c. ſi.ꝛ.lxxxix.di.ſi q.ꝛ Inno.ſ.ḋ ſi.pbro.veniēs.iꝫ hoſti. ibi ꝯcoꝛdet cū eis ꝗ.ſ.dixi.Sile dicit.c.ſ.ꝙ in quis ope cōſiderari hn̄t duo / factū.ſ.ꝛ modˀ.ſ.de reſti.ſpo.pu a nis.et intellige legitima nō ſolū apl̄ica: ſꝫ etiā alia. dū tn̄ ꝑtātem habuit ſuꝑ hoc diſpenſandi: vt.j.dicetur.

g ℭ Pluralitatem. Que duoꝝ numero cōtenta eſt. vt.ſ.de prebē.ſi cui.§.pe.de reg.iur.pluralis.lib.vj.

h ℭ Que alˀs abſqꝫ alia diſpēſatione legitia. Sed ꝗ erūt iſta ꝗ alˀs.i.de iure cōi / ſeu ſpāli: puta ꝯſuetudine vel ſtatuto.vt ptꝫ.j.§.ꝑti.i ꝟbo de iure.abſqꝫ oi diſpē ſatiōe poterūt licite retineri: vt ſic viſo de iſtis ꝑmitˀ: ꝑ ꝯñs de alijs ꝗ nō pn̄t ḋ iure abſqꝫ oi diſpēſatione reti neri licite nobis cōſtet. Ad cuiˀ maiorē dilucidationē vr̄ ꝙ in nullo caſu aliꝗs poſſet tenere duo bn̄ficia inſi mul ꝛ ꝓbat ſic.nā ꝑ Inno. hoſt. ꝛ fere ꝑ oēs doctores tradit circa hoc talis regl̄a.oē bn̄ficiū eccl̄iaſticū reꝗ- rēs reſidētiā ḋ iure cōi ſpāli ꝑuilegio ſtatuto ſeu ꝯſue tudine non pōt cū alio ſibi inſimul retineri.ſic no.ſ.de cle.non reſi.relatū.ꝛ.c.ex tue.ꝛ.c.qꝛ nōnulli.ꝛ.c.ſi.ſed ita ē ꝙ oē bn̄ficiū eccl̄iaſticū etiā.xx.ſolidoꝝ reꝗrit re- gulariter reſidētiā. vt i.c.ꝯq̄rēte.cuiˀ rō eſt: qꝛ bn̄ficiū dat ꝓpt officiū diuinū: ꝛ diuinū officiū hꝫ fieri i ꝓpria ꝑſona: nec ad hoc excuſationē hꝫ niſi ꝓpt ſolā infirmi tatē.xcj.di.ꝑ totū.ḋ cele.miſ.c.j.ḡ nullū pōt cū alio in- ſimul retineri. Nec ob.ſi dicas ꝙ vna ꝑſona pōt inſil duo officia facē qḋ nō eſt verꝫ. qꝛ ſi nō pōt i vna ecclia vt.ſ.de ꝯſue.c.j.li.vj. multominˀ i diuerſis. qꝛ nō pōt diuidē ꝑſonā ſuā. ꝛ iō no. Inno.ꝛ hoſti.ſ. ḋ ꝯceſ.ꝑbē. cū nr̄is in gl.credimˀ tn̄ ꝛc.ꝛ de renū.admonet. ꝙ vbi eſt ꝯſuetudo vl̄ ſtatutū alicuiˀ ecclie ꝑ qḋ ꝗs obligatˀ eſt ad reſidētiā ꝑſonalē ꝓ certo bn̄ficio: puta ꝓ capel- lania ſeu altera pro aliꝗ moꝛtuo relicto / recipiēs tale ſibi ipſo iure ꝑmo renūciare vr̄.ꝛ eſt rō qꝛ nō ꝑōt conti

Beneficia plura obtinere an liceat.

nuā reſidētiā facere ꝑſonalē i vtraqꝫ.de hoc no.lxxxj. diſ.ſi ꝗs ſacerdotū.nec pōt epūs diſpēſare ſuꝑ talibˀ ex ꝗ ambe reſidētiā reꝗrūt: vt vr̄ Inno. innuere in.c.ad- monet.iꝫ in ꝯtˀū notet.xxj.q.ij.c.j.ꝛ.c.ſi ꝗs tā. In ꝯtˀū ptꝫ ꝙ oē bn̄ficiū poſſit cū alio iſimul retineri.ꝯſtat eni ꝙ aliquis duas pōt tenere cano nias i pluribus eccl̄ijs ſine aliꝗ diſpēſatiōe ḋ iu re cōi.et eſt rō: qꝛ hoc eſt ad hono rē ꝛ fauorē eccle ſiarū iꝫ ꝑbēdas vtriuſqꝫ non de- beat recipe i ab- ſentia: et ſic ſer- uat curia roma- na vt legit ꝛ no. marie ꝑ Inno.ſ. de ꝑbē.cū iā du- dū.ḋ cle.nō reſi. c.ſi. ſꝫ ita eſt ꝙ i talibˀ reſidētijs ꝑbēde vincit eccliaꝫ curatā / cui anne xa eſt. vt.ſ.de ꝑbē.extirpāde.§.ꝗ ꝟo.ꝛ eo.ti.ſuꝑ eo.li. vj.ꝗ ſi ꝑbēda ſibi cōpatit aliā ꝑbendā / multo foꝛtius ecclia curata ecclīam curatā: qꝛ ſi vinco vincētē te ꝛc. Preterea oēs ecclie vna ecclia ſunt.xxj.di.quis. Nec ob.qḋ dr̄ ꝙ ꝗ viuit de altari / ſeruire ei dꝫ: alˀs viuē nō dꝫ. Dic ꝙ ꝗlibet reſidēs ſiue nō reſidēs altari ſuit dū bn̄ faciat ꝛ bn̄ expēdat qḋ inde ꝑcipit: iuxta vulgare. de beau meſſa ꝗ de beau peſſa.ar.ſ.de mgr̄is.c. ſi.ſic no. Inno.de cle.nō reſi.c.ſi. vbi de hoc plene ꝑ ipſum. Ad ſoluēdū iſtud ꝯtˀū videdū eſt.ꝑmo ꝗ ſint bn̄ficia i ꝗbˀ ipſo iure ꝑ aſſecutionē ſcḋi vacat pꝛimū etiā ſine alio facto ſeu ſn̄ia hois. Scḋo ꝗ ſunt iſta beneficia ꝗ ſi nō vacāt ipo iure / ꝑmū vacat tn̄ ꝑ ſn̄iam alioꝝ ſuꝑioꝝ ꝑhabita monitiōe ipſiˀ nō tn̄ ꝑmū ſꝫ illud qḋ eligēdū nō duxerit. Tertia ꝗ ſunt illa ꝗ nō ipſo iure / nec ꝑ ſen- tētiā ſuꝑioꝛis vacāt ſed oīno ſunt cōpaſſibilia inter ſe. Ad cuiˀ euidētiā ſciēdū eſt ꝙ ꝗdā ſunt bn̄ficia ſuꝑma: ꝗdā dupl̄icia.ꝗdā ſimplicia. Suprema ſunt epatˀ ꝛ ſu- perioꝛa i ꝗbˀ nō eſt dubiū ꝙ aſſumēdo ſcḋm cū auctē pape ipſo facto vacabit pꝛimū.ſ.de trāſla.c.ij.ſi ſine auctē pape vtroqꝫ caret.ſ.de trāſla.ꝗto.i ſi. Dupli- cia ſunt dignitates iferioꝛes perſonatˀ ꝛ bn̄ficia curā aiaꝝ habētia / in quibˀ aſſumēdo pacifice poſſeſſionē ſcḋi cū titulo ipo facto vacat ꝑmū.ſ.ḋ ꝑbē. de multa. ꝛ in hoc caſu ꝛ in ꝑcedēti ſolˀ papa diſpēſat / nec valet ꝯſuetudo in ꝯtˀū: vt in.c.de multa.niſi eſſent depēden tes inter ſe / vel vnite: ſeu tenues. vt.ſ.de eta. ꝛ quali. cū te.x.q.iij.vnio.vel niſi vna cōmēdata eſſet ꝛ alia in titulata: iuxta decre.ſ.de elec. nemo.lib.vj. Sꝫ nūꝗd ſola tenuitas ſeu pauꝑtas eſt cā ſufficiēs ꝙ epi per ſe poſſint plures ꝯferre vni: vel plures poſſint abˀ vno ſi ne alia diſpēſatiōe a papa impetrari? Uidet ꝙ ſic ꝑ di cta iuris. Credo potiˀ ꝯtˀium: ꝛ ꝙ dictis iuribˀ ſit dero gatū ꝑ.c.de multa.ꝛ iō expedit ꝙ epūs ipſas vniat ſi ꝓ pter dicta aſſit paupertas: alˀs caderent ſub iſta pena. Sed nūquid depēdētes vel vnite ꝑſument tales eſſe ſi alˀs de hoc non doceat expreſſe / tn̄ eſt ꝑ.xl. annos ſic fieri cōſuetū? Nō credo ꝙ ſit actus ꝑſcriptibilis: cū ſi- ne inſtitutione canonica talia teneri non poſſint: ſicut dr̄ de decanatibˀ et eccl̄ijs curatis.j.dixi plene de hoc. Ola ꝟo alia ſunt ſimplicia. ꝛ in iſtis an ſint cōpaſſibi- lia necne. i.an duos ꝗs poſſit inſimul retinere diſtin- guit: qꝛ aut ꝗs tenet ea nō vt intitulata: ſꝫ vt ſimplicia

Canonie duas pn̄t ſine diſpenſatione teneri.

Beneficiatus nō reſidens ſatiſfecit dūmō bn̄ expēdat.

Beneficia ſūt triplicia.

Beneficia ſimplicia an ſint cōpaſſibilia.

bñficia: alʼs velut cõmendata: in q̄ caſu talis nõ cenſeẗ
clericus illiꝰ eccľie qua ḋs intitulatꝰ nõ eſt lʒ bñficia=
tus inibi ſit. vt no. xxj. q. j. c. j. ⁊ voco hic bñficiatũ ſine
titulo iſtos aliſtos portionarios pecimonarios ha
bẽtes altaria vel capellas pro miſſis defunctoꝝ. S. de
cle. nõ reſi. c. pe. de p̄ben. ſignificatũ. ⁊ idẽ de habẽtibꝰ
poſſeſſiones ad vitã. xvj. q. j. poſſeſſiões. ⁊ q. iij. illud.
xij. q. ij. q̄cũqꝫ. cũ ſi. et i hoc caſu crederẽ aliquẽ de iure
cõi poſſe hr̄e plures: maxie vbi alʼs ꝑ ſe non ſufficeret:
niſi forte ex iure ſpāli: puta p̄uilegio ſtatuto ſeu cõſue
tudine eſſet ꝓhibitꝰ. Sunt alia ſimplicia ⁊ intitulata
ſicut ſunt eccleſie rurales ſine cura. vel prebẽde alicu
ius eccľie collegiate vel cathedralis. lxx. diſt. ſanctoꝝ
lxxj. diſt. clericos. xxj. q. j. c. j. nec talis ſic intitulatꝰ re=
cedere dʒ ab illa in qua vocatꝰ eſt. vij. q. j. ep̄m. q̄ caſu
ꝓprie dr̄ clericꝰ talis eccľie. Sed in iſtis duobꝰ caſibꝰ
vltimis q̄ro de tribꝰ q̄ſtionibus. Prima eſt an de iure
q̄s poſſit duo talia bñficia vel vnũ duplex cũ alio ſim=
plici inſimul retinere. Scḋo an de ꝯſuetudine ſaltem.
Tertio an ex diſpẽſatione. Ad primã dicendũ eſt q̄ tã
titulata q̄ȝ intitulata vel etiã vnũ de illis cũ vno dupli=
ci q̄s retinere põt de iure ⁊ ꝯſuetudine romane curie.
vt. S. de p̄bẽ. extirpãde. §. q̄ vo. ꝑ Inno. ⁊ de prebẽ. ſup
eo. lib. vj. fructꝰ tñ illiꝰ p̄bende ſeu bñficij in q̄ nõ reſi=
det nõ ꝑcipiet: ⁊ ſic erit canonicꝰ ⁊ nõ p̄bẽdarius. ⁊ ſic
quaſi canonicꝰ honorariꝰ ad inſtar honorarij tutoris
ff. de admi. tu. ſi plẽs. §. ij. iſte eñ vocabiẗ ad cõcs tra
ctatꝰ. vt no. Hoſt. in. c. ſup inordiata. nec i hoc caſu ille
q̄ tali alʼs bñficiato dat ſcịẽter ſcḋo bñficiũ poterit ip̄m
cogere ad reſidẽtiam: qꝛ ſup eo tacite videẗ diſpẽſare
cũ eo. vt no. Inno. de cle. nõ reſi. c. ſi. ⁊ de p̄ben. cũ iam
dudũ. Quid ḡ erit de ꝯſuetudine i talibꝰ? Diſtingue.
qꝛ aut loq̄ris in eadẽ eccľia: aut i diuerſis. Si p̄io: nõ
põt diuerſa ſeu plura hr̄e. S. de ꝯſue. c. j. lib. vj. q̄ decre.
videẗ intelligi de intitulatis inibi ꝑpetuo q̄uis nole di
ctũ bñficiũ cẽſeaẗ: qꝛ ſecꝰ crederẽ de alijs puta p̄ſtimo
nijs: officialibꝰ: prioratibꝰ tꝑalibꝰ ſeu clauſtralibꝰ ſin

Cõſue= tudo põt q̄ñ= q̄ bñfi= cia con ditio= nare.

gularibꝰ vel alijs officijs ſiĺibꝰ. Si aũt loq̄ris in diuer
ſis eccľijs hic nõ poſſum dare certã doctrinã de cõſue=
tudinibꝰ/p̄uilegijs ſeu ſtatutis ſinglaribꝰ ſeu ſpālibꝰ
cũ ſint facti ⁊ in facto ꝯſiſtãt. S. de ꝯſti. lʒ. lib. vj. vnũ tñ
dico q̄ ſi ꝯſuetudo vel ſtatutũ cõditionet in ſua eccľia
bñficia: ſic q̄cũqꝫ bñficiatꝰ alʼs adipiſcaẗ bñficiũ i iſta
eccľia: eo ip̄o vacet illud. ⁊ ſint ambo bñficia i poſſe ſta
tuẽtis. primũ vacat de facto lʒ alʼs eſſet cũ ſcḋo cõpaſſi
bile de iure. niſi eſſent diuerſi collatores ⁊ collator pri
mi bñficij infra ſex menſes ꝯdiceret iuxta ea q̄ no. In=
no. S. de renũ. admonet. de p̄bẽ. de multa. ſic intelligo
qḋ no. ꝑ Inno. ⁊ Hoſt. S. de cõceſ. p̄ben. ſi eo. et dixi. S.
Quid ſi ſtatutũ dicat q̄ talis ꝯpellaẗ dimittere p̄muũ:
ſicut eſt i ſtatutꝫ eccľie barchinoñ. Dic q̄ i hꝰ caſu erit
opus facto hoĩs. nec crederẽ q̄ p̄ſe poſſet ep̄s agere
ꝯ talẽ ad dimittẽdũ primũ: ſʒ ꝯditiõaliter. ſ. ſi velit re=
tinere ſcḋm: ex q̄ nec de iure nec de ſtatuto aſſecutio ſe
cũdi aufert ſibi primũ. ſic intelligiẗ de p̄ben. referẽte.
Sʒ nunq̄d ꝯſuetudo ꝑ. xl. annos ſeruata poterit vice=
verſa incõpaſſibilia facere cõpaſſibilia vbi gr̄a. cõſue

Benefi cia incõ paſſibi lia an ꝑ ꝯſuetu dinem poſſint fieri cõ paſſibi lia.

tudo patiẗ q̄ decanꝰ ruralis q̄ hʒ viſitare: ⁊ archidia=
cono vel ep̄o referre: ⁊ ex hoc ꝓcurationẽ recipe: inſti=
tuere corꝑaliter rectores eccľiaꝝ vacãtiũ cuſtodiã ge
rere ⁊ tꝑe vacationis adminiſtrare diuia ⁊ exercitiũ cu=
re i ipſis habeat vna cũ decanatu tali vnã eccľiam cu
ratã illã vel iſtã ſi q̄ ſibi alʼs canonice ꝯferaẗ: nũq̄d ta
lis ꝯſuetudo excuſat ꝯ iſtã h̄ere. execrabilis. ⁊ a penis
eiuſdẽ? Videẗ q̄ ſic. S. de cõſti. cũ oĩs. in fi. cũ excuſet
in ſacramẽtis qḋ eſt fortiꝰ. xcj. diſ. ꝓuenit. Itẽ in mr̄i=
monijs. S. de ſpon. du. c. fi. dec og. ipi. ſup eo. tacite eñ
videẗ conſenſiſſe princeps ex q̄ ꝑ. xl. annos obſeruata
fuit incõcuſſe. ſaltẽ in maiori ꝑte eccľiaꝝ. vt de offi. ar
chi. ca. fi. ⁊ ſic cũ facti ſit: nõ vr̄ eã reuocaſſe ꝑ ſuã ḡñ a=
lem ꝯſtõnem in q̄ de ipſa nõ fuit facta ſpālis mẽtio vt
patet ꝑ. c. S. de cõſti. licet. li. vj. Cõtrariũ crede. nã ex=
preſſe dicit textꝰ q̄ q̄cunqꝫ receperit bñficiũ habẽs cu
ram aĺarũ annexã: ſi prius tale bñficiũ habebat eo ſit
ip̄o iure priuatꝰ. qḋ exponit Inno. dicens tale. ſ. curã

Cura aĺarũ habeẗ in du= plici fo ro.

habẽs ſtricte in foro aĩe. S. de peni. oĩs. ſiue large. ſ. ſi
habeat in foro contẽtioſo. de elec. dudũ. ⁊ hoc ſiue ha
beat in eccľia cathedrali/collegiata ꝓchiali vel ca=
pellania: ⁊ etiã lʒ nõ habeat ſpālem eccľiam vel in ec=
cleſia certa. hʒ tñ ſup certa loca iuxta. c. S. de p̄bẽ. ſup
eo. li. vj. de q̄ ꝑ Inno. in. c. de multa. et de offi. archi. cũ
ſatis. ex q̄ ſequiẗ q̄ ſi ſic intitulati in diuerſis eccleſijs
vel bñficijs erãt primo ip̄o iure priuati. ſequiẗ q̄ non
poſſidebãt ipſam a p̄ncipio aliqua poſſeſſiõe colorem
habẽte ſeu adminiculũ iuris: ⁊ ſic nõ p̄ſcribebãt. S. de
reg. iur. ſine poſſeſſiõe. li. vj. viij. di. q̄ iure. S. d̄ p̄ſcrip.
cũm. de reſti. ſpo. ex ꝑte. de reg. iur. bñfi. iũ. li. vj. maxi
me cũ in titulis bñficiorum q̄ oĩno ſunt ſingulares. vt
viij. q. j. olim poſſeſſio vniꝰ nõ iuuat aliũ: cũ in talibus

Benefi cioꝝ ti= tuli ſũt ſingu= lares.

non cadat ſucceſſio iuris vel facti. lʒ in caſu cadat ſuc=
ceſſio litis vel cauſe: vt. S. vt lite pen. ſi hi. in fi. li. vj. et
D. c. olim. et de p̄ben. c. j. de hoc etiã dixi. S. in extraua.
ſuſcepti. Nõ ob. S. de preſcrip. ſi q̄ in exigẽtibꝰ. lib. vj.
vbi nõ p̄ſcribũt priuati ip̄o iure: ſed eoꝝ ſucceſſores cũ
bona fide. in nr̄o aũt caſu nõ eſt dare ſucceſſorẽ. vt di=
xi. S. e. c. ⁊ alia rõ. ſ. q̄ ꝯſuetudo nõ valeat in tantũ gra
uamẽ eccľiaꝝ ⁊ derogationẽ pape ⁊ legis ſue: cũ intro
ducẽdo ꝯſuetudinẽ populus ſeu clerus habeat inten
tionẽ ſuã declarare ex ipſis factis. ff. de leg. l. de q̄bus
ſed ipſe clerus in factis pape nichil hʒ declarare cui
ineſt obſequẽdi neceſſitas nõ auctoritas imperandi.
xix. diſt. ſi romanoꝝ. ⁊. c. in memoria. maxie vbi exp̄ſſe
ſoli pape reſeruatũ eſt. ſicut eſt in nr̄o caſu. ſi. xciij. diſ.
illud. c. diſt. ꝯ morẽ. S. de cõſue. c. j. ⁊. c. q̄to. ⁊. c. vlti. cũ
ſiĺibus. Idẽ videẗ dicendũ de conſuetudine aliquoꝝ
monachoꝝ qua adminiſtratores puta prior etꝰ clau=
ſtralis camerariꝰ ſacriſta celerariꝰ vel ſiĺes poterunt
cũ ſua adminiſtratione tenere vnũ prioratũ extra vel
aliud bñficiũ ſi ſibi alʼs cõferaẗ. qḋ videẗ reprobari in
ꝑpetuis vt hic. ⁊. S. de prebẽ. cũ ſingula. lib. vj. ſecꝰ in
tẽporalibus. vt dixi. S. de priore clauſtrali: ⁊ de officia
libus eoꝝ: ⁊ ſiĺibus. Ad tertiũ q̄ queriẗ an poſſit: ⁊ q̄s
cũ talibꝰ diſpẽſare? Et videẗ q̄ nullus citra papã. qꝛ
ex q̄ talia bñficia facta ſunt incõpaſſibilia de iure ⁊ de
cõſuetudine vel ſtatuto: ⁊ ipſe conſuetudines ⁊ ſtatu=
ta aſſumũt vigorẽ a papa qui i eis tacite vel expreſſe
videẗ cõſentire ⁊ eis firmitatem dare. vt. S. de maio. ⁊
obe. ſi quis. ⁊ de hoc no. S. de cõſti. licet. lib. vj. ergo ci=
tra papã nemo poteſt diſpẽſare. nõ eñ ipſi ſtatuẽtes
ꝑ ſe ſtatuunt: ſed potius ipſe papa q̄ in ſuo canone de=
dit eis poteſtatem ſtatuẽdi. arg. S. de trãſla. inter corpo=
ralia. circa mediũ. ibi p̄ſertim cũ non ſine auctoritate
romani põtificis ⁊c̄. canonẽ. S. de maio. ⁊ obe. ſi q̄s. de
ſentẽ. excõica. ſi cõcubine. Immo videtur q̄ nec ipſe pa
pa ſaltem in his que ſunt ſtatuti vel cõſuetudinis. cũ
diſpẽſatio non faciẽs mentionẽ de alio iure ſpāli non
valeat. S. de preſcrip. cũ olim. ⁊. c. veniẽs. ſed papa nõ
põt diuinare oĩa iura ſpecialia. vt. S. de cõſti. licet er=
go ⁊c̄. Ad qḋ dicendum q̄ in ſupremis et duplicibus
papa. in ſimplicibꝰ vel vno ſimplici ⁊ alio duplici non
requiritur diſpẽſatio ex quo ſunt de ſe compaſſibilia:
vt hic. ⁊ no. de preben. cum iam dudum. ⁊. c. extirpan=
de. §. qui vo. per Inno. fallit primo niſi cõſuetudo vel
ſtatutum faceret ea incompaſſibilia. vt. S. dictum eſt.

Secũdo vbi exigitur perſonalis reſidentia in vtroq;. qr tũc ſup reſidẽtia alteri⁹ ordiarij diſpẽſatio reqrit. niſi forſan dicas q collator ſecundi ipſo facto ſup reſidẽtia diſpenſat in hoc q talí ſic aſtricto pmo bñficio cõfert ſcdm: vt no. Inno. de cleri. non reſi. c. ſi.

effectũ dimiſſionẽ pducere. ſufficit q alo ⁊ ꝓbo expſſo faciãt hoc cũ teſtimonio publico ibi vbi ſunt. et q hoc vt citius poterũt mittãt ⁊ denuncient dictis dioceſa. ⁊ hoc credo q ſufficit dũ tñ poſtea nullũ ius ſibi in ipſis vendicẽt nec p ſe vel p alios aliqđ impedimẽtũ apponant: quominus papa poſſit libere diſponere de eiſdẽ. ar. xxij. q. ij. faciat.

nia obtinere neqbãt: vnũ tñ ex dignitatib⁹ pſonatib⁹ officijs prioratib⁹ᵃ eccłijs vł bñficijs hmõi qb⁹ cura immineat aiaꝝ cũ dignitate pſonatu vł offõ prioratu eccłia vel bñficio ſine cura q hr̃e maluerint ptextu diſpẽſatiõisᵇ ſufficientis circa id eiſdẽ indulte poſſint licite retinẽ qᶜ tñ teneant eligẽ infra mẽſem nũerãdũ a tpe noticieᵈ ꝯſtõnis iſti⁹. ceterisᵉ bñficijs cũ cura vel ſineᶠ cura q ipſi⁹ diſpẽſatiõis pretextu tenebãt ⁊ q aliter añ nõ poterãt de iure abſq; diſpẽſatione aliq licite retinẽ q nos exnũc vacare decernimᵍ: coram ordiarijsʰ ſub teſtimonio publicoʰ infra idẽⁱ tps ꝓbalit

vel realitʳᵏ cũ effectu dimiſſis abſq; eo q ad illa nunq ſine noua collatiõeˡ ab eo q facere poterit faciẽda redire aut eorũ admiſtratiõi ſe imiſcereᵐ pſumãt. Alioqn tã his q aliſ oibus bñficijs q vtute hmõi nr̃i moderaminis retinere poterãtⁿ: vt pteret ſint ipſo iure priuati et pſus inhabiles ad ſilia beneficia obtinẽdaᵒ. ¶ Per hocᵖ aũt his q dignitates pſonatus officia priora tus vel alia bñficia curã aiarũ habẽtia ex diſpẽſatione q iusᵠ tribuat iuxta nr̃aꝫ diſpẽſationẽ moderationem pſcriptam obtinẽt et alia ſilia bñficia nr̃aꝝ vel eorũdẽ pdeceſſorũ auctẽ lr̃arum expectãtiũʳ

a ¶ Prioratibus. Collegiũ. ſ. bñtib⁹ ſeu eccleſiã parrochialẽ ſibi annexã: dũ tñ eccłia imediate p ipm priorẽ regat: qr ſec⁹ ſi p vicariũ perpetuũ: vt. j. §. fina.

b ¶ Diſpenſationis ſufficiẽtis. Diſpenſatio eñi erit ſufficiens ſi qcqd erat ipedimẽti relatũ i ipa fuerit: ⁊ expreſſe ſup oib⁹ diſpẽſatũ: alr nõ. vt. ſ. de elec. dudũ. ij. in fi. ⁊ ꝯſang. q dilectio. de pbẽ. nõ põt. lib. vj.

c ¶ Que. ſ. vnũ curatũ et aliud non curatum.

d ¶ Noticie. ſup. p quẽcunq; de iſtis ſcite. ⁊ ſic nõ a tpe publicationis facte in curia vel in pũincia. qr ſi intelligeret publicationis ita dixiſſet ſicut dicit noticie. ar. ſ. de deci. ad audientiã. ⁊. de cõceſ. pbẽ. qr diuerſitatẽ. cũ ſilibus. Io eñi q neſcit nõ dr poſſe experiri. ij. q. v. biduũ. ff. de calũ. annus.

e ¶ Ceteris. verſiculus eſt.

f ¶ Sine cura. alr tamen de ſe incõpaſſibilia de iure. vt. j. pater.

g ¶ Coram ordinarijs. id eſt dioceſanis non alijs. vt. j. eo. §. ceterum.

h ¶ Publico. ſ. tabellione vel pape vł imperatoris vel alio creato tñ ab illo q ptãteꝫ habuerit hũc creãdi ex ꝯſuetudine vel de iure: vt legit et not. ſ. de fi. iſtru. c. j. ⁊. ij. ⁊. c. cũ dilect⁹. ⁊. c. fi. ſi. ſ. de ele. vt circa. ⁊ de offi. ordi. ſi canonici. li. vj. an officiũ tale ſit volũtarie iuriſdictiõis intm q ex territorij creãtis ipm valeat exercere: vel poti⁹ ꝯtẽtioſe ⁊ ſic nõ poterit: nõ eſt materia ꝓpria. Sed de hoc notat Hoſti. ſ. ne cle. vł mo. ſicut te. Sed nunqd autẽticũ ſigillũ epi vel alterius plati ex. ⁊ teſtimoniũ publicũ? Nõ videt: qr ſi papa hoc voluiſſet adiecisset ſicut fecit in dicta decre. ſi canonici. et in c. vt circa: adiecit lr̃is qđ exponat ſigillo autẽtico ſigillatis. Credo q autẽticũ ſigillũ ſatis faciat teſtimoniũ publicũ: dũ tñ illi⁹ cui⁹ eſt ſigillũ pncipaliter nõ tãgat ſed alios potius marie ſubditos. arg. ſ. de ꝓba. poſt ceſſionẽ. ⁊. c. qm. ⁊ de teſti. a nobis. cũ ſi. vñ lꝫ in iudicialib⁹ nõ credat regulariter vni vel ei⁹ ſigillo. vt. ſ. de ꝓba. qm. in extraiudicialib⁹ tñ talib⁹ miniſtris et eorũ ſigillis circa officiũ ſuũ credit. arg. ff. de reb⁹ cre. l. magis. §. aliud. ſic Cõpoſt. ſ. de reſcrip. capitulum.

Sigillũ epi an ſit teſtimoniũ publicum.

i ¶ Idem tempus. ſ. ſex menſium.

k ¶ Realiter. dũ tñ eſſent preſentes in ſuis bñficijs alr ſi ſint in curia: vel alr lõge ita q pſentialiter hanc realitatem nõ poſſunt infra dictũ tps oſtẽdere: nec ad

l ¶ Noua collatiõe. q imediate eis fieri poterit etiã p ordinarios ſi alr bñficia iſti incõpaſſibilia dimitterẽt dũ tñ eſſet ordiarijs facultas diſponendi de iſtis cũ nõ ppter crimẽ: ſꝫ ſolo placito pape iſti huiuſmodi bñficijs ſunt priuati. ar. ſ. de elec. ſuꝑ eo.

m ¶ Se imiſcere. Et ſic eſt. ar. q imiſcens ſe beneficio q priuat⁹ eſt vel ſuſpẽſus: iure qđ leo obtinet priuat⁹ eſt ipo iure. qđ credo verũ vbi expſſit in penã hoc eſt in ipſa vel alia ꝯſtõne adiectũ: ſicut eſt hic. j. alioqn ⁊c. ⁊. ſ. de elec. cupiẽtes. §. ceterũ. li. vj. alr ſec⁹. ſed puniet arbitrio ſupioris. vt. ſ. de elec. ſtatuim⁹. in fi. lib. vj. ⁊ ibi p Hoſtiẽ. ſuſpẽſio eñi a bñficio nõ pcedit a claue nec cõprehẽdit ſub cẽſure noie: ſed ſuſpẽſio ab officio dũtaxat. ſ. de ver. ſig. querẽti. ⁊ de exceſ. prela. tãta. qđ patet. qr abbatiſſa lꝫ nõ habeat claues: vt. ſ. de peni. noua. nichilomin⁹ hãc penã infligit. vt. ſ. de maio. ⁊ obe. dilecta. alr per totum mundũ ſe extẽderet ſicut vſus clauis ſe extẽdit. vt. ſ. de treu. c. j. in fi. ⁊ tñ nõ trãſgreditur territorium proferentis eandem. vt. ſ. de elect. ſi compromiſſarius. lib. vj. cum ſimilibus.

n ¶ Poterãt. Quecunq; illa ſint: ſiue de iure cõi ſine diſpẽſatione mediãte eis cõpeterẽt et ex q dicit. ſ. oibus In ꝯtrium vr̃. nam ſola illa vr̃ eis auferre q obtinebãt ex diſpẽſatione ⁊ nõ alia. qđ vr̃ innuere pcedens ꝟbũ ibi: vtute hui⁹ nr̃i ⁊c. q ſec⁹ de alijs marie cũ ſit penalis hec ꝯſtitutio: ⁊ ſic reſtringenda. de peni. di. j. pene. ꝓ prima parte facit qđ ſequit et prorſus inhabilis ⁊c. huic tñ poſſet reſpõderi q turpius eijcitur et difficili⁹ q nõ admittitur hoſpes. ſ. de iniur. quẽadmodum.

o ¶ Obtinenda. Et ſic qui grauiter offendit principem multiplici pena punitur. ſ. de iudi. at ſi clerici. in fi. de exceſ. prela. grauem.

p ¶ Per hoc autem. quinta pars.

q ¶ Que ius tribuat. Scꝫ ſpeciale cum priuilegiũ ſit ius ⁊ lex priuata. iij. diſt. porro.

r ¶ Expectãtiũ. Et ſic habebãt ius ad rẽ tñ. vñ no. hic q ſuperueniẽs ꝯſtõ pũatiua forti⁹ opatur i bñficijs realiter poſſeſſis q in his in quibus tñ ius eſt ad rẽ. qđ eſt ꝯ decr. ſ. de ꝯceſ. pbẽ. qm. li. vj. Dic q nõ obſtat: qr ibi ſimplr reuocabat expectãtes ⁊ ius ad rẽ ſolũ obtinẽtes. hic ſub cõditione optiõe. ſ. ſeruata retinẽdi qđ

cū q̄b⁹ eſt vt illa cū vacauerit recipe ⁊ vna cū obtētis retinē licite valeāt diſpēſatū: noluimus derogari qn ea cū vacauerint ifra dicti tpis ſpaciū poſſint eligē: ⁊ dimiſſis aliis recipe i forma pſcripta ac licite retinē: penas ſiles incurſuri ſi hmōi nr̄e ɔtraire pſumpſerit ſanctiōi. ¶ Porro[a]. qr q̄rūdā oclos ſic auare[b] cupiditatis viciū excecauit ꝙ pl'a talia bñficia ſil' abſqȝ diſpenſatiōe canonica retinere pſumūt[c]: nos de illis pn̄ti decreto ſtatuim⁹ vt oīa ⁊ ſingl'a bñficia ſic detēta (illo tn̄ retēto qd̄ vltio receperit dūmō in eo ex collatiōe canōica[d] ɔpetat ius eiſdē[e]) ifra tp̄s vt pſcribit limitatum ꝟbo⁊ facto ac ſine fraude: corā ordiariis ſub teſtionio ſilit' publico dimittē teneant. ꝙ ſi nō fecerint[f]: ⁊ illo ſint ip̄o iure priuati i q̄ ius eis al's ɔpetebat: ⁊ ihabiles[g] penit⁹ ad quecūqȝ obtinēda eccl'iaſtica beneficia cenſeantur. ¶ Qui vero[h] deinceps[i] receperint dignitatē vel pſo

velle: q̄ optio nō poſſet hr̄e locū in hoc caſu niſi adhuc ꝑdurarēt ius iſtis expectātib⁹. qd̄ fit ne ſint deterioris ɔditiōis q̄ alii ⁊ ꝙ ɔſtitutio ſit oib⁹ equa. ⁊ ne eorū ipetratio multis expēſis ⁊ laborib⁹ obtēta eis penitus ſit dānoſa: cū ignorēt meritis qd̄ obtinebant rōne expectatiōis. qr de futuris nemo cert⁹. ⁊ ſic optare nō poterāt. ⁊ ſic impeditis nō imponit̄ cōſtitutio: ſicut nec ignoranti currit tp̄s vt. ff. d ɔſti. c. ij. de elec. eis.

Futura ſunt incerta.

a ¶ Porro. ſexta pars.

b ¶ Auare. auaricia eīn eſt idolo⁊ ſuit⁹. vt ff. de pbē. auaricie. ⁊ d elec. auaricie. li. vj. nam ipa excecat poſſeſſores ſuos: vt in. d. c. auaricie.

c ¶ Preſumūt. Hec pſumptio inducit infamiā furti ⁊ pctm̄ mortale vt. ff. de elec. dudū. ij. vbi de hoc. nā p iſtud qd̄ erat expulſiuū olim alio⁊ ex quo alia erāt ſibi incōpaſſibilia vr̄ aliis tacite renunciaſſe ⁊ ipſa p derelicto habuiſſe iuxta decr̄. ff. de pbē. de multa. xxj. q. ij. ſi q̄s iā tranſlatus. ar. xxxij. q. ij. cū renunciat̄. nā ſicut clau⁹ clauo retundit̄: ſic vnū bñficiū alio. de iſtis tn̄ incōpaſſibilib⁹ dic vt in. c. de multa. p hoc eīn vr̄ ſublata opinio Bar. poſita. ff. de offi. or. ordinarij. lib. vj. que videt̄ in talibus dare electionē de quo dic vt ibi ⁊ in ſequēti glo.

d ¶ Ex collatiōe canonica. Hoc vr̄ impoſſibile ꝙ ex quo q̄s pmo tenebat pl'a bñficia curata ⁊ incōpaſſibilia ſine diſpēſatiōe: ⁊ ſic p ɔñs erat vt fur/ infamis/ et ineligibilis/ ⁊ in mortali pctō ɔſtitut⁹. vt. ff. d elec. dudū. ij. ꝙ tali canonice poſſit aliud dari. imo dicit decr̄. ꝙ niſi pri⁹ talia ſic ſine diſpēſatiōe obtēta libere ⁊ ſpōte reſignet: collatio facta de aliis penit⁹ nulli⁹ eſt momēti: vt. ff. d offi. or. ordinarij. in ſi. Pōt dici ꝙ illa loq̄tur vbi pl'a tenebat illicite anteq̄ vltimū aſſeq̄ret̄ vl' vbi illa pora hēbat licite cū diſpēſatiōe: ſed nō erat in ea ꝙ nō poſſet aliud recipere ſed hic vbi duo tn̄: ſic ꝙ ante aſſecutionē ſecūdi licite tenebat pmū: ⁊ ſic cōcordat ibi cū decre. de multa. ff. de pbē. Cū decre. de multa. vr̄ iſti ſilis oino. ſȝ huic ɔdicit etiā l hoc qd̄. ff. dixerit pl'ima: qd̄ ꝟbū pl'a q̄ duo vr̄ ɔphendere. q̄re vr̄ poſſit⁹ ꝙ ſpāl's ſit hec ꝓuiſio p quā papa vult talib⁹ ꝓſpicere efficiēdo grām. ſ. ꝙ dato ꝙ in nullo de iſtis haberēt ius. poſſint tn̄ vigore hui⁹ decre. vltimū retinere: al's eis canonice collatū. qd̄ denotat hoc ꝟbū al's. q. d. non erat oino canonica collatio ꝓpter pluralitatem q̄ hoc ipedierat. ſȝ al's. i. ſi nō eſſet pluralitas canonica erat. aliter nō video ꝙ poſſet reſponderi dictis decre. dudū. ⁊ ca. ordinarij. Un̄ iuxta hoc vidi dubitari an obtinētes plura bñficia de ſe incompaſſibilia ſine diſpēſatiōe habeāt vocē in electiōe: ⁊ ſic an poſſint eligere actiue. ſcd̄o an poſſint eligi paſſiue. tertio an ſi quis elect⁹ fuerit poſſit ſecū p inferiorē papa ſine reſignatiōe diſpēſari. vn̄ planū eſt ꝙ ⁊ talis cū ſit in pctō mortali. vt no. glo. ff. de elec. dudum. in ſi. ⁊ ſic quo ad ſeipm tn̄ ſuſpenſus: nō quo ad alios: non dȝ in officio ſuo vitari vt legit̄. ff. de vi. ⁊ ho. cle. queſitū. imo ſi acquiſiuit bñficiū poterit cū eo p ſuū epm diſpēſari ꝓut videnṫ no. Inno. ⁊ Hoſtie. ff. de tēp. ordi. dilect⁹. et de cle. ex. poſtulaſtis. glo. in ꝟbo. diſpēſare. qd̄ credo verū niſi dictū pctm̄ nō habebat infamiā publicā ſeu reſtitutionem rei aliene ſibi annexas: nec ſi tale qd̄ al's ipediat de ſe executionē ordinū vel officii poſt ꝑactā penitētiā d quo p Inno. ff. d deſpōſa. ipu. ad diſſoluendum. ⁊ de renū. niſi. ſicut eſt iſte. niſi forſan aliud ſit poſt dimiſſiōem illo⁊ bñficio⁊ q̄ iniuſte detinet. vt in ca. dudū. Sȝ an poſſit eligere vl' eligi q̄rit̄: ⁊ ꝙ poſſit eligere ē arg. ff. d elec. cū vintoſi. niſi ſuſpenſus p trienniū a bñficiis ꝓ eo qr inſufficientem elegit ſi interim imineat electio: eligere poteſt. ſa. etiam. eo. c. ꝑpetuo. lib. vj. Item etiam ꝙ eligi poſſit facit. ff. de iure iur. ſicut noſtris.

Electō an ipediat ꝓpter bñficio⁊ incompaſſibilitatem

e ¶ Ius eiſdē. al's ſub audi q̄ ꝓpter pluralitatem.

f ¶ Qd̄ ſi nō fecerint. ꝟſi. Guil. de monte laudano.

g ¶ Inhabiles. ſup. ꝑpetuo/ ex q̄ ifra ſex dictos mēſes nō cōpleuerint pmiſſa. ⁊ in hoc addit̄ ad decre. dudū. p quā tenet Inno. ꝙ ſtatim libera dimiſſiōe facta de illis bñficiis q̄ iniuſte tenebat deſinebat eſſe ſuſpēſus ineligibilis ⁊ infamis. qd̄ intelligebat Hoſti. ff. de reſcrip. poſtulaſti. in ſi. i reſtōne pri⁹ tn̄ fctā de fructibus male pceptis: ātea ꝟo nō. hic aūt idefinite ⁊ ſic ꝑpetuo eos ihabilitat. qui eīn ſimplr̄ deponit̄: ꝑpetuo deponit̄. vt. l. di. c. j. l ſi. qd̄ crederē verū ſi pena iponeret ꝓ crimine cū cauſe cognitiōe et diffinitiue: ⁊ bñficia talis ſtatim poſſint ɔferri ex q̄ eſt p ſnīam dānat⁹. ſi ꝟo interloquēdo nō expſſa cā tūc vſqȝ ad abſolutionē intelligit̄ ſuſpēſus: nec rūpat̄ neruus eccl'iaſtice diſciplīne. Si ꝟo fuerit cā expſſa vt qr ꝓ cōtumacia vel offenſa. tūc vſqȝ q̄ d illis ſatiſfaciat. ſȝ vbi ꝓ ɔtumacia vt hic vr̄. tūc nō eſt ꝑpetua pena ſimplr̄ appoſita: ſed tēpalis tn̄. i. q̄diu ɔtumacia durat. vt. ff. de ɔſti. ex litteris. vbi de hoc. quare hec decre. videt̄ intelligenda ſm dictas opi. doctorum: ſed prima videt̄ verior. ſ. ꝙ pena ſit perpetua: p hoc ꝙ ponitur. ī. in ꝟſi. alioquin ibi extunc ⁊c. vbi inhabilitant̄ quo ad ordines ⁊ quo ad quodcunqȝ aliud beneficium. ⁊ priuant̄ etiā licite obtentis. magnum etenim crimē eſt tantā inobedientiam cōmittere aduerſus ſic deliberatā et ſic expreſſam principis voluntatem: ⁊ ideo ſatis ꝓ crimine potiuſqȝ pro contumacia videt̄ dicta pena infligi. ar. ff. de malo. illud. lxxxj. di. ſui ſunt pbri. cum ſi.

h ¶ Qui vero. vij. pars.

i ¶ Deinceps. Hoc intelligas de his in quib⁹ tempore cōſtitutionis nō obtinebat ius in re: ſed ad rem: vt. ff. dicitur in § p hoc. quem tantū iſte § reſpicit. ſecus autem eſſet de vacātibus al's q̄ per iſtā ɔſtōnem in quib⁹ antiqua iura nō ꝑmutant̄: cū p ſpecialē ꝓuiſionē cōia iura regulariter nō tollant̄. j. q. vj. exigunt

xxx.diſtin.per totum.⁊ ſic q̃tum ad hoc eſt cõſtitutiõ ius iuris noui/non autẽ recitatiua antiqui. ſimile de. hoc legitur.ſ.de preben.de multa.

a ¶ Illud quo ipſe iure.de quo.ſ.de prebẽ. de multa.⁊.c.ex.licet epiſcopus.lib.vj.

ſicut epi de ſuis ꝑpꝛijs nũq̃d cẽſebit dioceſanus ipſe abbas in hoc caſu? Nõ credo cũ hic ſit ſpãlis ꝓuiſio a qua recedendũ nõ eſt.⁊ ſi ꝑ q̃ dura ſit.ff.q̃ ⁊ a q̃b⁹. l.pſpexit.⁊ ſic erit hic caſus eṗalis q̃ cõputet int̃ illos deq̃b⁹ no.hoſt.ſ.de viur.cũ tu.

natũ ſeu officiũ: aut aliđ bñficiũ curã aiarũ habens annexã ſi ãtea ſiĺe bñficiũ obtinebant: illud^a q̃ ipõ iure poſtq̃ ſcđi poſſeſſionẽ habuerit: vel ꝑ eos (oĩ dolo ⁊ fraude ceſſantib⁹) q̃min⁹^b habeãt ſteterit^c priuati noſcunt̃: abſq̃ more diſpẽdio: i ordinarioꝝ manibus dimittẽ debeãt pari mõ^d Alioq̃n^e extunc ſint ipſo iure ſecũdo^f priuati ⁊ nedũ ad ſacros ſuſcipiẽdos ordines: q̃n etiã ad habẽdũ q̃đcũq̃ aliud eccĺiaſticũ bñficiũ inhabiles reputent̃. ¶ Que^g oĩa ⁊ ſingula bñficia vacatura^h vt p̃mittit̃ vĺ dimiſſa/nr̃e ⁊ ſedis^i apĺice diſpoſitiõi de ipſorum fratrũ ꝯſilio reſeruam⁹: inhibẽtes ne q̃s p̃ter ro.põ. q̃cunq̃ ſit ſuꝑ hoc auc̃te munitus de hmõi bñficijs diſponẽ/ vĺ circa illa ꝑ modũ ꝑmutationis vĺ aĺs inouare hoc q̃quo mõ^k p̃ſumat. ¶ Nos^l eñ ſi ſecus actũ ſeu attentatum fuerit irritũ decernim⁹^m ⁊ iane. ¶ Ceterũ^n ordinarios itelligim⁹ in caſib⁹ ſupraſcriptis ep̃os^o in quoꝝ ciuitatib⁹ vel dioceſib⁹ cõſiſtũt bñficia ſeu aliq̃đ eoꝝ q̃ debẽt ſm p̃miſſa dimitti aut ipi q̃ ea debẽt dimittere ꝯmorant̃: vel eccĺijs cathedralib⁹ vacãtib⁹ capitula^p earũdẽ. Et hi^q de bñficijs tã dimiſſis^r q̃ vt p̃mittit̃ ꝑditis^ſ nos ad apĺicam ſedẽ certificare ſtudeant q̃ꝑmũ ꝯmode^t poterunt indilate: vt de illis ſalubriter diſponere valeam⁹^v. ¶ Quãtũ^x aũt ad modificationẽ^y ꝑſonatuũ attinet antefatã: illa dũtaxat ⁊ nõ alia bñficia eccĺiaſtica q̃cũq̃ noie nũcupent̃: curã habere cẽſem⁹ que parrochias habent in quibus eſt animarũ^z cura annexa: nõ per vicarios ꝑpetuos^2 ſed ꝑ rectores aut miniſtros bñficioꝝ ipſorum vel illorum temporales vicarios exercenda: necnõ^a

b ¶ Quomin⁹ habeãt. ſ.abeũdi poſſeſſionem

c ¶ Steterit. ſ.ſ.đ elec.ꝯmiſſa.§.ann⁹.li.vj.

d ¶ Pari mõ ſ.īfra ſex mẽſes ſub teſtionio publico ꝓbaĺr/realiter ⁊ cũ effectu

e ¶ Alioquin verſiculus.

f ¶ Secđo ⁊ ſic hic iſto.ſ.ſcđo i q̃ ius habebat ⁊ ſbito. ſ. p̃mo in q̃ nõ hẽbat ius ⁊ i hoc addit̃ ſcđa pena ad dictam decr̃.đ mĺta. nã p̃mũ erat ibi.ſ. q̃ eẽt p̃mo bñficio ipõ iure p̃uatus: ⁊ ſcđo p̃uaret̃: ſ3 hodie i caſu huius.c.ſunt ipõ iure priuati vtroq̃ vt ḣ p3. tertia: vt ſint inhabiles ab ordinib⁹ ſuſcipiẽdis q̃rta a q̃cũq̃ bñficio: vt.j.ſequit̃

g ¶ Que oĩa. viij.pars.

p ¶ Capĺa q̃ ſuccedũt i adminiſtratiõe eccĺe vacãt.ſ. đ maio. ⁊ obe. eṗalis.li. vj.de here.cũ ex iniuncto.in ſi.

q ¶ Et hi.verſiculus.

r ¶ Dimiſſis Per inobediẽtes huic ꝯſtitutioni

ſ ¶ Perdit.ſ. ſu.ꝓpt penã huius ꝯſtõis vbi rebelles vel inobediẽtes in dimittendo eſſent

t ¶ Q̃ꝑmũ cõmode.ſimi.ſ.đ. elect.cupientes §.j. in ſi.lib.vj.

v ¶ Valeam⁹ Et ſic ex h⁹ ⁊ ex multi ſ. poſſet appeti hec ꝯſtõ ſpãlẽ ꝓuiſionẽ ꝯtinet.nec i aliq̃ papa intẽdit ꝑ iſtã decr̃.đ mĺta. vel alia iura de hac mãtia loq̃ntia q̃tũ ad alia bñficia corrigẽ vĺ i aliq̃ imutaĺ nec eſt i alijs ad ꝯñam trahẽda.

h ¶ Vacatura. Ut p̃mittitur: vt q̃ eliget q̃đ mallet vbi plura tenebat cum diſpẽſatiõe: vel retinebit vltimũ vbi alia tenebat ſine diſpẽſatiõe. vel primum vacabit q̃đ licite obtinebat vbi ſcđm adipiſcit̃ in quo habebat ius ad rem tp̃e quo iſta conſtitutio fuit facta/ aĺs ꝯ. vt.ſ.vel q̃ oĩbus ipſo iure priuatus erit ſi hãc decre.non ſeruet.et ſic poſſunt eſſe vacatura propter ipſam decre.altero de quattuor modis.

i ¶ Sedis apĺice. Et ſic durabit ꝑpetuo hec prouiſio cũ ſedes ipſa nõ moꝛiatur.vt.ſ.de reſcꝑ. ſi gratioſe.lib.vj.xij.q.ij.liberti.

k ¶ Quoquo mõ. Et in hoc caſu ceſſabũt ꝓuiſiões illarũ decret̃.ſ.de p̃ben.ſtatutũ.⁊.c.apĺica.lib.vj.cũ nõ ſit mirũ ſi ꝑ ſpãle gñali ⁊ ꝑ vltimũ p̃oꝛib⁹ deroget̃. ſ.de reſcrip.c.j.⁊ de offi.dele.ſuꝑ queſtionũ.in prin.

l ¶ Nos enim.verſiculus.

m ¶ Decernim⁹ irritum. De hoc decreto.dic.vt.ſ. de elec.ſi eo tp̃e.⁊ de cõceſ.p̃ben.q̃ cunctis.lib.vj.

n ¶ Ceterum.nona pars.

o ¶ Ep̃os. Et ſic ſtricte accipit̃ ḣ ordiari⁹ ꝓ dioceſano tñ: aĺs aũt regulariť accipit̃ ꝓ p̄lato alicui⁹ eccĺie maxie in bñficijs ad plenã eoꝝ collationẽ ſpectãtib⁹ ſ.de elec.l3 canõ.⁊ de of.ordi.li.vj.Quid ḡ erit đ illis rectoꝛib⁹ quib⁹ ex p̃uilegio abbas cluniaceñ.ꝯmittit curã aiaꝝ: inſtituit ⁊ deſtituit: ⁊ facit ꝑ quẽ vult eṗm ordinari ⁊ breuit̃ in oĩb⁹ ⁊ ꝑ oĩa diſponit đ p̃bris ſuis

ar.ij.q.vij. exigunt.xix.diſt.ſciendum.cum ſi.

x ¶ Quantum.x.po.Guil.de mõte laudano.

y ¶ Modificationem. Hoc enim reſtrictionẽ denotat vt.ſ.de verbo.ſigni.tranſmiſſe.

z ¶ Aiarum.cura exercẽda.ſ.in foro aie vt hic: ſiue in foro contentioſo.vt.j.ibi:necnõ. ergo a ꝯtrario ſenſu de bñficijs ſimplicib⁹ etiã ordinẽ p̃bĺalẽ diaconalẽ vel aliũ ſibi annexũ ex q̃ aĺs curã nõ hñt: nõ intromittit ſe hec conſtitutio: ſed de curatis dũtaxat ad hoc q̃ dicant̃ priuati ipſi obtinentes.vt.ſ.patet. Cura duplici foro exercet̃.

2 ¶ Perpetuos. In hoc deuiat a decre.ſ.de p̃bẽ.cũ ſingula.in p̃n.li.vj. ⁊ eſt caſus diuerſus nõ aduerſus S3 q̃ eſt rõ diuerſitat̃? Dico q̃ ãbitio monachoꝝ cui ſoli dicta decr̃.cũ ſinĝla. obuiat tãto dãnabilioꝛ ẽ q̃to ipſi mittẽdo manum ad aratrũ: reſpiciẽdoq̃ retro: in ipis auaricie accẽdit̃ appetit⁹.vt.ſ.de elec.q̃rũđã.li. vj.ḣ aũt vniuerſos ꝓſpicit. vĺ aliẽ.hec ꝓuidet circa incõpaſſibilia ſpãlr: illa ꝟo circa multiplicia q̃cũq̃ ſint gñalr. Uñ notab̃ ex h⁹ ẽt ꝟbo ꝑpetuos/q̃ iſta decr̃.ñ aſtrigit tp̃ales officiales ep̃oꝝ ſeu miſtros ſicut ſunt p̃ores clauſtrales officiales ep̃oꝝ ſeu vicarij/pnlarij/ celerarij/ſeu ſiĺes q̃ de ãno i ãnũ in ſuis mõaſterijs cõmutãt̃ vt đ h⁹ dixi.ſ.

a ¶ Necnõ.ſ.locut⁹ eſt pa pa de cura q̃ exercet̃ in foro aie: nũc loquit̃ de illa q̃ exercet̃ in foro cõtentioſo quã vocat tex.ſpãlem iuriſdictionẽ.ſ.de p̃bẽ.ſuꝑ eo.lib.vj.de elec.dudũ.§.tandẽ

etiā illa[a] quoꝝ miniſtris rōne bñficiorū[b] hmōi cōpetit viſitare[c]:inqrere[d]:pcurationes[e] recipere ſuſpēdere[f] excōicare[g]:ſeu[h] ab excōicationis ⁊ ſuſpēſionis ſententijs abſoluē[i] de conſuetudine[k] vel de iure[l] iuribꝰ alijs de aīarū cura lo=

a ❡ Illa. Scilʒ beneficia.

Subiecta talia ſunt qualia ꝯmittūtur ab eoꝝ ꝓdicatis

b ❡ Ratione bñficioꝝ. Not. ꝙ ex hoc ꝙ cōſuetū eſt exerceri ꝑ miniſtros bñficioꝝ talia ipſa bñficia indicari iuxta hoc qḋ dr. Talia accipi ſubiecta ꝗlia ꝓdicata ꝯmittūt. vt no. glo. ꝫ. de deci. dudū. in fi. ⁊ ſic nō curemꝰ de noibus bñficioꝝ: ſed de his poti' ꝗ ſolita ſunt fieri per miniſtros ipſoꝝ cū officiū iſtarū perſonaꝝ eccl'iaſticarū ſubiectarū regule ſicut ſunt canonici/archipbři/et ſimiles: de quibꝰ habes. j. q. iij. ſaluator. ẜm diuerſas cōſuetudines circa diuerſa verſeť. ⁊ ideo illis titulis de offi. archi. ⁊ ceteroꝝ ſequentiū nō potuit dari certa doctrina de certis officijs certis dignitatibꝰ applicādis: immo vnū ⁊ idē officiū certis qñqꝫ officialibꝰ applicať: ſicut vides de ſacriſta et cuſtode ꝗ hñt ſibi cauere de oleo. vt. ꝫ. de offi. ſacri. ⁊ cuſto. vñ videbis ꝙ in eccl'ijs aliqbus archidiaconatꝰ ſint oīno ſine cura aliqua ⁊ iuriſditione ſicut eſt in eccl'ia valētina et ꝓpoſitatus ſicut ſunt illi de quibus no. Inno. ꝫ. de prebē. de multa.

Foꝝ ſpūale ꝯtētioſum habēs qd exercere pōt.

c ❡ Viſitare. No. hic ſubſequēter. vj. ꝗ ad ſpūale forū ꝯtētioſū ſpectāt. ſ. viſitare: inqrere: pcurare: ſuſpēdere: excōicare: abſoluere ab excōicatiōe ⁊ ſuſpēſione Septimū apponit decre. dudū ꝭ. tandē. ſ. interdicere quoꝝ etiā alterū tñ ſufficeret ꝑ ſe qꝫtū ad penā huius ꝯſtōnis. qḋ patet in hoc qḋ .l. addit ſeu/qḋ totā orōnez alternatiuā facere videť. vt. ꝫ. de reſcrip. iter ceteras Quid ḡ erit de iſtis prelatis religioſis ſeu ſecularibꝰ ꝗ eccl'ias in ꝗbꝰ hñt ꝑpetuos vicarios ꝗs ꝓſentāt epīs ⁊ ibi rōne tꝑaliū de ꝗbꝰ hñt eis rñdere: ſemel in anno viſitāt ab antiꝗ de ꝯſuetudine ⁊ pcuranť? Nō videť hře locū hec decre. cū rōne alicuiꝰ ſpūalitatis hoc non faciat: ſed rōne tꝑalitatis dūtaxat. ⁊ iō cū nō attingāt aliqḋ qḋ verſetur circa ſubiectionē regule/nō hʒ locū hec decre. ſecꝰ aūt ſi viſitatio tēderet ad aliqḋ tāgens diuinū officiū qꝫtūcūqꝫ modicum ſicut faciunt aliqui archipbři ꝗ non habent dū viſitant inquirere: niſi de cuſtodia euchariſtie/⁊ pānis altaris/⁊ ſimilibus: ita ꝙ non excōicant: nec corrigunt: al's non abſoluunt. de quo dic per Inno. ⁊ Hoſtien. ꝫ. de cenſi. auctoritate.

Seu/alternatiua ꝓcedentia ⁊ ſequētia reſpicit

d ❡ Inquirere. ❡qꝫtūcūqꝫ de modicis rebus: dū tamen ſint tales que ſint eccleſiaſticis regulis ſubiecte Secus de mere prophanis. vt. ꝫ. dixi.

e ❡ Procurationes. Que rōne viſitationis: et ſic de iure debētur. qꝛ ſecus ſi rōne cōſuetudinis/ pietatis/ vel conſtitutionis ſint al's ſine viſitatione debite. de quibus loquitur iura. xviij. q. ij. eleutheriꝰ. ꝫ. de ſup. neg. prela. c. ij. de preſcrip. cū ex officij. que tales in aliquibus locis vocantur alberge/vel cene.

Abbatiſſa ſuſpendere pōt licʒ claues eccleſie non habeat.

f ❡ Suſpēdere. Tali ſuſpēſione. ſ. ꝗ pcedat a claue de qua. ꝫ. de exceſ. prela. tāta. ⁊ ꝗ attingat diuinū officiū. vt. xj. q. iij. ſi ꝗs epūs vtroqꝫ. al's aūt nō pōt intelligi de alia ſuſpenſione ꝗ ſuſpendiť ꝗs a ſolo bñficio vel alijs actibꝰ tꝑalibꝰ. a ꝗbꝰ etiā ſuſpēdit abbatiſſa ꝗ nō hʒ claues. ⁊ alij ſcl'ares. de ꝗbꝰ. ꝫ. de ma. ⁊ obe. dilecta de peni. nona. de elec. ſi cōpromiſſariꝰ. li. vj. nec de illa de qua loquūtur iura. ꝫ. de tēpo. ordi. ex tenore. et ca. ꝙ tranſlationē. vbi de hoc ꝑ Hoſtien. de peni. omnis.

Excōicare qd

g ❡ Excōicare. Qḋ eſt extra cōionē hoīm ⁊ pceptionē ſacramētoꝝ aliquē ponere: ſiue diſtrahat a cōione hominū tñ: ſiue ſacramentoꝝ tantū: ſiue vtriuſqꝫ. et intelligo ſi exercendo iuriſditionē in foro contentioſo ſolēniter hoc faciat. qꝛ ſecus ſi tāꝗꝫ ſimpliciter curatꝰ iuxta decre. ꝫ. de offi. ordi. ſi ſacerdos.

h ❡ Seu. Iſta eſt alternatiua. de qua. ꝫ. dixi ꝗ omnia precedentia ⁊ ſubſequētia reſpicit. argu. ꝫ. de appel. ſecūdo. ⁊ c. inquiſitioni.

i ❡ Abſoluere. Et ſic no. ꝙ nō ſemꝑ qui excōicat abſoluit. vt de ꝯſe. diſt. iij. ſane. de ſen. exc. ex tua. ⁊ c. ꝗcūqꝫ. li. vi. C. vbi ſenatores. ꝗ tiens ꝭ. adeo. C. de offi. pcōſul. l. ij. Cōtra. de pe. diſtin. j. verbū. vbi dť ꝙ dñs par ius ligādi ⁊ ſoluendi eſſe voluit: ex quo vtrūqꝫ pari cōditione ꝓmiſit ergo qui ſoluēdi ius nō hʒ: nec ligādi. de quo dic vt ibi.

Iuriſditionē hñt alıqui in ſuos ſeruitores.

k ❡ De cōſuetudine. Puta archidiaconis/vel abbatibus ſeu al's in dignitate cōſtitutis. vt in. c. dudū. ij. ⁊ requiriť ꝙ talis ꝯſuetudo ſit al's legitime ꝑ. xl. annos preſcripta. vt. ꝫ. de ꝯſue. cū tāto. in fi. vbi de hoc. ⁊ dixi plene in extrauagā. ſuſcepti. Sed ꝗd erit de ſingulis canonicis vel alijs clericis ciuitatꝭ vel dioceſis belluacen. ꝗ ex indulgētia vel cōſuetudine habēt iuriſditionem ſuꝑ ſeruos ſuos: nō tñ ꝙ poſſint excōicare: vl' al's ſpūaliter ſeu corporaliter coercere eoſdē vt legiť. ꝫ. de fo. cōpe. cū cōtingat. vel de illis ꝗ habēt parrochiales eccl'ias prebēdis ſuis annexas: in ꝗbus iuriſditionem ſpūalē obtinēt: ⁊ etiā curā aīarū ẜm quoſdā de quibꝰ loquiť ca. ꝫ. de preben. ſuꝑ eo. lib. vj. nūquid tales poterūt tenere vnū bñficiū curatū: cū talibꝰ bñficijs vel prebēdis/al's de ſimplicibus? Credo ꝙ ſic. maxime ſi exponas in. c. cū cōtingat/coertione ſub. tꝑali nō ſpūali coertione iuxta. c. ꝫ. de verb. ſig. querēti. ꝓut expoſuit ibi Hoſt. qꝛ iuriſditio tꝑalis nō reddit bñficiū curatū: nec al's incōpaſſibile alijs. Hoc idē facit ꝓ iſtis archidi. vel alijs bñficiatis ꝗ lʒ habeāt villas vel caſtra ſuis bñficijs al's ſimplicibꝰ annexa in quibꝰ iuriſditionem obtinēt tñmodo tꝑalē: nō tñ ꝓpter hoc eoꝝ bñficia curata diceňť. Et idē credo de iſtis eccl'ijs ruralibus in quibꝰ rectores decimas ⁊ primitias percipiūt: nullā tñ curā aīaꝝ exercēt inibi: vel qꝛ nō ſunt ibi parrochiani. vel qꝛ ſi ſint: qꝛ forte ſuꝑuenerūt ibi aliq bordalarij: vel al's ab antiꝗ ſunt ibi pauci ignꝰ cura tñ aīaꝝ illoꝝ ꝑ vicinos pbřos ab antiꝗ exerceť. ⁊ oblationes et ſiīa ipſis ſoluūt. qḋ pōt fieri de iure. ꝫ. de deci. cū ſint hoīes. ⁊ c. in aliqbꝰ. i fi. Sicut nec religioſi pñt dici curati: lʒ decimas ⁊ primitias alicuius parrochie ꝑcipiāt ex aliꝗ titulo iuſto. ꝫ. de deci. ſtatuto. lib. vj. et c. religioſi. cōcil. vieñ. Ad decre. ſuꝑ eo. dic ꝙ illa cura vel iuriſditio ſpūalis non ineſt ibi prebēdis ꝗ ſunt ꝓncipales: ſed eccl'ijs potius ꝗ ſunt acceſſorie. ⁊ ſic eccl'ia non iudicať ibi: vt ꝓncipale. ar. ꝫ. de preben. extirpande ꝭ. ꝗ vo. ⁊ ſic ꝯſuetudo dat iuriſditionē. qꝛ ſi nedum ipſam dat cōſtitutis in dignitatibus immo ⁊ priuatis ꝑſonis: vt l decre. cū cōtingat. nec alibi eſt ita exꝓſſum vt no. Hoſtiē. nō tñ pōt dare ꝑtātem excōicandi talibꝰ priuatis ꝑſonis. vt. ꝫ. de offi. archi. cū ſatis. nec degradādi ſeu deponēdi. vt. ꝫ. de elec. trāſmiſſa. ẜm Hoſtiē. ibi. nec etiā capiēdi clericos ſeu corporaliter puniendi: vt credo. ar. ꝫ. de cle. coniug. clerici. lib. vj.

Religioſi nō pñt dici curati.

Excōicatio degdatio ⁊c. nō pñt cōpetē ex ꝯſuetudine

l ❡ De iure. Sed ꝗs eſt ille ꝗ de iure poſſit premiſſa vel eoꝝ alterū exercere ſatis eſt dubiū. Hic videť dicēdum ꝙ in hoc caſu illi dicunť habere premiſſa de iure qui eliguntur ab aliquibus ſupra ſe in prelatos: ⁊ per ſuperiores ſuos cōfirmantur. nā licet per electionem ius adminiſtrandi quis acquirat: non tamen exercitiū donec ſit confirmatus: maxime in exercitio cēſure.

eccl'aſtice.de q̄ plene in glo.no.lxiij.diſt.quāto. ⁊ per
Inno.⁊ Hoſtien.de offi.ordi.cū ab eccl'ia℞.⁊.c.quāto
Impa= ꝑ electionē eiꝰ exercitus ⁊ quodlibet collegiū ſibi im=
tor ⁊ p̄- peratorem ⁊ prelatū eligit.lxiij.diſt.legi.ſed iſte in ſo
latus ꝑ las ꝑſonas eligētiū iuriſditionē obtinet:⁊ ſic eſt iudex
electio= ꝑſonarū nō ter=
nē aſſu ritorij:qđ terri=
munt. toriū ſolus ep̄s

quentibus' in ſuo robore quo
ad cetera permāſuris. Nulli
ergo omnino hominū liceat
hāc paginam noſtrorū mode
rationis ſtatutorum conſtitu
tionum reſeruationis inhibi=
tionis ⁊ voluntatis infringe=
re:vel ei auſu temerario con=
traire. Si quis aūt hoc attē=
tare p̄ſumpſerit:indignatio=
nē omnipotētis dei ⁊ beato℞
Petri ⁊ Pauli ap̄lorū eius ſe
nouerit incurſurum. Datum
Auinione. xiij.kal. Decemb.
pontifi.noſtri. Anno.ij.

de iure cōi obti=
net i dioceſi ſua.
xvj.q̄ōe.vij.oēs
baſilice.niſi for=
ſan talis iferior
p̄latus haberet
ꝑrochias vl' alia
loca pro territo=
rio/iuxta ca.ij.
de prebē.ſuꝑ eo.
lib.vj.ſʒ hoc po=
tius eſſet de con
ſuetudine q̄ꝫ de
iure.⁊ hic de iu=
re loquimur tā=
tum ⁊ hoc qđ di
xi de electis con
firmatis:idē di=
co de inſtitutis ꝑ ep̄os inſtitutione auctorizabili:dū
tñ preſint perſonis collegiatis ⁊ curā aiarum in ipſis
exerceāt de quibꝰ loquit̄ ca.de reſcrip.⁊ ſi principalis
cōſil.vienen̄.⁊ dic per Hoſtiē.ſ.de offi.ordi.cū ſatis.⁊
idē de approbatis a iure ſicut ſunt electi in cōcordia.
de quibus.ſ.de elec.nichil eſt.in fi.⁊.c.indēnitatibus
Pene lib.vj.licet. q̄ꝫtum ad veritatem iſte pene ſp̄ūales nō
ſp̄ūales poſſunt fieri ꝑ monales cū procedāt a claue:⁊ clauis
nō p̄nt vſus nō cadet in moniales:vt legitur ⁊ no.ſ.de exceſ.
exerce= prela.tanta.⁊ de peni.⁊ remi.noua.⁊ de verbo.ſigni.
re ꝑ mo querēti.cum ſimilibus.de iure cōi ſeu de cōſuetudine
niales. nō ꝓprie cadūt iſte pene ſp̄ūales in ſingulares perſo=
nas.vt.ſ.dixi. Sed qđ de curatis parrochialiū eccle=
ſiarū nunquid poſſunt iſtas ſp̄ūales penas exercere.
ſcʒ excōicare:ſuſpēdere:vl' interdicere? De hoc nichil
ad nos ad preſens.ſed dic ꝑ Inno.⁊ Hoſtiē.ſ.de offi.
ordi.ſi ſacerdos:⁊ in ſumma Hoſtiē.de ſenten.excō.q̄ꝫ
quis poſſit excōmunicare.⁊.ij.q.j.nemo.

Uiſita= ¶ Uiſitare. Sed q̄ ſunt illi q̄ de iure poſſunt viſitare
re ⁊ p= ⁊ a viſitatis ꝓcuratiōes accipere? De ep̄is ⁊ archi=
curatio ep̄is non eſt dubiū:dū tñ ſint loca al's de ſe viſitabilia
nes ac= vt.ſ.de cēſi.auctoritate.c.ꝑpetuo.lib.vj. Sed nunq̄d
cipere patroni cleric.? Idē videt̄ cā tēporalium prouētuū de
q̄bꝰ per quibꝰ eſt eis ꝑ ſuos vicarios reſpōdendū.vt.ſ.de ap.
mittit̄. bone.⁊ de prebē.in lateranen̄. De hiis nō reperitur in
iure.⁊ ideo ſi talia exerceāt:credo q̄ magis hec faciāt
de conſuetudine vel ex inſtitutione fundationis q̄ꝫ de
iure.argu.xviij.q.ij.eleutherius.⁊ licʒ talia exerceāt
nō ꝓpter hoc ſolū cadēt ſub edicto hmōi decre.cū tem
poraliter potiꝰ q̄ꝫ ſp̄ūaliter videātur hec facere.ſic in
recipientibus albergas.hoc idem notant plenius.ſ.
quare dic vt ibi. Guillermus de monte laudino.

¶ Declaratio ampliſſima ⁊ luculentiſſima extraua=
gantis execrabilis que eſt vna de.xx.gloſatis per do=
minum zenzelinum/ſub titulo de prebendis.

Execrabilis quorūdam ambitio ⁊c̄. Suꝑ hac no=
ua cōſtitutione dubietates inſurgūt et queſtio=
nes vt ſequitur. Primo in quibuſdam eccleſijs puta
Anicien̄.Leod.⁊ ſimilibus.ſunt quedā officia vel be=
neficia que vocātur abbatie quare alique habēt ani=
marum curam et parrochias.alique nec curam ani=
marum habēt nec parrochias immo alique nec eccle
ſie nec dignitates vel perſonatus eſſe cēſentur:⁊ tñ ca
nonicis ipſarū eccleſiarū aſſignāt̄ur ſeu cōferri cōſue=
uerunt ita q̄ canonicus habet prebendā ⁊ illā abba=
tiam. Queritur vtrū huiuſmodi officia ſeu beneficia
veniāt in cōſtitutionem:ita q̄ canonicus talem abba
tiā cū ſuo canonicatu obtinēs:teneat̄ ipſam dimitte=
re ſi extra eam habeat aliā dignitatē vel perſonatum
quos licet vigore dicte cōſtitutionis noue retinere.

¶ Cum abbatia curata poterit retinere dignitatem nō curatā.al's non. vel iſto modo non poteſt retinere aliud beneficium curatum vbi curam animarum annexam habet eccleſia. Rñſio.

¶ Itē in aliquibꝰ eccl'ijs ſunt q̄dā cuſtodie quarū cu=
ſtodes nō habēt legere nec cātare nec ſe diuinis offi=
cijs intromittere in eccleſia:nec al's curā aliquā in ec=
cleſia exercere:ſed ſolū pulſare cāpanas:parare eccle
ſias pānis aureis:aut portare libros in choro lumina
ria accēdere:cuſtodire reliquias:theſaurū et ſimilia
miniſteria in eccl'ia expēſis proprijs facere quarū ex=
pen̄.occaſione eiuſdem cuſtodijs fuerūt poſtmodum
annexe alique parrochiales eccleſie.curā animarum
habētes in quibꝰ cura exercet̄ ꝑ ꝓprios ⁊ ꝑpetuos ſa
cerdotes licet in eis ſic annexis cuſtodes habeant de
cōſuetudine viſitare.excōicare delinquētes ⁊ abſolue
re.⁊ horū occaſione predictarū eccleſiarū quaſi archi
diaconi vulgariter noiantur ⁊ reputant̄. Nūc querit̄
vtrū tales cuſtodie veniāt in conſtōnem predictā ita
q̄ habētes ea teneāntur illas dimittere.potiſſime cum
quodā tēpore in aliquibꝰ eccl'ijs orta materia queſtio
nis inueniatur fore ſentētialiter diffinitū tales cuſto=
dias nec dignitates vel perſonatus eſſe:nec curā ani=
marū habere:ſed ſimplicia eſſe officia ſine cura.

¶ Cadunt ſub conſtitutione. Rñſio.

¶ Itē ſunt alique eccleſie vbi rectores creant̄ per ele
ctionem:⁊ vocant̄ creati q̄n̄q̄ abbates:q̄n̄q̄ rectores
q̄n̄q̄ p̄poſiti:q̄n̄q̄ archimādrite:q̄n̄q̄ diuerſis alijs
nominibꝰ ſm̄ conſuetudinē loco℞:nullā tñ curam ha
bent niſi q̄ canonicos cōgregāt tanq̄ꝫ caput:ſicut eſt
in partibus apulie. Querit̄ vtrū talia bn̄ficia veniāt ſ ¶ Cō=
in prefatā cōſtitutionē? de iure cōi videtur q̄ habeāt ſtitutio
curā ⁊ iuriſditionē per electionē et confirmationē ſed nē. Al's
ſi per priuilegium vel conſtitutionem approbatam ꝯſuetu
amiſerant/curam non habent. dinem.

¶ Non cadunt in conſtitutione. Rñſio.

¶ Item quidā ex diſpenſatione ap̄o. duas obtinēt in
diuerſis eccleſijs dignitates:quarū alteri dūtaxat cu
ra imminet aiarum ⁊ cū eiſdē ſimul plures canonica=
tus ⁊ prebēdas:in alijs tñ eccleſijs:quibꝰ canonicati=
bus ⁊ prebendis parrochiales eccleſie ſunt annexe in
quibꝰ ꝑpetui vicarij debent inſtitui in aliquibꝰ tñ ea=
rūdem ꝓpter ꝓcuratoris obtinētis hmōi dignitatem
in remotis agētis ⁊ hoc ignorātis deſidiā ſeu negligē
tiam reperiūtur tēpore conſtitutionis noſtre nouiter
ꝓmulgate eſſe vicarij tēporales. Modo querit̄ an ſm̄
formā dicte cōſtitutionis dictus obtinens dignitates
hmōi:canonicatꝰ ⁊ prebendas tales cū parrochijs ſic
annexis ſi dignitates voluerit retinere dimittere te=
neat̄ illas in quibꝰ cōtra iuris debitū reperti ſunt di=
cti vicarij tēporales.vel hoc nō obſtāte cū ꝓpter talē
deſidiam nō poſſit naturā beneficio℞ cenſeri mutatā
q̄a in prefate parrochie ſint canonicatibus ⁊ preben=
dis ipſis annexe ipſos poſſit licite retinere potiſſime
cum idem obtinens poſtq̄ꝫ ſciuit de tali deſidia procu
rato℞ ſuo℞ ad ipſas eccleſias elegerit vicarios repre
ſentandos ⁊ inſtituēdos perpetuo in eiſdē:licet non=
dum potuerint ordinarijs preſentari propter tempo=

Rñſio. rio breuitatem. ¶ Non cadunt ſub conſtitutione.
¶ Itē q̄rit̃ nunq̄d officia curie roma. cōputent̃ in nu-
mero officioꝝ quo ad nr̃am cōſtitutionē: ita ꝙ ſi quis
habet alias duas dignitates teneat̃ aliam dimittere
vel poſſit retinere oēs ſi vna illarum erat ſine cura.

Rñſio. ¶ Non computantur nec cadunt in conſtitutione.
¶ Itē archipbr̃at⁹ Bituricē. dio. viſitationē ꝛ iuriſdi
tionē hn̄tes ↄſueuerūt ↄferri prochialiū eccleſiarū re
ctorib⁹ ipſi⁹ dio. ꝑ ipſos archiep̄os. ſꝫ ſtatim archiep̄o
defuncto deſinit eſſe archipbr̄ ille qui ꝑ eū fuerat po-
ſit⁹. ꝛ caplm eccl'ie Bituri. creat archipr̄os nouos cre
ato ꝟo archiep̄o ceſſant archibr̄i poſiti ꝑ caplm: ꝛ ar-
chiep̄s ponit nouos: et q̄n̄q3 poſitos amouet ꝓ libito
voluntatis. ꝛ ita fuit de antiquis tp̄ibus de quo nō ex
tat memoria obſeruatū. Querit̃ vtrum archipbr̄at⁹
hmōi ſub ipſa cōſtōne cadat adeo vt ille qui hmōi ar-
chipbr̄atum cū hr̄et parrochialē eccl'iam acceptauit
vtrūq3 retinere valeat: ꝛ ſi non: vtrū de iure ceciderit
a iure prochialis eccl'ie ꝑ acceptationē archipbr̄atus
ꝛ ſi nō ceciderit ab eo iure/ vtrū retinere poſſit parro-
chialem eccleſiā quam primo obtinuit.

Rñſio. ¶ Non cadunt ſub conſtitutione.
¶ Itē in regno apulie ſunt eccl'ie hn̄tes prochiam te-
nuiſſime quo ad fructus: ꝓpter qđ ordinarij ꝛ alij ad
quos ſpectat collatio ſiue ꝓuiſio dictaꝝ eccl'iaꝝ ꝺ mo
re pr̃ie vni ↄſueuerūt plr̃alitatē taliū eccl'iarū cōferre:
nec recipiētes ipſas eccl'ias ꝓpter hoc ſe faciunt ꝓmo
ueri ad ſacerdotiū nec etiā ad ſacros ordies. et faciūt
deſeruiri dictis eccl'iis ꝑ vicarios tp̄ales iuxta bn̄pla
citū ſuū. plurimi ꝑterea ſummi pō. plurib⁹ ↄtulerunt
ꝙ poſſent acceptare in dictis ꝑtib⁹ bn̄ficiū vſq3 ad va
lorē. xv. libraꝝ/ vel. xl. vel. lx. vnciarū auri. cui⁹ cōceſ-
ſiōis ꝑtextu eſt videre ꝙ obtinuerint q̄n̄q3. xl. ꝛ. lx. de
dictis eccl'iis. Modo q̄rit̃ vtrū reuocatoria nuꝑ facta
ad ſupradicta beneficia ſiue eccl'ias ſe extendat.

Rñſio. ¶ Reſpondetur ꝙ ſic.
¶ Ep̄s cū ſuo caplo ſubuenire volēs exiguitati cuiuſ
dā eccl'ie collegiate ſue dio. quādā parrochialē eccle-
ſiā eiuſdē dio. (rectoris ipſi⁹ accedēte ↄſenſu) poſt ceſ-
ſum ſiue deceſſum rectoris hmōi dicte eccl'ie collegia
te vniuit. Nūc ꝟo ꝑdictā eccl'iam vigore noue ↄſtōnis
vacare ↄtingit q̄dā alio curato bn̄ficio electo a recto-
re ꝑfato ꝛ ꝑdicta eccl'ia re ꝛ ꝟbo dimiſſa. Hinc q̄rit̃ an
prefata vnio ſub forma ꝑſcripta locū ſibi vendicet re
ſeruatione dicte ↄſtitutionis nō obſtante. vel ecōtra.

Rñſio. ¶ Sub ↄſtitutiōe cadit vel reſeruatur dño noſtro.
¶ Itē dubitat̃ ſi ꝑdicta vl' ↄſimilis vnio facta fuerit ꝑ ſe
dē aplicam ꝛ ſub forma ꝑdictoꝝ ꝟboꝝ quid iuris.

Rñſio. ¶ Rñſio. vt. ſ. prime du in legitime ſit facta vnio.
¶ Itē quidā archidiacon⁹ in ſuo archidiaconatu ob-
ſtāte ſibi lōga ↄſuetudine nō pōt inq̄rere nec ſuſpēde
re nec excōicare vel abſoluere: nec aliquā iuriſditiōe
nē exercere: ſed eccl'ias rectoꝝ ſui archidiaconat⁹ vi-
ſitare pōt ꝛ ꝓcurationes ab eis recipe dūtaxat. Que
rit̃ cum alꝰ talis archidiacon⁹ nullam habeat parro
chialē eccl'iam annexā dicto archidiaconatui. an ex ꝑ
miſſis ſub forma dicte cōſtitutiōis noue curā alarum
hr̄e reputet̃. Et eſt q̄rentis intētio vtrū oīo ſoluta po
ſita ꝓpe finē ↄſtōnis ꝑdicte: necnō ibi et illa quorum
miniſtrio rōne bn̄ficioꝝ hmōi cōpetit viſitare/ inqui-
rere/ ꝓcurationes recipere/ ſuſpendere ꝛc̄. ponat̃ pro
coniunctiua in caſu dicte cōſtitutionis.

Rñſio. ¶ Comprehenditur ſub conſtitutione.
¶ Itē cuidā bn̄ficiū curatum obtinēti ꝓuiſum eſt de
quodā archidiaconatu in quadā cathedrali eccleſia: et
cui⁹ archidiaconat⁹ rōne idē archidia. caput eſt cuiuſ
dā eccl'ie collegiate ſclaris. ꝟ archidi. eſt in poſſeſſiōe
pacifica vel quaſi viſitādi et ꝓcurationes recipiendi
duntaxat. Ceterū poſſeſſionē dicte collegiate eccleſie
nec hꝫ nec habuit nec regimē canonicorum ipſi⁹: nec
quicq3 ꝑcipit ꝺ decimis ꝛ alijs fructib⁹ bn̄ficij ſui ꝑdi
cti. oibus de his facto ꝑ aliū occupatis ꝛ detentis. Ex
his q̄rit̃ cū ꝑfatus archidia. ꝓ ꝑte ſit in poſſeſſione iu
riū ſp̄ūalium ꝑdicti archidiaconat⁹. ꝛ ꝓ ꝑte nō: cū cu
rā nō habeat ꝑſonarū ſue collegiate eccl'ie ꝑdicte ꝛ ſu
per ea ꝛ alijs iurib⁹ ipſi⁹ pēdeat lis in curia: vtrū ta-
lis archidiacon⁹ retinendo iſtud curatū beneficiū pe
ne noue conſtitutionis aſtringatur.

¶ Curam habet ꝛ ſub conſtitutione cadit. Rñſio.
¶ Itē q̄dā in eccl'ia collegiata a iuriſditiōe ordinarij
exēpta ꝛ aplice ſedi ſubiecta obtinet decanatū ꝛ in ea
eſt caput capli: ꝛ ad decanatū aſſumit̃ decan⁹ per ele
ctionē nec elect⁹ a caplo alia cōfirmatione indiget de
ↄſuetudine: ſꝫ tn̄ elect⁹ inſtituit̃ et iſtallat̃ a caplo de
cōſuetudie ſupradicta. ipē ꝟo decan⁹ rōne dignitatis
cōuocat canonicos ad caplm. ꝛ hꝫ in caplo primā vo-
cē: vox tn̄ ipſi⁹ pluſq3 ſimplicis canonici in effectu nō
opat̃. Ipē ꝑ ſe inſolidū rōne dignitatꝭ: nec viſitat nec
ꝓcurationes recipit: nec excōicat/ vel ſuſpēdit aut etiā
interdicit. nec audit cōfeſſiones vel abſoluit. nec ꝑde
ceſſores ei⁹ vna cū ſuo caplo ꝑdicta ↄſueuerūt exerce
re: lꝫ ipſe ꝛ ꝑdeceſſores eiuſdē vna cū ſuo caplo exceſ-
ſus clericoꝝ ꝑdicte eccl'ie interdū delinquentium cor
rigere cōſueuerunt: ꝛ punire ꝑ chori priuationē et di-
ſtributionū groſſoꝝ fructuū bn̄ficioꝝ q̄ in ipa eccleſia
obtinēt. ꝛ ad ipſi⁹ capli diſpoſitionē ꝑtinent ſuſpēſio
nē ꝛ ſubtractionē ꝛ ipſorū delinq̄ntiū corpoꝝ detētio-
nem. aliqn̄ dūtaxat citra alicui⁹ alteri⁹ iuriſditionis
ſp̄ūalis exercitiū: videlꝫ viſitādi/ corrigēdi/ ꝓcuratio
nes recipiēdi/ excōicādi/ ſuſpendēdi/ vl' aliter ſeu alꝰ
interdicēdi cōfeſſiōes audiēdi/ pn̄ias iponēdi vel ab-
ſoluēdi. Quare cū dubitet̃ an in caſu ſiꝰ ↄſtitutio no-
na ꝑfata loquēs de bn̄ficijs curā hn̄tib⁹ alarū vendi
cet ſibi locū. Querit̃ vtrū decan⁹ decanatū ꝑdictū cū
alio bn̄ficio ſeu dignitate curā alarū hn̄te iuxta cōſti-
tutionē antedictā ex diſpenſatione dudū obtenta poſ
ſit licite retinere ſine pena cōſtitutionis eiuſdem.

¶ Curam habet ꝛ ſub conſtitutione cadit.
¶ Itē in regno ſicilie cōiter eccl'ie parrochiales atq3 Rñſio.
curate cōſueuerūt ꝑ aplicā ſedē ac etiā ꝑ ordinarios
plures vni dignitates et alias prochiales eccl'as ſiue
curatas obtinēti ↄferri: lꝫ illi quos cōferebant̃ eſſent
impuberes q̄n̄q3: vl' legitima etate minores. ꝛ ꝙ eccle
ſie ſupradicte q̄rū ad eos q̄b⁹ talit̃ ↄferebant̃ nō cēſe
bant̃ eſſe ſm̄ cōſuetudinē a lōgis retro tp̄ib⁹ in dictis
partib⁹ obſeruatā: q2 cura earū in ipſis ꝑ capellanos
etiā nō ꝑpetuos gerebat̃. Cū itaq3 multi fuerūt in cu
ria romana: ac regno ꝑdicto et alijs ꝑtibus qui ꝑ col-
lationē aplice ſedis ꝛ ordinarioꝝ obtinuerint plura
ꝛ mixta talia bn̄ficia. q̄ ex ꝟtute ↄſtōnis ꝑfate nuꝑ edi
te ſuꝑ curatꝭ bn̄ficijs dimittēdis oporteret eos dimit
tere: piū eſſet ꝙ circa eoꝝ indēnitatē aplica benigni-
tas ꝓuidere dignaret̃ ꝛ ſeritati noſtre placeret mod⁹
cōgru⁹ vt̃ ꝙ q̄rū ad tenorē ↄſtōnis ꝑdicte bn̄ficia par
rochias hn̄tia ſiue curas in ꝑtibus ſupradictis decer
nerent̃ ꝑinde haberi acſi fuiſſent ipa ꝛ ipoꝝ cure per
ꝑpetuos vicarios gubernate. ꝛ ꝙ futuris tp̄ib⁹ ꝑ vi-
carios ꝑpetuos gubernent̃. ꝛ ꝙ illi q̄ dicta bn̄ficia ob
tinebāt ꝛ nōdū dimiſerunt ipſa nō teneant̃ dimittere
ſi qui ꝟo dimiſerint eadē: ad ipſa (quotcunq3 fuerint)
auctoritate noſtra reſtituant̃ in integrū: ac ad eoſdē
redeant acſi ea nullaten⁹ dimiſiſſent cōſtitutiōe ꝑdi-
cta in contrarium ſuꝑ hoc edita non obſtante.

¶ Dimittant ꝛ de ꝓuiſione facienda deliberabitur. Rñſio.

¶ Item querit᷑ vtrũ ꝓfata ꝯſtitutio aſtringat aliquẽ habentẽ eccleſiam curatã. ⁊ canonicatũ ⁊ ꝓbendã ſacerdotalem ſimul qui canonicatus ⁊ prebẽda requirũt reſidentiam perſonalem.

Rñſio. ¶ Non cadit ſub conſtitutione.

¶ Itẽ in quadã eccl'ia cathedrali fuit olim facta ꝯpoſitio iter epm ex vna parte et capitulum ex altera ꝙ vicaria q̃ qñq; collata fuerat clericis qñq; laicis ſoli canonico ꝑ epm ad quẽ ſpectabat collatio conferret᷑. q̃ vicari⁹ nil ſpũaliter h̃z in eccl'ia: nec h̃z aliqđ officium nec aliquã ꝓrogatiuã: ſed de obuentioib⁹ curie vel iuriſdictiõis ſecularis ciuitatis h̃z tertiã partem. ⁊ in hoſpitio vicarie h̃z carceres ⁊ cuſtodẽ qui vna cũ cuſtodibus epi cuſtodit captos.

Rñſio. ¶ Dimittat ⁊ de ꝓuiſione facienda deliberabitur.

¶ Itẽ in eadẽ cõpoſitiõe ꝯtinet᷑ ꝙ vn⁹ archipbr̃atus qui appellatur noĩe cathedralis eccl'ie: vtpote archipbr̃atus ferrarieñ. ſoli canonico cõferret᷑: nõ tñ archipbr̃ h̃z aliquã ꝓrogatiuã in eccl'ia vel ciuitate: ſed h̃z eccl'iam curatã annexã archipbr̃atui: ⁊ viſitat certas eccl'ias: etiã ꝯ reſiſtẽtes viſitationi põt cenſuram eccl'iaſticã exercere: ſed aliã iuriſdictionẽ nõ h̃z diſpẽſatũ eſt cũ tali auctẽ aplica ꝙ poſſit dicta bñficia retinere vna cũ quadã eccl'ia cui⁹ cura ꝑ vicariũ ꝑpetuũ gubernat᷑. Nunc dubitat᷑ an dicti duo vicariat⁹ ⁊ archipr̃bĩterat⁹ poſſint dici bñficia in eadẽ eccl'ia ratio dubitationis eſt cum ſola noĩa habeant ab eccl'ia cathedrali ⁊ ſolis canonicis conferantur.

Rñſio. ¶ Non cadit ſub conſtitutione.

¶ Item dubitatur an conſtitutio execrabilis / extendat ſe ad prefata tria beneficia.

Rñſio. ¶ Conſtitutio non extenditur.

¶ Quidã h̃ñs vnã eccl'iã curatã ſine ꝑpetuo vicario h̃z aliã curatã in qua eſt ꝑpetuus vicari⁹. Querit᷑ an poſſit nõ obſtãte noua ꝯſtitutiõe vtrũq; retinere maxime ſi ſuper hoc fuerat cũ eodẽ legitime diſpenſatũ.

Rñſio. ¶ Reſpondetur ꝙ ſic ſ̃m conſtitutionem.

¶ Itẽ cũ ꝯſtitutio liget infra mẽſem a tpe noticie ⁊ cõſtitutio ipſa nõdũ ſit publicata niſi in romana curia: ſed ad aliquos extra ꝑueniat ꝑ famã ſeu rumorem: ⁊ ad aliquos ꝑlatũ quorũdã dũtaxat. Querit᷑ a quo tpe incipiat currere dict⁹ mẽſis añq; cõſtitutio ꝑ ꝑlatos vel deputatos ab ipſis fuerit ſolenniter publicata in eccl'iis cathedralibus eorundem ⁊ aliis locis ſolennibus in quibus cõſueuerũt talia publicari.

Rñſio. ¶ A tpe noticie. alꝰ a tpe conſtitutionis noue.

¶ Item cũ ꝑ ꝯſtõnem eadẽ dimitti debeãt bñficia curata infra mẽſem vnico retento dũtaxat ⁊ alia dimitti debeãt nedũ ꝟbaliter ſed etiã realiter ⁊ abſentes a bñficiis in curia vel alibi exiſtẽtes ꝟbaliter ea dimittant ⁊ realiter qđ poſſunt. Querit᷑ an ꝑ hoc ſit cõſtitutioni ſatiſfactũ dum tñ poſtmodum nõ impediãt per ſe vel alios illos quib⁹ dñs papa de bñficiis ſic dimiſſis ſeu reſignatis duxerit ꝓuidendum.

Rñſio. ¶ Faciant regulariter vt citi⁹ poſſunt.

¶ Adomat⁹ de graphicano ſignificauit paternitati noſtre. ⁊ ꝯ. Priorat⁹ curã aĩarũ h̃ñtes cadũt ſub ꝯſtitutiõe in qb⁹ nõ ſunt ꝑpetui vicarii. Paſchaſi⁹ pbr̃ ſignificat p̃nitati nr̃e. ⁊ ꝯ. Eccl'ia ꝓchialis in q̃ ſunt pſtõ ſacerdotes quoꝝ q̃libet officiat eã ꝑ certas ebdomadas miniſtrando ſacramenta.

Rñſio. ¶ Cadit ſub forma.

¶ Item prioratus habens parrochialem eccleſiã ſine perpetuo vicario cadit in cõſtitutione. habẽs perpetuum non cadit.

¶ Quoniam ſi habent curã: locum habet cõſtitutio. aĩs non. Item idem in domibus beate Marie theuthonicorum bethleem ⁊ ſimilibus.

Iohannes vigeſimuſſecundus. ¶ Epatus tholoſanus ĩ reditib⁹ plurimũ abundans in nouã metropolim ꝓpt̃ mltiplices cauſas hic expͣſſas erigit᷑: cui ꝑ ſuffraganeis eccl'iis ſũt deputate q̃tuor ville in nouas ciuitates erecte adiecta cũ illis eccl'ia appamiaꝝ. Et qđ⁹ epis ⁊ archiepis pri⁹ ſuberãt: q̃d q; earũ cuilibet ꝑ reditib⁹ ſit aſſignatũ hic exprimit᷑. ⁊ tãdem cenſure eccl'iaſtice ĩ rebelles ꝓferuntur. Aduerte ꝙ eccl'ia de vauro ⁊ eccl'ia de mirapice ſũt ſub eccl'ia tholoſana tanq; ſuffraganee l; de illis hic mẽtio nulla fiat. Utilitas ex hoc ca. habet᷑ qm̃ cognoſcim⁹ cãs erigẽdi et diuidẽdi eccl'as: alias aliis ſubiiciẽdi: ⁊ alias ab aliis eximẽdi. ⁊ ad ſolũ papã hec oĩa ſpectare cui ĩ ſingulari priuilegio maiores cauſe maioraq; negocia reſeruãtur. patet. in. c. ſ. de trãſla. epi. cu ſuis concor. Capitulũ. v.

Saluatoꝛ nr̃ cui⁹ nutui cũcta ſeruiũt in agro mũdi hui⁹ meſſez multã aſpiciẽs ⁊ opariorꝫ raritatẽ attẽdẽs: dñz meſſis rogãdũ eſſe vt ĩ illã oparios mitteret cẽſuit. ⁊ ipſe idẽ etiã exiẽs mãe veluti pr̃familias diligẽs hoꝛis diei variis oparios in vineã ſuã miſit. Roma. itaq; põ. ſicut eodẽ dño diſponẽte vicari⁹ ei⁹ ĩ terris eẽ dinoſcit᷑: ſic et ipi⁹ actib⁹ (inq̃tũ ſinit hũana fragilitas) ſe ꝯformare tenet᷑. Ubi ḡ ſuperexcreſcere meſſez ppl'i v; multitudinẽ viderit: oparios d; opoꝛtunos adiicere: ⁊ iuxta ꝓpheticũ ꝟbũ augere cuſtodiã cuſtodes ⁊ cultores idoneos in dñicã vineã deſtinare. Sane ꝯſiderãtes attẽti⁹ ⁊ ĩtra pectoꝛis clauſtra meditatiõe ſollicite reuoluẽtes ꝙ in tãta multitudie ppl'i q̃ta fecũdauit altiſſimus ciuitatẽ ⁊ dioceſim tholoſanã: ſingulorꝫ vult⁹ neq̃bat (vt cõdecet) vnic⁹ paſtoꝛ ĩſpicere aut alias ptes boni paſtoꝛis iplere / qđq; durũ erat atq; difficile ꝑ tã latã ⁊ diffuſam dioceſim ad vnũ tm̃ a ꝑſonis eccl'iaſticis ⁊ mũdanis recurſuz h̃ri. Attẽdẽtes etiã ꝙ l; tholoſan⁹ epat⁹ reditib⁹ abũdaret imẽſis nõ tñ ſuperat hucuſq; memoꝛia ꝙ ex ſuoꝝ opulẽtia copioſa redituũ aliq̃d ĩ eccl'ia vel dioceſi tholoſona ꝑueniſſet in diuini cult⁹ augmẽtũ. imo ſic ex adipe ꝓdierat ⁊ ꝓdibat iniquitas: vt multo iã tpe luxus circa carnis deſideria: euectionũ põpa: imẽſitas clientele: immoderata diffluxio in parẽtes: ſumpt⁹ enoꝛmes: aut vſus extraoꝛdinarii ſibi vẽdicaſſent ibidẽ q̃ſi totũ p̃rimoniũ crucifixi. ⁊ verecũdũ erat ne p̃ſul vnic⁹ tholoſan⁹ incraſſat⁹ et dilatat⁹ ⁊ exceſſiuis hmõi opib⁹ aĩs ſupb⁹ ꝑiculoſe recalcitrãs deũ factoꝛẽ derelinq̃ret. et a

Meſſis multa / oparii pauci.

Oparii ſunt augendi aucta meſſe.

Paſtor ſingularium omnium vultus inſpicere d;.

Iniquitas ſepe pdit ex adipe et opulentia.

Diuiſine qñ: q ſunt cā dei reliquē di

ſuo ſalutari recedēs pnicioſo exemplo in ſub
ditos deriuaret. Pēſantes ꝙ ꝗ ſctē mēorie
Clemēs papa.v.p̄.n.eo ēt tpe q̄ ciuitas ꝛ dio.
ācc̄ſate lōge min⁹ i pplo ac reditib⁹ affluebāt
tñ extunc bñdicente dño icredibiliter creue-
rit i vtroqꝫ: ꝛ iugit̄ creſcere dinoſcāt: ſpū btē
ꝯſiderati ōis iductus: ad diuiſionē ep̄at⁹ eiuſ
dē firmit̄ dū viueret itēdebat: lꝫ morte p̄uēt⁹
ſuum in hac parte nequiuerit ꝯplere ꝯceptū.
Nos piū p̄deceſſorū nroꝝ ꝓpoſitū in effectuꝫ
volētes adducere: ꝛ tā diſſipare malū ꝙ p̄di-
ctoꝝ redituū copia exceſſiua ꝓduxit: ꝗꝫ etiaꝫ
cultū augere diuinū: ꝛ ſpūalē aiarū ꝓfectū q
(ſi iuxta facultatꝫ exigētiā ꝛ diffuſā latitudi-
nē dicte dio. ſufficiēs nūer⁹ i eadē vtilitate p̄
ſulū dputeꝛ) i dubio ꝓuenire ſpam⁹: ꝓmoue-
re ſalubriter itēdentes. Premiſſis ꝛ aliis ſua
dēntib⁹ iuſtꝫ cauſis ex certa nr̄a ſcia de frꝫ nr̄o
rū ꝯſilio ꝯcordi ꝛ ap̄lice plenitudine ptātꝫ ad
laudē dei exaltatiōeꝫ eccl̄ie: fideliūqꝫ ſaluteꝫ
ep̄atum ip̄ꝫ dictāqꝫ dioceſim tholoſanā apo.
auc̄te diuidim⁹ in qnqꝫ dio. q̄s p certos diſti-
gui limites faciem⁹. Volētes ac decernentes
ꝙ p̄ter ciuitatē tholoſanā q̄ ſuā ꝓpriā et diſti
ctā habebit dio. certꝫ finib⁹ limitādā: ſubſcri
pte q̄ttuor ville q̄rū quēlibet eiſdē ꝯſilio ꝛ au-
ctoritate i ciuitatē erigim⁹ ꝛ ciuitatꝫ vocabu
lo iſignim⁹. ſ. de monte albano p̄idē de catur
ceñ. dio. cui adijcietur certa ps dicte quondā
dio. tholoſane: ac ſcti pauli de riuis ꝛ de lūbe
rijs: de ip̄a q̄ndā tholoſana dio. exiſtētes. iuſ.
ſeparatas dio. habeant certis limitib⁹ diſtiguē
das. ꝗꝫ bti martini de mōte albano vbi cor-
pus ſcti theodori confeſ. dr̄ eſſe recōditū p̄di-
cte ciuitatis mōtꝫ albani. ꝛ beati papuli dicte
ciuitatis ſcti papuli. marie de lūberiaco. ciui
tatis p̄fate lūberiaci: necnō btē marie d̄ riuis
eccl̄ie ip̄ius ciuitatis rimeñ. ſint de cet̄o ꝛ ha
beanꝛ ꝑpetuo eccl̄ie cathedrales Et qꝛ eccl̄a
tholoſana ſicut ſolēniori ſtatu ꝛ cōditiōe po
tiori refulget: ſic et grādioris honoris titulis
efferenda eſt: ip̄aꝫ hucuſqꝫ ſuffraganeā eccl̄e

Eccl̄ia tholoſana fuit olim ſuffraganea narbonē. eccleſie

Narbo. ac totā q̄ndā dio. tholo. de frm nr̄orū
ꝯſilio ꝛ ex certa nr̄a ſcia ꝛ apo. plenitudie ptā
tis ab oi iuriſditiōe ptāte ac ſubiectōe archie
piſcopi capl̄i ꝛ eiuſdem eccl̄ie Narbo. penit⁹
eximētes. eā ad laudē diui nōis et honorem
eccl̄ie ſctē ſue in archiep̄alem ſeu metropoli-
tanā erigim⁹. eāqꝫ honorib⁹ ꝛ inſignijs ſedis
metropolitāe d̄coram⁹/auc̄te apo. decernen

Eccl̄ia vna qñ qꝫ fit mr̄ de filia.

do vt exnunc ꝓ metropolitana eccl̄ia in ꝑpe-
tuū habeaꝛ. Et qꝛ etiā dignū ē vt ex q̄ de filia
facta mr̄ metropolitice dignitatis ſuſcepit iſi
gnia ſuffraganeoꝝ ꝯgruū numerū filiarū ac
decētē ꝓuīciā habeat vt ad iudiciū archiep̄i
tholoſani q̄ ꝓ tpe fuerit oēs cāe ſuffragāeoꝝ
ep̄orū ꝛ ꝑſonarū eccl̄iaſticaruꝫ ac ciuitatum
eiuſdē ꝓuincie iuxta ſacroꝝ ſtatuta canonū
referāꝛ. ¶ Nos p̄fatas. iiij. ciuitates ꝛ eccl̄as
cathedrales cum earū dio. (vt p̄mittiꝛ) diſtin
guēdis. necnō ciuitatē ꝛ eccl̄iam apamiaruꝫ
cum ſua dio. exnūc ip̄i⁹ eccl̄ie tholoſa. ſuffra-
ganeas ac d̄ ꝓuīcia tholoſa. i ꝑpetuū fore de
cernim⁹. ꝛ iure metropol. ſubijcimus et ſubie
ctas eſſe volum⁹ eas illi. Prenoiatas mōtꝫ al
bani q̄ de dio. caturceñ. ꝛ bituriceñ. ꝓuīcia et
apamiarū ciuitates ꝛ eccl̄as q̄ de ꝓuīcia nar
bo. hacten⁹ fuiſſe noſcunꝛ. Necnō reliq̄s tres
ciuitates ꝛ eccl̄ias ſcti Papuli rimeñ. ꝛ lūbe
riaceñ. q̄ ab olim de dio. tholo. fuerūt cū eaꝝ
dio. ꝯuētib⁹ collegijs ſiue capl̄is a iuriſditiōe
ptāte: ac ſubiectiōe q̄cūqꝫ Bitu. ꝛ narboñ. ar
chiep̄oꝝ ac caturceñ. ꝛ q̄ndā tholo. ep̄orū ca
pitulorū ꝛ abbatū atqꝫ ꝯuētuū ꝛ ordinarioꝝ q̄
rūlibet alioꝝ eccl̄iaſticoꝝ qb⁹ q̄uolibꝫ fuerāt
hucuſqꝫ ſubiecte: auc̄te p̄ntiū ꝑpetuo eximē-
tes de p̄dictoꝝ cōſilio ꝛ plenitudie ptātꝫ. De
bonis aūt reditib⁹: ꝓuētib⁹ ꝛ iurib⁹ dicti q̄n-
dā ep̄atus tholo. ip̄i tholo. d̄cē milia ꝛ ſingu
lis alijs p̄dictis eccl̄ijs (apamiarum excepta
cui de ip̄is bonis: reditib⁹: ꝛ ꝓuētib⁹ iuribus
vltra illa q̄ habeꝛ dinoſciꝛ certā aſſignabim⁹
portionem nr̄is alijs lr̄is diſtinguēdā) ſingu-
la q̄nqꝫ milia librāꝝ turo. ānui reditus ꝛ ꝑpe
tui ꝓuēt⁹: q̄ q̄dē vnicuiqꝫ illarū ſuiſqꝫ pontifi
cibus (dignitate ac onere ꝛ circūſtātijs alijs
attētē pēſatis) d̄bere ſufficere vidimus: p̄ter
redit⁹ ꝓuētus ꝛ iura q̄ ad p̄dictas eccl̄as ꝛ cō
uētus eaꝝ antea ꝑtinebāt. d̄ qb⁹ ad honoreꝫ
dei ꝛ ip̄aꝝ eccl̄iaꝝ cōmodū itēdim⁹ ordinare
exnūc auc̄te p̄di. de ꝯſilio ac plenitudie mēo
ratꝫ ꝯcedim⁹: donam⁹: ac etiā d̄putam⁹ ꝑci-
piēda itegralit̄ ꝑ ip̄aꝝ eccl̄iaꝝ p̄ſules q̄ ꝓ tpe
fuerit i reb⁹ ac locꝫ cuilibꝫ magis adiacētib⁹
et vicinis iuxta diſtinctionē ſeu limitationeꝫ
dio. ſinglāꝝ ꝑ alias nr̄as lr̄as faciēdā. Inte-
rim tñ diſtrictiōe ſeu limitatiōe p̄dicta pēdē
te volum⁹ ꝙ eoꝝ q̄libꝫ ſūmā eū ꝯtigētē ꝓ rata
accipiat ānuatim de bōis reditib⁹ ꝓuētib⁹ ꝛ
iurib⁹ a̅ñdictis ꝑ manus eoꝝ q̄s ad hoc ꝓui-
derim⁹ deputādos. Reſiduuꝫ ꝟo redituū. ꝓ-
uētuū ꝛ iurīū ip̄oꝝ qd̄ (fctā d̄ illis vt p̄miſſū ē
aſſignatiōe) ſupererit: necnō iuriſditiōeꝫ ſpūa-
lē ꝛ tp̄alē q̄ ad dictū q̄ndā ep̄atuꝫ tholo. vſqꝫ
ad tp̄s diuiſiōis hmōi ꝑtiebat ꝛ qd̄ diſtinctio
ne ſeu limitatiōe poſt facta pēdēte faciemus

Eccl̄ia tholoſana q̄tū habuit in reditibus.

p idoneas exerceri pſonas. Ac bñficia etiã ſi
dignitates pſonatus ac officia exiſtant (exce
ptis his ad q qs p electionẽ aſſumit: et i qbus
vel ad q auctẽ lrarum apo. alicui ſeu aliqb⁹ ius
eſt aliqđ acqſitũ: qđ⁹ p id nullũ volum⁹ pͥiudi
ciũ gñari) nũc ⁊ i antea vſqȝ ad diſtictionẽ dio.
vacatura diſpoſitiõi nr̃e ac ſedis apo. de frm
ipoꝝ ↄſilio reſuamus. Hec igit p dicte ſedis
prudẽtiã circũſpectam ſic ſtatuta ſalubriter
⁊ vtilr̃ ordinata: ppetuis eſſe valitura tpib⁹/
⁊ robur incõmutabilis firmitatis obtinẽ volẽ
tes: auctẽ pdicta diſtricti⁹ ihibem⁹ ne aliqs
cuiuſcũqȝ pemĩnẽtie. ordis. ↄditiõis aut ſtat⁹
etiã ſi archiepali vel epali ſeu regia pfulgeat
dignitate: hmõi orduiationẽ apo. reſeruatio
Excõi= nem ⁊ alia ſupradicta quiſmodo turbare ſeu
catio in quõlibet ipedire pſumat. Nos em̃ exnũc irri=
fdictũ⁊ tũ decernim⁹ ⁊ inane: ſi ſec⁹ ſup his a quoȝ quis
ſuſpen= auctẽ ↄtigerit attentari. Et nihilomin⁹ i eos
ſio in di q ex certa ſcia ↄtrariũ pſumpſerint: niſi ifra
uerſa octo dieꝝ ſpaciũ poſt publicationẽ pñtiũ re=
ferunt. ſipuerint cũ effectu: excõicationis i pſonas: ⁊
interdicti in vniuerſitates ac ſuſpẽſiõis i con
uent⁹ capl̃a ſiue collegia. de ↄſilio ⁊ auctẽ p=
dictis ſnias pmulgamus. a qb⁹ nõ niſi p ro.
põ. abſolutionis bñficiũ (pterqȝ in mortis ar=
ticulo) valeant obtinere. Nulli ḡ hoim liceat
hanc paginã nr̃arum diuiſionis/ voluntatis
ↄſtitutionũ/ erectionũ/ iſignitionuȝ/ exẽptio
nũ: decorationis/ ſubiectiõis/ conceſſionis do
natiõis: deputatiõis: reſuatiõis: ihibitionis
pmulgationis infringere. vel ei auſu. ⁊c̃. Da=
tũ auinio. vij. kal. iulij. põ. n. anno. j. Idem.

¶ Impediẽtes epatus tholoſani erectionẽ i
eccliam cathedralem ⁊ eius diuiſionẽ i qnqȝ
dioceſes vltra penas i ↄſtitutiõe ſupiori decla
ratas pdũt feuda ⁊ qcunqȝ bñficia ſpũalia et
tpalia. Et ſi ſint pſone eccliaſtice efficiuntur
ihabiles ad qcũqȝ bñficia eccliaſtica. Cap. vj.

Nup certis ex cauſis q nfm ⁊ frm nroꝝ
aios ad id rõnabilr̃ induxerunt. quon
dam epatũ tholoſanũ i archiepalem ſeu me=
tropolitanã erexim⁹ ecclĩã quattuor villas q
rum quãlibȝ iſigniuimus vocabulo ciuitatis
qttuor cathedrales eccliãs creauim⁹. vnã vi=
delicet i villa mõtis albani quõdã caturceñ.
dioce. adijcienda ſibi certa parte quõdã dio.
Tholoſane alteram in villa lumberiaci: aliaȝ
in villa ſancti papuli: ⁊ aliã in villa de riuis ⁊
de robeſtria quõdam tholoſa. dio. Quas qui
dem eccleſias vna cum appamiarum eccleſia
tanqȝ ſuffraganeas ſubiecimus ipi metropo
litane tholoſane eccleſie. De bonis quoqȝ et
reditib⁹ dicti quõdam epatus tholoſa. tã ipi
tholoſãe qȝ pdictis eccleſijs ſuffraganeis cer=
tam portionem quã vnicuiqȝ illarum debere
ſufficere vidimus: puidim⁹ aſſignãdam tota
li bonorũ ⁊ redituum ipoꝝ reſiduo diſpoſitio
ni nr̃e ⁊ ſedis ap. reſeruato. Alia etiã circa p=
miſſa fecim⁹ decreuim⁹ ⁊ ordinauim⁹ ex cer
ta nr̃a ſcia de ipõrum fratrum ↄcordi ↄſilio ⁊
aplice plenitudie ptãtis: diſtricti⁹ ihibentes
ne qs cuiuſcũqȝ pemĩnẽtie ordinis ↄditionis
aut ſtat⁹: et ſi archiepali dignitate fulgeret:
ipam ordinationẽ nr̃am ipedire pſumeret vl̃
turbare. ac decernẽtes exnunc irritũ ⁊ inane
ſi ſec⁹ ſr̃ his a quoȝ quis auctẽ ↄtigerit attẽta=
ri. Et nihilomin⁹ in eos q ex certa ſcia cõtra
riũ facerẽt niſi reſipuerit cũ effectu ifra octo
dierũ ſpaciũ poſt publicationẽ ordinationis
ipſi⁹: excõicationis in pſonas: iterdicti i vni=
uerſitates: ac ſuſpẽſiõis ſnias i capl̃a ↄuent⁹
ſiue collegia duxim⁹ pmulgãdas: put hec et
alia in aplicis lr̃is⁹ inde ↄfectis plenius cõti
nent. Verũ q2 ipa nr̃a ordinatio eo efficaci⁹ ¶ Lris[a]
⁊ iuiolabili⁹ ſperat ſuari q plurĩũ ⁊ grauioꝝ Intelli
vallata fuerit adiectione penaꝝ. Nos ad ob= git d. c.
ſeruationẽ incõcuſſam ipi⁹ eo ampli⁹ ãhelã= d. pri=
tes q euidẽti⁹ i diuini cult⁹ augmẽtũ ⁊ ſalutẽ mo. qđ
fidelium aiarũ noſcit redũdare: pfatis adijciẽ pter
do ſentẽtijs oẽs ⁊ ſingulos ſcienter turbãtes iſtam ⁊
aut ipediẽtes ordinationẽ eãdẽ aut aliq i il= ſeqntes
la ↄtẽta: ſeu turbãtib⁹ vl̃ ipediẽtib⁹ dãtes cõ extrauagã
ſiliũ: auxiliũ vel fauorẽ directe vel indirecte. tes 133
publice vel occulte: cuiuſcũqȝ ſint ↄditionis: duduȝ
dignitatis. ordinis aut ſtat⁹ eccliaſtici vl̃ mũ impreſſas
dani. etiam ſi archiepali vel epali aut maiori curauim⁹ impri
vl̃ ſupiori pfulgeãt dignitate. niſi ifra octo di mendũ
erũ ſpaciũ poſt publicationẽ pñtiũ ab hmõi
impedimẽto ſeu turbatione ac ipẽſiõe conci=
lij auxilij vel fauoris reſipuerint cum effectu
Feudis locationib⁹ officijs ⁊ bñficijs qbuſ=
cũqȝ ſpũalibus ⁊ tpalib⁹ etiam ſi dignitates
vel plature quis fuerit q ab eccliijs ſeu i eccle
ſijs qbuſcũqȝ obtinebũt ſeu obtinẽt ex certa
nr̃a ſcia ⁊ de ipoꝝ frm cõſilio ⁊ apo. plenitudi
ne ptãtis priuatos eſſe decernim⁹ ipſo facto
Et ſic libere ipſa feuda locationes vel officia
⁊ bñficia ſpũalia ⁊ tpalia dignitates ⁊ prela=
ture ad ipas ad quas ſpectãt reuertant eccle
ſias. ⁊ deuoluant ad rectores capl̃a ſeu col=
legia eorũdẽ qȝ de illis p ſua voluntate diſpo
nant. Et ad dignitates ⁊ platuras p electio=
nem aut alium moduȝ idoneas pſonas aſſu=
mãt. Perſonaſqȝ eccleſiaſticas q culpabiles
fuerint in pmiſſis inhabilitam⁹ ad qcunqȝ ec

cleſiaſtica bñficia obtinēda. Nulli ergo oino ho=
minū ꝛc̄. Datuȝ auinio. iiij. Nonas Auguſti.
põ. n. anno. j. I dē. Bartholomeo electo nar
bo. dio. aguelmo ꝺ blauia Engolumē. eduen̄.
Archidiaco. ꝛ magr̄o Berengario de lagijs
Lemouicen̄. ꝛ narbonen̄. eccl̄iaꝝ canonico.

¶ Executores q̄ttuor dant ad penas ſupio=
res ſolenniter publicandas. Capitulum. vij.

Nup ex certiſ cauſis q̄ nr̄m ꝛ fratꝝ nr̄oꝝ
aios ad id rōnabilit̄ īduxerūt ꝛc̄. vt. ſ.
pri. vſq ad beneficia eccleſiaſtica obtinēda.
Quocirca diſcretiōi veſtre ꝑ apo. ſcripta mā
dam⁹ q̄ten⁹ priuationē ꝛ īhabilitatiōeȝ nr̄am
hmōi vos oēs ſeu tres vel duo ſiue vn⁹ ex vo
bis ꝑ vos vel aliū ſeu alios in eccl̄ijs ꝛ ſolēni=
bus locis ꝛ alijs de q̄b⁹ q̄tiens expedire vide
ritis ſolēnit̄ publiceti. ne q̄ſq̄ valeat circa id
ignorātiā allegare. Datū aui. ij. id⁹ nouē. pō.
no. an. viij. I dē arnaldo electo Lombancñ.

¶ Diſpēſat cum quodā abbate vt ep̄us poſſit
eſſe. lȝ defectū patiatur in ordinibus ꝛ etate.
Ex hac ꝛ ſequenti cognoſcimus cauſas ꝛ for
mas diſpenſandi. Capitulum. viij.

Nup ex certis rōnabilib⁹ et manifeſtis
cauſis q̄ ad hoc nr̄m aīm induxerūt ci
uitatē lūbanen̄. olim villā de lūbanis tūc īfra
tholoſane dioce. limites ꝯſtitutā q̄ locus inſi
gnis ac multiplici cōmoditate dotat⁹ exiſtit:
de fratrū nr̄oꝝ ꝯcilio ꝛ apl̄ice plenitudine po
teſtatis ꝑ lr̄as nr̄as ſub certa forma ī ciuitatē
ereximus: ciuitatiſq vocabulo duxim⁹ decorā
dā. ſtatuētes ac etiā decernētes vt eccl̄ia ab
batie illi⁹ loci de lūbañ. ordinis ſcti auguſtini
extūc haberet et exiſteret cathedralis: ac dei
de volētes eidē eccl̄ie de paſtore idoneo ſalu
briter ꝓuidere: īter abbatē eiuſdē eccl̄ie virū
vtiq lr̄atū et lr̄aꝝ ſciā ꝓditū vite ac moꝝū ho= Diſpē=ſatiōeȝ
neſtate decoꝝ diſcretiōis et ꝯſilij maturitate facile obtiet
ꝯſpicuū: direxerim⁹ oclos nr̄e mētis: teq (nō q̄ mltj
obſtāte defectu etatis et ordinū quē pateris q̄litati
cū tōſurat⁹ mō in clericū ꝛ in. xxvij. etatis tue b⁹ pol=
anno vel circa ꝯſtitut⁹ eſſe dicaris ſuꝑ q̄ tecū let.
gr̄oſe duxim⁹ diſpēſādū) de fratrū no. cō. ipſi
eccl̄ie ꝑfecim⁹ in ep̄m ꝛ paſtorē: curā ꝛ admi=
niſtrationē ipſi⁹ eccl̄ie tibi in ſpūalib⁹ ꝛ tꝑali=
bus ꝯmittēdo. Verū lȝ nōdū ſit tibi munus ꝯſe
cratiōis īpēſum: nec aplicas lr̄as ꝓmotionē
tuā hmōi ꝯtinētes (cū illas nō habeas) poſſis
oſtēdere. Nos tibi vt (ꝯſtitutiōe fe. re. Greg.
pape. viij. ꝑde. n. ꝛ q̄libet alia ſuꝑ hoc in ꝯtra=
riū edita nequaq obſtāte) poſſis eiuſdē eccleſie
lūbancñ. ꝛ quoꝝcūq bonoꝝ ipſius admini=
ſtrationē accipe ipſamq adminiſtrationem
libere exercere auctoritate pñſentium indul
gemus. Cōtradictis ꝛc̄. Datū ãno. iiij. vt. ſ.
I dem venerabili fratri Bertrādo ep̄o mon
tis albani ad vniuerſalis eccleſie regimē ex=
ercendum diuina diſpenſatione vocato.

¶ Hortat̄ quēdā in multis ꝯmendatū vt cu=
rā paſtoralē adminiſtret in eccl̄ia q̄ de nouo
fuerat in cathedralē erecta. hic autē inuenies
multa notatu digniſſima: que debēt lectores
ad deuotionem accendere. Capitulum. ix.

Ad cuiuſlibet ſtat⁹ eccleſie aciē ſollicite Eccl̄ie cuiuſli
cōſiderationis extendim⁹: paſtorales bet ſta
partes offō vigilāti adhibētes: vt eaꝝ ſingu tus eſt
le paſtorib⁹ gubernent̄ idoneis: ꝛ ꝓuidis re= per pa=
ctorib⁹ diſponant̄. Quoꝝ diſpēſatiōe ꝓuida pā attē
ꝛ ꝓuidētia circūſpecta (illi⁹ coopante clemē= dēdus.
tia q̄ vere paſtor ꝛ rector agnoſcit̄) ſpūalium
ꝛ tꝑaliū ꝓficiant incremētis. Nuꝑ ſiquidē ex
certis ꝛ rōnabilib⁹ cauſis q̄ ad hoc noſtrū ani
mū induxerūt ciuitatē olim villā mōtis alba=
ni tunc infra limites caturcen̄. dioce. ꝯſtitutā
q̄ loc⁹ inſignis exiſtit: ac vbertate multiplici
hoim ꝛ reꝝ exuberat: de frm̄. n. cō. ꝛ apo. ple=
nitudine ꝑtātis ciuitatis vocabulo duximus
decorandā: ſtatuētes ac etiā decernentes vt
eccl̄ia monaſterij illi⁹ loci montis albani mo=
naſterij caſa dei ad ro. eccle. nullo medio ꝑti=
nētis ordinis ſcti bñdicti claremōten̄. dioce.
tūc immediate ſubiecta extūc haberet et exi=
ſteret eccleſia cathedralis: poſtmodū ꝓvo ce=
lebri ac ſalubri ꝓuiſione ipſi⁹ eccleſie montis
albani: vt ſponſi ſolatio letaret̄ / ſollicite cogi
tantes: ac volentes illū eidem preficere in pa Eccl̄ie
ſtorē de quo certā haberemus noticiā ꝙ euȝ ſpōſus
clara moꝝū inſignia redimerent nec eſſet du= platus
bia ei⁹ charitas circa plebē ſuo regimini com dꝫ eſſe.
mittendā: ꝛ in cuius fiducia ꝯſiſteret ſalubri=
ter ſecuritas ſubditoꝝ. Ad te tunc monaſte= Eccl̄ie
rij predicti abbatē quem litteraꝝ ſciētia pre= vidua=
ditum: vite ꝛ moꝝum honeſtate decoꝝ: diſcre te prefi
tionis ꝛ conſilij maturitate ꝯſpicuū. in tēpo= ciēd⁹ in
ralibus ꝓuidum. in ſpiritualib⁹ circūſpectū. multis dꝫ eſſe
nobis et fratribus noſtris placida tua ꝯuer= ꝯmēda
ſatio cōtinuata diu apud ſedē apo. approba= tus.
uit. direximus oculos mētis noſtre. Quibus
omnib⁹ debita meditatione penſatis: de per
ſona tua nobis et eiſdem fratribus ob tuoꝝ
exigētiam meritoꝝ accepta. de ipſoꝝ fratrū
conſilio et apoſtolice plenitudine poteſtatis
eidem eccleſie montis albani ꝓuidim⁹: prefi=
cientes eidem ſancte eccleſie teipm̄ in paſto=
rem. tibiq curam ꝛ adminiſtrationē illius in
ſpūalibus ꝛ tꝑalibus cōmittēdo. ac tibi poſt=

modũ faciẽdo p venerabilẽ. F.n. Berẽgariũ epm tuſculañ.mun⁹ ↄſecratõis ipẽdi. Firma ſpe fiduciaq; tenẽtes q eadẽ eccſia monaſterij albani (dñica aſſiſtẽte clementia) p tue circũſpectiõis ⁊ induſtrie ſtudiũ fructuoſiũ ſeruabit a noxijs: ⁊ aduerſis ⁊ ſpũalib⁹ ⁊ tpalib⁹ ſuſcipiet icrementis. Tolle igit dei iugũ tã leue collis hũiliũ q̃ ſuaue: ac dilectiõe paſcendũ. ſuſcipe gregẽ ei⁹ ſup quẽ noctis vigilias diligẽs ſollicituſq; cuſtodit vt liber non pateat adit⁹ inuaſori. ⁊ dñs iſuſpicabili hora vẽtur⁹ ſi te iuenerit ſic agẽtẽ curſũ ↄſũmato q̃ tuo la boꝝ ꝑponit: ⁊ hoꝝ fide ſuata que tue ſollicitudini cõmittunt: te reptũ fidelẽ i modico ſupra mſta ↄſtituat: ac i dilecta gaudioꝝ ſuoꝝ tabernacula introducat. Datum ⁊c. an.iiij.

Margin: Prelatus bonus mul ta bõa facit ecclesie. Iugum dei est leue et suaue. Fidel' imodico ſupra mlta ↄſtituet.

Idem Hugoni de mirabello canonico ebredunen. collectori fructuum primi anni ⁊c.

Declarat an collector fructuũ primi anni oim bñficioꝝ eccl'iaſticoꝝ vacãtiũ ⁊ vacaturoꝝ vſq; ad certi tpis ſpaciũ deputatoꝝ p camere apo. oneribꝰ facili⁹ ſupportãdis poſſit cũ obtinẽtib⁹ bñficia ↄuenire ⁊ in altaria dotata cadãt ſub tali reſeruatiõe ⁊c. Caplm.x.

Poſtulaſti p aplice declaratiõis euidẽtiã edoceri qd tibi ſup dubijs infraſcriptis circa ↄmiſſam tue iduſtrie recollectionẽ fructuũ pdictoꝝ (al's pbẽdarũ aut bñficioꝝ) iminẽtib⁹ ſit agẽdũ. Tue itaq; ↄſultatiõi breuiter rñdentes te ſcire volum⁹ bñplaciti nři eẽ ſup fructib⁹ bñficioꝝ q̃ ita repies i ſolutione decime iuxta taxata veꝝ taxata valoꝛẽ q illũ neq; excedunt: cũ obtinẽtib⁹ hmõi bñficia put melius ⁊ vtili⁹ dioceſanis locoꝝ (in qb⁹ hmõi bñficia fuerit: q̃ꝝ ↄſilia in hac pte requiras) et tibi videbit: valeas ↄuenire. Nos em ipoꝝ dioceſanoꝝ ⁊ tuã ↄſciam ſup his oneram⁹. Licȝ aũt q̃tidiane diſtributiones p nos fuerint a perceptiõe fructuũ pdictoꝝ excluſe: hoc tñ volum⁹ de diſtributiõib⁹ ipſis itelligi q̃ danł eis q horis iterſunt. ſic q ille q ſoluunt his q ſunt in ciuitate vel loco pñtes q̃uis horis nõ iterſint eiſdẽ nõ ſint ab onere dicte recollectiõis imunes. Porro declaratiõeȝ illã factã p nos i deputatiõe ſeu reſeruatione fructuuȝ pdictoꝝ vt videlȝ nõ extẽdanł ad vicarias ſeu capellanias vt plurimũ a decedẽtib⁹ inſtitutas ad miſſas p ipſis decedẽtib⁹ celebrãdas: certi cõſtitut redditib⁹ pbſo inibi celebrãti: locũ hẽre volum⁹ in altarib⁹ dotatis certis feudis vſuaricis ſeu cẽſib⁹: vt capellam⁹ inibi celebrare debeat p dotãtiũ aiab⁹ certis vicib⁹ ſingulis ſeptimanis. ⁊ in eccſia cathedrali horis iter-

Margin: Cõſtietiã alioꝝ qñ q papa onerat. Redit⁹ p miſſis cele brãdis a decedẽtib⁹ relicti nõ ſũt aliq̃renus diminuẽdi.

eſſe diuinis: dũmõ valoꝛ annu⁹ ipſoꝝ altariũ ſummã.xx.libꝛaꝝ turoñ. nõ excedat. Aliodn includanł in deputatiõe ſeu reſeruatiõe pdictis. Ubi vo pbenda fuerit in decia p tãto taxata q paꝝ poſſet canonico hebdomadario (cui certũ p illa ſeruitiũ iminet in eccſia faciẽdũ) poſt pceptionẽ taxationis hmõi remanere volum⁹ q de taxatiõe ipſa p hmõi ſeruitij onere portionẽ aliquã ↄgruã pdicto hebdomadario dimittas: p tã dicta camera nřa reſiduũ pcepturꝰ. Ceterũ pbẽdas illoꝝ q̃ taxationẽ decime ſoluere recuſantes abeſſe velle ſe ſimulãt vt taxationẽ ipſam diminuere cõpellant: ne p illoꝝ abſentiã hui⁹ pceptiõe taxatiõis frauderis q̃ſi nil de pbenda pcipe valeas de q̃ nõ pcipiũt aliqd niſi ſaltẽ i loco vel i ciuitate pñtes: cũ tñ eccl'ie fabrica tales pbẽdas ex integro pcipe dinoſcał: declaram⁹ ſub deputatiõe ſeu reſeruatiõe ↄphẽdi pfata vt vȝ eas iuxta deputatiõis nře modũ pcipe valeas canonicoꝝ ipoꝝ abſentia nõ obſtãte. Ridiculum em̃ eſſet vt eadẽ fabrica potiori q̃ nos priuilegio i talib⁹ vteret. De illis deniq; q̃ lȝ p multos mẽſes tenuerint eccſias vel pbẽdas nichil tñ ſe pcepiſſe aſſerũt ex eiſdẽ: cũ iuxta ↄſuetudinẽ prie pdeceſſores eoꝝ teſtati fuerũt de bonis illaꝝ ppter qꝺ ipſi obtinẽtes tales eccſias tibi ſatiſfacere nequeunt de fructib⁹ antedictis nichilomin⁹ offerentes q̃ tãdiu fruct⁹ eccſiaꝝ ipſaꝝ pcipias donec tibi fuerit de plenarie ſatiſfactũ: placet nobis et volum⁹ vt ſi eſt ita: oblationi hmõi cõdeſcendas: p hoc tñ nõ itendimus ↄſuetudinem approbare predictam. Datum auinioñ.v.idus Octobus ponti.noſtri anno.ij. Idem.

Margin: Papa i pceptõne fructuũ eccl'ie fabrice pferendus. Teſtari de bonis eccleſie an de iure poſſint vide not. i.c. pñt ij. de of. ordi. lib.vi.

Cũ roman⁹ põtifex p eccl'ie romane neceſſitatib⁹ fruct⁹ bñficioꝝ vacãtiũ vſq; ad certũ tps reſeruaſſet circa illã reſeruationẽ plime ambiguitates orte ſunt q̃s hic ſoluit. Cp.xi.

Cum nõnulle eccl'iaſtice pſone in cathedralib⁹ eccl'ijs canonicat⁹ pbẽdas: dignitates: pſonat⁹ et officia ac alia bñficia eccleſiaſtica obtinẽtes: reuocare conenł in dubiũ: an fruct⁹ redit⁹ ⁊ ꝓuẽt⁹ pmi ãni bñficioꝝ eccl'iaſticoꝝ etiã vacantiũ / ⁊ q̃ in diuerſis orbis ptib⁹ vſq; ad triẽniũ vacare cõtigeret: q̃s pro eccle.ro. neceſſitatibus p nřas ſub certa forma litteras duxim⁹ deputandos iuxta tenoꝛẽ lraꝝ ipſaꝝ camere nře ſoluere teneãtur pſertim cũ archiepales ⁊ epales eccl'ie ac regulares abbatie ab hmõi ſolutiõe fructuum (vt dicunt) in dictis lřis eximanł. Nos dubitationem hmõi amputare volentes: auctẽ

Margin: Fructꝰ bñficioꝝ a papa qñq; eccl'ie ro. neceſſitatib⁹ reſeruãł. Dubitatões ſũt amputande.

apo. ỏclaram⁹ ꝙ cū ſub appellatiõe archiepi lis vł epalis eccle aut regularꝭ abbatie hmõi prebende: dignitates: pſonat⁹ ꝛ officia neqꝫ intelligant nec etiā icludant: pdictos[a] necnõ ꝛ pbẽdarū ꝛ officioꝝ monachoꝝ monaſterio rū regulariū ac reddit⁹ abbatiaꝝ ſeu abbatū earūdẽ q̃ i bñficijs eccłaſticis aſſignant: di ſtinctos fruct⁹ reditus ꝛ ꝓuẽtus includi i de putatione pdicta ꝛ dicte camere iuxta predi ctarū lraꝝ tenorẽ debere pſolui ac ibidẽ ſup ſolutiõe olim fructuū redituū ꝛ ꝓuentuū com mendatariarū curtuū[b] ſeu grāgiaꝝ monaſte rioꝝ domoꝝ ꝛ locoꝝ ꝯuentualiū q̃ ꝑ bñficijs eccłaſticis (vt pdicit) conceduntꝛ (niſi dūtaxat in fructib⁹ illoꝝ q̃ ſunt forſan excepta) decla ramus ꝛ pcipim⁹ obſuari. ¶ Preterea cum i aliqbus eccłijs tā cathedralib⁹ q̃ alijs panis ꝛ pot⁹ ꝑ q̃tidianis diſtributiõib⁹ ipaꝝ eccłia rū canonicis ꝛ pſonis ꝯ pbẽdaꝝ ipaꝝ corpo rib⁹ ꝑ die q̃libet deputet: et etiā iterdū certa q̃titas bladi: ꝛ quandoqꝫ certa pecūie ſūma ꝛ aliqñ alteꝝ ꝑ altero ꝑ ſingulis menſib⁹ vel hebdomadis etiā canonicis ſtudioꝝ cā aut alś ꝑ eoꝝ negocijs ꝯ lr̄a capłoꝝ eccłiaꝝ ipa rū ab eccłijs eiſdẽ abſentib⁹ exhibeant: ꝛ etiā pſoluant: ỏclaram⁹ auctē pdicta illam bladi q̃titatẽ ꝛ pecunie ſūmā q̃ ꝑ q̃libet menſe vel hebdomada dictis canonicis (vt pdicit) mini ſtrant nõ debere ꝑ q̃tidianis diſtributionib⁹ cõputari ſed illa tm̄ q̃ pfatis canonicis q̃tidie ꝑ diurnis ꝛ nocturnis horis diſtribuunt ſine fraude. ¶ Adijcim⁹ inſuper declarationi pdi cte ꝙ ſi obtinenti curatū bñficiū aliud ſibi cõ ſimile collatum fuerit vel etiam in poſterum ꝯferat: poſt ſcdi bñficij pacificā poſſeſſionem adeptā ꝛ fructuū pceptionẽ ipi⁹: nihil de fru ctib⁹ eiuſdẽ primi bñficij (niſi forſan ſup hoc diſpẽſatiõe canonica ſit munit⁹) pcipe poſſit Sꝫ ꝑ dicta camera nr̄a iuxta formā dictarū lraꝝ recipiant ꝛ etiā exigāt. Ubi ṽo fructus redituū ꝛ ꝓuẽtuū bñficioꝝ eccłaſticorū non reperiret certa taxatio: declaramus auctẽ p dicta ꝙ fructus reditus ꝛ ꝓuentus bñficioꝝ hmõi cū vacare ꝯtigerit: per mediū diuidant quorum medietas recipiat pro camera pdi cta: reliquā ṽo medietatẽ ille ꝑ ſua ſuſtẽtatio ne pcipiat q̃ bñficiū hmõi dinoſcit obtinere. ¶ Grangias aūt ꝛ alia loca ciſtercieñ. ordis ꝛ alioꝝ locoꝝ regulariū: in quib⁹ gubernato res ſeu cuſtodes vel admiſtratores ponūtur ad tpś: ꝛ remouent ad voluntatẽ ſuperioꝝ ſuoꝝ: eoꝝqꝫ fruct⁹ redit⁹ ꝛ ꝓuẽtus auctoꝛita te declaram⁹ eadẽ in deputatiõe predicta ac

a ¶ Pre dictos alias p dicta.

b ¶ Cur tuū. al's cultuū.

Diſtri butões q̃tidiãe q̃nqꝫ cõ ſiſtūt i. potu et pane: q̃nqꝫ in alijs re bus.

Horaꝝ q̃dā ſūt diurne, q̃dā no cturne.

Admi ſtrato res ad volūta tẽ ſupi oꝝ q̃n qꝫ ſunt remoui biles.

lris nr̄is ſup illa ꝓfectis aliquatenus nõ iclu di. Nulli ergo oino. ꝛc. Datū Auinio. nonas Januarij. pontifi. nr̄i anno. iij. Idem.

¶ Fructus amboꝝ bn̄ficioꝝ q̃b⁹ q̃nqꝫ bñfi ciat⁹ priuat. camere aplice deputant. Ca. xij.

Cum nõnulle eccłaſtice pſone reuoca re conent i dubiū: an ſi obtinẽti digni tatem vel aliud bñficiū eccłaſticū cui cura i minet aiarū. aliud bñficiū conferat. eo caſu q̃ ambo bñficia ipa ſucceſſiue vacare contingit eoꝝdem amboꝝ fructus primo ãno q̃ vacāt rõne deputationis fructuū redituū ꝛ ꝓuẽtuū eccłaſticoꝝ tūc vacātiū. ꝛ q̃uſqꝫ ad certū tp̄s vacare contingeret: quos pro ecclefie roma ne neceſſitatibus releuandis ꝑ nr̄as lras du ximus deputandos noſtre camere debeãtur Nos ambiguitatẽ hmõi remouere volentes aucte aplica declaramus amboꝝ eoꝝundẽ bñficioꝝ fructus reditus ꝛ ꝓuentus (cum vtrūqꝫ ipſoꝝ vacet) pro eadem camera debe re percipi ꝛ haberi. Nulli ergo ꝛc.

Benedictus duodecimus.

¶ Diſpoſitiõi aplice reſeruant bñficia curia liū ꝛ alioꝝ ad curiā accedẽtiū: vel ab ea re cedẽtiū ſi moriāt in locis vltra duas dietas legales ab ipſa curia nõ diſtantibus. Ca. xiij.

Ad regimen eccłie generalis q̃q̃ ime riti ſuperna diſpoſitione vocati: geri mus in noſtris deſiderijs vt debemus: ꝙ per noſtre diligentie ſtudiū ad quarūlibet eccłia rum ꝛ monaſterioꝝ regimina et alia bñficia eccłaſtica iuxta diuinū bñplacitū. ꝛ nr̄e iten tionis effectū viri aſſumant idonei. q̃ pſint ꝛ pſint cõmittendis eis eccłijs monaſterijs ꝛ beneficijs prelibatis. ¶ Premiſſoꝝ itaqꝫ conſideratione inducti: ꝛ ſuadentibus nobis alijs rationabilibus cauſis nonnulloꝝ pde ceſſoꝝ noſtroꝝ romanoꝝ pontificū veſti gijs inherentes: oẽs patriarchales[c]: archie piſcopales ꝛ epales eccłias: ꝛ etiaꝫ monaſte ria: prioratus: dignitates: perſonatus: ꝛ offi cia: necnõ canonicatus ꝛ pbendas: ꝛ eccłias ceteraqꝫ beneficia eccłaſtica cū cura vel ſine cura: ſecularia ꝛ regłaria q̃cūqꝫ ꝛ q̃liacūqꝫ fue rint: etiam ſi ad illa perſone conſueuerint ſeu debuerint per electionem ſeu quemuis aliū modum aſſumi: nunc apud ſedem apoſtolicā quocūqꝫ modo vacantia. et in poſterum va catura: necnon ꝑ depoſitionem vel priuatio nem ſeu trāſlationem aut muneris conſecra tionis ſuſpẽſionẽ: ꝑ felicis recordatiõis Jo. papā. xxij. pde. no. ſeu et⁹ auctoꝛitate factas et per nos ſeu auctoꝛitate noſtra in antea fa

Benefi cijs va cantib⁹ ſūt aſſu mẽdi vi ri q̃ illuſ pſint et pſint.

c ¶ Oĩa. pſiar chales. Accipe .i. ſi. re ſuam⁹ ordina. hõi. ꝛc.

Electio caſſat/ ꝛ poſtulatio repellitur

Officia rũ pape diuerſi ſe

cĩẽdas vbilibet. Necnõ ſi forſan tpe iam dicti p̃deceſſoris aliq̃ in ↄcordia vel diſcordia electi vel poſtulati fuerit q̃rũ electio caſſata ſeu poſtulatio repulſa vł p eos facta renũciatio ꝛ admiſſa p ipm p̃deceſſorẽ vel auc̃te ipi⁹ extiterint: ſeu q̃ꝝ electoꝝ: vel poſtulatorum et i antea eligendoꝝ ſeu poſtulandoꝝ ac renunciantiũ electionem caſſari: vel poſtulationeꝫ repelli: aut renunciationẽ admitti p nos vel auc̃te nr̃a contingeret apud ſedem p̃dictã vel alibi vbicũq;. Ac etiã p obitũ cardinaliũ eiuſdem eccľie romane: ac officialium dicte ſedis videlicet camerarij: vicecãcellarij/notarioꝝ auditoꝝ litterarum ↄtradictarũ: et aplici palatij cauſarũ auditoꝝ/correctorũ/ꝛ ſcriptoꝝ lr̃arum aplicarũ: ac penitentiarij p̃fate ſedis ac abbreuiatorũ: necnon ↄmenſaliũ ꝛ aliorũ quorũlibet capellanorũ ſedis eiuſdẽ. Et etiã quorũcũq; legatorũ ſiue nũciorũ: ac in terris eccleſie romane rectorũ et theſaurarioꝝ p dictũ Joh. p̃deceſſoreꝫ vel nos ſpecialiter deputatorũ ſeu miſſoꝝ hactenus vel a nobis deputandorũ aut mittendorũ in poſterum nũc vacãtia ꝛ i antea vacatura: vbicunq; dictos legatos vel nũcios ſeu rectores aut theſaurarios anteq̃ ad romanã curiã redierint ſeu venerint reb⁹ eximi cõtigerit ab humanis. Nec non q̃rũlibet ꝓ quibuſcũq; negocijs ad romanam curiã venientiũ ſeu etiã recedẽtium ab eadem: ſi i locis a dicta curia vltra duas dietas legales non diſtãtib⁹ iã forſan obierit vł eos in antea trãſire ↄtigerit de hac luce. Ac etiã ſimili mõ quorũcunq; curialium peregrinationis: infirmitatis/ aut recreationis/ ſeu alia quacũq; cã ad q̃uis loca ſecedẽtiũ ſi eos añq̃ ad dictam curiam redierint in loc vltra duas dietas ab eadẽ curia (vt p̃mittit) nõ remotis: dummodo eoꝝ ꝓpium domiciliũ nõ exiſtat ibidem iam forſitan deceſſerint: vel in poſterum eos contigerit de medio ſubmoueri: nunc p obitũ hmõi vacãtia ꝛ in poſteꝝ vacatura. Rurſ⁹ monaſteria/ ꝓorat⁹/ decanatus: dignitates/ pſonatus/ adminiſtratiões/ officia/ canonicatus/ p̃bẽdas/ ꝛ eccľias/ ceteraq; bñficia eccľiaſtica/ ſecularia ꝛ reglaria: cũ cura vel ſine cura q̃cũq; vel qualiacũq; fuerint: etiã ſi ad illa pſone ↄſueuerint vel debuerint p electionẽ aut quẽuis aliũ modũ aſſumi q̃ ꝓmoti per dictum predeceſſorẽ vł ei⁹ auc̃te ad patriarchalium: archiepãlium ꝛ epãlium eccľiarum: necnon monaſteriorum regimina obtinebant tpe ꝓmotionum de ipis factarũ nunc vacantia. Et q̃ per nos ſeu auc̃te nr̃a in poſteꝝ ad eadẽ regimĩa ꝓmouẽdi: tpe ꝓmotionis hmõi obtinebũt. Necnõ etiã q̃ p aſſecutionẽ pacificã q̃rũcunq; ꝓoratuũ/ dignitatũ: pſonatuum/ officioꝝ/ canonicatuũ/ ꝛ p̃bẽdaꝝ eccľiaꝝ ꝛ bñficioꝝ alioꝝ p nos vł eũdeꝫ Jo. p̃deceſſorẽ: ſeu auc̃te lr̃aꝝ nr̃aꝝ: vł ipſius Jo. p̃deceſſoris collatorũ: ꝛ cõferẽdorũ in poſteꝝ: nunc vacãtia ꝛ i ãtea vacatura (plena ſr p̃miſſis oib⁹ ꝛ ſingulis cum fr̃ib⁹ nr̃is collatione p̃habita ꝛ matura deliberatiõe ſecuta) ordinationi/ diſpoſitioni/ ꝛ ꝓuiſioni nr̃e (do=nec miſerationis diuine clemẽtia nos vniuerſalis eccľie regimini p̃ſidere cõceſſerit) ꝺ ipoꝝ frm ↄſilio auc̃te aplica reſeruam⁹. Decernẽtes exnunc irritũ ꝛ inane ſi ſec⁹ ſup p̃miſſis et q̃libet eoꝝ p q̃ſcũq; q̃uis auc̃te ſciẽter vł ignoranter ↄtigerit attentari. Non obſtãtibus q̃buſcunq; ↄſtitutiõib⁹ a p̃deceſſorib⁹ nr̃is romanis põtificib⁹ editis q̃tenus obſiſtere poſſent ſup enarratis articulis vel alicui ſeu aliquibus eorundẽ. ¶ Nulli ğ oĩno hoĩm liceat hanc paginam nr̃e reſeruationis ꝛ conſtitutionis ĩfringere: vł ei auſu temerario ↄtraire ¶ Si q̃s aũt hoc attẽtare p̃ſumpſerit: indignationẽ oĩpotentis dei ꝛ btõrũ Petri ꝛ Pauli apľoꝝ ei⁹ ſe nouerit ĩcurſuꝝ. Datũ auinio. iij. idus Janua. pontifi. nr̃i anno. j. M.cccxxxv.

Paulus venetus papa ſecund⁹.

¶ Bñficia q̃cunq; ſint diſpoſitioni aplice reſeruata p talẽ reſeruationẽ ſũt affecta: ita q̃ illorum collatio non tenet: ſi p aliũ a romano põtifice fuerit facta. Capitulum. xiiij

Lites ex iuriũ dubijs ſepe oriũtur.

Ad romani pontificis ꝓuidentiã ꝛ circũſpectionẽ ꝓuidã ſpectare dinoſcit. dubia iuris (ex q̃bus lites graues oriunt indies) ſue declarationis oraculo terminare: put (negociorũ qualitate ꝛ tẽporũ cõditione ĩſpectis) ↄſpexerit in dño ſalubriter expedire Cũ itaq; nõnulli romani pontifices p̃deceſſores noſtri p eorũ diuerſas cõſtitutiões quas ſuo tempore dũtaxat durare voluerunt q̃cunq; bñficia eccľiaſtica q̃ ſui ꝛ ſancte romane eccleſie viuentium: ꝛ tunc exiſtentium cardinalium familiares ↄtinui cõmẽſales obtinebãt ꝛ in poſterum obtinerent eorum familiaritate durãte etiã ſi ab ipſa familiaritate p obitũ cardinalium eorundẽ vł aľs receſſiſſent: necnon illa q̃ etiã fructuum ꝛ ꝓuentuum camere apoſtolice debitorum collectores: ꝛ qui ipoꝝ predeceſſorum tpib⁹ ſua officia exercerẽt vniti ſuccollectores durãtibus eoruꝫ officijs obtinebãt ac i q̃buſcunq; locis vacauerint: cum irritantis appoſitione decreti. et deinde pre

deceſſorib⁹ ipſis ſublatis de medio: ac eorum
beneficiorum occurrētiū vacatiōib⁹: inter vtri=
uſq; iuris interp̄tes: etiā officiales romane
curie ſepenumero heſitatū extiterit: an bñfi=
cia hmōi ꝓpter reſeruationē ⁊ decretū p̄dicta
reſeruata vel affecta remāſerint: ita ꝙ nullus
p̄ter romanū pontificē de illis diſponere po=
tuerit ſiue poſſit: reſeruatione ⁊ decreto obſi=
ſtētib⁹ ſupradictis. ¶ Ac cū ꝓpter ābiguita=
tem hmōi varias q̄z iuriſperitorum opiniōes et
diſcrepationes ipſas aduerteremus: plerūq;
pro reſeruatione ⁊ affectione premiſſis: inter
dum vero econtra ꝓnunciatū et diffinitū fore.
Prelatus vigilē paſtorem imitari dȝ. ¶ Nos qui vigilis more paſtoris ſup his ma
turo ꝓuidendū eſſe ꝯſilio nō indigne cenſui=
mus. Et ꝓpterea in ſingulis cauſis ſup q̄buſ
uis bñficijs eccleſiaſticis eādē ambiguitatem
quōlibet ꝯcernētib⁹: vſq; ad nrm̄ bñplacitum
ſupſedere mādauim⁹: cupiētes (quēadmodū
noſtro incūbit offō) dubijs hmōi finē ipone=
re. ſubditorum obuiare diſpendijs. ⁊ (ne lites fi=
ant penitus immortales) de oportuno reme=
Lites debēt eē breues. dio ꝓuidere. ¶ Felicis recordationis Urba=
ni. v. Gregorij. ix. et bonifacij. viij. romanorū
pōtificū: etiā predeceſſorum noſtrorum q̄ ad
ſubmouēda altercationū fomēta ⁊ ambigui=
tates hmōi lucidandas declarationes ſiles
per ſuas litteras ediderunt: veſtigijs inherē
do ac ꝓuide ꝯſiderantes effectū ꝑ reſeruatio
nem manuſq; appoſitionem eorūdem p̄deceſ
ſorum in dictis bñficijs ineſſe ꝓductū ꝑ obi=
tum ipſorum nequaq̄ ceſeri debere reuocatum
Romani pōtificꝭ manus eſt magne virtutis. Romani q̄q; pōtificis man⁹ appoſitionē pre
dictā tāte efficacie tanteq; virtutis exiſtere:
vt ⁊ ſi littere apoſtolice ſup ꝓuiſionib⁹ bene=
ficiorum: aut de ꝓuidendo mandatis in quibus
decretū et reſeruatio hmōi apponunt: ex ali
qua cauſa ſuum debitum nō ſortiant effectuȝ
facultatem tamen prouidendi de beneficijs
taliter reſeruatis quibuſcūq; alijs fuiſſe ade=
ptam hui⁹ perpetue et irrefragabilis conſti=
tutionis edicto de venerabiliū fratrū nrorū
ſancte ro. ec. cardinaliū conſilio: oīa et ſingu
la beneficia eccleſiaſtica ſecularia ⁊ cuiuſuis
ordinis regularia: etiā ſi prepoſitatus: cano=
nicatus: prepoſiture: ⁊ prebende: dignitates
perſonat⁹: adminiſtrationes: vel officia fue=
rint: etiā ſi ad illa conſueuerint qui illis pref
ciuntur per electionem aſſumi: eiſq; cura im=
mineat animarum (vt premittitur) reſerua=
ta / ⁊ per romanos pontifices ſucceſſores no=
ſtros canonice intrantes in poſterum reſeruan
da: ac etiam quouis modo vacantia et in an=
tea vacatura: per huiuſmodi reſeruationē et
decretum remanſiſſe: et remanere ſemꝑ affe=
Beneficia per q̄d ſūt affecta. cta: nullumq; de illis (cum primū vacare con
tigerit) preter eundem roma. pontifi. ea vice
quouis modo diſponere potuiſſe ſiue poſſe.
harum ſerie decernimus et pariter declaram⁹.
Quod tam in pendentibus etiam per appel
lationem q̄ in futurum ſuper eiſdem benefi=
cijs (vt premittitur) reſeruatis committēdis
cauſis: per dilectos filios magiſtros capella
nos noſtros cauſarum palatij apoſtolici au=
ditores: atq; alios quoſcūq; delegatos et iu=
dices vbilibet inuiolabiliter obſeruari: et ſe=
cundum premiſſa: nec aliter ſententiari ⁊ dif=
finiri volumus atq; mandamus eis et eorum
cuilibet / quauis alia ſuper premiſſis interpre
tandi facultate ſublata. Decernētes exnunc
irritum et inane ⁊ ſecus ſup his a quoq̄ qua=
uis auctoritate ſcienter vel ignoranter conti
gerit attentari. ¶ Nulli ergo omnino homi=
num liceat hanc paginam noſtre conſtitutio
nis: declaratiōis: voluntatis mandati et de=
creti infringere vel ei auſu temerario contra
ire. Si quis autem hoc attentare preſumpſe=
rit: indignationem omnipotentis dei et bea=
torum Petri ⁊ pauli apoſtolorum ſe nouerit
incurſurū. ¶ Datum rome apud ſanctū mar
cum anno incarnationis dñice. M.cccclxvij.
kalendas ſeptembris pōtifi. n. anno. tertio.

¶ Ne ſede vacante aliquid innouetur.

Johannes. xxij. Epus ſeruus ſeruorum dei
ad perpetuam rei memoriam.

¶ Papa volens ꝓuidere diuino cultui et mi
niſtris eiuſdem: et occurrere diſpendijs que
ipſis quotidie imminent propter occupatio=
nes vacantium eccleſiarum primi anni q̄ cō=
petunt ex diuerſis titulis aliquibus eccleſijs
ſeu perſonis: ſtatuit ꝙ qñ talis occupatio im
minebit in bñficijs q̄ ꝯſueuerūt in decime ſo=
lutione taxari. collectores ipſorum annaliū ſint
ꝯtēti ipſa ſumma ꝑ qua cōſueuit dari decima
ſi ipſā eligendā duxerit: totali reſiduo penes
eū cui collatū eſt beneficiū remanente: vel di
miſſa eidē ſumma p̄dicta poſſit dictū reſiduū
ſibi aſſumere: dū tñ alteruȝ infra. x. dies dicti
eligant collectores. alr̄s poſt decē dies ipſorū
optio in bñficiatū trāſeat ipſo iure. In nō ta=
xatis autē fruct⁹ decibiles illi⁹ anni diuidā=
tur ꝑ mediuȝ: et vtriq; eorum medietas tribuat
ita ꝙ ſi alter dimidia noluerit contētari / ipſa
in volentē tranſeat ipſo iure. ⁊ ſi quicq̄ aliqd
contra dictam ordinationem receperit pe=
nas hic cōtentas incurrat. Capim vnicum.

hec ha bet int̄ xt. Jo hānis xxij. sub tit. ꝺ elec. cū glo. dn̄i geſ ſelini.

Uſcepti. ¶ Hec decret. poteſt ititulari ſub titulo de reſcriptis. vel ſub tit. de elect io. vel ne ſe. va. vel ſub illo. vt eccle. benefi. vl' ſub illo de ꝟb. ſig. Et diuidit̄ in q̄nq3 ptes Pꝰo ponit̄ cōcedēde cōſtitutionis duplex occaſio Scḋo facit ꝺ quo agitur ſummaria recitatio. Tertio ſu per taxatis ꝯſtituit̄. Quarto de nō taxatis annectit̄. Quinto nō ſuāntibꝰ diuerſa pena appōitur. ſcḋa. cum itaq3. tertia: nos de illo. q̄rta: illis. et quinta. ſi quicq3.

Uſcepti[a] regiminis nos cura ſollicitat vt q̄ in eccleſijs nō abſq3 diſpēdio[b] miniſtroꝝ[c] ⁊ cultꝰ[d] detrimēto diuini ſer nari videamus / per oppoſitionez cōgrui moderamis in meliꝰ reformemꝰ. ¶ Cum ita q3[e] i nōnullis eccliis[f] obſuet̄[g] ⁊ a lōgis[h] retroactis t̄pibꝰ fuerit obſuatū / q̄ fructꝰ p̄mi vel ſecūdi / aut alteriꝰ[i] cuiuſq3 ſequentis anni bn̄ficioꝝ vacā-

Et hec facta eſt ad declarationem illoꝝ iuriū. ꝫ. vt ec. bn̄fi. c. vno. in fi. ne ſe. va. c. j. ꝑ Innocen. de ꝟb. ſig. tua. de reſcrip. ſi papa. ⁊ de p̄ben. ſi tibi ꝯceſſo. lib. vj. Guil. de monte landuno.

a ¶ Suſcepti. ſi'r. ꝫ. de preben. ſuſcepti. li. vj.

b ¶ Diſpēdio. de h'jſ ꝺ reſcrip. diſpēdia. i p̄n. li. vj.

c ¶ Miniſtroꝝ. generi eñ taliū intēdit hic papa ꝓuidere. nō aūt ꝑſonis ſingularibꝰ. ⁊ ſic erit ꝑpetuū et fauorabile. ar. xij. q. ij. liberti maxime cū fiat i fauorē diuini cultꝰ vt p3. j. alꝰs eñ mere ꝑſonalia / ꝑſonas nō trāſgrediunt̄: imo cū eis pereunt. ⁊ vt maxie debēt vt odioſa reſtringi. inſti. de iure natu. §. qḋ p̄ncipi. ꝫ. de reſcrip. q2 ꝑ ambitioſam. lib. vj. Notāter etiā dicit miniſtroꝝ ſub noīe officij nō ꝓprio. q. d. hic papa ꝓuidere intēdimꝰ arti. ⁊ ꝟtuoſe idustrie hoīm nō nature ſicut ecōtrario vitiū d3 haberi odio non natura. lxxxij. di. odio. ⁊. lxxxvi. di. donare. Notabis etiam hic q̄ papa nedū diuino cultui. de q̄. j. imo etiā diſpendio miniſtroꝝ ꝓuidere intēdit etiā p̄ncipaliꝰ ⁊ fortiꝰ. qḋ p3 in hoc q̄ in ſcripture ordine hic p̄mittit. arg. iuriū. ꝫ. de elec. ſi q̄s iuſto. ⁊ de p̄bē. mādato. lib: vj. Ex q̄ ſequit̄ q̄ nedum reſidētes vere / ſicut ſunt illi qui interſunt horis diuinis: imo etiā preſumptiue ⁊ iuris fictiōe ſicut exiſtētes in pape vel cardinalium ſeruitio: vel ſtudio theologie / vel ſi'es gaudeāt huiuſmodi beneficio decre. de quo dicetur. j. Guil. de monte landuno.

Uitiuz odio ꝓſequamur non naturam

d ¶ Et cultꝰ. multa ſunt ſp̄alia in fauorē diuini cultus ſtatuta. ꝫ. de cōſti. ex p̄te. de reſcrip. q2 ābitioſam li. vj. ꝺ cele. miſ. ꝑꝛi. ꝯcilij vieñ. vñ cū cultꝰ diuinꝰ ſit iuris publici. j. di. iꝰs publicū. pacto priuatoꝝ tolli ſeu ipſi renūciari nō pōt. ff. de pac. l. iꝰs publicū. ꝫ. de fo. ꝯpe. ſi diligēti. maxime cū videat̄ inherere p̄ceptis p̄me tabule. xxxij. q. vij. q̄d i oibꝰ. ex q̄ vr̄ q̄ etiam papa non poſſit ſuꝑ hoc ſine magna cā diſpēſare cū ſola infirmitas ab hoc excuſet: ne vicariꝰ tollat pēſum a dn̄o ſibi ſp̄aliter ſuꝑ quēlibet vinētē de eiꝰ p̄imonio reſeruatū. ꝫ. de cele. miſ. c. j. nec etiā ſuꝑ ſubtracto niſi illū reſtituat. vt ſic nō ꝯmittat̄ pct̄m: ſi cū pōt (maxie deo) nō reſtituat̄ ablatū. cū etiā idē eſſet de pēſione alicui dn̄o p̄uato ſubtracta. ar. ꝫ. de vſu. cū tu. xvj. q. j. reuertimini. cū ſi'ib. S3 nunq̄d poterit huic bn̄ficio renūciari? Credo q̄ ſic in q̄ntū tangit iꝰs cuiuſuis priuati. ſed in q̄ntum eccleſie non. ar. ꝫ. de arbi. cum tempore.

Cultui diuino renunciari nō pōt.

e ¶ Cum itaq3. ſecunda pars.

f ¶ Eccleſijs. de q̄bꝰ ſi in p̄uilegio vel ſtatuto exp̄ſſe actū eſt / exp̄ſſi ibi ſtabit̄. ꝫ. de p̄ui. accepimꝰ. ix. q: iij. ꝯq̄ſtus. ſaluo hoc qḋ legit̄ ꝯ ꝯſuetudinē vel ſtatuta inferioꝝ. ꝫ. de elec. ſepe. et de offi. or. pn̄ti. li. vj. alꝰs vſus obtinuit q̄ monaſteria ſeu loca collegiata nō ꝯphen- dant̄ multo minꝰ ipſe eccl'ie cathedrales. arg. ꝫ. de p̄ben. c. ſi. de ꝯceſ. p̄bē. dilectꝰ. Si q̄ras quā eccliam dices collegiatā vel ꝯuētualē q̄tū ad hec? Credo q̄ illa dūtaxat in q̄ ſunt duo vel plures tā q̄ facientes vnum corpꝰ cū cōſueuerit ꝯuētus capl'm vel collegiū vocari ⁊ ſic nihil faciet ibi pluralitas ꝑſonaꝝ vel paucitas: dum tñ ſint duo vel tres: ſed ipſa realitas ſc3 q̄ ibi cōuerſent̄ vt vnū corpꝰ facientes inſit̄. Itē credulitas gentiū ⁊ opinio. ſ. q̄ cōiter a gentibꝰ ꝯſueuerūt ſic appellari ⁊ haberi vt tales. hoc dico per iura. ꝫ. de elect. nullꝰ. de exceſ. p̄la. dilecta. de ꝓba. ꝑ tuas. q̄ ſi. ſint legi. trāſmiſſe. iij. q. vij. §. tria. de p̄bē. de mꝰta. ꝑ Inno. Quid ergo erit de p̄oratibꝰ monaſterioꝝ olim a ſ. caſe dei grādimōtē. maioris mōaſterij p̄mōſtratēſ. vel ſi'ibꝰ / in q̄ꝝ aliq̄bꝰ q̄nq3 ꝯſueuerunt eſſe q̄ttuor monachi: q̄nq3 octo aſſociātes priores ibidem / nunq̄d collectores ꝑcipiēt talia annalia cū vacabūt. Credo q̄ nō debeant collectores ab iſtis tanq3 a collegiatis excludi: cū tales potꝰ ſint tanq3 ꝑ modū aſſociatiōis q̄ collegij ſeu ꝯuentꝰ ꝑ. c. dilectā. de hoc plene notaui. ꝫ. de reſcrip. ⁊ ſi p̄ncipalis. ⁊ de ſta. regu. ne i agro. Sed q̄d de celeraria eccl'ie ſcti ſtephani tholoſe. in q̄ de anno in ānum mutant̄ celerarij. vel de archip̄ſbyteratibꝰ dioce. bituricē. q̄ ad mutationē archiepi vel capl'i in regimine cathedralis eccleſie renouant̄. nunq̄d a talibus ꝑcipient. Credo q̄ nō: cum nō dicant̄ vacare ꝓp̄e nec inſtitutio bn̄ficioꝝ eſt apud celerarios ſeu archip̄bros t̄pales: ſed apud illos potꝰ q̄ꝝ iſti vices gerūt ſicut ꝺr de vicarijs t̄palibꝰ in ſi. extrauagātis execrabilis. ⁊ dixi. ꝫ. de offic. vi. q̄ de eccl'ijs. ꝯci. vieñ. facit. ꝫ. ꝯſue. c. j. lib. vj. in ꝟbo perpetua. Et idē dico pari rōne de grangijs monachoꝝ alboꝝ vel monialium frōtis ebrandi ſctē clare vel de ꝓlhano: ſeu ſimiliū ⁊ de alijs poſſeſſionibꝰ traditis ſub ānua penſiōe fratribus de ordine. vel alijs ad vitā vel aliud tēpꝰ modicū. q̄ ꝑ eoꝝ ceſſum vel deceſſum nō dicerent̄ vacare. ⁊. ꝫ. de preben. q̄uis. in p̄n. lib. vj. xvj. q. j. poſſeſſiōes. fa. qḋ legitur. ⁊ no. ꝫ. de preſcrip. ſi diligenti.

Eccl'ia q̄n ꝺr collegiata.

Archipbr̄i bituricē. mutāt̄ mutato p̄lato.

g ¶ Obſeruet̄. ſub pretextu p̄uilegij vel ſtatuti de quibus. j. Guil. de monte landu.

h ¶ Et a lōgis. ⁊ hic vbi ꝯſuetudo allegat̄. Et ſic nō ſufficere ꝯſuetudinē longi t̄pis. de quo dicet̄ pleniꝰ. j.

i ¶ Primi vel ſcḋi aut alteriꝰ. vel tertij vel q̄rti ſeu deinceps. ſicut dicit lex de replicationibꝰ. inſti. de excep. qḋ in infinitū eſt ire hodie in aliq̄bꝰ locis. q̄ infinitas tā q3 diſpēdioſa nouis bn̄ficiatis in illis t̄pibꝰ merito eſt reprobāda. ar. ꝫ. de reſcrip. cū i multis. li. vj. H̄ q̄ro p̄mo ſi ꝯtingat in p̄mo anno bis vacare bn̄ficium an ille cui p̄mi anni fructꝰ cōpetūt: habebit eos ꝑ duos ānos? Dicūt quidā q̄ habebit a t̄pe p̄me vacationis vſq3 ad ſcḋam: ⁊ a ſcḋa ꝑ totū ānum ꝯpletū ꝑ. l. ff. ad ſe. cō. turpil. l. in ſenatuſcōſultū. §. q̄q3. Scḋo q̄ro an poſito q̄ de cōſuetudine moriꝰ p̄mo anno / fabuca ſcḋo inibi colligeret: ſi papa ꝓ ſe vel ꝓ paſſagio hoc ſimpl'r leuandū iuſſerit vel iuſſu3 ꝑ alios et certa ſcia ꝯfirmauerit: q̄ ordine iſti leuabūt? Si eſſet hoc ꝟbu3 aūferri / nō eſſet dubiu3 imo etiā dato q̄ nō ſit / adhuc vr̄ q̄ ap'licꝰ debeat p̄cedere ⁊ in p̄mo anno leuare lic3

Infinitas reprobat̄

vltim⁹ ſit in cōceſſione: ex q̄ concurrit cum alijs iuxta ea que leguntur. ē. de preben. ſi qui. lib. vj. maxime ſi adiecerit papa in ſuo ꝑuilegio illas non obſtātias de quib⁹ legitur. ē. de reſcript. al's de priuile. ſi papa. lib. vj. vbi dictum eſt ſatis. de hoc in fi.

a ¶ Vacātiū. a tpe ſcilz introductiōis ꝯſuetudinis priuilegij

tiū⁹ in eiſdē defūcto vel fabrice aut eccliſis vel pſonis hñti

vel ſtatuti. ⁊ ſic alia bñficia q̄ ante iſtā introductionē vacare inceperant / lz iſtis ſuguenientib⁹ adhuc erant libera ⁊ vacātia: nō cadūt ſub aliquo iſtoꝝ. cū cōſtitutio iuris publici vel priuati non extendat ſe ad pterita vel pendētia niſi de his exp̄ſſe caueatur in ipſa. in aut. vt cū de ap. cog. in ꝑn. ē. de iudi. diſpēdioſam. i fi. ꝯci. vieñ. Qḋ credo verum ſi ſit ibi adiectio aliq̄ certi tp̄is: vt qr̄ dr̄ fruct⁹ vacantiū p tres ānos: qr̄ tunc curſus illi⁹ termini incipiet ſtatim poſt editā publicataʒ vel editā ſi ſit decretū. in aut. vt fac. no. cōſti. in ꝑn. ē. de elec. ſi eo tp̄e. li. vj. ar. ē. de ṽbo. ſig. abbate. de elec. qſqs. vel etiā ſi ṽbū futuri tp̄is ſit ibi inſertū. puta vacatura vel vacabunt. vt. ē. de reſcript. al's de ꝑuile. ſi papa. lib. vj. Secus ſi dixit ſimplr̄ fruct⁹ vacantiū. vt hic videretur: qr̄ tunc intelligi debet etiā de his q̄ inueniunt tp̄e ꝯceſſionis libere vacare: al's q̄ꝫ p adeptione pacificā ſcḋi: qr̄ tunc etiā fruct⁹ ꝑmi nō habebit. vt ē. de ꝑben. ſi tibi ꝯceſſo. li. vj. ⁊ pari rōne de ꝑmutatis videtur. vt. j. dicet. ⁊ dixi. ē. de ꝑbē. ſi plures. ꝯci. vieñ. Et credo ꝙ pacifica adeptio ſcḋi ſufficit ad hoc ꝙ primū qḋ incompatibile eſt: ipſo iure vacet: ad lucrādos in hoc caſus fructus in quocūqꝫ bñficio minori epiſcopatu ſiue ſit ſolēnis abbatia ſeu quoduis aliud dū tñ al's ſub tali forma caderet. p iura. ē. de ꝑben. de multa. de elec. cōmiſſa. lib. vj. xxj. q. ij. ſi quis excepto epātu ꝓpter quē q̄s non amittit ꝑora bñficia ſtatim adepta poſſeſſione niſi poſt tp̄a de cōſecrādis ep̄is: qḋ eſt ſpāle in ipſis. vt. ē. de elec. cū in cūctis. ꝰ. inferiora. in ꝑn.

Vacās q̄d ꝓprie dr̄

Sed q̄ bñficia dicent vacātia in hoc caſu? Dic vacans ꝓprie dr̄ qḋ a nemine eſt occupatum ſeu poſſeſſum. ⁊ ideo hereditas iacens vacare dr̄ / nec in eā furtum ꝯmitti pōt / ex q̄ addita nō eſt. ff. de effrac. ⁊ expil. l. ij. ff. de furtis. l. hereditarie. Et pōt dici vacās de iure ⁊ de facto. Itē de iure tm̄ / nō autē de facto. vt. ē. de reſtit. ſpo. c. ij. Item de facto tm̄ / nō autē de iure. ē. de ꝯceſ. ꝑbē. cū nr̄is. Sed in ꝑmo caſu hoc ꝯtingit multipliciter morte / renunciatiōe / depoſitiōe / ꝑmutatiōe.

Mortuus ſi ſurgeret bñficium non recuperaret.

Mors eñ naturalis oīa ſoluit intm̄ ꝙ etiā ſi in inſtāti miraculoſe reſuſcitetur ſicut fecit lazar⁹ / non recuperaret bñficiū: imo ipm̄ collectores leuarēt. ar. eorū q̄ legunt ⁊ notant. xxxij. q. vij. licite. nec in bñficialib⁹ aliq̄d de iure mortui ad ſucceſſorē tranſmittitur / ſeu ius vni⁹ ꝯtinuat in aliū: niſi ſola lis incepta pri⁹ cum mortuo. ⁊ hoc fit de q̄dā eq̄tate / et nō de rigore: cū ius bñficiale a deo ꝑſonale ſit p ꝑſonā nō trāſgredit / imo in ſucceſſore p oīa ius nouū creat. lz ſec⁹ ſit in ſucceſſionib⁹ hereditarijs / in quibus ſucceſſor ſcḋs in iure ꝑmi ſuccedit. ꝯtinuando ius primi ad ſcḋm ſine innouatiōe iuris. vt hec ꝓbant. et. ē. de preben. c. j. vij. q. j. moyſes. ē. vt lite pen. ſi hi cōtra quos. in fi. ff. de iudi. tam ex ꝯtrib⁹. et idem in iure ꝓprietario reali / ſeu ꝑſonali ꝯputis eccl'iaſtico. ē. de offi. deleg. quoniā vt lite penden. eccl'ia maxime vniuerſali. ē. de teſti. ſignificauerunt. in ꝑn. cū ibi notatis. de hoc dicet i extrauag. execrabilis. In alijs autem modis ſicut in ceſſione et ſimilibus / lz perdatur ius / dum tñ al's legitime fiat: non tamen ipſa poſſeſſio: niſi hoc per ſentētiam iudicis declaretur: vel niſi euidēter appareat poſſidentem habuiſſe ꝓ derelicto facto vel verbo. cum ſemel poſſidens ſemper poſſidens ꝑſumat. hoc ꝓbatur. ē. de here. cū ſcḋm. de ꝑbē. licet ep̄s. lib. vj. inſtitu. de rerum diui. ꝰ. fina. ē. de ꝑui. dudū. in quo ergo caſu de premiſſis habebit collector vacantem? Dic ꝙ de his que conſtat verbo ⁊ facto vacare nō eſt dubiuz ſed quia de aliq̄bus eſt dubium hic. Primo q̄ro an beneficia ꝑmutata legitime vacare dicant. Et videt ꝙ non. Primo ꝓpter rationē. ē. de ꝑben. ſi tibi conceſſo. lib. vj. ſcḋo: nā ꝑmutatio initiū efficax nō capit ex mutuo ꝯſenſu ſeu voluntate ꝑmutātiū: ſed ex traditiōe rei: nam anteq̄ꝫ ego habeā tuā ꝑbendā ⁊ tu meā. non eſt cōpleta ꝑmutatio: licet ſecus ſit in venditione ⁊ emptione q̄ habēt initiū efficax ex ipſo ꝯſenſu. ff. de reꝝ ꝑmu. l. j. ꝰ. item emptio. Si ergo adeptio ſola rei permutate hunc cōtractum ꝑficiat clarum eſt ꝙ antea nihil qḋ ſit ibi vacans reperit. cū totū ſit impendēti. nec etiā re adepta cū ſit iā poſſeſſum. ⁊ ſic nō inuenit aliqḋ inſtās vel momentū q̄ iſta beneficia vacauerint: ⁊ ſic non debebuntur collectorib⁹ iſtis. Cōtrariū ptʒ. nam in reſignatione reperitur libera iuris ꝓprij refutatio vtriuſqꝫ. que ambe confuſe ⁊ vno ſpiramine ad inſtar ꝑſonaꝝ diuinaꝝ fieri non pñt. imo ad diuerſitatē ſuppoſitoꝝ habet hic ſeq̄ diuerſitas actuū: ita ꝙ in exercendis iſtis actib⁹ īpoſſibile eſt q̄n ſit dare aliqḋ inſtās in q̄ vacās extat vnuʒ āteqꝫ aliud ſubſequat. qḋ de rigore credo verius: ſed de eq̄tate primū ꝑ. c. ꝑdictū. ſi tibi cōceſſo. ⁊. ē. de rerum ꝑmu. licet. li. vj. Sed q̄d erit ſi ſine alia vacatione bñficij diuidat in. xij. iuxta decre. ē. de conſti. cū acceſſiſſent. ſicut factuʒ fuit de ꝑpoſitura ceſar auguſtana. ita ꝙ ꝑpoſit⁹ q̄ tunc totū tenebat habeat tūc tñ vnā de. xij. Nunq̄d alie partes dicentur vacantes? Videt ꝙ in altera parte q̄ꝫtūcunqꝫ modica ſaluetur tot⁹ titul⁹. ⁊ ſic nō dicat vacare. talia eñ noīa que ſunt iuris potius q̄ꝫ facti ſicut ſunt dignitates / nobilitates / corꝑa vel ſilia in q̄libet parte modica / integra perſeuerant: maxime q̄ꝫtū ad ea q̄ in honoribus conſiſtūt. hoc dico ꝑ iura. ē. de iurepatro. ca. j. ff. de fuitu. vic. no. xvi. q. vij. pie mētis. facit. ff. ad munici. l. ſicut municipij. ꝰ. vlt. de ꝯſe. di. iiij. vbi pars. ⁊ di. v. nō mediocriter. cū ſilibus. In ꝯtrariū videt: qr̄ cū ſeparatorum ſeparata ſit ratio: ⁊ aliud ſit de parte ſeparata a toto ⁊ de ſpecieb⁹ ſubtractis a genere: q̄ꝫ eſſet de ipſo toto in ſe integre ꝑſiſtente. ⁊ nō poſſit dici q̄n ex q̄ partes diuiſe ⁊ ſeparate fuerint p momentū āteqꝫ alicui cōferrent vacātes exiſterent. ⁊ ſic affecte fuerint p iura ſpecialia alicui de contentis in hac decre. argu. iuriū. ē. allegatoꝝ. facit. ē. d reſcrip. paſtoralis. de offic. deleg. ꝑterea. in fi. glo. a ꝯrio ſenſu. ⁊ de reg. iur. in toto. lib. vj. Primum videt veri⁹. Si eñ ante cōceſſionē vacātiū eccl'ia aliq̄ ſit vnita alicui dignitati vel ꝑbende poſt ceſſum vel deceſſum rectoris iuxta decreta. ē. de reſti. ſpo. cū veniſſent. ⁊ de reb. eccle. nō alie. ſi vna. ꝯcil. vieñ. ſi poſt talē. conceſſionē moriat rector vel cedat nō habebit eā collector. ē. de reſcrip. eam te. Sed q̄d erit de altarib⁹ vel bñficijs alijs q̄ ex deuotione decedentiū ⁊ alioꝝ quotidie poſt dictam ꝯceſſionem de nouo conſtruunt ꝑpetuo ⁊ dotantur. nunq̄d ipſa ipſi collectores habebunt? Videtur ꝙ non ꝑ iura. ē. de cōſti. q̄m conſtitutio. de reſcrip. litteras. concil. vieñ. Contrariū videt ꝑ. c. de offic. archi. dilecto. vbi illa cōſuetudo q̄ de ſe ſtricti iuris eſt: ad monaſteriū qḋ de nouo creat ſe extēdit. Credo ꝙ vbi eā priuilegij ſtatuti vel ꝯſuetudinis huiuſmodi de ſe extenſiua, ſit in fu

Beneficia permutata an dicant vacare

Juris noīa in q̄libet pte ꝑſeuerant integra.

turũ ſicut eſt hic/futura etiã reſpiciat: maxime i reali bus q̄ q̄ſi ſunt fauorabilia vt in ſecũdis concordãtijs ſecus q̃n cauſa eſt actu tranſiens/ maxime in his q̄ fa uore ꝑſonaꝝ fiunt q̄ q̄ſi ſunt odioſa: vt in primis. De hac notaui ſatis.ſ.de vi.ꝛ ho.cle.q̃m.ꝯci.vieñ.qd cre derẽ verum: niſi fruct⁹ ſeu ꝓuẽt⁹ dictoꝝ bñficioꝝ eſſent ad certos vſus deputati: puta ad vitam ſacerdotis ꝛ ſue familie.vel ceteroruz pauperꝝ in hoſpitalib⁹ vel monialiũ ſeu alioꝝ religio ſoꝝ: qui vix de illis poſſent ſuſtentari nec habent vn de al's viuerẽt.niſi per ſuffragia inde dicata.ſicut eſt de illis reditib⁹ deputatis ꝓ vita pauperꝝ in ſede bar che: qꝛ de talibus nec leuabiꝭ decima.nec cadunt ſub vacãtib⁹.ar.ſ.de p̄bẽ.ſignificatũ.ꝛ.c.ꝑ litteras.ꝛ de relig.do.qꝛ cõtingit.cõci.vieñ.imo nec alia q̄ nõ exce dũt.vij.libras turoñ.ꝓut iterpretatus fuit dñs Gre go.x.in ꝯcil.lugdu.tp̄e quo ꝯceſſit decimam paſſagio vltramarino. Guil.de monte laudu.

bus annalia de ꝯſuetudine[a] priuilegio[b] vel ſtatuto appli- ceꝭ in totuz[c] ita ꝙ illi q̄ hmõi bñficia canonice obtinent/ ꝛ

Fructus vnius eccleſie poſſit alteri applicari de ꝯſuetudine

a ❡De cõſuetudine.ꝛ ſic valet cõſuetudo ꝙ fruct⁹ vnius eccleſie ad vſus alij applicenꝭ.vt ſit mẽbrũ vni⁹ ꝛ eiuſdem corporis. cũ iſta eccleſia militãs ſit vnica ꝛ vnũ corpus myſticũ faciat.vt.ſ.de ſum.tri.firmiter. ⁋.vna.ꝛ de exceſ.p̄la.frequẽs.ꝯcil.vieñ. alij ſeruiat. fa.ſ.de elec.cum non deceat.lib.vj.

b ❡Priuilegio. Iſtud cõcedit q̄tidie papa.vt.ſ.de reſcrip.al's de ꝓui.ſi papa.in v̄bo ꝯcedam⁹. de p̄ben. ſicut in v̄bo a nobis.ꝛ de v̄bo.ſig.ſi iua ſup v̄bo duxe rimus indulgẽdum. ſ a ꝯrio ſenſu null⁹ alter iferior hoc poterit.niſi forſan de vno vel de duob⁹ certis bñfi cijs ꝛ ex cã ante collationem cũ cap̄lo ſuo.ꝛ ſic intelli giꭍ qd legiꭍ et notaꭍ.ſ.vt ec.bñſi.vt nr̃m.in ſi. Sed ꝯ vꭍ ꝑ.c.ſi.ſ.de his q̄ ſi.a ma.par.ca.ꝛ videm⁹ ꝙ q̄tidie faciũt ep̄i cũ cap̄lis ſuis aſſignãdo vacãtia ipſi fabri ce/mortuo/vel ſilib⁹ pijs oꝑib⁹. hic crederẽ diſtinguẽ dũ: qꝛ aut hoc ꝓuilegiũ ſit maxie ꝑ modum ſtatuti ꝓ aliq̄ pio vſu ꝛ neceſſario vt in caſib⁹ p̄dictis nõ tantũ vtilitati mẽſe ep̄i vel capl̄i applicãdo. ꝛ tunc videꭍ ꝙ ipſi p̄ñt hoc facere: ſ̃m ꝙ decimã vel aliã ꝑtẽ bñficioꝝ ſuoꝝ ibi poſſeſſoꝝ poſſet ep̄s nedum cũ maiori parte capl̄i/imo cũ minori. cũ ſit i hac ꝑte ſanior/etiã iuitis alijs deputare.vt in.c.ex ꝑte.de his q̄ ſi.a ma.par.ca. al's ꝓ vtilitate mẽſe ſue vel ſua nõ poſſent ſine exp̄ſſa licentia pape.vt in iurib⁹.ſ.allegatis.hoc excepto tñ qd dictũ eſt.ſ.vt ec.bñſi.vt nr̃m.hoc dico.ar.dec̃.ſ.ſ re.ec.nõ alie.ſi vna.ꝯcil.vieñ. Legat⁹ tñ videꭍ indiſti cte hoc poſſe facere: cũ nõ inueniaꭍ hoc exp̄ſſe reſerua tũ pape.ar.ij.q.v.q̄ de cã.de hoc no.i p̄ma ꝑte.ſpe.ti. delegato.⁋.nũc oſtẽdendũ.v̄.legat⁹ igiꭍ. Sed q̄d erit de alijs iferiorib⁹ ordiarijs: nũq̄d hoc facere poterũt ſaltẽ i bñficijs ad eos pleno iure ſpectãtib⁹ ſicut ſunt dignitates: officia p̄orat⁹ ꝛ alie adminiſtrationes ad ipſos imediate ſpectãtes. Videꭍ ꝙ ſic.cũ diſtictiõe fa cta de ep̄o ꝛ cap̄lo.ſ. Sꝫ nunq̄d vigore ꝓuilegij vel ſta tuti ep̄i ꝛ capl̄i poterũt iſta leuari a bñficijs ſpectãti bus ad inferiores p̄latos ipſi⁹ dioc̄. Planũ eſt ꝙ ſi ſint exẽpti nõ.ſ.de offic.or.graue.ꝛ de ꝓui.ex ꝑte. vñ ſol⁹ papa ꝛ delegat⁹ a latere poſſet eos aſtringere ad hoc vt.ſ.de offi.le.c.j.de v̄b.ſig.veniẽs.in p̄n. Et idẽ vide tur de nõ exẽptis bñficijs q̄ ad eos pleno iure ſpectãt xvj.q.j.in ſũma.ꝛ.c.de mõachis.ꝛ.q.ij.viſis. In alijs aũt in q̄bus ep̄i h̄nt inſtõnẽ ſeu cõfirmationẽ videꭍ ꝙ poſſint ſicut de ꝓprijs habent ſtatuere.cum plus ha beat in talibus ep̄s q̃ patron⁹.ſ.de offi.lega.dilect⁹. ꝛ de ꝓuile.cum ꝛ plantare.⁋.in eccleſijs.ergo ꝛc̃.

Beneficiorum vacantiũ fruct⁹ an poſſint mẽſe vel alijs vſui applicari.

c ❡In totũ. Nota ꝙ dicit hic in totũ ꝛ hoc qd ſequi tur nihil inde ꝑcipiũt.ꝛ.i.⁋.ſequiꭍ.in p̄n.itegre.ꝛ.eo. ⁋.circa finẽ.ver.niſi forſan cũ itegritate ꝑcipere ꝛc̃. ex q̄b⁹ ꝯcludiꭍ ꝙ papa nõ intellexit hic ꝓuidere nec ꝓ ſpicere niſi i caſu in q̄ bñficiati ex toto amittebãt fru ctus ꝛ obuentio nes annoꝝ pri mi ſecũdi vel vl teri⁹.ergo a con trario ſẽſu ſi ali quid remanebat bñficiatis qd nõ ꝯſueuerint collecto res leuare in iſto caſu nõ ꝓuidet decre. Pone ergo ꝙ priori ſcti euſebij altiſſodoreñ.q̄ cõſueuit ab antiq̄ ac cipere groſſos fruct⁹ p̄bendaꝝ p̄mi anni in eccl̃ia alti ſiodoreñ.ex integro: reſeruatis q̄tidianis diſtributio nib⁹ nouis canonicis: nũq̄d dictis canonicis inibi reſi dẽtib⁹.vel in ſeruitio pape ſeu cardinaliũ exiſtentib⁹ habebit iſte p̄or.iuxta hãc decre.ſummã ꝓ qua dicte groſſe p̄bẽde ſoluũt decimã vel reſiduũ qd maluerit eligere: vel poti⁹ poterit ꝓut hactenus conſueuit to tã groſſam p̄bendã accipere relictis q̄tidianis diſtri butionib⁹ illis q̄ volunt inibi reſidere? Videꭍ ꝙ totã groſſam ꝓut ꝯſueuit habebit.ꝑ ea q̄ dixi. Nam ſatis d̄ñt ſufficere q̄tidiane diſtributiões illis qui reſident alij aut ſibi imputent: qꝛ tales abſentias forſan volũ tarie ſibi q̄runt. volũtariũ eñ exq̄ſitũ ſeu ꝓcuratum ipedimentũ nemiñ excuſare debet.arg.ſ.de accuſa. veniẽs.de appella.cũ parati.de dila. expoſuit cuꝫ ibi notatis. In cõtrariũ videtur: nã papa in vtroq̄ caſu hmõi decre.intelligit ꝓuidere ipſis bñficiatis q̄ ꝯmo de nequeũt ad ipendendũ ſeruitiũ debitũ reſidere.vt .i.ſequiꭍ.ſed iſti nequeũt cũ ſolis diſtributiõib⁹ quoti dianis dato ꝙ reſideãt.ipendere ſeruitiũ.cũ illud de caꭍ ꝯmode fieri in talib⁹ qd ſit conſideratis nobilita te: ſciẽtia ꝛ dignitate.de quo plene no.ſ.de reſcrip.cũ adeo. Item intelligit ꝓuidere circa illos: ꝛ de illis fru ctib⁹ dũtaxat q̄ erãt in illa eccl̃ia decimabiles.ꝛ de q̄ bus decima ſolui ꝯſueuit: ſiue decimis eſſet taxata ſi ue nõ.qd plene innuit.⁋.i.eo.in illis v̄o.in p̄n.ibi dũ dicit ꝙ fruct⁹ ꝛ obuẽtiones bñficij tũc vacantis q̄s in decima ſoluere ꝯſueuit ꝛc̃.vnde cũ diſtributiões quo tidiane nõ ſint decimabiles: ergo de illis non curauit hic papa: ſꝫ de groſſa p̄benda dũtaxat q̄ erat decima bilis vnde cum iſta ſit ab antiquo taxata: teneꭍ prior eligere alteꝝ quod maluerit iuxta p̄mũ dictum: ma xime inter illos qui cauſa neceſſitatis vel euidẽtis et ꝓbabilis vtilitatis ſunt abſentes: iuxta ea que legũ tur ꝛ no.vij.q.j.⁋.ambitiõis.ſ.de cle.non reſi.cũ dile ctus durũ etenĩ eſſet ſi rector eccl̃ie poſſet exigere to tam integrã decimã a ruſtico: qui non fraude vel do lo vel negligẽtia vel maiori ſua vtilitate ꝑmiſit ſuam ſegetem deſtrui: nec paſſus fuit eam ad ꝑfectionem venire ſic in ꝓpoſito de iſtis quotidianis diſtributio nibus que ſine fraude ſua ꝛ culpa iſtis deficiunt: du rũ eſſet ſi groſſa ſua ipſis auferretur.qd alijs tribue reꭍ.ꝛ ſic quaſi bis punirẽtur ijdem contra oĩa iura.ꝛ hoc veri⁹. Sed q̄d dices de illo reſiduo quod ſupereſt canonicis quolibet anno in cathedralib⁹ et collegia tis eccleſijs de illis fructibus quos habẽt ad partem ſolutis groſſis p̄bendis ꝛ diſtributionibus quotidia nis vel ꝓpter nimiam abſentiã canonicoꝝ que inter uenit in illo anno vel al's: nunquid illud ꝯputabitur inter groſſas p̄bendas: ſic ꝙ exiſtentes in ſeruitio pa pe: vel ſtudentes in theologia vel al's priuilegiati ha bebunt de his partem: vel potius inter diſtributiões cõputabiꭍ ſic ꝙ ſoli preſentes hoc totũ ſibi retineãtꭍ. Crederẽ ꝙ vbi ſunt diſtincti fructus ex q̄dit⁹ de quis

Impedimentũ exq̄ſitũ nõ excuſat.

Decima integra exigi nõ põt a ruſtico cui⁹ ſeges ẽ deſtructa.

ad q̄s al's de iure fructus ipſi ſpectare deberēt: nichil inde percipiunt vn̄ illud incōueniēs ſequit̄ q̄ cōmode[a] nequūt ad ipēdēduz ſuitiuz debitū reſidere in eccl'iis i quibus bn̄ficiati exiſtūt. ¶ Nos de illo[b] ſup his remedio puidere volentes: p q̄d hi ⁊ illi i fructuū perceptione p̄dictoꝝ participent[c] ⁊ eccleſie debitis[d] ſeruitiis non fraudent̄. P̄ñti decreto ſtatuimus de fratrum nſorum ꝯſilio q̄ illi q̄ fruct^ p̄dictos ſibi hactenus itegre[e] vēdicabunt[f] ex priuilegio v̄l cōſuetudine vel ſtatuto: nichil exinde vltra ſummam p qua vnūquodq̄ bn̄ficioꝝ ipoꝝ conſueuit[g] in decime ſolutio=

bus ſoluunt̄ groſſe: a reditib^ de quibus q̄tidiane ſoluunt̄: tunc abſentes tales haberent partē de ſolo reſiduo groſſoꝝ: ſed vbi totū eſt inſimul ⁊ nihil diuiſum tunc de toto reſiduo debent h̄re abſentes ex quo a ſolis diſtributionibus q̄tidianis ⁊ nō ab alio ſūt excluſi. fauorabile eſt eñ priuilegium coꝝ ſalrē in illis caſibus de q̄bus ſ. de cle. nō reſi. cum dilectus. ⁊ magiſtris. c. fi. ⁊ per ꝯſequens exclusio odioſa cū cōtrarioꝝ eadez ſit diſciplina. vt xxxij. diſt. hoſpitiolū. Diſtributiones eñ ꝓprie dicunt̄ q̄ actu diſtribuunt̄ ⁊ non alte. ar. ſ. de p̄bē. licet. vn̄ de toto reſiduo in hoc caſu habebūt partē ſuā dicti canonici. ⁊ p ꝯſeqūs iſti collectores iuxta ordinationē iſti^ decret. Si q̄ras q̄ ſit rō q̄ in hoc caſu nichil recipit̄ de quotidianis diſtributionibus: ⁊ tñ de groſſa p̄benda p̄cipit̄. Dic q̄ hec eſt: nā vt frequētius q̄tidiane diſtributiōes accipiūt̄ de bonis indiſtinctis taliū locoꝝ collegiatoꝝ. vn̄ ipſa collegiata loca ſunt exempta a talib^ collationib^ vt dictū eſt. ſ. ſic ⁊ queuis bona ipſis adherentia. arg. ſ. de parroch. c. pe. de reg. iur. acceſſoriū. li. vj. Sec^ aūt de ſeparatis. ar. coꝝ q̄ legunt̄. ⁊ no. de ꝓba. ex litteris. p Inno. ff. de ſepa. p totū. Uel ſi forſan de bonis diſtinctis ſoluant̄. dic q̄ nō cadūt ſub hac gr̄a: q̄ non ſūt ꝓprie bn̄ficia eccl'aſtica / ſed poti^ q̄dā ſalaria q̄ dātur ſeruitoribus pro labore diurno: ſicut ſtipendia militibus. vel diurni denarij. p p̄mā aūt rōnem credo q̄ de eccl'iis in q̄bus nulla eſt diſtinctio ſed oīa ſunt cōīa q̄ p q̄tidianas diſtributiōes ſoluunt̄: nihil iſti recipiāt ſenatores: ſicut fit iter iſtos r'lares q̄ſi cōiter / ⁊ iter ſeculares etiā q̄nq̄: iuxta ea q̄ notant̄. ſ. de p̄ben. rō. et c. expoſuiſti. ſecus aūt de officiis / de p̄bēdis: ſeu dignitatib^: etiam int̄ corpa iſtaꝝ eccl'iarū collegiataꝝ exiſtentibus ex quo h̄nt bona diſticta ab ipo capite. iuxta ea q̄ legunt̄. ſ. de p̄ben. mādatū §. ad bn̄ficia. li. vj. Quotidianū tñ victū quem camerarius in monaſterio recipit nō p̄cipiant iſti collectores: ſ; fruct^ camerarie recipiant̄. ſ; contrarium fieri viderim et male. Sed q̄ eſt ratio q̄ iſta mēbra infra corp^ exiſtētia nō gaudeāt priuilegio capitis ſicut gaudent in illo caſu. ſ. de p̄ben. ſtatuis §. ꝗꝗ. li. vj. Dic q̄ fauor qui ē hic ⁊ odium ibi. ſoluunt ꝯtrium. ſ. de reg. iur. lib. vj. odia. de hoc notaui in. d. c. ſtatuis.

Diſtributiōes ſunt q̄ actu diſtribuūtur.

Diſtributiōes q̄tidiañe de q̄b^ bōis capiūtur.

a ¶ Cōmode. Nihilominus tñ tenebit̄ impēdere ſeruitiū: al's peccat ad inſtar viri cui vxor nō poteſt reddere debitū: qui nihilominus eā alimentare tenetur ſed iputet ſibi qui talem accepit: vt legit̄. xxxij. q. vij. quid profuiſti. ⁊ no. xcj. diſt. clericus.

b ¶ Nos de illo. iā. pa.

c ¶ Participēt. Iſta eñ eſt bona ꝓuiſio q̄ eq̄litatez eligit lucrū ⁊ damnū penſat ⁊ diuidit eq̄ lāce. ⁊ iō ſtatera in ei^ manib^ ē poſita. vt ſic cuz ea gr̄as d̄o faciat aliq̄bus pōderet. vt nō p eas alij enormiter aggrauētur. iuxta ea q̄ legunt̄. ſ. de re iudi. cū cām. i p̄n. de decimis. ſuggeſtū. q̄ durū eſt q̄ aliq̄ de fletu rideāt alio rum. ſ. de priuile. petiſti. ⁊ q̄ vn^ tñ habeat on^. ali^ totum lucrum. ſ. de p̄ebe. extirpande.

Fletus vni^ nō ſit riſus alteri^.

d ¶ Debitis ſeruitiis. Eſt ḡ ſeruitiū vel obſequiuz diuinū penſio deo debita. vt. ſ. de cele. miſ. c. j. ⁊ c. gratia. ꝯcil. vien. a qua nō v̄r quis poſſe abſolui niſi ipſam reſtituat ſi citra infirmitatē eā ſubtraxerit. cū non remittat̄ peccā. ⁊c. vt. ſ. de vſur. cū tu. ⁊. xcj. di. c. j. ⁊. ij. de hoc plene dixi in d. c. grauī. ⁊. ſ. e. in p̄n.

e ¶ Integre. ſubaudi vel i eā pauca q̄ntitate q̄ l ea ꝯmode reſidere nō poſſet. vt. ſ. dixi. vt ſic nullū ⁊ iutile hic eq̄parent̄. ſ. de tranſla. inter corporalia. v̄l frigi. fraternitatis

f ¶ Uendicabūt. ꝯditione ex ſtatuto cōſuetudine vel priuilegio: cū alia actio nō ſit hic ꝓdita: ſ; nō ſit multū de noīe actionis curādū: dū tñ ſit recta intentio ⁊ v̄bis aptis ⁊ congruis ꝓponat̄. vt. ſ. de iudi. dilecti. ⁊ c. examinata. v̄l al's directa rei vendicatio intentet̄: cū dn̄ium iſtis de iure ſpāli ꝯpetere in his fructib^ videat̄: ſicut de decima v̄l iure cōi eccleſiis parrochialib^. vt. ſ. de deci. parrochianos. Quis habeat verū dn̄ium in reb^ eccl'ie: dic vt no. hoſtien. de pecul. cleri. c. fi.

Actiōis nomen non eſt curādū

g ¶ Cōſueuit. p. xl. annos. ſ. ſ; infuenerit niſi vnus act^. vt. ſ. de cā poſ. cū eccl'ia. xvj. q. iij. q̄s actiōes. Uidet̄ tñ q̄. x. anni ſufficerēt: ex q̄ nō eſt ꝯ ius cōe. dū tñ vn^ act^ interueniſſet. p ea q̄ not. ff. de legi. cū de conſuetudine. ⁊. C. q̄ ſit lon. ꝯſue. ſup rubrica. ⁊. l. j. maxie cū tendat ad tollendū ius alterius certantis tñ v̄l lucro captando. nā iſtis qui de nouo talia aſſequuntur bn̄ficia nō multū detrahit̄ ſi fructus p̄mi anni ſibi retineat q̄ eſt dn̄s olim eccl'iarū. vt. ſ. de p̄bē. licet. j. li. vj hoc dico. arg. le. ff. de ꝑpe. ⁊ tēp. p̄ſcrip. l. ſi quis. et ibo iura canonica de p̄ſcriptione ꝯſuetudinis loq̄ntia: nō dicūt q̄ canonice ſit p̄ſcripta. ſ; p oti^ q̄ legitie: vt p; ſ. de ꝯſue. cū tanto. in fi. ⁊ de p̄ben. cū de bn̄ficio. li. vj. q̄d videret̄ maxime hodie iuxta formas q̄ a curia exeunt ſup gratiis in q̄bus nō d̄r inxtaſ taxationem ant. q̄ decime: ſ; decime tñ: ⁊ ſic cuiuſlibet ꝯſuete. h; ei ꝯſuetudo diuerſa noīa. q̄nq̄ d̄r p̄ſcripta. vt. ſ. de offi. ord. duo. q̄nq̄ antiq̄. C. de iure fiſ. l. j. q̄nq̄ lōga. vt. C. q̄ ſit lon. ꝯſue. q̄nq̄ vetuſta. vt. ff. de aq̄ plu. arcen. l. j. §. denique. ⁊. l. ſi. in p̄n. q̄nq̄ diuturna. ff. de legi. diuturna. q̄nq̄ inueterata. ff. de leg. de q̄bus. q̄nq̄ vet^. ff. de pu. ⁊ vec. l. imp̄atores. q̄nq̄ ꝑpetua. ff. de legi. nā tp̄e. Iuxta hoc q̄ro q̄ ꝓprie dicat̄ antiq̄: textus dicit ſic. Et antiqua ꝯſuetudine a tp̄e cui^ nō extat mēoria in ꝯtrariū ⁊ ſic v̄r q̄ tm̄ tēpus requiratur in hoc caſu: ⁊ talis cōſuetudo habet̄ iure ꝯſtituti: vt ꝓbatur. ſ. de v̄b. ſig. ſup quibuſdā. de p̄ſcrip. ep̄m. li. vj. in fi. cū ibi notatis Que ergo cōſuetudo hic ſufficiet ad hoc q̄ diuiſio in iſto §. poſita habeat locū. q̄ de hoc vidi pluries dubitari. vn̄ vt meli^ hoc videas. pone q̄ quidaz impetrauit p̄mā dignitatem in eccl'ia gerundē. nō excedētem ſummā. c. libra. turoneñ. ſ; taxationē decime dn̄s au tē Iohānes fili^ regis ipetrauit ſedō inibi ſine ſūma poſtq̄ vacauit archidiaconatus q̄ hodie valet vltra. l. libras turoñ. tam ꝓpter res q̄ ſunt ibi care q̄ propter monetam illi^ terre: que ſ; olim minus valere cōſueuerit q̄ turonenſes parui. nō tamen adequatur eis

Cōſuetudo diuerſa noīa h;

nō tn̄ inuenit ibi aliq̄ antiq̄ vel ꝯſueta taxatio: niſi ꝙ a tpe Greg. x. qui decimā ꝯcedens paſſagio vltramarino iuſſit ꝙ in pmo anno habet iuramentū a rectorib⁹ ſup valore. ⁊ ꝙ extunc ille valor ſic iurat⁹ acciperet ⁊ non pl⁹ niſi vellēt: nō tn̄ ppt hoc eſſent liberati a pplone: ppter hoc a penis in ꝯceſſibus ſuper hoc factis ꝯtentis q̄ q̄dem taxatio litteris ptib⁹ q̄ſi cōiter obſeruat: et hoc in collectione decime. qr ibi nō inuenit ꝯtradictor. non aūt i taxatiōe expſſa i litteris impetrā tiū vl' p collectores annaliū vbi contradictores

ne taxari prętextu cuiuſuis priuilegij conſuetudinis vel ſtatuti quis mō pcipiāt: ſed ipſi⁹ ſumme perceptione dūtaxat ſint oīno contenti: totali reſiduo[a] pdicta obtinētib⁹[b] bñficia remanſuro: niſi forſan illi q̄ fruct⁹ eoſdem ſoliti[c] fuerint (vt pfert) cū integritate[d] pcipere/ p ſe mallēt[e] ipm hre reſi

exiſtunt. Credo ꝙ ex quo Greg. non abſoluit eos a reſiduo: licet taxationem iuratam pceperit recipi q̄cq̄d tunc ceperis ſup hoc ſecurū eſt totū fuit pmiſſū ⁊ cōditionale. qr q̄d pmittit volēdo pcipit in hoc caſu. Sz pone ꝙ prior de ſpinaſſa ꝓpe tholoſam non ſoluit decimā niſi a .xxx. annis citra. ſed ab illo tpe ſoluit cōtinuo certā ſummā ꝓ maiori valore in duplo q̄ valeāt redit⁹ prioratus. nunc dicit collector ꝙ illā ſummā elegit iuxta iſtū §. prior aūt dicit nō eſſe taxationē ꝯſuetā ex q̄ p .xl. annos non durauit: ⁊ ſic non iſtū ſed §. ſequentē habere locū. maxime qr ſi illā ſummā leuaret nichil remanebit ſibi vel alijs ſeruitorib⁹ priorat⁹. hoc eſt q̄d .ſ. q̄rebat. an. ſ. minor. xl. ānoꝝ ꝯſuetudo alias ſup certa ⁊ indubitata q̄titate continuata liget inuitas partes ad ſui obſeruantiā: p ⁊ contra .ſ. allegaui ſatis: ſed reſponſionē qr de facto eſt diſputationi relinquo. Sed nunq̄d ſaltem poterit dict⁹ prior p bñficiuz reſtitutionis iure minoꝝ ex q̄ nō eſt ꝯſuetudo ꝯpleta ⁊ a fine ꝯpletionis cū extunc incipit grauari videant ꝯputari q̄tuor anni q̄ dant in talib⁹ vt .ſ. de in integ. reſti. eccl'ia. li. vj. vel ſaltē ex maiorib⁹ petere vt error qui fuit in calculo reparet p .l. ff. q̄ ſen. ſine ap. l. j §. j.

Error petitur reparari.

Et idē quero de bñficijs que a tpe taxationis .xl. anni ſunt: ⁊ poſtea vſq3 nunc bñ valebant ſummā taxataz ⁊ plus. nūc aūt eoꝝ poſſeſſiones p alluuionē vl' alis perierunt. vel valor fructuū diminut⁹ eſt ppter vilitatē rerū. ita ꝙ multo plus excedit ſumma q̄ valeāt oēs fruct⁹/ iuxta ea q̄ legunt ⁊ no. .ſ. de loca. ꝓpter ſterilitatē. in q̄b⁹ non pcipito ſnīam qr de facto pēdent. Sz nūquid iſte collector poterit dicere volo ꝙ ſummā ꝓ q̄ conſueuit ſoluere decimā quā ego eligo ſtatim mihi ſoluat aliter dicit ꝙ non faciet niſi ꝓut eueniunt fructus ⁊ ꝓut poſſit gaudere de ipſis. Credo ꝙ bene dicat. nam ſufficit ꝙ infra annū ſibi ſoluerit ex q̄ totus annus cedit. .ſ. de offi. ordi. pſenti. lib. vj. Sed q̄d erit ſi illo anno pereant tempeſtate vel incurſu hoſtium fructus: vel contingat tranſit⁹ pape vel legatorū qui qui maiorem partem cōſumpſerunt de ipſis: nūquid totū dānum ⁊ periculū beneficiati vel potius contribuet collector cū ipo' p̄ut videret dicendū ꝙ ſi omnes fruct⁹ illi⁹ anni abſorberent in ſumma ꝯſueta ſolui p decima: non haberet locū iſte §. ſed ſequens: maxime vbi nihil remanet bñficiato. q̄d innuit verbū ſequēs totali reſiduo. ⁊c̄. vel ſaltem ꝙ ipe bñficiatus diceret collectori. ego nihil volo: accipias tu oīa et ſupportes michi onera ⁊ alijs neceſſaria miniſtrando. ar. c.

de offi. ordi. pſenti. lib. vj. pſertim cum michi ſit licitū q̄tenus me tāgit renūciare huic q̄d fauore mei noſcit introductū. C. de legi. q̄d fauore.

a ¶ Reſiduo. Ergo hic pſupponit eſſe reſiduū q̄d ſi nō eſt vl' locum iſtū §. nō habere. nec etiam ſequentē cū iſta ſint taxata. remāet ergo iſte caſus in quo non ꝓuidet hec ꝯſtitutio: ſed q̄d d ipſo ſiet dixi. .ſ.

duū: ⁊ obtinētib⁹ ipſa bñficia ſūmā[f] dimittere mēoratam q̄ caſu pcipiēdi quod maluerit illis relinquimus optionem[g] ſic ꝙ infra .x. dies poſtq̄ ſciuerint beneficia ipſa vacare: hi quibus annalia ipſa debentur ex priuilegio conſuetudine vel ſtatuto aut ipſorum annalium collectores[h]

b ¶ Obtinētibus remanſuro ꝓ ſuis ⁊ ſuorum ⁊ alijs oneribus ordinarijs et extraordiarijs ipſius beneficij ſupportandis. ſi. .ſ. de preben. d monachis. cū ſiīb⁹ Guillermus de monte lauduno.

c ¶ Soliti. ſup. vel de nouo conceſſi ex gratia vl' ſtatuto. vt .ſ. patet.

d ¶ Cum integritate. Et idē ſi non integre ſed quaſi: ſic ꝙ de reſiduo non poſſent reſidentes commode ſuſtentari: vt dixi .ſ. eo. ca. j. in ſi.

e ¶ Mallent. Nota tales grās q̄ fauore eccl'iaꝝ vel aliq̄b⁹ pijs vſib⁹ applicant etiam de bonis eccl'iaſticis ⁊c̄. in alioꝝ odiū ꝯcedunt ad inſtar eorū q̄ ꝯceduntur motu ꝓprio large interpretari. ar. .ſ. de pbē. ſi plib⁹ lib. vj. facit. .ſ. de vb. ſig. ſua. Itē nota ꝙ vbi in diuerſis pſonis ius puatū ꝯcurrit cū cōi. ⁊ extraordiariū cū ordinario: priuatum ⁊ extraordinarium cōi ⁊ ordinario pferunt. ⁊ ex hoc facit prerogatiua illoruz per quos hic ſpālia ſunt ꝯceſſa. ar. .ſ. de pben. hi qui. li. vj. Itez fauor illius pro quo conceſſa eſt res vt dictum eſt ſecus ſi in eadem perſona concurrerent: qr tunc primo vti debet ordinario q̄ extraordinario. ⁊ ſic nō obſtat ff. de minori. in cauſe. Ius pſonatum q̄n q̄ pfert cōi.

f ¶ Summaz. Et de hac habebunt ipſi beneficiati onera eccl'ie ſupportare ſi ad hoc nō ſufficiant ponāt de ꝓprio: vel ꝓpria manu ſibi querant. arg. .ſ. d cele. miſ. c. j. xcj. diſtin. c. j.

g ¶ Optionē. ſi. .ſ. de ꝯſue. c. ſi. de pbē. ſi plib⁹. lib. vj.

h ¶ Collectores. Hic pōt queri an aliquā ꝯpulſionē habeāt hmōi collectores. videt ꝙ ſic: al's parum eſſet eoꝝ officiū. ar. .ſ. de offi. or. ex litteris. Dic ꝙ hic non pōt dari certa rñſio cum hoc dependeat ex ptāte eis i ſuis priuilegijs vel ſtatutis conceſſa. vel per cōſuetudinem que etiam facti eſt introducta. de quibus niſi p iſpectionē eoꝝ nō poſſumus iudicare. .ſ. de puil'. accepim⁹. de conſti. licet. lib. vj. Sed pone ꝙ ipſis collectoribus i priuilegijs vel ſtatutis data eſt per illos q̄ poterant plena compulſio cum clauſula contradictores. ⁊c̄. nunquid poterant hoc alij cuz eadem coertione committere? Non videtur cum certum miniſteriū ſit eis ꝯmiſſum p .c. .ſ. de offi. delega. q̄m abbas. Sed nūquid ipſi poterunt ſine alio ſpeciali mandato: poſito etiam ꝙ ſint dati a papa beneficia que vacant de iure non tamen de facto vocatis partibus declarare vacantia: ⁊ vt talia occupare? Hoc vidi de facto i prepoſitura eccl'ie ceſarauguſten. Et videt ꝙ ſic cuz executores grāꝝ ⁊ legat⁹ ſedis apl'ice: premiſſa tn̄ cauſe cognitione hoc poſſint: ⁊ etiam ſimplex ordinari⁹ iuxta ea que leguntur ⁊ no. .ſ. de preben. licet epiſcopus. .ſ. de offi. leg. officij. lib. vj. Cōtrariū credo niſi ampli⁹

Declaratur bñficiaLiū collectores an habeant aliquā ꝯpulſionem.

ꝯtineret coꝝ lr̃a ꝙ officiũ ipſoꝝ reqͥrat. cum ad colli‑gendũ vacãtia ſimpliciter dati ſint. ⁊ ad cõpeſcendũ rebelles ſuꝑ hoc. ⁊ res poſſeſſa ꝑ aliq̃s non dicat̃ ple‑ne vacare. dũ tñ eoꝝ poſſeſſio ſit aliq̃ iuris adminicu‑lo fulcita: qꝛ forſan ſec⁹ ſi poſſeſſio eſſet nuda. vt dixi ꝫ. in verbo vacã‑tia et probat̃. ꝫ. ꝺ reſtitu. ſpo. ex parte. i fi. glo. et de cõceſ. ꝓbẽ. cũ nr̃is. ⁊. c. lr̃as. of‑ficiũ em̃ ad cer‑tũ vſum datũ nõ debꝫ ad aliũ pe‑nitus diuerſum extendi. vt. ꝫ. de appel. nouit. In ꝯtrariũ aũt alle‑gata i ſuis caſi‑bus ſpecialibus

quã ꝑtẽ hr̃e voluerint an ſcꝫ decie taxationẽ: vl̃ illa dimiſ‑ſa reſiduum (nulla ſubhaſta‑tiõe ꝑmiſſa) eligere teneant̃. Quã electionẽ ſi ĩfra dictos x. dies nõ fecerit: vt eſt dictũ extũc^a ad eũ cui⁹ eſt bñficiuꝫ hmõi optio vel electio tranſ‑eat ipo iure^b. Et hoc i eccl̃ijs

locũ hñt. Quid ergo dices de iſtis collectoꝛib⁹ qui vo‑lentes fauere ĩpetratoꝛi fingẽti vacare bñficiũ qđ nõ vacat ad ei⁹ inſtantiã cũ potẽtia regis cui data ſunt annalia / ⁊ etiã ipſi regales repellũt ꝑ violẽtiã poſſeſ‑ſorẽ de bñficio / ⁊ freq̃nter iniuſte: ⁊ ad hoc vt ipſe ĩpe‑trãs poſſit poſtea poſſeſſionẽ citi⁹ adipiſci: ex q̃ mul‑ta mala ſequunt̃. Crederẽ in hoc caſu ꝙ ĩpetrãs inci‑deret in penã illi⁹. c. ꝫ. de ꝓbẽ. eũ q̃. lib. vi. ⁊ ꝙ etiã col‑lectores ſic in ſuo officio publice delinquẽtes / crimen ꝯcuſſionis incurrũt. ff. de ꝯcuſ. l. j. ⁊. ij. xxij. q. vij. ſanci‑mus. vbi de hoc. Sed q̃liter cognoſcit collectoꝛ ſi poſ‑ſeſſio taliũ ſit iuris adminiculo fulcita vel nuda peni‑tus: nunq̃d ipſe cognoſcet de hoc: cũ nulla cognitio: ſꝫ ſimplex cõpulſio ⁊ executio ſit ſibi in hac parte cõmiſ‑ſa? Credo ꝙ in hoc caſu habebit ꝑ oĩa ſeruare doctri‑nã illi⁹. c. ꝫ. de reſcrip. cũ ꝯtingat. vt. ſ. ſi ſibi ſit liq̃duꝫ vtriuſqꝫ partis documẽtis quis ius habeat: ⁊ hoc ſit notoꝛiũ ⁊ certũ: ſm̃ hoc accipiat vel nõ accipiat vacan‑tem. al̃s ſi dubiũ eſt / faciet hoc ꝑ eoꝝ iudices declara‑ri: ad quã partẽ declinabit ſemꝑ in dubio: ne falcem ſuã ponat in meſſem alienã. ar. ꝫ. ꝺ offi. delega. ſi qñ. ⁊. c. paſtoꝛalis. ⁊ de elec. venerabilẽ. in ꝓn. Sꝫ nunq̃d iſti collectores poterũt ſuo tẽpoꝛe ſcindere nemoꝛa ce‑dua vel alta. vel pulchras arboꝛes: ſeu exhaurire vel euacuare ſtagna de groſſis piſcibus ꝑ multos annos nutritis? Videt̃ ꝙ ſic: qꝛ quicq̃d fructuũ noĩe vtiliter ſuo tꝑe euenit / totũ ſuuꝫ eſt onerib⁹ ſuppoꝛtatis. ꝫ. de offi. oꝛ. ꝓſenti. li. vj. In ꝯtriũ videt̃: qꝛ talia ſine q̃b⁹ de‑terioꝛat̃ ꝓprietas nõ cadũt ſub fructuũ noĩe. vt. ff. de vſufruc. arboꝛib⁹. ⁊. l. ꝓdẽ. ⁊ de cẽſib⁹ foꝛma. Videt̃ di‑cendũ ꝙ magna nemoꝛa arboꝛes non ceduas non va‑ſtabũt: nec ibi cedua vel ſtagna / niſi q̃ten⁹ augmẽtuꝫ ſeu emolumẽtum eoꝝ tꝑe iſtis competenti poterunt adequari ad iſtar mariti fruct⁹ dotis lucrantis. arg. ff. ſolu. matrimonio. l. diuoꝛtio. §. non ſolum.

Falcẽ i meſſeꝫ alienã mitte non debemus

a ❡ Extunc. Hoc ṽbũ tũc vltimã hoꝛã tꝑis denotat. ⁊ ſic iſtos. x. dies cõputabo de hoꝛa in hoꝛam a tempo‑re ſciẽtie incipiẽdo / ad inſtar decẽdij ad appellandũ. hoc ꝓbat̃. ff. de cõdi. et demõ. l. iiij. in fi. ij. q. vj. biduũ. ꝫ. de appel. ꝯcertationi. lib. vj. Sed q̃s ꝓbabit ſciẽtiã vel q̃lr̃ cõſtabit de ea: cum ſemꝑ collectoꝛ dicat ſe hoc ignoraſſe. ⁊ q̃libet ꝓſumat̃ ignorans de iure maxime in hoc caſu in q̃ nõ immet periculũ ale ſi nõ viguet. lꝫ immineat ꝑiculum burſe. lxxxij. di. ꝓpoſuiſti. Credo ꝙ ſemper poterit allegare ignorantiam donec vaca‑tio publice nota ſit i loco vbi eſt beneficium. Sed ex‑tunc nõ. vt. ꝫ. de ꝯceſ. ꝓbẽ. cũ ei quẽ. cõci. vieneñ. in fi.

Decendũ ad appel‑landuꝫ currit de hoꝛa i hoꝛam.

quare credo expediens ipſi bñficiato ꝙ cum teſtibus vel inſtrumento intimet collectoꝛibus ipſam vocatio‑nem ne ex tunc poſſint ignorãtiam allegare. ar. ꝫ. de elec. cauſam electionis conci. vieneñ.

b ❡ Ipſo iure. et ſic non eſt hic opus facto hoĩs niſi in declaratione tm̃. vt. ꝫ. ꝺ here‑ti. cuꝫ ſm̃ leges lib. vj. Guiller‑mus de monte lauduno.

et partib⁹ illis in q̃b⁹ bñficia maioꝛa ⁊ alia q̃trũ ad ſolutio‑nẽ decime ſunt taxata volu‑mus obſuari. ❡ In illis^c ṽo partib⁹ ⁊ eccl̃ijs in q̃b⁹ deci‑marũ taxatio nõ eſt fcã^d ſer‑uet̃ ꝙ fruct⁹ ⁊ obuẽtiões bñ‑ficij tũc vacãtis q̃s^e in decia^f ſoluere ꝯſueuit^g: per mediuꝫ

c ❡ In illis. q̃r ta pars. Iſte eſt caſus i illis ꝑti‑bus i q̃b⁹ nõ eſt cõſueta ꝓ certa ſũma ſolui deci‑ma. ſꝫ de anno i ãnũ taxant̃ fru‑ctus prout eue‑niunt ſi ſint ibi aliq̃ fruct⁹ de q̃b⁹ nõ ꝯſueuit ſolui de‑cima: vtputa de oꝛto cõtiguo eccleſie vel de vinea vel de agricultura quã ꝓprijs manib⁹ rectoꝛ excolit vel ſimilib⁹. hoc nõ diuidit̃. ſꝫ de reſiduo toto decimabi‑li fient due ꝑtes: quaꝝ vna collectoꝛib⁹ / alia applica‑bitur bñficiato. ſic ꝙ pars illi⁹ q̃ ipſa non ꝯtẽtab. t̃ ad contentationẽ tranſibit Guil. de monte lauduno.

Fructus nõ oẽs ſunt decimabiles.

d ❡ Non eſt facta. ſed eſt cõſueta fieri. vel dic facta ꝑ illũ qui eã facere poterat cauſa cognita ⁊ vocatis q̃ fuerãt euocãdi: al̃s res inter alios acta alijs nõ noce‑ret. ꝫ. de re iudi. cũ ſuꝑ. et. c. q̃uis. qđ qualiter poſſet fieri maxime niſi deberetur ex ꝓuilegio pape non vi‑deo: niſi ipſe papa ex certa ſcientia hoc feciſſet. cũ offi‑cium executoꝝ ſeu collectoꝛũ decime non extendat ſe ad hoc vt. ꝫ. dictũ eſt. Sed nunq̃d eꝑs ⁊ caplm̃ ſtatue‑re poterũt ⁊ taxare in ſingulis eccl̃ijs certã ſũma ꝓ q̃ quelibet eccl̃ia teneat̃ ſoluere decimã ⁊ non plurib⁹. Non credo cum hoc eſſet legẽ ſuꝑioꝛi imponere. ⁊ ei⁹ reſtrigere poteſtatẽ ⁊ libertatẽ: qđ nõ poſſunt. xxviij. diſt. §. j. ꝫ. de ṽbo. ſig. cõſtitutionẽ. in fi. lib. vj. ex quo ſequit̃ ꝙ per ſolam oꝛdinationem pape expreſſam vel ſaltem tacitam que fingit̃ in cõſuetudine al̃s preſcri‑pta legitime: talis taxatio poterit fieri ad min⁹ i hijs que foꝝ pape concernunt ſuper hoc.

Lex ſuperioꝛi ꝑ inferioꝛem iponi nõ põt:

e ❡ Quos. ſ. fructus et obuentionem.

f ❡ Decima. i. qui hactenus fuerũt decimales ec‑cleſijs baptiſmalibus.

g ❡ Conſueuit. ſcꝫ bñficiũ vacãs: hoc vult dicere ꝙ ſoli illi fruct⁹ veniãt in diuiſiõe: ꝓ q̃bus dictũ bñficiũ ꝯſueuit ſoluere decimã et nõ alij. Sꝫ q̃ ſunt illi fruct⁹ ꝓ q̃b⁹ eccl̃ia ſeu bñficiũ eccl̃iaſticũ nõ ſoluit decimã? Dic ꝙ aliq̃ reperiunt̃ liberi in iure a decima. aliq̃ poſ‑ſunt eſſe de ꝯſuetudine. exꝑſſi in iure ſunt illi ſcꝫ q̃ in ſurgũt in dote eccl̃ie. ꝫ. de decimis. nouũ. Itẽ ſi ſit lo‑cus religioſus de ſuis noualib⁹ que ꝓprijs manibus vel ſumptib⁹ excolit ⁊ de nutrimẽtis aĩaliũ ⁊ oꝛtis. vt ꝫ. de deci. ex parte tua. in fine. et ſic poteſt ĩtelligi iſta libertas de decima debita eccleſijs parrochialib⁹ vel poteſt intelligi etiam de decima que datur a bñficia‑tis ſummo põtifici vel illi cui ille iuſſerit. de qua. ꝫ. de deci. c. j. a qua pñt eſſe liberi aliq̃ fruct⁹ de iure. ⁊ etiã de ꝯſuetudine. de iure crederẽ liberos fruct⁹ q̃ ꝓ quo‑tidianis diſtributiõib⁹ aſſignant̃ et lucrant̃: nã tales diſtributiões a laboꝛãtibus in vinea dñi quotidie ſic lucro fiunt ⁊ ſub eoꝝ ꝓprio appropriantur ꝙ de ipſis teſtari poterſit. ſicut ruſtic⁹ de denario diurno iuxta ea que legunt̃ ⁊ notant̃ maxime ꝑ hoſti. ꝫ. de peculio

Decia de quibuſdaꝫ fructibus nõ debet̃.

Fructus q̃dam eccleſiaſtici ſic liberi ſunt vt

De illis ad placitum poſſit deponi

clerico.ca.fi.de teſta.requiſiti.circa fi.de magiſtris.ca fi. Itē de agricultura.de lucro ſeruoꝝ. de hoc ꝙ nēt ſeu filāt moniales.vel ſcribunt monachi lȝ totū ſit monaſterij. Itē de ꝗtidianis oblationib⁹ ſeu legatis que religioſis maxime mēdicantib⁹ offerunt.arg.ē.de ſta. regula.c.j.de exceſſi.pla. nimis ſeu alijs hoſpitalib⁹ vel domib⁹ religioſis.ar.ē. de prebē.per litteras.ꝛ ꝺ relig. do.q2 ꝯtigit.cōcil.vien. nec de pecunia relicta a teſtatore,p certis āniuerſarijs capellanijs vł alijs officijs eccleſie ꝑpetuo emēdis.arg.ē.de teſta.tua.ꝛ ꝺ his.

diuidant[a] q2ꝝ medietatē habeat[b] is cui annaliū ꝑ alterū de ꝓdictis[c] modis ꝑceptio eſt ꝯceſſa. Reliquā ꝟo medietatē ꝑcipiat ille cui bñficiū eſt cōceſſum ꝓ ſuſtētatiōe ſua et alijs eccľie onerib⁹ ſupportādis[d]. ꝙ ſi alter de ꝓdictis ꝓdicta medietate voluerit[e] eſſe ꝯtent⁹/altero ꝯtētari nolēte ꝑs volēti ipſo[f] iure trāſeat ad nolētē: ꝛ volēs fruct⁹ ꝛ obuētiōes illi⁹ bñficij ꝑcipiet vniuerſos/eidē bñficio cōgrue faciēs deſuiri ac ei⁹ ſupportās onera ꝯſueta. ¶ Et[g] ſi qcq̄ȝ aliqs ꝓdictoꝝ[h] vltra[i] premiſſa ꝑceperit[k] illudq; ijs ad q̄s[l] ꝑtinebit īfra menſem non reſtituerit cum effectu[m] eo ipſo[n] ſi[o] epiſcopus vel ſuꝑior prelatus fuerit/a[p] pontifica=

nec de beneficijs valde minutis ſeu paupib⁹.ar.ē.de cleri.egro.ca.j.Sed quid dicet paup ſeu exiguū: hoc relinquat arbitrio eoꝝ iuxta ea q̄ no.ē.de re.eccle.nō alie.monaſterioꝝ.cōcil.vienē.in ꝟbo modicū. Credo tñ ꝙ ſicut regulariter dat alia decima q̄ debet eccleſijs parrochialib⁹ de oībus fructib⁹ ſaltē realib⁹. vt.ē.de deci.nūcios.ꝛ.c.ex parte.ꝛ.c. ex trāſmiſſa. ſic iſta q̄ debet pape ſaltē.arg.ē.ꝺ deci.c.j. vnde ſicut de iſtis vel ſilibus nō dabit decima collectorib⁹ eius ſic nec iſta venient in diuiſionem iſtā. vidi tñ in cathalonia ꝙ oīa etiā quotidianus victus monachi ſub hac diuiſione includebantur ꝛ male.

a ¶ Diuidant.ſ.alij fruct⁹: nō aūt liberi a decima.

b ¶ Habeat is illā.ſ.quā diuiſionē ꝑ aliam factā de alijs tā in reb⁹ q̄ȝ in pecunia exiſtētib⁹ ipſe elegerit vt ſic tam ꝓpter ordinē lr̄e q̄ȝ etiā ꝓrogatiuā qua fungit in hac ꝑte in optiōe potior habeat. ar.ē.§.ꝓcedentis facit.ē.de parro.c.j.ꝛ.ē.de elec.ſi q̄s iuſto.de ꝓbē.mādata.ꝛ.c.hi q̄.li.vj.ꝛ habebit.x.dies ad optandū: alr̄s in alium optio deuoluetur.ꝑ.§.precedentem.

c ¶ Predictis.ſ.ꝓuilegio/ꝯſuetudine vel ſtatuto.

d ¶ Supportandis. qui ſi nō ſufficiant querat ſibi aliud.vt ſupra dixi.

Iuri ſuo nō renunciat q̄s ꝺ facili

e ¶ Uoluerit.ſu.ꝛ volitū ſuū expſſo ore vel ꝑ aliq̄ interſignia indubitata oſtēderit.arg.ē.de ꝯceſ.ꝓbē. cū ei.ꝯcil.vien.alr̄s nō preſumit q̄s de facili velle iactare pecuniā/aut iuri ſibi acq̄ſito renūciare.ar.ē. ꝺ renū. ſuꝑ hoc. Sed q̄d ſi nolit ſuū volitū ſuꝑ hoc declarare ꝟbo vel facto.ſed tacendo ꝑmittit ꝙ alter fruct⁹ colligat.nunq̄d tacēdo videt oſtēdere ſe nolle ipſos vel potius velle? Et videt ꝙ velle poti⁹ q̄ȝ nolle.cū in appetibilib⁹ taciturnitas habeat ꝓ ꝯſenſu. l odioſis ꝟo ꝓ diſſenſu.vt.ē.de regu.iur.is q̄ tacet.ꝛ.c.q̄ tacet.li.vj. Dic ꝙ ſuꝑ hoc expedit volentē vt aliū corā teſtib⁹ vel tabellione req̄rat. vt dixi.ē.l alio mēbro.et ſic hoc mō nō poſſit de ſua volūtate ꝯſtare ꝙ faciat ꝑ ſuū ſuꝑiorē ſibi aſſignari terminū.ar.ē.de ꝓbē. ſi tibi abſenti. in fi.li.vj.alr̄s nō video ꝙ ꝑs parti poſſet terminū aſſignare/vel ipſam ad oſtēdendū ſuū volitū cōpellere: cū nō hēat īperiū par in parē.vt.ē.de elec. inotuit. Nec appellatio.x.dieꝝ.de q̄b⁹ loq̄t.ē.§.pri.ꝛ.ē. de ꝓbē.ſi plurib⁹.li.vj.ſeu.xx.de q̄bus.ē.de ꝯſue.c.fi.lib.vj.vel mēſis.ē.de ꝯceſ.ꝓbē. cū et aliq̄d in hoc caſu faciat. cū diuerſi caſus ſint nō ijdem ſeu aduerſi.ꝛ papa in iſto ſicut in illis potuiſſet ꝓſpicere ſi voluiſſet. qꝺ non fe=

cit.ꝛ ſic ad iura cōia recurrem⁹.arg.ē.de deci.ad audientiā.cuȝ ſilibus. Sed q̄d ſi ꝓcurator ſeu collector dixit ſe velle partē illā.dño aūt rex vel fabrica ſtatim dum ſciuit reuocauit hoc: ꝛ dixit ſe nolle nunq̄d i hoc caſu factuȝ ꝓcuratoris nocebit dño. Et videt ꝙ ſic cū ſit in omittendo poti⁹ q̄ȝ cōmittēdo et ſic dȝ dño nocere. ꝛ iputet ꝙ ſic negligentē elegit.ē.de elec. ſi ꝯpromiſſari⁹. li.vj. In ꝯtrariū videt cū expreſſio volūtatis poti⁹ in cōmittēdo q̄ȝ in omittēdo cōſiſtat. ꝛ ſic non dȝ nocē. maxīe cuȝ in talib⁹ delictū ſeu factū ꝑſone nō noceat eccľe. vt.ē.de excep.cū venerabilis.ꝛ error ꝓcuratoris poſſit retractari negocio nondū finito.ē. de cōfeſſis.c.fi. de ap.cum cām.de cenſi. olim. Hec nō eſt materia ꝓpria: ſed dic de hoc legitur ꝛ no. ē. vt lit.nō ꝯteſt.ca.j. vbi de hoc.maxime per Hoſtiē.

Procuratoris factum an dño noceat

f ¶ Ipſo iure.poſtq̄ȝ de eius voluntate ꝯſtabit.

g ¶ Et ſi q̄cq̄ȝ.v.ꝑs. Et no.ꝟbū q̄cq̄ȝ legit in euangelio.Io.xiiij.in fi. vbi dr̄.ꝛ in me nō hȝ q̄cq̄ȝ.ē.ꝺ elec.q2 ſepe.lib.vj.vbi q̄cq̄ȝ de bonis ꝑceperint ꝛc̄.ꝛ ſic nichil excipit.Imo q̄ȝtūcunq; modicum fuerit qꝺ vſurpat ꝑ iſtos ꝯ ordinationē ꝓdictā vſurpās iuxta conditionē ſuā penas īſcriptas īcurrit.ar.ē.de malo.ſolite. in fi.

h ¶ Predictoꝝ.ſ.bñfactoꝝ vel illoꝝ q̄bus ex ꝯſuetudine/ꝓuilegio ſeu ſtatuto fruct⁹ vacantiū ꝯpetūt.ꝛ intellige ꝑ ſe vel alios eis mādātib⁹.vel alr̄s poſt factuȝ ratū hn̄tib⁹ qꝺ eoꝝ noīe geſtū erat: ſeu ꝓſtantib⁹ auxiliū ꝯſiliū vel fauorē.alr̄s nō vt.ē.ꝺ reſti.ſpo.cū ad ſedē. de ſen.excō.q̄ȝte.ꝛ.c.cū q̄s.li.vj.ſi tñ extēdit iſta pena ad extraneos iſta vſurpātes.niſi forte ꝑticiparent cū iſtis ſciēter in crimīe criminoſo. cū tāq̄ȝ penalis ſit reſtringēda.ē.de ele.ſtatutū.li.vj.de ſen.excō. ꝯcubine

i ¶ Ultra ꝓmiſſa.ſ.ſummā vel reſiduū l taxatis. vel dimidium in alijs iuxta ordinē.vt ſuperi⁹ clare patet Guillermus de monte lauduno.

k ¶ Perceperit. Et ſic no.ħ duo.ſ.iſtꝺ et illud qꝺ ſeq̄t īfra mēſem niſi reſtituerit cū effectu eē neceſſaria,ad hoc ꝙ q̄s īfra ſcriptas penas īcurrat: ꝗ ſi nō ꝑcepit: lȝ ad eū aliq̄ caſu alr̄s ꝑuenerit vel ſi ꝑcepit ꝛ reſtituerit nō īcurrit.ꝯiūctim eñ ponunt iſta duo.ꝛ iō nō ſufficit alteꝝ iſtoꝝ accidere.ſi̇̄c.ē.de reſcrip. ex ꝑte.ꝛ.c.olim

l ¶ Ad quos ꝑtinebit.ſ.ſm ꝓfatum ordinē. alr̄s ſm ius cōmune vel ſpeciale.de quo.ē.de offi.ordi.cū vos plerūq;.in fi.ꝛ.c.preſenti.lib.vj.

m ¶ Cum effectu.ſic ꝟba intelligenda ſunt.vt.ē.de cleri.non reſi.relatum.de pe.diſt.j.aut verba.

n ¶ Eoipſo.poſt mēſem tñ.ſi̇̄c.ē.ꝺ ſen.exc.q̄cūq;.li.vj. Si q̄ras q̄t dies menſis iſte hēat. dic ꝙ tot hēbat ille mēſis l q̄ iſtud cōtigit.ſi i februario.xxviij. l martio xxxj.ꝛ ſic de alijs de q̄ no.plene.ē.de elec.q̄ȝ ſit eccľijs. lib.vj.ꝛ ſi aliq̄ dies de ipſo mēſe effluxerūt: de alio ſupplebunt.facit qꝺ no.ff.de diuer.ꝛ tem.ꝓſcrip.l.ij.

o ¶ Si epūs.ſi̇̄c es pene ponunt.ē. de vſur. vſurarū. lib.vj.in fi.ꝛ dic vt ibi Guil.de monte lauduno.

p ¶ A pōtificalibus.de hoc dic vt.ē.de offi. dele.q2 pontificali.ꝛ de ſen.excōi.cum medicinalis.lib.vj.

libꝰ ⁊ ingreſſu eccleſie nouerit ſe ſuſpenſum. Si aũt capitulum/vniuerſitas vel collegiũ eccliaſtico interdicto[a] ſe nouerit (donec p̄dicta cũ integritate[b] reſtituerit) ſubiacere. Si ꝑo aliq̃ ſingularis pſona eccliaſtica vł mũdana[c] id fecerit excõicatiõis incurrat ſniam ip̃o fctõ. a q̃ niſi reſtitutiõe p̄miſſa (p̄terq̃ i mortꝭ articulo) minime abſoluat̃. non obſtãtibus q̃buſcũq̃ priuilegiis vel ĩdulgẽtiis aut cõtrariis ꝯſuetudinibus: aut ꝯtrariis ſtatutꝭ iuramẽto: confirmatiõe ſedis apſice/aut alia quacunq̃ firmitate vallatis Que omnia quo ad hec auctoritate apſica reuocamus caſſamꝰ ⁊ irritamꝰ: ⁊ nullius deinceps eẽ volumꝰ firmitatis. Nulli ergo oĩno hoĩz liceat hanc paginam noſtre conſtitutionis reuocationis caſſationis ⁊ voluntatis infringere vel ei. ⁊c̃. Si q̇s ⁊c̃. Datum Auinione kalen. nouembris. pontificatus noſtri anno ſecundo.

a ¶ Interdicto. de q̃ dic. vt. ſ. de ſp. ad h'. ⁊. c. dilect. ⁊ d exceſ. p̃l. tãta. d ſen. ex cõ. ſi ciuitas. ⁊ c alma. li. vi. guil. d mõte laudũo.
b ¶ Cũ integritate. idẽ i ſi. d vt. ſ. de ele. q̃ ſe pe. vbi d hoc. integritas aũt diminutionẽ nõ recipit: ſicut nec adiectione indiget plenitudo. iii. q. i. reĩtegrãda. vi. q. i. ſi omnia.
c ¶ Mũdana ⁊ ſic no. duo gña hoĩz. xii. q. i. duo in his enim huius mũdi illecebris nõ debẽt ſe implicare clerici nec ſecurꝭ prouocare eiuſdẽ: ſꝫ potius talia ſũt vacantibꝰ laicis relinquẽda. xi. q. i te quidem. Sed ꝓch dolor ipi volũt ꝓpas manꝰ apponẽ ⁊ ſimpłr religati forũ et pluſq̃ forũ mẽdicantes.

¶ De rebus eccleſie nõ alienãdis.

Paulus venetus papa ſecundus.

¶ Bonorum eccleſiaſticorum alienatio non tenet: et alienantes ⁊ recipientes ſunt excõmunicati. prelatiſq̃ diuerſis diuerſe pene im ponuntur.

Capitulum vnicum

Immobilia et mobilia p̄cioſa equiparant

AMbitioſe cupiditati: illorum precipue q̃ diuinis et humanis affectati dãnatione poſt poſita immobilia et precioſa mobilia deo dicata: ex quibꝰ eccleſie. monaſteria ⁊ pia loca reguntur: illuſtranturq̃: ⁊ eorum miniſtri ſibi alimoniam vẽdicant pro ꝓphanis vſibus applicare aut cum maximo illorum ac diuini cultus detrimẽto exquiſitis mediis vſurpare p̄ſumunt occurrere cupientes/omnium rerũ ⁊ bonorũ eccleſiaſticorum alienationem omneq̃ pactum per quod ipſorum dñiũ transfert̃: cõceſſionem hypotecam locationem et conductionem vltra trienniũ necnon infeudationem vel cõtractũ emphitheoticum preterq̃ in caſibus a iure ꝑmiſſis ac de rebus ⁊ bonis in emphiteoſim ab antiquo concedi ſolitis: ⁊ tunc eccleſiarũ euidenti vtilitate ac de fructibus ⁊ bonis que ſeruãdo ſeruari non poſſunt pro inſtãtis temporis exigentia hac ꝑpetuo valitura conſtitutione preſenti fieri prohibemus: predeceſſorum noſtrorum cõſtitutionibus: prohibitionibus ⁊ decretis aliis ſuper hoc editis: que tenore p̄ſentium innouamus in ſuo nichilominus robore permanſuris.

Alienãs bona eccleſie et alienata recipiẽs ea dẽ pena puniunt̃

Alienationis varie ſunt ſpecies

¶ Si quis autem ꝯtra huius noſtre ꝓhibitiõis ſeriem de bonis et rebꝰ eiſdem quicq̃ alienare preſumpſerit alienatio: hypoteca: ꝯceſſio: locatio: conductio et infeudatio huiuſmodi nullius omĩno ſint roboris vel momenti. Et tam qui alienat q̃ is qui alienatas res ⁊ bona predicta receperit ſẽtẽtiam excommunicationis incurrat. Alienãti vero bona eccleſiarum monaſteriorum: locorumq̃ piorum quorumlibet inconſulto romano pontifice: aut contra preſentis cõſtitutionis tenorem ſi põtificali vel abbatiali prefulgeat dignitate ingreſſus eccleſie ſit penitꝰ interdictus. Et ſi per ſex menſes immediate ſequentes ſub interdicto huiuſmodi animo (qđ abſit) perſeuerauerit indurato: lapſis menſibus eiſdẽ e regimine et adminiſtratione ſue eccleſie vel monaſterii cui preſidet in ſpiritualibus ⁊ temporalibus ſit eoipſo ſuſpẽſus. Inferiores vero prelati cõmendatarii ⁊ aliaruꝫ eccleſiaruꝫ rectores bñficia vel adminiſtrationem q̃uolibet obtinẽtes: prioratibus/p̄poſituris: p̄poſitatibus: dignitatibꝰ: ꝑſonatibus adminiſtratiõibꝰ: officiis: canonicatibꝰ: p̄bẽdis: aliiſq̃ eccliaſticis cũ cura ⁊ ſine cura ſecularibꝰ ⁊ regularibꝰ bñficiis q̃rum res ⁊ bona alienarũt dũtaxat: ipſo facto priuati exiſtant illaq̃ abſq̃ declaratiõe aliq̃ vacare cẽſeãtur: poſſintq̃ ꝑ locoꝝ ordinarios vel alios ad q̃s eorũ collatio ꝑtinet ꝑſonis idoneis (illis exceptis q̃ ꝓpterea priuate fuerint) libere de iure conferri: niſi aſs diſpoſitioni apſice ſedis ſint ſpãliter ac generaliter reſeruata. Nichilominus alienate res ⁊ bona hmõi ad eccſias monaſteria et loca pia ad q̃ añ alienationẽ hmõi pertinebant libere reuertantur. ¶ Nulli ẽgo oĩno hoĩm liceat hanc paginam nr̃e ꝓhibitiõis ⁊ inouationis infringere vel ei auſu temerario ꝯtraire. Si q̇s hoc attẽtare preſumpſerit: indignationem omnipotẽtis dei ⁊ btõꝝ Petri ⁊ Pauli apoſtoloꝝ eiꝰ ſe nouerit icurſurũ Datum rome apud ſanctũ Marcũ: anno dominice incarnationis. M. cccclxviii. kalẽdis martii pontificatus noſtri Anno quarto.

De emptione et venditione.

Martinus. v. venerabilibus fratribus Tre-
nerneñ. ⁊ Lubiceñ. ac almiceñ. epis.

Contract⁹ emptionis et vẽditionis annui
cenſus cũ ꝯditiõe reuẽditionis declarat hic
non eſſe vſurari⁹. Et in fine mandat ꝙ hmõi
bulla publicetur. Capitulum primum.

Prelatus itẽ: acere dʒ ſubditorum q̃eti.

Regimi vniuerſal' eccl'e q̃q̃ imeriti diſ-
ponente dño preſidẽtes: curiſ ãgimur
aſſiduis: vt iuxta credite nobis diſpenſatiõis
offiñ: ſubditorum quorũlibet paci ⁊ quieti (q̃-
to nobis ex alto ꝯceditur) itẽdam⁹: et dubia
q̃ int' eos oriunt ꝓ tpe: ne lit̃ anfractũ: ſeu ſcã
daloꝝ parturiat fomẽtũ. noſtro moderamie
declarent. Sane petitio dilectorũ filiorũ vni
uerſorũ cleri: nobiliũ icolarũ ⁊ hitatorũ ciui-
tatis ⁊ dio. Uratiſlauieñ. nob' exhibita ꝯtine
bat ꝙ a cẽtũ annis citra ⁊ ſupra. ⁊ a tanto tpe
⁊ ꝑ tantũ tp̃s: cui⁹ ꝯtrarij mẽoria hoiꝫ nõ exi
ſtit i eiſdẽ ciuitate ⁊ dioceſi ac ꝑtib⁹ alijs vici

Cõſuetudo i: meõria hõ p q̃d cogſcit

nis quedã ꝯſuetudo rõnabilis obſeruata pre
ſcripta ac morib⁹ vtẽtiũ approbata: ad cõem
hominum vtilitatem introducta fuiſſet. Pro
quibus princeps: baro: miles: ciuis: ſiue opi-
danus partium earũdem: cum hoc expedire
videbatur melius pro tunc non valentes ſibi
conſulere perſone eccleſiaſtice: aut ſecl'ari col
legio: aut vniuerſitati: oppido vel ciuitati ſu
per bonis ſuis: dñijs: oppidis: terris: agris:
p̃dijs domib⁹ ⁊ hereditatibus vendere cõſue
uit: ⁊ vẽdidit ãnuos cẽſus vni⁹ vel pliũ mar-
carũ aut groſſorũ pragẽſiũ nũmi polonici et
pagamenti ꝯſueti ad rõnẽ: et ꝓ q̃libet marca
ãnui cẽſ⁹ decẽ: vndeci: tredeci: q̃ttuordecim
marce: aut pl⁹ vel min⁹ ẽm tpis q̃litatẽ: prout
ip̃i ꝯtrahentes tunc iter ſe ꝯuenerãt. Ipi vẽ-
ditori tunc itegraliter i pecũia nũerata ſolui
cõſueuerãt bonis i ipſo cõtractu tunc expreſ
ſis: ꝓ ipſius cẽſus annui ex ſolutiõe i ꝑpetuũ
obligat̃. Et ſemp in ipſis ꝯtractib⁹ expreſſe
ipſis venditorib⁹ data fuit facultas atq; gra
tia: ꝙ ip̃m annuũ cenſum in toto vel i parte ꝓ
eadem ſumma denariorũ: quam ab ipſis em-
ptorib⁹ receperunt quandocũq; vellent libe
re abſq; alicui⁹ req̃ſitione: ꝯtradictiõe, vel aſ-
ſenſu poſſent extinguere ⁊ redimere: ac ſe ab
ip̃ius cẽſus ſolutiõe extũc pẽit⁹ liberare. Sʒ
ad hoc hmõi cẽſus venditores inuiti neq̃q̃ ꝑ
emptores artari vel aſtrigi valerẽt: etiã ipis
poſſeſſionib⁹ ⁊ bonis obligatis penitus inter
emptis ſeu deſtructis. Fuitq; ⁊ eſt talis cõtra
ct⁹ emptiõis ⁊ vẽditõis ꝑ epos. Uratiſlauiẽ.
ꝓ tpe exiſtẽtes ⁊ coꝝ officiales: necnon ꝑ di-
uerſos dños temporales locoꝝ ⁊ terrarum i
quibus cenſus hmõi conſtituti exiſtunt: tãq̃
licitus: ⁊ cõmuni vtilitati deſeruiens ſepi⁹ cõ
firmatus pariter ⁊ approbatus. Atq; etiã ſu
per hmõi cenſib⁹ plurima beneficia eccleſia-
ſtica: collegia: canonicat⁹ ⁊ p̃bẽde dignitates
perſonatus ⁊ officia: vicarie: altaria numero
pluſq̃ duo milia: de exp̃ſſo conſenſu ⁊ volun-
tate dñorum temporalium ſub quorũ territo
rijs dicta bona obligata cõſiſtunt: erecta do-
tata ⁊ fundata: autenticis eorundem dñoruʒ
temporalium litteris ſigillis ſigillatis ⁊ robo
ratis fore noſcuntur. Atq; etiam venditores

Locuplerari et alienore probat

eorundem cenſuum ſe nonnunq̃ ad ipoꝝ cen
ſuum ſolutionem: penis et cẽſuris eccleſiaſti
cis ordinariorum locorum ſpõte ⁊ libere ſub-
miſerunt: ſicut etiam aliqui eorum tractu tẽ-
poris compulſi fuerunt ⁊ compelli conſueue-
runt. Tamen nonnulli ex venditoribus ipſis
in arcum prauum conuerſi cupientes cum al
terius pecunia locupletari: huiuſmodi cẽſus
hucuſq; per eos antea libere ⁊ abſq; vlla con-
tradictione ſolutos eiſdem emptoribus tam
eccleſiaſticis q̃ ſecularibus ſoluere contradi
cũt ⁊ recuſant. ꝯfingẽtes huiuſmodi emptio-
nis ⁊ venditionis cõtractus fore ⁊ eſſe vſura
rios ⁊ illicitos ipſos emptores eccleſiaſticos
et ſeculares: necnon collegia: canonicatus et
prebendas: dignitates: perſonatus ⁊ officia:
vicarias et altaria ac beneficia huiuſmodi ip
ſorum annuoꝝ cẽſuum ſpoliant perceptione
⁊ detinens ſpoliatos in animarũ ſuaꝝ pericu
lum: eorũq; emptorum preiudicium dãnũ et
grauamen. Et propterea an contractus em-
ptionis ⁊ venditionis huiuſmodi liciti exiſtãt
a nonnullis heſitatur. Quare pro parte eorũ
dem cleri nobilium incolarum ⁊ habitatoruʒ
ciuitatis ⁊ dioceſis Uratiſlauieñ. nobis fuit
humiliter ſupplicatum: vt an contractus hu-
iuſmodi liciti vel illiciti cenſeri debeant decla
rare: ⁊ al's eis in premiſſis oportune prouide
re. de benignitate apoſtolica dignaremur.
Nos igitur huiuſmodi ſupplicationibus icli
nati. Quia etiã ex relatione dilecti filij noſtri
Guillermi tituli ſancti marci preſbyter cardi
nalis. cui negocium huiuſmodi cum peritorũ
conſilio commiſimus examinandum: compe
rimus contractus huiuſmodi iuridicos: ⁊ iux
ta determinationem doctorũ licitos fore. Ad
huiuſmodi ergo ambiguitatis tollendum du
bium in premiſſis. Prefatos contractus lici-
tos ⁊ iuri cõmuni conformes. ac ipſorum cen
ſuũ venditores. ad illorum ſolutiones (remo-

to contradictionis obſtaculo) obligari auc̄te
apl̄ica tenore p̄ntiū ex certa ſciencia declara
mus. Nō obſtātib⁹ p̄miſſis ceteriſq3 ꝯtrariis
q̄buſcūq3. Nulli ḡ oino hoim liceat hāc pagi
nā nr̄e declaratiōis infringere vel ei auſu te=
merario ꝯtraire. Si q̄s aūt hoc attētare pre=
ſumpſerit: idignationē oipotētis dei ac btōꝝ
petri ⁊ pauli aplōꝝ ei⁹ ſe nouerit incurſurū.
Volētes ꝙ p̄dicte lr̄e nr̄e debitū ſortiant̄ ef
fectū: frn̄itati vr̄e ꝑ apl̄ica ſcripta mādamus
Quaten⁹ vos vel duo aut vn⁹ vr̄m ꝑ vos vel
ꝑ aliū ſeu alios: prefatis emptorib⁹ in p̄miſſis
oportuni fauoris p̄ſidiū efficaciter ipēdētes
dictaſq3 lr̄as vbi qn̄ ⁊ q̄tiēs expedire videritiſ
auc̄te nr̄a ſolēniter publicātes faciatis eadē
auc̄te eiſdē emptorib⁹ vel ipoꝝ ꝓcuratorib⁹
eoꝝ noib⁹: ꝑ vēditores ſeu debitores cenſuū
hmōi de p̄fatis cēſib⁹ (iuxta ꝯtractuū ⁊ ꝯuen
tionū inter ipos habitoꝝ formā ⁊ tenorē) ple
nā ⁊ debitā ſatiſfactionē ipēdi. Cōtradicto=
res ꝑ cēſurā eccl̄iaſticā: appellatione poſtpo
ſita ꝯpeſcēdo. Nō ob. ſi aliq̄b⁹ cōiter vel diui
ſim a ſede apl̄ica ſit idultū ꝙ iterdici ſuſpēdi
vel' excōicari nō poſſint ꝑ lr̄as apl̄icas nō fa=
ciētes plenā ⁊ expꝛſſā ac de vbo ad vbū de in
dulto hmōi mētionē. Datū rome apud ſctōs
aplōs. vj. nonas Julij. Pōtifi. nr̄i. anno. viij.

Priuilegium pape pōt ꝑ cēſura eccl̄iaſtica p̄ſeruare.

Calixtus. iij epūs ⁊c̄. magdeburgeñ. Nuen=
burgeñ. ⁊ Halberſtadeñ. eccleſiarū decanis.

Cōtractū quendam emptionis ⁊ venditio
nis p̄cedēti ſimilē declarat eſſe iuri cōſonū et
ab vſuris alienū. Et tādem iubet preſentem
bullā cunctis manifeſtari. Capl̄m. ij.

Regimini vniuerſalis eccl̄ie q̄q3 imme
riti diſponente dn̄o preſidentes curis
angimur aſſiduis vt iuxta nob̄ crediti diſpē
ſationē officij ſubditoꝝ q̄rūlibet paci ⁊ quie=
ti (q̄ꝝ nobis ex alto ꝯcedit̄) intendamus. Et
dubia q̄ inter eos oriunt̄ pro tpe (ne litigium
anfractus exinde ſeu ſcandala ꝓueniāt) debi
to ꝓut iuſticia ꝑſuaſerit. declaratiōis noſtre
miniſterio ſopiant̄. Sane ꝓ parte venerabi=
lis fratris nr̄i Joānis epī Werſburgeñ. ⁊ di=
lectoꝝ filioꝝ vniuerſi cleri ciuitatis ⁊ dioce=
ſis Werſburgeñ. nobis nuꝑ exhibita petitio
cōtinebat: ꝙ lȝ a tanto tēpore cuius cōtrarij
memoria nō exiſtit / in diuerſis alemanie par
tibus ꝓ cōmuni hoim vtilitate: inter habita=
tores ⁊ incolas partium earūdem talis inole
uerit: hactenuſq3 obſeruata fuerit legitime
p̄ſcripta: ac moribus vtētium et ordinarioꝝ
ꝑmiſſione: ⁊ plerūq3 expꝛeſſa ratificatiōe ap=
probata cōſuetudo. ꝙ ipi habitatores ⁊ icole

Eccl̄ie vniuerſalis regimen eſt pape creditum.

Cōſuetudo dicit̄ ius vtētiū moꝛib⁹ approbatū.

ſiue illi ex eis quibus id ꝓ ſuis ſtatu ⁊ indēni=
tatibus expedire viſum fuerit: ſuꝑ eoꝝ bonis
domibus / agris / p̄dijs / poſſeſſionib⁹ / ⁊ here=
ditatib⁹ annuos marcarū. flo. ſeu groſſoꝝ mo
nete in partib⁹ illis currentis: reditus ſeu cē=
ſus vendentes ꝓ ſingulis ex marcis florenis
ſiue groſ. hmōi ab eis q̄ illas vel illos ſiue re=
ditus ſiue cenſus ipſos emerint certum com
petens preciū: numerata pecunia ſc̄m tempo
ris qualitatē: ꝓut ipſi vendentes ⁊ ementes
in cōtractib⁹ ſuꝑ his inter ſe firmauerūt: ⁊ re
ciꝑe ſolite fuere illa ex domib⁹ / terris / agris /
predijs / poſſeſſionib⁹ ⁊ hereditatibus predi=
ctis: q̄ in hmōi ꝯtractib⁹ expꝛeſſi fuerunt pre
dictoꝝ ſolutione redituū et cēſuū efficaciter
obligātes in illoꝝ vendentium fauorē. Hoc
adiecto ꝙ ipſi ꝓ rata qua hmōi per eos rece=
ptam dictis emētib⁹ reſtituerēt in toto vl' in
parte pecuniā: a ſolutione redituū ſeu cēſuū
hmōi reſtitutā pecuniam cōtingentiū liberi
forent penitus ⁊ immunes. Sed ijdem emen
tes etiam ſi bona / dom⁹ / terre / agri / poſſeſſio
nes et hereditates hmōi ꝓceſſu temporis ad
oimode deſtructionis ſiue deſolationis redu
cerent̄ opprobriū: pecuniā ipſam etiam agen
do repetere nō valerēt. Apud aliquos tamē
heſitationis verſat̄ ſcrupulus an huiuſmodi
contractus liciti ſint cenſendi. Vn̄ nonnulli il
los vſurarios fore p̄tendētes: occaſionē que
runt reditus ⁊ cēſus hmōi ab eis debitos nō
ſoluēdi. Quare ꝓ parte epī ⁊ cleri predictoꝝ
aſſerentiū ꝙ in talib⁹ hic emptis cenſibus et
reditibus. fruct⁹ reditus ⁊ ꝓuentus plurium
eccleſiarū monaſterioꝝ hoſpitaliū ⁊ eccleſia
ſticoꝝ bn̄ficioꝝ ciuitatis ⁊ dioceſis ac ꝑtium
predictarū. necnō fere omnes quotidiane di=
ſtributiōes que in pleriſq3 ex eccleſijs ipſis di
uinis intereſſentibus miniſtrari ſolent conſi
ſtere noſcunt̄: nobis fuit humiliter ſupplica=
tum: vt ſuper his apoſtolice ſedis declaratio
nis oraculū impartiri ⁊ adijcere paterna di=
lectione curaremus. Nos igitur hmōi in hac
parte ſupplicationibus inclinati: ⁊ factas ex
commiſſione felicis recordationis Martini
pape. v. predeceſſoris noſtri deſuper exami=
nationem ⁊ eiuſdem p̄deceſſoris noſtri decla
rationē attenti⁹ perſtringentes: ſuiſq3 veſti=
gijs inherētes ad omne ſuꝑ his ambiguita=
tis tollendū dubiū p̄fatos ꝯtract⁹ licitos: iu=
riq3 ꝯformes. ⁊ vēdētes eoſdē ad ipſoꝝ ſolu=
tionē cēſuū ⁊ redituū iuxta dictoꝝ ꝯtractuū
tenores (remoto contradictionis obſtaculo)
efficacit̄ teneri auctoritate apl̄ica p̄ſentium

Dubia declarare ſummi pōtificis eſt

ſerie declaram⁹. ¶ Nulli ergo oĩno hoĩm liceat hãc paginã noſtre declarationis infringere vel ei auſu temerario ɔtraire. Si q̃s autẽ hoc attẽtare p̃ſumpſerit: indignationẽ oĩpotẽtis dei ac btõꝝ petri et pauli aplõꝝ eius ſe nouerit incurſurũ. Datũ rome apud ſctm̃ petrũ anno incarnatiõis dñice. M.ccccl v. pri die non. Maij. põ. no. an. j. ¶ Volentes itaq; ꝙ p̃dicte lr̃e debitũ ſortiant̃ effectũ: fraternitati vr̃e ꝑ aplica ſcripta mandam⁹. Quaten⁹ vos vel duo aut vn⁹ vr̃m ꝑ vos vel alium ſeu alios: dictis p̃poſito/ decano/ caplo/ ac alijs bñficiatis/ oportune defenſiõis p̃ſidio aſſiſtẽtes: dictaſq; lr̃as (vbi et qñ ac q̃tiẽs expedire videritis) auctē nr̃a ſolẽniter publicãtes faciatis ſi eadẽ auctē ꝑ venditores ſeu debitores redituũ ⁊ cẽſuũ hmõi dictis emptoribus ſeu illis q̃bus ip̃orũ redituũ ſeu cẽſuũ ſolutio p̃ſtãda fuerit de eiſdẽ cẽſibus et reditibus iuxta ɔtractuũ ⁊ ɔuẽtionũ ſuꝑ his habitorũ formã ⁊ tenorẽ: plenã ⁊ debitã ſatiſfactiõem impẽdi. Cõtradictores ꝟo ꝑ cẽſurã eccliaſticã: appellatione poſtpoſita ɔpeſcẽdo. Nõ obſtãte ſi aliq̃b⁹ cõiter vel diuiſim a ſede aplica indultũ exiſtat ꝙ interdici ſuſpẽdi vel excõicari non poſſint per lr̃as aplicas non facientes plenam ⁊ exp̃ſſam ac de verbo ad verbum de indulto hmõi mentionem. Datũ vt ſupra.

¶ De ſepulturis. Bonifacius octauus.

¶ Corpora defunctorũ exenterãtes ⁊ ea inmaniter decoquẽtes vt oſſa a carnibus ſeparata ferãt ſepelienda in terrã ſuam ip̃o facto ſunt excõmunicati. Capitulum primum.

Exeq̃ dz mõ: alĩs more.

Diuiſio

Mori ẽ nature debitum ſoluẽ.

Deteſtãde. huic ſtatuto cãm dedit bone mẽorie. N. tituli ſcti laurẽtij in damaſco pbr̃ cardinal̃. Et h⁹ caplm diuidit̃ i ſex ptes. Pmo ꝓhemiũ ad dicenda p̃mittit. Secũdo § p̃fati. factũ horrẽdũ ponit. Tertio § volẽtes. ſuꝑ facto huiuſmodi ſtatuit. Quarto § ſz vt defunctoꝝ volũtates defũctoꝝ moderãdo docet exeq̃. Quinto § noſ ei ɔ ſtatutũ hmõi faciẽtes pena excõicatiõis/ ⁊ d̃functũ.

Deteſtãde[a] feritatis[b] abuſum[c] quẽ ex quodã more horribili[d] nõ nulli fideles iprouide p̃ſequunt̃: nos pie intẽtiõis ducti ꝓpoſito: ne abuſus p̃dicti ſeuitia vlteri⁹ corpa hũana dilaceret: mẽteſq; fideliũ horrore ɔmoueat: ⁊ ꝑturbet auditũ: digne decreuim⁹ abolẽdum. ¶ Prefati nãq; fideles huius ſue iprobãde[e] vtiq; cõſuetudinis vicio intẽdẽtes ſi q̃ſq; ex eis gñe nobilis vel dignitat̃ titulo iſignit⁹: p̃ſerti extra ſuaꝝ ꝑtiũ limites debitũ nature ꝑſoluat: in ſuis vel alienis remot̃ ꝑtib⁹ ſepultura electa: defũcti corp⁹ ex q̃dã ipie pietatis[f] affectu truculent[g] exẽterãt[h] ac illd̃ mẽ-

vt eccliaſtica careat ſepltura punit. Sexto § nulli inhibet ne ɔ ꝓhibitionẽ hmõi fiat volẽs ꝙ faciẽtes idignationẽ dei ⁊ btõꝝ Petri ⁊ Pauli aplõꝝ incurrant.

a ¶ Deteſtãde. i. execrande/ vl̃ abominãde. ſic ſumitur extra. vj. lj. d̃ ɔceſ. p̃b. c. d̃teſtãda. extra d̃ ſñ. pbſo. ex trãſmiſſa. extra q̃ ſi. ſint legi ti. ꝑ venerabilẽ circa ſi. Alio mõ accipit̃ d̃teſtari hoc ẽ abſenti denũciare: vt deteſtatio ſit denunciatio fcã cũ teſtatiõe. vñ deteſtari denũciãdo teſtari ff. de ꝟb. ſig. l. ſubſignatũ § deteſtari. ⁊ l. ſeq. Jo. mo. Deteſtatio dupliciter ſumitur.

b ¶ Feritatis. i. crudelitatis. inſti. ſi quadru. pau. fe. dica. circa prin. Jo. mo.

c ¶ Abuſum. i. malum vſum ſeu contra rationẽ extra de elec. quiſquis. ⁊ c. ꝙ ſicut. ij. rñſo.

d ¶ Horribili. hic horror exprimit̃ ĩ eo § prefati. ⁊ dic horribili. i. abominabili. xxxij. q. v. ſi vxorẽ. extra de ſponſa. veniens. j.

e ¶ Improbãde. ⁊ merito. cum eñ conſuetudo que tendit̃ ad rerũ abuſum ſit reprobata. extra de cõſue. ex parte. de offi. ordi. ſi canonici. lib. vj. multo magis illa eſt reprobanda qua tendit̃ ad abuſum corporum humanorũ que nõ recipiũt (ꝓpter eoꝝ excellẽtiã) eſtimationẽ. ff. ſi qua. pau. fe. di. l. ex hac lege. ff. de his q̃ eie. ⁊ effu. l. j. § ſed cũ homo. ſic nec libertas eſtimationem recipit. ff. de reg. iur. l. libertas. Corp⁹ hũanũ nõ recipit eſtimationem.

f ¶ Impie pietatis. p̃textu enim pietatis impietas nõ eſt cõmittẽda. xxx. q. j. noſſe. j. q. j. nõ eſt putãda. et ſicut miniſteriũ pietatis eſt conſolari merentiũ corda xlv. diſ. diſciplina. in fi. ſic deſolari eadẽ ſub colore obſequẽdi voluntati iprobe defunctoꝝ eſt ipietas. contriſtat̃ eñ q̃s merito cũ videt illa diuidi q̃ nõ patiunt̃ diuiſionẽ ɔmodã. quo caſu in re etiã cõi nõ fit diuiſio. ſed de iure fit vni admdicatio tot⁹ rei: eſtimatiõe alteri ꝓ ſua pte dãda. inſti. de offi. iudi § eadẽ. ⁊ § ſeq. ff. de leg. j. nõ ampli⁹ § vlti. Nec ꝑ hoc. c. derogat̃ electioni ſepulture. ſed modus hic narrat⁹ merito reprobatur: vt. j. § ſz vt defunctoꝝ. j. Sic Jacob et Joſeph elegerũt ſepulturã: vt Jacob cõditis aromatib⁹ integer/ ⁊ Joſeph corpore incinerato ei⁹ oſſa ad ſepulturam paternã portarentur. Gen. c. vlti. extra de ſepul. ca. j. xiij. q. ij. ebron. ⁊ c. vnaqueq;. verſi. item Joſeph Joannes monachi cardinalis. Rei cõmunis adiudicatio fit ſi diuidi nõ poſſit.

g ¶ Truculẽter. a truculent⁹ qui eſt plen⁹ truculẽtia. vt in hymno. arcet luporũ truculentã rabiem.

h ¶ Exenterãt. i. extrahunt interiora. vñ exentera inteſtina dicunt̃ quaſi ex intra trahant̃. Ex quo ꝟbo ⁊ pluribꝰ poſitis in hac cõſtitutiõe vident̃ inteſtina ꝑ inciſionẽ corpis nõ debere extrahi: vt forſan corp⁹ ꝑ aliquot dies cuſtodiat̃ ſuꝑ terrã ad expectãdũ defuncti amicos. ⁊ ratio reddit̃. xxiij. q. v. nõ licet. Item ius ſtatuit quo loco q̃s dz ſepeliri. ⁊ lz ius det electionẽ ſepulture. hoc iuris bñficiũ nõ dz trahi ad diſpendiũ illicitũ. C. de vſuca. ꝓ empto. eũ qui. ſiue ſit illicitum in modo vel in facto. vt hoc. c. ⁊ dicto. c. ſi nõ licet. Item humana corpa ſub certa pena ꝓhibent̃ ſepeliri in ciuitatibus. ff. de ſepul. vio. l. iij § diuus. ne ɔtingat infectio: q̃ ſi cõtingat eſt purgãda. ff. de no. oper. nun. l. de pupillo § ſi quis riuos. ergo ꝓpter bñficiũ electionis ſepulture nõ dz ɔmitti vñ habeat̃ cõtagiũ horror ſeu infectio. Et iõ ne ɔtingat infectio dz corpus tradi eccliaſtice ſepulture ⁊ fieri ſeruitiũ cõuocatis amicis. Sed ɔ. lz corp⁹ hũanũ cõdire aromatib⁹. ⁊ hoc eſt ora- Exentera q̃d dicat̃.

bratim vel in fruſta[a] immaniter[b] cōcidētes ea ſubſequēter aquis imerſa exponūt ignib⁹ decoquēda. Et tādē (ab oſſibus tegumēto[c] carnis excuſſo) eadē ad ptes p̄dictas mittūt ſeu deferunt tumulāda[d]. Qd nō ſolū diuie maieſtatis ɔſpectui abomiabile pl'imum reddit[e] ſʒ etiā hūane ɔſiderationis obtuitib⁹[f] occurrit vehemēti⁹ abhorrēdū[g]. ¶ Volētes igit (put officij nr̄i debitū exigit) illud i hac pte remediū adhibere: p qd tāte abominatiōis tāteqʒ immanitatis[h] ꝛ ipietatis abuſus penit⁹ deleat: nec extēdat[i] ad alios apl'ica auctē ſtatuim⁹ ꝛ ordinamus vt cū qs cuiuſcūqʒ ſtatus aut gn̄is ſeu dignitatis[k] extiterit: in ciuitatib⁹ terris ſeu locis in q̄bus catholice[l] fi dei cult⁹ viget: diē decetero claudet extremū circa corpa defunctorū hmōi abuſus vel ſilis nullatenus obſeruet: nec fideliū man⁹ tāta imanitate fedent. ¶ Sed vt defunctorū corpa ſic impie ac crudeliter nō tractētur: deferant ad loca in quib⁹ viuētes elegerint ſepeliri: aut in ciuitate caſtro vel loco vbi deceſſerint vel loco vicino eccl'iaſtice ſepulture tradant ad tēpus: ita q̄ demū incineratis corporib⁹ aut al's ad loca vbi ſepulturā elegerint deportent ꝛ ſepeliant in eis. ¶ Nos eīn ſi p̄dicti defuncti executor vel executores: aut familiares eius ſeu quiuis alij cuiuſcūqʒ ordinis ɔditiōis/ſtat⁹ aut grad⁹ fuerint etiā ſi pōtificali dignitate p̄fulgeāt: aliqd cōtra hmōi nr̄i ſtatuti ꝛ ordinatiōis tenorē p̄ſumpſerit attētare: dfunctorū corpa ſic inhūaniter et crudeliter ptractādo: vel faciēdo ptractari: excōicatiōis ſniam (quā exnūc in ipos pferrim⁹) ipſo[m] fctō ſe nouerit incurſuros. a q̄ nō niſi p apl'icā ſedē (p̄terqʒ in mortis articulo[n]) poſſint abſolutionis bn̄ficiū obtiere. Et nichilominus ille cuius corp⁹ ſic inhumane

---

nare ipm: ſʒ ornat⁹ p̄ſupponit mūdū: nā mūda ornari debēt: nō immūda. vñ apl's ad rom. Abijciam⁹ opa tenebraꝝ: hoc eſt vitia. ꝛ iduamur arma lucis. i. virtutes q̄ faciūt hoiem lucidū ꝛ armatū ɔ̄ vitia. ꝛ vt dicit Boeti⁹. Pri⁹ extirpāda ſunt vitia q̄ inſerant virtutes. ſʒ cōdiēdū pri⁹ erit a fecib⁹ mūdādū. qd fit ieiu⁹ p inciſionē. Dicunt quidā q̄ hoc eſt rōnabile i maximis viris extra ſolū ppriū lōge mouētib⁹ / vl' in remotis valde ſepulturā eligētibus. Dic ɔ̄ ne fiat diuiſio incōmoda q̄ etiā eſt phibita i ppha nis vt ē dictū. p̄ſertim cū ius cōe ſine captiōe ꝛ calūnia electionis ſepulture intelligēdū ſit. ff. ad ex hi. l. pe. Et ad argu. dic ornatū p̄ſupponit modū dū tñ mundare qd itēdit nō ſit phibitū vt hic. Et ē hic al's hoc mūdare ɔ̄ naturā rei. nā cadauer. i. caro data vermibus dʒ dari terre. nam caro terra ē: ꝛ i terrā reuerti dʒ. Vñ q̄ corp⁹ ieſu xp̄i ꝛ Jacob fuit cōditū aromatib⁹: habet Jo. xix. et Gen. viii. nō tñ habet ibi q̄ fuerit exenteratū. Jo. mo.

Mortuo aliquo an poſſint inteſtina extrahi vt exportētur amici.

a ¶ Fruſta. fine. r. in vltia ſyllaba. Et eſt fruſtū pa carnis vel panis ſicut lup⁹ fruſtatim comedit agnū. xiij. q. j. his ita. ver. itē apl's. laborantē agricolā ꝛc.

b ¶ Immaniter. i. crudeliter. C. de emē. ſer. l. j. in fi. Reperit tñ q̄nqʒ imanis p grādi vt hic: imania cete. ꝛ forte eſt ratio. q: grādes conſueuerunt eſſe crudeles.

Immanis duo ſignat.

c ¶ Tegumento. Id eſt coopertura. ff. de auro ꝛ argen. lega. argu. in prin.

d ¶ Tumulanda. Illud forte attēdentes. Mollius oſſa cubant tumulis ſociata parentū. al's Molli⁹ oſſa cubant manibus tumulata parentum. Jo. mo.

verſus

e ¶ Redditur. Cum diuiditur quod cōmode diuidi nequit ꝛ ſic in re dei peccatur. extra de corpo. vi. ſignificauit. xxiij. q. v. ſi non licet.

f ¶ Obtuitibus. Id eſt aſpectibus.

g ¶ Abhorrēdū. Nā qd qs abhorret i ſeipſo iure naturali bʒ abhorrere i alio. ex de offi. or. ad repmēdā. ꝛ d. c. ſi nō lʒ. iuxta illd. Qd tibi vis fieri mihi fac qd nō tibi: noli. Sic potes in terris viuere iure poli. Jo. mo.

verſus

h ¶ Immanitatis. Id eſt crudelitatis.

i ¶ Nec extēdatur ad. alios deinceps: quia ſtatuta dant formam futuris negocijs. extra de cōſti. ca. vlti. C. de leg. ꝛ con. l. leges et conſtitutiones.

k ¶ Dignitatis. Nūquid cōprehēdunt ep̄i ꝛ etiā lai ci reges. Dic q̄ ſic: q: vn⁹ ē introit⁹ oīb⁹ ad vitā ꝛ ſilis exitus. Sap. vij. ꝛ q̄ ad id de q̄ agit eſt negociū eccl'iaſticū in q̄ oēs eq̄liter ſubſunt pape ſtatuenti. Nec hoc caſu tollit deſiderū defunctorū ſed differt. vt j. §. prox. Nec obit. q̄ notabilia ſunt ſpāliter exprimenda al's viderent neglecta. ff. de inu. l. itē apud §. hoc edictū q: h reſpicit ſtat⁹ hois p⁹ mortē i q̄ nō eſt diſtinctio liberi vel ſerui. auc. de mona. §. j. col. j.

Moriūtur magni vt parui.

l ¶ Catholice fidei. ꝛ ſic hec cōſtitutio nō inhibet vbi catholicus decederet i terra ſarracenorū immo ſhibet mod⁹ h expſſus Sʒ ſi ſunt tanti deberent cōdiri aromatib⁹ vt dictū eſt de Jacob al's pmittant incinerari. vt i Joſeph vñ ſubaudi hic maxime.

m ¶ Ipſo fctō. Sed pena excōicatiōis ante iſtā ɔſtitutiōem aut p̄ter eā vt i caſu poſito: locū ſibi non vēdicat. vt pote antea nō inflicta. Et dico iſtū modū eſſe illicitum ante iſtā cōſtitutionē q: corp⁹ humanū cui⁹ facies ad ſimilitudinē celeſtis pulchritudinis eſt figurata: nec maculari nec figurari dʒ. C. de pe. l. ſi qs in metallum Itē improba eſt volūtas defuncti q̄ mādat reliquias ſuas poſt mortē ſuā in mare pijci. ff. de cōdi. inſti. cōditiones. ꝛ. l. q̄dā. ff. de leg. j. ſeruo alieno §. fi. qd tñ non eſt ita horribile ſicut iſtud. Itē hūana natura eſt erubeſcenda. in auc. vt defuncti ſeu fu. defunc. §. j. coll. v. Sed ɔ̄. ff. de reli. ꝛ ſump. fu. cū in diuerſis. So. lex illa nō dicit vtrū humanū corp⁹ debeat diuidi vel nō: ſed querit q̄d iuris ſit ſi diuiſum fuerit forte ab hoſtibus vel ab alijs. Nec ob. C. de adul. l. q̄uis adulteriū. in fi. vbi qs decapitat. nec. C. de ſer. fugi. auc. ſed nouo iure. vbi manus amputat. nec extra de homi. tua nos §. vlti. vbi oculi eruūtur et virilia amputātur. q: hec ſūt ad iuſticiā exercendam vt pena vnius ſit metus multoꝝ. C. ad. l. iul. repe. le. j. Nec ob. ſi dicat hō mortuus non eſt hō. q: ſaltē retinet figurā ꝛ reliquias humane nature. ꝛ ideo etiā poſt mortē corpus humanū non recipit eſtimationē. arg. auc. vt defun. ſeu fu. defun. §. j. col. v. in fi. ꝛ C. de ſepul. vio. l. iij. et fi.

Facies hūana eſt ad ſiſitudinē diuine pulchritudinis figurata

Corp⁹ hūanū ppt iuſticiam exercēdā varijs penis ſubijci pōt

n ¶ Mortis articulo. hoc ſemp excipit. extra. vj. lib.

tractatū fuerit eccliaſtica careat ſepultura[a]. ¶ Nulli ergo ꝛc̄. Datū lateraṅ. xij. kal. Martij. pontifi. no. anno. vj.

Bonifacius octauus.

¶ Hoc ſtatutū ordinat/ puidet/ ꝛ decidit ſup trib9 articulis. ſ. pdicationib9 faciēdis et cōfeſſiōib9 audiēdis: ac ſepulturis ꝛ occaſione earū lucris ſup qbus fuit grādis cōtētio inter platos/ ꝛ rectores prochialiū eccliaꝝ ex pte vna: et pdicatores/ ꝛ minores ex altera pſertim a tpe felicis recordationis Martini pape. iiij. cui9 idultū pdictis fratribus conceſſum per hoc ſtatutū eſt ſublatū. Et lʒ hoc. c. p extrauagantē īter cūctas. ſ. de priuileg. ſit reuocatum: hodie tamen per cle. dudū de ſepultu. eſt innouatum. Capitulū. ij.

Super cathedrā[b] pemi-nētie paſtoralis diuina diſponēte clemētia ꝯſtituti: ꝛ ſi multis ꝛ arduis q̄ in amplū romāe curie alueū vndiq̧ cōfluūt[c] q̄ſi torrēs[d] pgrauemur negocijs[e]: curis excitemur innūeris: cogitatiōibus plimis diſtrahamur: circa id tn̄ feruētib9 votis itēdim9: vacam9 inſtātiꝰ[f] ac opoſe ſtudiū ſollicitudis impēdimur: vt ad diuini nois gloriā/ exaltationem catholice fidei: ꝛ pfectū fideliū animarū (pcāſis radicitus

de pe. felicis §. pñti. ex̄ de offi. ordi. c. paſtoralis. §. j.

Mortuis qn̄ q̄s pena imponitur.

a ¶ Sepultura. Sed quō defuncto īponiť pena hic Dic ex ſeq̄la pcedentis delicti. ſicut ꝛ honor fit ei ex ſignis q̄ leo apparuerūt ipſo viuo. ex̄ de ſen. ex. a nobis. ij. Sed tu dices iſte nō mādauit ī ſpecie ſʒ tm̄ in gn̄e qđ nō ꝯtinet illicitū ff. de ꝯdi. īde. l. ſi pcurator. Sol. iſte mādās gen9 videť ſcdʒ vſum ſolitū mādare: q̄ hic reprobať: et ideo hic puniť. Uel dic q̄ h̄ puniť ſine culpa licet nō ſine cā q̄ hic puniť pp̄ter deteſtationē facti ꝛ ſequele eiuſdē. ſicut ſepe fit vt nota. ex̄ de cōſti. c. cognoſcentes. ꝛ. c. antiq. ð priuile. Jo. mo.

Additio Jo. frāciſci

Additio Adde ad materiā huius decre. ꝯſiliū Oldra. lxxvj. qđ icipit. thema tale eſt. vbi cōcludit q̄ nepos nō eligens ſepulturā ſepeliť in ſepulchro patris ꝛ aui lʒ ſit in ecclia mendicantiū dato q̄ ſupiores eiuſdem ſint ſepulti in ecclia parrochiali. vbi vide optimas rationes. Jo. frāciſci.

diuiſio

Super cathedrā. Hoc ſtatutū diuidiť ī. viij. ptes. Primo ponit auctor phemiū ad dicenda. Scđo §. ab olim. factū ſup dictis articulis narrat. Tertio. Quarto ꝛ Quinto §. diligenti. ꝛ §. ſtatuim9. ꝛ §. hui9 quoq̧. ſup dictis tribus articulis puidet ſeu ordinat Sexto §. vos etenī. priuilegia idulgētias grās v̄bo vel ſcripto ꝯceſſas cōſuetudines ſtatuta ꝛ pacta put predictis ſeu aliquib9 eoꝝ ſunt aduerſa caſſat ꝛ irritat. Septimo §. ceterū. platos ꝛ rectores rogat et hortať vt ſe dictis fratrib9 beniuolos reddāt ſec9 faciēdo prelatis ꝛ rectorib9 cōminādo. Octauo §. nulli ħ. vt pmiſſa nō infringanť mādat: ꝛ ꝯtrium faciēs indignationē dei ꝛ beatoꝝ aploꝝ incurrat. Et p prelatis ꝛ rectoribus iſta ſunt ſpāliter notāda. Primū eſt/ qđ nō eſt hic ſpāliter cōceſſum/ cenſeť eſſe denegatū. arg. C. de ap. precipim9. in fi. ex̄. vj. lib. de ele. cōſtitutio. Et eſt rō cū dicti fratres pugnēt ꝯ ius cōe qđ nō eſt expreſſe ſubiatū ſtat. ex̄ de priuile. paſtoralis. Preſertim vbi priuilegiū hʒ aliu effectū. vt. ð. c. paſtoralis. ꝛ. c. in his. Itē ſecūdo hac ꝯſtōne priuilegia pacta cōſuetudines cōuētiones ſtatuta grē ſeu indulgētie hic ordinatis aduerſa p hāc ꝯſtōnē reuocanť. ſic̄ video extra. vj. lib. de elec. cū nō deceat. ꝛ. c. q̄ ſepe. ꝛ eo. li. ð ſen. excō. c. viri. in fi. Itē videť notandū q̄ plati nō denegēt dictis fratrib9 licētiā petitā ſimplr̄. nec id qđ eſt ptātis ordiarie ſiet ptātis aplice. ꝛ pōt fieri hec conceſſio ſimplr̄ vel ad tēpus. Et forte date ſimplr̄ ne p malicia notareť. Et cōcedendo ſimplr̄ eſt facultas reuocādi qn̄ volet ordinarius vel in totū vel in partē. ff. de iudi. iudiciū ſoluiť. Cōtra dic. nā in hoc caſu eſt gratia licētia ꝛ beneplacitum ſuū quo ad prelatos ſiue quo ad papam gratioſa concedentē in negligentia prelatoꝝ. ſ. e. §. ſtatuimus

Negatū cēſeť qđ expreſſe nō cōceditur.

ꝛ ver. ſi vero idē. Et gr̄a nō dʒ reuocari cū ſit ppetua. ex̄. vj. li. de offi. deleg. ſi ſup Et nos bn̄ficijs deceat adiuuari nō decipi. ff. cōmo. in cōmodato. §. ſi ex facto. in fi. ar. C. de dona. q̄ ſub modo. l. pfecta. Nec obſtat. l. iudiciū/ in q̄ nō fit datio ſed dať cognitio ꝛ cogniti executio. ꝛ h9 ī ſiti no. ex̄ de elec. in cauſis. Et hic nō pſumeretur malicia ſi platus ſic diceret do vobis vſq̧ ad tale tempus deliberaturus poſtmodū ð tēpore lōgiori put audiā merita et diligētiam fratrū eligēdoꝝ. Itē notandū ne dicti fratres metas exeant dicte ordinatiōis. Et ipſis exeuntibus ſint repellendi vn̄ ðlegatis pn̄cipis veniētib9 ad certā puinciā pſes eiuſdē non debet ſinere eos amplius facere q̄ eoꝝ legatio ſe extēdat. aut. vt iudi. ſine q̄quo ſuffra. §. volum9. col. ij. Et eſt rō. delegat9 habēs poteſtatē a principe/ illud tm̄ pſequať qđ ſibi ſpāliter eſt ꝯceſſum nec alia vſurpet. C. de exacto. ꝛ exe. l. q̄cūq̧. li. xij. Preſertim cū ꝯtra hoc ſtatutū fratres priuilegiati nō exiſtāt: imo priuilegiū ſi ꝯtra ipſuʒ ſtatutū habēt eſt ſublatū. ſ. eo §. nos etenī. Sʒ an iſto caſu prelati poſſint aīaduertere in tales excedētes nota. extra. lib. vj. de priuileg. c. ep̄oꝝ. Pro fratrib9 illud eſt notandū vt ipſi formā hui9 ſtatuti diligēter obſeruēt: ꝛ ipſi9 limites nō excedāt. extra. lib. vj. de priuileg. volētes. in prin. Sic enim ſeruare debēt priuilegia vt eoꝝ mentē minime trāſgredi videanť. ex̄ de priuileg. porro. ꝛ excedētes metas priuilegiorum coerceri phr̄ ſi ſuo indulto nō cōtēti iuſticiam impediūt alioꝝ. ex̄ de priuileg. patentib9. priuilegiū em̄ meretur amittere ꝛc̄. xj. q. iij. priuilegiū. extra de ſen. excō. cōtingit. ij.

Gra perpe eſt ppetua.

Delegatus principis qđ exerceat.

b ¶ Cathedrā. Cathedra eſt nomē grecū ꝛ eſt excelſa ſedes preſidentis. Et cōponitur a cathos qđ eſt ſedes: ꝛ edra. i. ſpōda que eſt paruſlecti. Et pprie cathedra eſt doctoꝝ que cōpetit pre ceteris ſummo pontifici qui ſicut preeminet ceteris dignitate. ita ceteros precellat ſanctitate. j. q. j. viliſſimus.

Cathedra qđ ſit ꝛ vn̄ dicit.

c ¶ Confluūt. Unde oēs oppreſſi ſedem apoſtolicā poſſunt adire. ij. q. vj. omnis. ꝛ. c. ſeq.

d ¶ Torrēs. nā pprie dr̄ torrēs q̄ ex diuerſis ptibus aquā recipiēs torret. i. vertit ꝛ voluit ſicut papa nunc ad hunc/ nunc ad illum vertere ſe habet et voluere.

e ¶ Negocijs. Unde papa pregrauatur. i. pre alijs grauatur negocijs. Et eſt negociū quaſi negās ociū. Non ergo vacēt ocijs ꝛ nugis qui curis exercitari habent innumeris vt ſequitur.

Negociū vn̄ dicit.

f ¶ Inſtātius. Et hoc no. q̄ habens ad multa intendere ad id dʒ qđ eſt grauī9 manū apponere. ſicut ille qui vult ſe liberare iuris preſumptione ab eo qđ eſt ſi grauius ſoluendo ſe liberat. ff. ꝛ. C. de ſolu. l. j.

a ¶ Diſſidiorum. Id eſt diſcordiarum: vt habetur verſus Conueniet nulli qui ſecum diſſidet ipſe.

b ¶ Vepribus. Sicut enim vepres pānos et carnes hominum lacerant. ſic ⁊ diſſidia mentes.

c ¶ Anfractib⁹. q̄ nõnl̃las moras hñt. ff. vt. l. no. l. Et ⁊ pme. vñ ꝟ⁹. Eſt zizania: ſunt zizania plura: niẽq;. Et eſt zizania herba ꝑuerſa quā poete infelix lolium vocāt. et ſignificat ſcandala vel innātes mala. ⁊ ideo ſator đr diabolus: vt hic patet. ⁊. đ. de elec. licet. (zizania qđ dicatur.)

k ¶ Predicationibus. hic eſt primus articulus.

diſſidioꝝ[a] vepꝛib[b] ⁊ litigioꝛum anfractib⁹[c] oīno ſubductis (iter eccłiarū ātiſtites ad curā ⁊ regimē greg̃ dñici deputatos[d]: ceteraſq; ꝑſonas qs ordo clericalis īcludit: pacis trāq̄llitas vigeat: feruoꝛ charitatꝭ exeſtuet: ĩualeſcat ꝯcordie vnitas: aīoꝝ identitas ꝑſeueret. ¶ Scim⁹ eñ et ex euidētia facti colligim⁹ ꝙ non[e] niſi in pacis tpe bñ colit̃ pacis auctoꝛ: nec ig̃ram⁹ ꝙ diſſenſiões[f] ⁊ ſcādala prauis actib⁹ aditū ꝑparāt: rācores ⁊ odia ſuſcitāt: ⁊ illicitꝭ moꝛibus auſuꝫ ꝑbēt. ¶ Ab oli[g] ſiquidē iter ꝑlatos ⁊ rectores ſeu ſacerdotes: ac clericos ꝓchialiū eccłiarū ꝑ diuerſas mūdi ꝓuĩcias ꝯſtitutos ex vna ꝑte: ⁊ ꝑdicatoꝝ et minoꝝ ordinū fres ex alt̃a (pacꝭ emulo[h] ſatore zizanie[i] ꝓcurāte) grauis et ꝑiculoſa diſcoꝛdia extitit ſuſcitata ſuꝑ ꝑdicatiõib[k] fideliū pplis faciendis eoꝝ ꝯfeſſiõib⁹ audiēdis[l] penitētijs iniūgēdis eiſdē: ⁊ tumulādis[m] defunctoꝝ coꝛpoꝛib⁹ q̄ apud fratrū ipoꝝ eccleſias ſiue loca noſcunt̃ eligere ſepulturā. ¶ Nos autē (pij patris[n] moꝛe laudabili) moleſte ferētes incõmoda ſilioꝝ: reducentes ad exacte[o] ꝯſideratiõis examē: ac infra pectoꝛis clauſtra ſollicite reuoluētes ꝙ ſit plena ꝑicul[p] ꝙ onuſta[q] diſpēdijs[r]: ꝙq; in diuine maieſtatꝭ ꝯſpectu reddat̃ exoſa[s] diſcoꝛdia ſupꝛadicta. Et ꝓpterea intēdentes pn̄e ſollicitudis ſtudio illā ꝓſus euellē: ac oīmode ſubmouē: nullis vnq; futurꝭ tpibus fauēte dño ſuſcitādam: grandi q̄z deſiderio cupientes ⁊ vt hmõi negociū qđ potiſſime inſidet coꝛdi nr̃o: finē ſalubꝛē[t] et celerē ꝑ aplĩce ſolertie ſtudiū ꝯſequat̃: diligenti[v] cū fratrib⁹ nr̃is deliberatiõe ꝑhabita ſuꝑ eo: ad honoꝛē dei ⁊ exaltationē catholice fidei: quietū ſtatū ptiū pꝛedictaꝝ ac ſalutꝭ aiarū fideliū incremētū de ipoꝝ fratrū ꝯſilio[x] auctē aplĩca ſtatuim⁹ et oꝛdinam⁹: vt dictoꝝ oꝛdinū fratres in eccłijs ⁊ locis eoꝝ ac in plateis cõib⁹ libere valeāt clero ⁊ pplo ꝑdicare: ac ꝓponē ꝟbū dei hoꝛa illa dūtaxat excepta in q̄ locoꝝ[y] ꝑlati ꝑdicare voluerit: vł coꝛā ſe facere ſolēnit̃ ꝑdicari in q̄ ꝑdicare ceſſabūt: preterq; ſi aliud, de ꝑlatoꝝ ipoꝝ volūtate ꝓceſſerit ac licētia ſpāli.

d ¶ Deputatos. vt paſcāt ꝑcipue nõ vt tondeāt ſeu paſcāt: niſi acceſſorie. extra đ ꝑſcꝑ. cū ex officij. extra đ cēſi. ꝓcurationes ⁊ ca. cū aplꝰs. extra. li. vj. đ of. oꝛdi. ſi epūs. Sꝫ hodie grex iſte ſic reſpicit̃: ꝙ nulli ſeu pauci (ꝓch dolor) itēdūt ad paſturā ⁊ oēs cõiter ad tõſurā/ intēdētes emūgere ñ nutrire: lac ⁊ lanā curātes: nõ oue. l ēmlo a q̄: l q̄ icipe đberēt vt ē viſitatio ⁊ medio ꝑ quē ꝓcedē debēt. vt ē correctio ⁊ moꝝ reformatio/ ſicut galli⁹ ꝑ pꝛunas currētes vt in ēmino ad quē ꝑncipalr̃ tēdūt: vt ē vētrꝭ ⁊ burſe repletio ꝓut ꝓponūt diuti⁹ īmoꝛēt̃. ⁊ ob h⁹ ꝑlati ñ dñr paſtores a paſcendo actiue ſꝫ paſſiue ꝓpt qđ dñr exactores ab iꝓꝛobe exigēdo vt dicatur ī vtroq; brachio tā eccłiaſtico q̄ ſecłari: extenuātes: exinanite vſq; ad fundamētum in ea.

(Grex dñicus nõ paſcit̃ ſed tondet̃ nr̃is tē poꝛib⁹.)

l ¶ Audiēdis. Scđs articul⁹.

m ¶ Tumulādis. tri⁹ articul⁹.

n ¶ Pr̃is q̄ hꝫ ſumere ꝯſiliū ꝑ liberis ſuis. ff. ad le. iul. đ adulte. nec in ea.

o ¶ Exacte. i. exq̄ſite. C. man. in re mādata. et ſignificata hui⁹ ꝟbi exigo no. extra. vj. lib. de iudi. c. j. in ſi. Mo.

p ¶ Periculis. Qñq; īcurſis a pereūdo: ⁊ qñq; euaſis ſeu ꝑuiſis a ꝑiendo iuxta illud. Felix quē faciūt aliena ꝑicula cautū ⁊ illđ. Nõ vadit ꝑitū q̄ vult audire ꝑitū. Et curare debem⁹ de ꝑicul̃ vt illa euadam⁹ ſeu ꝓuideam⁹ nõ vt ea incurram⁹. ⁊ iđ dico ꝑiculū dcm̄ a perio ñ a pereo vt ſcđa ſit lõga: nõ breuis vt ī ſupino de perio: in verſu ꝓcedēte. (verſus)

q ¶ Onuſta. ab onus. i. ſarcina. ſic onuſtus ſarcinatus.

r ¶ Diſpēdijs. Expone vt extra. vj. lib. ī ꝓhemio. §. penulti.

s ¶ Exoſa. i. valde vł perfecte odiēs. ⁊ đr exoſus bella. i. valde odiēs bella. ⁊ iđ hec diſcoꝛdia qua de⁹ hꝫ exoſam ab oib⁹ extirpet̃. argu. C. de here. manicheos. quā eñ odit dñs hꝫ odire ſeruus.

e ¶ Quod nõ. ſic oꝛdina l̃ram. ꝙ nõ bene colitur auctoꝛ pacis. i. de⁹: niſi in tpe pacis: hoc eſt in ſtatu tranquillo. nā pax eſt ſtat⁹ tranq̄llus ſm̄ Iſidoꝛum. (Ordo litere.)

f ¶ Diſſenſiones ⁊ ſcādala. Cū ergo hec duo mala infraſcripta ſequētia inferāt: diſſenſionibus ⁊ ſcādalis totis eſt virib⁹ obuiandū/ ne pullulent. ⁊ ſi pullulauerint/ tunc tollant̃ ſeu vt poſſibile eſt minuantur. Via ergo ꝓhibita: ⁊ mala ſequētia ꝓhibētur. extra vj. lib. de reg. iur. cum quid ꝓhibet̃.

g ¶ Ab olim. ſcđa pars in qua ꝑmiſſo ꝓhemio factum ſuper quo ſtatuit̃ ⁊ oꝛdinatur/ narrat.

h ¶ Emulo. i. inuido: ab emuloꝛ qđ multa ſignificat vnde ꝟſus. Emulus inſtat̃. amat/ inuidet ac imitat̃. (verſus)

i ¶ Zizanie. Eſt ꝑme declinatiõis ⁊ feminini gn̄is in ſingulari. et in plurali eſt neutri ⁊ ſcđe declinationis.

t ¶ Salubꝛem. i. ſalutis vberē.

v ¶ Diligēti. mõ tres ꝑdictos articulos ꝑ oꝛdinem ꝓſequitur ⁊ hꝫ tria dicta ſm̄ hos tres articulos.

x ¶ Conſilio. Quid impoꝛtent hec verba not. extra vj. lib. de here. ſuper eo.

y ¶ Locoꝝ ꝑlati. Intelligo ꝑlatos iure cõi vt epōs vel ꝯſuetudie: vt decan⁹ baiocen. baiocis. ⁊ hoc ꝓbat̃ in ꝟ. vel epā vel ꝑlatus ⁊c̃. Et ſic eſt differentia inter pꝛelatū ⁊ epm̄ ⁊ lati⁹ eſt verbū pꝛelati. et no. in ſimili extra. vj. li. de tēp. oꝛ. cū nullus. nec noie pꝛelati contiñet̃ rectoꝛ eccłie cū ſpecificet̃ contra pꝛelatū. đ. eo §. ab olim. Quid ſi vicarius hoc faciat? Dic idē. qđ eñ.

In ſtudijs autē gñalib⁹[a] vbi ſmones ad clerū ex more fieri ſolēt: dieb⁹ illis qb⁹ ṗdicari ſolēniter cōſueuit ad funera etiā mortuoꝝ: et in feſtis ſpālib⁹ ſiue peculiarib⁹ eoꝝ dē fratrū pñt ijdē fr̄es ⁊ liceat eis libē ṗdicare: niſi forte illa hora qua ſolet ad clerū in ṗdictis locis dei ꝟbū ꝓponi ep̄s vel p̄lat⁹ ſupior[b] clerū ad ſe gñalit̄ ꝯuocaret: aut ex aliqua rōne vl̄ cā vrgente clerū ip̄z duceret ꝯgregādū. ¶ In eccl̄ijs[c] aūt ꝑochialib⁹ fr̄es illi nullaten⁹ audeāt vl̄ debeant ṗdicare vel ꝓponē ꝟbū dei: niſi fr̄es ṗdicti a ꝑochialib⁹ ſacerdotib⁹ inuitati fuerint vel vocati: ⁊ de ip̄oꝝ bñplacito ⁊ aſſenſu ſeu petita licentia fuerit et obtenta: niſi ep̄s vel p̄latus ſuperior[d] per eoſdē fr̄es ṗdicari mādaret. ¶ Statuimus[e] etiā ⁊ ordinamus auctoritate ṗdicta vt in ſingulis ciuitatib⁹ et dioceſibus in qb⁹ loca fratrū ipſoꝝ ꝯſiſtere dinoſcāt̄ vel in ciuitatib⁹ ⁊ dio. locis ip̄is vicinis in quib⁹ loca hm̄oi nō habētur magr̄i priores prouinciales ṗdicatoꝝ: aut eoꝝ vicarij[f] et gñales ⁊ ꝓuinciales miniſtri ⁊ cuſtodes minoꝝ ordinū ṗdictoꝝ ad pñtiam prelatoꝝ[g] eorundē locoꝝ ſe cōferāt per ſe vel ꝑ fr̄es q̄s ad hoc idoneos fore putauerint humiliter petituri: vt fratres q̇ ad hoc electi fuerint[h] in eoꝝ ciuitatibus et dioce. ꝯfeſſiōes ſubditoꝝ ſuoꝝ cōfiteri ſibi volentium audire libere valeant ⁊ hm̄oi ꝯfitētibus ꝓut ſecūdū deū expedire cognouerit penitentias imponere ſalutares: atq̧ eiſdem abſolutionis beneficium impēdere[i] de licētia/gratia/⁊ beneplacito eorundē. Ac[k] deinde p̄fati magiſtri priores prouinciales ⁊ miniſtri ordinū ṗdictoꝝ eligere ſtudeāt ꝑſonas[l] ſufficiētes: idoneas vita ꝓbatas diſcretas / modeſtas atq̧ peritas ad tā ſalubre miniſteriū ⁊ offm̄ exequendū[m]: quas ſic ab ipſis electas repreſentent vel faciāt pñtari p̄latis vt de eoꝝ lnia gr̄a ⁊ bñplacito in ciuitatibus ⁊ dioceſibus eorūdem hm̄oi ꝑſone ſic electe cōfeſſiones ꝯfiteri ſibi volentiū audiant[n] imponāt penitētia ȝ ſalutares: ⁊ bñficium ab

ordinarij per ſe nequeunt per alios expediant. extra. de offi. ordi. inter. extra. vj. li. de offi. ordi. ſi epiſcop⁹.
a ¶ Gñalibus. Non ergo in villis ſeu caſtris. extra de cle. nō reſi. tue. Et loca in qb⁹ iura docent̄ debēt eē ſtudia legitima. ff. l. ꝓhemio. §. illō no. Et legitimū eſt qđ iure ꝯceſſum et approbatum eſt. ff. d. ꝟb. ſig. l. lege obuenire vel antiqua conſuetudine: cui⁹ memoria nō exiſtit. hec et eq̄ ꝓbolēt. extra de ꝟb. ſig. ſup quibuſdā. ff. de aqua q̄ti. ⁊ eſti. l. h⁹ iure. §. ductus aque.
b ¶ Supior. Nō itelligit̄ hic tm̄ ſupior ep̄s ſꝫ ſupior p̄lat⁹ reſpectu cleri/ vel ex cōſuetudine/ vel priuilegio.
c ¶ In eccl̄ijs. ſ. eo. §. diligēti. ⁊ ꝟ. ſtudijs. vbi ſunt fratribusq̄ dā loca ꝑmiſſa cū certis modificatiōib⁹ ad ṗdicandū. Si ipſis loca parrochialia cū certa moderatiōe ſunt interdicta: vt hic. Ex cū officiū ṗdicandi iure cōicis nō ꝯpetat: ſꝫ p̄latis ⁊ curatis extra de offi. or. inter. ⁊ i. eo. §. hui⁹ q̄ȝ. oēm locū eis reputo interdictū q̇ hic nō reperit̄ permiſſus. Sed q̄ro an poſſint i. cimiterijs vel capellis vicinis. dic ꝙ non. extra. vj. lib. de ſen. exco. ſi ciuitas.
d ¶ Superior. expone. vt. ſ. ꝟ. pxi.
e ¶ Statuim⁹. Scđs articul⁹ in quo ſic ꝓcedit. nā primo ṗmittit duo q̄ incumbunt fratribus anteq̄ audiāt cōfeſſiones vt licētiā audiēdi ꝯfeſſiones petere. ⁊ poſt cōceſſam licētiā fratres eligere. j. eo. ꝟ. ac deinde. Tertio ⁊ q̄rto ꝟ. extra. et ꝟ. muneris. ponit duas modificationes circa predicta. Quinto decidit q̄d ſit agendū cū eſt obtenta licentia ⁊ fratres electi ſunt et eoꝝ perſone acceptate. vt. j. ꝟ. ⁊ ſi ijdē. Sexto quid ſit agendū q̄n ꝑſone nō ſunt acceptate. j. verſi. ꝙ ſi forte. Septimo ver. ſi vero in caſu recuſationis p̄latoꝝ dat fratribus licentiam gratioſam. Octauo ver. ꝑ huius autem. dictam licentiam moderatur.
f ¶ Vicarij. Pro parte ṗdicatoꝝ ſunt tres grad⁹ ſicut ꝓ parte minoꝝ. Sequitur ſtatim de tribus gradib⁹. Et fuit hoc factū vt paritas in dictis ordinibus ſeruaretur. in ſequenti tn̄. ꝟ. nō ponunt̄ niſi duo gradus. nec mirū. q2 grauius eſt eligere fratres ad miniſteriū audiendi ꝯfeſſiones q̄ ad licentiā in genere petendā: ex qua cōſequēter peti debet ſequēs gradus. j. verſi. proxi. Et hic appellantur vicarij illi qui ſunt in certis ꝓuincijs ſeu regnis vbi n̄ ſunt ꝓuinciales priores ſed ꝓuinciales conſtituerūt vicarios: vt prouincialis anglie fecit vicarium in ſcotia vbi nō ē ꝓuincialis.
g ¶ Prelatoꝝ. iure cōi vt ep̄i. vel ꝯſuetudine ſeu priuilegio. hec eñ dāt p̄lationē arg. extra d ꝯſan. ⁊ affi. c. j.
h ¶ Fuerint. Poſt lr̄ias datā. j. e. ꝟ. ac deinde.
i ¶ Impendere. Ab illis ſolū a quib⁹ pñt abſoluere curari. j. eo. ꝟ. ꝑ huius. ⁊ extra. vj. li. d pent. ⁊ re. ſi ep̄s.
k ¶ Ac deinde. Et ſic no. gradū nō cōcurſum inter hūc. ꝟ. ⁊ ṗcedentem. §. Et dicūt quidā deinde. i. obtēta licētia ṗmiſſa fiat electio vt ſequit̄. Tu dic. deinde. i. poſt licētiā ṗmiſſam petitam dūtaxat. nā peti pōt ⁊ ꝯſiliū et licentia: ⁊ nō obtineri. extra de arbi. cū olim. extra de regula. licet. Et hic habet̄ ex cōſequentib⁹ in q̄bus papa ꝓuidet nedū in caſu obtēte licentie ſed etiā in alio in quo oportet ꝙ fiat electio. Et ſi oporteret licētiā hoc caſu obtinere. iā eſſet in ptāte p̄latoꝝ iſtos ordines impedire qđ papa nō intendit: vt. j. ſequitur. Aliq̄n tn̄ non ſufficit licentiā petere. extra. de pe. ⁊ re. omnis. extra. vj. lib. de elec. ſi religioſus. no.
l ¶ Perſonas. Sꝫ quales: dic ex qualitatib⁹ ſequētibus in textu fulgētes. nec mirū q2 iſti falcē ſuam in meſſem alienā mittere ſatagūt. ⁊ ideo ſi tales nō ſunt quales hic depingunt̄ ſunt in culpa. ff. loca. ſi q̄s domum. §. ſi quis vitulos. etenim iſti fratres de gratia prelatoꝝ vel ſedis ap̄lice in narratis hic ſe immiſcēt vt hoc ver. ⁊. j. eo. ver. ſi vero ijdem.
m ¶ Exeq̄ndū. qđ eſt ars artiū eſt de eta. ⁊ q̄li. cū ſit
n ¶ Audiant. ⁊ illam ſolum de quibus eſt dictū. ſ. eo. ſuper verbo impendere.

ſolutiõis impendāt[a] ꝑut ſuperi⁹ eſt expꝛeſſũ extra ciuitates ⁊ dioceſes in quib⁹ fuerint deputate: ꝑ quas eas volum⁹ ⁊ nõ ꝑ ꝓuincias[b] deputari confeſſiones nullaten⁹ audituræ. Numerus aũt perſonaꝝ aſſumẽdarũ ad hmõi officiũ exercẽdũ eſſe dꝫ ꝓut vniuerſitas cleri et populi ac multitudo vel paucitas exigit[c] eorũdẽ. ⁊ ſi iidẽ ꝓlati petitã licentiã cõfeſſionũ hmõi audiẽdarũ cõceſſerint: illã ꝓfati magrī miniſtri ⁊ alij cũ gratiarum[d] recipiãt actione: dicteq̄ ꝑſone ſic electe ꝯmiſſũ ſibi officiũ exequanť ꝙ ſi forte iã dicti ꝓlati queq̄[e] ex dictis fratrib⁹ preſentatis eiſdẽ ad hmõi officiũ nollẽt[f] habere vel non ducerẽt admittẽdũ eo amoto vel ſubtracto loco ipſius ſimiliter[g] eiſdẽ preſentãdus ꝓlatis poſſit et debeat alius ſurrogari[h]

¶ Si vero iidem prelati prefatis fratribus ad cõfeſſiones (vt premittitur) audiẽdas electis huiuſmodi exhibere licẽtiam recuſarint[i]: nos exnunc ipſis vt cõfeſſiones ſibi confiteri volentium libere liciteq̄ audire valeant: ⁊ eiſdem penitentias imponere ſalutares atq̄ eiſdem beneficium abſolutionis impartiri gratioſe[k]

a ¶ Impendãt. Si hec tria faciũt: ergo habẽt curã animaꝝ ⁊ curati e eccleſiarũ habẽt in toto in ſuis territorijs ergo iſti ſaltẽ in tãto. Sed dices habẽt ex cõceſſione prelatorũ gratioſa vel pape. ḟ. e. vẽſi. numerus. ⁊ ver. ſi vero. ⁊ ſic ſunt delegati q̄ nichil propriũ habẽt ſed alienã iuriſdictionẽ exequunť. ff. de offic. eius cui mã. eſt iuriſ. l. j. §. q̄ mandatam. Sol. delegatus reſpectu delegãtis alienã iuriſdictionẽ exequiť delegat⁹ ipſe tñ hꝫ iuriſdictionẽ et honorẽ quem exercet nõie ſuo vel dicti fratres videnť ordiarij ꝑ hanc ꝯſtõnem eis iuriſdictionẽ tribuẽtẽ. nã hec ordinatio eſt ſtatutũ et conceſſio gñalis ꝑ hũc canonem. ḟ. c. in fi. Et hec ordiatio eſt poti⁹ vicaria q̄ eſt ad vniuerſitatẽ territorij. ḟ. eo. ver. numerus. ⁊ tales videntur ordinarij. not. vj. lib. de ap. romana. ⁊. ff. de verb. ſig. pupillus. §. territoriũ. Tu ergo frater ſi curã habes vide ſi hoc eſt aduerſum cõſtitutioni. ex. vj. lib. de verb. ſig. exiſt. Tu dic lꝫ fratribus ſit ꝯceſſum ꝙ faciãt tria que ad curatores de iure pertinent: non tñ ꝓpter hec ſunt dicẽdi habere curã animaꝝ. nec principalẽ: qꝛ nõ ſunt prelati. nec delegatã / qꝛ talia facere nõ ſic eis cõmittiť ꝙ ad eoꝝ executionẽ obligenť. ſed in arbitrio ⁊ libera volũtate eorũ remanet ꝙ talia exequanť ſicut eis placuerit ⁊ viſum fuerit expedire. Fideles etiam nõ ſunt fratribus obligati nec q̄tum ad premiſſa ad fratres recurrere ſunt aſtricti. Et ideo licet hec conſtitutio ſit ſtatutũ ⁊ cõceſſio gñalis ⁊ ĩperpetuũ duratura q̄tum ad premiſſa que fratribus ſunt conceſſa: nõ tamen fratres ꝓpter hoc curãti aut ordinarij debent dici. Si aũt aliqui fratres minus prudẽter ꝓpter premiſſa modo predicto eis conceſſa ſibi attribuere preſumpſerint / ꝙ curã habeãt animarum: vide an ſi hoc ſit contrarium dicte conſtitutioni exiſt.

b ¶ Prouincias. Quid importat ꝓuincia ciuitas ⁊ dioceſis habetur. extra. vj. lib. de cẽſi. romana. j. reſpõ. extra. vj. lib. de preben. q̄uis. j. in fi.

c ¶ Exigit. Et ſic nota numerũ preſidẽtiũ cõſiderari ꝓut ſubditorũ neceſſitas expoſcit. auť. vt deter. ſit nu. cleri. circa prin. col. j. extra de vi. ⁊ hone. cleri. q̄m. ⁊ extra de inſti. c. j. et. vj. lib. de ſta. regu. c. vno. §. ſane. Sed quid ſi eṗs dicat pauciores ſufficiunt: et fratres contradicũt. quidã recipiũtur ꝑ eṗm illi de quib⁹ ſibi videbiť. ⁊ ſi fratres volunt de aliis contẽdant. arg. ff. de aqua quoti. ⁊ eſti. l. j. §. trebati⁹. Sed ille §. loquiť vbi taxatio erat facta tũc in eo qđ excedebat poterat ꝓhiberi. exemplum extra de cẽſi. cum apoſtolus. vñ de dic recurrendum ad arbitrium boni viri. l. iudicis qui debet eſſe extremus inter extrema. arg. ff. de plꝫ gno. actio. ſi ſeruus. in fine. C. de iudeis. nullus. ff. de verbo. obli. cõtinuus. §. cum ita. extra de offi. delega. de cauſis. ff. de teſti. queſitũ. Et forſan caute faceret epiſcopus ſi in exordio cum licentiam concedit taxaret numerũ: etenim multa fieri poſſunt ab initio que locum non habent ex poſtfacto. ff. de pact. in traditionibus. C. de dona. que ſub mo. l. j. ⁊. l. perfecta.

d ¶ Gratiarũ cũ nichil cõmuni iure ſibi valeant vendicare et ob hoc fratrũ poteſtas in expreſſis hac ordinatione eſt menſuranda non vltra laxanda. extra de priuileg. porro.

e ¶ Quemq̄. Et ſic non poſſunt plures refutari. dic cõtra qꝛ hoc verbum quẽq̄ eſt iuris qđ equipollet vniuerſali. et extendi debet in edictis pretorũ. ff. vi bo. rap. l. ij. §. doleo. ff. de neg. geſt. l. j. §. j. ⁊. ij. ff. de conſti. pecu. l. j. §. j. al's fieri l poſſet fraus huic cõſtitutioni que requirit multa in fratribus aſſumendis. ḟ. eo. ver. ac deinde.

f ¶ Nollent. hoc verbũ ⁊ ſequens reſpicit ſolum factum ⁊ ſic fuit dictũ in concedendo hoc ius deferendo prelatis. ita ꝙ hic non verſetur cauſe cognitio. Aliud enĩ eſt arbitriũ qđ refertur ad arbitriũ boni viri ⁊ eſt premiſſum. Aliud voluntas que refertur ad propriũ motum. ff. de heredi. inſtitu. ſi quis ſemproniũ. ff. de lega. ij. l. j. ff. ad trebel. qꝛ poterat. Volũtas enim que eſt domina in regno anime cogi non poteſt.

g ¶ Similiter. vt. ḟ. ver. ac deinde.

h ¶ Surrogari. Sed nunquid hec ſurrogatio fieri poterit pluries? Videtur ꝙ nõ qꝛ ſemel ſufficit. ar. ff. de ar. ſi duo. §. ſemel. ⁊. de aqua plu. arcen. in diem. ff. de bo. auc. iudi. poſ. l. fi. §. fi. ff. de lega. iij. fideicõmiſſa. §. ſi quis decẽ. Sol. dicta iura loquũtur vbi res effectum habuit ⁊ ideo eſt iterandũ. Sed quotiẽs? dic trinam requiſitionem ad minus neceſſariã. Et ſimilis queſtio no. extra de offi. deleg. cũ cauſa. Et diſtingue circa hoc. Aut recuſatur ſubrogatus a prelato ex cauſa vt pote quia non habet qualitates expreſſas. ḟ. eo. ver. ac deinde. ⁊ tunc fratres ſibi imputent qui malũ elegerũt mala enĩ electio eſt in culpa. ff. de nego. geſt. nam ⁊ ſeruus. in fi. inſti. de ſocie. in fi. extra. vj. lib. de elect. ſi cõpromiſſarius. §. j. Aut ſine cauſa et tũc ſuccedit papalis licẽtia ſeu gratia. ḟ. verſi. proxi. In dubijs dic vt nota. ḟ. in verbo exigit.

i ¶ Recuſarint. Quid ſi neglexerint? Dic idẽ ſi tertio requiſiti nõ fecerint. no. in ſimili dicto. c. cum cã. et nota diligenter tres gradus poſitos in toto iſto. §. ḟ. eo. ſtatuimus. Unde gradibus precedẽtibus diligenter non ſeruatis / fratres non habent poteſtatẽ infraſcriptam. nã primo gradu non expleto nõ eſt locus ſecundo. arg. ff. de acqui. here. l. iij. ⁊. l. q̄diu.

k ¶ Gratioſe. Que eſt arcte interpretãda quaten⁹ ius tertij tangit. ff. ne quid in loco pub'i. l. ij. §. merito.

et.§. ſi quis a principe. Alij dicunt large in odiū pre- lati recuſantis ⁊ in fauorem animarum: hec tamē in- terpretatio verba ſtatuti non excedat.extra de priui- leg.porro. Et in re dubia melius eſt verbis edicti ſer- uire.ff.de exerci.l.j.§.licet autem.

a ¶ Concedi- mus.ſ.de ſupp. negli. prela.c.j. Sʒ nunqd̄ ꝑ hoc

concedimus * de plenitudine apoſtolice poteſtatis.

ↄcilio ḡnali.ex̄ de peni.⁊ remiſ.oīs derogat̃? Videt̃ ꝙ ſic.ar.extra.vi.lib.de ↄſti.ca.j. Sol. hic nō eſt cōtradi ctio.ſed cōpatientia.⁊ ſic vtrūqʒ tenet.extra de ꝑuile. in his.⁊ infra dicet̃. Itē prouiſio ſpālis tollit ḡnalē.C. de pac.cōuen.tā ſuꝑ do.l.fi. Sʒ illa lex loquit̃ vbi ſpe- cialis ꝓuiſio erat hoīs: ſʒ ḡnalis legis. Sʒ hic vtraqʒ erat iuris.ꝗ caſu ſpālis ꝓuiſio nō tollit ḡnalē. ſed ge- minat ſubſidiū vt plenꝰ ꝓuideat̃ ſaluti aīaꝝ: qđ re- ſpexit preſens cōceſſio.ſ.e.verſi.ac deinde ſicut iuris ſubſidiū geminat̃ vt plenꝰ improbitas reprimat̃.ff. nau.cau.ſta.⁊ ita de facto.§.ex hoc edicto. Itē hec eſt ſpecialis/illa ḡnalis: ꝗ iſta illi derogat.ex̄.vi.lib.de re gu.iur.ḡnl.⁊ ibi no. So. vbi genꝰ ⁊ ſpecies legant̃ di- uerſis/⁊ ad diuerſos fines: intelligit̃ dicta regula. nā ſi michi eſt relictū genus ⁊ tibi ſpecies illiꝰ ḡnis: meū legatū nō eſt extinctū ſed attenuatū.ff.de adimē.leg. qui hoiem. Et michi donat̃ vt habeā ⁊ tibi ſimiliter.⁊ iſti ſunt diuerſi fines. Sed in hoc caſu tam ḡnalis ꝓ- uiſio qͣ̄ ſpecialis eſt ad eūdem finē/ vt saluti animarū ꝓuideatur.⁊ ideo vna alij nō obſiſtit ſed cōcurrūt ſi- cut genus ⁊ ſpecies vni eſſent legata. vt dicto.c.gene- ri nō. Sed dices ergo cōfeſſus tenebitur iterato cōfi- teri? Sol. hoc non eſt ex neceſſitate ſacramenti ſed ex obligatione tui ꝗ volūtarie ad fratrē acceſſiſti.ſ.e.§. ſtatuimꝰ relicto patre ſpūali cui eſt aſtrictꝰ nō fratri. ad quē volūtarie vadis. Nec ita ſubuenitur illi ꝗ vo- lūtarie facit ſicut illi ꝗ ex neceſſitate.ff.de ꝓcu.l. ꝓcu- rator ꝗ ꝓ euictione ⁊ ibi no. Nec prima ratio que loq- tur in iuribꝰ cōidus obſtat. Sed hec conceſſio eſt gra tioſa priuilegialiter data ꝗ nō tollit ius precedēs niſi de ipſo ſiat mētio ſpecialis.extra de capel.mo.ex par- te. Sed illud.c.loquit̃ vbi priuilegiū datur ſine ma- gna deliberatione. Sed iſtud fuit datū cū magna de- liberatione ⁊ eſt ſtatutū: vt.j.in fi. Itē vt eſt dictū ge- nerale ⁊ ſpeciale hic nō tendūt ad diuerſos fines/ ⁊ ideo ſe cōpatiunt̃. Item ſi nō haberet qñqʒ reuerti ſubditꝰ ad curatū poſſet prorſus eiꝰ poteſtas in auditione cō feſſionū exhauriri. Et priuilegiū non tenet qđ vergit in enormē alteriꝰ leſionē.extra de deci. ſuggeſtū.ff.de vulga.⁊ pupil.ſubſtitu.ex facto.in prin.⁊.§.j. Et eſſet etiam in ꝑtāte ſubditorū totaliter recedere a curato. Quo caſu qualiter curabit qui morbū neſcit? Ait boe tius. Si operā medicantis expectat oportet vt vulnꝰ detegat. Itē ⁊ ſi curati nō interſit ꝓpter ſubditū qui forſan bñ confeſſus eſt fratri. intereſt tñ curati ꝓpter ſe agnoſcere vultū peccatoris cui dictū eſt in ecclīaſti co.xxij.c.curā illius habe. Itē ſubditus poſſet trāſire nunqͣ̄ veniēdo ad ↄfeſſionē dicēdo ſe fratri cōfeſſum. Itē qualiter dabit curatꝰ eccliaſtica ſacramēta ſubdi to quē nō nouit diſpoſitū maxime vbi ſubditi ſunt ali qua notoria crimina. nec pōt frater reuelare cōfeſſat vt dicit dictū conciliū oīs. Itē hoc indultū pōt opera- ri multos effectꝰ cū hoc.ꝙ cōſtet dictū cōciliū de confi- tendo ſaltē ſemel in anno ꝓprio ſacerdoti: ergo ſtabit conciliū cū hoc indulto.ex̄ de priuileg. in his. et.c.pa- ſtoralis. Itē papa ꝑ hec indultū nō aufert hic ꝑtātem curati: ſed ſociū hic ſibi cū multis meditationibꝰ adiū git ergo curatus remanet non excluſus ſed incluſus.

Confeſſus religioſo priuilegiato an teneatur iterū cōfiteri ꝓprio curato.

Boetiꝰ

Nec ob. ſi dicat duobus cōpetit poteſtas inſolidū er- go frater poſtqͣ̄ expleuit cū certa perſona nō pōt cura tus cū eodē ſuꝑ eodē.ff.de offi.conſul.l.vna. Sol. vbi duo eſſent dati ab initio pariter ꝓcedit arg. Sed cu- ratus datus eſt ab antiquo ſicut habens ꝑtātem ab exordio funda- tionis eccl'ie. xx. diſt.l nouo teſta mēto. Itē frater de nouo aduenīēs ꝗ dari preſumit̃ vt poteſtas curati non tollatur ſed iuuet̃. Vn ius cōe qđ eſt ꝓ curato eſt fortiꝰ iure priuilegiato. Nec mirū. primū neceſſariū ſcđm volūtariū.lʒ ſit equalis poteſtas audiēdi et ab- ſoluēdi.j.ver.ꝓxi.neceſſitate veniēdi ad curatū rema nēte ꝗ nō eſt hic expreſſe ſublata. Itē hec cōceſſio gra tioſa vt hec ꝗ eſt volūtaria non tollit neceſſitatē dicti c.oīs.arg.ff.fami. hercīſ.l.alienationes. Sed contra poteſtas fratrū eſt delegata ſeu a maiore habita ſiue habeat̃ ab epō ſiue a papa vt hic totali.§.ergo eſt po- tior ꝑtāte rectoris. Si igit̃ cōfeſſus rectori iterata cō- feſſione nō eget/minꝰ egebit cōfeſſus fratri. So. volū tariū et neceſſariū tollūt contrariū. Et eſt in hoc arg. fallacia figure dictionis. Nam ſi excedat hec ꝑtās in quāto nō ſequit̃ ꝙ excedat quoto ſed equali iteratio- nis. Itē cōtra cōfitens epō lʒ ſit parrochianus curati ſubditi epō nō hʒ iterato cōfiteri rectori: ergo minus cōfeſſus fratri ꝗ hʒ ꝑtātem papalem. qꝛ oīs poteſtas delegata a papa eſt maior omni alia ordinaria. Itē ſi frater habeat cōm a prelato. vt ſ.in prin.huiꝰ.§. ma ior eſt iſta ꝑtās in delegato epī qͣ̄ in ipo rectore ſubdi to epī. cū oīs delegatꝰ repreſentet perſonā delegātis xxiij.diſt.c.viri. Sol. nō nego qn papa hoc poſſit face- re ſi velit. ſed dico ꝙ nunqͣ̄ ius alterius tollit niſi ex- preſſe hoc agatur.ff.ne quid in loco pub. l.ij.§. ſi qs a principe. ꝑſertim vbi vtrūqʒ pōt ſeruari. Nec ſit dete- rior cōditio cōfitētis habētis cōſiliū anime a duobus Et firmius eſt iudiciū pluriū qͣ̄ vniꝰ.extra de offi.de- lega.prudētiā.§.j. Itē licet cōmiſſio ſpecialis deroga ret dicto conci.oīa. vt ibi.j.rñ.non tñ generalis. vt hic ⁊ optimū.arg.extra.vj.lib.de here. ꝑ hoc.in ꝑn. et ibi nota in ſimili. Itē dictū conciliū habet vt remittatur ſeruitus.bñ impoſita ſubdito. ſ.ꝙ ſemel in anno confi teatur ꝓprio ſacerdoti hoc eſt curato.ſic eſt interpre- tatus Martinꝰ.iiij.et ſic eſt de iure interpretandū cū dictum concilium iure communi loquatur. Sed dicti fratres iure cōmuni nichil obtinēt ſed gratioſa cōceſ- ſione vel prelatoꝝ vel pape vt hic. Et dico bñ impoſi- ta tum qꝛ proprius ſacerdos melius agnoſcere habet vultū peccatoris ſui: tum qꝛ ſubdito miniſtrare habet eccleſiaſtica ſacramēta.j.e.§.huiꝰ. ⁊ duo requirit hu- iuſmodi cōciliū et iuſtā cauſam ꝙ nō ꝓprio ſed alieno cōfiteatur ſacerdoti ⁊ licentiā proprij ſacerdotis: vt li quet in dicto cōcilio.§.ſi qs aūt vbi nō ſine miniſterio eſt aduerſatiua coniunctio aūt. Et ideo ſi iuſta cā nō ſubſit quāqͣ̄ licentiā habeat pape vel epī aut etiā ꝓ- prij ſacerdotis ⁊ licite cōfeſſus fuerit ⁊ etiā abſolutus ſit vt dicūt ꝟba preſentis indulgētie debebit tñ cōfite ri iuxta conciliū memoratū ꝓprio ſacerdoti. alr̃ pote- rit arceri pena dicti cōcilij: nō qꝛ peccata nō fuerūt di- miſſa ſed qꝛ cōtempſit ſalubre ſtatutū: cuius tenor in toto nō eſt ſeruatus ⁊ ob hoc eſt ei parendum in eo ꝙ nō fuit ſeruatū.arg.ff.de ſeruí. vrb.predio.ſi domus. Nec inſurgit inconueniens: ſed iterum cōfiteatur pro prio ſacerdoti: qꝛ hec iterata confeſſio non eſt ex defe- ctu ſacramenti ſed ex contemptu dicti cōcilij. Uerum iuſta cauſa cōcurrēte cū licētia romani pontificis vel epī predicta ſeruitꝰ eſſe ſublata. Et ꝙ licētia predicta

in genere data videatur eſſe cōceſſa: cum iuſta cauſa ſubeſt recedendi a proprio ſacerdote non abſurde diceretur. arg. ff. ad munici. lucius §. imperator. Alias poteſtas iuſte conceſſa reuocari non debet.

a ¶ Conceſſionem. §. proxi. poſitam.

b ¶ A iure.

Sed que eſt iſta poteſtas a iure conceſſa curatis quero. Nec quero de ꝑtāte pape in caſib⁹ ſibi reſeruatis q̄ notātur extra de trāſla.

¶ Per hmōi aūt cōceſſionē nequaꝗ̄ intēdim⁹ ꝑſonis ſeu fratrib⁹ ipſis ad id taliter deputatis: ꝑtātem ī hoc impendere ampliorē ꝗ̄ ī eo curatis vel parrochialib⁹ ſacerdotibus eſt a iure cōceſſa: niſi forſan eis eccleſiaꝝ ꝑlati vberiorem in hac parte gratiā ſpecialiter ducerent faciendam

epi. c. j. Nec loquor de ꝑtāte pape diſpenſandi: de qua tractāt doctores in tractatu de diſpēſationibus. Sed loquor de ꝑtāte q̄ eſt ꝑ ſacramētū pn̄ie ſuꝑ criminib⁹. Et de hoc tractat Hugo ⁊ Hoſti. in ſumma. ⁊ G. durādi in repertorio ⁊ frater Tho. iiij. ſen. diſt. xix. Et dico in iſta materia ꝙ q̄libet ſacerdos ꝑtāte ordinis regulariter pōt a quolibet pctō abſoluere. Quod ſic ꝓbo. Joā. xx. dr̄ quorū remiſeritis pctā remittunt̄ eis. Sed dices hoc dictū eſt apl̄is. Dic ꝙ ep̄alis dignitas ī hoc non adijcit de q̄ agitur ſupra ordinē ſacerdotalē ⁊ q̄d adijciat not. extra. vj. lib. de ſen. excōi. cū medicinalis. Et in ordinatione cuiuſlibet ſacerdotis etiā dicta verba ꝑ ordinatorē dicunt̄ vt pꝫ in libro pōtificali. Itē a capite xp̄o oīa deſcendūt. xxj. diſt. in noua. ⁊ Jo. j. nam de eius plenitudine oēa accepimus. Cum ergo ſacerdos rite ordinatus habeat poteſtatē cōficiēdi corpus xp̄i. vt extra de ſum. trini. firmiter §. vna no. Et ꝑtās que eſt ſupra corpus xp̄i myſticū deſcēdat a poteſtate que eſt corpus xp̄i verū. de cōſe. diſ. ij. qꝛ corpus. ⁊ ca. qꝛ paſſus. Cū igitur quilibet ſacerdos q̄ eſt recte ordinatus pōt myſterialiter in ꝟbo dei cōuertere panē ⁊ vinū cū aqua in calice mixtū in corpus xp̄i verum et ſanguinē. de ꝯſe. diſt. ij. panis. ⁊ c. calice. ergo ꝯſimiliter poterit myſterialiter peccatorē q̄uēlibet ꝯuertere in membrū xp̄i et corpori xp̄i myſtico adunare ꝑ ſacramētū penitētie. Itē dico ſcḋo ꝙ licet ſacerdos habeat hoc ex ꝑtāte ordinis: nō hꝫ tn̄ ꝑtātem iuriſdictiōis ſeu exercitij niſi in ſubditis. Unde ſicut ī foro iudiciali q̄s nō ligat nec abſoluit niſi ſubditū: itē nec in foro penitentia. extra de parro. nullus. extra de iudi. at ſi clerici. extra de peni. ⁊ re. ca. oīs §. ſi q̄d. Et ſicut ſacerdos nō habet exercitū ſue ꝑtātis in corp⁹ xp̄i verū q̄n non habet materiā ad ſacrificandū ſicut panē ⁊ vinum ſic nec in hoc caſu agere pōt niſi in materiā ſibi ſubiectā. arg. xj. diſt. q̄s neſciat. xij. diſt. c. j. ⁊ ij. xix. diſt. ita dn̄s. ergo in foro pn̄ie duo requirūtur ad pctā remittenda ſcilꝫ poteſtas ordinis q̄ ad ſe: ⁊ iuriſdictio ſeu exercitiū poteſtatis q̄ a maiorib⁹ in inferiores deſcēdit. xxj. diſ. in nouo. nam ibi tāgitur ordo naſcētis eccleſie a deo. hinc eſt ꝙ a ſummo ſacerdote ad maiores ſacerdotes hoc eſt ep̄os: ⁊ a maiorib⁹ ſacerdotibus in curatos fit deriuatio ⁊ ꝑtātis deſcēſus. et ſumm⁹ ſacerdos ꝑtātē maioꝝ ſacerdotū ⁊ magni ſacerdotes ꝑtātem curatorum artare pn̄t: ſicut maius imperiū habentes. ff. de iudi. iudiciū. lxiij. diſ. ſalonitane. extra de offi. ordi. cū ab eccleſiarū. Un̄ ſicut ſummus ſacerdos artat poteſtatē magnoꝝ ſacerdotum in abſoluēdo. xvij. q. iiij. ſi q̄s ſuadēte. ⁊ illā tādem poteſtatē artatā in certis caſibus q̄nq̄ laxat. extra de ſen. excō. peruenit. ⁊ vj. lib. eo. titu. religioſo. j. rn̄ſo: ſic ſacerdos magnus poteſtatem ſacerdotis curati ex cauſa artare poteſt et laxare eandem: cū ordinarius totius ſue ciuitatis ⁊ dioceſis vj. q̄ō. j. de perſona. Cum actius vnum factum in vna

regione puniat̄ ꝗ̄ in alia. ⁊ ideo maiorē iudicē requiris. ff. de abig. l. j. ⁊ i. rn̄ſo. Ipſe tn̄ ep̄s peccat ſi ſine cā artat. vj. q. j. ꝑuenit. ⁊ dicto. c. cū ab eccleſiarū. Quedam etiam ſunt reſeruata a iure ipſis ep̄is. ex̄. vj. lib. de penī. ⁊ remi. ſi ep̄s. Primus eſt vbi ſolēnis eſt penitētia impōnēda. l. di. in capite. xxvj. q. vj. ca. j. Scḋs vbicunq̄ eſt arduū ⁊ graue factū. xviij. diſt. de concilijs. lxv. di. de ꝑſona. ex̄ de offi. archi. c. ſi. ⁊ xxiij. q. iij. c. vlti. ꝑſertim ſi fuerit difficile et ambiguū. ex̄ q̄ filij ſint legi. ꝑ venerabilē. Et eſt rō: qꝛ maiora negocia maiores iudices requirūt. ex̄ de ap. vt debit⁹. in ſi. Terti⁹ eſt in reſtitutione male ablatoꝝ incertoꝝ in magna quātitate. extra de iudeis cum ſit. ex̄ de teſtamētis. ⁊ lxxij. diſt. § j. ⁊ c. j. extra de vſu. cū tu. Quartus eſt vbicunq̄ abſolutio ab excōicatione reſeruata ep̄o eſt neceſſaria. extra de ſentē. excō. decetero. ⁊ c. de monialibus. Sicut video in diſpēſatione q̄ nō eſt ꝑmiſſa inferiori ep̄o. extra de vo. ⁊ vo. re. ca. j. Sed nunq̄d ab alio ꝗ̄ ab excōicatione poterit abſoluere ſacerdos curatus: vtpote ab iniectione manuū propter quā pena excōicatiōis imponit̄? Dic ꝙ nō. Et eſt rō cū idē ſit factū ꝓpter q̄ō eſt pctm̄. Et pena pcti nō dꝫ fieri ꝑ diuerſos ſed ꝑ eūdē. ſec⁹ ſi ex alio facto emergerēt. vbi gr̄a. Excōicatio vel ſuſpēſio infligit̄ propter pctm̄. Et irregularitas ꝓpter immixtionem ſuſpēſione vel excōicatione durāte. Quo caſu inferior poſſet abſoluere a primo nō diſpēſare cū ſcḋo. extra. vj. lib. de ſen. excō. c. j. §. vlti. extra. vj. lib. de ſen. et re iudi. cū eterni §. ſi. ex̄ de ſen. excō. nuꝑ §. ſcḋo. Quint⁹ in publico blaſphematore dei ⁊ ſanctoꝝ. extra de male. c. ij. Sextus in incēdiarijs domoꝝ. Et ſeptimus in truncatorib⁹ mēbrorum. xxiij. q. viii. ſi q̄s membroꝝ. ⁊ c. ſe. Octauus in homicidio. cū enī trūcatio membroꝝ ſit minor homicidio ſi primū reſeruatur ep̄o: magis ſcḋm. Nā cui ſunt ꝓhibita miora: magis ⁊ maiora. ff. de ſer. expor. cui pacto extra de ſen. excōi. cū illoꝝ. circa pn̄. Nonus vbi ſtatutum ſinodale vel cōſuetudo aliquos caſus reſeruaret ep̄o. Nā conſuetudo dat iuriſdictionē etiā in foro penitētiali. arg. ex̄ de elec. dudū. ij. ⁊ de ꝑſcrip. ex trāſmiſſa ⁊ c. cū olim. ⁊ c. veniēs. Ubi aūt ius vel cōſuetudo ſeu expreſſa reſeruatio non abdicat a curatis: curati habēt plenā poteſtatē abſoluēdi: ⁊ penitentias occultas ⁊ publicas iniūgēdi. de peni. di. j. multiplex. ⁊ diſt. iij. de penitētibus. xxvj. q. vj. pbr̄i. ⁊ extra de pe. et remiſ. oīs. que ponit regulā quā ſeruabo niſi inueniā victorā. ff. de reg. iur. l. j. ⁊ xxx. diſt. c. vlti. vbi eſt expreſſum de publica. Credo tn̄ ꝙ penitētiā ꝑ ep̄m impoſitā inferior minuere nō pōt. xxj. diſt. inferior. ex̄ de maio. et obe. cū inferior. Nec obſtat. l. di. accedēs. ⁊ xxxiij. q̄ō. ij. latorem. qꝛ ibi expreſſe fuit cōceſſum inferiori. Sed quero nunq̄d ep̄i iſta ꝯſtitutione nō obſtāte pn̄t reſeruare ſibi caſus de quib⁹ ante hāc conſtōnem poterāt curare ⁊ abſoluere. Et videt̄ ꝙ nō: qꝛ hoc iā eſſet priuilegiū diminuere vel auferre ſeu decurtare q̄ō fieri non dꝫ etiā indirecte. extra de priuile. q̄to. Dic ꝫ. qꝛ lꝫ fratres ſint exēpti ab ep̄o: nō tn̄ parrochiani. ar. extra de priuile. ex ore. ⁊ vj. lib. eo. ti. ꝑ exēptionē. Nec ob. hec lr̄a: qꝛ nō videt̄ poteſtas cōceſſa a iure que eſt iure reuocata. ff. de diuor. diuortiū. Itē ſicut ep̄i poteſtatem ordinariā artare poſſunt inferiorū ſuorum: multo magis extraordinariā ⁊ aduenticiā. nec debet idē parro Caſus ep̄o reſeruati

¶ Hmōiꝰ quoqꝫ ſtatuto ⁊ ordinationibꝰ nr̄is adijcimꝰ. vt fratres dictoꝝ ordinū i eccleſijs vel locis ſuis vbilibet ꝯſtitutis liberā (vt ſequit̄) habeāt ſepulturā: videlʒ ꝙ oēs ad eā recipere valeāt q̄ ſepeliri elegerint in locis ⁊ eccleſijs memoratis[b]. ¶ Verū ne parrochiales eccl'ie et ipſaꝝ curati ſiue rectores q̄ miſtrare hn̄t eccl'iaſtica ſacra quibꝰ noſcit̄ de iure[c] cōpetere: predicare ſeu ꝓponere verbū dei: ⁊ ꝯfeſſiones audire fideliū debitis ⁊ neceſſarijs bn̄ficijs defraudent̄ cū operarijs mercedis exhibitio debeat̄: auc̄te ap̄lica ꝯſtituimꝰ et ordiamꝰ eadē vt dictoꝝ ordinū fratres de obuētionibus oībus tā funeralibus q̄ʒ q̄buſcūqꝫ et quōcunqꝫ relictis diſtincte vel indiſtincte: ad q̄ſcūqꝫ certos vl' determinatos vſus de q̄bus etiam q̄rta[d] ſiue canonica portio dari ſiue exigi nō ꝯſueuit: vel nō dʒ de iure: necnō de datis vel q̄litercunqꝫ donatis in morte ſeu mortis articulo in infirmitate donātis vl' dātis de q̄ deceſſerit quōcunqꝫ: directe vel indirecte fratribus ipſis vel alijs pro eiſdē: quartā partē (quā auc̄te ap̄lica taxamꝰ: et etiā limitamus) parrochialibus ſacerdotibus et eccleſiarum rectoribꝰ ſeu curatis largiri integre teneātur: facturi ⁊ curaturi: ꝙ nec alij nec alijs a q̄bus q̄rta hmōi minime deberet̄ ad ipſoꝝ fratrū vtilitatem vel cōmodum hmōi ſtāt relicta aut in eos taliter data vel donata ꝓcedāt: ſeu qd̄ in morte vl' ab īfirmis hmōi dādū vel donādū fratribꝰ ipſis exiſteret: in eorūdem dantiū vel donātiū ſanitate ſibi dari vel donari procurēt. In quibus per ipſos vitādis eorum intēdimus conſcientias onerare: vt ſi (qd̄ abſit) ꝑ fratres ipſos dolo vel fraude quicq̄ʒ in hac parte agi fortaſſe cōtigerit: (preter id qd̄ eos propterea dictis ſacerdotibꝰ rectoribꝰ ⁊ curatis teneri volumus) etiā diſtricta rō in extremi iudicij examine requirat̄ ab eis. ¶ Ultra portionē autē hmōi nichil valeāt parrochiales rectores curati ⁊ prelati exigere ſupradicti: neqꝫ illis dictis fratres amplius impēdere ſint aſtricti: neqꝫ ad id

chianus diuerſo iure cēſeri quo ad curatos et quo ad fratres. extra de priuile. q2 circa. vt ille q̄ nō eſt ſub curato nō ſit ſub fratre quo ad id de quo agit̄. Et nichil eſt curatis a iure cōceſſum niſi qd̄ nō eſt ab ipſis reſeruatū. Itē illa q̄ ſunt de bn̄ eſſe ⁊ accidētalia; nō debēt mutare prīcem epoꝝ q̄ eſt ſubſtātialis: fundamentalis: ⁊ ordinaria. ex̄. vj. lib. de here. per hoc arh. extra de priuile. patentibꝰ. ex̄ de eccle. edifi. ad audiētiā. Et alr̄s vno verbo cōtingeret multa iura ſubuerti qd̄ eſſe nō dʒ. ex̄ de elec. eccl'ia. ij. §. deniqꝫ. Nec ob. ar. in oppoſitum: q2 cuilibet eſt licitū facere in re ꝓpria qd̄ placet dūmō nō alio iniuriādi nemini facit iniuriā q̄ vtitur iure ſuo. ff. de aqua. plu. arcē. l. i. §. dniqꝫ ff. de iniur. iniuriarū. §. is qui.

a ¶ Huiuſmodi. hic §. tractat de lacte et lana. Ad qd̄ inhiant plati curati fratres vt plerūqꝫ querentes q̄ ſua ſunt nō que ieſu xp̄i ꝯ doctrinam ap̄li. Et hic §. diuidit̄ i tres partes. Prīo dictis religioſis concedit liberā ſepulturā. Scd̄o ver. verū. curatis reſeruat quartā in multis caſibus ſpecificādo eā. Tertio ver. vltra: mādat ampliorē portionē nō exigendā. Sed nūquid idem eſt ſeruandū in alijs religioſis mēdicantibus ⁊ nō mēdicantibꝰ? Dic predicti duo articuli gratioſe conceſſi predicatoribus ⁊ minoribus. vt ꝯ. patet ad conſequentiā non ſunt trahendi. Sed hic §. in quo limitatur ius cōmune ad cōſequētiā eſt trahendus. ff. de leg. non poſſunt. ⁊ l. ſequēti. ⁊ extra. vj. lib. de reg. iur. q̄ a iure. ⁊ hoc dico q̄ ad emolumēta ſepulture nō q̄ ad ipſam ſepulturā: q2 de iure cōi nō eſt conceſſa ſepultura hoc eſt ius recipiēdi ad ſepulturā oēs. Sed qui habēt ius recipiendi ad ſepulturā quo ad partem curatoꝝ cenſetur hoc ius cōmune. Uel dic alios religioſos iure antiquo cenſeri: ⁊ predicatores ⁊ minores hoc iure artari. vt iſtud quodāmodo ſequat̄ ex precedētibus que nō ſunt conceſſa alijs religioſis.

Diuiſio textus.

b ¶ Memoratis. Etiā ſi eſſent minus religioſa. extra lib. vj. de ſepultu. cum quis §. ſi quis.

c ¶ De iure. Extra de teſta. c. ſi. Et verbū de fraude ibi poſitū fecit hoc adijci ne locus fraudi relinqueret̄ q̄m frequēter fraus fiebat in alarū cōtra agētiū periculū ⁊ rectorū detrimentū: quibꝰ vtinā ſit occurſum.

d ¶ Quarta. Sed nunq̄d iſta quarta debebit curatis delegatis relictis fratribꝰ. ⁊ ſi legātes apud fratres nō elegerunt ſepulturā. Dic ꝙ nō. Et ſic nota. extra de ſepultu. ca. j. ⁊ ratio redditur hoc §. Nā iure cōi qs debet ſepeliri vbi recipit eccleſiaſtica ſacramenta. extra de ſepul. ca. j. q2 tn̄ cōtra hoc ius datur electio ſepulture i vltima volūtate decuit vt data electio predicta fieret ſine iniuria curati. ⁊ ob hoc canonica portio q̄ qn̄qꝫ erat tertia qn̄qꝫ quarta: qn̄qꝫ dimidia hic limitatur. ⁊ taxatur vt ſit quarta ad remouendū diſcordias. vt hic ⁊ extra de ſepultu. certificari. Et vbi hoc conſuetudine canonica vel ſtatuto vt hic. vel alio modo legitimo nō taxaretur: dicerem illā dimidiam in dubio. arg. ff. de verb. ſigni. nomen filiarū §. portionis. ff. de vſufruct. etiam. Nam priuilegiū datum fauore vltime volūtatis debet intelligi ſine cuiuſqꝫ iniuria. C. de eman. libe. nec auus. ⁊ ideo fit hec compenſatio hic nō in queſtione ꝓpoſita. Et ſi curatus de omnibus relictis haberet quartā: eſſet fortunatus ſi haberet ſubditū qui cētum milia marcharum legaſſet. Item legatarius integrū debet habere legatū regulariter: ⁊ ideo defalcationem eiuſdem denego: vbi nō eſt iure expreſſum. arg. ff. de reg. iur. l. j. preſertim ne vltime voluntates que ꝓ lege ſeruātur. aut. de nup. §. diſponat. col. iiij. minuantur ⁊ vt vltima voluntas prorſus ſit libera. C. de ſacroſanc. eccle. l. j. Sed quero eligens ſepulturā apud fratres habet miſſam anteqꝫ portetur ad fratres in parrochia ſua. nunquid de iſto emolumēto habebunt aliquid fratres vel ꝓpter hoc diminuetur quarta dictorū curatorū? Dic ꝙ nō. quia hoc caſu ſtabo iuri cōmuni vbi nō reperio ipſum infractum. extra. vj. lib. de elec. conſtitutio. Sed quero.

Sepulture libera ē electio.

Voluntas vltima pro lege ſeruatur.

Mortuus an poſſit ad ſuā parrochiam portari quando ſi alibi eligit ſepulturam.

nunquid fun⁹ dꝫ portari p̄mo ad ꝑrochiā ꝓpriā? Dic ꝙ ſic ſi ſit ꝯſuetudo q̄ in his ſeruať. extra de ſepul. certificari. ⁊ in §. pri. nō tolliť ꝯſuetudo ſimpliciter ſed cō ſuetudo aduerſa ꝑcedētib⁹. Sed quid ſi nō eſt cōſuetudo. Idē dico: q꜃ ſicut iſte funerat⁹ ſacramenta rece pit a ꝓprio cura to dū viueret: ſic honeſtū ē vt vltimū vale reci piat a ſuo cura to: habēdo miſ ſam in ꝓpria ec cleſia. ar. ď ꝯſe. diſ. j. nō oportet Itē eligēdo ali bi ſepulturā vi detur eligere ꝓ pter fructuꝫ aīe qui in eccl'ia pro pria p ſacramē ta eccl'ie habuit exordium. vnde nō decet ꝙ in fi ne fruſtraretur miſſa ł ꝓpria ec cleſia. ⁊ ſic auge bit qd́ lrēdit qd́ eīn faciēdū erat ſine electiōe qd́ facte electiōi nō repugnat ſed cō cordat eſt ipien dū ſicut intētio ni eligētis et iu ri ꝯſonū. arg. ff. de euic. in credi tore. ff. ď aq̄ plu. arcē. l. ij. §. labeo ⁊ ¶ Nos etenī

Sed nunquid hic §. reſpicit tres articulos prece dentes vel ſolū imediatū de ſe pultur꜃? Dic ꝙ oīa p̄ſertim ꝑpē v̄ba q̄ ſequunť premiſſis vł ali cui premiſſoꝝ. Sed q̄ro pactū eſt ſup ſepultu ra ꝙ h̄ri pōt re gulariter lꝫ hoc modificeť. extra. vj. lib. c. j. ⁊ ibi. mota cōtrouerſia ſup hoc eſt ſentētionatū ⁊ ꝯfirmatū p ſe dē apo. vt de facto vidi ante hanc ꝯſtitutionē: nunquid per hunc §. tolliť dicta ſnīa ⁊ cōfirmatio? Videť ꝙ ſic q꜃ ſi pactū tollať: ⁊ qd́ ſequiť ex virtute pacti. ar. C. de dno. re. l. fi. Dic ꝫ: hec ordinatio exorbitat a iure com muni: ⁊ hoc qd́ nō eſt exp̄ſſe ſublatū ſtat. C. ad appel. precipim⁹. in fi. nec ſnīa pactū eſt ſublatū. ꝗ pactū eſt ſic fortificatū ſicut ſentētia ⁊ cōfirmatiōe. ꝗ extra. vj. li. de pac. q̄uis. ⁊. vj. lib. de iureiur. lꝫ. et. vj. lib. de fo. ꝯpe. c. fi. Plus eīn pōt hoc ſimpliciter vt dictis iurib⁹ Itē arg. auc. vt cum de appel. cog. in prin. et §. j. ⁊ ibi no. legē nouā non referri ad cām pendentē in iudicio ſeu deciſam ſententiā: etiā lex ad preterita referatur

d. Joannes. mona. de partibus picardie cardinalis.

a quoꝫ poſſint aliqualiť co erceri. ¶ Nos⁹ etenim (vt in cunctis equaliter et pacifice fauente domino ꝓcedatur) vniuerſa priuilegia / gr̄as / in dulgētias: verbo ſeu ſcripto ſub quacūꝫ forma vel exp̄ſ ſione ſeu conceptione verbo rum a nobis vel predeceſſori bus noſtris romanis pontifi cibus quicūꝫ ordinum pre dictorum cōceſſa: necnon cō ſuetudines / conuentiones / ſtatuta et pacta inquantum ſunt premiſſis vel alicui pre miſſorum contraria: ea peni tus reuocamus / vacuamus / caſſamus et irritamus. quin immo caſſa / vel vacua ⁊ irri ta nūciamus: et decernimus nullius prorſus exiſtere fir mitatis. ¶ Ceterum vniuer ſos eccleſiarum prelatos cu iuſcūꝫ preeminentie / ſtatus vel dignitatis exiſtant: ac ſa cerdotes parrochiales ⁊ cu ratos ſiue rectores p̄dictos preſentium tenore rogamus ⁊ hortamur attente: nichilo minuſꝫ eis diſtricte precipiē do mādamus quatenus pro diuina ⁊ apoſtolice ſedis re uerentia / predictos ordines ⁊ profeſſores eorum haben tes affectu beniuolo cōmen datos: fratribus ipſis non ſe difficiles / ḡues / duros / aut aſperos: ſed potius fauorabi les / propicios ac benignos: piaꝫ munificentia liberales ſe ſtudeant exhibere: ſic eos in p̄dicationis officio et pro poſitionibus verbi dei: ac in omnibus aliis ſupradictis tā q̄ cooperatores eorum ido neos ⁊ laborum ſuorum par ticipes prompta benignita te recipiant ac affectuoſe ad mittere nō omittant: vt pro inde illis eterne beatitudi nis premium augeatur: ⁊ ani marum ſalutis incremēta fe licia procurentur. Nec ipſos lateat ꝙ ſi ſec⁹ ab eis agi for taſſe contigerit in hac parte apoſto. ſe. benignitas que or dines ⁊ ꝓfeſſores eoſdē vbe re fauore proſequitur ⁊ gerit in viſceribus charitatis: con tra eos non immerito turba retur: nec eadē equanimiter pati poſſet quin ſuper hoc ꝓ uiſionis oportune remediuꝫ adhiberet: ipſoſꝫ nichilomi nus celeſtis indignatio prin cipis digna ꝓ meritis repen dentis: cui⁹ obſequia fratrū ipſorū ſedulitas curioſa pro ſequitur minime preteriret. ¶ Nulli ergo ⁊c̄.

Additio Joānis francisci de paulinis.

Additio. Ad intellectū iſti⁹ decre. ſup cathedrā eſt ol no vidēdus tractat⁹ ſiue ꝯſilium Oldradi qd́ incipit Grauamina q̄ fratrib⁹ ordinū mendicantiū inferunť ⁊ eſt in nūero meoꝝ. dxxv. vbi examinanť ⁊ determi nāť q̄plures difficultates reſultātes tā ſup v̄bo libe ra de q̄ in textu / q̄ ſup aliis de q̄ bus ibi. vbi con cluditť in effectu ꝙ v̄bū libera no tat quandā ꝓro gatiuā abſolu tā: ⁊ dn̄ium ſup actu cui adiicit. de v̄. ſc. cū nobis olim i fi. ⁊c̄. Itē ꝙ licitū eſt frib⁹ etiā ꝓceſſionalit̄ ire ad aſſumen dū funus ꝑ alie nas parrochias cū eis videatur cōceſſa oīa ꝑ q̄ ꝑ ueniť ad finē. l. iij. §. vlt. de ſui. vrba. p̄dio. Itē ꝙ de relictis ab his q̄ apud eos nō eligūt ſepul turā nulla q̄rta debeť: q꜃ ceſſat ratio ꝯſtitutio nis. l. qd́ dictum de pactis. Item ꝙ de relictis fra tribus affectiōe ſanguinis ami citie vel meriti dꝫ ſolui quarta Itē ꝙ decreta. non habet locū niſi in relict꜃ fra tribus apud q̄s eligiť ſepultura ꝑ infirmū: q̄ i ea infirmitate de ceſſerit. ar. not. in. l. aliūne. ff. de adimē. le. Item ꝙ non habet lo cū vbi teſtator expreſſe relinq̄t canonicā portionē eccleſie parrochiali. arg. in. l. cum quo. ff. ad. l. fal. Item ꝙ non debeť quarta de obliga tiōibus q̄ fiunt in anniuerſario ⁊ aliis officiis ſequēti bus. Item nec de mortuariis inq̄ātum differunt a fu neralib⁹. Item nec parrochia debet recipere quartā de manib⁹ fratrū: ⁊ nō heredū defuncti. Itē ꝙ quar ta debeť de relictis ꝓ ornamētis / libris / ⁊ fabricis / et luminarib⁹ ⁊c̄. Itē ꝙ de datis inter viuos ⁊ in ſanita te quoꝝ dn̄ium ſtatim trāſfluit: quarta nō debeť. Itē ꝙ p̄ſentes poſſunt eligere ibi ſepulturā ꝓ filiis. Item ꝙ quarta debeť de pecunia relicta ad cōplendā eccle ſiā: licet ſi quarta detraheretur nō ſufficeret pecunia ad iſtū vſuꝫ. Item ꝙ dicta decre. nō extēdit ſe ad eos qui mortui ſunt ante eā conditam: ſed in illis ſeruari debuit decre. inter cunctas. Benedicti. xj. Jo. fran.

¶ De decimis. Bonifa. viij. collectori decime
¶ Cū bonifaci⁹ decimā certiſ ex cauſis hic in
pricipio expſſis ab eccliis ⁊ ecclaſticiſ pſonis
exigi ſtatuiſſet: multa dubia circa illā ſuborta
ſunt q̄ hic clare ⁊ plure manifeſtanť. vide tex.
cū glo. i cle. ij. c. ti. vbi hec extrauagās in mul-
tis declarať. Capitm vnicum

Declaratiōes quas i negocio
decime p nos nup īpoſite p
pſecutiōe guerre ac negociſ
regni ſicilie ꝯtra hoſtes de ec
cleſijs ⁊ pſonis eccliaſticis p
totā italiā ⁊ cetera loca ꝯſti-
tutiſ volum⁹ obſuari (cui⁹ qdē decie i ill' ptib⁹
te ſupintēdētē ſeu collectorē duxim⁹ deputā
dū) tales ſūt. ¶ De reditib⁹ ⁊ puētib⁹ leproſa
riaꝝ: domoꝝ dei ⁊ hoſpitaliū paupeꝝ q̄ i vſ⁹
leproſoꝝ īfirmoꝝ ⁊ paupeꝝ ꝯuertunť: dcima
nō ſolueť. Moniales etiā alieq3 regulares p-
ſone qrū redit⁹ ⁊ puēt⁹ eccliaſtici adeo ſunt
tenues ⁊ exiles q̄ de illis ſuſtētari nō poſſunt
ſed p habēdo vite ſue ſuſtētationē neceſſe ha
bēt publice mēdicare: ⁊ elemoſynas publice
petere: dictā decimā nō pſoluēt. ¶ Declares
q3 clerici quoꝝ eccliaſtici redit⁹ ⁊ puentus
annui ſummā. vij. florenoꝝ auri nō excedūt
eādē decimā nō pſtabūt. ¶ Si v̄o vna pſona
plura hēat bñficia: quoꝝ nullū p ſe acceptū
dictā ſummā. vij. florenoꝝ auri annuatim at
tingat: ſil' tñ collecta in minimis puentibus
ſummā mēoratā excedāt: q̄tquot vl' q̄tūcūq3
modica fuerit: de oib⁹ ⁊ ſingulis dcima pſol-
ueť. S3 nō diſſolueť de pictātijs monachoꝝ
Similiter de his q̄ a xp̄ifidelib⁹ relinquūtur
eccliis: vt ex eis ppetui emanť redit⁹. Itē de
xenijs prelatis ⁊ alijs pſonis eccleſiaſticis li-
beraliter factis decima non ſolueť. ¶ Soluē
tiū decimā electioni ſeu arbitrio cōmittitur:
vtrū ip̄am velit ſoluere p totū tp̄s q̄ durabit
decima: p rata puētuū q̄s ſingulis annis di-
cti tpis ipos pcipe ꝯtigerit: an p ip̄m tp̄s pro

Variatio non pmittitur.

rata cōis eſtimationis puētuū eorūdē. Sed
vna via electa non licebit alicui variare ad
aliā recurrēdo. Et fiat vt redigatur p colle-
ctores in ſcriptis electio hmōi expſſe i pria ſo
lutiōe decime ſupradicte: alioquin iuxta eſti-
mationē cōem p totū tp̄s ſoluere tenebūtur.

Beneficia aliq̄ ſūt q̄ pſonalē reſidētiā non reqrūt.

¶ Declaram⁹ aūt q̄ hi q̄ elegerit ſoluere deci
mā p rata eoꝝ q̄ pceperit ānuatim: vēdāt p-
uent⁹ bñficioꝝ ſuoꝝ q̄ pſonalē reſidētiā non
reqrunt: ⁊ ſoluāt decimā p ſolo p̄cio qđ rece-
perunt de eiſdē. dū tñ cōtra hoc in fraudē de
cime nihil oino agať. S3 eccliaſtica perſona
q̄ in ecclia ſua vel bñficio (qđ reſidentiām pſo
nalē reqrit) nō reſidet: ſ3 facit in eodē p firma
riū vl' vicariū deſeruiri: deputādo ipi vicario
vel firmario certā ſuoꝝ puētuū portionē nō
de vicariat⁹ ſeu firmarij portiōe: ſ3 de vniuer
ſis ipſi⁹ ecclie vl' bñficij puētib⁹ decimā exhi
bebit. ¶ Declaram⁹ etiā q̄ de ſiluis ſeu nemo
ribus q̄ nō conſueuerūt vēdi nihil ſolueť: niſi
forte aliqd de illis vēditū fuerit durāte decia
⁊ tūc eſtiabiť q̄tū valē dñt annui redit⁹ ptis
vēdite ſm aſſiſā q̄ ꝯſueuit fieri de nemorib⁹ in
ptib⁹ illis in qb⁹ nem⁹ ſituatū fuerit: ⁊ de ſola
eſtimatiōe decima pſolueť: ⁊ nō de eo qđ pci-
pereť de dictis ſiluis ſeu nemorib⁹ q̄ vēdi nō
ꝯſueuerūt. niſi forte vēdanť durāte decia: q2
tūc ſolueť ex vēditiōe paſcuagij ſeu herbagij
aut alteri⁹ ꝯſimilis puēt⁹ eorūdē nemoꝝ ⁊ ſil
uarū. Et ſi nō vendanť hmōi paſcuagia ſilua
nō ſolueť decia de his: ita tñ q̄ in fraudē deci
me nichil ꝯtra hoc attēteť. Idēq3 de paſcuis
herbagijs ⁊ cōſimilib⁹ obuentionib⁹ ſiluarū
volum⁹ obſuari. ¶ De ſtagnis ⁊ piſcarijs de

Reditus obtinentur ab ecclijs varijs modis.

cima ſic ſolueť videl3 q̄ fiet relatio de nūero
annoꝝ qb⁹ añ venditionē vltimā vendita nō
fuerūt ad q̄titatē p̄cij ex ip̄a venditiōe vltia
recepti: vt pcio diuiſo i ptes ſm annoꝝ termi
nū durāte decima / ſoluať decima ipſa de tot
ptib⁹ p̄cij ex ipſa vēditione recepti q̄t fuerūt
anni pdicti vt ſi forte ſunt quinq3 anni elapſi
ex q̄ fuerat ſtagnū venditū: ⁊ tūc vendať pro
c. flo. fiāt de p̄cio. v. partes: ⁊ p trib⁹ annis q̄-
bus durabit decima ſolueť ip̄a decima de tri
bus ptibus p̄cij tm̄ videlicet. lx. flo. ⁊ multipli
cabunť ⁊ minuenť partes p̄cij put plures et
pauciores fuerit dicti āni. ¶ De piſcarijs au
tem fluminū ⁊ lacuū a venatiōibus ſi vēdanť
⁊ ſiluis ceduis idē qđ de ſtagnis fiet. ¶ De pi
ſcib⁹ ſtagnoꝝ vl' beluis garenarū q̄s p vſu vl'
eſu ſuo ꝯſumi vel ſine fraude donari ꝯtigerit
decia nō ſolueť. Et q2 nōnulli obtinēt a mōa
ſterijs ⁊ eccliis priorat⁹: grāgias domos: re-
ditus: penſiones ⁊ cenſus in ſoluenda de his
decima credim⁹ diſtinguēdū: videlicet an ta
lia in bñficium habeanť: an ex ꝯtractu: an ex
mera gr̄a. Si talia in bñficiū habeantur: ſiue
hoc ſit cōceſſum per ſe. apo. ſiue per ipſorum
monaſterioꝝ vl' eccliarū pſonas: de illoꝝ pro
uentib⁹ ſolueť decima. Cū aūt obtinenť talia
ex ꝯtractu: puta ad penſionē vel firmā ānuā
in q̄ nō eſt facta gr̄a obtinēti: ſ3 in hoc vterq3
ꝯtrahentiū ſtuduit ꝯditionem ſuā facere me
liorem: pceptores penſionis vel firme de ip-
ſa penſione vel firma decimam exhibebunt

Si aũt q̄s ante vel poſt cõceſſionẽ hui⁹ deci-
me ad vitã ꝓpriã emit ꝓuent⁹ prioratuũ vel
alioꝝ ꝑdictoꝝ ꝓ aliqua pecunia: ita ꝙ in hoc
ei ſciẽter grã nõ eſt facta: cõſiderabit quãtum
extimatione cõi valeãt annui ꝓuẽtus priora
tus grãgie dom⁹ terrarũ ſeu redituũ hmõi et
ſcðm hoc ab illis quoꝝ eſt hoꝝ ꝓprietas qui
inde preciũ ꝓ futuro tpe receperint: per tres
annos decima exhibebit. Si aũt i his grã fa-
cta ſit obtinentib⁹ qꝛ ſcienter ꝓ minori precio
q̄ꝫ valeant ſunt talia vendita vel locata: ipſi
obtinentes ⁊ nõ monaſterium vel eccleſia de
illo in quo gratia facta eſt ipſis: et de reliquo
illi quoꝝ eſt proprietas: decimã exhibebunt.

Labor eſt remunerandus.

Si aũt perſonis aliquib⁹ ꝓ iuſta mercede ſeu
remuneratione laboris vel obſequij preſtiti
vel preſtãdi talia ſunt cõceſſa: hi quoꝝ eſt illo
rum ꝓprietas in decimatione ꝓuentuũ ſuoꝝ
etiã hoꝝ ꝓuentus merito numerabunt. et de
illis (ſicut de alijs quos ꝓ certis ſuis vtilitati
bus expẽdũt) decimã exhibebũt: ꝙ ſi hec per

Res tranſit cũ onere ſuo. xvj. q. j ſi quis laicus.

illos qui ea obtinebãt: in alios ſunt tranſlata
(qꝛ res trãſit cũ onere ſuo) etiã circa illos que
predixim⁹ ſeruabunt. Nec deducent expẽſe q̄
ꝓ monachis (q̄ in talib⁹ prioratibus/grãgijs
ſeu domib⁹ in bñficiũ ſeu ex mera grã ꝯceſſis
ex pacto teneri debẽt) fieri dinoſcunt. Expen
ſe autẽ illoꝝ monachoꝝ vel ꝑſonarũ q̄ teneri
debẽt ex pacto in prioratib⁹ grangijs ſeu do
mib⁹ ad iuſtã firmã ſeu pẽſionẽ cõceſſis: ſiue
determinate ſiue nõ: eſtimabunt eſtimatione
cõi: et talẽ eſtimationẽ monaſteriũ vel eccl'ia
cui⁹ illoꝝ eſt ꝓprietas cũ ſuis ꝓuentib⁹ deci-
mabit.

Procurationes qñqꝫ in victualib⁹. qñqꝫ in pecunia recipiũtur.

¶ Prelati de ꝓcurationib⁹ quas in vi
ctualib⁹ percipiũt decimã nõ ꝑſoluẽt: ſed qui
eis preſtãt hmõi victualia i decimatiõe ſuoꝝ
ꝓuentuũ ⁊ redituũ numerabũt: ⁊ ſoluẽt deci-
mã de eiſdẽ. De illis autẽ ꝓcurationib⁹ quas
prelati in pecunia numerata rite ꝑcipiunt ab
antiquo: ⁊ quas ꝑciperẽt etiã ſi nõ viſitarent
decimã ꝑſtare tenent. Prelatus aũt q̄ ꝓcura
tionẽ (quã ſine viſitatione potuit de iure ꝑci-
pere in pecunia nũerata) remittit: qꝛ remittit
qđ ſibi debet: ⁊ de quo ſoluiſſet decimã ſi rece
piſſet illud: tenet ex tali procuratione decimã
exhibere. Si ṽo ꝓcurationẽ quã tantũ in vi-
ctualib⁹ licꝫ percipi fortaſſe remittit: perſona
eccl'iaſtica cui remiſſio facta eſt: hmõi victua-
lia cũ alijs prouentibus ſuis cũ ſoluet decimã
eſtimabit: cũ etiã ſi non eſſet remiſſa hoc face
re teneretur.

Expenſarũ q̄dã fiũt in re: q̄dam extra rẽ.

¶ In ſoluendo decimã ſupradi-
ctam ſole expenſe neceſſarie que fiunt in re ex
qua fruct⁹ percipiunt arãdo colẽdo ⁊ colligẽ
do fruct⁹ ſine quib⁹ nõ poſſunt ide fruct⁹ ꝑci-
pi deducent. Expenſe aũt q̄ fiunt in caſtroꝝ
cuſtodib⁹: cũ fiunt extra rem: vel etiã in edifi-
cijs cõſtruendis vel cõſeruandis nullatenus
deducentur. ſic vt nec ille que in villis tuẽdis
fierent in guerris ſeu etiam caualcatis. ¶ De
his quoqꝫ q̄ cõſiſtunt in iuriſditione mero im
perio: regalib⁹: atqꝫ ſimilib⁹ ſoluet decia de-
ductis ſalarijs moderatis, q̄ ante conceſſionẽ
decime cõſueuerunt ſolui iudicibus ⁊ officia-
libus ſimilibuſqꝫ perſonis ſine quibus iuriſdi
tio et cetera ſimilia nequeunt expediri: ita tñ
ꝙ in fraudẽ decime nichil cõtra hoc penitus
attẽtetur. Sed expẽſe officialiũ iudicũ ⁊ cõſi-
miliũ perſonarũ facte in veſtibus ſiue victua
libus minime deducẽtur: ſicut nec alie expen
ſe ſimiles facte circa familiam prelatorum.
¶ Ratione autẽ eris alieni quo perſona ſol-
uens decimã obligata cõſiſtit nichil de deci-
ma minuet etiã ſi certe res eccl'iaſtice ꝓpter
hoc a quoqꝫ fuerint obligate. ¶ Item de fur
nis ⁊ de molẽdinis decima preſtabit.

Emende de pñt ab excõmunicatis recipi.

¶ Sol-
uetur autẽ de oblationibus ſiue fiant ꝓ bñdi
ctione nubentium ſiue ꝓ exequijs mortuoꝝ:
necnõ de ꝓuẽtibus ſinguloꝝ prelatoꝝ: ⁊ de
emendis que ab excõmunicatis recipiuntur.
¶ De legatis quoqꝫ ſibi ⁊ alijs perſonis eccle
ſiaſticis non perſonarũ ſed eccleſiarũ vel offi
cioꝝ rõne relictis decima perſoluet. ¶ Pro
decima ſupradicta nõ exhibebit pecunia niſi
illa cõiter curreret de mãdato dñi terre ⁊ que
eſt moneta in locis in quib⁹ cõſiſtunt fruct⁹ ⁊
reditus vnde decima ꝑſoluet. nec aliqui pecu
niam cambire cogent eandẽ. ¶ Sed ſi ex pro
babilib⁹ ſeu veriſimilib⁹ ꝓ̃ſumptionib⁹ appa
ruerit quiſq̄ꝫ pẽſatis eius ꝓuentibus minus
debito notabiliter de decima ꝑſoluiſſe: ita ꝙ
ſuꝑ hoc merito ſuſpectus debeat reputari: ex
officio noſtro ꝑ viros idoneos deputãdos a
nobis faciem⁹ inquiri ab illis q̄ ſuꝑ hoc ſcire
valeant veritatẽ videlꝫ de conſilio dioceſani
epĩ vel alicui⁹ deputãdi ab ipſo ſi ſit ei⁹ ſubdi
tus et non aliter: ſi epĩs ipſe vel deputatus ab
eo cõmode poſſit haberi: ⁊ tunc demũ et non
prius ille cuius prouẽtus fuerint taliter eſti-
mati: pro eo ꝙ minus ſoluerit: etiam nomina
tim excõicabitur: ſi eius cõtumacia exegerit:
et viſum fuerit expedire. Epĩ autẽ et abbates
ceteriqꝫ perſone eccleſiaſtice honorabiles nõ
ſuſpecte proprie conſciẽtie relinquantur: ita
ꝙ ſufficiat quo ad tales excõicationis ſenten
tia que in nullo modo ſoluentes vel ſcienter
adhibentes fraudẽ vel maliciam circa ipſius

decime ſolutionẽ gñaliter pferetur. Sup his autẽ fiet cõpulſio p cẽſurã eccleſiaſticã prout nobis ⁊ illi cui hoc cõmittendũ duxerim⁹ viſum fuerit expedire. Proferatur aũt (ſi expediens viſum fuerit) excõicatio gñaliter vel ſpecialiter in eos qui cõtra ſolutionẽ decime vel ſuorũ eſtimationẽ prouentuũ cum fuerit facienda: fraudẽ vel maliciam ſcienter duxerint adhibẽdam. ¶ Fiet autẽ ſolutio decime nõ ex ipſis reb⁹ que percipiũtur de prouentibus ſed in pecunia numerata. ¶ Soluet̃ aũt decima illis quos ad hec cõtigerit deputari. ¶ Rector parrochialis qui vigẽte neceſſitate eccleſie: puta quia ipſe reſidẽdo perſonaliter in eadem per ſe nõ ſufficeret ipſi cure propter multitudinẽ parrochianorũ vel diuiſionem parrochie ſue: ſed neceſſe habet vnũ vel duos vel plures capellanos conducere: ⁊ eis propter victum ſalarium conſtituere: ſalariũ huiuſmodi poterit in decime ſolutione deducere: ſed ratione victus capellanorũ ipſorum aliquid nõ deducet. Quod ſi in diuerſis ciuitatibus ⁊ diocefibus: diuerſa beneficia obtineãtur: de vnoquoq; beneficio in ciuitate vel dioceſi in qua illud fuerit decima perſoluet̃.

Capellani poſſũt operas ſuas locare. vt de no. i c. ſignatum. de prebẽ.

¶ De elemoſynis vero ſeu oblationibus datis ad opus fabrice maxime de his oblationibus que in ciuitatibus et aliquibus caſtris et locis dictarũ prouinciarũ in certis feſtiuitatibus in candelis et aliJs cõſueuerunt dari et offerri ad opus fabrice deputatis: decima nõ ſoluetur. ¶ Similiter nec de illis oblationibus que colligunt̃ interdũ per laicos qui con ſortiales dicuntur: interdũ p clericos: que ad opus cõſortij reducũtur: ⁊ que offeruntur vt luminaria in eccleſia cruces ⁊ calices fiant et reparẽtur: et etiã ex illis pauperibus ſubueniatur et ſepeliantur corpora pauperum defunctorum. ¶ Prelati autẽ clerici exules cuiuſcũq; cõditionis aut dignitatis exiſtant de ſuis prouẽtibus eccleſiaſticis decimã perſoluẽt. ¶ Ille quoq; expenſe que fiunt pro foſſatis et alias pro terris edificandis: vt vberiores fructus producãt: ⁊ ille que fiunt in cõſeruandis ⁊ reparandis edificiJs molendinorũ: domorum ſeu apothecarum et ſimilium: ⁊ ex quibus fructus ⁊ penſiones recipiũtur: ⁊ niſi repararẽtur fruct⁹ ex eis percipi nõ valerẽt: de decima huiuſmodi minime deducentur. Nec etiã ille que fiunt pro cuſtodia caſtrorũ q̃uis fiãt maiores ſolito. ¶ Inſuper de oblationibus minutiſſimis quas percipiunt eccleſiaſtice perſone ratione eccleſiarum ſuarum

Oblationes q̃ſq; p laicos q̃ſq; p clericos colligũtur.

pro ſepulturis et dandis penitentiJs decima perſoluetur. ¶ Et quia nõ occurrit nobis q̃n quotidiane diſtributiões ,puẽtus eccleſiaſtici ſint de diſtributionib⁹ q̃ dãtur in horis canonicis preſentib⁹ debere ſolui decimã declaramus. ¶ Illi quoq; qui deputati fuerint ad collectionẽ decime cũ eis qui debent ſoluere decimã: de aliqua certa ſumma ſoluenda pro decima nequeunt conuenire. ¶ De fructibus arborũ ⁊ hortorũ ſoluetur decima. ¶ De his autẽ q̃ cõſumuntur vſu vel eſu aĩalium: ſi ſint eccleſiarũ ſoluetur decima: deductis expẽſis neceſſariJs que fiũt pro cuſtodia: ſi vero ſunt perſonarum decima nõ ſoluetur. ¶ Tu ergo in his ſolũ deum et iuſticiã pro premiſſis pre oculis habẽs: ex predictis declarationib⁹ in decidẽdis huiuſmodi dubitationibus que p parte leuiter decidi poterũt cõfirmationem accipias. ſuper maiorib⁹ vero deciſionẽ apoſtoli oraculi expectes. ¶ Volumus quoq; et preſentiũ tibi auctoritate mãdam⁹ vt in vnã quãq; perſonã eccleſiaſticã deputatarũ tibi partium cuiuſcunq; ordinis conditionis vel dignitatis exiſtat q̃ decimã ipſam nullo modo vel non integre ſcienter: aut non ſecundũ verum valorẽ fructuũ ſuorũ perceptorum: ſiue nõ in terminis cõſtitutis exhibuerit: ſeu in illorũ exhibitione maliciã cõmiſerit ſiue fraudem: excõmunicationis ſententiam auctoritate noſtra promulges. Et etiam in ſingulos qui ſcienter impedimentum preſtiterint directe vel indirecte: publice vel occulte quominus decime predicte ſoluant̃. Et oẽs ⁊ ſingulos q̃ huiuſmodi ſentẽtias latas incurrerint p te et alios ſingulis diebus dñicis ⁊ feſtiuis campanis et candelis accenſis vſq; ad ſatiſfactionem condignam excommunicatos publice nũcies: et facias ab oĩbus publice euitari. Aggrauaturus alias man⁹ tuas cõtra ipſos prout proteruiam ⁊ contumaciam exigere videris eorũdẽ. Nõ ſi ſatiſfacere decreuerint: poſt plenã et integram ſatiſfactionem ab huiuſmodi excõicationib⁹ iuxta eccleſie formaʒ abſoluas eoſdem: ⁊ diſpenſes cũ eis ſup irregularitate: ſi taliter ligati non abſtinuerint a diuinis. Prouiſo hactenus q̃ contra decimã huiuſmodi non ſoluẽtes nullatenus ſine ſpeciali mandato apoſto. ſe. inuocetur brachium ſeculare. Quodq; ad vaſa ſacra paramenta: calices: cruces: et libros: aliaq; bona mobilia ad cultum deputata diuinum vel ad priuilegia eccleſiarum et monaſteriorum aliorumq; locorum eccleſiaſticorum ipſius occa=

Deũ in negocijs noſtris habere debemus p̃ oculis.

Excõicatiõis publicande modus.

ſione decime manus nullatenus extēdatur.
¶ Data Anagine kal. octobris. Pontificat⁹
noſtri. anno. vij.

¶ De regularib⁹ τ trāſeunti-
bus ad religionem. Martinus quartus.

¶ Religioſi mēdicātes ſub excōicationis pe-
na phibent̄ ꝯuolare ad religionē non mendi-
cantiū quocūq̄ q̄ſito colore. quā ipſo facto in-
currūt tā recepti q̄ recipiētes: quacūq̄ licētia
nō obſtāte. Quid iuris ſit de tā receptis ſub-
dit. Capitulum primum.

Capi. duas oib⁹ p̄ſertim religioſis mēdicātibus eſt precludenda.

VJam ambitioſe cupiditatis
religioſis potiſſime mēdicā-
tibus p̄cludere cupiētes. ad
alios ordines p̄ſertim mona-
ſticos (fucatiſ tn̄ colorib⁹ aſſe-
rētib⁹ ob frugē melioris vi-
te aut artioris obſeruātie) tā ſcti Bñdicti q̄
Ciſtercieñ. Camalduleñ. Vallis vmbroſe: ca-
nonicorū regulariū ſcti Auguſtini: vel aliorꝫ
monaſticorꝫ ordinū ꝯuolare nitentib⁹: licētiam
a ſede aplica: ſeu legatis/ aut nūcijs eiuſdē ſe-
dis ad trāſferendū ſe de mēdicātiū ordinib⁹
ad alios ordines (p̄ſertim ea rōne) vt viſiſe eſt
ꝑut facti euidētia docet (vt liberi⁹ degāt: di-
gnitateſq̄/ et bñficia monaſtica ꝯſeq̄ valeāt:
et ex certis alijs cauſis honeſtati nō ꝯſonis)
obtinētib⁹: Ac volētes etiā cōſeruatiōi ordi-
nū mēdicātiū ꝓuidere: auc̄te aplica ex certa
ſcia tenore p̄ntiū declaramus: τ etiā decerni-
mus ſtatuētes: q̄ decetero nullus religioſus
ordinū mēdicātiū quorūcūq̄: cuiuſcūq̄ gra-
dus/ ſtat⁹/ conditionis vel religionis exiſtat
q̄tūcūq̄ τ q̄litercūq̄ poſſit τ debeat virtute
cuiuſcūq̄ licētie etiā īdulti aplici: ſeu penitē-
tiarij nr̄i curā gerētis: vel alia quauis auc̄te
hacten⁹ etiā ꝑ lr̄as aplicas facultatū quarū-
uis tā legatorꝫ vl̄ nūciorꝫ ſedis aplice q̄ alia
auc̄te maxime de trāſferēdis fr̄ibus/ aut ali-
quib⁹ p̄ſertim ordinū mendicātiū ꝓfeſſorib⁹
in genere vel in ſpecie ab ordinib⁹ hmōi men-
dicātiū ſub quacūq̄ verborꝫ forma appareāt
admitti: aut recipi ꝑ aliquos etiam ſupiores
ordinis / ſeu monaſterij: aut loci monaſtici:
ſeu alr̄s in monachū vel in fratrem alicui⁹ ex
ordinib⁹ monaſticis ſupradictis vel alijs ex-
preſſis (ordine Carthuſienſiū dūtaxat exce-
pto) ſub pena excōicatiōis: quā tā recipiētes
q̄ recepti ipſo facto incurrāt. Et quā ex nūc
ꝓut extunc contra quēlibet trāſgreſſorē quo-
modolibet τ in p̄miſſis ſciētia τ auc̄te anteſa-
tis proferim⁹ in his ſcriptis. Et a nemine niſi
dūtaxat a romano pōtifice (preterq̄ in mor-
tis articulo) excōicati huiuſmodi poſſint ab-
ſolutionis beneficiū quomodolibet obtinere
Et nichilominus ſecus facta non teneant et
nullius exiſtāt efficacie vel momenti. Decer-
nentes etiā τ volentes q̄ ſi quis hacten⁹ vir-
tute cuiuſuis licētie ſeu mandati hmōi fuiſſet
receptus ad aliquē monaſticum ordinē et ha-
bitū conſuetū geſtari per monachos talis or-
dinis ſuſcepiſſet ſiue ꝓfeſſionem emiſerit ſiue
nō: ſub dicta pena teneatur in monaſterio in
quo receptus fuerit (etiā ſi beneficia eccleſia-
ſtica ſeu rectorias eccleſiarum quarūuis ob-
tineat) ſtare in ei⁹ totali ordinatiōe τ in hmōi
ordine monaſtico altiſſimo deſeruire. ¶ Si
quis aūt pretextu hmōi licentie vel ſine habi-
tu vel cum habitu vagando incederet moni-
tione preuia teneat̄ τ debeat infra terminum
quindecim dierū a die monitionis hmōi com-
putandorū ad ei⁹ religionē vel ordinē vnde
cū licētia vel ſine licētia receſſerat remeare.
¶ Qd̄ ſi efficere neglexerit: poſt ipſum termi-
nū tanq̄ notari⁹ apoſtata excōicat⁹ in oībus
τ per omnia debeat per quēlibet reputari: et
ab oībus retractari. etiā per inuocationē au-
xilij brachij ſecularis quotiēs fuerit oportu-
num. ¶ In futuris aūt nullus ex ꝓfeſſoribus
alicui⁹ ex ordinibus mēdicantium huiuſmo-
di in aliquē monaſticū ordinē (carthuſienſiū
dūtaxat excepto) poſſit aut debeat per quē-
cūq̄ recipi vel admitti virtute alicuius licen-
tie vel indulti abſq̄ ſedis huiuſmodi licentia
ſpeciali ſub dictis penis: τ nichilomin⁹ ſecus
facta non teneant ipſo iure. Huiuſmodi licen-
tijs τ indultis necnon cōſtitutionib⁹ apoſto-
licis τ mendicantiū ordinū predictorum: etiā
ſi de illis ſpecialis et expreſſa ac de verbo ad
verbū in noſtris litteris mentio habita foret
τ alijs contrarijs non obſtantib⁹ quibuſcūq̄.
¶ Nulli ergo omnino hominū liceat hanc pa-
ginam noſtre declarationis/ decreti/ ſtatuti/
prohibitionis/ τ voluntatis infringere: vel ei
auſu temerario cōtraire. Si quis autem hoc
attētare preſumpſerit indignationem omni-
potētis dei et beatorum Petri et Pauli apo-
ſtolorum eius ſe nouerit incurſurum.
¶ Datum Sebēnis. iiij. kalen. Auguſti. pon-
tificatus noſtri. anno. j. Joannes. xxij.

Margin notes (left column):
¶ De beat. cape verbū admitti/ aut recipi quod eſt .J.
Ordo carthuſieñ p̄ ceteris ſpliori potitur ꝓrogatiua.

¶ Religioſi ſine ſui ſuperioris licentia vltra
mare euntes ſunt ipſo facto excōicati. nec ibi
ſunt ad predicationem vel diuinorū celebra-
tionem admittendi. Capitulum. ij.

AD noſtrū nuꝑ relatio fidedigna per-
duxit auditum/ q̄ nonnulli religionis
geſtantes habitum: ſed a veritate religio-

Religionis habit' ſine ipſi' veritate parū prodeſt.

Lupin' animus ſub ouili veſte a mītis gerit'.

Os in celū ponūt qui pape detrahunt.

nis oīno vacui et modeſtia penitus alieni ad ꝑtes qn̄q; trāſmarinas ſe trāſferāt: i qb' pauci fideles reſpectu infideliū cōmorant'. Et vt illi decipe facili' ſimpliciū aīos ac ip̄os ⁊ alios in errores p̄cipitare ſeu retinere valeant ſub ouili veſte ac hūilitat' habitu lupinū aīm occultātes ꝑ doctrinas ſuas reprobas et erroneas fideliū mentes q̄tū in eis eſt corrūpe ſatagūt. In ipſis ꝑtib' ꝑiculū nimiū ſpargere nō omittūt. necnō ⁊ os ſuū ponētes in celū ligua eoꝝ falſidica trāſeūte ſup terrā: ſctē romane ec. detrahere ꝯſtōnib': ⁊ alia multa a fide deuia i ſuis ſmonib' ⁊ ſecretis collocutionib' euomere iſanis auſib' nō verent'. ex qb' de' offendit'. ꝑiculoſa ſuſcitāt' ſcādala. parat' ſimplicib' laque'. Ipſiq; talium p̄ſumptores de hereſi vehementer arguunt ſe ſuſpectos. Nos itaq; tātis obuiare ꝑiculis p̄n̄e diligentie ſtudijs cupiētes. Uniuerſis ⁊ ſingulis religioſis cuiuſcūq; ꝯditiōis/religiōis/ordinis vel ſtat' exiſtāt: de frm nroꝝ cōſilio diſtricti' auctē p̄ntiū inhibem' ne ip̄oꝝ aliq̄s abſq; ſuꝑioris ordinis ſui lnia ſibi ꝑ ipſi' lr̄as patētes cōceſſa: decetero ad ꝑtes ſe trāſferat antedictas. Suꝑioribus ip̄is nihilomin' iniūgētes ne q̄buſuis ſui ordinis frībus (niſi dūtaxat viris lr̄atis/ꝓuidis ⁊ exꝑtis) hmōi lniam impartiri p̄ſumāt. Nos eīm q̄ſcūq; p̄ſumētes cōtrariū quiſmō excōicatiōis ſubiacere ſnīe volumus ip̄o fctō. A q̄ null' ab alio q̄ a roma. pōtifice poſſit (niſi dūtaxat in mortꝭ articulo) abſolutiōis bn̄ficiū obtinere.

Religioſi ſine ſui ſuꝑiorꝭ lnia ſe abſentare nō debent.

¶ Ceterū vniuerſis eccl̄ie p̄latis in v̄tute ſctē obediētie diſtricte p̄cipiēdo: p̄ntium tenore mādam' quatenus nullos religioſos ad ꝑtes ſe trāſferētes p̄dictas niſi ꝑ patētes ſuꝑioris ſui ordinis litteras de lnia ſpāli ſe illuc trāſferēdi ſibi cōceſſa prelatis eiſdē fecerit plenā fidē in ciuitatibus ſuis ⁊ dioceſib' ac locis ⁊ terris alijs ad p̄dicatiōis offm̄ vel diuinoꝝ celebrationē admittāt: ſꝫ ip̄os poti' velut apoſtatas capiāt ſeu capi faciāt: eos carcerali cuſtodie (donec de dicta lnia ſpāli mō p̄dicto ſibi conſtiterit) detinendo.

Approbata ꝑ ſedem aplicā a nemine ſunt reprobanda.

Et nihilomin' ſi q̄s religioſos approbare q̄ ſedes aplica reprobauit: vel q̄ aliꝫ ſunt fidei obuia in ſuis p̄dicationibus: ſeu ſecretis collocutionib' dogmatizare perſenſerint: vt tales (quibuſcūq; ceſſantibus priuilegijs) poſſint licite cape: ⁊ carcerali cuſtodie ſicut ſuos poſſent ſubditos mācipare licentiā impartimur. Et inſup tenore p̄ntium mandamus eiſdem vt de p̄miſſis ſummarie ſimplr̄ ⁊ de plano: ac ſine ſtrepitu iudicij ⁊ figura per ſe: vel aliū ſeu alios ſe ſolerter ⁊ fideliter ſtudeāt informare. q̄ſq; de p̄dictis ſeu eorū aliq̄ reppererint reos eſſe iuxta ſtatuta canonū in alioꝝ exēplū caſtigare penis debitis non poſtponāt. Nō obſtā. exēptionib' ⁊ alijs quibuſcūq; priuilegijs ⁊ litterꝭ aplicis eiſdē religioſis: vel eoꝝ ordinib' ab eadē ſede ꝯceſſis vel in poſterū ꝯcedendis: etiā ſi de illis plena et exp̄ſſa mētio: ac de v̄bo ad v̄bū in p̄ntibus ſit hn̄da. Que q̄tū ad p̄dicta vel aliqd̄ eorūdē eiſdē i nullo volum' ſuffragari. Nulli ḡ ⁊c. Datū Auiñ. vj. idus Maij. pon. no. anno. tr.

¶ De religioſis domibus. Ioannes. xxij.

¶ Licet beguinarū ſtatus ſit ꝓpter multas rationes ꝑ Clemētē. v. reprobat': ꝑmittit' tn̄ mulieribus fidedignis q̄ nec ſunt culpabiles nec ſuſpecte ſub habitu beguinarum viuere: nec ſunt tales per ordinarios moleſtāde: vide. c. j. eo. ti. in clemen. Capitulum vnicū.

Nocentes ⁊ innocentes ad paria iudicādi non ſunt.

Ratio recta nō patit' vt inocētes ad paria cū nocētib' iudicent'. Sane fe. re. Clemēs papa. v. pre. nr̄ cū de mulieribus q̄ beguine vulgariter nūcupāt' nōnulla ei fuiſſent p̄cipue de alemanie ꝑtib' iſinuata ſiniſtra ⁊ p̄ſertim ꝙ eaꝝ q̄dā de ſumma trinitate ⁊ diuina eſſentia diſputarent ⁊ p̄dicarēt: ac circa articulos fidei ⁊ eccl̄aſtica ſacra opiniōes catholice fidei ꝯtrarias introducerēt: ⁊ multorū ſimpliciū aīas i diuerſos errores inducerēt: ex his ⁊ alijs frequent' de illis auditis habēs eas nō idigna rōne ſuſpectas in illas q̄ ſtatū hmōi nouit' aſſumptū ſectarētur vlteri': aut q̄ illū de nouo aſſumerent excōicatiōis ſnīam ꝓmulgauit.

Predicatio mulierū etiā religioſarū eſt periculoſa.

Uerū q2 in multis mūdi ꝑtibus plurime ſunt mulieres q̄ ſilr̄ vulgo beguine vocate ſegregate qn̄q; in parētū aut ſuis: iterdū v̄o in alijs: aut cōductis ſibi cōib' domib' inſimul habitātes/vitas deducūt honeſtas: eccl̄ias de nocte frequētāt: dioceſanis locoꝝ ⁊ ꝓchialiū eccl̄iarū rectorib' reuerent' obediūt: curioſitatē diſputādi/aut auctē ſeu temeritatē poti' p̄dicādi nullo modo ſibi vſurpāt. nec ſe vel alias/ſeu alios quoſlibet p̄miſſis opinionib' erroribuſq; inuoluūt. nec vlla ſup his eſt aut fuit hactenus nota/ſeu ſuſpitio cōtra eas que ipſas diſſimiles a luce ſua cōſtringeret: vt nullis earū que ꝑpetuā forte dn̄o cōtinentiā deuouerūt/occaſio p̄beat' ad lapſum. ⁊ ne ꝑiculis/dānis/et ſcandalis plurimis que proinde veriſimiliter ſe querētur pro ꝓuiſione eccleſie moderna oc-

Religioſe mulieres qd facere debent.

cupentur beguinas hmõi inculpabiles (vt p̃mittitur) nec ſuſpectas ſub ꝓhibitione: ⁊ abolitione premiſſis (q: de ipſis p̃de. nr̃ p̃fat⁹ nullatenus ſenſiſſe dinoſcitur) de fratrũ nr̃orum conſilio declaramus ⁊ volumus non includi. Locorum ordinarijs nichilomin⁹ iniungentes vt eas ſub p̃textu huiuſmodi nullatenus moleſtari pmittant. Et ſi quid forſan ex hoc in bonis: aut iuribus a quibuſcũqz cõtra eas attentatum eſt hacten⁹ vel attẽtari ꝯtigerit in futurũ: per illos predictos ordinarios auctoritate noſtra in ſtatũ reduci debitũ volumus. Inuocato (ſi op⁹ fuerit) auxilio brachij ſecularis. Ceterũ ſtatũ beguinarũ huiuſmodi quas eſſe pmittim⁹ (niſi de his p ſe. apo. aliter ordinatũ extiterit) nullaten⁹ ex premiſſis intẽdim⁹ approbare. Locoꝝ aũt ordinarios ⁊ alios ad q̃s p̃dicta ſpectabũt: curam puigilem ⁊ ſollicitudinem debitã precipimus adhibere: ne premiſſarum ſequẽtes inuia ⁊ ipſarũ actus temerarios imitando: p̃miſſis erroib⁹ ⁊ diſputationum ⁊ predicationum temeritatibus ſe inuoluãt. eas q̃ cõtra p̃dicta preſumpſerint per cenſuram eccleſiaſticam (appellatione poſtpoſita) ꝯpeſcendo. Porro mulieres quodcunqz nomen habentes: que de illis ex quibus prohibitio preceſſit culpabiles ſe reddiderint. aut merito notabiles vel ſuſpectas eſſe: ſi ſtatutum vel habitum quoquo mõ mutauerint vere ſub p̃dicta decernim⁹ remanere cẽſura. ⁊ aliter cõtra eas p illos ad q̃s pertinuerit pcedi volum⁹ ⁊ mãdam⁹ q ab errore ꝺ more reuocate nõ vltra īficiãt ſanos oues.

brachiũ ſecl'are põt q̃n̄qz ab eccleſia inuocari c. j. ꝺ of. or. l an.

Oues morbide ſanas inficiunt.

¶ De cẽſib⁹: exactionibus et pcurationib⁹. Bñdictus[a] duodecim⁹ eps ſeru⁹ ſeruoꝝ dei ad perpetuam[b] rei memoriã.

¶ Taxat pcuratões pabula charitatis. et ſubſidium charitatiuũ. Saluat priuilegia ꝯuẽtiones: cõſuetudines: preſcriptiones; ⁊ idẽnitatẽ pauperũ. ĩhibet cõtrauenire: punit trãſgreſſores ⁊ eoꝝ familiares. ⁊c̃. Et locari deb; ſub rubrica de cenſibus et procurationibus.

V As[c] electionis[d] Paulus apl's egregius p̃dicator et eos q ſẽcũ erant pp̃ is mãib⁹ exhibebat[e] vt pſeudo[f] ⁊ ſubdolis oparijs ſub p̃dicatiõis ſpẽ lucra ſectãtib⁹ locũ p̃cluderet: ⁊ his quos ip ſe paſcebat pabulo[g] vbi dei ñ exiſteret oneroſus. Sane lʒ circa modeſtiã i exigẽdis ꝓcuratiõibus obſuãdã a p̃deceſſorib⁹ nr̃is romanis põtificib⁹ ſalubria emanauerint inſtituta: q: tñ (ſicut experiẽtia docet) nõnulli p̃latoꝝ[h] necnõ dioce. nuncioꝝ vel legatorũ aplice ſedis de quib⁹ nullã faciũt mẽtionẽ expſſe ſic ſe reddiderũt ⁊ reddũt i dictarũ ꝓcurationũ exactionib⁹ oneroſos[i] vt oppreſſi ſubditi hmõi onera nequeãt ſupportare. ⁊ victuʒ lõgi tpis breuis hora cõſumat. Nos attendẽtes q parẽtes[k] debent theſauriza-

a ¶ Bñdictus. Iſte bñdict⁹ fuit duodecimus natione tholoſan⁹ Sanardano apamiarũ dioce. prio appellat⁹ Jacob⁹ fornerij abbas frõtis frigidi ordis ciſterciẽſi. ⁊ magiſter in ſacra pagina deinde epus apamiarũ: ⁊ deinde eps mirapiſceñ. poſtea titu li ſctẽ priſce pbr̃ cardlar aſſupt⁹ ad papatum anno domi. M. ccc xxxiiij. xx. decembris. ⁊ anno. M. cccxlij. xxv. april. vita fũct⁹ ẽ. põti. ſui anno. et ſucceſſit Johãni. xxij. ſibi vo ſucceſſit clemens. vj. Johan. fran.

b ¶ perpetuã. Sic ⁊ oĩa iſtrumẽta ad hoc fiunt. j. q. vij. ſaluberrimũ. xxv. q. j. oẽs femine. ⁊ q̃a hoc graue negociũ ẽ vt magiſ timeaſ hec ꝓuiſio merito ẽ ppetue mẽorie ſuã: da facit ꝺ pe. i q̃buſdã. ꝺ ſciſma. c. j. de penis. l. c. felicis. li. vj. ⁊ qð no. in. c. ad aplice. l p̃n. ꝺ re. iu. e. li. vj. vbi nota. q ſol⁹ papa ſine ꝯcilio p̃t hoc facer̃. Et facit hec extrauagãs ius cõe c. paſtoralis. de ſi. iſtru. ⁊ ibi no. Joh. fran.

¶ Vas electi. Diuidiſ in q̃nqz p̃tes p̃ncipales nã p̃mo exordiſ. ſcðo ibi ſtatuim⁹. taxat ꝓcuratiões. tertio ibi. inſup. punit trãſgreſſores q̃rto ibi: p̃miſſis extendit ꝯſtõnẽ. q̃nto ſubdit clauſulas ꝯſuetaſ cũ data ibi: nlli. ⁊c̃. Prima ps tres hʒ rõnes exẽplares ipulſiuas ad ꝯdendã hãc ꝯſtitutionẽ. Scða pars tripliciter taxat q̃ntitatẽ ꝓcurationũ exigendarũ iux̃ triplicẽ diuiſionẽ ꝓuinciarũ ⁊ regnorũ ⁊ q̃litateʒ viſitantiũ etiã ſi p alios viſitãt modificando ⁊ extendendo ac declarando: vt. l. pʒ. Tertia ps punit viſitatores trãſgreſſores ⁊ eorũ familiã etiã ſi a ſpõte volẽtib⁹ recipiãt. vel receptũ remittentib⁹ nõ reſtituãt. Quarta ps extẽdit ꝯſtitutionẽ ad charitatiuũ ſubſidiũ. taxat valorem turonenſiũ. ⁊ excipit tres caſus. Ultima ibi: nulli. ſubdit clauſulas conſuetas cum datis.

diuiſio

c ¶ Uas. Hoc nomen fuit ſibi ipoſitũ celit⁹ in ei⁹ cõuerſiõe. actuũ. ix. c. ⁊ hoc p̃ncipiũ ſumptũ eſt ex ca. cũ apoſtolus. in prin. de cenſi.

d ¶ Electionis. Et ideo non vicioſum in quo omne oleũ ⁊ vinũ facile corrũpiſ. de pe. diſt. iij. §. ſine a me. adde tex. Marci. ij. in fi.

e ¶ Exhibebat. i. ꝓcurabat. xviij. q. j. iã nũc. xxj. q. j

f ¶ Pſeudo. i. falſis. ⁊ ẽ greců nomẽ idecinabile: vt no. in. d. c. cũ apl's. ⁊ q̃s nota monitionẽ cõcilij gñalis de qua in. c. irrefragabili. in fi. de offi. ordi.

g ¶ Pabulo. Eſt ei verbũ dei pabulũ anime ex q̃ viuit. c. inter cetera. ꝺ offi. ordi. q̃a non in ſolo pane. ⁊c̃. ſed in omni verbo. ⁊c̃. vt ibi. Anima viuit ex verbo dei.

h ¶ Prelatorũ. etiã cardinaliũ: vt ꝓbat tex. l. c. cũ apl's. §. cardinales. de cenſi. ⁊ in. c. ꝓcurationes. i p̃n ca. eo. ti. ⁊ ibi no.

i ¶ Oneroſos. vſqz ad exinanitionẽ extreme ſtutis x. q. iij. caueñdũ. c. j. q. iij. placuit. iõ ſeruãdũ eſt qð ſtatuit conſiliũ vieñ. in cle. ad nr̃m §. fi. de cenſi.

k ¶ Parentes. xvj. q. j. predicator. vbi paul⁹ dicitur diuinus apl's. ⁊c̃. q beati⁹ eſt dare q̃ accipere. Et cuʒ

re filijs: non delitijs faſtidio=ſis eorũ ſubſtantiã abſorbere ac cupientes pro diuerſitate cõditionũ viſitantiũ prelatorũ ꝛ ꝓuinciarũ ac eccleſiaſticarum etiã facultatũ certũ modum ſufficiẽter viſitãtibus ꝛ ſupportabilẽ viſitatis in premiſſis fore de cetero obſuãdũ ꝺ frũ nřoꝝ ꝯſilio pñt; ꝯſtitutiõis edicto ¶ Statuimus ꝙ cũ ĩ Frãcie/nauarre/maioricarũ regnis ac ťris ꝓuincijs ꝛ ptib⁹ adiacẽtib⁹: ꝛ ĩ vicinis eiſdẽ necnõ ĩ delphiatu/burgũdie: ſabaudie: ꝓuicie ꝛ forcalq̃riĳ comitatib⁹ archiepi ꝛ epi ac alij p̃lati et pſone eccleſiaſtice quibus id ꝺ iure vł conſuetudine competit ſuos ſubditos perſonaliter viſitabũt. Jidẽ archiepi a ſuis vel ſuffraganeorum ſuorũ cathedralib⁹ eccleſijs pro procuratiõe vni⁹ diei ſiue in victualibus ſiue a volẽtib⁹ ĩ pecunia vltra trecentorũ: a monaſterijs vero et alijs eccleſijs vel priorațib⁹ ſecłarib⁹ vel regularib⁹ habentib⁹ collegiũ vel conuentũ. xij. vel pluriuʒ pſonarũ vltra ducentorũ ac q̃nquaginta. Ab habentib⁹ ꝟo paucarũ pſonarũ collegium ſeu conuentum et quibuſuis alijs eccleſijs prioratibus et locis vltra ducẽtorũ. Epi ꝟo ab eccleſijs cathedralib⁹ vltra ducentorũ. A monaſterijs ꝟo et eccleſijs alijs ac prioratib⁹ ſecularib⁹ vel regularibus habentib⁹ collegiũ vel conuentũ. xij. vel pluriũ pſonarũ vltra ducentorũ quinq̃ginta. Ab habẽtib⁹ ꝟo paucarũ pſonarũ collegiũ ſeu cõuentũ et q̃buſuis alijs ecclijs prioratib⁹ ꝛ locis vltra ducẽtoꝝ. Epi ꝟo ab ecclijs cathedralib⁹ vltra ducentorum. A monaſterijs ꝟo ꝛ ecclijs alijs ac prioratib⁹ ſecłarib⁹ vł regularib⁹ collegiũ habẽtibus xij. vel pluriũ pſonaruʒ vltra centũ ꝛ. xl. Ab habẽtibus ꝟo pſonarũ collegiũ pauciorũ ꝛ q̃buſlibet alijs ecclijs prioratibus et locis vltra centum ꝛ. xl. Abbates⁹ quoq; a monaſterijs vł prioratib⁹ habẽtibus collegiũ. xij. vł pluriuʒ pſonarũ vltra cẽtũ. Ab alijs q̃ʒ habẽtib⁹ minus collegiuʒ ac eccleſijs prioratibus ꝛ locis q̃buſcũq; vltra. lxxx. Archidiacõi q̃ʒ vltra. xxxv. Archipbři q̃ʒ vltra. viij. turonẽ. argenti valorẽ recipere non p̃ſumãt. Si ꝟo⁹ prefati archiepi p̃lati ꝛ pſone eccleſiaſtice ex priuilegio apłico per alios viſitare ꝛ ꝓcurationes recipere valeãt in pecunia numerata ijdem archiepi a ſuis ꝛ alijs cathedralib⁹ ecclijs vltra cẽtũ. xx. a mõaſterijs ꝟo ꝛ eccleſijs alijs ac prioratibus ſecularibus ꝛ regularibus habẽtib⁹ collegiũ. xij. vł pluꝛiuʒ pſonarũ vltra cẽtum. Ab habentib⁹ ꝟo min⁹ collegiũ ꝛ q̃buſlibet alijs ecclijs prioratib⁹ ꝛ locis vltra. lxxx. Epi etiã ab eiſdeʒ eccleſijs: monaſterijs: prioratibus atq; locis vltra lxxx. abbates vltra. lx. archidiaconi vltra. xxx. turonẽ. argẽti valorẽ nõ recipiãt quoquo mõ. ¶ Jn alemanie q̃q; ãglie. hũgarie: boemie: polonie: norwegie: dacie: ſcocie: ꝛ ſuetie regnis terris: ac ꝓuincijs ꝛ partibus eiſdẽ adiacẽtib⁹ archiepi ꝛ epi: alij q̃q; p̃lati et pſone eccłiaſtice cũ vt ꝓmittit pſonaliter viſitabũt Jidẽ archiepi et epi etiam ſi primates exiſtant: a ſuis vel ſuffraganeoꝝ ſuorum ecclijs cathedralibus ꝛ pſonis earũ ꝓ ꝓcuratiõe vni⁹ diei ſiue in victualib⁹ ſiue a volẽtib⁹ in pecunia vltra trecentũ ꝛ vigĩti. A monaſterijs ꝟo ꝛ alijs eccleſijs prioratib⁹ ſcłarib⁹ vel regularib⁹ habẽtibus colle=

thesauruʒ acq̃rãt patres filijs. Cõciliũ cardinaliuʒ an debeat papa ſequi.

myſterio accumulentur tot rationes: vt ſi aliq̃ ceſſarent nõ ceſſet diſpoſitio. ut. ſtit. de nup. §. affinitatis.

a ¶ Concilio. Ad qꝺ non artabat ſecũduʒ necceſſitatem ꝺ... ꝛ doc. in. c. ad apoſtolice. ꝺ re iudi. et in cap. j. de ſciſmaticis. li. vj licet Johã. mo. ĩ hoc variauerit factus cardinalis. Sed q͛ papa regat ꝯcilio cardinaliũ ꝓbatur in. c. iʒ. ꝛ. c. in geneſi. ꝛ. ca. ecclia. ſ. in fi. de elec. ſicut epi ꝯcilio canonicorum regi debent. c. nouit. et. c. quãto ꝺ his q̃ fi. a p̃lato. ca. q̃ſiuit. et ca. fi. de his q̃ fi. a maio. par. ca. hoſtiẽ. ĩ ſum. ĩ titu. de officio archipſbyteri. §. q̃ ptinent ꝟ. põt preſertim in arduis: ꝛ hoc ſeruat conſuetudo.

b ¶ Archiepi. Jdẽ ꝛ ĩ patriarchis: p̃matibus et alijs etiã plurib⁹. i. et abbatibus ꝺ qb⁹ vide ĩfra. Jdẽ ſunt eñ p̃mates ꝛ patriarche. xcix. diſt. ꝓuicie. ꝛ dixi. ꝺ. in ſcꝺa q̃ſtiõe p̃me partis. ꝛ idẽ archiepi et metropolitani ꝛ nudis tantum verbis differũt. no. in ca. duo. de offi. or. vide in ſpe. in tit. de of. ord. §. ſunt quoq;. ꝛ in verſi. ꝛ no. ſic et archiepi ſunt epi. nota. in. c. q̃ periculoſum. de ſentẽ. excõ. li. vj.

c ¶ Locis non credo compichẽdi hoſpitalia

pauperum propter infra dicenda: puta leproſorum et aliorũ infirmorum mẽdicantium panem ſicut nec grangias. per cap. fi. de cenſi. ꝛ idem forte de fabricis et commiſſarijs de quibus canonica portio non detrahitur. ca. fi. ꝺ teſta. et de alijs de quibus nõ eſſet ſoluenda decima. de qua in cle. ſi bñficiorꝫ de deci. de quibus dic vt ibi plene not. Circa hoc tñ tenendũ eſt illꝺ quod cõcludit federicus de ſenis in concilio. cxj. Et an epiſcopus poſſit p̃uilegiare hoſpitale tpe ꝯſtructionis vt nõ poſſit ab eo vł ſucceſſoribus viſitari vide eundeʒ in cõcilio. cc. xlviij Et quid de domib⁹ leproſoruʒ vide per eundẽ in cõcilio. cxxx. Et adde ĩ ſimili quod firmat Pe. ꝺ anchorano ꝺ teſtatore in concilio. cxxviij. ꝛ qꝺ examinat Guił. de mõte lauduno ĩ glo. ſuper extrauaganti Suſcepti Johãnis. xxij ſuper ver. in totum. Jo. fran.

d ¶ Abbates. Jdem credo de prioribus etiam canonicorum regulariũ. ar. c. qꝺ dei timorem. de ſta. monacho. et aliorũ quorũcũq; viſitandoruʒ etiam mendicãtiũ: exceptis tñ fratribus minoribus de quib⁹ ĩ cle. exiui. ꝺ ꝟbo. ſig. Jo. fran.

e ¶ Si vero.

hic determinat
q̄ habetur l.c. fe=
licis.de cē.li.vj.
a ¶ Archipbr̄i
q̄d aūt de archi
preſbyteris rura
lib⁹ q̄ decani ali
q̄n nūcupantur
ſubdit lfa in ꝟ.
illud quoqȝ Jo=
han.fran.
b ¶ Ex priui=
legio. Sine priui
legio ꝟo nō poſ=
ſunt: alr̄ ꝯ facie
tes puniunt. vt
l.c.felicis.de cē=
ſi.lib.vj.
c ¶ Per alios.
Hec ꝯſtitutio ap
probat q̄d not.
Jo.an.l.c.felicis
de cēſi.in glo.ſu
ꝑ ver.officio.Et
adde ꝙ p̄lati ali
Prela= q̄n habēt officia
toꝝ vi= les.de offi.vica.
cē gerē ca.ij.⁊.iij. de ap
tes va= pel.romana. de
rijs cē= offi.ord.c.roma
ſentur na.d offi.dele.c.
noīb⁹. iiij.in ſi.lib.vj.⁊
c.inſinuāte.Qn̄
qȝ habētvicariū
i ſpūalib⁹.de tē
po.ordi.ca.iij.§.
j.li.vj. Qn̄qȝ ha
bent vicariū ge=
neralem.d.c.iij.
§.ep̄o autez.de
tēpo.ordi. et de
offi.vica.ca.ſi.d
ꝑben.c.ſtatutū.
lib.vj.Qn̄qȝ hn̄t
ſimpliciter vica
riū.c.ſtatutū.et
c. vt officiū. ⁊.c.
vt cōmiſſi.de he
reti.li. vj. Qn̄qȝ
tales vocant lo=
cū tenētes.xciij.
Uicari di.ca.ſi. Siue er
us pōt go quis vicari⁹
viſita= a ſede ap̄lica de
re ⁊ p= putetur.vt in.c.
curati= is cui.de elect.li
onē re= bro.vj. ſiue a ca
cipere. pitulo eccl̄e ca=
thedralis ep̄ali
ſede vacante.vt
in ca.pe.de ſup=
plē.negl.p̄la.li.
vj.vbi pōt ex cō
ſuetudine viſita
re ſalnis notat
in cle.j.de here=
ti.ſiue ab electa

giū.xij.vel pluriū pſonaꝝ vl=
tra.cc.⁊.lx.ab alijs ꝟo mona
ſterijs.eccleſijs ſeu prioratī=
bus minus collegiū habenti
bus: alijs q̄ȝ eccl̄ijs prioratī=
bus ⁊ locis vltra ducētoꝝ et
viginti. Ep̄i etiā a cathedra
lib⁹ eccl̄ijs vltra ducentoꝝ ⁊
viginti. A monaſterijs ꝟo et
alijs eccl̄ijs ⁊ prioratib⁹ ſecu
larib⁹ vel regularib⁹ habēti=
bus collegiū.xij.vel plurium
pſonaꝝ vltra.c.⁊.lxxx. ab ha
bētib⁹ ꝟo collegiū min⁹ et q̄=
buſlibet alijs eccl̄ijs ⁊ priora
tib⁹ atqȝ locis vltra.c.⁊.l.ab=
bates īſup a mōaſterijs prio
ratib⁹ ſeu eccl̄ijs hn̄tib⁹ col=
legiū.xij. vel pluriū pſonarū
vltra centuz. ab hn̄tibus ꝟo
min⁹ collegiū ac eccl̄ijs prio
ratib⁹ ⁊ alijs locis q̄buſlibet
vltra. lxxx. archidiaconi ꝟo
vltra.l. archipbr̄i etiā vltra
x.turon̄.argēti valorē recipe
nō p̄ſumāt. Si ꝟo ydē archi=
ep̄i/ep̄i ⁊ p̄lati ac pſone eccle
ſiaſtice ex priuilegio[b] ap̄lico
ꝑ alios[c] viſitare ⁊ ꝓcuratio=
nes recipe valeāt in pecunia
nūerata: dicti archiep̄i etiaz
ſi primates exiſtant ab hmōi
eccleſijs monaſterijs priora
tibus atqȝ locis vltra centū/
ep̄i vltra.lxxx.abbates[a] vltra
xl.archidiaconi vltra.xxx.tu
ronē. argēti valorē ꝓ ꝓcura
tione q̄libet vnius diei reci=
pere nō p̄ſumāt. ¶ In caſtel
le q̄qȝ regionis arroganie: et
portugalie r̄gnis ⁊ dn̄ijs ter
ris et ꝓuincijs reguȝ caſtelle
arrogonie ⁊ portugalie ⁊ pti
bus adiacentib⁹ etiā vicinis
eiſdē excepto ſardinie et cor=
ſice regno archiep̄i ep̄i ⁊ p̄la
ti ac pſone eccl̄iaſtice cuȝ (vt
p̄mittit) pſonaliter viſitabūt
Jidē archiep̄i a ſuis ⁊ ſuffra
ganeoꝝ ſuoꝝ eccleſijs cathe
dralibus ꝓ ꝓcuratione vni⁹
diei ſiue in victualibus ſiue a
valentibus in pecunia vltra

centū et.xl. a monaſterijs ve
ro ⁊ eccleſijs alijs ac priora=
tib⁹ ſecularibus vel regulari
bus habētibus collegiū. xij.
vel pluriū pſonaꝝ vltra cen=
tū ⁊ viginti. Ab habētib⁹ ꝟo
min⁹ collegium aliſqȝ eccl̄ijs
prioratibus atqȝ locis vltra
centū. Ep̄i etiā a cathedrali
bus eccl̄ijs vltra centū: a mo
naſterijs vero ⁊ prioratibus
ſecularibus vel regularibus
habētibus collegiuȝ. xij. vel
pluriū pſonarum vltra lxxx.
Ab hn̄tibus ꝟo minus colle
giū aliſqȝ eccl̄ijs prioratib⁹
⁊ locis vltra.lx. Abbates[c] etiā
a monaſterijs vel prioratib⁹
habētibus collegium.xij.vel
pluriū pſonaꝝ vltra q̄nqua=
ginta. Ab hn̄tibus min⁹ col=
legiū et quibuſlibet alijs ec=
cleſijs prioratibus ⁊ locis vl
tra.xl. archidiaconi vero vl=
tra vigintiq̄nqȝ.archipreſby
teri ꝟo vltra q̄nqȝ turonē. ar
genti valorē recipe nō atten
tent. Si ꝟo prime noīati ar=
chiep̄i/ep̄i ⁊ prelati et alie ꝑ=
ſone eccl̄iaſtice ex priuilegio
ap̄lico per alios viſitare ⁊ ꝓ=
curationes recipe poſſint in
pecunia numerata. Jidē ar=
chiep̄i ab eiſdeȝ ſuis et ſuffra
ganeoꝝ ſuoꝝ eccleſijs vltra
lxxx. A monaſterijs ꝟo et ec=
cleſijs alijs ac prioratib⁹ ſe=
cularibus vel regularib⁹ ha=
bētibus collegiū.xij.vel plu=
rium pſonaꝝ vltra.lx.ab ha=
bētibus ꝟo minus collegiuȝ
et quibuſlibet alijs eccleſijs
prioratib⁹ ſiue locis vltra.l.
Epiſcopi etiā ab eiſdē eccle=
ſijs monaſterijs prioratibus
ſiue locis vltra quadragita.
abbates vero ab eoꝝ mona=
ſterijs prioratibus eccleſijs.
ſiue locis vltra. xxx. Archi=
diaconi vero vltra. xx. turo=
nē.argenti valorem recipere
non attentent. ¶ In apulie
vero calabrie terre laboris

in abbatiſſam a
maiori pte capi
tuli idēnitatis⁹
d elec.li.vj. ſiue
ab alio p̄lato ele
cto ꝯcorditer in
caſu capituli ni
chil. de elec. cuȝ
viſitat poſſit re=
cipere ꝓcuratio
nem iuxta iſtaȝ
taxam.ar. nota
toꝝ in dicto.c.fe
licis.d cēſi.facit.
ca.ſi epiſcopus.
de offi.ordi. eo=
dē lib. Et ſi ſunt
plures: tūc ſolū
p̄ncipalis: ſȝ nō
foranei⁹ poterit
hoc gn̄aliter fa=
cere vt ꝓbat.cle
men.⁊ ſi p̄ncipa
lis.de reſcriptis
Quid ſi plures
eſſēt oīno eq̄les
officiales vel vi=
carij? dic vt ibi
notat. Quid de
foraneis l locis
ſuis? Dic atten
dēda illoꝝ man
data.adde tex.i
l.j.C.de offic.ei⁹
q̄ vices alterius
gerit. Jo. fran.
d ¶ Abbates. Abbas
De patre abba cluniacē.
te Cluniacēſiū ſubditos
quomodo tenea mediatos
tur viſitare ſub= ⁊ imme
ditos ſuos me diatos
diatos et imme viſitare
diatos: vide Ol poteſt.
dradum in con=
ſilio.clv.q̄d inci
pit. Prima que=
ſtio. Et adde ꝙ
quantum ad ab=
bates idē vide=
tur eſſe effectus
inquiſitiōis ge=
neralis ⁊ ſpecia
lis vt dicit idem
Oldra.in conſi=
lio.cccxvij. q̄d in=
cipit Licet q̄ſtio.
Jo.fran.
e ¶ Abbates.
Honeſte facerēt
abbates ⁊ alij re
ligioſi nō exige=
re pecuniā ſȝ cō=
formare ſe lau=
dabilib⁹ ꝯſuetu
dinib⁹ ⁊ ꝯſtōni=
b⁹ monaſterioꝝ.

et ꝯtentari comedere cũ alijs in refectorio: ꝛ dormire in dormitorio cõibus: vt meli⁹ valerẽt oculo intelligere quõ ſe habeant oia tam in eccleſia q̄ in mẽſa/ et tã de die q̄ de nocte: et ꝓpter bonum exemplum. ar.ei⁹ q̄d no.in cle.v.ad nr̄m.de cenſi.in ṽbo ſi voluerunt.et in ca.magne.de voto.q: q̄d agit̄ a prelatiſ/ cito a ſubditis trahit̄ in exẽpluz vt ibi et i.c. p̄cipue.xj. q.iij.aĩs tot mortib⁹ digni ſunt/ quot pernicioſa exẽpla ꝛc. vt ibi ꝛ hoc ſatis dicit §.nr̄e tñ intẽtionis.l.ver.nec vltra.ꝛ.ṽ. ceterũ. Tenent̄ eñ viſitatores nõ min⁹ exẽplo q̄ verbo edificare et plãtare.c. qm̄.ꝛ ca. iter cetera.de offi.ordi.facit.ca. romana.l ſi.de cẽſi.li.vj.vbi vide no.p Jo.an.i nouel.ꝛ in ca.in ſingulis.de ſtã. mona. In hmõi nãq; actibus regularib⁹ nõ ſũt ſubtilitates ſieq; glo.exq̄rende nec appellationes admittẽde: ſed ſimplicit̄ oia ſunt expediẽda c.ad nr̄am.rephẽſibilis.ꝛ cum ſpãlis.de ap. Nõ eſt tñ omittẽdũ q ſi p̄lat⁹ religioſus in mortali ꝯſtitut⁹ notori⁹ vel infamat⁹ ſit incorrigibilis/ꝛ propterea a ſubditiſ appellat̄ debet appellationi deferri: als p tanto exceſſu ſatiſfacere ꝯpelletur.de appel.de priore.q: ad talez nõ ꝑtinet iudicialis correctio.iij.q.vij.iudicet. Miſericorditer etiã et nõ paſſim ſunt corrigendi monachi ꝛ nõ more latronũ in grauem carcerẽ detrudendi. de ſta.mona.c.ea q̄.ꝛ nõ debent eſſe p̄lati nimis graues in corrigẽdo als de ꝯſilio ꝯuent⁹.i. capl'i eſt correctio tẽperanda.di.c. rep̄hẽſibilis.in ſi.de his q̄ fi.a p̄la.nouit.ꝛ c.ea noſcit̄.ꝛ ideo dicit text⁹ in dic.c.romana.in fi.conſuetudines rationabiles ꝛ approbatas ſm hoſtien.ꝛ Jo.an.ibidem in nouella. Jo. Fran.

Prelatoꝝ geſta ſũt ſubditorum exẽpla.

Monachi ſũt miſericordit̄ corrigendi.

a ¶ Sicilie. Nota q hmõi inſule ſunt pars prouincie cui adherent.l.inſule.ff.de iudi. cũ ibi nota. facit ff.de ṽbo.ſig.l.notionẽ.§.j.faciunt no.in ca.qm̄ a nobis.de deci. Ex quo ſequit̄ q q̄ in ſicilia vel corſica eſt aut ſardinia dz r̄ndere in italia. vt no.in di.l.inſule p bal.ff.ad municipa.l.q̄ ex vico. Idẽ dico de eo qui eſt in inſula maioricaꝝ vt teneat̄ reſpondere regno nauarre vt p3. ſ.§. ſtatuimus. vbi dicit̄ illi adiacere ꝛc.

ſicilie[a]: lõbardie: tuſcie: ſardinie: corſice: ꝛ ceteris alijs italie partib⁹/ necnõ ſclauonie. achaie. cypri: ꝛ ceterꝭ regnis inſuliſq; ꝛ alijs ꝓuincijs ꝛ ptībus oib⁹ vltramarinis ꝛ etiã trãſmarinis. pr̄iarche archiepi/ epi ac prelati alij ꝛ pſone eccliaſtice ꝯſiſtentes cũ (vt p̄mittit̄) pſonaliter viſitabunt. Jidẽ pr̄iarche et archiepi a ſuis vel ſuffraganeorũ ſuorũ eccl̄ijs cathedralib⁹ pro ꝓcuratiõe vni⁹ diei ſiue in victualib⁹ ſiue a volẽtib⁹ i pecunia vltra.xl. a monaſterijs ṽo et eccl̄ijs alijs ac prioratib⁹ ſecularib⁹ vel regularib⁹ hñtibus collegiũ.xij. vl' pluriũ pſonarũ vltra q̄nq̄gita. ab habẽtib⁹ ṽo min⁹ collegiũ et q̄buſlibet alijs eccleſijs prioratibus atq; locis vltra.xl. Epī etiã a cathedralibus eccl̄ijs vltra q̄nq̄gita. a monaſterijs ṽo alijs eccl̄ijs et prioratib⁹ ſecularib⁹ vel regularib⁹ habentib⁹ collegiũ.xij. vel pluriũ pſonaꝝ vltra.xl. ab hñtib⁹ ṽo min⁹ collegiũ ꝛ eccl̄ijs alijs ſeu prioratib⁹ vel locis quibuſlibet vltra.xxx. Abbates[b] ṽo a ſuis mõaſterijs vel prioratibus ſiue collegiũ vel maius hñtibus vltra.xx. Ab hñtib⁹ ṽo min⁹ collegiũ ꝛ q̄buſlibet alijs eccl̄ijs prioratibus atq; locis vltra.xvj. archidiaconi vltra decẽ turo. argẽti valorẽ nõ audeãt recipere q̄quo mõ. Si ṽo prelati pr̄iarche[c] archiepi epi ꝛ pſone eccleſiaſtice ꝓme noiati ex priuilegio apl̄ico p alios viſitare: ꝛ ꝓcurationes recipere valeãt i pecunia nũerata: dicti patriarche ſeu archiepi ab eiſdẽ ſuis vel ſuffraganeoꝝ ſuoꝝ eccl̄ijs cathedralibus vltra.xl. a monaſterijs quoq; ꝛ eccleſijs alijs ac prioratib⁹ ſecularib⁹ vel regularib⁹ hñtibus collegiũ.xij. vel pluriũ pſonaꝝ vltra.xxx. ab hñtib⁹ ṽo min⁹ collegiũ ꝛ eccleſijs alijs prioratibus ſiue locis ꝛ ſubditis q̄buſcũq; vltra.xxviij. Epi q̄q; a ſuis cathedralib⁹ et q̄buſlibet alijs eccleſijs monaſterijs prioratibus atq; locis vltra vigiti. Abbates etiã vltra.x. necnõ archidiaconi vltra.v. turoñ. argenti valorẽ recipe nõ preſumãt. Ita q; et p̄ſe ſeu ſumptus vniuerſi ſeu taxatio pecuniaria hmõi ꝓcurationis toti⁹ diei[d] videlz i pecunia vl' victualib⁹ ꝛ neceſſarijs alijs predictã ſummã vel valorem aliquaten⁹ non excedat: nec vltra dictas ſũmas vel taxationes ſeu valores earũ pretextu cuiuſuis cõſuetudinis vel alias vel ab ipſis prelatis vel familiarib⁹ earũdem quicq; exigere vel recipere liceat etiã a volentib⁹ quando

b ¶ Abbates. de abbatiſſa vero dicit archi.q etiã pro viſitandis monaſterijs ſibi ſubiectis ei non licet egredi monaſteriũ per tex.in.c.j.de ſtatu reg.li.vj.ibi quacũq; rõne.ſz debet p aliũ viſitatione face.circa q̄d vide no.in cle.j.in p̄n.co.titu.in glo.iſtoꝝ. mouet etiã Archidia.q: q̄d generalr̄ ſcriptuz eſt gn̄alr̄ eſt accipiendũ.c.ij.de ꝯiu.lepro. Itez fortificatur prohibitio l eoꝝ ibi duo caſus excipiunt̄. in alijs q̄ ſtet valida.ṽ de ci. ad audiẽtiã. xxxj.diſtin.olim xxxj.q.j.quõ.ꝛc. viij.diſtin.ſi cõſuetudinem. Et licet tex.ille non videat̄ loqui de abbatiſſa: nihilomin⁹ appellatio monachoꝝ icludit abbates vbi ṽ ſalute anime agit̄.ca.ſi.ṽ ſymo. Itẽ ibi in §. verũ exp̄mit de abbatiſſa. et hec opinio multum ſapit honeſtatẽ de quo p Jo.an.in di.c.j.de ſta. regu.in.vj. ꝛ dixi in tractatu viſitationum.q.ij.

Abbatiſſe monaſteriũ egredi non debent.

Monachoꝝ appellatione icludũtur abbates.

c ¶ Patriarche. Nota patriarche.ꝛ ſicut.c. exigit. extendit.c.romana.de cenſi.ita fortius vna clauſula debet extendere aliam.arg.in.l.doli clauſula.de ṽb. oblig.ꝛ.c.ij.requiris.ṽ appel.ꝛ.l.iij.ff. vi bono.rapt. Johan.fran.

d ¶ Dici. hoc intelligo niſi qñ ex cauſa opoeteret viſitantem ibi ſtare p plures dies de cauſis neceſſarijs ꝛ culpa viſitandoꝝ: vt habet̄ in.c.cõquerente.de offi.

ordi. tunc enim ſibi debent imputare viſitandi: q2 ne ceſſitas legem non habet. de quo plene dixi in tracta tu viſitationum.q.iiij.prime partis. Jo.fran.

a ¶ Nominantur. vt nota. in dicto.c.cum aplis.ſu per ver.decani. Jo.fran.

tes.de pſcrip.ꝛ in.c.ꝑterea.de iurepa.ꝛ in.c.procura tiones.de cenſi.ꝛ in olb9 alijs ſimilibus ꝓcurationib9

e ¶ Euectionū. ꝛ an numer9 ꝑſonarū ꝛ euectionum debeat al's eſſe eq̄lis vide plene ꝑ hoc.in.c.cū ad quo rūdam.de exceſſi.ꝑla.ꝛ dixi.ſ.q.ꝑxi.circa princi.

ex cōuētione vel conſuetudie min9 ſoluere ꝯſueuerint ꝙ ꝓ pter predicta nō plus ſoluāt Jllud q̄ꝗ qḋ de archidiaco= nis ſuperius diximus ordinā dum locum habere volumus etiam in decanis prepoſitis aliiſq̄ȝ perſonis eccleſiaſticis ſuperi9 nō expreſſis: quib9 vi ſitationis officiū et ꝓcuratio nis exceptio ex ꝑuilegio ſe= dis apl'ice vel de iure ſeu con ſuetudine cōpetere dinoſcun tur. Decanis ruralib9 dūta= xat exceptꝭ q̄ i aliq̄b9 religio= nib9 archipbr̄i nomiant^a: cir ca q̄s in receptiōe hmōi ꝓcu rationis id qḋ ſupra ſtatutū eſt de alijs archipbr̄is volu= mus obſeruari. ¶ Nře tñ in= tētionis exiſtit ꝙ ſi ex cōuen= tione vel ꝯſuetudine tā eccle ſie cathedrales q̄ȝ collegiate ꝛ alie q̄libet ſeculares ac etiā monaſteria prioratus conuē tuales ꝛ loca alia queuis ec= cleſiaſtica earumq̄ȝ capitula collegia ſeu conuentus recto res etiam ꝛ perſone prelatis quibuſuis ſuis viſitantibus (vt prefertur) minus debeāt vel ꝯſueuerint^b q̄ȝ per nos ſu perius eſt ſtatutū: abſoluen= dum vltra conuētionem vel cōſuetudinē hmōi nullaten9 aſtringanṫ: ſed ſuper his cir= ca eos conſuetudo ꝛ cōuētio hmōi obſeruenṫ. Hmōi etiā moderationes et taxationes ad p̄latos quoſlibet qui pre= textu cuiuſuis cōſuetudinis i monaſterijs ſiue locis alijs eccleſiaſticis gratis recipian tur ad pabulū charitatis^c ex tēdimus ꝛ etiā prorogam9^d prouiſo nichilomin9 ꝙ in lo= cis q̄buſlibet ſm ꝙ maior vel minor rerum copia fuerit in eiſdē: necnon iuxta maiorē vl' minorē ꝑſonarū ꝛ euectio num^e numerum hmōi viſitā= tiū expēſarū maiorū vel mio rū debita moderatio tenea= tur: ita tñ ꝙ maiores expenſe nō excedāt ſummā ſuperius limitatā. ¶ Inſuꝑ predictis omnibus/ archiepis/ prima= tib9/ epis ꝛ alijs ſuperius no minatis viſitātibus ne vltra conuentionem vel conſuetu= dinem huiuſmodi circa per= ſonas et loca vbi fuerint nec vltra moderationes et taxa= tiones predictas quicq̄ȝ pre= ſumant recipere diſtrictius nihilominus inhibemus vo= lētes etiā ꝯſtitutionē p̄ſētem pene^f adiectiōe iuuari. Sta= tuim9 ꝙ ſi dicti viſitātes ꝑ ſe vel (ſi ex ꝑuilegio eis cōpe= tat) ꝑ alios viſitationis offi= ciū exercuerint: ꝛ ꝓcuratio=

b ¶ Cōſueue= rint. hoc dico ꝓ pter ea q̄ habēṫ in ca.cū ex officij de p̄ſcrip.ꝛ no. i cle.ad noſtrum. circa p̄nci.de cē. adde qḋ habeṫ per Joh.and.in addi. Spe.i ti.d' cēſi.i ſ. ꝛ in mer cu.ſuper regula plus ſemper. de reg.iur.lib.vj.ꝛ in.c.ſi.eo.ti.ꝛ ll. ꝛ ꝑ Lapū alle= gatione.xxx.

c ¶ Charitatiſ Hoc dicit ꝓpter ea que habetur in cle. ad noſtrū circa ſi.de cēſi.ꝛ in.d.c.cū apoſto lus ad finem.

d ¶ Proroga= m9. Patet ergo hic ꝛ.ſ.ver.pre= miſſis. ꝙ hec cō ſtitutio ꝯuis pe nalis extēditur ad caſ9 ſimiles ex identitate ra tionis. quaſi tūc nō dicaṫ extēſio quia quod ē ex ratione eſt et ex mēte: vt no.in.c ſi poſtq̄ȝ.de elec. lib.vj.in.c. ſciāt cūcti. preſertim vbi ē oino eadē ratio. no.d' tem= po.ordi.ca.j.eo. lib.ꝛ no. Archi. de peni.diſtin.j. c.vulgaris.i ſ. pene.al's ſec9 vt no.butri.i cle.j. de reſcrip. facit decis. cclxvij. qḋ no. Jo.an.i nouella d' reg.iur.odia.ad ſi.ꝛ in cle.j.de ꝯſang.ꝛ affi.ꝛ i cle. au ditor.de reſcrip.ꝛ in cle.j.de fo.compe.et per Bar. in l.furti ſ.ſi.ff.de his q̄ no.infa.ꝛ butri.de preben.in.c dilect9.facit.l.vt tm̄ ſ.j.ff.d' ſer.corrup.ꝛ qḋ habetur in.l.j.ff.de leg.j.ꝛ in.l.maximū viciū.C.de li.ꝛ poſthu. ꝛ.l.ſi q̄s ſeruo.C.d' fur.ꝛ butri.in cle.j.de offi.vica.ꝛ l auē.quas actiones.C.de ſacroſan.ec.ꝛ in.l.ij.C.d' pa tri.q̄ ſi.diſtra.ꝛ ꝑ moder.in.l.ſi vero ſ.d' viro.ff.ſolu. ma.vide Jo.de milis i reꝑtorio.in v̄bo lex.ſiue ꝯſtitu tio.ꝛc.habebit locū eī in ſpeciali viſitatione de qua in ca.excōicam9.in ſ.adijcim9.de hereti.et in ea de q̄ in.c.eleutheri9.xviij.q.ij.ꝛ in ea de qua i ca. ſeruitiū. ea.cauſa et queſtione. de quibus not.in ca.accedēu=

f ¶ Pene. Ut quos dei timor. ꝛc.de vi.ꝛ hone. cleri.vt clericoꝝ lxxxij.diſtin.plu rimos.et ca.feli cia ſ. premiſſis de penis.lib.vj. q2 non ſemꝑ ola deducūtur in iu diciū. et ideo ſo la ꝓhibitio quā doq̄ȝ parū profi. cit.ꝛ inter leges illa diciṫ iperfe= cta in qua nulla pena dūantib9 ſanciṫ vt refert diceṫ macrobiū Johan.an.in di cto cap. exigit d' cēſi. Et nota hic imponi penā pe cuniariā ꝓ deli= cto. q2 nō applī= caṫ viſitāti neq̄ȝ ꝑti: ſȝ ecclie. ſic ꝛ quando eſſet ap plicāda paupe= ribus. vt l.c. ad liberandam. de inde.et ca. quia plerīq̄ȝ. de imu. eccleſiarū etiā vſq̄ȝ ad quadru plum.xviij.diſt. quoniam quidē j.qḋ.vij.ſācim9. xxiij.qḋ.j.milita re. Si autē ap= plicareṫ viſitan= ti procederet de radice auaricie et cupiditate: et ideo imponi nō poſſet niſi in ca= ſibus a iure ex= preſſis.c.licet.d' penis.xvj.q.vj.cognouim9.ꝛ.c.de lapſis. cum cōcor xv.q.ij.cū deuotiſſimam.ꝛ de rap. in archiepiſcopa tu.quia nec conuentionalis in foro eccleſiaſtico exi= gi debet: al's modeſtie pontificalis obliuiſceretur: q̄ inhoneſtis queſtibus anhelando deſideraret cū alte na iactura ditari.ca.ſuam.ꝛ.c.cōſtitutus.de penis. niſi pro menſura intereſſe.capitu. dilecti.de arbi. Eſt enim nature congruū eas tantum penas exigi, que cum competenti proferuntur moderatione vel a le= gibus certo fine concluſe ſtatuuntur.l.j. C.de ſenten. que pro eo quod intereſt profe.hoc tenent Cardina. et Butri.poſt Hoſtien.in dicto.c.dilecti.ſed abbas cō tra: et male ſaltem in foro ſpirituali et eccleſiaſtico. Joh.fran..

Conſtitutio ē pēalis qñq̄ ā pliaṫ ex idētitate rōis.

Lex q̄ deuiantes non punit ē imperfecta

Pena pecūiaria q̄n q̄ȝ iponitur ꝓ delicto.

In ſtudijs autẽ gñalibꝰ[a] vbi ſmones ad clerũ ex more fieri ſolẽt: diebꝰ illis qbꝰ ꝑdicari ſolẽniter cõſueuit ad funera etiã mortuorũ: et in feſtis ſpãlibꝰ ſiue peculiaribꝰ eorũ dẽ fratrũ pñt ijdẽ fr̃es ⁊ liceat eis libe ꝑdicare: niſi forte illa hora qua ſolet ad clerũ in ꝑdictis locis dei ṽbũ ꝓponi eṗs vel ꝑlatꝰ ſuꝑior[b] clerũ ad ſe gñalr̃ ꝯuocaret: aut ex aliqua rõne vl' cã vrgente clerũ ipẽ duceret ꝯgregãdũ. ⸿ In eccl'ijs[c] aũt ꝑrochialibꝰ fr̃es illi nullatenꝰ audeãt vl' debeant ꝑdicare vel ꝓponẽ ṽbũ dei: niſi fr̃es ꝑdicti a ꝑrochialibꝰ ſacerdotibꝰ inuitati fuerint vel vocati: ⁊ de ipoꝝ bñplacito ⁊ aſſenſu ſeu petita licentia fuerit et obtenta: niſi eṗs vel ꝑlatus ſuperior[d] per eoſdẽ fr̃es ꝑdicari mãdaret. ⸿ Statuimus[e] etiã ⁊ ordinamus auctoritate ꝑdicta vt in ſingulis ciuitatibꝰ et dioceſibus in qbꝰ loca fratrũ ipſorũ ꝯſiſtere dinoſcãt vel in ciuitatibꝰ ⁊ dio. locis ipis vicinis in quibꝰ loca hmõi nõ habẽtur magr̃i priores prouinciales ꝑdicatoꝝ: aut eorũ vicarij[f] et gñales ⁊ ꝓuinciales miniſtri ⁊ cuſtodes minorũ ordinũ ꝑdictoꝝ ad pñtiam prelatoꝝ[g] eorundẽ locoꝝ ſe cõferãt per ſe vel ꝑ fr̃es qs ad hoc idoneos fore putauerint humiliter petituri: vt fratres q̃ ad hoc electi fuerint[h] in eoꝝ ciuitatibus et dioce. ꝯfeſſiões ſubditoꝝ ſuorũ cõfiteri ſibi volentium audire libere valeant ⁊ hmõi ꝯfitẽtibus ꝓut ſecũdũ deũ expedire cognouerit penitentias imponere ſalutares: atq; eiſdem abſolutionis beneficium impẽdere[i] de licẽtia/gratia/⁊ beneplacito eorundẽ. Ac[k] deinde ꝑfati magiſtri priores prouinciales ⁊ miniſtri ordinũ ꝑdictorũ eligere ſtudeãt ꝑſonas[l] ſufficiẽtes: idoneas vita ꝓbatas diſcretas/modeſtas atq; peritas ad tã ſalubre miniſteriũ ⁊ offm̃ exequendũ[m]: quas ſic ab ipſis electas repreſentent vel faciãt pñtari ꝑlatis vt de eorũ lĩnia gr̃a ⁊ bñplacito in ciuitatibus ⁊ dioceſibus eorũdem hmõi ꝑſone ſic electe cõfeſſiones ꝯfiteri ſibi volentiũ audiant[n] imponãt penitẽtias ſalutares: ⁊ bñficium ab

ordinarij per ſe nequeunt per alios expediant. extra. de offi. ordi. inter. extra. vj. li. de offi. ordi. ſi epiſcopꝰ.

a ⸿ Gñalibus. Non ergo in villis ſeu caſtris. extra de cle. nõ reſi. tue. Et loca in qbꝰ iura docent debẽt eẽ ſtudia legitima. ff. i. ꝓhemio §. illiõ no. Et legitimũ eſt qð iure ꝯceſſum et approbatum eſt. ff. ð. ṽb. ſig. l. lege obuenire vel antiqua conſuetudine: cuiꝰ memoria nõ extitit. hec ei eq̃pollẽt. extra de ṽb. ſig. ſuꝑ quibuſdã. ff. de aqua q̃ti. ⁊ eſti. l. hꝰ iure §. ductus aque.

b ⸿ Suꝑior. Nõ itelligit hic tm̃ ſuꝑior eṗs ſʒ ſuꝑior ꝑlatꝰ reſpectu cleri/ vel ex cõſuetudine/ vel priuilegio.

c ⸿ In eccl'ijs ſ. eo §. diligẽti. ⁊ ṽ. ſtudijs. vbi ſunt fratribusq̃ dã loca ꝑmiſſa cũ certis modificatiõibꝰ ad ꝑdicandũ. Si ipſis loca parrochialia cũ certa moderatiõe ſunt interdicta: vt hic. Et cũ officiũ ꝑdicandi iure cõi eis nõ ꝯpetat: ſʒ ꝑlatis ⁊ curatis extra de offi. or. iter. ⁊ i eo §. huius q̃ʒ. oẽm locũ eis reputo interdictũ q̃ hic nõ reperit̃ permiſſus Sed q̃ro an poſſint i cimiterijs vel capellis vicinis. dic q̃ non. extra. vj. lib. de ſen. excõ. ſi ciuitas.

d ⸿ Superior. expone. vt. ſ. ṽ. pxi.

e ⸿ Statuimꝰ. Scðs articulꝰ in quo ſic ꝓcedit. nã primo ꝑmittit duo q̃ incumbunt fratribus anteq̃ʒ audiãt cõfeſſiones vt licẽtiã audiẽdi ꝯfeſſiones petere. ⁊ poſt cõceſſam licẽtiã fratres eligere. ſ. eo. ṽ. ac deinde. Tertio ⁊ q̃rto ṽ. extra. et ṽ. numerus. ponit duas modificationes circa predicta. Quinto decidit q̃d ſit agendũ cũ eſt obtenta licentia ⁊ fratres electi ſunt et eoꝝ perſone acceptate. vt. ſ. ṽ. ⁊ ſi ijdẽ. Sexto quid ſit agendũ qñ ꝑſone nõ ſunt acceptate. ſ. verſi. q̃ ſi forte. Septimo ver. ſi vero in caſu recuſationis ꝑlatoꝝ dat fratribus licentiam gratioſam. Octauo ver. ꝑ huius autem. dictam licentiam moderatur.

f ⸿ Vicarij. Pro parte ꝑdicatorũ ſunt tres gradꝰ ſi cut ꝓ parte minorũ. Sequitur ſtatim de tribus gradibꝰ. Et fuit hoc factũ vt paritas in dictis ordinibus ſeruaretur. in ſequenti tñ. ṽ. nõ ponunt̃ niſi duo gradus. nec mirũ. q: grauius eſt eligere fratres ad miniſteriũ audiendi ꝯfeſſiones q̃ʒ ad licentiã in genere petendã: ex qua cõſequẽter peti debet ſequẽs gradus. ſ. verſi. pxi. Et hic appellantur vicarij illi qui ſunt in certis ꝓuincijs ſeu regnis vbi ñ ſunt ꝓuinciales priores ſed ꝓuinciales conſtituerũt vicarios: vt prouincialis anglie fecit vicarium in ſcotia vbi nõ ẽ ꝓuincialis

g ⸿ Prelatoꝝ iure cõi vt epi. vel ꝯſuetudine ſeu priuilegio. hec eñi dãt ꝑlationẽ arg. extra ð ꝯſan. ⁊ affi. c. j

h ⸿ Fuerint. Poſt lĩaʒ datã ſ. e. ṽ. ac deinde

i ⸿ Impendere. Ab illis ſolũ a quibꝰ pñt abſoluere curati. ſ. eo. ṽ. ꝑ huius. ⁊ extra. vj. li. ð penit. ⁊ re. ſi eṗs.

k ⸿ Ac deinde Et ſic no. gradũ nõ cõcurſum inter hũc. ṽ. ⁊ ꝑcedentem §. Et dicũt quidã deinde. i. obtẽta licẽtia ꝑmiſſa fiat electio vt ſequit̃ Tu dic. deinde. i. poſt licẽtiã ꝑmiſſam petitam dũtaxat. nã petit põt ⁊ ꝯſiliũ et licentia: ⁊ nõ obtineri. extra de arbi. cũ olim. extra de regula. licet. Et hic habet̃ ex cõſequentibꝰ in q̃bus papa ꝓuidet nedũ in caſu obtẽte licentie ſed etiã in alio in quo oportet q̃ fiat electio. Et ſi oporteret licẽtiã hoc caſu obtinere. tã eſſet in ꝑtãte ꝑlatorũ iſtos ordines impedire qð papa nõ intendit: vt. ſ. ſequitur. Aliq̃ñ tñ non ſufficit licentiã petere. extra. de pe. ⁊ re. omnis. extra. vj. lib. de elec. ſi religioſus. no.

l ⸿ Perſonas. Sʒ quales? dic ex qualitatibꝰ ſequẽtibus in textu fulgẽtes. nec mirũ q: iſti falcẽ ſuam in meſſem alienã mittere ſatagũt. ⁊ ideo ſi tales nõ ſunt quales hic depingunt̃ ſunt in culpa. ff. loca. ſi q̃s domum §. ſi quis vitulos. etenim iſti fratres de gratia prelatorũ vel ſedis aplice in narratis hic ſe immiſcẽt vt hoc ver. ⁊. ſ. eo. ver. ſi vero ijdem.

m ⸿ Exeq̃ndũ. qð eſt ars artiũ ex̃ de eta. ⁊ q̃li. cũ ſit

n ⸿ Audiant. ⁊ illam ſolum de quibus eſt dictũ. ſ. eo. ſuper verbo impendere.

ſolutiõis impendāt[a] ꝓut ſuperius eſt expꝛeſſuꝫ extra ciuitates ⁊ dioceſes in quib⁹ fuerint deputate: ꝑ quas eas volum⁹ ⁊ nõ ꝑ ꝓuincias[b] deputari confeſſiones nullaten⁹ auditure. Numerus aūt perſonaꝝ aſſumēdarū ad hmōi officiū exercēdū eſſe dꝫ ꝓut vniuerſitas cleri et populi ac multitudo vel paucitas exigit[c] eorūdē. ⁊ ſi iidē p̄lati petitā licentiā cōfeſſionū hmōi audiēdarū cōceſſerint: illā p̄fati magri miniſtri ⁊ alij cū gratiarum[d] recipiāt actione: dicteq̧ ꝑſone ſic electe ꝯmiſſuꝫ ſibi officiū exequant̄ ꝙ ſi forte iā dicti p̄lati quēcūq̧[e] ex dictis fratrib⁹ preſentatis eiſdē ad hmōi officiū nollēt[f] habere vel non ducerēt admittēdū eo amoto vel ſubtracto loco ipſius ſimiliter[g] eiſdē preſentādus p̄latis poſſit et debeat alius ſurrogari[h]

¶ Si v͛o iidem prelati prefatis fratribus ad cōfeſſiones (vt premittitur) audiēdas electis huiuſmodi exhibere licētiam recuſarint[i]: nos exnunc ipſis vt cōfeſſiones ſibi confiteri volentium libere liciteq̧ audire valeant: ⁊ eiſdem penitentias imponere ſalutares atq̧ eiſdem beneficium abſolutionis impartiri gratioſe[k]

a ¶ Impendāt. Si hec tria faciūt: ergo habēt curā animaꝝ ⁊ curati eccleſiarū habēt in toto in ſuis territorijs ergo iſti ſaltē in tāto. Sed dices habēt ex cōceſſione prelatorū gratioſa vel pape. ſ. e. v͛ſi. numerus. ⁊ ver. ſi v͛o. ⁊ ſic ſunt delegati q̄ nichil propriū habēt ſed alienā iuriſditionē exequunt̄. ff. de offic. eius cui mā. eſt iuriſ. l. j. §. q̄ mandatam. Sol. delegatus reſpectu delegātis alienā iuriſdictionē exequit̄ delegat⁹ ipſe tñ hꝫ iuriſditionēꝫ et honorē quem exercet nōie ſuo vel dicti fratres vident̄ ordiarij ꝑ hanc ꝯſtōnem eis iuriſditionē tribuētē. nā hec ordinatio eſt ſtatutū et conceſſio gn̄alis ꝑ hūc canonem. ſ. e. in fi. Et hec ordiatio eſt potiꝰ vicaria q̄ eſt ad vniuerſitatē territorij. ſ. eo. ver. numerus. ⁊ tales vidētur ordinarij. not. vj. lib. de ap. romana. ⁊. ff. de verb. ſig. pupillus §. territoriū. Tu ergo frater ſi curā habes vide ſi hoc eſt aduerſum cōſtitutioni. c. t̄. vj. lib. de verb. ſig. exiit. Tu dic lꝫ fratribus ſit ꝯceſſum ꝙ faciāt tria que ad curatores de iure pertinent: non tñ ꝓpter hec ſunt dicēdi habere curā animaꝝ. nec principalē: q2 nō ſunt prelati. nec delegatā/ q2 talia facere nō ſic eis cōmittit̄ ꝙ ad eoꝝ executionē obligent̄. ſed in arbitrio ⁊ libera volūtate eorū remanet ꝙ talia exequant̄ ſicut eis placuerit ⁊ viſum fuerit expedire. Fideles etiam nō ſunt fratribus obligati nec q̄tum ad premiſſa ad fratres recurrere ſunt aſtricti. Et ideo licet hec conſtitutio ſit ſtatutū ⁊ cōceſſio gn̄alis/ ⁊ iperpetuū duratura q̄tum ad premiſſa que fratribus ſunt conceſſa: nō tamen fratres ꝓpter hoc curāti aut ordinarij debent dici. Si aūt aliqui fratres minus prudēter ꝓpter premiſſa modo predicto eis conceſſa ſibi attribuere preſumpſerint/ ꝙ curā habeāt animarum: vide an ſi hoc ſit contrarium dicte conſtitutioni exiit.

b ¶ Prouincias. Quid importat ꝓuincia ciuitas ⁊ dioceſis habetur. extra. vj. lib. de cēſi. romana. j. reſp. extra. vj. lib. de preben. q̄uis. j. in fi.

c ¶ Exigit. Et ſic nota numerū preſidētiū cōſiderari ꝓut ſubditorū neceſſitas expoſcit. aut̄. vt deter. ſit nu. cleri. circa prin. col. j. extra de vi. ⁊ hone. cleri. q̄m. ⁊ extra de inſti. c. j. c. t̄. vj. lib. de ſta. regu. c. vno §. ſane. Sed quid ſi ep̄s dicat pauciores ſufficiunt: et fratres contradicūt. quidā recipiūtur ꝑ ep̄m illi de quib⁹ ſibi videbit̄. ⁊ ſi fratres volunt de alijs contēdant. arg. ff. de aqua quoti. ⁊ eſti. l. j. §. trebati⁹. Sed ille §. loquit̄ vbi taxatio erat facta tūc in eo q̄d excedebat poterat ꝓhiberi. exemplum extra de cēſi. cum apoſtolus. vnde dic recurrendum ad arbitrium boni viri. l. iudicis qui debet eſſe extremus inter extrema. arg. ff. de pigno. actio. ſi ſeruus. in fine. C. de iudeis. nullus. ff. de verbo. obli. cōtinuus §. cum ita. extra de offi. delega. de cauſis. ff. de teſti. queſitū. Et forſan caute faceret epiſcopus ſi in exordio cum licentiam concedit taxaret numerū: etenim multa fieri poſſunt ab initio que locum non habent ex poſtfacto. ff. de pact. in traditionibus. C. de dona. que ſub mo. l. j. ⁊. l. perfecta.

d ¶ Gratiarū. cū nichil cōmuni iure ſibi valeant vendicare et ob hoc fratrū poteſtas in expreſſis hac ordinatione eſt menſuranda non vltra laxanda. extra de priuileg. porro.

e ¶ Quēcūq̧. Et ſic non poſſunt plures refutari. dic cōtra q2 hoc verbum quēcūq̧ eſt iuris q̄d equipollet vniuerſali. et extendi debet in edictis pretorū. ff. vi bo. rap. l. ij. §. holes. ff. de neg. geſt. l. j. §. j. ⁊. ij. ff. de conſti. pecu. l. j. §. j. al's fieri poſſet fraus huic cōſtitutioni que requirit multa in fratribus aſſumendis. ſ. eo. ver. ac deinde.

f ¶ Nollent. Hoc verbū ⁊ ſequens reſpicit ſolum factum ⁊ ſic fuit dictū in concedendo hoc ius deferendo prelatis. ita ꝙ hic non verſetur cauſe cognitio. Aliud em̄ eſt arbitriū q̄d refertur ad arbitriū boni viri ⁊ eſt premiſſum. Aliud voluntas que refertur ad propriū motum. ff. de heredi. inſtitu. ſi quis ſemproniū. ff. de lega. ij. l. j. ff. ad trebel. q2 poterat. Volūtas enim que eſt domina in regno anime cogi non poteſt.

g ¶ Similiter. vt. ſ. ver. ac deinde.

h ¶ Surrogari. Sed nunquid hec ſurrogatio fieri poterit pluries? Videtur ꝙ nō q2 ſemel ſufficit. ar. ff. de ar. ſi duo §. ſemel. ⁊. de aqua plu. arcen. in diem. ff. de bo. auc. iudi. poſ. l. fi. §. fi. ff. de lega. iij. fideicōmiſſa §. ſi quis decē. Sol. dicta iura loquūtur vbi res effectum habuit ⁊ ideo eſt iterandū. Sed quotiēs? dic trinam requiſitionem ad minus neceſſariā. Et ſimilis queſtio no. extra de offi. deleg. cū cauſa. Et diſtingue circa hoc. Aut recuſatur ſubrogatus a prelato ex cauſa vt pote quia non habet qualitates expreſſas. ſ. eo. ver. ac deinde. ⁊ tunc fratres ſibi imputent qui malū elegerūt mala em̄ electio eſt in culpa. ff. de nego. geſt. nam ⁊ ſeruus. in fi. inſti. de ſocie. in fi. extra. vj. lib. de elect. ſi cōpromiſſarius §. j. Aut ſine cauſa et tūc ſuccedit papalis licētia ſeu gratia. ſ. verſi. proxi. In dubijs dic vt nota. ſ. in verbo exigit.

i ¶ Recuſarint. Quid ſi neglexerint? Dic idē ſi tertio requiſiti nō fecerint. no. in ſimili dicto. c. cum cā. et nota diligenter tres gradus poſitos in toto iſto §. ſ. eo. ſtatuimus. Unde gradibus precedētibus. diligenter non ſeruatis/ fratres non habent poteſtatē infra ſcriptam. nā primo gradu non expleto nō eſt locus ſecundo. arg. ff. de acqui. here. l. iij. ⁊. l. q̄ diu.

k ¶ Gratioſe. Que eſt arcte interpretāda quaten⁹ ius tertij tangit. ff. ne quid in loco pub'. l. ij. §. merito.

et.§. ſi quis a principe. Alij dicunt large in odiū prelati recuſantis ⁊ in fauorem animarum: hec tamē interpretatio verba ſtatuti non excedat. extra de priuileg. porro. Et in re dubia melius eſt verbis edicti ſeruire. ff. de exerci. l. j. §. licet autem.

a ¶ Concedimus. ſ. de ſupp. negli. prela. c. j. Sz nunqd ꝑ hoc

concedimus ᵃ de plenitudine apoſtolice poteſtatis.

ↄcilio gñali. ex de peni. ⁊ remiſ. ois derogat? Videt ꝙ ſic. ar. extra. vj. lib. de ↄſti. ca. j. Sol. hic nō eſt cōtradictio. ſed cōpatientia. ⁊ ſic vtrūqȝ tenet. extra de ꝓuile. in his. ⁊ infra dicet. Itē prouiſio ſpālis tollit gñalē. C. de pac. cōuen. tā ſup do. l. ſi. Sz illa lex loquit vbi ſpecialis ꝓuiſio erat hōis: ſz gñalis legis. Sz hic vtraqȝ erat iuris. q̄ caſu ſpālis ꝓuiſio nō tollit gñalē. ſed geminat ſubſidiū vt plenius ꝓuideat ſaluti aiaꝝ: qd reſpexit preſens cōceſſio. ſ. e. verſi. ac deinde ſicut iuris ſubſidiū geminat vt plenius improbitas reprimat. ff. nau. cau. ſta. ⁊ ita de facto. §. ex hoc edicto. Itē hec eſt ſpecialis/ illa gñalis: ḡ iſta illi derogat. ex. vj. lib. de regu. iur. gñt. ⁊ ibi no. So. vbi gen⁹ ⁊ ſpecies legant diuerſis/ ⁊ ad diuerſos fines: intelligit dicta regula. nā ſi michi eſt relictū genus ⁊ tibi ſpecies illi⁹ gñis: meū legatū nō eſt extinctū ſed attenuatū. ff. de adimē. leg. qui hoīem. Et michi donat vt habeā ⁊ tibi ſimiliter. ⁊ iſti ſunt diuerſi fines. Sed in hoc caſu tam gñalis ꝓuiſio ꝙ ſpecialis eſt ad eūdem finē/ vt ſaluti animarū ꝓuideatur. ⁊ ideo vna alij nō obſiſtit ſed cōcurrūt ſicut genus ⁊ species vni eſſent legata. vt dicto. c. generi nō. Sed dices ergo cōfeſſus tenebitur iterato cōfiteri? Sol. hoc non eſt ex neceſſitate ſacramenti ſed ex obligatione tui q̄ volūtarie ad fratrē acceſſiſti. ſ. e. §. ſtatuim⁹ relicto patre ſpūali cui eſt aſtrict⁹ nō fratri. ad quē volūtarie vadis. Nec ita ſubuenitur illi q̄ volūtarie facit ſicut illi q̄ ex neceſſitate. ff. de ꝓcu. l. ꝓcurator q̄ ꝓ euictione ⁊ ibi no. Nec prima ratio que loqtur in iurib⁹ cōibus obſtat. Sed hec conceſſio eſt gratioſa priuilegialiter data q̄ nō tollit ius precedēs niſi de ipſo fiat mētio ſpecialis. extra de capel. mo. ex parte. Sed illud. c. loquit vbi priuilegiū datur ſine magna deliberatione. Sed iſtud fuit datū cū magna deliberatione ⁊ eſt ſtatutū: vt. ſ. in ſi. Itē vt eſt dictū generale ⁊ ſpeciale hic nō tendūt ad diuerſos fines/ ⁊ idō ſe cōpatiunt. Item ſi nō haberet qnqȝ reuerti ſubdit⁹ ad curatū poſſet prorſus ei⁹ poteſtas in auditione cōfeſſionū exhauriri. Et priuilegiū non tenet qd vergit in enormē alteri⁹ leſionē. extra de deci. ſuggeſtū. ff. de vulga. ⁊ pupil. ſubſtitu. ex facto. in prin. ⁊ §. j. Et eſſet etiam in ptāte ſubditoꝝ totaliter recedere a curato. Quo caſu qualiter curabit qui morbū neſcit? Ait Boetius. Si operā medicantis expectat oportet vt vuln⁹ detegat. Itē ⁊ ſi curati nō interſit ꝓpter ſubditū qui forſan bñ confeſſus eſt fratri. intereſt tñ curati ꝓpter ſe agnoſcere vultū peccatoris cui dictū eſt in eccliaſtico. xxij. c. curā illius habe. Itē ſubditus poſſet trāſire nunqȝ veniēdo ad ↄfeſſionē dicēdo ſe fratri cōfeſſum. Itē qualiter dabit curat⁹ eccliaſtica ſacramēta ſubdito quē nō nouit diſpoſitū maxime vbi ſubditi ſunt aliqua notoria crimina. nec pōt frater reuelare cōfeſſa: vt dicit dictū conciliū ois. Itē hoc indultū pōt operari multos effect⁹ cū hoc ꝙ cōſtet dictū cōciliū de confitendo ſaltē ſemel in anno ꝓprio ſacerdoti: ergo ſtabit conciliū cū hoc indulto. ex de priuileg. in his. et. c. paſtoralis. Itē papa ꝑ hec indultū nō aufert hic ptātem curati: ſed ſociū hic ſibi cū multis meditationib⁹ adiūgit ergo curatus remanet non excluſus ſed incluſus.

Confeſſus religioſo ꝓuilegiato an teneatur iterū cōfiteri ꝓprio curato.

Boeti⁹

Nec ob. ſi dicat duobus cōpetit poteſtas inſolidū ergo frater poſtqȝ expleuit cū certa perſona nō pōt curatus cū eodē ſuꝑ eodē. ff. de offi. conſul. l. vna. Sol. vbi duo eſſent dati ab initio pariter ꝓcedit arg. Sed curatus datus eſt ab antiquo ſicut habens ptātem ab exordio fundationis eccl'ie. xx. diſt. i nouo teſtamēto. Itē frater de nouo aduenientes q̄ dari preſumit vt poteſtas curati non tollatur ſed iuuet. Un ius cōe qd eſt ꝓ curato eſt forti⁹ iure priuilegiato. Nec mirū. primū neceſſariū ſcōm volūtariū. lz ſit equalis poteſtas audiēdi et abſoluēdi. ſ. ver. ꝓxi. neceſſitate veniēdi ad curatū remanēte q̄ nō eſt hic expreſſe ſublata. Itē hec cōceſſio gratioſa vt hec q̄ eſt volūtaria non tollit neceſſitatē dicti c. ois. arg. ff. fami. hercil. l. alienationes. Sed contra poteſtas fratrū eſt delegata ſeu a maiore habita ſiue habeat ab ep̄o ſiue a papa vt hic totali. §. ergo eſt potior ptāte rectoris. Si igit cōfeſſus rectori iterata cōfeſſione nō eget/ min⁹ egebit cōfeſſus fratri. So. volūtariū et neceſſariū tollūt contrariū. Et eſt in hoc arg. fallacia figure dictionis. Nam ſi excedat hec ptās in quāto nō ſequit ꝙ excedat quoto ſed equali iterationis. Itē cōtra cōfitens ep̄o lz ſit parrochianus curati ſubditi ep̄o nō hz iterato cōfiteri rectori: ergo minus cōfeſſus fratri q̄ hz ptātem papalem. qz ois poteſtas delegata a papa eſt maior omni alia ordinaria. Itē ſi frater habeat cām a prelato. vt ſ. in prin. hui⁹. §. maior eſt iſta ptās in delegato ep̄i qȝ in ipo rectore ſubdito ep̄i. cū ois delegat⁹ repreſentet perſonā delegātis xciij. diſt. c. vlti. Sol. nō nego qn papa hoc poſſit facere ſi velit. ſed dico ꝙ nunqȝ ius alterius tollit niſi expreſſe hoc agatur. ff. ne quid in loco pub. l. ij. §. ſi qs a principe. ꝓſertim vbi vtrūqȝ pōt ſeruari. Nec ſit deterior cōditio cōfitētis habētis cōſiliū anime a duobus Et firmius eſt iudiciū pluriū qȝ vni⁹. extra de offi. delega. prudētiā. §. j. Itē licet cōmiſſio ſpecialis derogaret dicto conci. ois. vt ibi. j. rñ. non tñ generalis. vt hic ⁊ optimū. arg. extra. vj. lib. de here. ꝑ hoc. in ꝑn. et ibi nota in ſimili. Itē dictū conciliū habet vt remittatur ſeruitus bñ impoſita ſubdito. ſ. ꝙ ſemel in anno confiteatur ꝓprio ſacerdoti hoc eſt curato. ſic eſt interpretatus Martin⁹. iiij. et ſic eſt de iure interpretandū cū dictum concilium iure communi loquatur. Sed dicti fratres iure cōmuni nichil obtinēt ſed gratioſa cōceſſione vel prelatoꝝ vel pape vt hic. Et dico bñ impoſita tum qz proprius ſacerdos melius agnoſcere habet vultū peccatoris ſui: tum qz ſubdito miniſtrare habet eccleſiaſtica ſacramēta. ſ. e. §. hui⁹. ⁊ duo requirit huiuſmodi cōciliū et iuſtā cauſam ꝙ nō ꝓprio ſed alieno cōfiteatur ſacerdoti ⁊ licentiā proprij ſacerdotis: vt liquet in dicto cōcilio. §. ſi qs aūt vbi nō ſine miniſterio eſt aduerſatiua coniunctio aūt. Et ideo ſi iuſta cā nō ſubſit quāqȝ licentiā habeat pape vel ep̄i aut etiā ꝓprij ſacerdotis ⁊ licite cōfeſſus fuerit ⁊ etiā abſolutus ſit vt dicūt v̄ba preſentis indulgētie debebit tñ cōfiteri iuxta conciliū memoratū ꝓprio ſacerdoti. alˀs poterit arceri pena dicti cōcilij: nō qz peccata nō fuerūt dimiſſa ſed qz cōtempſit ſalubre ſtatutū: cuius tenor in toto nō eſt ſeruatus ⁊ ob hoc eſt ei parendum in eo ꝙ nō fuit ſeruatū. arg. ff. de ſerui. vrb. predio. ſi domus. Nec inſurgit inconueniens: ſed iterum cōfiteatur proprio ſacerdoti: qz hec iterata confeſſio non eſt ex defectu ſacramenti ſed ex contemptu dicti cōcilij. Uerum iuſta cauſa cōcurrēte cū licētia romani pontificis vel ep̄i predicta ſeruit⁹ eſt ſublata. Et ꝙ licētia predicta

in genere data videatur eſſe cōceſſa: cum iuſta cauſa ſubeſt recedendi a proprio ſacerdote non abſurde diceretur poſſet. arg. ff. ad munici. lucius. §. imperator. Alias poteſtas iuſte conceſſa reuocari non debet.

a ¶ Conceſſionem. §. proxi. poſitam.

b ¶ A iure.

¶ Per hmōi aūt cōceſſionē[a] nequaꝙ̄ intēdim⁹ ꝑſonis ſeu fratrib⁹ ipſis ad id taliter deputatis: ptātem i hoc impendere ampliorē ꝙ̄ i eo curatis vel parrochialib⁹ ſacerdotibus eſt a iure[b] cōceſſa: niſi forſan eis eccleſiaꝝ ꝑlati vberiorem in hac parte gratiā ſpecialiter ducerent faciendam

Sed que eſt iſta poteſtas a iure conceſſa curatis quero. Nec q̄ro de ptāte pape in caſib⁹ ſibi reſeruatis q̄ notātur extra de trāſla. epi. c. j. Nec loquor de ptāte pape diſpenſandi: de qua tractāt doctores in tractatu de diſpēſationibus. Sed loquor de ptāte q̄ eſt ꝑ ſacramētū pnīe ſuꝑ criminib⁹. Et de hoc tractat Hugo ⁊ Hoſti. in ſumma. ⁊. G. durādi in repertorio ⁊ frater Tho. iiij. ſen. diſt. xix. Et dico in iſta materia ꝙ q̄libet ſacerdos ptāte ordinis regulariter pōt a quolibet pctō abſoluere. Quod ſic ꝓbo. Joā. xx. dr̄ quoꝝ remiſeritis pctā remittunt̄ eis. Sed dices hoc dictū eſt aplīs. Dic ꝙ epālis dignitas l hoc non adijcit de q̄ agitur ſupra ordinē ſacerdotalē ⁊ q̄d adijciat not. extra. vj. lib. de ſen. excōi. cū medicinalis. Et in ordinatione cuiuſlibet ſacerdotis etiā dicta verba ꝑ ordinatorē dicunt̄ vt ptʒ in libro pōtificali. Itē a capite xp̄o oīa deſcendūt. xxj. diſt. in noua. ⁊ Jo. j. nam de eius plenitudine oēs accepimus. Cum ergo ſacerdos rite ordinatus habeat poteſtatē cōficiēdi corpus xp̄i. vt extra de ſum. trini. firmiter. §. vna no. Et ptās que eſt ſupra corpus xp̄i myſticū deſcēdat a poteſtate que eſt corpus xp̄i verū. de cōſe. diſ. ij. qr corpus. ⁊ ca. qr paſſus. Cū igitur quilibet ſacerdos q̄ eſt recte ordinatus pōt myſterialiter in vbo dei cōuertere panē ⁊ vinū cū aqua in calice mixtū in corpus xp̄i verum et ſanguinē. de ꝯſe. diſt. ij. panis. ⁊ c. calice. ergo ꝯſimiliter poterit myſterialiter peccatorē q̄mlibet ꝯuertere in membrū xp̄i et corpori xp̄i myſtico adunare ꝑ ſacramētū penitētie. Itē dico ſcd̄o ꝙ licet ſacerdos habeat hoc ex ptāte ordinis: nō hʒ tñ ptātem iuriſdictiōis ſeu exercitij niſi in ſubditis. Unde ſicut i foro iudiciali q̄s nō ligat nec abſoluit niſi ſubditū: itē nec in foro penitentia. extra de parro. nullus. extra de iudi. at ſi clerici. extra de peni. ⁊ re. ca. oīs. §. ſi q̄d. Et ſicut ſacerdos nō habet exercitiū ſue ptātis in corp⁹ xp̄i verū q̄ñ non habet materiā ad ſacrificandū ſicut panē ⁊ vinum ſic nec in hoc caſu agere pōt niſi in materiā ſibi ſubiectā. arg. xj. diſt. q̄s neſciat. xij. diſt. c. j. ⁊. ij. xix. diſt. ita dn̄s. ergo in foro pnīe duo requirūtur ad pctā remittenda ſcilʒ poteſtas ordinis q̄ ad ſe: ⁊ iuriſdictio ſeu exercitiū poteſtatis q̄ a maiorib⁹ in inferiores deſcēdit. xxj. diſ. in nouo. nam ibi i ſigitur ordo naſcētis eccleſie a deo. hinc eſt ꝙ a ſummo ſacerdote ad maiores ſacerdotes hoc eſt xp̄os: ⁊ a maiorib⁹ ſacerdotibus in curatos fit deriuatio ⁊ ptātis deſcēſus. et ſumm⁹ ſacerdos ptātē maioꝝ ſacerdotū ⁊ magni ſacerdotes ptātem curatorum artare pñt: ſicut maius imperiū habentes. ff. de iudi. iudiciū. lxiij. diſ. ſalonitane. extra de offi. ordi. cū ab eccleſiarū. Uñ ſicut ſummus ſacerdos artat poteſtatē magnoꝝ ſacerdotum in abſoluēdo. xvij. q. iiij. ſi q̄s ſuadēte. ⁊ illā tādem poteſtatē artatā in certis caſibus q̄ñq; laxat. extra de ſen. excō. peruenit. ⁊. vj. lib. eo. titu. religioſo. j. rñſo: ſic ſacerdos magnus poteſtatem ſacerdotis curati ex cauſa artare poteſt et laxare eandem: cū ordinarius totius ſue ciuitatis ⁊ dioceſis. vi. qō. j. de perſona. Cum acrius vnum factum in vna regione puniat̄ ꝙ̄ in alia. ⁊ ideo maiorē iudicē requirit. ff. de abig. l. j. ⁊. rñſo. Ipſe tñ epūs peccat ſi ſine cā artat. vj. q. j. ꝑuenit. ⁊ dicto. c. cū ab eccleſiarū. Quedam etiam ſunt reſeruata a iure ipſis epīs. ex. vj. lib. de peni. ⁊ remi. ſi epūs. Primus eſt vbi ſolēnis eſt penitētia imponēda. l. di. in capite. xxvj. q. vj. ca. j. Scd̄s vbicunq; eſt ardua ⁊ graue factū. xviij. diſt. de concilijs. lxv. di. de ꝑſona. ex de offi. archi. c. ſi. ⁊ xxiij. q. iij. c. vlti. ꝓſertim ſi fuerit difficile et ambiguū. ex q̄ filij ſint legi. ꝑ venerabilē. Et eſt rō: qr maiora negocia maiores iudices requirūt. ex de ap. vt debit⁹. in ſi. Terti⁹ eſt in reſtitutione male ablatoꝝ incertoꝝ in magna q̄ātitate. extra de iudeis cum ſit. ex de teſtamē. ⁊. lxxxij. diſt. §. j. ⁊. c. j. extra de vſu. cū tu. Quartus eſt vbicunq; abſolutio ab excōicatione reſeruata epō eſt neceſſaria. extra de ſentē. excō. decetero. ⁊. c. de monialibus. Sicut video in diſpēſatione q̄ nō eſt ꝑmiſſa inferiori epō. extra de vo. ⁊ vo. re. ca. j. Sed nunq̄d ab alio ꝙ̄ ab excōicatione poterit abſoluere ſacerdos curatus: vtpote ab iniectione manuū propter quā pena excōicatiōis imponit̄. Dic ꝙ nō. Et eſt rō cū idē ſit factū ꝓpter qd̄ eſt pctm̄. Et pena pcti nō dʒ fieri ꝑ diuerſos ſed ꝑ eūdē. ſec⁹ ſi ex alio facto emergerēt. vbi gl̄a. Excōicatio vel ſuſpēſio infligit̄ propter pctm̄. Et irregularitas ꝓpter immixtionem ſuſpēſione vel excōicatione durāte. Quo caſu inferior poſſet abſoluere a primo nō diſpēſare cū ſcd̄o. extra. vj. lib. de ſen. excō. c. j. §. vlti. extra. vj. lib. de ſen. et re iudi. cū eterni. §. ſi. ex de ſen. excō. nuꝑ. §. ſcd̄o. Quint⁹ in publico blaſphematore dei ⁊ ſanctoꝝ. extra de male. c. ij. Sextus in incēdiarijs domoꝝ. Et ſeptimus in truncatorib⁹ mēbrorum. xxiij. q. vlti. ſi q̄s membroꝝ. ⁊. c. ſe. Octauus in homicidio. cū eñ trūcatio membroꝝ ſit minor homicidio ſi primū reſeruatur epō: magis ſcd̄m. Nā cui ſunt ꝓhibita minora: magis ⁊ maiora. ff. de ſer. expor. cui pacto extra de ſen. excōi. cū illoꝝ. circa ꝑn. Nonus vbi ſtatutum ſinodale vel cōſuetudo aliquos caſus reſeruaret epō. Nā conſuetudo dat iuriſditionē etiā in foro penitētiali. arg. ex de elec. dudū. ij. ⁊ de ꝑſcrip. ex trāſmiſſa ⁊. c. cū olim. ⁊. c. veniēs. Ubi aūt ius vel cōſuetudo ſeu expreſſa reſeruatio non abdicat a curatis: curati habēt plenā poteſtatē abſoluēdi: ⁊ penitentias occultas ⁊ publicas iniūgēdi. de peni. di. j. multiplex. ⁊ diſt. iij. de penitētibus. xxvj. q. vj. ꝑbri. ⁊ extra de pe. et remiſ. oīs. que ponit regulā quā ſeruabo niſi inueniā victarā. ff. de reg. iur. l. j. ⁊. xxx. diſt. c. vlti. vbi eſt expreſſum de publica. Credo tñ ꝙ penitētiā ꝑ epm̄ impoſitā inferior minuere nō pōt. xxj. diſt. inferior. ex de maio. et obe. cū inferior. Nec obſtat. l. di. accedēs. ⁊. xxxiij. qō. ij. latorem. qr ibi expreſſe fuit cōceſſum inferiori. Sed q̄ro nunq̄d epi iſta ꝯſtitutione nō obſtāte pñt reſeruare ſibi caſus de quib⁹ ante hāc conſtōnem poterāt curare ⁊ abſoluere. Et videt̄ ꝙ nō: qr hoc iā eſſet priuilegiū diminuere vel auferre ſeu decurtare qd̄ fieri non dʒ etiā indirecte. extra de priuile. q̄ro. Dic ꝙ. qr lʒ fratres ſint exēpti ab epō: nō tñ parrochiani. ar. extra de priuile. ex ore. ⁊. vj. lib. eo. ti. ꝑ exēptionē. Nec ob. hec lra: qr nō videt̄ poteſtas cōceſſa a iure que eſt iure reuocata. ff. de diuor. diuortiū. Itē ſicut epi poteſtatem ordinariā artare poſſunt inferiorū ſuorum: multomagis extraordinariā ⁊ aduentitiā. nec debet̄ idē parro

Caſus epo reſeruati

¶ Hmõi^a quoq; ſtatuto ⁊ ordinationib⁹ nr̃is adijcim⁹. vt fratres dictoꝶ ordinũ i eccleſijs vel locis ſuis vbilibet ↄſtitutis liberã (vt ſequit̃) habeãt ſepulturã: videlʒ ꝙ oẽs ad eã recipere valeãt q̃ ſepeliri elegerint in locis ⁊ eccleſijs memoratis^b. ¶ Uerũ ne parrochiales eccl̃ie et ipſaꝶ curati ſiue rectores q̃ miſtrare hñt eccl̃iaſtica ſacra quib⁹ noſcit̃ de iure^c cõpetere: predicare ſeu ꝓponere verbũ dei: ⁊ ↄfeſſiones audire fideliũ debitis ⁊ neceſſarijs bñficijs defraudent cũ oparijs mercedis exhibitio debeat: aucte apl̃ica ↄſtituim⁹ et ordiam⁹ eadẽ vt dictoꝶ ordinũ fratres de obuẽtionibus oĩbus tã funeralibus ꝙ̃ q̃buſcũq; et quõcunq; relictis diſtincte vel indiſtincte: ad q̃ſcũq; certos vl' determinatos vſus de q̃bus etiam q̃rta^d ſiue canonica portio dari ſiue exigi nõ ↄſueuit: vel nõ dʒ de iure: necnõ de datis vel q̃litercunq; donatis in morte ſeu mortis articulo in infirmitate donãtis vl' dãtis de q̃ deceſſerit quõcunq;: directe vel indirecte fratribus ipſis vel alijs pro eiſdẽ: quartã partẽ (quã aucte apl̃ica taxam⁹: et etiã limitamus) parrochialibus ſacerdotibus et eccleſiarum rectorib⁹ ſeu curatis largiri integre teneãtur: facturi ⁊ curaturi: ꝙ nec alij nec alijs a q̃bus q̃rta hmõi minime deberet ad ipſoꝶ fratrũ vtilitatem vel cõmodum hmõi fiãt relicta aut in eos taliter data vel donata ꝓcedãt: ſeu qđ in morte vl' ab ĩfirmis hmõi dãdũ vel donãdũ fratrib⁹ ipſis exiſteret: in eorũdem dantiũ vel donãtiũ ſanitate ſibi dari vel donari procurẽt. In quibus per ipſos vitãdis coꝶ intẽdimus conſcientias onerare: vt ſi (qđ abſit) p fratres ipſos dolo vel fraude quicq̃ in hac parte agi fortaſſe cõtigerit: (preter id qđ eos propterea dictis ſacerdotib⁹ rectorib⁹ ⁊ curatis teneri volumus) etiã diſtricta rõ in extremi iudicij examine requirat̃ ab eis. ¶ Ultra portionẽ autẽ hmõi nichil valeãt parrochiales rectores curati ⁊ prelati exigere ſupradicti: neq; illis dictis fratres amplius impẽdere ſint aſtricti: neq; ad id

chianus diuerſo iure cẽſeri quo ad curatos et quo ad fratres. extra de priuile. q2 circa. vt ille q̃ nõ eſt ſub curato nõ ſit ſub fratre quo ad id de quo agit̃. Et nichil eſt curatis a iure cõceſſum niſi qđ nõ eſt ab ipſis reſeruatũ. Itẽ illa q̃ ſunt de bñ eſſe ⁊ accidẽtalia; nõ debẽt mutare prẽtem epõꝶ q̃ eſt ſubſtãtialis: fundamentalis: ⁊ ordinaria. ex̃. vj. lib. de here. per hoc arḣ. extra de priuile. patentib⁹. ex̃ đ eccle. edifi. ad audiẽtiã. Et alĩs vno verbo cõtingeret multa iura ſubuerti qđ eſſe nõ dʒ. ieȓ de elec. eccl̃ia. ii. §. deniq;. Nec ob. ar. in oppoſitum: q2 cuilibet eſt licitũ facere in re ꝓpria qđ placet dũmõ nõ alio iniuriãdi nemini facit iniuriã q̃ vtitur iure ſuo. ff. de aqua. plu. arcẽ. l. j. §. đniq;. ff. de iniur. iniuriarũ. §. is qui.

a ¶ Huiuſmodi. hic §. tractat de lacte et lana. Ad qđ inhiant ꝓlati curati fratres vt plerũq; querentes q̃ ſua ſunt nõ que ieſu xp̃i ↄ doctrinam apl̃i. Et hic §. diuidit̃ i tres partes. Prĩo dictis religioſis concedit liberã ſepulturã. Scđo ver. verũ. curatis reſeruat quartã in multis caſibus ſpecificãdo eã. Tertio ver. vltra: mãdat ampliorẽ portionẽ nõ exigendã. Sed nũquid idem eſt ſeruandũ in alijs religioſis mẽdicantibus ⁊ nõ mẽdicantib⁹? Dic predicti duo articuli gratioſe conceſſi predicatoribus ⁊ minoribus. vt ꝫ. patet ad conſequentiã non ſunt trahendi. Sed hic §. in quo limitatur ius cõmune ad cõſequẽtiã eſt trahendus. ff. de leg. non poſſunt. ⁊ l. ſequẽti. ⁊ extra. vj. lib. de reg. iur. q̃ a iure. ⁊ hoc dico q̃ ad emolumẽta ſepulture nõ q̃ ad ipſam ſepulturã: q2 de iure cõi nõ eſt conceſſa ſepultura hoc eſt ius recipiẽdi ad ſepulturã oẽs. Sed qui habẽt ius recipiendi ad ſepulturã quo ad partem curatoꝶ cenſetur hoc ius cõmune. Uel dic alios religioſos iure antiquo cenſeri: ⁊ predicatores ⁊ minores hoc iure artari. vt iſtud quodãmodo ſequat̃ ex precedẽtibus que nõ ſunt conceſſa alijs religioſis.

diuiſio tertius.

b ¶ Memoratis. Etiã ſi eſſent minus religioſa. extra lib. vj. de ſepultu. cum quis. §. ſi quis.

c ¶ De iure. Extra de teſta. c. ſi. Et verbũ de fraude ibi poſitũ fecit hoc adijci ne locus fraudi relinqueret̃ qm̃ frequẽter fraus fiebat in aiarũ cõtra agẽtiũ periculũ ⁊ rectorũ detrimentũ: quib⁹ vtinã ſit occurſum.

d ¶ Quarta. Sed nunq̃d iſta quarta debebit curatis delegatis relictis fratrib⁹. ⁊ ſi legãtes apud fratres nõ elegerunt ſepulturã. Dic ꝙ nõ. Et ſic nota. extra de ſepultu. ca. j. ⁊ ratio redditur hoc §. Nã iure cõi q̃s debet ſepeliri vbi recipit eccleſiaſtica ſacramenta. extra de ſepul. ca. j. q2 tñ cõtra hoc ius datur electio ſepulture i vltima volũtate decuit vt data electio predicta fieret ſine iniuria curati. ⁊ ob hoc canonica portio q̃ q̃nq; erat tertia q̃nq; quarta: q̃nq; dimidia hic limitatur. ⁊ taxatur vt ſit quarta ad remouendũ diſcordias. vt hic ⁊ extra de ſepultu. certificari. Et vbi hoc conſuetudine canonica vel ſtatuto vt hic. vel alio modo legitimo nõ taxaretur: dicerem illã dimidiam in dubio. arg. ff. de verb. ſigni. nomen filiarũ §. portionis. ff. de vſufruct. etiam. Nam priuilegiũ datum fauore vltime volũtatis debet intelligi ſine cuiuſq; iniuria. C. de eman. libe. nec auus. ⁊ ideo fit hec compenſatio hic nõ in queſtione ꝓpoſita. Et ſi curatus de omnibus relictis haberet quartã: eſſet fortunatus ſi haberet ſubditũ qui cẽtum milia marcharum legaſſet. Item legatarius integrũ debet habere legatũ regulariter: ⁊ ideo defalcationem eiuſdem denego: vbi nõ eſt iure expreſſum. arg. ff. de reg. iur. l. j. preſertim ne vltime voluntates que ꝓ lege ſeruãtur. aut. de nup. §. diſponat. col. iiij. minuantur ⁊ vt vltima voluntas prorſus ſit libera. C. de ſacroſanc. eccle. l. j. Sed quero eligens ſepulturã apud fratres habet miſſam anteq̃ portetur ad fratres in parrochia ſua. nunquid de iſto emolumẽto habebunt aliquid fratres vel ꝓpter hoc diminuetur quarta dictorũ curatorũ? Dic ꝙ nõ. quia hoc caſu ſtabo iuri cõmuni vbi nõ reperio ipſum infractum. extra. vj. lib. de elec. conſtitutio. Sed quero.

Sepulture libera ẽ electio.

Volũtas vltima pro lege ſeruatur.

Mortuus an primo ſit ad ſuā parrochiam portandus ſi alibi eligit ſepulturam.

Nunqd funus dʒ portari pmo ad pcchiā ppriā? Dic q̄ ſic ſi ſit ɔſuetudo q̄ in his ſeruaẗ.extra de ſepul.certi ficari.ꝛ in.§.pri.nō tolliẗ ɔſuetudo ſimpliciter ſed cō ſuetudo aduerſa pcedētib⁹.Sed quid ſi nō eſt cōſue tudo.Idē dico:qꝛ ſicut iſte funerat⁹ ſacramenta rece pit a ꝓprio curato dū viueret: ſic honeſtū ē vt vltimū vale reci piat a ſuo curato: habēdo miſſam in ꝓpria ec cleſia.ar.ꝺ ɔſe. diſ.j.nō oportet Itē eligēdo ali bi ſepulturā vi detur eligere ꝓ pter fructuʒ ale qui in eccľia pro pria p ſacramē ta eccľie habuit exordium.vnde nō decet q̄ in fi ne fruſtraretur miſſa i ꝓpria ec cleſia.ꝛ ſic auge bit qꝺ itēdit qꝺ eſt faciēdū erat ſine electiōe qꝺ facte electiōi nō repugnat ſed cō cordat eſt iplen dū ſicut intētio ni eligētis et iu ri ɔſonū.arg.ff. de euic.in credi tore.ff.ꝺ aq̄ plu. arcē.l.ij.§.labeo a ❡ Nos etenī Sed nunqd hic §.reſpicit tres articulos prece dentes vel ſolū imediatū de ſe pulturis? Dic q̄ oīa pſertim ꝓpt vba q̄ ſequunẗ premiſſis vľ ali cui premiſſoruʒ Sed q̄ro pactū eſt ſup ſepultu ra q̄ hri pōt re gulariter lʒ hoc modificeẗ.extra.vj.lib.e.j.ꝛ.iij.mota cōtrouerſia ſup hoc eſt ſentētionatū ꝛ ɔfirmatū p ſe dē apo.vt de facto vidi ante hanc ɔſtitutionē:nunqd per hunc.§.tolliẗ dicta ſnīa ꝛ cōfirmatio? Videẗ q̄ ſic qꝛ ſi pactū tollaẗ:ꝛ qꝺ ſequiẗ ex virtute pacti.ar.C.de duo.re.l.fi.Dic ꝫ:hec ordinatio exorbitat a iure com muni:ꝛ hoc qꝺ nō eſt expſſe ſublatū ſtat.C.ad appel. precipim⁹.in fi.nec ſnīa pactū eſt ſublatū.ꝗ pactū eſt ſic fortificatū ſicut ſentētia ꝛ cōfirmatiōe.ꝗ extra.vj. li.de pac.q̄uis.ꝛ.vj.lib.de iuretur.lʒ.et.vj.lib.de fo. ɔpe.c.fi.Plus eñ pōt hoc ſimpliciter vt dictis iurib⁹ Itē arg.aut.vt cum de appel.cog.in prin.et.§.j.ꝛ ibi no.legē nouā non referri ad cām pendentē in iudicio ſeu deciſam ſententiā:etiā lex ad preterita referatur d.Ioannes.mona.de partibus picardie cardinalis.

a quoq̄ poſſint aliqualiẗ co erceri. ❡ Nos etenim (vt in cunctis equaliter et pacifice fauente domino ꝓcedatur) vniuerſa priuilegia / grās/ in dulgētias: verbo ſeu ſcripto ſub quacūq̄ forma vel expſ ſione ſeu conceptione verbo rum a nobis vel predeceſſori bus noſtris romanis pontifi cibus quicūq̄ ordinum pre dictorum cōceſſa:necnon cō ſuetudines / conuentiones / ſtatuta et pacta inquantum ſunt premiſſis vel alicui pre miſſorum contraria: ea peni tus reuocamus/ vacuamus/ caſſamus et irritamus.quin immo caſſa/ vel vacua ꝛ irri ta nūciamus: et decernimus nullius prorſus exiſtere fir mitatis. ❡ Ceterum vniuer ſos eccleſiarum prelatos cu iuſcūq̄ preeminentie/ ſtatus vel dignitatis exiſtant:ac ſa cerdotes parrochiales ꝛ cu ratos ſiue rectores pdictos preſentium tenore rogamus ꝛ hortamur attente: nichilo minuſq̄ eis diſtricte precipiē do mādamus quatenus pro diuina ꝛ apoſtolice ſedis re uerentia / predictos ordines ꝛ profeſſores eorum haben tes affectu beniuolo cōmen datos: fratribus ipſis non ſe difficiles / graues/ duros / aut aſperos: ſed potius fauorabi les/ propicios ac benignos: piaq̄ munificentia liberales ſe ſtudeant exhibere: ſic eos in pdicationis officio et pro poſitionibus verbi dei: ac in omnibus alijs ſupradictis tā q̄ cooperatores eorum ido neos ꝛ laborum ſuorum par ticipes prompta benignita te recipiant ac affectuoſe ad mittere nō omittant: vt pro inde illis eterne beatitudi nis premium augeatur: ꝛ ani marum ſalutis incremēta fe licia procurentur. Nec ipſos lateat q̄ ſi ſec⁹ ab eis agi for taſſe contigerit in hac parte apoſto.ſe.benignitas que or dines ꝛ pfeſſores eoſdē vbe re fauore proſequitur ꝛ gerit in viſceribus charitatis: con tra eos non immerito turba retur: nec eadē equanimiter pati poſſet quin ſuper hoc ꝓ uiſionis oportune remediuʒ adhiberet: ipſoſq̄ nichilomi nus celeſtis indignatio prin cipis digna ꝓ meritis repen dentis: cui⁹ obſequia fratrū ipſorū ſedulitas curioſa pro ſequitur minime preteriret. ❡ Nulli ergo ꝛc̄.

Additio. Ad intellectū iſti⁹ decre.ſup cathedrā eſt ol no vidēdus tractat⁹ ſiue ɔſiliū Oldradi qꝺ incipit Grauamina q̄ fratrib⁹ ordinū mendicantiū inferunẗ ꝛ eſt in nūero mcorꝫ.dxxv. vbi examinanẗ ꝛ determi nanẗ q̄plures difficultates reſultātes tā ſup vbo libe ra de q̄ in textu/ q̄ ſup alijs de q̄ bus ibi. vbi con cludiẗ in effectu q̄ vbū libera no tat quandā ꝓro gatiuā abſolu tā: ꝛ dñium ſup actu cui adijciẗ. de.x̄c.cū nobis olim i fi.ꝛc̄. Itē q̄ licitū eſt frib⁹ etiā pceſſionaliṫ ire ad aſſumen dū funus p alie nas parrochias cū eis videatur cōceſſa oīa p q̄ p uenit ad finē.l. iij.§.vlt.de bul. vbo.ſdio. Itē q̄ de relictis ab his q̄ apud eos nō eligūt ſepul turā nulla q̄rta debeẗ: qꝛ ceſſat ratio ɔſtitutio nis.l.qꝺ dictum de pactis. Item q̄ de relictis fra tribus affectiōe ſanguinis ami citie vel meriti dʒ ſolui quarta Itē q̄ decreta. non habet locū niſi in relictꝭ fra tribus apud q̄s eligiẗ ſepultura p infirmū:q̄ i ea infirmitate de ceſſerit.ar.not. in.l.eſūne.ff.de adimē.le. Item q̄ non habet lo cū vbi teſtator expreſſe relinqt canonicā portionē eccleſie parrochiali.arg.in.l.cum quo.ff.ad.l.fal. Item q̄ non debeẗ quarta de obliga tiōibus q̄ fiunt in anniuerſario ꝛ alijs officijs ſequēti bus. Item nec de mortuarijs inq̄ſtum differunt a fu neralib⁹. Item nec parrochia debet recipere quartā de manib⁹ fratrū: ꝛ nō heredū defuncti. Itē q̄ quar ta debeẗ de relictis ꝓ ornamētis/libris/ ꝛ fabricis/et luminarib⁹ ꝛc̄. Itē q̄ de datis inter viuos ꝛ in ſanita te quorꝫ dñium ſtatim trāſiuit: quarta nō debeẗ. Itē q̄ pſentes poſſunt eligere ibi ſepulturā ꝓ filijs. Item q̄ quarta debeẗ de pecunia relicta ad cōplendā eccle ſiā: licet ſi quarta detraheretur nō ſufficeret pecunia ad iſtū vſuʒ. Item q̄ dicta decre.nō extēdit ſe ad eos qui mortui ſunt ante eā conditam: ſed in illis ſeruari debuit decre.inter cunctas.Benedicti.xj.Io.fran.

Additio Ioānis frā ciſci de pauinis.

¶ De decimis. Boniſa. viij. collectori decime

¶ Cū bonifaci⁹ decimā certi ex cauſis hic in pricipio expſſis ab eccl'ijs ⁊ eccl'iaſticis pſonis exigi ſtatuiſſet: mlta dubia circa illā ſuborta ſunt q̄ hic clare ⁊ plixe manifeſtant. vide tex. cū glo. i cle. ij. c. ti. vbi hec extrauagās in multis declarat. Caplm vnicum

Declaratiões quas i negocio decime p nos nup ipoſite p pſecutiõe guerre ac negocij regni ſicilie ɔtra hoſtes de eccleſijs ⁊ pſonis eccl'iaſticis p totā italiā ⁊ cetera loca ɔſtitutis volum⁹ obſuari (cui⁹ q̄dē decie i ill' ptib⁹ te ſupintēdētē ſeu collectorē duxim⁹ deputādū) tales ſūt. ¶ De reditib⁹ ⁊ puētib⁹ leproſariaꝝ: domoꝝ dei ⁊ hoſpitaliū pauperꝝ q̄ i vſ⁹ leproſoꝝ ifirmoꝝ ⁊ pauperꝝ ɔuertunt: decima nō ſoluet. Moniales etiā alieq₃ regulares pſone q̄rū redit⁹ ⁊ puēt⁹ eccl'iaſtici adeo ſunt tenues ⁊ exiles q̄ de illis ſuſtētari nō poſſunt ſed p habēdo vite ſue ſuſtētationē neceſſe habēt publice mēdicare: ⁊ elemoſynas publice petere: dictā decimā nō pſoluēt. ¶ Seclares q₃ clerici quoꝝ eccl'iaſtici redit⁹ ⁊ puentus annui ſummā. vij. florenoꝝ auri nō excedūt eādē decimā nō pſtabūt. ¶ Si vo vna pſona plura hēat bñficia: quoꝝ nullū p ſe acceptū dictā ſummā. vij. florenoꝝ auri annuatim attingat: ſil' tñ collecta in minimis puentibus ſummā mēoratā excedāt: q̄tquot vl' q̄ntūcūq₃ modica fuerit: de oib⁹ ⁊ ſingulis decima pſoluet. Sȝ nō diſſoluet de pictātijs monachoꝝ. Similiter de his q̄ a xpfidelib⁹ relinquūtur eccl'iis: vt ex eis ppetui emant redit⁹. Itē de xenijs prelatis ⁊ alijs pſonis eccleſiaſticis liberaliter factis decima non ſoluet. ¶ Soluētiū decimā electioni ſeu arbitrio cōmittitur: vtrū ipam velit ſoluere p totū tps q̄ durabit decima: p rata puētuū q̄s ſingulis annis dicti tpis ipos pcipe ɔtigerit: an p ipm tps pro rata cōis eſtimationis puētuū eoꝝdē. Sed vna via electa non licebit alicui variare ad aliā recurrēdo. Et fiat vt redigatur p collectores in ſcriptis electio hmõi expſſe i pria ſolutiõe decime ſupradicte: alioquin iuxta eſtimationē cõem p totū tps ſoluere tenebūtur.

Variatio non pmittitur.

¶ Declaram⁹ aūt q̄ hi q̄ elegerit ſoluere decimā p rata eoꝝ q̄ pceperit ānuatim: vēdāt puent⁹ bñficioꝝ ſuoꝝ q̄ pſonalē reſidētiā non reqrunt: ⁊ ſoluāt decimā p ſolo p̄cio qd receperunt de eiſdē. dū tñ cōtra hoc in fraudē decime nihil oino agat. Sȝ eccl'iaſtica perſona q̄ in eccl'ia ſua vel bñficio (qd reſidentiam pſonalē reqrit) nō reſidet: ſȝ facit in eodē p firmariū vl' vicariū deſeruiri: deputādo ipi vicario vel firmario certā ſuoꝝ puētuū portionē nō de vicariat⁹ ſeu firmarij portiõe: ſȝ de vniuerſis ipſi⁹ eccl'ie vl' bñficij puētib⁹ decimā exhibebit.

Beneficia aliq̄ ſūt q̄ pſonalē reſidētiā non reqrūt.

¶ Declaram⁹ etiā q̄ de ſiluis ſeu nemoribus q̄ nō conſueuerūt vēdi nihil ſoluet: niſi forte aliqd de illis vēditū fuerit durāte decia ⁊ tūc eſtiabit q̄ntū valē dñt annui redit⁹ ptis vēdite ſm aſiſiā q̄ ɔſueuit fieri de nemorib⁹ in ptib⁹ illis in q̄b⁹ nem⁹ ſituatū fuerit: ⁊ de ſola eſtimatiõe decima pſoluet: ⁊ nō de eo qd pcipet de dictis ſiluis ſeu nemorib⁹ q̄ vēdi nō ɔſueuerūt. niſi forte vēdant durāte decia: q₃ tūc ſoluet ex vēditiõe paſcuagij ſeu herbagij aut alteri⁹ ɔſimilis puēt⁹ eorūdē nemoꝝ ⁊ ſiluarū. Et ſi nō vendant hmõi paſcuagia ſilua nō ſoluet decia de his: ita tñ q̄ in fraudē decime nichil ɔtra hoc attētet. Idēq₃ de paſcuis herbagijs ⁊ cōſimilib⁹ obuentionib⁹ ſiluarū volum⁹ obſuari. ¶ De ſtagnis ⁊ piſcarijs decima ſic ſoluet videlȝ q̄ fiet relatio de nūero annoꝝ q̄b⁹ añ venditionē vltimā vendita nō fuerūt ad q̄ntitatē p̄cij ex ipa venditiõe vltia recepti: vt pcio diuiſo i ptes ſm annoꝝ terminū durāte decima/ſoluat decima ipſa de tot ptib⁹ p̄cij ex ipſa vēditione recepti q̄t fuerūt anni pdicti vt ſi forte ſunt quinq₃ anni elapſi ex q̄ fuerat ſtagnū venditū: ⁊ tūc vendat pro c. flo. fiāt de p̄cio. v. partes: ⁊ p trib⁹ annis q̄bus durabit decima ſoluet ipa decima de tribus ptibus p̄cij tm̄ videlicet. lx. flo. ⁊ multiplicabunt ⁊ minuent partes p̄cij put plures et pauciores fuerit dicti āni.

Redit⁹ obtinētur ab eccl'ijs varijs modis.

¶ De piſcarijs autem fluminū ⁊ lacuū a venatiõibus ſi vēdant ⁊ ſiluis ceduis idē qd de ſtagnis fiet. ¶ De piſcib⁹ ſtagnoꝝ vl' beluis garenarū q̄s p vſu vl' eſu ſuo ɔſumi vel ſine fraude donari ɔtigerit decia nō ſoluet. Et q₃ nõnulli obtinēt a mõaſterijs ⁊ eccl'ijs priorat⁹: grāgias domos: reditus: penſiones ⁊ cenſus in ſoluenda de his decima credim⁹ diſtinguēdū: videlicet an talia in bñficium habeant: an ex ɔtractu: an ex mera grā. Si talia in bñficiū habeantur: ſiue hoc ſit cõceſſum per ſe. apo. ſiue per ipſorum monaſterioꝝ vl' eccl'iarū pſonas: de illoꝝ prouentib⁹ ſoluet decima. Cū aūt obtinent talia ex ɔtractu: puta ad penſionē vel firmā ānuā in q̄ nō eſt facta grā obtinēti: ſȝ in hoc vterq₃ ɔtrahentiū ſtuduit ɔditionem ſuā facere meliorem: pceptores penſionis vel firme de ipſa penſione vel firma decimam exhibebunt

Si aūt q̄s ante vel poſt cōceſſionē huiꝰ deci-me ad vitā ꝓpriā emit ꝓuentꝰ prioratuū vel alioꝝ ꝑdictoꝝ ꝓ aliqua pecunia: ita ꝙ in hoc ei ſcienter grā nō eſt facta: cōſiderabit̄ quātum extimatione cōi valeāt annui ꝓuētus priora-tus grāgie domꝰ terrarū ſeu redituū hmōi et ſcd̄m hoc ab illis quoꝝ eſt horū ꝓprietas qui inde preciū ꝓ futuro tp̄e receperint: per tres annos decima exhibebit̄. Si aūt ī his grā fa-cta ſit obtinentibꝰ q̄ ſcienter ꝓ minori precio q̄̃ valeant ſunt talia vendita vel locata: ipſi obtinentes ⁊ nō monaſterium vel eccleſia de illo in quo gratia facta eſt ipſis: et de reliquo illi quorū eſt proprietas: decimā exhibebunt.

Labor eſt re-mune-rādus.

Si aūt perſonis aliquibꝰ ꝓ iuſta mercede ſeu remuneratione laboris vel obſequij preſtiti vel preſtādi talia ſunt cōceſſa: hi quoꝝ eſt illo-rum ꝓprietas in decimatione ꝓuentuū ſuorū etiā horū ꝓuentus merito numerabunt. et de illis (ſicut de alijs quos ꝓ certis ſuis vtilitati-bus expēdūt) decimā exhibebūt: ꝙ ſi hec per illos qui ea obtinebāt: in alios ſunt tranſlata (q̄ res trāſit cū onere ſuo) etiā circa illos que prediximꝰ ſeruabunt̄.

Res tranſitꝰ cū one-re ſuo. xvj. q. j ſi quis laicus.

Nec deducent̄ expēſe q̄ ꝓ monachis (q̄ in talibꝰ prioratibus grāgijs ſeu domibꝰ in bn̄ficiū ſeu ex mera grā ꝯceſſis ex pacto teneri debēt) fieri dinoſcunt̄. Expen-ſe autē illoꝝ monachoꝝ vel ꝑſonarū q̄ teneri debēt ex pacto in prioratibꝰ grangijs ſeu do-mibꝰ ad iuſtā firmā ſeu pēſionē cōceſſis: ſiue determinate ſiue nō: eſtimabunt̄ eſtimatione cōi: et talē eſtimationē monaſteriū vel eccl̄ia cuiꝰ illoꝝ eſt ꝓprietas cū ſuis ꝓuentibꝰ deci-mabit.

Procu-ratiões q̄n̄q̄ȝ in victua-libꝰ. q̄n̄ ꝙ in pe-cunia recipiū-tur.

¶ Prelati de ꝓcurationibꝰ quas in vi-ctualibꝰ percipiūt decimā nō ꝑſoluēt: ſed qui eis preſtāt hmōi victualia ī decimatiōe ſuoꝝ ꝓuentuū ⁊ redituū numerabūt: ⁊ ſoluēt deci-mā de eiſdē. De illis autē ꝓcurationibꝰ quas prelati in pecunia numerata rite ꝑcipiunt ab antiquo: ⁊ quas ꝑciperēt etiā ſi nō viſitarent decimā ꝑſtare tenent̄. Prelatus aūt q̄ ꝓcura-tionē (quā ſine viſitatione potuit de iure ꝑci-pere in pecunia nūerata) remittit: q̄ remittit qđ ſibi debet̄: ⁊ de quo ſoluiſſet decimā ſi rece-piſſet illud: tenet̄ ex tali procuratione decimā exhibere. Si vͦo ꝓcurationē quā tantū in vi-ctualibꝰ licȝ percipi fortaſſe remittit: perſona eccl̄iaſtica cui remiſſio facta eſt: hmōi victua-lia cū alijs prouentibus ſuis cū ſoluet decimā eſtimabit: cū etiā ſi non eſſet remiſſa hoc face-re teneretur.

Expen-ſarū q̄-dā fiūt in re: q̄-dam ex-tra rē.

¶ In ſoluendo decimā ſupradi-ctam ſole expenſe neceſſarie que fiunt in re ex qua fructꝰ percipiunt̄ arādo colēdo ⁊ colligē-do fructꝰ ſine quibꝰ nō poſſunt ijdē fructꝰ ꝑci-pi deducent̄. Expenſe aūt q̄ fiunt in caſtrorū cuſtodibꝰ: cū fiunt extra rem: vel etiā in edifi-cijs cōſtruendis vel cōſeruandis nullatenus deducentur. ſic vt nec ille que in villis tuēdis fierent in guerris ſeu etiam caualcatis. ¶ De his quoq̄ȝ q̄ cōſiſtunt in iuriſditione mero im-perio: regalibꝰ: atq̄ȝ ſimilibꝰ ſoluet̄ decīa de-ductis ſalarijs moderatis q̄ ante conceſſionē decime cōſueuerunt ſolui iudicibus ⁊ officia-libus ſimilibuſq̄ȝ perſonis ſine quibus iuriſdi-tio et cetera ſimilia nequeunt expediri: ita tn̄ ꝙ in fraudē decime nichil cōtra hoc penitus attētetur. Sed expēſe officialiū iudicū ⁊ cōſi-miliū perſonarū facte in veſtibus ſiue victua-libus minime deducētur: ſicut nec alie expen-ſe ſimiles facte circa familiam prelatorum.

¶ Ratione autē eris alieni quo perſona ſol-uens decimā obligata cōſiſtit nichil de deci-ma minuet̄ etiā ſi certe res eccl̄iaſtice ꝓpter hoc a quoq̄ȝ fuerint obligate. ¶ Item de fur-nis ⁊ de molēdinis decima preſtabit̄.

Emen-de pn̄t ab excō-muni-catis recipi.

¶ Sol-uetur autē de oblationibus ſiue fiant ꝓ bn̄di-ctione nubentium ſiue ꝓ exequijs mortuorū: necnō de ꝓuētibus ſingulorū prelatorū: ⁊ de emendis que ab excōmunicatis recipiuntur. ¶ De legatis quoq̄ȝ ſibi ⁊ alijs perſonis eccle-ſiaſticis non perſonarū ſed eccleſiarū vel offi-ciorū rōne relictis decima perſoluet̄. ¶ Pro decima ſupradicta nō exhibebit̄ pecunia niſi illa cōiter curreret de mādato dn̄i terre ⁊ que eſt moneta in locis in quibꝰ cōſiſtunt fructꝰ ⁊ reditus vnde decima ꝑſoluet̄. nec aliqui pecu-niam cambire cogent̄ eandē. ¶ Sed ſi ex pro-babilibꝰ ſeu veriſimilibꝰ p̄ſumptionibꝰ appa-ruerit quiſq̄ȝ pēſatis eius ꝓuentibus minus debito notabiliter de decima ꝑſoluiſſe: ita ꝙ ſup hoc merito ſuſpectus debeat reputari: ex officio noſtro ꝑ viros idoneos deputādos a nobis faciemꝰ inquiri ab illis q̄ ſup hoc ſcire valeant veritatē videlȝ de conſilio dioceſani ep̄i vel alicuiꝰ deputādi ab ipſo ſi ſit eiꝰ ſubdi-tus et non aliter: ſi ep̄s ipſe vel deputatus ab eo cōmode poſſit haberi: ⁊ tunc demū et non prius ille cuius prouētus fuerint taliter eſti-mati: pro eo ꝙ minus ſoluerit: etiam nomina-tim excōicabitur: ſi eius cōtumacia exegerit: et viſum fuerit expedire. Ep̄i autē et abbates ceterecq̄ȝ perſone eccleſiaſtice honorabiles nō ſuſpecte proprie conſciētie relinquantur: ita ꝙ ſufficiat quo ad tales excōicationis ſenten-tia que in nullo modo ſoluentes vel ſcienter adhibentes fraudē vel maliciam circa ipſius

decime ſolutionẽ gñaliter ꝓferetur. Sup his autẽ fiet cõpulſio ꝑ cẽſurã eccleſiaſticã prout nobis ⁊ illi cui hoc cõmittendũ duxerim⁹ viſum fuerit expedire. Proferatur aũt (ſi expediens viſum fuerit) excõicatio gñaliter vel ſpecialiter in eos qui cõtra ſolutionẽ decime vel ſuorũ eſtimationẽ prouentuũ cum fuerit facienda: fraudẽ vel maliciam ſcienter duxerint adhibẽdam. ¶ Fiet autẽ ſolutio decime nõ ex ipſis reb⁹ que percipiũtur de prouentibus ſed in pecunia numerata. ¶ Soluet aũt decima illis quos ad hec cõtigerit deputari.

Capellani poſſũt operas ſuas locare. vide no. l c. ſignatum de prebẽ.

¶ Rector parrochialis qui vrgẽte neceſſitate eccleſie: puta quia ipſe reſidẽdo perſonaliter in eadem per ſe nõ ſufficeret ipſi cure propter multitudinẽ parrochianorũ vel diuiſionem parrochie ſue: ſed neceſſe habet vnũ vel duos vel plures capellanos conducere: ⁊ eis propter victum ſalarium conſtituere: ſalariũ huiuſmodi poterit in decime ſolutione deducere: ſed ratione victus capellanorũ ipſorum aliquid nõ deducet. Quod ſi in diuerſis ciuitatibus ⁊ dioceſibus: diuerſa beneficia obtineãtur: de vnoquoqꝫ beneficio in ciuitate vel dioceſi in qua illud fuerit decima perſoluet.

¶ De elemoſynis vero ſeu oblationibus datis ad opus fabrice maxime de his oblationibus que in ciuitatibus et aliquibus caſtris et locis dictarũ prouinciarũ in certis feſtiuitatibus in candelis et alijs cõſueuerunt dari et offerri ad opus fabrice deputatis: decima nõ ſoluetur. ¶ Similiter nec de illis oblationibus que colliguntur interdũ per laicos qui conſortiales dicuntur: interdũ ꝑ clericos: que ad opus cõſortij reducũtur: ⁊ que offeruntur vt luminaria in eccleſia cruces ⁊ calices fiant et reparẽtur: et etiã ex illis pauperibus ſubueniatur et ſepeliantur corpora pauperum defunctorum.

Oblationes q̃ñqꝫ ꝑ laicos q̃ñqꝫ ꝑ clericos colligũtur.

¶ Prelati autẽ clerici exules cuiuſcũqꝫ cõditionis aut dignitatis exiſtant de ſuis prouẽtibus eccleſiaſticis decimã perſoluẽt. ¶ Ille quoqꝫ expenſe que fiunt pro foſſatis et alias pro terris edificandis: vt vberiores fructus producãt: ⁊ ille que fiunt in cõſeruandis ⁊ reparandis edificijs molendinorũ: domorum ſeu apothecarum et ſimilium: ⁊ ex quibus fructus ⁊ penſiones recipiũtur: ⁊ niſi repararẽtur fruct⁹ ex eis percipi nõ valerẽt: de decima huiuſmodi minime deducentur. Nec etiã ille que fiunt pro cuſtodia caſtrorũ q̃uis fiãt maiores ſolito. ¶ Inſuper de oblationibus minutiſſimis quas percipiunt eccleſiaſtice perſone ratione eccleſiarum ſuarum pro ſepulturis et dandis penitentijs decima perſoluetur. ¶ Et quia nõ occurrit nobis q̃n quotidiane diſtributiões ꝓuẽtus eccleſiaſtici ſint de diſtributionib⁹ q̃ dãtur in horis canonicis preſentib⁹ debere ſolui decimã declaramus. ¶ Illi quoqꝫ qui deputati fuerint ad collectionẽ decime cũ eis qui debent ſoluere decimã: de aliqua certa ſumma ſoluenda pro decima nequeunt conuenire. ¶ De fructibus arborũ ⁊ hortorũ ſoluetur decima. ¶ De his autẽ q̃ cõſumuntur vſu vel eſu aĩalium: ſi ſint eccleſiarũ ſoluetur decima: deductis expẽſis neceſſarijs que fiũt pro cuſtodia: ſi vero ſunt perſonarum decima nõ ſoluetur.

Deũ in negocijs noſtris habere debemus p̄ oculis.

¶ Tu ergo in his ſolũ deum et iuſticiã pro premiſſis pre oculis habẽs: ex predictis declarationib⁹ in decidẽdis huiuſmodi dubitationibus que ꝑ parte leuiter decidi poterũt cõfirmationem accipias. ſuper maiorib⁹ vero deciſionẽ apoſtoli oraculi expectes. ¶ Volumus quoqꝫ et preſentiũ tibi auctoritate mãdam⁹ vt in vnã quãqꝫ perſonã eccleſiaſticã deputatarũ tibi partium cuiuſcunqꝫ ordinis conditionis vel dignitatis exiſtat q̃ decimã ipſam nullo modo vel non integre ſcienter: aut non ſecundũ verum valorẽ fructuũ ſuorũ perceptorum: ſiue nõ in terminis cõſtitutis exhibuerit: ſeu in illorũ exhibitione maliciã cõmiſerit ſiue fraudem: excõmunicationis ſententiam auctoritate noſtra promulges. Et etiam in ſingulos qui ſcienter impedimentum preſtiterint directe vel indirecte: publice vel occulte quominus decime predicte ſoluant.

Excõis canõis publicande modus.

Et oẽs ⁊ ſingulos q̃ huiuſmodi ſentẽtias latas incurrerint ꝑ te et alios ſingulis diebus dñicis ⁊ feſtiuis campanis et candelis accenſis vſqꝫ ad ſatiſfactionem condignam excommunicatos publice nũcies: et facias ab oĩbus publice euitari. Aggrauaturus alias man⁹ tuas cõtra ipſos prout proteruiam ⁊ contumaciam exigere videris eorũdẽ. Qđ ſi ſatiſfacere decreuerint: poſt plenã et integram ſatiſfactionem ab huiuſmodi excõicationib⁹ iuxta eccleſie formã abſoluas eoſdem: ⁊ diſpenſes cũ eis ſup irregularitate: ſi taliter ligati non abſtinuerint a diuinis. Prouiſo hactenus ꝙ contra decimã huiuſmodi non ſoluẽtes nullatenus ſine ſpeciali mandato apoſto. ſe. inuocetur brachium ſeculare. Quodqꝫ ad vaſa ſacra paramenta: calices: cruces: et libros: aliaqꝫ bona mobilia ad cultum deputata diuinum vel ad priuilegia eccleſiarum et monaſteriorum aliorumqꝫ locorum eccleſiaſticorum ipſius occa-

ſione decime manus nullatenus extēdatur.
¶ Data Anagine kal. octobris. Pontificat⁹ noſtri. anno. vij.

¶ De regularib⁹ ⁊ trāſeunti bus ad religionem. Martinus quartus.

¶ Religioſi mēdicātes ſub excōicationis pena ꝓhibent ꝯuolare ad religionē non mendicantiū quocūq; q̄ſito colore. quā ipſo facto incurrūt tā recepti q̄ recipiētes: quacūq; lnia nō obſtāte. Quid iuris ſit de iā receptis ſubdit. Capitulum primum.

Capt: duas oib⁹ p̄ſertim religioſis mē dicāti bus eſt precluden da.

Viam ambitioſe cupiditatis religioſis potiſſime mēdicātibus ꝓcludere cupiētes. ad alios ordines p̄ſertim monaſticos (fucatiſ tñ colorib⁹ aſſerētib⁹ ob frugē melioris vite aut artioris obſeruātie) tā ſcti Bñdicti q̄ Ciſtercieñ. Camalduleñ. Uallis vmbroſe: canonicorū regulariū ſcti Auguſtini: vel alioꝝ monaſticoꝝ ordinū ꝯuolare nitentib⁹: lniam a ſede aplica: ſeu legatis/ aut nūcijs eiuſdē ſedis ad trāſferendū ſe de mēdicātiū ordinib⁹ ad alios ordines (p̄ſertim ea rōne) vt viſile eſt ꝑut facti euidētia docet (vt liberi⁹ degāt: dignitateſq;/ et bñficia monaſtica ꝯſeq̄ valeāt: et ex certis alijs cauſis honeſtati nō ꝯſonis) obtinētib⁹: Ac volētes etiā cōſeruatiōi ordinū mēdicātiū ꝓuidere: auctē aplica ex certa ſcia tenore p̄ntiū declaramus: ⁊ etiā decernimus ſtatuētes: q̄ decetero nullus religioſus ordinū mēdicātiū quorūcūq;: cuiuſcūq; gradus/ ſtat⁹/ conditionis vel religionis exiſtat

a ¶ Debeat. cape verbū admitti/aut recipi quod eſt I.

q̄tūcūq; ⁊ q̄litercūq; poſſit ⁊ debeat [a] virtute cuiuſcūq; licētie etiā idulti aplici: ſeu penitētiarij nr̄i curā gerētis: vel alia quauis auctē hacten⁹ etiā ꝑ lr̄as aplicas facultatū quarūuis tā legatoꝝ vl' nūcioꝝ ſedis aplice q̄ alia auctē maxime de trāſferēdis fr̄ibus/ aut aliquib⁹ p̄ſertim ordinū mendicātiū ꝓfeſſorib⁹ in genere vel in ſpecie ab ordinib⁹ hmōi mendicātiū ſub quacūq; verboꝝ forma appareāt admitti: aut recipi ꝑ aliquos etiam ſupiores ordinis / ſeu monaſterij: aut loci monaſtici: ſeu alr̄s in monachū vel in fratrem alicui⁹ ex ordinib⁹ monaſticis ſupradictis vel alijs expreſſis (ordine Carthuſienſiū dūtaxat excepto) ſub pena excōicatiōis: quā tā recipiētes q̄ recepti ipſo facto incurrāt. Et quā ex nūc

Ordo carthu ſiēſiū p̄ ceteris āpliori potitur ꝓroga tiua.

ꝓut extunc contra quēlibet trāſgreſſorē quomodolibet ⁊ in p̄miſſis ſciētia ⁊ auctē anteſatis proferim⁹ in his ſcriptis. Et a nemine niſi dūtaxat a romano pōtifice (preterq̄ in mortis articulo) excōicati huiuſmodi poſſint abſolutionis beneficiū quomodolibet obtinere Et nichilominus ſecus facta non teneant et nullius exiſtāt efficacie vel momenti. Decernentes etiā ⁊ volentes q̄ ſi quis hacten⁹ virtute cuiuſuis licētie ſeu mandati hmōi fuiſſet receptus ad aliquē monaſticum ordinē et habitū conſuetū geſtari per monachos talis ordinis ſuſcepiſſet ſiue ꝓfeſſionem emiſerit ſiue nō: ſub dicta pena teneatur in monaſterio in quo receptus fuerit (etiā ſi beneficia eccleſiaſtica ſeu rectorias eccleſiarum quarūuis obtineat) ſtare in ei⁹ totali ordinatiōe ⁊ in hmōi ordine monaſtico altiſſimo deſeruire. ¶ Si quis aūt pretextu hmōi licentie vel ſine habitu vel cum habitu vagando incederet monitione preuia teneat ⁊ debeat infra terminum quindecim dierū a die monitionis hmōi computandorū ad ei⁹ religionē vel ordinē vnde cū licētia vel ſine licētia receſſerat remeare. ¶ Qđ ſi efficere neglexerit: poſt ipſum terminū tanq̄ notari⁹ apoſtata excōicat⁹ in oībus ⁊ per omnia debeat per quēlibet reputari: et ab oībus retractari. etiā per inuocationē auxilij brachij ſecularis quotiēs fuerit oportunum. ¶ In futuris aūt nullus ex ꝓfeſſoribus alicui⁹ ex ordinibus mēdicantium huiuſmodi in aliquē monaſticū ordinē (carthuſienſiū dūtaxat excepto) poſſit aut debeat per quēcūq; recipi vel admitti virtute alicuius licentie vel indulti abſq; ſedis huiuſmodi licentia ſpeciali ſub dictis penis: ⁊ nichilomin⁹ ſecus facta non teneant ipſo iure. Huiuſmodi licentijs ⁊ indultis necnon cōſtitutionib⁹ apoſtolicis ⁊ mendicantiū ordinū predictorum: etiā ſi de illis ſpecialis et expreſſa ac de verbo ad verbū in noſtris litteris mentio habita foret ⁊ alijs contrarijs non obſtantib⁹ quibuſcūq;. ¶ Nulli ergo omnino hominū liceat hanc paginam noſtre declarationis/ decreti/ ſtatuti/ prohibitionis/ ⁊ voluntatis infringere: vel ei auſu temerario cōtraire. Si quis autem hoc attētare preſumpſerit indignationem omnipotētis dei et beatorum Petri et Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurum.
¶ Datum Sebēnis. iiij. kalen. Auguſti. pontificatus noſtri. anno. j. Ioannes. xxij.

¶ Religioſi ſine ſui ſuperioris licentia vltra mare euntes ſunt ipſo facto excōicati. nec ibi ſunt ad predicationem vel diuinorū celebrationem admittendi. Capitulum. ij.

AD noſtrū nuꝑ relatio fidedigna perduxit auditum/ q̄ nonnulli religionis geſtantes habitum: ſed a veritate religio=

Religionis habit⁹ ſine ipſi⁹ veritate parũ prodeſt. Lupin⁹ animus ſub ouili veſte ſemꝑ tegit. Os in celũ poſuit qui pape detrahunt.

nis oĩno vacui et modeſtia penitus alieni ad ꝑtes qñq; trãſmarinas ſe trãſferãt: i qb⁹ pauci fideles reſpectu infideliũ cõmorãt. Et vt illi decipe facili⁹ ſimpliciũ aĩos ac ipos ⁊ aliꝯ in errores ꝓcipitare ſeu retinere valeant ſub ouili veſte ac hũilitatꝭ habitu lupinũ aĩm occultãtes ꝑ doctrinas ſuas reprobas et erroneas fideliũ mentes q̃tũ in eis eſt corrũpe ſatagũt. In ipſis ꝑtib⁹ ꝑiculũ nimiũ ſpargere nõ omittũt. necnõ ⁊ os ſuũ ponẽtes in celũ ligua eoꝝ falſidica trãſeũte ſup terrã: ſctẽ romane ec. detrahere ꝯſtõnib⁹: ⁊ alia multa a fide deuia i ſuis ſmonib⁹ ⁊ ſecretis collocutionib⁹ euomere iſanis auſib⁹ nõ verent. ex qb⁹ de⁹ offendit. ꝑiculoſa ſuſcitãt ſcãdala. parat ſimplicib⁹ laque⁹. Ipſiq; talium ꝓſumptores de hereſi vehementer arguunt ſe ſuſpectos. Nos itaq; tãtis obuiare ꝑiculis pñe diligentie ſtudijs cupiẽtes. Uniuerſis ⁊ ſingulis religioſis cuiuſcũq; ꝯditiõis/religiõis/ordinis vel ſtat⁹ exiſtãt: de frm nroꝝ cõſilio diſtricti⁹ auctͤe pñtiũ inhibem⁹ ne ipoꝝ aliq̃s abſq; ſuꝑioris ordinis ſui lnia ſibi ꝑ ipſi⁹ lr̃as patẽtes cõceſſa: decetero ad ꝑtes ſe trãſferat antedictas. Superioribus ipis nihilomin⁹ iniũgẽtes ne q̃buſuis ſui ordinis frĩbus (niſi dũtaxat viris lr̃atis/ꝓuidis ⁊ expꝰtis) hmõi lniam ipartiri ꝓſumãt. Nos eñ q̃ſcũq; ꝓſumẽtes cõtrariũ quiſmõ excõicatiõis ſubiacere ſnie volumus ipo fctõ. A q̃ null⁹ ab alio q̃ a roma. põtifice poſſit (niſi dũtaxat in mortꝭ articulo) abſolutiõis bñficiũ obtinere.

Religioſi ſine ſui ſuꝑiorꝭ lnia ſe abſentare nõ debent

¶ Ceterũ vniuerſis eccñe ꝓlatis in ꝟtute ſctẽ obediẽtie diſtricte ꝓcipiẽdo: pñtium tenore mãdam⁹ quatenus nullos religioſos ad ꝑtes ſe trãſferẽtes ꝓdictas niſi ꝑ patẽtes ſuꝑioris ſui ordinis litteras de lnia ſpãli ſe illuc trãſferẽdi ſibi cõceſſa prelatis eiſdẽ fecerit plenã fidẽ in ciuitatibus ſuis ⁊ dioceſib⁹ ac locis ⁊ terris alijs ad ꝓdicatiõis offm̃ vel diuinoꝝ celebrationẽ admittãt: ſʒ ipos poti⁹ velut apoſtatas capiãt ſeu capi faciãt: eos carcerali cuſtodie (donec de dicta lnia ſpãli mõ ꝓdicto ſibi conſtiterit) detinendo. Et nihilomin⁹ ſi q̃s religioſos approbare q̃ ſedes apl̃ica reprobauit: vel q̃ alꝭ ſunt fidei obuia in ſuis ꝓdicationibus: ſeu ſecretis collocutionib⁹ dogmatizare perſenſerint: vt tales (quibuſcũq; ceſſantibus priuilegijs) poſſint licite capẽ: ⁊ carcerali cuſtodie ſicut ſuos poſſent ſubditos mãcipare licentiã impartimur. Et inſup tenore pñtium mandamus eiſdem vt de ꝓmiſſis ſummarie ſimplr̃ ⁊ de plano: ac ſine ſtrepitu iudicij ⁊ figura per

Approbata ꝑ ſedem apl̃icã a nemine ſunt reprobanda.

ſe: vel aliũ ſeu alios ſe ſolerter ⁊ fideliter ſtudeãt informare. q̃ſq; de ꝓdictis ſeu eorũ aliq̃ reppererint reos eſſe iuxta ſtatuta canonũ in alioꝝ exẽplũ caſtigare penis debitis non poſtponãt. Nõ obſtã. exẽptionib⁹ ⁊ alijs quibuſcũq; priuilegijs ⁊ litterꝭ apl̃icis eiſdẽ religioſis: vel eoꝝ ordinib⁹ ab eadẽ ſede ꝯceſſis vel in poſterũ ꝯcedendis: etiã ſi de illis plena et expſſa mẽtio: ac de ꝟbo ad ꝟbũ in pñtibus ſit hñda. Que q̃tũ ad ꝓdicta vel aliqd̃ eorũdẽ eiſdẽ i nullo volum⁹ ſuffragari. Nulli ꝗ̃ ⁊c. Datũ Auiñ. vj. idus Maij. pon. no. anno. ix.

¶ De religioſis domibus. Ioannes. xxij.

¶ Licet beguinarũ ſtatus ſit ꝓpter multas rationes ꝑ Clemẽtẽ. v. reprobat⁹: ꝑmittit tñ mulieribus fidedignis q̃ nec ſunt culpabiles nec ſuſpecte ſub habitu beguinarum viuere: nec ſunt tales per ordinarios moleſtãde. vide. c. j. eo. ti. in clemen. Capitulum vnicũ.

Nocentes ⁊ innocentes ad paria iudicãdi non ſunt.

Ratio recta nõ patit vt inocẽtes ad paria cũ nocẽtib⁹ iudicent. Sane fe. re. Clemẽs papa. v. pre. nr̃ cũ de mulieribus q̃ beguine vulgariter nũcupãt nõnulla ei fuiſſent ꝓcipue de alemanie ꝑtib⁹ iſinuata ſiniſtra ⁊ ꝓſertim ꝙ eaꝝ q̃dã de ſumma trinitate ⁊ diuina eſſentia diſputarent ⁊ ꝓdicarẽt: ac circa articulos fidei ⁊ eccl̃iaſtica ſacra opiniões catholice fidei ꝯtrarias introducerẽt: ⁊ multorũ ſimpliciũ aĩas i diuerſos errores inducerẽt: ex his ⁊ alijs frequent de illis auditis habẽs eas nõ idigna rõne ſuſpectas in illas q̃ ſtatũ hmõi nouit aſſumptũ ſectarẽtur vlteri⁹: aut q̃ illũ de nouo aſſumerent excõicatiõis ſniam ꝓmulgauit. Uerũ q: in multis mũdi ꝑtibus plurime ſunt mulieres q̃ ſilr̃ vulgo beguine vocate ſegregate qñq; in parẽtũ aut ſuis: iterdũ ꝟo in alijs: aut cõductis ſibi cõib⁹ domib⁹ inſimul habitãtes/vitas deducũt honeſtas: eccl̃ias de nocte frequẽtãt: dioceſanis locoꝝ ⁊ ꝑrochialiũ eccl̃iarũ rectorib⁹ reuerent obediũt: curioſitatẽ diſputãdi/ aut auctẽ ſeu temeritatẽ poti⁹ ꝓdicãdi nullo modo ſibi vſurpãt. nec ſe vel alias/ſeu alios quoſlibet ꝓmiſſis opinionib⁹ erroribuſq; inuoluũt. nec vlla ſup his eſt aut fuit hactenus nota/ſeu ſuſpitio cõtra eas que ipſas diſſimiles a luce ſua cõſtringeret: vt nullis earũ que ꝑpetuã forte dño cõtinentiã deuouerũt/occaſio ꝓbeat ad lapſum. ⁊ ne ꝑiculis/dãnis/et ſcandalis plurimis que proinde veriſimiliter ſe querẽtur pro ꝓuiſione eccleſie moderna oc=

Predicano mulierũ etiã religioſarũ eſt periculoſa.

Religioſe mulieres q̃d facere debent

cupentur beguinas hmōi inculpabiles (vt p̄mittitur) nec ſuſpectas ſub ꝓhibitione: ⁊ abolitione premiſſis (qꝛ de ipſis p̄de. nr̄ p̄fat⁹ nullatenus ſenſiſſe dinoſcitur) de fratrū nr̄orum conſilio declaramus ⁊ volumus non includi. Locorum ordinarijs nichilomin⁹ iniungentes vt eas ſub p̄textu huiuſmodi nullatenus moleſtari ꝑmittant. Et ſi quid forſan ex hoc in bonis: aut iuribus a quibuſcūq; cōtra eas attentatum eſt hacten⁹ vel attētari ꝯtigerit in futurū: per illos predictos ordinarios auctoritate noſtra in ſtatū reduci debitū volumus. Inuocato (ſi op⁹ fuerit) auxilio brachij ſecularis. Ceterū ſtatū beguinarū huiuſmodi quas eſſe ꝑmittim⁹ (niſi de his ꝑ ſe apo. aliter ordinatū extiterit) nullaten⁹ ex premiſſis intēdim⁹ approbare. Locoꝝ aūt ordinarios ⁊ alios ad q̄s p̄dicta ſpectabūt: curam ꝓuigilem ⁊ ſollicitudinem debitā precipimus adhibere: ne premiſſarum ſequētes inuia ⁊ ipſarū actus temerarios imitando: p̄miſſis erroꝛib⁹ ⁊ diſputationum ⁊ predicationum temeritatibus ſe inuoluāt. eas q̄ cōtra p̄dicta preſumpſerint per cenſuram eccleſiaſticam (appellatione poſtpoſita) ꝯpeſcendo. Porro mulieres quodcunq; nomen habentes: que de illis ex quibus prohibitio preceſſit culpabiles ſe reddiderint. aut merito notabiles vel ſuſpectas eſſe: ſi ſtatutum vel habitum quoquo mō mutauerint vere ſub p̄dicta decernim⁹ remanere cēſura. ⁊ aliter cōtra eas ꝑ illos ad q̄s pertinuerit ꝓcedi volum⁹ ⁊ mādam⁹ ꝙ ab errore ꝺ more reuocare nō vltra īficiāt ſanos oues.

brachium ſec'are pōt quādoq; ab eccleſia inuocari c.j. ꝺ of. or.l an.

Oues morbide ſanas inficiunt.

a ¶ Bñdictus. Iſte bñdict⁹ fuit duodecimus natione tholoſan⁹ Sanardano appamiarū dioce. Prio appellat⁹ Jacob⁹ fornerij abbas frōtis frigidi ordis ciſtercieſ. ⁊ magiſter in ſacra pagina deinde ep̄us appamiarū: ⁊ deinde ep̄s mirapiſceſ. poſtea tituli ſctē priſce pbr̄ cardial' aſſūpt⁹ ad papatum anno domi. M.ccc xxxiiij. xx. decembris. ⁊ anno. M. ccc xlij. xxv. apri. vita fūct⁹ ē. pōti. fui anno. et ſucceſſit Joh̄ ānī. xxij. ſibi vo ſucceſſit clemens. vj. Johan. fran.

¶ De cēſib⁹: exactionibus et ꝓcuratiōib⁹. Bñdictus[a] duodecim⁹ ep̄s ſeru⁹ ſeruoꝝ dei ad perpetuam[b] rei memoriā.

¶ Taxat ꝓcuratōes pabula charitatis. et ſubſidium charitatiuū. Saluat priuilegia ꝯuētiones: cōſuetudines: preſcriptiones; ⁊ idēmitatē pauperū. īhibet cōtrauenīri: punit trāſgreſſores ⁊ eorū familiares. ⁊c̄. Et locari deb; ſub rubrica de cenſibus et procurationibus.

Vas[c] electionis[d] Paulus aplſ̄s egregius p̄dicator ſe et eos q̄ ſecū erant ꝓpꝛijs mā ib⁹ exhibebat[e] vt pſeudo[f] ⁊ ſubdolis operarijs ſub p̄dicatiōis ſpē lucra ſectātib⁹ locū p̄cluderet: ⁊ his quos ipſe paſcebat pabulo[g] vbi dei ñ exiſteret oneroſus. Sane lꝫ circa modeſtiā i exigēdis ꝓcuratiōibus obſuādā a p̄deceſſorib⁹ nr̄is romanis pōtificib⁹ ſalubria emanauerint inſtituta: qꝛ tñ (ſicut experiētia docet) nōnulli p̄latoꝝ[h] necnō dioce. nuncioꝝ vel legatorū apl̄ice ſedis de quib⁹ nullā faciūt mētionē expſſe ſic ſe reddiderūt ⁊ reddūt i dictarū ꝓcurationū exactionib⁹ oneroſos[i] vt oppreſſi ſubditi hmōi onera nequeāt ſupportare. ⁊ victuꝫ lōgi tp̄is breuis hora cōſumat. Nos attendētes ꝙ parētes[k] debent theſauriza=

b ¶ Perpetuā. Sic ⁊ oīa iſtrumēta ad hoc fiunt. j. q. vij. ſaluberrimū. xxv. q. j. oēs femine. ⁊ qa hoc graue negociū ē vt magiſ timeat hec ꝓuiſio merito ē ꝓpetue mēorie ſuādā facit ꝺ pe. l q̄buſdā. ꝺ ſciſma. c. j. de penis. l. c. felicꝫ. li. vj. ⁊ qđ no. in. c. ad aplice. l p̄n. ꝺ re. iu. e. li. vj. vbi nota. ꝙ ſol⁹ papa ſine ꝯcilio pt̄ hoc facer̄. Et facit hec extrauagāſ ius cōe c. paſtoralis. de fi. iſtru. ⁊ ibi no. Joh. fran.

¶ Vas electi. Diuidit in q̄nq; ꝑtes p̄ncipales nā p̄mo exordit. ſcđo ibi ſtatuim⁹. taxat ꝓcuratiōes. tertio ibi. inſup. punit trāſgreſſores. q̄rto ibi: p̄miſſis extendit ꝯſtōnē. q̄nto ſubdit clauſulas ꝯſuetaſ cū data ibi: nlli. ⁊c̄. Prima ps tres hꝫ rōnes exēplares ipulſiuas ad ꝯdendū hāc ꝯſtitutionē. Scđa pars tripliciter taxat q̄ntitatē ꝓcurationū exigendarū iuxͣ triplicē diuiſionē ꝓuinciarū ⁊ regnorū ⁊ q̄litateꝫ viſitantiū etiā ſi ꝑ alios viſitāt modificando ⁊ extendendo ac declarando: vt. i. pꝫ. Tertia ps punit viſitatores trāſgreſſores ⁊ eorū familiā etiā ſi a ſpōte volētib⁹ recipiāt. vel receptū remittentib⁹ nō reſtituāt. Quarta ps extēdit ꝯſtitutionē ad charitatiuū ſubſidiu. taxat valorem turonenſiū. ⁊ excipit tres caſus. Ultima ibi: nulli. ſubdit clauſulas conſuetas cum datis.

diuiſio

c ¶ Vas. Hoc nomen fuit ſibi īpoſitū celit⁹ in ei⁹ cōuerſiōe. actuū. ix. c. ⁊ hoc p̄ncipiū ſumptū eſt ex ca. cū apoſtolus. in prin. de cenſi.

d ¶ Electionis. Et ideo non vicioſum in quo omne oleū ⁊ vinū facile corrūpit. de pe. diſt. iij. §. ſine a me. adde tex. Marci. ij. in fi.

e ¶ Exhibebat. i. ꝓcurabat. xviij. q. j. tā nūc. xxj. q. j.

f ¶ Pſeudo. i. falſis. ⁊ ē grecū nomē īdeclinabile: vt no. in. d. c. cū aplſ̄s. § q̄s nota monitionē cōcilij gñalis de qua in. c. irrefragabili. in fi. de offi. ordi. [c. j.

g ¶ Pabulo. Eſt ei verbū dei pabulū anime ex q̄ viuit. c. inter cetera. ꝺ offi. ordi. qa non in ſolo pane. ⁊c̄. ſed in omni verbo. ⁊c̄. vt ibi.

Anima viuit ex verbo dei.

h ¶ Prelatorū. etiā cardinaliū: vt ꝓbat tex. i. c. cū aplſ̄s. §. cardinales. de cenſi. ⁊ in. c. ꝓcurationes. i p̄n ca. eo. ti. ⁊ ibi no.

i ¶ Oneroſos. vſq; ad exinanitionē extreme ſn̄tie. x. q. iij. cauēdū. e. j. q. iij. placuit. ⁊ō ſeruādū eſt qđ ſtatuit conſiliū vien. in cle. ad nrm. §. fi. de cenſi.

k ¶ Parentes. xvj. q. j. predicator. vbi paul⁹ dicitur diuinus aplſ̄s. ⁊c̄. ꝙ beati⁹ eſt dare ꝙ accipere. Et cuꝫ

hic determinat q habent i.c. felicis.de cē.li.vi.

a ¶ Archipbri. qd aūt de archipreſbyteris ruralib⁹ q decani aliq̄n nūcupantur ſubdit lr̄a in ꝟ. illud quoq; Jo. han.fran.

b ¶ Ex priuilegio. Sine ꝑuilegio ꝟo nō poſſunt: alr̄ ꝯ faciētes puniunt. vt i.c.felicis.de cēſi.lib.vi.

c ¶ Per alios. Hec ꝯſtitutio approbat qd not. Jo.an. i.c. felicis de cēſi.in glo.ſup ver.officio. Et adde ꝙ ꝑlati aliq̄n habēt officiales.de offi.vica. ca.ij.⁊.iij. de appel.romana. de offi.ord.c.romana.ꝺ offi.dele.c. iiij.in ſi.lib.vi.⁊ c.inſinuāte. Aliq̄ habēt vicariū i ſpūalib⁹.de tēpo.ordi.ca.iij.§.j.li.vi. Aliq; habent vicariū generalem.ꝺ.c.iij. §.ep̄o autez.de tēpo.ordi. et de offi.vica.ca.ſi.ꝺ ꝑben.c.ſtatutū. lib.vi. Aliq; hñt ſimpliciter vicariū.c.ſtatutū.et c. vt officiū. ⁊.c. vt cōmiſſi.de hereti.li. vi. Aliq; tales vocant locū tenētes.xciij. di.ca.ſi. Siue ergo quis vicari⁹ a ſede ap̄lica deputetur.vt in.c. is cui.de elect.libro.vj. ſiue a capitulo eccl̄e cathedralis ep̄ali ſede vacante.vt in ca.pe.de ſuppl.negl·ꝑla.li. vj.vbi pōt ex cōſuetudine viſitare ſaluis notatis in cle.j.de hereti. ſiue ab electa

Prelatoꝝ vicē gerētes varijs cēſentur noīb⁹.

Uicarius pōt viſitare ⁊ ꝓcurationē recipere.

giū.xij.vel pluriū ꝑſonaꝝ vltra.cc.⁊.lx.ab alijs ꝟo monaſterijs.eccleſijs ſeu prioratibus minus collegiū habentibus: alijs qz eccl̄ijs prioratibus ⁊ locis vltra ducētoꝝ et viginti. Ep̄i etiā a cathedralib⁹ eccl̄ijs vltra ducentoꝝ ⁊ viginti. A monaſterijs ꝟo et alijs eccl̄ijs ⁊ prioratib⁹ ſecularib⁹ vel regularib⁹ habētibus collegiū.xij.vel plurium ꝑſonaꝝ vltra.c.⁊.lxxx. ab habētib⁹ ꝟo collegiū min⁹ et quibuſlibet alijs eccl̄ijs ⁊ prioratib⁹ atq; locis vltra.c.⁊.l.abbates inſup a mōaſterijs prioratib⁹ ſeu eccl̄ijs hñtib⁹ collegiū.xij. vel pluriū ꝑſonarū vltra centuz . ab hñtibus ꝟo min⁹ collegiū ac eccl̄ijs prioratib⁹ ⁊ alijs locis quibuſlibet vltra. lxxx. archidiaconi ꝟo vltra.l. archipbri[a] etiā vltra x.turoñ.argēti valorē recipe nō ꝓſumāt. Si ꝟo ijdē archiep̄i/ep̄i ⁊ ꝑlati ac ꝑſone eccleſiaſtice ex priuilegio[b] ap̄lico ꝑ alios[c] viſitare ⁊ ꝓcurationes recipe valeāt in pecunia nūerata: dicti archiep̄i etiaz ſi primates exiſtant ab hmōi eccleſijs monaſterijs prioratibus atq; locis vltra centū/ ep̄i vltra.lxxx.abbates[d] vltra xl.archidiaconi vltra.xxx.turonē.argēti valorē ꝓ ꝓcuratione quilibet vnius diei recipere nō ꝓſumāt. ¶ In caſtelle q̄q; regionis arroganie: et portugalie r̄gnis ⁊ dñijs terris et ꝓuincijs reguz caſtelle arrogonie ⁊ portugalie ⁊ ꝑtibus adiacentib⁹ etiā vicinis eiſdē excepto ſardinie et corſice regno archiep̄i ep̄i ⁊ ꝑlati ac ꝑſone eccl̄iaſtice cuz (vt ꝑmittit) ꝑſonaliter viſitabūt Jidē archiep̄i a ſuis ⁊ ſuffraganeoꝝ ſuoꝝ eccleſijs cathedralibus ꝓ ꝓcuratione vni⁹ diei ſiue in victualibus ſiue aualentibus in pecunia vltra

centū et.xl. a monaſterijs vero ⁊ eccleſijs alijs ac prioratib⁹ ſecularibus vel regularibus habētibus collegiū. xij. vel pluriū ꝑſonaꝝ vltra centū ⁊ viginti. Ab habētib⁹ ꝟo min⁹ collegium alijſq; eccl̄ijs prioratibus atq; locis vltra centū. Ep̄i etiā a cathedralibus eccl̄ijs vltra centū: a monaſterijs vero ⁊ prioratibus ſecularibus vel regularibus habētibus collegiuz. xij. vel pluriū ꝑſonarum vltra. lxxx. Ab hñtibus ꝟo minus collegiū alijſq; eccl̄ijs prioratib⁹ ⁊ locis vltra.lx. Abbates[e] etiā a monaſterijs vel prioratib⁹ habētibus collegium.xij. vel pluriū ꝑſonaꝝ vltra quinquaginta. Ab hñtibus min⁹ collegiū et quibuſlibet alijs eccleſijs prioratibus ⁊ locis vltra.xl. archidiaconi vero vltra viginti quinq;.archipreſbyteri ꝟo vltra quinq; turonē. argenti valorē recipe nō attentent. Si ꝟo ꝓme noīati archiep̄i/ep̄i ⁊ prelati et alie ꝑſone eccl̄iaſtice ex priuilegio ap̄lico per alios viſitare ⁊ ꝓcurationes recipe poſſint in pecunia numerata. Jidē archiep̄i ab eiſdez ſuis et ſuffraganeoꝝ ſuorū eccleſijs vltra lxxx. A monaſterijs ꝟo et eccleſijs alijs ac prioratib⁹ ſecularibus vel regularib⁹ habētibus collegiū.xij.vel plurium ꝑſonaꝝ vltra.lx.ab habētibus ꝟo minus collegiuz et quibuſlibet alijs eccleſijs prioratib⁹ ſiue locis vltra. l. Epiſcopi etiā ab eiſdē eccleſijs monaſterijs prioratibus ſiue locis vltra quadragita. abbates vero ab eorū monaſterijs prioratibus eccleſijs ſiue locis vltra. xxx. Archidiaconi vero vltra. xx. turonē.argenti valorem recipere non attentent. ¶ In apulie vero calabrie terre laboris

in abbatiſſam a maiori ꝑte capituli idēntitatis⁹ ꝺ elec.li. vj. ſiue ab alio ꝑlato electo ꝯcorditer in caſu capituli ni chil. de elec. cuz viſitat petit recipere ꝓcurationem iuxta iſtaz taxam.ar. nota toꝝ in dicto.c.felicis.ꝺ cēſi.facit. ca.ſi epiſcopus. de offi.ordi. eodē lib. Et ſi ſunt plures: tūc ſolū ꝑncipalis: ſz nō foraneꝰ poterit hoc gn̄aliter facere vt ꝓbat.clemen.⁊ ſi ꝑncipalis.de reſcriptis. Quid ſi plures eſſēt oīno eq̄les officiales vel vicarij? dic vt ibi notat. Quid de foraneis i locis ſuis? Dic attendēda illoꝝ mandata.adde tex.i l.j.C.de offic.ei⁹ q vices alterius gerit. Jo. fran.

d ¶ Abbates. De patre abbate Cluniacenſiū quomodo teneatur viſitare ſubditos ſuos mediatos et immediatos: vide Oldradum in conſilio.c.v.qd incipit. Prima queſtio. Et adde ꝙ quantum ad abbates idē videtur eſſe effectus inquiſitiōis generalis ⁊ ſpecialis vt dicit idem Oldra.in conſilio.ccxxvij. qd incipit Licet q̄ſtio. Jo.fran.

Abbas cluniacē. ſubditos mediatos ⁊ immediatos viſitare poteſt.

e ¶ Abbates. Honeſte facerēt abbates ⁊ alij religioſi nō exigere pecuniā ſz cōformare ſe laudabilib⁹ ꝯſuetudinib⁹ ⁊ ꝯſtōnib⁹ monaſterioꝝ.

et ꝯtentari comedere cū alijs in refectorio: ꝛ dormire in dormitorio cōibus: vt meli⁹ valerēt oculo intelligere quō ſe habeant oia tam in eccleſia ꝙ in mēſa/ et tā de die ꝙ de nocte: et ꝓpter bonū exemplum. ar.et⁹ qđ no.in cle.v.ad nr̄m.de cenſi.in ṽbo ſi voluerint.et in ca.magne.de voto.q: qđ agit a prelatꝭ / cito a ſubditis trahit in exēplum vt ibi et l.c. ꝓcipue.xi. q.iij.alꝭ tot mortib⁹ digni ſunt/ quot pernicioſa exēpla ꝛc̄. vt ibi ꝛ hoc ſatis dicit ꝭ.nr̄e tñ intētionis.l ver.nec vltra.ꝛ.ṽ. ceterū. Tenent eni viſitatores nō min⁹ exēplo ꝙ verbo edificare et plātare.c. qm̄.ꝛ ca. īter cetera.de offi.ordi.facit.ca. romana.l ſi.de cēſi.li.vj.vbi vide no.ꝑ Jo.an.i nouel.ꝛ in ca.in ſingulis.de ſtā. mona. In hmōi nāꝙ actibus regularib⁹ nō ſūt ſubtilitates ꝗreſ ꝙ glo.exq̄rende nec appellatio̅s nes admittēde: ſed ſimpliciter oia ſunt expedienda c.ad nr̄am. reprehēſibilis. ꝛ cum ſpālis: ṽ ap. Nō eſt tñ omittēdū ꝙ ſi ꝓlat⁹ religioſus in mortali ꝯſtitut⁹ notori⁹ vel infamat⁹ ſit incorrigibilis/ ꝛ propterea a ſubditꝭ appellat debet appellatio ni deferri: alꝭ ꝓ tanto exceſſu ſatiſfacere ꝯpelletur.de appel.de ꝑore.q: ad talē nō ꝑtinet iudicialis correctio.iij.q.vij.iudicet. Miſericorditer etiā et nō paſſim ſunt corrigendi monachi ꝛ nō more latronū in grauem carcerē detrudendi. de ſta.mona.c.ea q̄.ꝛ nō debent eſſe ꝓlati nimis graues in corrigēdo alꝭ de ꝯſilio ꝯuent⁹.i. capli eſt correctio tēperanda.di.c.reꝓhēſibilis.in ſi.de his q̄ ſi.a ꝓla.no nit.ꝛ.c.ea noſcit.ꝛ ideo dicit text⁹ in dic.c.romana.in ſi.conſuetudines rationabiles ꝛ approbatas ſm̄ hoſtien.ꝛ Jo.an.ibidem in nouella. Jo. Fran.

Prelatoꝝ geſta ſūt ſubditorum exēpla.

.iiii.

Monachi ſūt miſericordit corrigendi.

a ¶ Sicilie. Nota ꝙ hmōi inſule ſunt pars prouincie cui adherent.l.inſule.ff.de iudi. cū ibi nota. facit ff.de ṽbo.ſig.l.notionē.ꝭ.j.faciunt no.in ca.qm̄ a nobis.de occi. Ex quo ſequit ꝙ q̄ in ſicilia vel corſica eſt aut ſardinia dꝫ rn̄dere in italia. vt no.in di.l.inſule ꝑ. bal.ff.ad municipa.l.q̄ ex vico. Idē dico de eo qui eſt in inſula maiori caꝝ vt teneat reſpondere regno nauarre vt ꝑꝫ.ṽ.ꝭ. ſtatuimus. vbi dicit illi adiacere ꝛc̄.

ſicilie: lōbardie: tuſcie: ſardinie: corſice: ꝛ ceteris alijs italie partib⁹/ necnō ſclauonie. achaie.cypri: ꝛ ceterꝭ regnis inſuliſꝙ ꝛ alijs ꝓuincijs ꝛ ꝑtibus oib⁹ vltramarinis ꝛ etiā trāſmarinis. ꝑtriarche archiepi/ epi ac prelati alij ꝛ ꝑſone eccleſiaſtice ꝯſiſtentes cū (vt ꝑmittit) ꝑſonaliter viſitabunt. Idē ꝑtriarche et archiepi a ſuis vel ſuffraganeorū ſuorū eccl'ijs cathedralib⁹ pro ꝓcuratiōe vni⁹ diei ſiue in victualib⁹ ſiue a volētib⁹ ī pecunia vltra.xl. a monaſterijs ṽo et eccl'ijs alijs ac prioratib⁹ ſecularib⁹ vel regularib⁹ hn̄tibus collegiū.xij. vł pluriū ꝑſonarū vltra q̄nq̄gita. ab habētib⁹ ṽo min⁹ collegiū et q̄buſlibet alijs eccleſijs prioratibus atꝙ locis vltra.xl. Epi etiā a cathedralibus eccl'ijs vltra q̄nq̄gita. a monaſterijs ṽo alijs eccl'ijs et prioratib⁹ ſecularib⁹ vel regularib⁹ habentib⁹ collegiū.xij. vel pluriū ꝑſonaꝝ vltra.xl. ab hn̄tib⁹ ṽo min⁹ collegiū ꝛ eccl'ijs alijs ſeu prioratib⁹ vel locis quibuſlibet vltra.xxx. Abbates ṽo a ſuis mōaſterijs vel prioratibus ſiſe collegiū vel maius hn̄tibus vltra.xx. Ab hn̄tib⁹ ṽo min⁹ collegiū ꝛ q̄buſlibet alijs eccl'ijs prioratibus atꝙ locis vltra.xvj. archidiaconi vltra decē turo.

argēti valorē nō audeāt recipere q̄quo mō. Si ṽo prelati ꝑtriarche archiepi epi ꝛ ꝑſone eccleſiaſtice ꝓme noiati ex priuilegio apl'ico ꝑ alios viſitare: ꝛ ꝓcurationes recipere valeāt ī pecunia nūerata: dicti patriarche ſeu archiepi ab eiſdē ſuis vel ſuffraganeoꝝ ſuoꝝ eccl'ijs cathedralibus vltra.xl. a monaſterijs quoꝙ ꝛ eccleſijs alijs ac prioratib⁹ ſecularib⁹ vel regularib⁹ hn̄tibus collegiū.xij. vel pluriū ꝑſonaꝝ vltra.xxx. ab hn̄tib⁹ ṽo min⁹ collegiū ꝛ eccleſijs alijs prioratibus ſiue locis ꝛ ſubditis q̄buſcūꝙ vltra.xxviij. Epi q̄ꝙ a ſuis cathedralib⁹ et q̄buſlibet alijs eccleſijs monaſterijs prioratibus atꝙ locis vltra vigiti. Abbates etiā vltra.x. necnō archidiaconi vltra.v. turoñ. argenti valorē recipe nō preſumāt. Itaꝙ expēſe ſeu ſumptus vniuerſi ſeu taxatio pecuniaria hmōi ꝓcurationis toti⁹ diei⁹ videlꝫ ī pecunia vł victualib⁹ ꝛ neceſſarijs alijs predictā ſummā vel valorem aliquaten⁹ non excedat: nec vltra dictas ſūmas vel taxationes ſeu valores earū pretextu cuiuſuis cōſuetudinis vel alias vel ab ipſis prelatis vel familiarib⁹ earūdem quicꝙ exigere vel recipere liceat etiā a volentib⁹ quando

b ¶ Abbates. de abbatiſſa vero dicit archi.ꝙ etiā pro viſitandis monaſterijs ſibi ſubiectis ei non licet egredi monaſteriū per tex.in.c.j. de ſtatu reg.li.vj. ibi quacūꝙ rōne.ſꝫ debet ꝑ aliū viſitatione facē. circa qđ vide no.in cle.j.in ꝑn.eo. ti tu.in glo. iſtoꝝ. mouet etiā Archidia. q: qđ generalr ſcriptū eſt gn̄alr eſt accipiendū.c.ſ.de coiu.lepro. Itē fortificatur prohibitio l eoꝙ ibi duo caſus excipiunt. in alijs ꝙ ſtet valida.ṽ de ci. ad audiētiā. xxxj.diſtin.olno xxxj.q.j.quō.ꝛc̄. viij.diſtin. ſi cōſuetudinem. Et licet tex.ille non videat loqui de abbatiſſa: nihil omin⁹ appellatio monachoꝝ icludit abbates vbi ṽ ſalute aīe agit.ca. ſi.ṽ ſymo. Itē ibi in ꝭ. verū exꝑmit de abbatiſſa . et hec opinio multum ſapit honeſtatē de quo ꝑ Jo.an.in di.c.j.de ſta. regu.in.vj. ꝛ dixi in tractatu viſitationum.q.ij.

Abbatiſſe monaſterium egredi non debent.

Monachoꝝ appellatione icludūtur abbates.

c ¶ Patriarche. Nota patriarche.ꝛ ſicut.c.exigit. extendit.c.romana.de cenſi.ita fortius vna clauſula debet extendere aliam.arg.in.l.doli clauſula. de ṽb. oblig.ꝛ.c.ij.requiris.ṽ appel.ꝛ.l.iij.ff. vi bono.rapt. Johan.Fran.

d ¶ Dieti. hoc itelligo niſi qñ ex cauſa oporteret viſitantem ibi ſtare ꝑ plures dies de cauſis neceſſarijs ꝛ culpa viſitandoꝝ: vt habet in.c.cōquerente. de offi.

ex cõuẽtione vel conſuetudie min⁹ ſoluere ꝯſueuerint ꝙ ꝓpter predicta nõ plus ſoluãt. Illud ꝗꝫ qđ de archidiaconis ſuperius diximus ordinã dum locum habere volumus etiam in decanis prepoſitis aliiſqꝫ perſonis eccleſiaſticis ſuperi⁹ nõ expreſſis: quib⁹ viſitationis officiũ et ꝓcurationis exceptio ex priuilegio ſedis aplice vel de iure ſeu conſuetudine cõpetere dinoſcuntur. Decanis ruralib⁹ dũtaxat except̄ q̃ i aliq̄b⁹ religionib⁹ archipbr̄i nomiant^a: circa q̄s in receptiõe hmõi ꝓcurationis id qđ ſupra ſtatutũ eſt de aliis archipbr̄is volumus obſeruari. ¶ Nr̄e tñ intẽtionis exiſtit ꝙ ſi ex cõuentione vel ꝯſuetudine tã eccleſie cathedrales q̃ꝫ collegiate ꝛ alie q̃libet ſeculares ac etiã monaſteria prioratus conuẽtuales ꝛ loca alia queuis eccleſiaſtica earumqꝫ capitula collegia ſeu conuentus rectores etiam ꝛ perſone prelatis quibuſuis ſuis viſitantibus (vt prefertur) minus debeãt vel ꝯſueuerint^b q̃ꝫ per nos ſuperius eſt ſtatutũ: abſoluendum vltra conuẽtionem vel cõſuetudinẽ hmõi nullaten⁹ aſtringant: ſed ſuper his circa eos conſuetudo ꝛ cõuẽtio hmõi obſeruent. Hmõi etiaꝫ moderationes et taxationes ad p̄latos quoſlibet qui pretextu cuiuſuis cõſuetudinis i monaſteriis ſiue locis aliis eccleſiaſticis gratis recipiantur ad pabulũ charitatis^c extẽdimus ꝛ etiã prorogam⁹^d prouiſo nichilomin⁹ ꝙ in locis q̄buſlibet ſꝫm ꝙ maior vel minor rerum copia fuerit in eiſdeꝫ: necnon iuxta maioreꝫ vl' minorẽ pſonarũ ꝛ euectionum^e numerum hmõi viſitãtiũ expẽſarũ maiorũ vel miorũ debita moderatio teneatur: ita tñ ꝙ maiores expenſe nõ excedãt ſummã ſuperius limitatã. ¶ Inſuꝑ predictis omnibus/ archiepis/ primatib⁹/ epis ꝛ aliis ſuperius nominatis viſitãtibus ne vltra conuentionem vel conſuetudinem huiuſmodi circa perſonas et loca vbi fuerint nec vltra moderationes et taxationes predictas quicq̃ꝫ preſumant recipere diſtrictius nihilominus inhibemus volẽtes etiã ꝯſtitutionẽ p̄ſẽtem pene^f adiectiõe muari. Statuim⁹ ꝙ ſi dicti viſitãtes ꝑ ſe vel (ſi ex priuilegio eis cõpetat) ꝑ alios viſitationis officiũ exercuerint: ꝛ ꝓcuratio

a ¶ Nominantur. vt nota. in dicto.c.cum apl's.ſuper ver. decani. Jo.fran.

b ¶ Cõſueuerint. hoc dico ꝓpter ea q̃ habẽt in ca.cũ ex officij de pſcrip. ꝛ no. i cle. ad noſtrum. circa pnci. de cẽ. adde qđ habet per Joh.and.in addi. Spe. i ti. đ cẽſi. i ſi. ꝛ in mercu. ſuper regula plus ſemper. de reg.iur.lib.vj.ꝛ in.c.ſi.eo.ti. ꝛ li. ꝛ ꝑ Lapuꝫ allegatione.xxx.

c ¶ Charitatiſ. hoc dicit ꝓpter ea que habẽtur in cle. ad noſtrũ circa ſi. de cẽſi. ꝛ in.d.c.cũ apoſtolus ad finem.

d ¶ Prorogamus. Patet ergo hic ꝛ.j.ver.premiſſis. ꝙ hec cõſtitutio cũ ſit penalis extẽditur ad caſ⁹ ſimiles ex identitate rationis. quaſi tũc nõ dicat extẽſio quia quod ẽ ex ratione eſt et ex mẽte: vt no. in.c ſi poſtq̃. de elec. lib.vj. in.c. ſciãt cũcti. preſertim vbi ẽ oino eadeꝫ ratio. no. đ temporo. ordi. ca.j. eo. lib. ꝛ no. Archi. de peni. diſtin.j. c. vulgaris. i §. pene. al's ſec⁹ vt no. butri. i cle.j. de reſcrip. facit decis. cclxvij. qđ no. Jo.an. i nouella đ reg.iur. odia. ad ſi. ꝛ in cle.j. de ꝯſang. ꝛ affi. ꝛ i cle. auditor. de reſcrip. ꝛ in cle.j. de fo.compe. et per Bar. in l. furti §. ſi. ff. de his q̃ no. infa. ꝛ butri. de preben. in.c dilect⁹. facit. l. vt tm̄ §.j. ff. đ ſer. corrup. ꝛ qđ habetur in. l.j. ff. de leg.j. ꝛ in. l. maximũ viciũ. C. de li. ꝛ poſthu. ꝛ. l. ſi q̃s ſeruo. C. đ fur. ꝛ butri. in cle.j. de offi. vica. ꝛ l auc. quas actiones. C. de ſacroſan. ec. ꝛ in. l.ij. C. đ patri. q̃ fi. diſtra. ꝛ ꝑ moder. in. l. ſi vero §. đ viro. ff. ſolu. ma. vide Jo. de milis i reꝑtorio. in ṽbo lex. ſiue ꝯſtitutio. ꝛc̃. habebit locũ etiã in ſpeciali viſitatione de qua in ca. excõicam⁹. in §. adijcim⁹. de hereti. et in ea de q̃ in.c. eleutheri⁹. xviij. q.ij. ꝛ in ea de qua i ca. ſeruitiũ. ea. cauſa et queſtione. de quibus not. in ca. accedentes. de pſcrip. ꝛ in.c. ſterea. de excep. ꝛ in.c. procurationes. de cenſi. ꝛ in oĩb⁹ aliis ſimilibus ꝓcurationib⁹.

e ¶ Euectionũ. ꝛ an numer⁹ pſonarũ ꝛ euectionum debeat al's eſſe eq̃lis vide plene ꝑ hoc. in.c. cũ ad quorũdam. de exceſſi. p̄la. ꝛ dixi. ſ. q. ꝓxi. circa princi.

f ¶ Pene. Ut quos dei timor. ꝛc̃. de vi. ꝛ hone. cleri. vt clericorum lxxxij. diſtin. plurimos. et ca. felicis §. premiſſis de penis. lib. vj. q̃ non ſemꝑ oĩa deducũtur in iudiciũ. et ideo ſola ꝓhibitio quãdoqꝫ parũ proficit. ꝛ inter leges illa dicit̃ iperfecta in qua nulla pena d'uiantib⁹ ſanciṫ vt refert dicet macrobiũ Johan. an. in dicto cap. exigit đ cẽſi. Et nota hic imponi penã pecuniariã ꝓ delicto. q̃ nõ applicaṫ viſitãti neqꝫ ꝑ ſiꝫ eccl'ie. ſic ꝛ quando eſſet applicãda pauperibus. vt i.c. ad liberandam. de iude. et ca. quia plerique. de imu. eccleſiarũ etiaꝫ vſqꝫ ad quadruplum. xviij. diſt. quoniam quidẽ j. qđ. vij. ſãcim⁹. xxiij. qđ.j. militare. Si aũt apꝑlicaret viſitanti procederet de radice auaricie et cupiditate: et ideo imponi nõ poſſet niſi in caſibus a iure expreſſis. c. licet. đ penis. xvj. q. vj. cognouim⁹. ꝛ.c. de lapſis. cum cõcor xv. q.ij. cũ deuotiſſimam. ꝛ de rap. in archiepiſcopatu. quia nec conuentionalis in foro eccleſiaſtico exigi debet: al's modeſtie pontificalis obliuiſceretur: q̃ inhoneſtis queſtibus anhelando deſideraret cũ aliena iactura ditari. caꝑ. ſuam. ꝛ.c. cõſtitutus. de penis. niſi pro menſura intereſſe. capitu. dilecti. de arbi. Eſt enim nature congruuꝫ eas tantum penas exigi, que cum competenti proferuntur moderatione vel a legibus certo fine concluſe ſtatuuntur. l.j. C. de ſenten. que pro eo quod intereſt profe. hoc tenent Cardina. et Butri. poſt Hoſtien. in dicto.c. dilecti. ſed abbas cõtra: et male ſaltem in foro ſpirituali et eccleſiaſtico. Joh. fran.

Conſtitutio ẽt pẽalis qñqꝫ ãpliaṫ ex idẽtitate rõis.

Lex q̃ deuiantes non punit ẽ imperfecta

Pena pecũiaria qñqꝫ ipo nitur ꝓ delicto.

a ❡ Duplum hoc ſumptũ eſt ex.c. pcuratio= nes.in fi.de ceſſi. ⁊.c.quia plerīq; de immuni.ec. ⁊ credo ꝙ in iſto duplo compute tur exactũ ⁊ rece ptu3.facit.xviij. q.j.milita.xviij. diſt.qm.j.q.j.cõ cuſſiões.⁊.c.exi git.de ceſſi.li.vi. vbi nota illũ qꝰ hic dicit̃ õ fami lia: ⁊ quod p̃e= latus tenetur õ facto ipſorũ. fa. cit.lxxxvj.di. an putatis. ⁊ õ ele. generali ⸹. ſi. Jo.fran.

b ❡ Extunc. Sc3 elapſo ſecũ do mẽſe vt not.i d.ca.exigit. ſup verb. extunc. et facta reſtitutio ne ſtati ſunt ab= ſoluti ſine alia ſñia. lxxxi.di. ſi qui cũ ſuis. ⁊ de ſvõ.in.c.non eſt Joh.fran.

c ❡ Laicus. Puta coc⁹. cle. ad nſm. de ceſſ. vel notarius vꝉ alij de q̃bus l.c. romana ⸹. peu rationes.de ceſſi. ⁊ ibi no. de ſigil latoribus:qꝰ eꝭ d3 intelligi ſcd3 ꝙ ibi declarat Jo. an. i nouel. Joh.fran.

Rẽ ſuã vel ſibi debitã qꝛ q̃ſqꝫ remittẽ nequit.

d ❡ Remiſſio nẽ. Hoc ſumptũ eſt ex.c. exigit.õ ceſſi.li.vj.vbi no ta ꝙ quiſ rẽ ſuã vel ſibi debita3 remittere nõ ꝑt l3 in rẽ ſua q̃ſ ſit moderator ⁊ ar biter.l.in re mã data.C.mãdati ⁊ nichil tã natu rale.⁊c̃.vt i ⸹.p traditionem. in ſti.de reru diui. Et ſi poſt reſti= tutione3 facta3 ille iteru3 dona= ret: credo idẽ ꝑ

nes receperint vt prefert̃ ipi vel familiares eoꝝ vltra ta= xationes predictas aliquid ſcienter exegerint vel recepe rint etiã a volẽte. duplũ ᵃ eius qꝺ ipi iidem plati vel eis ſciẽ tibus: aut ratũ habentibꝰ eo rum familia taliter exegerit vel receperit: īfra duos men= ſes poſt receptionẽ ſeu ſcien= tiã hmõi eccliẏs monaſterijs ⁊ alijs locis a quibus illa re= ceperint reſtituere teneãtur. Si vero dictis p̃latis per alios viſitantibus hiꝺ ꝑ eis viſitatiõis officiũ exercebũt p ſe vꝉ alios vltra moderatio nes ſeu taxatiões p̃dictas qc ꝙ exegerint ſeu receperint: etiam a volentibus: duplum eiꝰ quod vltra receperint ec= cleſijs ⁊ monaſterijs vel locis alijs a quibꝰ id receptum fue rit infra p̃fatum terminũ re= ſtituere teneant̃. Alioqn ex= tunc dicti p̃lati q̃ vltra mo= deratiões ⁊ taxationes p̃dꝉ= ctas ſeu cõuẽtionẽ vel cõſue tudinẽ hmõi receperint i pe= cunia numerata.duplũ ipſum eiſdem eccleſijs monaſterijs ſiue locis vltra dictũ tp̃s reſti tuere differentes: ingreſſũ ec cleſie ſibi nouerint īterdictũ. Hi vero p̃dicti p̃lati; viſi= tationez hmõi (vt p̃mittitur) exercentes ab officio et bñfi= cio nouerit ſe ſuſpenſos: quo uſqꝫ q̃uatis eccliſs monaſte= rijs ſiue locis de hmõi duplo plenariã ſatiſfactionem ipen dãt. Adijcientes cõſtitutioni p̃nti ꝙ ſiqs de familia p̃la= ti pſonaliter viſitantis: aliqꝺ vltrã moderatiões ⁊ taxatio nes p̃fatas p ſe vel alios p̃la= to ignorante nec ratum hñte receperit: ab eccleſijs mona= ſterijs et locis alijs viſitatis duplum eius qui vltra rece= perit de ſuo proprio infra du os menſes poſt receptionem hmõi eccleſijs monaſterijs ⁊ locis alijs a quibus illa rece= perit reddere teneatur. Alio quin extunc ᵇ recipiens ſi cle= ricus fuerit: tam diu ab offi= cio et beneficio ſit eo ipſo ſu= ſpenſus. Si vero laicus ᶜ tam diu igreſſum eccleſie ſibi no= uerit interdictum: et a cõmu nione euchariſtie ipſo facto nouerit ſe ſuſpenſum: donec de duplo huiuſmodi grauã= tis eccleſijs: monaſterijs ſiue locis/ſatiſfecerit cum effectu Nulla iiſdem vltra modera= tiones et taxationes p̃di= ctas recipiẽtibus in his do= nantium remiſſionem ᵈ libe= ralitate vel gratia valitura Ceterum moderationes et taxationes huiuſmodi in il= lis locis volumus obſerua= ri in quibus id fieri poterit ſe cundum eccleſie monaſterij vel loci alterius facultates. In alijs autem tantam p̃e= cipimus modeſtiam adhibe= ri: ꝙ per hec que ad exonera= tionem locorum eccleſiarum ſtatuendam prouidimus nõ doleant ſe grauari: nec per hoc dicti p̃lati exigẽdi am= plius ꝙ̃ ipſi ſubditi pati poſ= ſint: indultã ſibi exiſtimãt po teſtatem. ❡ Premiſſis quoqꝫ adijciendo ſtatuimus ᵉ ꝙ ſi di cti p̃lati vel aliquis eorun= dem ex apoſtolica indulgen tia vel conſuetudine ſeu de iu re petant ſibi ab eccleſijs mo naſterijs et locis alijs eorum ꝙ capitulis collegijs vel cõ uentibus rectoribus ſeu per= ſonis moderatiuum ſeu cha ritatiuum ᶠ ſubſidium exhi= bert: non poſſint a ſingulis eccleſijs monaſterijs ſiue lo= cis pro ſubſidio huiuſmodi vltra petere vel recipere: eti am a volentibus: niſi q̃tum aſcenderent ſingule procura tiones in pactum per nos ſu perius moderatum: quas ij= dem p̃lati poſſent recipe=

pter verba h̃ ge minata: ſcil3 re= miſſionem libe= ralitatis vꝉ gra= tia: quia p̃ſume retur in fraudẽ facta.argu.ff.õ dona.inter vi.et vxo.l.ſi ſponſus ⸹.recte.⁊. ff.ad velleyanũ.l. ⸹. uis ⸹. ſi cũ eſſe3 ⁊ qꝺ habetur in capi.cõmiſſa.de electio.cum ſi.⁊ quod no.xiij.q. iij.plerīq; ⁊ in.c quãto de p̃ũi. Licet Jo. an.vi deat̃ innuere cõ trariũ i ſimili in c. ſtatutũ. circa ſi.de reſcrip.lib. vj.ſup verb. re= miſſiõe.per.l. ſ3 ſi ego.ff.ad vel= leyanũ ⁊ ea que habentur in.c. gemma. de ſpõ. qꝛ al’s facile fie= ret fraus legi. ⁊c̃. Jo.fran.

e ❡ Statuimꝰ Cõco. cũ dicto c.cu3 apoſtolus ⸹.ſi.de cenſi.

f ❡ Charitati uum ſubſidium qꝺ ex manifeſta ⁊ rationabili cã tm̃ peti põt, cu3 ex charitate: vt dꝭ eto.c.cum aplꝰs. ⸹.prohibemus h̃ eni duo ſimul requirũtur. ⁊ qꝛ hec’ eſt charitaſ non currit cõtra eã p̃ſcriptio ſm̃ Hoſtiẽ. al’s mul tũ lõge a pater= na pietate vide= retur ſi p̃poſiti ſubditi ſuis gra ues exiſterent: q̃n in cunctis p̃ne ceſſitatibus pa= ſtoris debẽt mo re fouere: ⁊ põt epus met cõpel= lere eos ad hoc ſoluẽdum ſcd̃m Inno.et Hoſtiẽ. allegãt.xiiij.di= ſtin.q̃ emendam dũ tamẽ non ex cedant: vt in.ca.

Chari= tatiuu3 ſubſidi um q̃re ⁊ a qui bꝰ peti poteſt.

re quando ex priuilegio per alium viſitarẽt. ¶ Porro turonẽ. predictos tales fore intelligimus ꝙ .xij. ipſorum valent vnum florenum[a] auri boni puri et legalis põderis ac cunij florentini. ¶ Per conſtitutionem autem huiuſmodi nolumus ꝙ predicti prelati vel alij quibus viſitationis officium et procurationum receptio ex priuilegio ſedis apoſtolice vel al's de conſuetudine vel de iure competere dinoſcuntur: ius viſitandi ſeu procurationes recipiendi ſibi valeant vendicare[b]. Nec per conſtitutionem eandem alijs ꝯſtitutionibus ſuper premiſſis per predeceſſores noſtros dudum editis ꝙ ad alia contenta in eis aliquatenus derogetur. Inſuper abbates ciſterciẽ.[c] ordinis ſua monaſteria viſitantes ſub prefata cõſtitutione noſtra nolumus comprehendi. cum ſuper his per aliam conſtitutionem noſtrã duxerimus ſpecialiter ꝓuidendũ. ¶ Nulli ergo omnino hoim liceat hanc paginã noſtrarũ conſtitutionis intẽtionis inhibitionis adiectiõis et precepti ac volũtatis[d] infrigere vl' ei auſu temerario ꝯtraire. Si qs aũt hoc attentare preſumpſerit: indignationẽ[e] om

ſane.⁊.c.cũ ad quotidiã. de exceſ. prela. al's poſſet appellari ſm cõmunẽ ſententiã docto. ibi. ꝑ quã appellationẽ eſſent tuti ab excõicatiõe. ⁊ vbi eſſet dubium ſapiotis arbitrio eſſet determinandum. arg.x.q.iij. qꝛ cognouimus.⁊.xi.q.j.ſi cleric⁹.⁊ no. in dicto.c. cuꝫ apl's. Adde que plene habenẽ ꝑ Innocẽ. in ca. ex parte. de verbo. ſigni. ⁊ Butri. in ca. venerabilis. de cẽſi. Que autẽ ſint iuſte cauſe petendi charitatiuũ ſubſidiũ vide Oldra. i cõcilio. ccv. qḋ incipit Circa ꝓpoſitam queſtionẽ. ⁊ ꝙ poſſint prelati cõuocati ad concilium generale iponere clero charitatiuꝫ ſubſidiuꝫ tenet Innoc. in. c. j. de ſta. mona. ⁊ no. x. qõ. iij. vnio. et qd de pore gñali ordinis camaldulenſiũ: an pro expẽſis factis in ſua ꝓmotione ⁊ communi ſeruitio camere apoſtolice poſſit a ſubditis petere charitatiuũ ſubſidiũ. et qñ ꝑ epiſcopos poſſit exigi vide ꝑ Calderi. in conſilio. xxx. in ti. de cẽſi. Et adde ꝙ ad ſubſidiũ impoſitũ ꝑ papaꝫ tenẽtur cardinales etiam ꝓ beneficijs que tenent vt adminiſtratores. Et quedã alia circa ſubſidium pape: vide ꝑ Ludo. in conci. cccccvij. Adde etiam ꝙ ſi capitulum ſede vacante ſtatuit ⁊ iurat de minuendo charitatiuo ſubſidio/põt poſtea ſoluere debitã ſummam: conſtitutione huiuſmodi non obſtante ſm Lapũ allegatiõe. xx. Cõſulo ꝙ clerici ĩpetrẽt a ſede apoſtolica ꝓuilegium ad inſtar priuilegij cleri paduani dudum a ſede aplica obtenti ꝙ ꝓ charitatiuo ſubſidio nõ poſſint grauari vltra certam ⁊ ſpecificam ſummam ſoluendã in termino annoꝝ duoꝝ: maxime ꝓpter crebras trãſlationes q̃ hodie fiunt cum magna iactura cuiuſqꝫ cleri. Adde etiã ꝙ an a pena ſuprapoſita ⁊ non repetita hic. ſ. qñ exigerẽ ſubſidium charitatiuum vltra taxam predictam valeat exigens maxime ſi exigat a ſponte ſoluentibus excuſari: videtur tenenda concluſio Lapi allegatione. xxxvij.

a ¶ Florenũ. Quid ſi mutentẽ monete ⁊ facultates eccliaꝝ creſcãt: Vide q̃ plene habenẽ in ca. ꝗto. ⁊ ca. olim. de cenſi. ⁊ hec intelligo niſi ſuꝑ hoc in aliquib⁹ partib⁹ eſſent bñficia taxata ad minorem ſummam: qꝛ tunc illa taxa eſſet ſeruãda: qḋ videẽ eſſe de mente hui⁹ conſtitutionis: ⁊ ꝓbatur ex notatis in cle. ſi bñficioꝝ. de deci. in glo. in ṽbo taxationem. facit ad hoc extrauagãs. Jo. xxij. q̃ incipit/ſuſcepti. ⁊ ĩcetis declarationibus q̃ ſuꝑ ea emanauerunt. de quibus plene habetur in ꝓcta cle. ſi bñficioꝝ. quas doct. poſt glo. dicunt extendi debere ad caſus ſimiles.

b ¶ Vendicare. Sile in. c. j. de ſta. reg. lib. vj.

c ¶ Ciſtercieſes. Propter illud ṽbum patet ꝙ cle. ad noſtrum. de cenſi. que principaliter propter ciſtercienſes facta fuit de qbus hic ſubijcitur in ꝗtum preſertim loquiẽ de charitatiua hoſpitalitate remanet in ſuo vigore. et quomodo ꝑ clauſulas derogatorias cõſuetas poni in litteris legatorum derogetur derogatorijs clauſulis cõtentis in priuilegijs huiuſmodi monaſteriorum ſuper procurationibus ſoluendis. vide plene ꝑ Frede. de ſenis in ꝯſilio. cxxxvij. et plura dubia circa mandatuꝫ apoſtolicum de cõpellendo exẽptos ad contribuendũ cũ alijs clericis ad onera legatorum ⁊ nũcioꝝ ſedis aplice: vide per eundẽ Frede. in cõcilio. cxxxviij.

d ¶ Voluntatis. De ĩportantia iſtoꝝ verborũ: vide in glo. i ca. ſtatutũ ꝺ here. lib. vj. ⁊ in clemen. j. de offi. vica. ⁊ i cle. j. de rerũ ꝑmu. ⁊ in ca. ſtatutum. de offi. dele. in. vj. ⁊. c. vt litigantes. de offi. ordi. eo. lib. ⁊ ꝑ Butri. in. ca. ꝓterea requiſiti. de appel. ⁊ Abbas in. c. cũ te. de re iudi. De ṽbo aũt iniungim⁹ habeẽ in cle. qꝛ ꝯtingit. de relig. do. De ṽbo volum⁹ ꝑ Ab. in. c. ſi. qui fi. ſint legi. De ṽbo decernimus no. in cle. generalẽ. de eta. ⁊ quali. ⁊ in clemen. ꝑ litteras. de ꝓben. ⁊ in cle. ſi vna. de re. eccle. nõ alie. ⁊ in cle. ꝗuis. de ap. ⁊ in cle. litteras. de reſcrip. in. c. ſi. de ṽbo. ſigni. lib. vj. De verbo cẽſemus. in cle. j. de ꝓba. De verbis ſimul iunctis/decernim⁹/⁊ declaram⁹. in. c. j. de cleri. egro. lib. vj. Adde ꝙ qñqꝫ iſta verba improp̃uãtur ꝑ ca. in his. de ṽbo. ſig. Adde deciſi. ccvj. in anti. q̃ incipit. vtrum ſi ꝫ reum. ſ. ſm ſubiectã materiam. ⁊ qñ in materia magis eſt erratum q̃ i forma ſic ⁊ vbi papa loquitur vt magiſter. vt in. c. litteras. de reſti. ſpo. et c. cum marthe. de celebra. miſſarum.

e ¶ Indignationẽ. Humano more loquiẽ quoniam non indignaẽ neqꝫ iraſciẽ de⁹. xxxij. qõ. iij. incõmutabilis. ⁊ no. in. c. ſi quis ꝓſbyteroꝝ. de re. eccl. non alie. vbi ꝓbaẽ ꝙ iſta ĩportant talem anathemate feriendam quo de⁹ iratus alas percutit. Vel poteſt dici ꝙ etiã alias iudicis arbitrio puniri poſſit et debeat ex quo non eſt certa pena ſtatuta ꝑ ea que habenẽ in. c. de cauſis. de offi. delega. ⁊. c. ſuꝑ his. de accuſa. ⁊. c. ſi. de do. ⁊ ꝯtu. ⁊. l. j. de iure delibe. no. in ver. vltio. in. c. ſi canonici. ⁊ in ver. ꝯdigna. in. c. quia plerıqꝫ. de offi. ordi. lib. vj. Adde etiam ꝙ pena maledictionis eſt pena eterna vt no. Jo. an. in. c. romana. ṽ. penul. ſuꝑ ṽ. maledictionẽ. de cenſi. lib. vj. in nouella poſt ꝓbotiẽ. iniungiẽ eni ꝓ quolibet mortali pctõ. gene. iij. ⁊ nõ remittiẽ niſi reſtituaẽ ⁊c̃. de vſur. cum tu. nec aliter põt abſolui. xiiij. q. vj. ſi res. ⁊ in regula peccatũ. de regu. iur. vbi ſi iudex. id eſt epũs nõ poteſt diſpenſare: al's ſecus vt no. in. c. iꝫ de penis. Adde ꝙ refert Joan. and. in ca. j. in ſi. de ſupplen. negligen. ꝓla. lib. vj. in nouela

la. ⁊ ꝙ ꝑ ſalutationē pape ⁊ oſculum talis indignatio remittaꝶ. videꝶ tenere. Jo. an. in ſalutatiōe. vj. lib. in nouella. licet poſt excōicationē ꝓpterea nō conſequeretur abſolutionem. cle. ſi ſummus. de ſen. excō.

nipotentis dei ac beatorum Pe. et Pau. apoſtolorū eiꝰ ſe nouerit incurſurum[a]. Datū[b] auinione. xv. kal. Januarij. pontifi. ño nři anno ſecūdo.

a ❡ Incurſurū. Et ſic eſt canon ferende ſententie ⁊ nō late vt ꝓbaꝶ l ca. relatū. de iurepatro. ⁊ mitiꝰ agiꝶ cuꝫ lege ꝙ̄ cū hoīe. c. ſi celebrat. de cleri. ex cōi. mini. l. celſꝰ ff. ď arbitris. ca. dolētes. de celebra. miſ. ⁊ habeꝶ in ca. vno de ſagittarijs. l ca. vno. de eo. qui fur. or. ſu. ſecꝰ ſi diceretur excōicamꝰ ſic facientem ⁊c̄. ita intelligitur. c. j. de depoſito. ⁊. c. ſalonitane lxiij. diſt. de quo plene in ca. ſicut tuis. de ſimo. ⁊ in. l. in criminali de iuriſdictiōe omni. iudic. Et ꝙ monitio debeat ꝓcedere. vide per glo. in cle. attendētes. in fi. de ſta. regu. etiam cōtra rebelles viſitare volentibus ⁊ illos impedientes. vbi autem ipſo facto pena incurreretur licet requireretur ꝙ deberet de exceſſu cōſtare parte citata tamen abſq; alia ſententia declaratoria poſſet pena publicari ⁊ exigi ⁊ hoc ſufficeret ꝑ no. in. c. ꝓ humani. in fi. de homicidio. lib. vj. ⁊ in cle. preſenti. de cēſi. ⁊ in cle. multoꝝ. in fi. de penis. ⁊ ita intelligi pōt lapus allegatiōe. cxxxv. ⁊ no. in ca. commiſſa de ele. cle. j. de ſequeſt. poſ. ⁊ fruc. ⁊ in. c. eū qui. de preben. in. vj. ⁊ deciſ. xiij. in antiquis. ⁊ adde qđ not. glo. in cle. j. de immu. ec. ſuper verbo. ꝓ infectis.

b ❡ Datum. De concernentibus datas vide plene per Johan. and. ſuper data. lib. vj. in glo. et quare nō ponatur indictio ſed ſolum anni pōtificatus ibi vide plene in nouella. ⁊ an error in talibus viciet. Et adde ꝙ vſq; ad tēpora eugenij non ponebantur in lris apoſtolicis āni dñi ꝓut factum eſt ab eius tpe citra: ⁊ hodie fit ad faciliorem habendā noticiam tempoꝝ tunc currentiū. vnde error i illis haberet viciare reſcriptū per ea plene allegat Johan. an. ibidē. maxime ꝓpter ſtilū cancellarie q̄ etiā hꝫ ꝙ vltimū verbū tpis dꝫ cōplere vltimā lineā. qui ſtilus eſt attendendꝰ: vt. in. c. ꝙ̄ graui. in fi. de crimine falſi. cum ſimilibꝰ. Et adde ꝙ a natiuitate dñi. i. ab ipſo die natiuitatis ieſu xp̄i ⁊ nō a die circunciſionis eſt computandū ⁊ inſpiciendū principium anni in romana curia. vt vult deci. in nouis. li. Item ꝙ ſecundum curſum anglie ⁊ francie annus incarnatiōis non incipit poſt annū natiuitatis: ſicut ſecundū curſum romane curie ſed poſt menſem Martij concurrunt ſub eodem numero tam annus a natiuitate precedēs ꝙ̄ annus incarnationis ſequēs: vt vult alia deciſio in nouis numero decimooctauo. Et adde ꝙ menſis intelligiꝶ tot dies habere quot habet menſis in quo negocium faciendum occurrit: et quod deficit in menſe occurrenti: ſuppletur de menſe ſequenti no. Johan. an. in ca. ꝙ̄ ſit. de elect. li. vj. ⁊ ita cōmuniter ſeruatur. vt not. Buꝶ. in ca. ij. de ſupplen. negli. prelato. ⁊ Bart. in. l. cum biſſextus. ff. de verbo. ſignifica. licet Hoſtien. dixerit pendere ex arbitrio iudicis q̄ magis dꝫ āpliare ꝙ̄ artare. Adde ꝙ dies incipit a media nocte more romano. l. more romano. ff. de ferijs. ⁊ adde no. in. c. ꝯſuluit. de offic. deleg. Quid autem de loco loci. vide Bar. in. l. cū tabernam ꝟ. idē queſiit. ff. de pigno. per Johānem and. in nouella. in ca. abbate ſane. de re iudicata. lib. vj. ⁊ in. ca. inter. de fide inſtru. Et omnino vide glo. in. c. pronūciandum. de conſecra. diſtin. iij.

❡ De celebratione miſſarum.

Idem.

❡ Narratis perturbationibus plurimis que eccleſie preſertim per hereticos inferuntur. ordinat romanus pontifex ꝙ dum miſſe celebrantur in quibus deuotius oratur. certe preces hic expreſſe ad deum effundantur. Et vt xp̄iani ad id ſint promptiores. xx. dies indulgentiarum cunctis hoc facientibus elargiꝶ.

❡ Poſſet hic ſituari extrauagans docta. que eſt. ſ. de vita ⁊ hone. cle. Capitulū vnicum.

Diſcipuloꝝ xp̄i geſta nos inſtruunt vt in pelago huiꝰ mūdi ꝓcella ſurgēte ad diuinū confugiū recurrere debeamꝰ. Jlli quidem commotione maris a deo grandi facta vt fluctus in nauiculam quam ieſum ſequentes intrauerant operirent: xp̄i dormientem vocibus excitarunt ſupplicibus: et aduerſus ingruentes tempeſtatis impetus ab eo ſalutis preſidium poſtularunt. Cum itaq; catholicam eccleſiam que congregationem fidelium comprehendit: videamus (quod dolētes referimus) pacis emuli: zizaniorumq; ſatoris malicia procurante: diſcordiarum flatibꝰ concitatam: earumq; fluctus adeo eleuatos ꝙ quaſi operiant ipſam totam. hereticos inſuper eccleſiam ipſam cernamus vt ſciſmaticos impugnare ferociter: ac vt inconſutilem dñi tunicam ſcindant multipliciter laborare. Cū fratribus noſtris deliberatiōe prehabita diligenti/ expediens: immo neceſſarium potius eſtimamus: vt ad illum qui ad dexteram patris reſidet in excelſis/ qui caput eſt congregationis eiuſdem/ cuiq; poteſtas omnis tam in celo ꝙ̄ in terra noſcitur tradita: eiq; venti et Maria obſecundant: leuemus cum manibus corda noſtra. Jpſumq; deuotis pulſantes precibus: apud eum ſedulis orationibus inſiſtamus: vt inſurgentes premiſſe fremitus tempeſtatis: que quaſi vniuerſorum chriſticolarum regna concutit: ſubditos contra dominos violato federe erigit. hereticis et ſciſmaticis: ac rebellibus eccleſie dei: inſurgendi contra ipſam: eiuſq; iura vſurpādi inſania damnabili auſum pandit: flatus ceſſare fluctuſq; predictos quieſcere ſua faciat omnipotenti virtute. Cordaq; hereticorum ſciſmaticorum aliorūq; rebellium ad dei eccleſie vnitatem: ac deuotionē inclinet et habilitet: vel forſan cū premiſſis pertinaciter intendant ꝑſiſtere: ipſoꝝ elidat ſuperbiam: eorumq; obſtinatam maliciā ſue virtute dextere cōterat: et ꝓſternat. Corda quoq; ſubditorum ad coruꝫ

Mōdꝰ iſte pelagꝰ eſt

Eccleſia fideliū congregatioē ꝯprehēdit.

ſciſmatici tunicam dñi icōſutilē ſcidere nituꝶ

ſuperiores: et eorum ſuperiorum conuertat ad ſubditos: ipſoſqꝫ diſſidentes in concordie veritate conciliet: et confirmet. ſicqꝫ det ipſis ſuperioribus preſidere ꝙ ſic regnent vt dirigantur: eorumqꝫ regimen cedat ſubditis ad ſalutem perpetuam quietem ⁊ pacem nobiſqꝫ ipſe cuius prouidentia in ſui diſpoſitione non fallitur: modos ⁊ vias aperiat: per quos hocquod in votis gerimus efficaciter promouere poſſimus. Et quia in miſſarum ſolēnijs ad deum conſueuerūt preces effundi deuotius: de eorundem fra. con. ordinamus ꝙ in ſingulis miſſarum celebrationibus poſt dictum a celebrante Pater noſter. Reſponſio neqꝫ ſecuta anteqꝫ in miſſa vlterius procedatur. illud Canticum Letatus ſum in his que dicta ſunt michi. totum cum Gloria patri a religioſis/clericis/⁊ alijs litteratis preſentibus cum deuotione dicant. Et primo dicantur Kyriel. Chriſteel. Kyriel. Et paſ noſter Et poſt iſti verſiculi ſubſequantur. Domine ſaluos fac reges. Et exaudi nos in die qua inuocauerimus te. Saluum fac populum tuū domine: et benedic hereditati tue. Et rege eos et extolle illos vſqꝫ in eternum. Fiat pax in virtute tua. Et abundātia in turrib⁹ tuis. Domine exaudi orationē meam. Et clamor meus ad te veniat. Dominus vobiſcum. Et cum ſpiritu tuo.

Prouidentia diuina eſt īfallibilis.

Pax in terris quibus precib⁹ a deo peti dꝫ

Collecta.

Eccleſie tue queſumus dñe p̄ces placat⁹ admitte: vt deſtructis aduerſitatib⁹ et errorib⁹ vniuerſis ſecura tibi ſeruiat libertate. Per d.

Hoſtium noſtrorum queſumus domine elide ſuperbiam. eorūqꝫ contumaciam dextere tue virtute proſterne. Per chriſtum dominū noſtrū amen. Benedicat celebrans cōſequēter. Nos autem chriſti fideles ad exequendū ſupradicta promptius: donis volentes ſpiritualibus animare: omnibus vere penitentibus et confeſſis tam his celebrantib⁹ ꝙ̄ ipſis aſſiſtentibus obſeruantibus ſupradicta: ꝙ̄ alijs preces tunc deuotas deo fundentibus: pro premiſſis diebus et miſſis ſingulis quib⁹ hec fecerint. xx. dies de omnipotētis dei miſericordia: ⁊ beatorum Pe. ⁊ Pau. apoſtolorum eius auctoritati confiſi de iniunctis ſibi penitentijs relaxamus. Nulli ergo ⁊c. Datū xij. kal. Julij. Anno. xij.

Sixtus quartus.

¶ De reliquijs ⁊ veneratione ſanctoꝝ.

¶ Qui conceptionem immaculate virginis deuote celebrabūt in eodem feſto et ei⁹ octauis officio intererunt tales tribuuntur indulgentie: quales conſequuntur xp̄i fideles i corporis chriſti ſolennitate. Capitulum primū.

Cum precexcelſa meritoꝝ inſignia: quibus regina celorum v̄go dei genitrix glorioſa ſedibus prelata ethereis: ſyderibus quaſi ſtella matutina perrutilans deuote cōſiderationis indagine perſcrutamur: ⁊ infra pectoris archana reuoluimus ꝙ ipſa vtpote via miſericordie: mater grē: et pietatis: amica humani generis: conſolatrix pro ſalute fidelium qui delictorum onere grauantur ſedula oratrix et peruigil ad regem quem genuit intercedit. Dignum quin potius debitū reputamur vniuerſos chriſtifideles vt omnipotenti deo pro cuius prouidētia eiuſdem virginis humilitatem ab eterno reſpiciens: pro reconcilianda ſuo auctori humana natura: lapſu primi hominis eterne morti obnoxia iam ſui vnigeniti habitaculū ſancti ſpiritus preparatione conſtituit: ex qua carnem noſtre mortalitatis pro redemptione populi ſui aſſumeret: ⁊ immaculata virgo nichilominus poſt partum remaneret. De ipſius imaculate virginis mira conceptione gratias et laudes referant: et inſtituta propterea in dei eccleſia miſſas et alia diuina officia dicant: et illis interſint: indulgentijs ⁊ peccatorum remiſſionibus inuitare: vt exinde fiāt eiuſdem virginis meritis et interceſſione diuine gratie aptiores. Hac igitur conſideratione inducti eiuſdem omnipotentis dei: ac beatorum Pe. et Pauli apoſtolorum eius auctoritate confiſi/auctoritate apoſtolica hac imperpetuum valitura conſtitutione ſtatuimus et ordinamus ꝙ oēs ⁊ ſinguli chriſtifideles vtriuſqꝫ ſexus qui miſſam et officium conceptionis eiuſdem virginis glorioſe iuxta piam: deuotam: et laudabilem ordinationem dilecti filij magiſtri Leonardi de Nogarolis clerici veronenſis notarij noſtri. Et que deſuper a nobis emanauit miſſe et officij huiuſmodi inſtitutionē in die feſtiuitatis conceptionis eiuſdem virginis Marie et per octauas eius deuote celebrauerint et dixerint aut illis horis canonicis interfuerint. Quotiens id fecerint eādem prorſus indulgentiam et peccatorum remiſſionem conſequantur: quā iuxta felicis recordationis Vrbani. iiij. in concilio Viennē. approbate/ac Martini. v. et aliorum romanorum pontificum predeceſſorum noſtrorū conſtitutiones conſequunt̄ illi qui miſſam et horas canonicas in feſto corporis et ſanguinis dñi noſtri Jeſu chriſti a primis veſperis

Dei genitrix ē p peccātorib⁹ ſedula oratrix.

Conceptionis diue virginis officiū a q̄ fuit ordinatum.

et per illi⁹ octauas iuxta romane eccleſie cō=
ſtitutionem celebrant: dicunt: aut miſſe offi=
cio et horis huiuſmodi iterſunt: preſentibus
perpetuis temporibus valituris. Datum ro
me apud ſanctum Petrū anno incarnatiōis
dominice. M.cccc.lxvj.iij.kal. Martij ponti=
ficatus noſtri anno ſexto.

Idem in eadem materia.

¶ Excōmunicationem ipſo facto incurrunt
predicatores aſſerentes dnā virginē in pec=
cato originali fuiſſe cōceptam. qui etiā dicūt
ꝙ feſtum conceptionis eius celebrantes gra
uiter peccant: et vult preſentem cōſtitutionē
in locis populoſis publicari.

Capitulum ſecundum.

GRaue nimis gerimus et moleſtum cum
ſiniſtra nobis de quibuſdam eccleſiaſti
cis perſonis referūtur. Sed in eorum qui ad
Erro= euangelizandum verbum dei ſunt deputati
res mi= excessibus predicādo commiſſis: eo grauius
torꝫ cor= prouocamur/ quo illi periculoſius remanent
dibus incorrecti: cum facile deleri nequeāt qui mul=
impreſſi torum cordibus ſic publice predicando diffu
neqūnt ſius et damnabilius imprimuntur errores.
facile deleri.
Sane cum ſancta romana eccleſia: de ireme=
rate ſemperꝗ virginis Marie conceptionis
publice feſtum ſolenniter celebret: et ſpeciale
ac proprium ſuper hoc officiuꝫ ordinauerit/
nōnulli (vt accepimus) diuerſorum ordinum
predicatores in ſuis ſermonibus ad populuꝫ
publice per diuerſas ciuitates et terras affir
mare hactenus non erubuerunt: et quotidie
predicare non ceſſant omnes illos qui tenent
aut aſſerunt eandem glorioſam et immacula
tam dei genitricem abſꝗ originalis peccati
macula fuiſſe conceptam mortaliter peccare
vel eſſe hereticos: eiuſdem immaculate con=
ceptionis officium celebrantes: audienteſꝗ
ſermones illorū qui eam ſine huiuſmodi ma=
cula conceptam eſſe affirmant peccare gra=
uiter. Sed et prefatis predicationibus non
contenti/ confectos ſuper his ſuis aſſertioni=
bus libros in publicum ediderūt ex quorum
aſſertionibus et predicationibus non leuia
ſcandala in mentibus fidelium exorta ſunt: ⁊
maiora merito exoriri formidantur indies.
Nos igitur huiuſmodi temerarijs auſib⁹ ac
Scāda= peruerſis aſſertionibus ac ſcandaloſis que
lis ec= exinde in dei eccleſia exoriri poſſunt (quantū
cleſia= nobis ex alto conceditur) obuiare volentes:
ſticꝭ ob= motu proprio non ad alicuius nobis ſup hoc
uiādū oblate petitionis inſtantiam: ſed de noſtra
eſt a p= mera deliberatione ⁊ certa ſcientia: huiuſmo
latis.
di aſſertiones predicatorum eorūdem ⁊ alio=
rum quorumlibet qui affirmare preſumerent
eos qui crederent aut tenerent: eandē dei ge
nitricem ab originalis peccati macula in ſua
conceptione preſeruatam fuiſſe: ꝓpterea ali=
cuius hereſis labe pollutos fore: vel mortali
ter peccare: aut huiuſmodi officiū conceptio
nis celebrantes: ſeu huiuſmodi ſermones au
dientes: alicuius peccati reatum incurrere:
vtpote falſas ⁊ erroneas: et a veritate penit⁹
alienas: editoſꝗ deſuper libros predictos id
continentes: quo ad hoc auctoritate apoſto=
lica tenore preſentium reprobam⁹ ⁊ damna=
mus. Ac motu ſcientia ⁊ auctoritate p̄dictis
ſtatuimus ⁊ ordinamus ꝙ predicatores ver=
bi dei et quicunꝗ alij cuiuſcunꝗ ſtatus gra=
dus: aut ordinis: ac ꝯditionis fuerint: qui de
cetero auſu temerario preſumpſerint in eorꝫ
ſermonibus ad populum: ſeu al's quomodoli
bet affirmare huiuſmodi ſic ꝑ nos improba=
tas ⁊ damnatas aſſertiōes veras eſſe: aut di=
ctos libros pro veris legere/ tenere/ vel habe
re/ poſtꝗ de p̄ſentibus ſcientiā habuerint: ex
cōicatiōis ſentētiā eo ipſo incurrāt: a qua ab
alio ꝗ a romano pōtifice (niſi in mortis arti=
culo) nequeāt abſolutiōis bñficiuꝫ obtinere.
¶ Item motu: ſciētia et auctoritate ſimilib⁹
ſimili pene ac cenſure ſubijciētes eos qui au=
ſi fuerint aſſerere: contrariam opinionem te=
nentes: videlicet glorioſam virginem mariā
cum originali peccato fuiſſe conceptam: he=
reſis crimen vel pctm̄ incurrere mortale: cuꝫ
nondum ſit a romana eccl'ia et ap'lica ſede de
ciſum. Nō obſtātibus ꝯſtitutionib⁹ ⁊ ordina=
tionibus ap'licis contrarijs quibuſcūꝗ: qui=
bus cōiter vel diuiſim a ſede apoſtolica idul=
tum exiſtat: ꝙ interdici: ſuſpendi: vel excom=
municari non poſſit per litteras apoſtolicas
nō facientes plenā ac expreſſam: ac de verbo
ad verbum de indulto hm̄oi mentionem. Et
ne de premiſſis aliquādo valeāt ignorātiam
allegare: volum⁹ ꝙ locorꝫ ordinarij requiſiti
p̄ſentes litteras in eccleſijs conſiſtentibus in
eorꝫ ciuitatib⁹ ⁊ ſuarꝫ dioceſum ⁊ locis īſigni
bus dum maior ibi multitudo populi ad diui
na conuenerit ſermonibus ad populum man
dent et faciāt publicari. Preterea q̄r difficile Inſtru=
foret preſentes litteras ad ſingula loca in q̄= mentū
bus expediens fuerit deferre: etiam volum⁹ ex ori=
⁊ dicta auctoritate decernim⁹: ꝙ earūdē lra= ginali
rū trāſſumpto manu publici notarij ꝯfecto ⁊ trāſſū=
autētico alicui⁹ p̄lati eccl'iaſtici ſigillo muni= ptū q̄ꝫ
to: vbiꝗ ſtetur ꝓut ſtaret eiſdem originalib⁹ facit
plenā fidem.

litteris ſi forent exhibite vel oſtenſe. ¶ Nulli ergo omnino hoim liceat hāc paginā noſtre reprobationis: dānationis/ ſtatuti/ ordinatio nis: volūtatis et decreti infringere/ vel ei auſu temerario ꝯtraire. Si qs aūt hoc attentare ꝑſumpſerit: indignatianē oīpotentis dei ⁊ bea torum Petri ⁊ Pauli apl'oꝝ ſe nouerit incur ſurū. Datū Rome apud ſanctū Petrū. Anno incarnatiōis dñice. M.cccclxxxuij. pridie no nas ſeptēbris. pontificatus nr̄i. anno. xiij.

¶ De immunitate eccleſiarum.

Benedictus vndecimus.

¶ Decretalis Clericis laicos. e. ti. li. vj. h3 lo cum tm̄ quo ad laicos tallias a clericis exigē tes et dantes illis auxiliū: ⁊ nō quo ad ſoluē tes: Precipit deinde Lateranen. ⁊ generale concilia diligenter obſeruari.

Capitulum primum.

Quod olim ꝑ fe. re. Boni. papam. viij. ꝑdeceſ. nr̄m cōtra laicos exigentes ſi ue recipientes a clericis et eccl'iaſticis ꝑſonis tallias / decimā / vl' alia3 quotā ſeu q̄ntitatē aliquā de ꝓuentib' bonorū ſuorū: aut eccl'iaꝝ: necnō aduerſus ſol uentes aut ꝑmittentes/ vel ꝯſentiētes ſe ſoluturos penis adiectis ſtatutū eſt: quātum ad penas ipas et cā de conſi lio fratrū nr̄oꝝ reſtrigimus ad exigētes trm̄mō et ad ext gendū dātes auxiliū ꝯſilium vel fauorē: nō āt quo ad eaſ dē penas in ſoluētib' aut re cipientib' a ſpōte dantibus deinceps vendicet ſibi locum ¶ Ceterū attendant ſollici te eccleſiarū prelati ⁊ alij cle rici lateran.' cōciliū: quod in hmōi ſubuētionibus ſolū ca ſum neceſſitatis aut commu nis vtilitatis vbi laicoꝝ ad id non ſuppetant facultates: deliberatiōe ꝓuida noſcitur excepiſſe: et deinde gn̄ale ſta tuiſſe cōciliū propter quorū dam imprudētiā etiā in hoc caſu ro. pon. (cui' itereſt cōi b' ꝓuidere vtilitatib') primi tus ꝯſulēdū. ¶ Attētē igitur caueāt ne ꝑdictoꝝ ꝯciliorum trāſgreſſores exiſtāt aliqd in caſu ꝑdicto: ⁊ multomagis ſi caſus ipſe nō ſubſit: q̄q mō vl' titlo: icōſulto ro. pō. occaſio ne ſubuētionū dictarū ꝯcedē do laicis vel etiā ꝑmittendo Alioqn tanq canonū ⁊ tā ſo lennū conciliorum temerarij trāſgreſſores quas procul du bio (deo propitio) idē infliget pontifex: grauiſſimas penas poterunt merito formidare. ¶ Nulli oino hominum. ⁊c̄.

Paſtoralis cura ſolici tudis ſup cūctas ppl'i chriſtiani natiōes inuigilare remedijs ſubiectoꝝ: eorūdē ꝑiculis obuiare: ac ſcandala remouere cōpellit. Sane q̄m ex conſtitutione felicis recor. Boni. ⁊c̄. vt in Cle. j. eo. titu.

¶ Quartus liber vacat.

¶ Quint' liber. De ſymonia

Vrbanus. iiij. als. v.

¶ Paſtus vel iocalia exigen tes ⁊ etiam dātes pro religio nis ingreſſu ſi ſint ſingulares ꝑſone excōicationis: ſi ꝯuen tus vl' capitulū ſuſpenſionis ſententias ipſo facto icurrūt cui' vtriuſq vinculi abſolu tio ſoli pape reſeruat: aliſq pe nis in ſuo robore duraturis niſi ingrediētes aliqd ſpōte: et ſine pactiōe obtulerit. Quid de ꝑſonis iā tali labe fedatis ⁊ bonis ſic recepꝯ faciēdū ſit tandem patefecit. Cap'm. j.

Sane ne in vi nea dn̄i noſtri (l3 inſufficien tib' meritis) commiſſa cu ſtodie: naſcen tes vepres et ſpine adeo cōualeſcāt: q ſpa tā fructificatiōem ipi' valeāt impedire: diligētie noſtre in cūbit officio vt illas extirpa re radicit' ſolerti ſtudio ꝑcu

---

Marginal glosses (left):

diuiſio textual' — Quod olim. Hec cō ſtitutio diuidit i tres ptes. Na3 primo recitans conſtitutionem Bonifacij illam reſtrigit. Secū do ꝯ ceterum. ſententiam duo rum conciliorum ſubiūgit. Tertio ꝯ attente trāſ greſſorib' dicto rum cōciliox pe nas cōminatur.

a ¶ Statutu3 eſt. extra. vj. lib. de immu. ecde. clerici. Additio in. c. clericis lai cos. eo. ti. in. vj. quod hodie re uocatū ē et etiā hec dclaratō ſal tem quo ad pu nitā partē. vt. c. j eo. ti. in cle.

Exigē ē ab ini tio extor quere. — b ¶ Ad exigē tes. hoc eſt ab i nitio extorquē tes. ff. de leg. iij. l. fideicommiſſa ꝯ ſi res. ij. rñſo. ⁊ alias ſignifica tiōes habet hoc verbū vt notaui extra. vj. li. 5 in di. c. iuris. Joh. mona.

c ¶ Dātes au xiliū Oēs iſti pa ri pena puniunt

Marginal glosses (right):

tur. ar. extra de offi. deleg. c. j. in ſi. 5 obli. q ex 5 lic. naſc ꝯ ope.

d ¶ Lateran. extra eo. ti. c. nō minus.

e ¶ Neceſſita tis. ⁊c̄. Nota ne ceſſitatē ⁊ vtili tatem eqparari

f ¶ Generale. extra 5 imu. ec. ſi aduerſus.

g ¶ Conciliū. Concil' liū ꝑ c/ ⁊ per ſi diſſert. No. iſtud ꝯciliū 5bere ſcribi ꝑ c/ dicit ei a con: et ciliu3. quadam ſimilitudine cili oꝝ: q ſicut cilia iungunt cū ocu li quieſcere cupi unt: ita qs con coditer iungū tur homines in concilio. Eſt au tem cilium ſolli cul' quo oculus tegit quia ocu los celat. S3 cō ſiliū per ſ/ eſt qd ex animi ꝓuidē tia alicui tribui tur. inde cōſilio lum. et conſilia rius.

Paſtoralis. Tale vel ſi mile puto fuiſſe erordiū decilia3 de decr. paſtora lis. in cōplatiōe Gregoriana ſub diuerſis colloca ta titu. q ſequūt de reſcrip. de ſa cra. iteran. 5 of fi. iu di. deleg. de offi. ordia. de iu di. de cauſa poſ. ⁊ ꝑprie. de fide inſtrum. de erce ptio. 5 appella. de his que fi. a ꝑ la. de dona. de 5 et. de iure pat. 5 ꝑnitē. Ite3 ha betur in ſerto 5 cleri. egro. et in cle. de ſentē. ⁊ re iudi. — Paſto ralis: i quot et quibus titulis reperit

Sane Alias incipit ſa ne ne in vinea. al's ne in vinea. Haūc extraua

gantē alleg. in ca. de ſymoniace. ex̄ de ſymo. acutiſſimus iuris vtriuſqꝫ īterpres. Dñs felinꝰ ſandeꝰ ferrariēſis. ſacri palatij aplici auditoris. Et ibi dī ſe audiuiſſe a fidedignis ꝙ vrbanꝰ quintꝰ nō intēdebat cōprehēdere moniales paupes: q̄ cōſueuerunt aliqd recipere vigore cōſuetudinis. Allegat etiā ibidem felinus extrauagātem Martini q̄nti q̄ īcipit inſ̄re. ⁊ extrauagātē eiuſdē q̄ icipit dānabile. Jtē extrauagantē Eugenij q̄rti q̄ incipit. cū deteſtabile. q̄s aſſerit fuiſſe reuocatas. iō nec dignas occupare mēbranas xix. diſt. ſi romanorū. §. itē ſi iō. a ❡ Prādia vide ca. Jacobus eo. ti. in antiq̄s.

remꝰ. Sane multorū fidedignorū relatiōe didicimꝰ ꝙ in nonnullis eccleſijs monaſterijs prioratibus ⁊ alijs locis religioſis tā virorū qꝫ mulierū ordinū religionū ⁊ partiū diuerſarum deteſtabilis et a canonibus reprobata ſeruat̄ abuſio: ꝙ cū pſone alique recipiuntur ab eis ad obſeruantiam regularē: ipſe temeritate pſumptuoſa paſtꝰ ſeu prādiaª capl̄is ⁊ conuentibus ipſarū eccleſiarū monaſterioꝝ prioratuū ⁊ locoꝝ aut pecunias aut iocalia ſeu res alias ipſis eccl̄ijs monaſterijs prioratibꝰ ⁊ locis ſeu pſidētibꝰ eis ex ſtatuto ſeu cōſuetudine q̄ corruptela eſt potiꝰ dicēda: tribuere ꝯpellūt̄. Ex qbus decori eccl̄iaſtice ⁊ imaculate religiōis detrahit̄. qꝫ pl̄es etiā tam execratiōe hmōi crimis qꝫ expēſarū onere a ſacre religiōis ꝓpoſito retrahunt̄. Jpeqꝫ eccleſie monaſtria ⁊ loca famulātiū de cōſuetis nūeris remanēt deſtituta: et i mlt̄orū mētibꝰ fideliū ſcandalū gn̄at̄. ❡ Nos igit̄ huic morbo peſtifero cupientes cōgruā adhibere medelā. ⁊ alijs penis in talia pſumentes iflictus a iure i ſuo robore duraturis: penam adijcere grauiorē: vniuerſis abbatibꝰ prioribus decanis prepoſitis ⁊ magiſtris: necnō abbatiſſis ⁊ prioriſſis alijſqꝫ plātis qͦuis noie nūcupat̄ ⁊ eorū officialibꝰ. q̄rūcūqꝫ etiā eccl̄iarū mōaſteriorū prioratuū domorū ⁊ locorū quorūlibet religionum ordinū etiā militariū tam exēptorum qꝫ nō exēptorū quocūqꝫ noie cenſeantur ac capl̄is ⁊ ꝯuentibꝰ ⁊ ſingularibꝰ pſonis eoruꝫ: tenore pſētiū auctoritate aplica (qꝫuis ſit eis a iure inhibitum) diſtrictiꝰ ihibemꝰ ne tā a maribꝰ qꝫ a mulieribꝰ volētibꝰ igredi eorū religionē eccl̄ias monaſteria prioratꝰ domꝰ ſeu loca in earūdē pſonarū receptione aut añ vel poſt illā: q̄ſcūqꝫ paſtꝰ prādia ſeu cenas pecunias iocalia aut res alias etiā ad vſum eccleſiaſticū ſeu quēuis piū vſuꝫ aliū deputata vel deputāda directe vel indirecte petere vel exigere quoq̄ mō pſumāt. Sed eas potius cū oimoda pietate recipiāt ac in victu et veſtitu ſicut alias pſonas ſuarū eccl̄iarū monaſteriorum prioratuū domoꝝ ⁊ locoꝝ ſincera charitate ꝓtractēt. Jlla dūtaxat q̄ pſone ipe ingredietes pure ⁊ ipōte ⁊ plena liberalitate omīqꝫ pactiōe ceſſāte dare vel offerre eccl̄ijs monaſtrijs prioratibꝰ domibꝰ ⁊ locis hmōi voluerint: cū gr̄arū actiōe licite recepturi. Nos eñ q̄ ſecꝰ egerint. ſi ſint ſinglares pſone tā dātes qꝫ accipiētes hmōi excōicatiōis: ſi capitulum vel ꝯuētꝰ fuerit ſuſpēſiōis ſētētijs ipo ſcō decernimus ſubiacere. A qbꝰ (pterqꝫ i mortis articulo) abſolui nequeāt abſqꝫ ſedis aplice licentia ſpeciali. ❡ Ceterum pſonis illis vtriuſqꝫ ſexꝰ q̄ iā labe hmōi ſunt fedate: earū prouidētes ſaluti ꝺ benignitat̄ gr̄a eas liberātes: cōcedimꝰ ꝙ p ſuos locorū dioceſanos hac vice dūtaxat a crimine hmōi. ⁊ nota īfamie īde cōtracta auc̄te aplica abſoluāt̄. canonica proinde ipſis penitētia ſalutari īpoſita: de q̄ ipoꝝ diſcretioni videbit̄ expedire: ⁊ demū cū ipſis vt i earū eccl̄ijs: mōaſterijs prioratibꝰ: dignitatibꝰ ⁊ locis licite valeant remanere miſericordit̄ diſpēſet̄. Jnſup erga pſonas illas q̄ in pmiſſis recipiēdo aliq̄ ꝯtra canonicas ſāctiones peccaſſe noſcūt̄ volētes nos reddere gratioſos: oīa recepta hmōi ſi ad cōem vſum monaſteriorū ſeu locorū eorū ſunt applicata: ea ad dictū vſum licite ꝯcedimꝰ retineri. Si vo ad ſpālem vſum abbatis ſeu abbatiſſe: prior̄ aut prioriſſe aut alterꝰ ſingular̄ pſone retineant̄. illa venire pcipimꝰ i cōi. Nulli ḡ hoīꝫ liceat hāc paginā nr̄e ihibitiōis ꝯſtitutiōis cōceſſionis ⁊ pcepti ifrigere vel ei auſu temerario ꝯtraire. Si qs aūt hoc attētare pſumpſerit: īdignationē oipotētis dei ⁊ btōꝝ Petri ⁊ Pauli aploꝝ eius ſe nouerit icurſurū. Datū Rome apud ſanctū petrum. ij. nonas menſis aprilis: pontificatus noſtri anno primo.

Paulus venetus papa ſecundus.

❡ Oēs ſymōiaci cuiuſcūqꝫ dignitat̄ aut ſtatus ſunt ipo fc̄tō excōicati: nec hñt ſymoniace ordinati ordis executioneꝫ. Et electiones aut alie ꝓuiſiones p ſymoniā facte nō valent nec ius pcipiēdi fructꝰ tribuūt. Mediatores etiā ſymonie eadeꝫ cenſura ligātur qui a ſolo papa abſoluēt̄. Et omnes predicti ſūt romano pontifici reuelandi. ❡ Capitulū ſecundum.

Cum deteſtabile ſcelꝰ ſymoniace prauitat̄ tā diuinorū qꝫ ſacroꝝ canonū auc̄s abhorreat atqꝫ dānet. ❡ Nos cōſiderātes ꝙ pl̄es penaꝝ ḡuitas qꝫ dei tior arcē ſolet volūtate peccandi: ac ſummis deſiderijs affectātes: vt horū peſtiferꝝ vitiū ñ ex vſu ſolū ſꝫ ēt ex

morbo eſt adhibēda medela

Symonia ꝺi labes.

Symonia ē iure diuino ⁊ humano dānata

mentibus hominum ſaltem propter penarũ
metum penitus euellatur: predeceſſorum no
ſtrorum romanoꝝ pontificum veſtigijs inhe
rẽtes: ac etiam omnes ⁊ ſingulas excommu=
nicationis: ſuſpenſionis: priuationis ⁊ inter=
dicti ſentẽtias: cẽſuras et penas dudum a ro
manis pontificibus predictis ⁊ pro talib⁹ re=
putatis ꝯtra ſymoniacos quomodolibet la=
tas: et illas q̄ cuiuſcunqꝫ ſtatus gradus: ordi
nis: cõditionis: vel preeminentie fuerint etiã
ſi cardinalatus: patriarchali: epãli: regali: re
ginali vel alia quauis eccłiaſtica ſeu munda
na dignitatibus pꝛefulgeant: et coꝝ quemli=
bet tam manifeſtũ q̄ꝫ occultũ quas ipo facto
eos incurrere volumus cõfirmantes ⁊ inno=
uantes apoſtolica auctoritate declaram⁹ ꝙ
omnes illi q̄ ſymoniace ordiati fuerint a ſuo
rũ ſint ordinũ executione ſuſpẽſe. ¶ Per ele=
ctiones vero poſtulationes: cõfirmationes:
prouiſiones: ſeu quaſuis alias diſpoſitiones

Symo
niace q̄
ſtra ſũt
reſtitu
enda.

quas ſymoniaca contigerit labe fieri: et que
virib⁹ oĩno careãt in eccłijs: monaſterijs: di=
gnitatib⁹ perſonatib⁹: officijs eccłiaſticis: et
quibuſuis beneficijs aut aliquo eorum cuiqꝫ
ius nullatenus acquiratur: nec inde faciat ali=
quis fructus ſuos: ſed aliorum omnium que
percepit reſtitutionem ſub anime ſue pericu
lo ſit aſtrictus. ¶ Statuẽtes preterea ꝙ vni=
uerſi ⁊ ſinguli etiã premiſſis dignitatib⁹ pre=
diti. q̄ quomodolibet dãdo vel recipiendo ſy=
moniam cõmiſerint: aut ꝙ illa fiat mediato=

Symo
niaci
an ſint
excõica
ti.

res extiterint ſeu procurauerint: ſententiam
excõicationis incurrant: a qua niſi a romano
pontifice pro tpe exiſtente non poſſint abſol=
ui: p̄terqꝫ in mortis articulo ꝯſtituti. ¶ Et vt
huiuſmodi labis ꝯtagio frequenti⁹ reprima=
tur: omnib⁹ ⁊ ſingulis eccleſiaſticis ſeculari=
buſqꝫ pſonis cuiuſcunqꝫ dignitatis: ſtat⁹ gra
dus ordinis vel cõditionis fuerint in virtute
ſancte obedientie diſtricti⁹ iniũgim⁹: vt eos
omnes quos ſymoniã hmõi ꝯmiſiſſe vel pro=
curaſſe aut in ea mediatores eſſe ſciuerit: põ=
tifici predicto: vel cui idẽ põtifex duxerit cõ=
mittendũ per ſe vel alios reuelare quantoti⁹
nõ omittãt. ¶ Pro reuelatiõe hmõi etiã ſi cõ

Cõpli=
ces cri=
minis
q̃nqꝫ p
miant.
C. ad
l. iul.
ma. l.
ciſquis
in fine.

plices fuerint nõ ſolũ veniam a nobis ſꝫ etiã
gratiam conſecuturi: ſi eorum iudicio partici
pes tanti criminis valeant coerceri. ¶ Qd̄ ſi
nõ fecerint: abſolui non valeant donec predi
cta reuelent: et cõplices hmõi detecti artius
punientur. ¶ Nulli ergo ⁊c̄. noſtre confirma
tionis: innouatiõis: declarationis. ⁊ volũta=
tis infringere. ¶ Datum rome apud ſanctũ
petrũ anno incarnatiõis dñice. M.cccclxiiij.
nono kal. decembris. pontificatus noſtri an=
no primo publicata die. xxiij. nouembris an
no predicto.

¶ De iudeis.
Clemens. v.

¶ Chriſtiani arma portantes ad infideles
chriſtianos impugnantes ipſo facto ſunt ex=
communicati. capiẽtium ſerui. infames. et in
teſtabiles tam actiue q̄ꝫ paſſiue et eorum bo=
na confiſcata. vide. c. ita quorũdam. et ca. ad
liberandam extra eo. ti. Capitulum primũ.

Xpiani
oppro=
brium
xpo il=
latũ vĩ=
dicare
debent.

Multa mentis amaritudine cõcitamur
grauiſqꝫ doloris aculeus pfodit men=
tem noſtram intelligentes ꝙ renati fonte ba
ptiſmatis in deuium oberrantes: qui debe=
rent opprobrium illatum domino in terram
hereditatis ſue totis viribus vindicare po=
tius iniuriatoribus ſuis fauent: ſarracenorũ
videlicet horribili et perfide nationi: ⁊ dege=
nerantes miſerabiliter a ſtatu fidelium: fame
proprie immemores: et ſalutis obliti: inimi=
cis crucis chriſti contra ipſius negocium fer
rum: equos: arma: et alia vetita: necnon vi=
ctualia et mercimonia in alexandriam et ad
alia loca ſarracenorum terre egypti deferre

Here=
ditatẽ
dñi de=
fendũt
q̄ cõtra
infide=
les pu=
gnant.

preſumũt. Ex quo manifeſte apparet: ꝙ chri
ſtianos qui ad defenſionem hereditatis do=
mini ibidem p fide remanſerunt: talibus ad=
iuti ſubſidijs irreuerenter impugnant: pro=
pter quod fidei negocium ibidem quodam=
modo noſcitur deperire. ¶ Nos igit̄ qui ad
liberandam terram ipſam operam dare in=
tendimus (cum dei adiutorio) efficacem tam
graues tranſgreſſus vlterius ſuſtinere nolen
tes: fe. re. Nicolai pape. iiij. predeceſ. no. veſti
gijs inherentes: preſentium tenore ſtatuim⁹:
vt nullus arma. equos. ferrum. lignamina: vi
ctualia ⁊ alia quecũqꝫ mercimonia in alexan
driam vel alia loca ſarracenorum terre egy=
pti/deferre/mittere/vel portare ſeu de por=
tibus eorum vt eiſdem deferantur extrahere
vel extrahi permittere: aut eis als̄ auxilium
vel fauorem preſtare quoquo modo preſu=
mat. ¶ Nos vero illos qui cõtra huiuſmodi
conſtitutionẽ noſtram auſu temerario veni=
re preſumpſerint: eo ipo excommunicationis
ſententie decernim⁹ ſubiacere: a qua abſolui
nequeant: niſi tantũ de bonis proprijs in di=
cte terre ſubſidium ꝯuertendum exoluerint:
quantum ad partes predictas detulerit vel
miſerint aut deferre vel de ipſorum portibus
extrahi permiſerint deferẽdum: nec tũc etiã

ab eadem/ preterꝙ̄ in mortis articulo) abſoluant ſentētia: abſqꝫ mandato ſede apo. ſpāli. ¶ Et nichilominus ſi perſonas eorum capi contingat: in ſeruitutem et capturam illorū eſſe volumus: in quorum ceciderint captionem. Auctoritate inſuper apoſtolica ſtatuentes vt illi qui contra huiuſmodi ſtatutum noſtrum quomodolibet venire preſumpſerint: preter penas predictas quas ipſo facto incurrāt: perpetuo ſint infames: ⁊ inteſtabiles habeantur: ita ꝙ nec teſtari nec legata eis ſeu relicta percipere valeant: ⁊ inſuper ad ſucceſſiones tā ex teſtamento ꝙ̄ ab inteſtato ſint prorſus et reddantur inhabiles: nec ad publica quelibet admittant̄ officia: ſintqꝫ illis omnes actus legitimi penitus interdicti: ⁊ tanꝙ̄ excommunicati hoſteſqꝫ catholice fidei (poſtꝙ̄ de ipſorum huiuſmodi temeritate cōſtiterit) diebus dominicis ⁊ feſtiuis publice nuncientur: ⁊ in fiſcum bona eoꝝ omnia deuoluātur.

Iohannes. xxij.

¶ Iudei ad fidem conuerſi non ſunt in bonis moleſtādi ne ſint deterioris cōditionis poſt baptiſmum ꝙ̄ eſſent ante. Capitulum. ij.

Dignum arbitrantes et iuri conſonum fonte renatos baptiſmatis iudaica cecitate dimiſſa amplioribus fauorib⁹ aut gratijs ꝙ̄ antea abundare indecēs et abſurdum vt qui in perfidia abundarent: cogantur mēdicare fideles: vniuerſis ⁊ ſingulis rectorib⁹ et alijs officialibus comitatus veneſini aliorumqꝫ comitatuū et terraꝝ pertinentium ad apoſtolicam ſedem: diſtricte precipim⁹ ⁊ mādamus quatinus conuerſis huiuſmodi ⁊ qui impoſterum conuertentur: in poſſeſſionibus et bonis alijs quocunqꝫ nomine cenſeantur que in comitatib⁹ et terris predictis conuerſionis tempore obtinebant ſeu etiam obtinebunt: occaſione predicta nullam moleſtiam inferant: nec ab alijs inferri permittant: ſed ipſis in his ⁊ alijs ſe fauorabiles exhibentes ipſos ab iniurijs ⁊ moleſtijs protegant ⁊ defendant: vt ſic de ſeruitute ad libertatem ſe tranſiſſe percipiant. nec redire pretextu mendicitatis odibilis ad dimiſſam pfidiam compellantur. ¶ Nulli ergo ⁊c̄. noſtrorum preceptiōis ⁊ mandati infringere. Datū Auinioñ. x. kal. Auguſti. anno. iiij.

¶ De hereticis.

Benedictus. xj. inqſitorib⁹ heretice prauitatis.

¶ Decretalem. per hoc eo. ti. lib. vj. declarat bona hereticoꝝ p dioceſanos vſurpari vetās. Capitulum pmum.

Ex eo ꝙ quedā nouella cōſtitutio ſuper negocio heretice prauitatis a bone memorie Boni. papa. viij prede. no. edita continet ꝙ in ipſo negocio per dioceſanos epōs et inqſitores ſuper eodem facto inqri valeat communiter vel diuiſim: ⁊ ſi diuiſim pceſſerit teneant̄ ſibi inuicem cōmunicare pceſſus[a]. ¶ Nos conſulere voluiſtis quādo et quotiens ſit iſta pceſſuū cōmunicatio faciēda. ¶ Nos[b] autē de fratrum noſtrorum cōſilio intelligendo dioceſanos et inquiſitores tunc demū diuiſim pcedere cum hi et illi ſeparatim non quādo epiſcopi tantū vel inquiſitores tantū pcedūt: conſultatiōi vr̄e breuiter reſpondemus: ꝙ quando vtriqꝫ procedunt[c] ſeiūctim ſibi debent in fine tantū: dum nil reſtat agēdum niſi ꝙ ſolū ſentētia pmulgetur: cōmunicare proceſſus. Licet enim quibuſdā potuiſſet videri per legem[d] ciuilem ꝙ ſicut quādo aliqs ex actitatis corā alio debet ferre ſententiā: vtputa quando admiſtrator delegat cauſam ſibi ſententia reſeruata ſaltē in principio. l. conteſtatiōe: rurſus i medio: et ſemel in fine q̄ ſunt examinata audire debet: ita et in caſu preſenti vbi ex actis corā alio habitis alter pfert ſniam ſic ter huiuſmodi acta recenſeat. qđ fieri nō pōt ſi eorū denegetur editio: tñ id eqtas canonū nō admiſit. Unū ſane caſum excipim⁹: ſi alter cōmode non poſſit pcedere niſi alteri⁹ actis viſis. Ex hac cū cā ſemel tm̄ (vt fraudi locus non fiat) in toto negocio copia tribuat̄. ¶ Uerū q2 nonnulli dioceſani partē partis puētuū de hereticorum bonis inquiſitionis officio deputare pp̄ter expenſas quas dum inqrunt in ſepedicto negocio faciūt a vobis exigere moliunt̄: hoc tāqꝫ iuri abſonū (cū ordinarij ſint ideoqꝫ officiū tale qđ eis incūbit pprijs eos oportet explere ſtipendijs) fieri penit⁹ prohibemus. ¶ Rationē aūt iidem dioceſani pūentuum/

Ex eo. ¶ Hec decre. iterp̄tat̄ conſtitutionē extra vj. li. de here. c. p hoc. Et i q̄ttuor partes diuidit̄. Primo dictā cōſtitutionē et⁹. ij. rñ. recitat ſecundo. ver. nos conſulere. iuxta ip̄z reſpōſum q̄ſtionē formās dicti reſpōſi interp̄tationem dat. tercio §. verum. et quarto §. rationem. circa p̄miſſa duos caſus q̄ emerſerunt determinat.

a ¶ Proceſſ⁹. Uſqꝫ huc mens dicte ꝯſtitutiōis recitatur. Sed poſtmodū queſtio format̄ ⁊ ſolutio eiuſdem ⁊ iuris noui editio ſubijcitur.

b ¶ Nos aūt. ad queſita p ordinē reſpondet.

c ¶ Procedūt ⁊c̄. nō eſt diuiſio nec in facto nec in iure. Sꝫ poteſtatē dare ꝯſecutio. ar. ff. de offic. pcōſulis. l. vna. c̄. vj. lib. de offi. dele. cū plures.

d ¶ Per legē. vide aut̄. ad hec C. de iudi.

Ordinarij in inqſitiōis offm̄ p pprijs expenſis explē debent.

obuentionū ex inquiſitionis officio a vobis
non obſtante aliqua conſtitutione conſuetu=
dine vel mandato contrarijs non expoſcant:
ſed eam camere noſtre vel alij cui nos vl' ſuc=
ceſſores noſtri romani pontifices mandare=
mus reddendam: reddatis. Que generaliter
obſeruari iubemus.

Johannes. xxij.

¶ Tres errores magiſtri Johānis de polia
co doctoris Pariſienſis hic damnuntur.

Capitulum. ij.

Vas electionis doctor eximius ꝛ egre=
gius predicator cuiꝰ predicatio mun=
dū docuit vniuerſum: preſumptuoſam illorū
audaciam refrenare ſollicitus: qui prudentie
proprie innitētes in errores ꝓprios prolabū
tur: non plus ſapere ꝙ̄ oportet ſapere: ſed ad
ſobrietatem ſapere ſalubri doctrina ſuggeſſit
et iuxta ſapientis eloquium. Quiſqꝫ ſue pru=
dentie modū ponat. Sane dudū cum dilectū
filium magiſtrum Johannem de poliaco ſa=
cre theologie doctorē certiſ ex cauſis d' fratrū
noſtrorum ꝯſilio ad noſtram preſentiam vo=
cauiſſemus: fide digna relatio ad noſtrum ꝑ=
duxit auditum: ꝙ ipſe in quibuſdā articulis tā
gentibus ꝑnie ſacrm non ſobrie ſed perperaꝫ
ſapiebat: Infraſcriptos articulos periculo=
ſos continentes errores docens publice i ſu=
is predicationibus ꝛ in ſcholis. Primo ſiqui=
dem aſtruens ꝙ confeſſi fratribus habentibꝰ
licētiam generalem audiēdi cōfeſſiones tenē
tur eadem peccata q̄ ꝯfeſſi fuerant iterꝝ cōfite
ri ꝓprio ſacerdoti. Scđo ꝙ ſtāte/oīs vtriuſqꝫ
ſexus. edicto in concilio gn̄a=
liᵃ: ro. pon. non poteſt facere
ꝙ parrochiani non teneātur
oīa peccata ſua ſemel i anno
proprio ſacerdoti cōfiteri quem dicit eſſe par
rochialem curatum. Immo nec deus poſſet
hoc facere quia (vt dicebat) implicat contra=
dictionem. Tertio ꝙ papa non pōt dare po=
teſtatem gn̄alem audiēdi ꝯfeſſionem. Immo
nec deus quin confeſſus habenti licentiam te
neatur eadē cōfiteri ꝓprio ſacerdoti quem di
cit eſſe (vt premitit') ꝓprium curatuꝫ. Nos igi
tur ſcire volentes ſi ſuggeſta nobis veritateꝫ
haberent articulorum premiſſorum copiā ei=
dem magiſtro Johanni fecimus aſſignari et
ad ſui defenſionem plenam audientiam ſibi
prebuimus: tam in noſtra ꝛ fratrum noſtroꝝ
preſentia in conſiſtorio ꝙ̄ alᷓs coram aliquibꝰ
ex ipſis fratribus per nos ad huiuſmodi offi
cium deputatis. Uerum licet prefatus magi=
ſter dictos articulos ꝛ contenta in ipſis defē
dere niteretur: aſſerebat tamen ſe paratū cre
dere ꝛ tenere in premiſſis et alijs que tenēda
et credenda eſſe ſedes apoſtolica diffiniret.
Nos igitur attendentes ꝙ predictorum arti
culorum aſſertio: predicatio/ ꝛ doctrina redū
dare poterāt in multarum perniciem anima
rum/ ipſos per prelatos magiſtros in theolo
gia examinari fecimꝰ diligenter. Nos ipſi eti=
am cum dictis fratribus noſtris collationem
ſolertem et examinationem habuimus ſuper
his. Per quas quidem collationem ꝛ exami=
nationem ſuꝑ his habitas comperimus pre=
miſſos articulos doctrinam non ſanam ſed
periculoſam multum et veritati contrariam
continere. Quos etiam articulos omnes et
ſingulos idem magiſter Johannes veris ſi=
bi rationibus opinioni dudum ſue habite cō=
trarijs demonſtratis in cōſiſtorio reuocauit
aſſerens ſe credere eos non veros ſed ipſorū
contrarium verum eſſe: et dicēs ſe neſcire ra
tionibus ſibi factis in conutrarium reſpōde=
re. Ideoqꝫ ne per aſſertionem predicationeꝫ
et doctrinam huiuſmodi in erroreꝫ (qđ abſit)
anime ſimplicium prolabantur. omnes arti=
culos et quemlibet eorum tanꝙ̄ falſos ꝛ erro
neos et a doctrina ſacra deuios auctoritate
apoſtolica condemnamus et reprobamꝰ de
fratrum noſtrorum conſilio predictoruꝫ do=
ctrinam contrariam veram: ꝛ contrariū eſſe
catholicum aſſerentes: ſcilicet ꝙ illi qui predi
ctis fratribus cōfitentur non magis tenean=
tur eadem peccata cōfiteri iterum ꝙ̄ ſi ea alᷓs
confeſſi fuiſſent eorum proprio ſacerdoti iu=
xta conciliū generale. Optanteſqꝫ veritatis
vias notas eſſe fidelibꝰ cūctis: ꝛ ꝑdictis erro
ribus precludere aditum: ne ſubintrent erro
res fe. Alex. iiij. ꝛ Cle. iij. roma. pō. prede. no.
veſtigijs innitendo. Uniuerſis et ſingulis di
ſtrictius inhibemus: ne quiſꝙ̄ ꝑmiſſos articu
los per nos (vt premittitur) damnatos et re=
probatos: ꝛ cōtenta in eis vel aliquo ipſoruꝫ
vtpote a catholicis mentibꝰ reſpuenda tene
re audeat ſeu defenſare quomodolibet vl' do
cere. Quocirca vniuerſitati veſtre ꝑ apoſto=
lica ſcripta precipiendo mandamus quatinꝰ
vniuerſis et ſingulis veſtrum in ciuitatibꝰ et
dioce. veſtris ꝯuocato clero et populo cōmu=
niter omnia premiſſa et ſingula per vos ſeu
alios ſolenniter publicetis. Nos etiam eideꝫ
magiſtro Johan. mandamus ꝙ in ſcholis et
ſermone Pariſiius predictos articulos et cō=
tenta in eis tanquam veritati contraria pro

Prudē tie ꝓpe innitētes facile labunt in errores.

a ¶ Generali. extra de penitē. ꝛ remiſ. omnis.

Cōfeſſꝰ religioſo ꝑui= legiato non te= net' ite= rū ꝯfite ri ꝓpo curato.

prie vocis oraculo aſſeueratione cõſtanti pu‑
blice debeat reuocare. Quod ſe factuꝝ dict⁹
magiſter Johan. efficaciter repromiſit. Da‑
tum Auinioñ. viij. kal. auguſti. põtifi. noſtri.
Anno. v. Idem.

Inquiſitores heretice prauitatis cẽſuras ec‑
cleſiaſticas fulminare non poſſunt in officia‑
les et nuncios ſedis apoſtolice ſine ipſius li‑
centia ſpeciali: ſed de eorum exceſſibus infor‑
mationem facere poſſunt: et deinde romano
pontifici ſignificare.

Capitulum tertium.

Cum matthe⁹ de pontinian. ordinis p̄‑
dicatorum inquiſitor heretice prauita‑
tis in regno ſicilie auctoritate apoſtolica de‑
putatus friuola occaſione queſita. ac noſtra
et apoſtolice ſe. reuerentia ꝛ honore poſtpoſi‑
tis in dilectum filium. G. de baleto archidia‑
conum foroliuieñ. capellanum noſtrum cam‑
panie maritimeq; rectorem excommunicati‑
onis ſententiam inconſultis motibus non ſi‑
ne multa temeritate duxerit proferendam.

Preſu‑ptorib⁹ illicitorũ ẽ obuiãdũ.

Nos volentes de cetero talium preſumptori‑
bus obuiare vniuerſis ꝛ ſingulis tam ordina‑
rijs q̃ delegatis iudicibus et inquiſitoribus
prauitatis eiuſdem: et alijs vniuerſis et ſin‑
gulis quacunq; auctoritate fungatur aucto‑
ritate apoſtolica diſtrictius inhibemus ꝛ mã‑
damus expreſſe ne contra noſtros et apoſto‑
lice ſedis officiales vel nuncios aut ipſorum
aliquem quauis occaſione vel cauſa abſq; no‑
ſtra et apoſtolice ſedis licentia ſpeciali eis ꝑ
ſedis ipſius litteras concedenda plenam fa‑
ciente de tenore preſentium mentionem pro‑
cedere quoquo modo preſumant. aut in eos
vel ipſorum aliquem excommunicationis vl'
ſuſpenſionis ſeu quaſuis alias ſententias ꝓ‑
mulgare. Nos enim exnunc decernimus irri‑
tum et inane quicquid contra inhibitionem
et mandatum huiuſmodi contigerit attenta‑
ri. Volumus tamen ꝙ dioceſani et inquiſito‑
res predicti ſuper his que negocium tangũt
fidei: alij vero ſuper his que rem tangunt vel
publicam vel priuatam ſiue ordinarij ſiue de‑
legati quacunq; auctoritate fuerint ꝓut poſ‑
ſet ad eorum officium pertinere: ſi quid ꝑ offi‑
ciales et nuncios ipſos indebite forſan atten‑
tatum extiterint ſe plenius iformare. idq; no‑
bis ſignificare ſtudeant: vt ꝓuidere ſuꝑ hoc
de remedio oportuno valeamus. Nulli ergo
ꝛc. Datum Auinione. xij. kal. Januarij pon‑
tificatus noſtri. Anno. xj.

De ſciſmaticis. Benedictus. xj.

Proceſſus et ſententias latas per Bonifa‑
cium octauũ contra Jacobũ ꝛ petrũ de colũ‑
na tanq̃ ſciſmaticos et eorum poſteros reuo‑
cat hic Benedictus. xj. exceptis confiſcatio‑
nibus in quibus nihil immutat. Et ſic vt cla‑
re patet hec extrauagans corrigit: ꝛ prorſus
reuocat. c. vnicum. eo. ti. li. vj. Capi. vnicum.

Duduꝫ bone memorie[a]
Bonifaci⁹ papa. viij.
pre. no. cõtra Jacobum. p. et
Joh. de ſancto vito. odonen.
quondam agapitum ſtepha‑
num ꝛ Ja. ſcyarraꝫ nepotes
memorati. Ja. et filios olim
Joh. de columna. et poſteri‑
tatem eorum: necnon circa
Ricardum pe. et Johan. de
monte nigro: ac adiutores:
fautores et receptatores eo‑
rum cuiuſcunq; ſtatus. etiaꝫ
ſi imperiali vel regali digni‑
tate fulgerent. circa ipſam
inſuper preneſtre: dum vi‑
xit varios fecit proceſſus
non obſtantibus euacuationẽ huiuſmodi per nõ ob‑
ſtantia corroborat.

Duduꝫ bo. ¶ Hec epi‑
ſtola plures pro‑
ceſſ⁹ narrat oſ ex‑
tra. vj. lib. de ſciſ‑
ma. c. j. ꝛ tractat.
Et diuidit i tres
partes. nã ꝓceſ‑
ſus contra colũ‑
nenſes: ꝛ adhe‑
rẽtes eiſdem p̄‑
mo in genere: et
poſtmodum ſpe‑
ciali⁹ recitat ſe‑
cũdo. §. nos ita‑
q;. paucos de di‑
ctis ꝓceſſib⁹ ex‑
cipiens ceteros
alios virib⁹ eua‑
cuat quandã in‑
hibitioneꝫ anne‑
ctẽs. tertio. vt.

Diuiſio textual'

a ¶ Bone me. Papa poſt obitum dicitur bone me‑
morie. extra de eta. et quali. bone. Idem in epiſcopis
et ſuperioribus. extra de elec. bone memo. j. ꝛ. ij. Sed
nunqd cardinales preſbyteri ꝛ dyaconi ſic nominabũ‑
tur? Dic ꝙ ſic: quia pars corporis pape ſunt: et de ei⁹
latere: ꝛ patricij merito appellantur. C. ad. l. iul. ma‑
ie. quiſquis. extra. vj. lib. de offi. lega. ca. j. inſti. q̃. mo.
ius pa. po. ſol. §. filiuſfamilias. ex quo eniꝫ viciniores
ſunt ſummi pontificis: maiori prerogatiua gaudere
debent. argu. ff. ſi ta. te. nulle ex. l. j. j. rñ. Cardinales
eñi ſunt liberi primi grad⁹ ꝛ ſunt membra capitis ce‑
teri prelati ſunt membra corporis: alij autem ſunt li‑
beri non primi gradus. Si autem ſint premiſſis infe‑
riores improprie bone memorie dicunt. extra de ap.
bone. extra de confir. vti. bone. verum reges dicũtur
clare vel inclyte memorie. et olim imperatores dice‑
bantur diue memorie. C. man. l. fi. xvj. q. iij. placuit.
Sed quero quidam papa exactionibus improbis ſy‑
monijs et turpiloquijs eccleſiam fedauit vt hic. nun‑
quid propter dictos actus poſſet dici male memorie?
Dic ꝙ non: quia reſpici debet non ad id quod fecit: ſꝫ
ad id quod ipſum facere decuit. ff. de officio p̄ſi. ſed li‑
cet. ff. de iuſti. ꝛ iure. l. pe. §. pretor. extra de electio. cũ
cauſam. vnde malus prelatus et ſi non habeat dya‑
dema ſanctitatis. habet tamen dyadema dignitatis
que ex ſe nec de ſe peccauit: licet ſuppoſituꝫ cui digni‑
tas inerat male egerit propter quod dignitas ſibi cõ‑
iuncta infecta fuit. vij. q. j. ſcire. et nota. ſimile. C. de
ſum. trini. inter claras. ij. reſpõ. Item prelatus ꝛ ſi nõ
ſit bonus: pro bono tamẽ ponitur. vnde prouer. xxvj.
ſicut qui mittit lapidem in aceruuꝫ mercurij: ita qui
tribuit inſipienti honorem. certum eſt ꝙ in computã‑
do denarius paruul⁹ pro mille ponitur. ſic p̄latus qꝛ
p̄ſidens eſt toti cõmunitati virtute ſm philoſophũ et

Bone memorie poſt mortẽ dicitur ali qui pla ti

Cardi‑nales reſpe‑ctu pa‑pe ſunt liberi primi gradus

Papa q eccliã feda‑uit an p⁹ mortẽ bone mẽorie dici poſſit

ſentẽtias graues penas ha=
bentes ⁊ mulctas[a] put in eiſ=
dem pceſſibus cõtinetur. ex
quib⁹ ſic paucas ex multis[b] et
prolixis breues exprimimus
ꝙ intelligi volumus ſpeciali
ter ſingulas numeratas ⁊ no
minatim expſſas[c]. Inter ce=
tera ſiqidem depoſuit dictos
Ja. atqꝫ p. a. cardinalatibus
ſancte ro. eccle. reddens eos
⁊ filios dicti Ja. ⁊ poſterita=
tem eorũ inhabiles ad apo=
ſtolice dignitatis apicem et
cardinalat⁹ honorem: ipſos
eoſdẽqꝫ Ja. ⁊ odonem et Ri=
car. bñficijs eccliaſticis ⁊ ec=
cleſijs cũctis priuauit. eoſqꝫ
⁊ agapitum: ſtephanũ ⁊ ſcy=
arrã predictos bãniuit ab vr=
be ⁊ ita eccle ſupradicte ipo
rũ ꝯfiſcauit bona ⁊ iura: plu=
riũ excõicationum ſentẽtijs
innodauit: addixit infamie:
capiendos expoſuit: iudica=
uit ſciſmaticos ⁊ tanqꝫ here=
ticos puniendos: ab admini=
ſtrationibus ⁊ officijs iuriſdi
tionibus exercitio ⁊ dignita=
tib⁹ in vrbe ⁊ circa: in ro. ec. ⁊
curia ac ipſorũ poſteros ppe
tuo ⁊ in terris romane eccle=
ſie vſqꝫ ad quartã generatio
nem p maſculinũ ⁊ femininũ
ſexum coercuit: eis incolatũ
ciuilitatem et habitationem
vrbis circũpoſite regionis ⁊
terrarũ ſubiectarũ eccle in=
terdixit ⁊ inteſtabiles fecit.
¶ Nos itaqꝫ qui ei⁹ vices in
terris gerimus cuius eſt pro
prium miſereri ⁊ parcere eo=
rum miſerijs ⁊ erumnis com
patimur: ad clementiam pro
eis cõmouemur: ipſis pieta=
tis noſtre aperim⁹ viſcera: et
manſuetudinẽ nõ negamus
miſericordes ab eis nõ auer=
timus oculos. illiſqꝫ piũ ani=
mũ exhibem⁹. Ideo omnes
predictas diſpoſitiõis a car=
dinalatib⁹/ priuationis a be
neficijs et eccleſijs: inhabili=
tatis ad papatũ romanũ: et
bonoꝝ ⁊ iuriũ q̃ certis nobi=
libus romanis ciuib⁹ ⁊ alijs
cõceſſa ſunt (confiſcationib⁹
exceptis in quibus nichil im
mutamus ad p̃ſens) ſñias pe
nas ⁊ mulctas ⁊ alias[d] q̃ in p
ceſſib⁹ memoratis ſiue alibi
ꝯtinent: vbo etiã in vita ipi⁹
vel in morte in eos latas ⁊ in
flictas ſeu ꝯfirmatas ⁊ inno=
uatas p prede. eũdem ſicut ſi
(vt p̃dicit) eſſent p nos ſpãli=
ter numerate et noiatim ex=
preſſe: tã ad predictos Ja. ⁊
fil. dicti Jo. d̃ col. maſculinã
et femininã prolem eorundẽ
Jo. ⁊ filioꝝ ⁊ p vtrũqꝫ ſexum
poſteritatẽ deſcẽdẽtẽ ab eis
P. ⁊ Ricardo ⁊ Jo. de mõte
nigro p̃fatos qꝫ ad coadiuto
res/ fautores/ receptatores/
ſuſceptores ⁊ ſequaces eorũ
quoſlibet alios penitus tolli
mus ⁊ virib⁹ vacuamus. Ita
ꝙ nec etiã p pterito tpe poſ=
ſint ſup eis aliq̃ pſone ipeti q̃
incurriſſent eas aut cõtra ip
ſas aliquẽ affectũ hr̃e. Eiſqꝫ[e]
qd̃ quis alia qꝫ p̃fataꝝ depo
ſitionis a cardinalatib⁹: pri=
uatiõis bñficiorũ eccliaꝝ: cõ
fiſcatiõis bonoꝝ ⁊ iuriũ que
(vt p̃mittit) dictis ciuib⁹ ſeu
alijs ſunt ꝯceſſa ⁊ inhabilita
tis ad papatum ſñia ſiue pe=
na abſtulit reddimus[f]. et ir=

ob hoc dꝫ honorari: qꝛ p̃ceꝛ ſunt p̃lati. auten. de incę=
ſtis ⁊ ne. nup. § ſcim⁹. colla. ij. ff. de obſequijs. l. liber=
to. ⁊ dn̄i vocant ppter ordinis excellentiam ⁊ officij di
gnitatẽ. extra de here. cũ ex iniuncto. Ii: ẽ p̃latus non
dicit bone memorie rõne ſuppoſiti: ſꝫ dignitatis q̃ de
ſe nec a ſe delinqt
et delictũ pſone
nõ redundat in
dãnũ eccle. ex=
tra. vj. lib. de re
gu. iur. delictũ.
⁊ hoc caſu vbi d̃
his ponerem ſi=
cut vilẽ ponerẽ.
extra de in inte.
reſti. cum ex lit=
teris. in p̃n. ⁊ ex
tra de verbo. ſi=
gni. venerabili.
⁊ extra de accu.
licꝫ. extra. vj. li.
de here. cũ ſcd̃m
in fi. extra. vj. li.
de ſen. excõi. ſta
tutũ. extra e. li.
de verbo. ſigni.
veniẽs. extra. e.
lib. de cõceſ. pre
bẽ. auctoritate.
extra d̃ reſcrip.
conſtitutus. ex=
tra de fri. ⁊ ma=
leſi. ca. ſi.
a ¶ Mulctas
Que ſit differẽ=
tia inter mulctã
⁊ penã habetur
ff. de vbo. ſig. ſi
quis. ⁊ notatam
C. de mõ mlctã.
b ¶ Ex mul=
tis. In prohe. ff.
§ tertio.
c ¶ Expſſas.
Similis mod⁹
loquẽdi habet.
C. de p̃ſ. xxx. vel
xl. an. oẽs. ⁊ no.
de hoc extra. vj.
lib. de pcur. qui
ad agẽdum. Et
rõ hui⁹ dicti eſt:
qꝛ hic agit de li=
berando qd̃ eſt
promptius qꝫ li
gare. ff. de act. ⁊
obli. arrian⁹. ex
tra de pbat. ex
litteris. preſer=
tim ab his q̃ ſur
gunt ex delicto.
ff. de pac. l. ſi ti=
bi. ⁊ § quedam
b ¶ Et alias.
Hec dictio alias
aliqñ eſt aduerbium tpis: vt cũ dicit alr's hoc faciã: et
aliqñ loci: vt cum dicit: alr's veni ad me: ſed hic accipi
tur pro aduerbio qualitatis vt ſit ſenſus ꝙ nedũ pe=
nas ⁊ mulctas predictas: ſed etiã alr's. i. aliter oia illa
que in pceſſib⁹ ⁊c̃. penit⁹ tollim⁹ ⁊c̃. Alij dicunt ꝙ de
bet eſſe dictio alia. Sed hoc nichil eſt ppter adiecti=
ua que ſequuntur. ſ. latas ⁊ inflictas ⁊c̃. qꝛ tũc ſm ſti
lũ curie diceret
in neutro gene=
re: nõ in femini=
no: nec hic fual
grãmatica pri=
ſciani dicẽtis ꝙ
maſculinũ ⁊ fe=
mininũ genera
ꝯcipiũt neutrũ:
⁊ priſcianus me
li⁹ dicit inſpiciẽ
do dignitatẽ ge
nerum. Sed ſti
lus curie oia ſu
priora p neutrũ
ſentẽtioſius cõ=
prehendit: nam
neutrũ adiecti=
uum de oi gene
re ſcd̃m philoſo
phum predica=
tur: vt vir eſt al
bum: mulier eſt
album: ⁊ manci
piũ eſt album.
e ¶ Eiſqꝫ. Sci
licet reddimus
illud qd̃ ſenten=
tia ſiue pena ab
ſtulit. qd̃ eſt. J.
f ¶ Reddim⁹
Quero: vn⁹ de
p̃dictis eſt excõ
municat⁹ occa=
ſione dictorũ p
ceſſuũ: et ſe imi=
ſcẽs poſtmodũ
diuinis fact⁹ eſt
irregularis: poſt
modum recepit
bñficiũ nũquid
poſt hãc relaxa
tionẽ poterit il=
lud retiere? Ui=
det ꝙ ſic qꝛ ver=
bum reddẽdi ſi
gnificat retro=
dare. ff. de ver=
borum ſignifica
tio. verbum red
dendi. hoc idẽ
innuit text⁹ p̃ce
dens ibi nec ⁊ p
p̃terito ⁊c̃. Dic
vbi ius nõ eſſet
aliũ acquiſitum
in re vel ad rem
crederem iſtum
ius habere i be=
neficio/ vicio ex
preſſe purgato per dominum qui po reſt. argu. ff. de
vſuca. ſi fur. et notatur ſimile. extra de renunci. poſt

Jura facili⁹ ſoluũt qꝫ ligẽt

Al's varie ſumit.

Adiectiuum neutrũ de oi genere p̃dicat

Beneficiũ in irregularitate acqſitũ an illa purgata retineri poſſit.

trāſlationē.in fi. Sed vicio nō exp̄ſſe purgato opus eſt noua electiōe vel collatōe.ar.extra de eta.ꝛ qli.cū bone.extra de exceſ.p̄la.tāta.no.ſiſte de elec.dudū.ꝗ. ſec⁹ſi alter haberet ius in re vel ad rē.C.de emācipa. lib.nec an⁹.ꝛ extra.vj.lib.de reſcript.ꝗuis.Sʒ dices dictis decre.excipit hunc caſum Sʒ dic ꝙ hic nō eſt exp̄ſſe dictū: ſʒ i gñe nō loqn=do,d iure alteri⁹ non de p̄iudicio alteri⁹ faciēdo. vñ exceptionē ꝗ ꝯpetebat ex facto pape: papa non tollit:niſi hoc exp̄ſſe agaṫ. eꝝ de ꝯſue.cū oll.i fi.ꝛ d.c.ꝗuis.ꝛ ideo qđ ħ dı itelligo ꝙ ꝑ tūc ſi poſſit impeti i iure no uiter acquiſito. a ¶ Irregularitatē.Occaſiōe p̄miſſorū incurſam nā ad precedētia faciēda ē relatio.ff.de poſtulā.l.j.§.dein de cū adiecit.ſecus de irregłaritate aliūde cāta b ¶ Abolem⁹ id eſt delemus, vñ abolere ē qđ olet vł maculat tollere ſeu auferre.ꝛ quid ſit abolitio et eiuſdē diuiſio not. Azo.C.ð aboli.

Relatio ſit ad p̄cedentia.

Abolere qd ē.

regularitatē ᵃ ſi quā quoquo mō ꝯtraxerint remouem⁹: et notā abolem⁹ᵇ ipſi⁹. Inhibētes ne iā dicta peneſtre cum monte ſuo reedificeṫ: vel muniaṫ: aut ciuitatis nomē ſiue ep̄atū recuperet abſqꝫ nr̄a licētia ſpāli. ¶ Nō obſtātib⁹ quibuſcūqꝫ ꝯſtōnib⁹/ ꝓceſſibus inhibitiōib⁹/ decretis/ priuilegijs/ idulgētijs/ ꝛ lr̄is apl̄icis p ꝗ p̄ſētibus nō exp̄ſſa vel totaliter non īſerta: eaꝝ effectus poſſit quomōlibet impediri ꝛ de quibus quoꝝūqꝫ totis tenorib⁹ de verbo ad verbum debeat in nr̄is lr̄is fieri mentio ſpecialis.

¶ De furtis. Ioannes.xxij.

¶ Publicatio excōicationis late i eos ꝗ furati ſūt theſaurū eccl̄ie: quē iubēte clemente papa de puſio in lucanā ciuitatē tres viri hic noīati deportauerāt. Et hic habetur optima practica monēdi maleſactores: vt infra certū terminū ſatiſfaciāt: alˀs excōicationē incurrāt. et modū ipſi⁹ excōicationis publicā de hec extrauagans clare manifeſtat. Capitulum vnicum.

Infidelis ꝛ ſtolide predicationis alūni ſe p culpe viciū indignos efficiunt vt mr̄is eccl̄ie filij nūcupētur. dum ad ipſi⁹ mr̄is iniuriā ſe conuertūt(qđ graui nos cōmonitione pturbat)mr̄is eiuſdē pietatē offendūt: ꝛ his i ꝑniciē miſerabili cecitate dilapſis: res ꝑgūt infamie maculis loca ꝓpie natiōis. Dudū ſiquidē nōnulli degeneres filij ꝗ ad q̄qꝫ nefaria currere ſunt auſi: ꝑuerſis auſib⁹ in mr̄is eiuſdē ꝓſiliētes iiuriā ꝛ offenſam: illā theſauri ſui maximā ꝑtē ꝗ de puſio ad ciuitatē lucanā ð mādato fe. recor. dn̄i Clemē.pape.v.p̄re.n. dū adhuc viueret p dilectos filios Vitalē de chabenate clericū Burdegalē.dioce.ꝛ Guillermum de luna ſeruiētē p̄deceſſoris eiuſdē vna cū dilecto filio. Jacobo de caſalib⁹ decano eccl̄ie ſcti Seuerini Burdega.dioc.capellano nr̄o extiterat deportata ꝛ ꝗ in ſacriſtia mōaſterij ſcti fedriani lucañ.tūc tp̄is ſuabaṫ.deide ad camerā p̄deceſſorꝫ eiuſdē fidelr̄ deferēdā tpē inuaſiōis ciuitatꝫ lucañ.diripſerūt i p̄dā: ꝛ de p̄ſata ſacriſtia p violentiā aſportarūt. Nos igiṫ ad recupationē theſauri p̄dicti ſollicitis ſtudijs ītēdētes oēs ꝛ ſingulos aſportātes theſaurū p̄dictū ꝛ alios penes q̄s aliq̄ de theſauro fuerūt vł adhuc exiſtūt aucte apo.coram hac fideliū coploſa multitudine monem⁹: vt ea nobꝫ aut ei quē ad id duxim⁹ deputādū infra.iiij.mēſiū ſpaciū a die date publicationis p̄ſētiū numerādū cū integritate reſtituāt ꝛ aſſignēt: ac oēs ꝛ ſingulos ſciētes vbi vł penes q̄s aliq̄s de dicto theſauro extiterint vel exiſtāt: vt īfra terminū ſupradictū/ nobꝫ aut ipſi deputato nr̄o īdicare ſtudeāt. alioqn i oēs et ſinglos monitiōis hm̄ōi ꝯtēptores: cuiuſcunqꝫ dignitatꝫ: ſtat⁹ vel ꝯditiōis extiterit etiā ſi p̄riarchali vel ſupiori aut alia q̄cūqꝫ p̄emineant dignitate: ex nūc aucte predicta excōicationis ſentētiā ꝓmulgam⁹. Mādātes illos p dioceſanos locoꝝ ꝛ rectores parrochialium eccl̄iarū ciuitatū/ ꝛ dioceſum earūdē ſingl̄is dieb⁹ dñicis ꝛ feſtiuis pulſatis cāpanis ꝛ cādelis extinctis excōicatos publice nunciari proceſſuri ad grauiora nichilominus contra eos: necnō ꝛ ꝯtra ciuitates/ cōitates vniuerſitates: ꝛ ſingulares pſonas quaſcunqꝫ ꝗ fuiſſent in p̄miſſis culpabiles ſicut ꝯteruia ipſorum exegerit: ꝛ viderimus expedire. Non obſtante ſi eis aut eoꝝ aliquibus vel alicui ſub quacūqꝫ forma vel ꝯceptione verboꝝ/ a ſede apo. ſit indultū ꝙ excōicari non poſſint p litteras ſedis eiuſdē nō faciētes plenā ꝛ expreſſam: ac de v̄bo ad verbū de indulto hm̄ōi mētionē: ꝛ qualibet alia dicte legis indulgentia gñali vel ſpāli cuiuſcunqꝫ tenoris exiſtat. per quā effectus p̄ſentiū impediri poſſit vel quōlibet retardari. Ut autem hm̄ōi noſtra monitio verius ad cōem oīm noticiā deducaṫ: cartas ſiue membranas monitionē continentes eādem in eccl̄ia Auinioñ. appendi vel affigi oſtijs ſeu ſupliminaribus eiuſdem eccleſie faciem⁹: ꝗ monitionē ipſam ſuo q̄ſi ſonoro p̄conio ꝛ patulo indicio publicabūt: ita ꝙ oēs et ſinguli q̄s monitio ipſa ꝯtingit vel cōtingere poteſt: nullā poſtea poſſint excuſationē pretēdere ꝙ ad eos talis monitio non puenerit vel ꝙ ignorauerit eādē. Cū nō ſit veriſimile

Mr̄is pietatē offendens ſili⁹ dici nō meretur.

Excōicatiōis publicatio horribilis.

Oi̅bus publicatum nõ ꝓſumit icognitū.

remanere quo ad ipſos incognitū vl' occultū: quod tam patenter oi̅bus publicat᷑. Datum Auinioñ.ij.kal. aprilis pon. noſtri. Anno.j. ¶ De crimine falſi. Ioannes.xxij.

¶ Alkymie hic ꝓhibent᷑ ⁊ puniunt᷑ facientes ⁊ fieri ꝓcurãtes. q̄m tantū de vero auro ⁊ argẽto debẽt inferre in publicū vt pauperibus eroget᷑ q̄ntum de falſo ⁊ adulterino poſuerũt. Et ſi eorũ facultates non ſufficiãt: pena ꝓ iudicis diſcretionẽ in aliã cõmutabit᷑ et i̅fames fiunt. Et ſi ſint clerici bñficijs habitis priuantur: et ad habenda inhabiles efficiũtur. Vide extrauagantẽ euſdẽ Ioan. q̄ incipit ꝓdiens ⁊ eſt ſub eo. titu. collocata. Capitulū vnicum.

Alkymiſte varia incurrũt detrimenta.

SPondẽt quas nõ exhibẽt diuitias pauperes alkymiſte: pariter q̄ ſe ſapientes exiſtimãt: in foueã incidũt quã fecerũt. Nam haud dubie huius artis alkymie alterutrū ſe ꝓfeſſores ludificãt. cum ſue ignorantie cõſcij eos q̄ ſupra ipſos aliq̄d hmõi dixerint admirẽtur. q̄bus cū veritas queſita nõ ſuppetat diẽ cernunt / facultates exhauriũt. ijdẽq; verbis diſſimulãt falſitatẽ vt tandẽ qꝺ nõ eſt in rerū natura: eſſe verū aurū vel argentū ſophiſtica trãſmutatione cõfingãt: eoq; interdū eorum temeritas dãnata et dãnanda ꝓgredit᷑: vt fictis metallis cudãt publice monete caracteres fidis oculis. ⁊ non al's alkymitū fornacis ignẽ vulgum ignorãtem eludant. Hec itaq; perpetuis volẽtes exulare tẽporib⁹: hac edictali cõſtitutione ſancimus vt quicũq; hmõi aurū vel argentū fecerint: vel fieri ſecuto facto mãdauerint: vel ad hoc ſciẽter dum id fieret facientib⁹ miniſtrauerint: aut ſcienter vel auro vel argẽto vſi fuerint vendẽdo vel dando in ſolutū: verū tãti põderis aurū vel argẽtū pene noie inferre cogãtur in publicū pauperibus erogãdū: quãti alkymitū extiſtet: circa qꝺ eos aliquo predictoꝝ modorũ legitime cõſtiterit deliquiſſe: faciẽtibus nichilominus aurū vel argẽtum alkymitū aut ipſo (vt premittitur) ſciẽter vtentibus perpetue infamie nota reſperſis. q̇ ſi ad prefatã penã pecuniariam exſoluendã delinquentiū ipſorũ facultates non ſufficiant: poterit diſcreti moderatio iudicis penã hãc in aliam (puta carceris vel alterã iuxta qualitatẽ negocij perſonarũ diſferentiã: aliaſq; attẽdendo circũſtantias) cõmutare. Illos ṽo qui in tãte ignorantiã infelicitatis prorupperint vt nedũ nũmos vendãt: ſed naturalia iuris precepta cõtẽnant: artis excedant metas: legumq; violent interdicta: ſcienter videlʒ adulterinã ex auro ⁊ argento alkymito cudendo ſeu fundẽdo / cudi ſeu fundi faciendo monetã: hac aiaduerſione percelli iubemus vt ipſorũ bona deferantur carceri ipſiq; perpetuo ſint infames. Et ſi clerici fuerint delinquẽtes: ipſi vltra predictas penas priuẽtur beneficijs habitis: ⁊ proſus reddãtur inhabiles ad habenda.

Moneta falſa ab oculis fidis facile diſcernitur.

Alkymiſte ſunt infames. Qui nõ hʒ luere luat in corpe. ff. de in ius vo. l. fi. C. de ſer. fugi. l. q̄cũq;. et inſti. de pe. te. li. in ♃. fi.

¶ De priuilegijs. Benedictus.xj.

¶ Hec extrauagãs dat ꝓdicatorib⁹ ⁊ minorib⁹ priuilegia plurima circa tria. videlʒ circa predicationes: cõfeſſionũ auditiones: ⁊ ſepulturas. De ſecũdo in ♃. ſed q̄ʒ multotiens. De tertio in ♃. porro. Et licet ſit reuocata per Cle. ij. de ſepultu. multa tñ notatu digna in ea reperiũtur que non ſunt retractata. Et potuiſſet non inepte poni ſub titu. de ſepul. Sed nõ eſt incõueniẽs idẽ. c. diuerſis reſpectibus ſub varijs collocari titulis: vt pʒ in. c. ſignificãtib⁹. extra de libel. obla. ⁊ de appel. Capi.j.

INter cũctas ſollicitudines noſtras quib⁹ nos paſtorale premit officiũ ⁊ debitũ aplice ſeruitutis aſtringit. illa debet eſſe precipua: gregi[a] dñico nobis ſuperna diſpoſitione cõmiſſo[b] aiarum cura nõ deſit[c]: ne illũ lupus[d] rapax antiquus ſerpens humani generis inimicus inuadat: eiuſq; ſanguis de noſtris (qꝺ abſit,) clamante ꝓpheta[e] manibus requiratur. Debemus inſuper quãtum ex alto permittitur pacẽ[f] inſerere: remouere[g] ſcandala: iurgiorũ[h]

INter cunctas ſollic⁹. ¶ Hec conſtitutio hʒ ſex partes In quaꝝ prima ꝓhemiũ ad dicẽda gñale ⁊ poſtmodũ ſpeciale ꝓmittit᷑ ſecundo ♃. ideoq;. articulus de predicationib⁹ faciẽdis tertio ♃. ſed q̄ʒ. articulus de cõfeſſionib⁹ audiẽdis. q̄rto ♃. porro. articulus de locis ſepulturarũ deciditur. q̄nto ♃. ad hoc. papa clerũ alloquitur. ſexto ♃. hec autem. hec ſtatuta per multa nõ obſtantia firmantur.

Diuiſio

a ¶ Gregi dñico. In quo debet eſſe aliquid ſpeciale C. de grege dñico. l. vna. lib. xj. et eius precipuus eſt director. extra lib. vj. de elec. vbi ♃. ceterum.

b ¶ Cõmiſſo. In perſona Petri ꝑ hec verba. paſce oues meas. extra de elec. ſignificaſti.

c ¶ Nõ deſit. Ne papa faciat vt paſtores mali. quorum defectus ponũtur. Ezechi. xxxij.

d ¶ Lupus rapax. hec verba dicta ſunt primo de Beniamin Genef. xlix.

e ¶ Propheta. Ex Ezech. iij. ſanguinẽ eius. ſ. impij de manu tua requirã. extra de offi. ordi. irrefragabili. j. reſ. et dic ſanguinem. i. peccatum / qꝺ eſt ſanguine piandum. vt Leuiti. iiij. ⁊ Hebreo. ix.

Eze. iij.

Sanguis impij de manu ꝓlati requiret᷑.

f ¶ Pacẽ iſerere. Cũ ſit vicari⁹ regis pacifici. id eſt chriſti in ꝓhe. decre. ſic ecõtra. inimicus homo. id eſt demõ zizania ſeminat. extra de elec. licet de vitãda.

g ¶ Remouere ſcãdala. extra. vj. li. de offi. le. officij.

h ¶ Iurgiorum. Amputare materiã. que ex cupiditate procedit. extra in prohe. decre.

amputare materiā: et intelli-
gere ſup egenū[a] et pauperem
q2 nō in fine obliuio erit pau-
peris: et patiētia pauperū nō
peribit in finē. Sane[b] dudum
bone memorie Boni. viij. p̄.
no: quādā ſpālem iter p̄latos
rectores ſeu ſacerdotes ⁊ cle-
ricos parrochialiū ecclīarum
ex pte vna ⁊ p̄dicatoꝝ ac mi-
noꝝ ordinū fratres ex altera
ſup faciēdaꝝ p̄dicationū: au-
diēdarum cōfeſſionū p eoſdē
fratres: ac de eis relictis ⁊ de
funeralib9 canonice portiōis
articulis cōſtitutionē[c] edidit
certū his modū iponens put
in eadē cōſtitutiōe pleni9 con
tinet. Sed p ea quā intende-
bat q̄re turbatio nata eſt: p
ꝯcordia ſunt ſuborta diſſidia
⁊ pullulare inq̄etudies p trā-
q̄llitate noſcunt. ſicq3 dū an-
ſam ſoluiſſe ſe credidit: nodū[d]
ligaſſe vr. et ſeptē vno ydre[e]
amputato capite ſuſcitaſſe.
Nec mirū q2 plerūq3 pariūt[f]
nouitates diſcordiā: pſertim
dū ab eo qđ diu equū viſum
eſt p nouā conſtitutionē rece
dit: nec q̄re recedat vtilitas
euidens vel alia cauſa ſubeſt.
¶ Ideoq3 cupientes: vt ipſi
gregi cura nr̄a eo plenior im-
pēdat: q̄ amplior in agro dn̄i
operarioꝝ nūer9 opet: ſup ege-
nū intendētes et pauperē: ac
nouitatē remouentes p eādē
cōſtitutionē īductā: ſtatuim9
de fratrū nroꝝ ꝯſilio: vt prio-
rū ordinū fratres q̄ ad hoc de
putati fuerint: in eccl̄ijs ac lo
cis ipoꝝ q̄ i preſentiaꝝ hn̄t et
i poſterū obtinebūt: ac in pla
teis cōibus ſeu publicis libe-
re abſq3 dioceſanorū ⁊ aliorū
p̄latoꝝ petita licentia valeāt
clero et pplo p̄dicare: eiſq3 p-
ponere vbum dei. Caueāt tn̄
oino: ne hora in qua dioceſa-
ni p̄dicti p̄dicarēt: vel corā ſe
facerent predicari: predicent
iijdem fratres. putamus etem̄

dignū vt maiori[g] minor et ſu-
periori[h] inferior deferat i hac
parte: niſi forſan aliud circa
hoc facerent de volūtate dio
ceſanoꝝ ipſoꝝ: aut in ſtudijs
gn̄alibus predicarēt diebus
illis dūtaxat quib9 ſermones
ad clerum fieri ſolent ⁊ ſolēni
ter predicari: ſeu mortuorum
funerib9: vel eorūdem fratrū
feſtis ſpecialib9: ſeu peculiari
bus: q2 in his caſibus cū dio-
ceſanis in p̄dicatione cōcur-
rere poterūt. ¶ Ubi vo ijdem
dioceſani vocarent generali-
ter ad ſe clerum aliqua ratio-
ne: vel vrgēte cauſa illū duce
rent congregādum: ea hora
in ſtudijs memoratis diebus
ſepedicti fratres ab hmōi pre
dicatione ceſſabūt. ¶ In ec-
cleſijs autē parrochialibus
fratres ipſi inuitis[i] eorum re
ctorib9 ſeu ſacerdotib9 (niſi
iuſſi a ſuperiorib9[k] eorūdem)
non audeāt p̄dicare. ¶ Sed
quia multotiens propoſitum
verbū dei audientem a peccā
to non retrahit: idcirco poſt
predicationem neceſſariū eſt
pnīe ſacramentū: circa qđ (ni
ſi articul9 neceſſitatis occur-
rat) ſacerdoti facienda oīs
cōfeſſio: put ſcriptū eſt. Corde ad iuſticiā cre
ditur: ore aūt fit cōfeſſio ad ſalutē[l]) exigit. alſ
fruſtra eſſet in ſacramēto eodem ſacerdotis
(qui inter leprā ⁊ leprā debet diſcernere) mi-
niſteriū inſtitutū. Electi igitur ab eiſdē fratri
bus ad audiēdas confeſſiones ⁊ penitentias
iniūgēdas libere auctoritate ap̄lica abſq3 li-
cētia dioceſanoꝝ ⁊ aliorū prelatoꝝ inferiorū
exemptoꝝ ⁊ non exēptoꝝ q̄bus ſubſunt q̄ ad
cōfitendū accedūt: audiāt eis pctā ſua cōfite
ri volētes. Nō religioſos qui ſm ſtatuta ſuo-
rū ordinū ꝓprijs prelatis cōfiteri debēt aut
ab eis ne cōfiteant alijs ꝓhibētur: abſoluāt:
ipſiſq3 penitētias ſalutares iniūgāt infra ſibi
deſignatos terminos ad hmōi exercēdū offi
ciū cōſtitutos. Excōicatiōis vo vel alias ſen-
tētias p p̄latos latas cōtra hoc vel i ei9 frau-
dē denūciamus irritas et inanes: ne confeſſi
ipſis fratribus pctā illa de q̄bus confeſſi ſunt
eis ⁊ abſoluti penitētes: de illis ſacerdotibus

a ¶ Egenum. In pſal. xl.
b ¶ Sane. Hic ꝓſequitur ꝓhe miū ſpeciale re-citās ꝯſtōnē ſup cathedrā / q̄ nominat. i. §. fina.
c ¶ Cōſtitutionē. Que incipiebat ſuper cathedrā: et illa ꝑ iſtā reuocata: vt. j. e. l ſi. eſt hodie approbata p Cle. v. ptz in ca. ij. de ſepultu. in cle. Iſta aūt q̄ eſt benedicti. xj. ibidē reuocatur.
d ¶ Nodū ligaſſe videt. extra de verbo. ſigni. cū olim.
e ¶ ydre. ydra eſt ſerpēs aquaticus dictus ab ydros qđ eſt aq̄. cui ſm fabulas vno capite abſciſſo / plura naſcebant eidē. ſecūdū ſenſum autē moralē vnum male geſtū plura mala gn̄at: q2 vno p̄ncipio illicito dato / multa mala ſequūtur. aut. vt iudi. ſine quoq̄ ſuffra. §. j. col. ij. ⁊ aqua cuius curſus obturat / multos meatus facit.
f ¶ Pariūt nouitates diſcordiā. extra de cōſuetu. cū conſuetudinis.
g ¶ Maiori. No. ſtatum prelatorū maiorem ſtatu religioſoꝝ at religioſi ad p̄laturā aſcēdere nō debent. arg. xviij. diſtin. legimus. in fi. extra li. vj. de elec. nullus. in fine.
h ¶ Superiori. No. q exēpti vt p̄dicatores et minores iure cōi ſuperiores epoꝝ eſſe cenſent. et q̄

ijdem exēpti in plurib9 caſibus p̄latis ſubſunt. ex̄ de heretí. ad abolēdā. ex̄. vj. li. de p̄ben. c. j. in fi. ⁊ aliq̄n ſunt ſedis ap̄lice delegati legatiōe generali. ex̄. vj. lib. de ſtatu. regu. c. vno. §. et qm̄. ff. de ꝯſti. prin. l. ij.
i ¶ Inuitis. Hic inuitū q̄ nō pbat cōſenſiſſe ff. de fur. q̄ vas. §. vetare. ff. q̄ p cur. filiuſfa. §. inuit9. ⁊. ff. de ful. vrb. pre. inuitū. arg. ꝯtra. ff. mādā. qui patitur.
k ¶ Superioribus. Supiorē voco dioceſanū ſeu illuꝫ q̄ h3 ius dioce. ⁊ cōcurrere pōt cū rectore extra. vj. li. de tē po. ordia. eos. et c. cū null9. vt eſt metropo. cui nō eſt ſupior in prouincia ſua niſi i certis caſib9 no. extra de offi. or. paſtoralis.
l ¶ Ad ſalutē. Roma. x.

Ydra qd ſit.

Uitiuꝫ vnum plura gn̄at.

Inuit9 eſt q̄ nō probat conſenſiſſe.

Predicatio nō ſemper retrahit audientē a peccato.

Sacerdos ſciat diſcernere inter leprā ⁊ non lepram.

pprijs teneant (ſicut etiã nõ teneni) iterũ cõfiteri: nõ ob. ꝯſtõne gñalis cõcilij[a] q̃ ſano itellectu (ne ſequat abſurdũ ꝙ per pniam dimiſſa pctã q̃s cõfiteri debeat: et ꝙ liberat⁹ debitor adhuc ad ſoluẽdum remaneat obligat⁹) intelligẽda eſt (vt ex ea ptꝫ) de illis q̃ pctã ſua ꝯfiteri alijs neglexerunt. Sed ſacerdotes ipſis talit ꝯfeſſis ⁊ abſolutꝭ aſtricti ſint miniſtrare eucharistie: ⁊ extreme vnctiõis etiã ſacrm.

❡ Sup ꝯfeſſiõe aũt fctã fr̃ib⁹ memoratꝭ cũ de ꝯfitẽtis ſolu⁹ p̃iudicio (ſi falſũ dicat) agat: i iudicio aie ſeu pnie foro ſtabit ſimplici v̾bo illius q̃ ſacra petit p̃dicta: ⁊ dicit fr̃ib⁹ ſe cõfeſſum. ❡ Duos tñ caſ⁹ excipim⁹. ſ. ſi ſacerdos aſſerat eũ excõicatũ: aut notorie pctõrẽ. Sꝫ videat ne id dicat mẽdacit: aut i dolũ vl' in fraudẽ qꝛ ſi hoc egerit: a delicto tali niſi plene ſatiſfecerit (p̃terꝙ̃ in[b] morte) abſolui neqat: nec de illo ad pniam alit admittat. ❡ Ut aũt diocesanis honor debit⁹ reſuet: p̃cipimus vt puinciales priores p̃dicatoꝝ ⁊ miniſtri minoꝝ ordinũ p̃fatoꝝ p ſe vel alios v̾bo vel ſcripto eis ſignificent ſe fr̃es ad hmõi ꝯfeſſionũ audiẽdarũ ⁊ pniaꝝ iniũgendaꝝ offm̃ elegiſſe: ⁊ nõ noiando aut corã ipis ſiſtẽdo eos nec illorũ numerũ exprimendo: petant hũiliter a diocesanis eiſdẽ ꝙ ijdẽ electi fratres de ipſoꝝ bñplacito ⁊ lnia dcm̃ poſſint i eoꝝ ciuitatib⁹ ⁊ diocesib⁹ infra eis deteriatos fines offm̃ exercere. Q̃ ſi denegẽt vel infra triduũ nõ ꝯcedãt: extunc iſdeꝫ fr̃es nichilomin⁹ auct̃e eadẽ hmõi offm̃ exequãtur. Datã v̾o lniam p diocesanorũ mortẽ nolum⁹ terminari. Per hoc aũt nõ intẽdim⁹ ꝙ ſepedicti fr̃es q̃ ad hoc eligẽtur offm̃ exercẽdum plus habeãt i audiẽdis ꝯfeſſiõib⁹ et pẽitẽtijs iiũgẽdiſ: ꝙ̃ parochiales ſacerdotes noſcunt hr̃e. Sicq̃ꝫ de caſib⁹ epis: ⁊ ſuperiorib⁹ q̃s inferi⁹ annotam⁹: ac ſedi aplice reſuatis: ſe nullatenus itromittãt. ❡ Obſeruẽt ergo ſollicite dicti fr̃es ne ad ꝯfeſſiones recipiãt criminoſos criminib⁹ p q̃b⁹ ſolẽnis ẽ penitẽtia[c] idicẽda. Nõ eodẽ excõicatos reſpuãt ⁊ clericos q̃ ppt delictũ irregularitatẽ aliquã incurrerũt[d]. Incõueniens[e] eñ exiſtimamus: vt a pctõ abſoluat q̃ penitẽtiã ei debitã iponere[f] aut irregularitatꝭ penã pcti ſeq̃lã[g]: vl' excõicationẽ q̃ infligit maxime a iure[h] q̃ñq̃ꝫ p crimie: queve quẽ[i] ab eccl̃ia ⁊ p ꝯſequẽs a ꝑticipatiõe eccl̃aſticoꝝ ſacramentoꝝ excludit[k] remouere nõ põt. ❡ Incẽdiarios: eoſq̃ꝫ q̃ tã enormib⁹ ſũt irretiti pctis ꝙ ea rõnabilis ꝯſuetudo p̃ſcripta canonice i epatib⁹ aliq̃b⁹ reſuauit epis: ſimilr non admittant. quã ꝯſuetudinẽ (ex cã q̃ iuſte ad id aĩm nr̃m mouit) ſolũmodo circa volũtarie homicidas: falſarios: eccl̃iaꝝ imunitatꝭ ⁊ libertatis eccl̃aſtice violatores. ⁊ ſortilegos approbam⁹. Q̃ ſi forſã añq̃ꝫ ab eo q̃ ptãtẽ hꝫ abſolui poſſit: mors taliũ cõfiteri volẽtiũ v̾iſimilr timeat: etiã in p̃dictis caſib⁹ ſepefati fr̃es eos ꝯfiteri volẽtes audiẽt ipiſq̃ꝫ bñficiũ abſolutionis ipendãt ſꝫ ſubeãt iuramentũ ꝙ liberati ſe ſuis epis: ⁊ excõicatorib⁹ p̃ſentabũt: excõicãtiũ ſup his p q̃b⁹ ab eis excõicati erant et epoꝝ p pctõ hmõi pariturí mãdatis[l]. Uerũ qꝛ poſt baptiſmũ inter cetera magis ad ſalutẽ nẽria eſt ppoſitio v̾bi dei: q̃ audientes illõ q̃d eſt victoria nr̃a iſtruũt i fide docent fugiẽda fugere: ⁊ ſectanda ſactari: a q̃ p pctm̃ lapſi reſurgũt: pnie ſacrm̃ ꝑficiũt. Grãdis nobis ſollicitudo icubit vt tales ad hec pmoueant fr̃es q̃ oleo dulcedis v̾bi eiuſdẽ nr̃os foueãt ſubditos / a pctis phibeãt: increpatiõis vino pctõꝝ ſuoꝝ mordeant vulnera: eoſq̃ꝫ ad illa pnie acrimõia[m] purgãdũ ⁊ tergẽdũ puocẽt[n] ⁊ inducãt. Ad id v̾o exeq̃ndũ ſnia diuie legis expoſcit deſiderat ordo ⁊ vite itegritas etiã poſtulat. Scriptũ[o] eſt eñ. Tu ſcietiam repuliſti: et ego te repellam ne ſacerdotio fungaris.

Cõſuetudo pauca crimia epis reſeruat.

Uerbi dei propoſitio eſt ad ſalutẽ valde neceſſaria.

Oſee iiij.

a ❡ Concilij. extra de peni. et remiſ. omnis.
b ❡ In morte extra d offi. ord. paſtoral' §. j. extra. vj. li. de pe. c. ſi §. preſenti.
c ❡ Pnia idicẽda. i. di. l capi te. xxvj. q. vj. c. j.
d ❡ Incurrerũt. Q̃r idem factũ ẽ pctm̃. ⁊ ipſum ẽ pena pcti vt eſt clericidiũ vel ablatio mẽbri. l v. diſ. ſi euãgelica. ſec⁹ ſi ex diuerſis factis emergerent: vt excõicatio / q̃ eſt pena pcti / ⁊ irregl'aritas q̃ ꝯheret ppt imixtionẽ: excõicatione ſeu ſuſpẽſiõe durãte: ⁊ tũc p̃t fieri abſolutio a p̃mo p p̃latũ non diſpenſatio. exẽplũ pone. extra. vj. lib. de ſen. et re. iu. cũ eterni. et. vj. li. d ſen. ex cõ. cũ medicinal'.

Factũ idẽ eſt pctm̃ ⁊ pena pcti.

e ❡ Inconueniẽs. Declarat q̃d p̃miſerat dicẽs exiſtimam⁹ incõueniens: vt. ſ. ille abſoluat a pctõ q̃ non põt iponere debitã pniam ei. ſ. pctõri ⁊ q̃ non põt remouere irregularitatẽ ſequelã peccati ⁊c̃.

Ordo littere.

f ❡ Imponere. ſ. nõ p̃t q̃d ẽ. I. nã cũ penitere ſit penã p pctõ tenẽ et pena ſit mẽſura elpe no. et. vj. li. d pe. c. ſi §. illd. et §. ſe. vbi debita pena nõ põt infligi p aliquẽ: ergo nec pnia ſalutaris.

Penitere ẽ penam p pctõ tenere.

g ❡ Seq̃lã. vt d. c. ſi euãgelica
h ❡ A iur. xvij q. iiij. ſi q̃s ſuadente.
i ❡ Quẽ. id ẽ aliquem.
k Excludit De iſtis excõicatiõib⁹ maiori ⁊ minori / habet extra de ſen. excõmu. nuper. et ca. penul.
l ❡ Mãdatis extra de ſen. excõ. decetero. et ca. ca. noſcitur. ⁊ ca. q̃uis.
m ❡ Acrimonia. hoc verbũ expoſui. extra. vj. li. de ſtatu regu. c. vno §. ſi.
n ❡ Prouocẽt Hic accipit i bona parte: vt als ff. de edil. edict. ꝙ ſi nolit §. qui mancipia.
o ❡ Scriptũ. Oſee. iiij. extra d fnũ. c. niſi cũ p̃dẽ §. p defectu

Pctã d q̃b⁹ curati et fr̃es abſoluere pñt.

Mala chie. ij

a ¶ Labia. Malachie. ij. et ex de heresi. cũ ex iniuncto. xv. lz. xliij. di. ſit rector.

ris mihi: quia labia [a] ſacerdotis cuſtodiũt ſciam: et legem exq̃rũt ex ore eius: al's prout ad eã ptinet iter pctm̃ et peccatũ non poſſet diſcernẽ: nec pctõr exiſtẽs: dei deberet narrare iuſticias: et teſtamentũ illi⁹ aſſumere p os ſuum. Nam cu ius vita deſpicit: ꝯſequẽs eſt vt ei⁹ p̃dicatio ꝯtẽnat. ¶ Quare decernim⁹ vt priores et miniſtri gñales: et ꝓuinciales p̃dicatoꝝ: et minoꝝ ordinũ p̃fatoꝝ: vel coꝝ vicarij: de diſcretoꝝ ꝯcilio ad tã ſalubre officiũ fr̃es diuina ſciẽntia doctos: diſcretiõe vigẽtes: vita ꝓbatos: et exptos morib⁹ (alioq̃n diſtrictã reddẽt in futuro examine rõnẽ) eligãt et aſſumant. ſic eñ qd̃ p̃dicabunt facient: q̃ arguent operari ceſſabũt et in eis edificabit popul⁹ v̓bo pariter et exẽplo. ¶ Ceterũ licet (ſicut predicitur) de neceſſitate nõ ſit iterũ eadẽ cõfiteri pctã: tamẽ q: ꝓpter erubeſcentiã q̃ magna eſt penitẽtie pars: vt eorũdẽ pctõꝝ iteret ꝯfeſſio / reputam⁹ ſalubre diſtricte iniungimus: vt fratres ipſi ꝯfitẽtes attẽte moneãt: et in ſuis p̃dicationib⁹ exhortent q ſuis ſacerdotibus ſaltem ſemel ꝯfiteant in anno: aſſerendo id ad aiarum ꝓfectũ ꝓculdubio ptinere. ¶ Porro vt circa ſepulturã apud loca eorũdẽ fratrum eligẽtiũ ſepeliri: et portionẽ canonicã de relictis eiſdẽ fratrib⁹ minime detrahẽdã neq̃at in poſteꝝ dubitari: iubem⁹ vt corpa defunctorũ qui apud eorũdẽ fratrũ loca elegerint dũ viuerẽt ſepulturã: ꝓceſſionalr cũ cruceq; thuribulo et aq bñdicta: cantãdo ſeu legẽdo officiũ mortuoꝝ: vel pſalmos: et alienas igrediẽtes prochias: poſſint aſſumere: et ad ſuas deferre eccſias tumulanda. ¶ De q̃buſcunq; vero relictis p̃fatis fratrib⁹ in cõi: vel ſingulis vltimis decedẽtiũ volũtatib⁹: ſiue apud eos ſepeliẽdi ſint ſiue alibi: nulla p parrochiales ſacerdotes moriẽtiũ a qua fratres ipõs liberos eſſe volum⁹ canonica portio: vl' multominus p epõs epalis [b] q̃rta omino cũ eis tanq̃ exempti non ſubſint: nec etiam debita iure parrochie ſi forſan cathedralis defunctoꝝ eſſet prochialis eccſia detrahat. De funeralib⁹ autem medietatẽ ſi ꝯmode diuiſionẽ recipiãt: al's eiuſdẽ medietatis eſtimationẽ ſoluant prochiali eccleſie: et ſacerdotib⁹ antedictis. Funeralia vero intelligũtur hoc caſu q̃ cũ funere deferunt. De cãdelis vero quas fratres portãt portio nõ petat. Moneãt autẽ ijdẽ fratres et

b ¶ Epal' q̃rta. d q̃ habetur xiij. q. ij. ꝯceſſo. et tribus ca. ſeq.

ꝓ poſſe inducãt cõfitẽtes ſibi: vt de proprijs bonis ſuis parrochialib⁹ eccleſijs: eorũq; ſacerdotib⁹ cõpetẽter relinquent: et que eis debẽt parrochialia iura reddãt. ¶ Ad hoc nõ murmuret q̃ſum⁹ ſecularis clerus: non gerãt moleſte p̃lati q' circa p̃miſſa ſic duxim⁹ ꝓuidendũ. Attendãt q̃ꝫta ex his q̃ i primis duobus articulis ſtatuta ſunt ſalus aiaꝝ prouematr. Aduertãt q̃ꝫta tollant iurgia: et patenter ꝯſiderẽt: q coꝝ onera cũ alijs noſtro bñficio ſalubriter et quaſi neceſſario partiuntur. ¶ Circa tertiũ v̓o articulũ diligenter intelligãt q fratres ipſi hoc p; ꝓuilegia romanoꝝ pontificũ eis benigne conceſſa ante conſtitutionẽ eãdẽ hacten⁹ habuerũt q̃q; ſunt pauperes nil habẽtes ſinguli: in cõmuni ruſtica [c] predia imo nec vrbana: vl' mobilia: eoꝝ alteri vel etiã vniuerſi mẽdicant victũ: querunt veſtitũ et eaten⁹ ſuſtinere poſſũt: quatenus vel viuoꝝ pietas: aut morientium charitas eis neceſſaria ſubminiſtrat. Quis ergo non miſereat [d] coꝝ: qui oia: voluntatez [e] habẽdi etiã reliquerunt? Quis ergo non cõpatiatur eiſdem operantibus tam vtiliter in agro predicto? Certe nullus niſi qui triturantis [f] bouis os impie alligare velit: aut eos ſubtractis alimentis necare [g]. Inopes [h] patrimonij onera ipa non habendi neceſſitate non ſuſtinent: et a curialibus res eccleſijs: vel pijs locis donatas: a q̃rte p̃ſtatiõe ſeu lucratiuorum inſcriptionibus lex facit immunes [i]. Relicta pauperib⁹ non patiunt falcidiã [k]. Et legata ad fabricam: vel ꝓ ornamẽtis eccſijs: aut ad diuinum cultũ ppetuũ ſolutioni nõ ſubiacẽt canonice portionis [l]. Pauperes aũt (vt dictũ eſt) ſunt fratres: et qd̃ eis relinquit aut in ſua alimenta erogãt: aut in fabricã: ſiue in cultũ diuinum et eccleſie ornamenta cõuertũt. Propter qd̃ nos q̃ debem⁹ intelligere ſup egenũ et pauperẽ: et nõ obliuiſci eoꝝ. cũ humanitatis ſit etiã ſecularis principis proſpicere egenis: et dare

c ¶ Ruſtica p̃dia. p̃diũ ruſticum ab vrbano non loco ſed q̃litate ſecernit. C. d p̃di. mino. l. ſi predium.

d ¶ Nõ miſereat. ar. C. ne ſi. ꝓ pa. aut. hita.

e ¶ Volunta tẽ. Arg. extra. d exceſſi. prela. ut nos. j. reſpõſo.

f ¶ Triturãtis Deute. xxvj. extra d p̃bẽ. extirpande. j. reſpõ. et j. Thim. v.

g ¶ Necare. ff. de alẽ. et exhi. li. necare.

h ¶ Inopes. aut. d collat ꝯ. null⁹ autẽ moleſtetur. colla. ix.

i ¶ Immunes C. de ſacroſanc. eccle. ſancim⁹. q̃ aut. de eccle. ti. ꝯ. ſi quis vero res. colla. ix.

k ¶ Falcidiã C. ad. l. fal. aut. ſiltr. q̃ ſumit ex aut. d eccl'. ti ꝯ. ſi aũt heres.

l ¶ Portiõis. ex. de teſta. c. ſi.

Falcidia nõ debet dereli cti pauperib⁹.

Pauperibus ſubueniendũ eſt.

Pſal. xl.

a ¶ Non deſint. C. de ſacroſanc. eccle. priuilegia. in fi.

operā pauperib⁹ alimēta nō deſint[a]: nō tam pie ꝙ̄ quodāmodo iuſte in eodem articulo egim⁹: egenos eoſdē (vt premittitur) reddēdo ab onere canonice portionis exēptos. ¶ Hec aūt (dicta cōſtitutione q̄ incipit. Sup cathedrā: quā penit⁹ reuocam⁹ alijſq; qbuſcūq; cōſtitutionib⁹ ſpālibus ⁊ generalib⁹ ſtatutis priuilegijs indulgentijs ſub quacūq; forma ꝟboꝝ conceſſis etiā ſi de ipſis de ꝟbo ad verbū vel aliquorū noībus in nr̄is lr̄is oporteret fieri mētionē: cōuentionib⁹: pactis ſentētijs: iuramētis: cōſuetudinibus cōtrarijs nequaꝙ̄ obſtātibus[b]) inuiolabiliter obſeruari ſancimus. ¶ Nulli ergo omnino hominū liceat hāc paginam noſtrorū ſtatuti/ denūciationis/ exēptionis/ preceptorū/ approbationis/ iuſſionis/ voluntatis/ reuocationis/ et ſanctionis/ infringere. Si quis autem ⁊c̄. Clemens. v.

b ¶ Nequaꝙ̄ obſtātib⁹. de viribus iſtoꝝ non obſtantiū notat in extrauagāti. rem non nouā. in fi. Joan. mo.

¶ Rex frācie et regnicole per extrauagantē Unā sanctā. ſ. de maio. ⁊ obe. nō ampli⁹ ſubijciuntur roma. eccle. ꝙ̄ pri⁹ erant. Capl'm. ij.

Meruit chariſſimi filij nr̄i Philippi regis francoꝝ illuſtris ſincere affectiōis ad nos ⁊ eccl'iam romanā īegritas: ⁊ ꝓgenitorū ſuoꝝ preclara merita meruerūt. Meruit inſuꝑ regnicolaꝝ puritas: ac deuotiōis ſinceritas vt tam regē ꝙ̄ regnū fauore beniuolo pſeq̄mur. Hinc eſt ꝙ nos regi ⁊ regno ꝑ diffinitionē ⁊ declarationē bone memorie Bonifacij pape. viij. pre. nr̄i q̄ incipit Unā ſanctam nullū volum⁹ vel intēdimus p̄iudiciū gn̄ari. Nec ꝙ ꝑ illā rex/ regnum/ ⁊ regnicole p̄libati amplius eccl'ie ſint ſubiecti romane ꝙ̄ antea exiſtebāt. Sed oīa intelligant in eodē ſtatu q̄ erāt ante diffinitionē prefatā: tam ꝙ̄tum ad eccleſiā ꝙ̄ etiā ad regē/ regnū et regnicolas ſuperius nominatos. Eugenius quartus.

Regnū francie papa fauore pſequitur.

¶ Ordiarij nō poſſunt ferre cēſuras in ſuos ſubditos ꝓ ſuis negocijs romā eūtes ibi manētes aut ab ea recedentes: nec illos priuare bn̄ficijs. qđ ſi fecerint irritū eſt. Et ſi bn̄ficia illorum alijs ſint collata: tam dātes ꝙ̄ recipiētes ipſo facto ſunt excommunicati: et a ſolo papa abſoluendi. Capitulum. iij.

Superior mīti dʒ vt inferiores ſint obediētes.

Diuina in eminēti ſedis aplice ſpeculo diſponēte clemētia cōſtituti: ad ea libēter intēdim⁹: ꝑ q̄ officiales p̄dicte ſedis obſequijs eius (ad quā veluti fideliū oīm matrem ꝓ aiarum ſalute querēda ⁊ iuſticia pſequēda de diuerſis mūdi ꝑtibus confluit multitudo) tuti⁹ ⁊ quieti⁹ ſe promptiores valeāt exhibere. Hic eſt ꝙ nos ex certis rōnabilib⁹ cauſis moti: etiā nōnulloꝝ p̄deceſſoꝝ nr̄oꝝ veſtigijs inherētes: diſtricti⁹ inhibem⁹ locorū ordiarijs necnō cōmiſſarijs et delegatis eorū: ceteriſq; vniuerſis ⁊ ſingulis q̄cūq; ptāte ⁊ auc̄te p̄ful geāt: cuiuſcūq; dignitatis grad⁹ vel preeminētie fuerint: ne cōtra officiales p̄fatos q̄cūq; noīe nūcupent: in nr̄is ⁊ dicte ſedis obſequijs nūc et ꝓ tpe exiſtētes: necnon quoſcūq; alios ꝓ ſuis et eoꝝ cauſis vel negocijs pſequendis ad ſedē p̄dictā veniētes: ac i ea (durāte negocioꝝ ⁊ cauſarū hmōi pſecutione) morā trahētes ⁊ recedentes ab eadē ꝓcedere: aut in eos excōicationis/ ſuſpēſionis/ vel interdicti/ aut priuationis officioꝝ aut bn̄ficioꝝ ſeu quāuis aliā ſniam ꝓmulgare p̄ſumāt. ¶ Nos eīn oēs ⁊ ſingulos pceſſus ⁊ ſnias cōtra tenorē ⁊ mētem nr̄e inhibitionis: hmōi latas ⁊ habitas ⁊ in poſterū habendas: ac etiā promulgādas ⁊ quecūq; inde ſecuta: declaram⁹ nulla: irrita ⁊ inania: nulliuſq; extitiſſe vel exiſtere roboris vel momēti. Necnō q̄cq̄d in cōtrariū a quoq̄ quauis auc̄te ſciēter vel ignorāter attentatū forſan eſt hacten⁹: vel i poſterū ꝯtigerit attētari etiā decernim⁹ irritū ⁊ inane. Et nichilominus in oēs ⁊ ſingulos ordiarios ⁊ officiales cōmiſſarios ⁊ delegatos eoꝝ: qui ſe de dignitatibus ac bn̄ficijs eccl'iaſticis qbuſcunq; officialiū aut negocia hmōi apud dictā ſedē pſequentiū predictoꝝ: eos illis forſan priuādo atq; priuatos decernēdo ſeu declarando vel cuiuſcūq; priuatiōis pretextu illa pſonis alijs ꝯferēdo ſeu de illis i eos quōlibʒ ſe intromittēdo tā in dātes ꝙ̄ in recipiētes excōicationis: ſuſpēſionis: et interdicti latas ſnias ꝓmulgam⁹: q̄s volum⁹ eos ipo facto icurrere. A q̄ q̄dē excōicationis ſnia abſolui nequeant niſi a nobis vel ꝑ nos deputādis: preterꝙ̄ in mortis articulo cōſtituti. Premiſſa aūt a die affixionis preſentiū ad valuas baſilice principis aploꝝ de vrbe ex certa ſcientia quoſcūq; ligare volum⁹ ⁊ artare. Nō obſtātibus aplicis et qbuſcūq; gn̄alib⁹ aut ꝓuincialibus aut ſynodalib⁹ cōcilijs: edictis: cōſtitutionib⁹: ordinationib⁹ ⁊ aplicis priuilegijs: ꝑ q̄ effectus preſentiū ipediri poſſet quōlibet vel differri: etiā ſi de illis eorūq; totis tenorib⁹ habenda eſſet in p̄ſentib⁹ mētio ſpālis: ⁊ q̄ preſentibus volumus habere ꝓ ſufficiēter expreſſis ceteriſq; cōtrarijs quibuſcūq;. ¶ Nulli ergo oīno hominū liceat hāc paginā noſtre inhibitiōis

Dātes et recipiētes q̄nq; eq̄liter puniūtur.

declaratiõis ↄſtõnis: ⁊ volũtatis infringere: vel ei auſu temerario cõtraire. Si qs aũt hoc attẽtare pſumpſerit. indignationẽ oĩpotẽtis dei ⁊ btõꝝ Petri ⁊ Pauli apłoꝝ eius ſe noue rit incurſurũ. Datũ rome apud ſanctũ Petrũ Anno incarnatiõis dñice. M.cccc. xxxij. viij. idus Martij. pontificatus noſtri. anno. ij.

I oãnes. xxij. magrõ et fratribus hoſpitalis ſcti Joãnis hieroſolymitani. ¶ Premiſſo tenore duaꝝ conſtitutionũ dicit ꝙ hoſpitalarij ſcti Joãnis ex ſtatuto ↄſuetudine vel priuilegio habẽtes annalia bñficioꝝ vacãtiũ: ꝑcipere debẽt portionẽ quã haberẽt bñficia obtinẽtes ſi in illis eſſent reſidẽtes. Capłm. iiij.

Exhibita nobis ex ꝑte vr̃a petitio ↄtinebat ꝙ dudũ poſt ↄſtõnem ª p nos editã qua ſpãliter ⁊ expſſe cauet ꝙ hñtes annalia ĩ eccłijs de cõſuetudĩe priuilegio vł ſtatuto q rõne dictoꝝ annaliũ fruct⁹ pmi v el ſecũdi vel alteri⁹ cuiuſcũqꝫ ſequẽtis anni bñficiorũ vacãtiũ ſibi hacten⁹ in totũ vẽdicauerãt: nichil ex inde vltra ſummã p qua vnũqdqꝫ bñficioꝝ ipſoꝝ cõſueuit in decime ſolutione taxari: ꝑtextu cuiuſuis priuilegij ↄſuetudis vel ſtatuti quis mõ ꝑciperẽt: ſꝫ ipſi⁹ ſũme ꝑceptione dũtaxat deberẽt eſſe cõteti: totali reſiduo p̃dicta obtinẽtib⁹ bñficia remãſuro. Niſi forſan illi q fructus illos ſoluti eſſent cũ integritate ꝑcipere mallẽt ipm hr̃e reſiduũ: et obtinẽtib⁹ bñficia dimittere ſummã memoratã q caſu ꝑcipiẽdi qd mallẽt erat eis optio derelicta. Quãdam aliã declaratoriã ↄſtõnẽ fecimus in q ſpãliter cauebaꝶ ꝙ ſi hmõi bñficiũ obtinẽtes in eccleſia in q ſpãliter illud bñficiũ exiſteret minime reſiderẽt ad debitũ ſeruitiũ impẽdendũ capitulo eiuſdẽ eccłie nichil deberet accreſcere: cũ ceſſante cã ceſſare debeat pariter qd vigebat. Quodqꝫ ex vbis declaratiõis hui⁹ ſatis innui videbaꝶ ꝙ fruct⁹ bñficioꝝ nõ reſidẽtiũ accreſcere debeãt habẽtib⁹ annalia memorata. Verũ ex eo ꝙ in declaratiõe dicta nõ cõtineꝶ expſſe de ꝑceptione annaliũ bñficioꝝ vacantiũ vobis debitoꝝ de p̃dictis ↄſuetudine / priuilegio / vel ſtatuto q ad fruct⁹ nõ reſidentiũ in eiſdẽ q vobis accreſcere debẽt: nullum adhuc cõmodũ aſſeq potuiſtis. ſꝫ (vt premittitur) dicti fructus capło nõ accreſcãt. Quare nobis humiliter ſupplicaſtis vt qd ĩ hmõi declaratione noſtra tacite innuiꝶ declarare expreſſius dignaremur. Nos itaqꝫ petitionẽ veſtrã iuri cõſonã eſtimãtes: ac ppterea in hac parte quieti et indẽnitati veſtre puidere volẽtes. Preſenti oraculo declaramus ꝙ fructus predicte eccłie vel beneficij vacãtis cui⁹ annalia in quib⁹ cõſiſtunt debẽtur vobis ex priuilegio cõſuetudine vel ſtatuto etiã p ea parte que obtinẽtibus prebendam vel beneficiũ hmõi (ſi in eccłia vbi illa cõſiſtunt perſonalẽ reſidentiã facerent) deberetur: ſi nõ reſideãt ibidẽ vere vel interpretatiue vtpote per ſpeciale priuilegiũ apłicum vel alr̃ ex cauſa rationabili ab hmõi reſidẽtia legitime excuſentur cũ dicta pars vt premittitur capitulo nõ accreſcat: vobis accreſcere debet ẽm intẽtionem et mẽtem declaratorie memorate. Nulli ergo oĩno hominũ ⁊c̃. vt. ſ. Si qs autem hoc attẽtare pſumpſerit ⁊c̃. vt. ſ. Datũ Auinioñ. kał. Martij. ponti. no. anno. v.

a ¶ Conſtitutionẽ. q incipit. ſuſcepti. ⁊ ẽ vna de. xx. gloſatis p zenzelinũ: ⁊ poſita ſub tit. de electiõe. Et inf has repetiꝶ cum glo. Guilł. de monte landuno ĩ titu. ne ſede vacãte.

Annaliũ perceptio multiplici iure põt cõpetere.

Petitio iuri cõſona exaudiri meretur.

Beneficiat⁹ a reſidentia faciẽda q̃nqꝫ excuſaꝶ.

¶ De penis. Ioannes. xxij.

¶ Epũs caturceñ. ppter varios exceſſus per ipſum ppetratõs preſertim qꝛ ſedi apłice ſuis ſubditis ⁊ ſibijpſi iniurioſus fuerat varias penas incurrit: qm̃ ppetue depoſitiõis ſentẽtiã meruit: priuatuſqꝫ fuit põtificali ſacerdotali: ⁊ alio quolibet officio ⁊ ad ppetuũ carcerẽ cõdẽnatus. Doctrina vtilis hic nobis tribuiꝶ: vt ſcꝫ cognoſcam⁹ crimina ⁊ exceſſus quibus prelat⁹ deponi poſſit. Facit ad hoc. c. veritatis. extra de dolo ⁊ cõtu. ⁊. c. ex litteris. ⁊. c. tãta eſt clauis petri. de excel. pła. Et niſi antiq libri hoc. c. ſub ti. de penis annotauiſſent: ſub titu. de excel. pła. poſitũ fuiſſet. Capłz vnicũ.

Diuinis exẽplis q noſtroꝝ debẽt eſſe actuũ regula parẽter inſtruimur aures nr̃as ſubditorũ a ſuis p̃poſitis oppreſſorũ indebite ⁊ aggrauatorum iniuſte nõ obturare clamoribus: ſed ipſis ipſas potius cõpaſſiuis affectib⁹ inclinare: vt ſi p ſolertis inquiſitionis indaginem clamores hmõi opere cõpletos eſſe viderimus: liberationis oportune remediũ ſollicitis ſtudijs apponam⁹. pena nichilomin⁹ debita puniturĩ in hãc patratorum qualitatẽ exceſſuũ illicitos oppreſſores. Omps etem̃ dñs audito clamore populi ſui ppter duriciã eoꝝ q operib⁹ preerãt dolẽtis. ad liberandũ eũ deſcẽdit: et ſummi tẽpli prepoſito qui iuxta nõis interpretationẽ in vias prauas inique diuerterat cõminando ſic ait. Expellã te de ſtatione tua: et de tuo miniſterio te deponã. Dudũ ſiquidẽ fama graui: cla=

Exempla diuina debẽt eſſe regła noſtra.

Prepoſit⁹ ſubdit̃ oneroſe a ſtatiõe ſua expellẽd⁹.

more frequēti: ꝛ querela flebili ſubditoꝝ deſe
rētibus nobis Hugonē geraldi olim Catur=
cēſi. epm̄ de multiplicatis exceſſib⁹: oppreſſio
nibus grauibus enormibuſq; criminib⁹ eſſe
reū. Nos mala hm̄oi nolētes añ credere q̄ꝫ p
bare: ſup illis inq̄ſitionē p nos et p alios fieri
fecim⁹ diligentē. Et demū inq̄ſitiōis ipſi⁹ vi=
ſo ꝛ examinato pceſſu luculēter: inuenim⁹ q̄
ei⁹ fuerat vitioſus igreſſus: cū p ambitionem
nimiā et p abrupta ſymoniace prauitatis ad
pōtificalē aſcēdiſſet honorē. Progreſſus aūt
ei⁹ (vt execrādo cōueniret initio) iniurioſus
extiterat q̄ ad tria. Prio videlʒ q̄ ad apl̄icam
ſedē cui (lʒ ip̄m honoraſſet in multis ꝛ tādem
ad ep̄alis dignitatis apicē pmouiſſet) terga
vertēs nō faciē: contēptū p gr̄a: maleficiū p
bn̄ficio ꝛ vituperiū retulit p honore. Appel=
lationib⁹ interdū ad ſedē ipſam ab eo vel offi
cialib⁹ ei⁹ p ſubditos opp̄ſſos emiſſis: nedum
deferre cōtēptibiliter renuēs: ſʒ eas v̄bo vili
pēdēs ꝛ facto: ſuis precipiēdo miniſtris q̄ de
appellatiōib⁹ hm̄oi nō curarēt: ac nichilomi=
nus appellātes (q̄b⁹ cōtra opp̄ſſiones debue=
rat appellatio ip̄a eſſe remediū) nūc p captio=
nis iniuriā: nūc p ſpoliationē bn̄ficioꝝ et al̄s
indebite affligendo multipliciter: nō abſq; vi
tio ingratitudis violās iuramētū fidelitatis
ab ip̄o p̄ſtitū dicte ſedi. nec verit⁹ mr̄is eccl̄ie
trāſgreſſionē apertā: nōnullis q̄nq; p ſuas pa
tētes lr̄as de vacaturis mādauit bn̄ficijs p=
uideri. vias ad vacationē eoꝝ aperiēs nimis
illicitas ꝛ ſuſpectas pniciosus etiam fuit ꝛ fre
quēs lr̄arum apl̄icaꝝ abuſor. Scd̄o v̄o q̄ꝫtuʒ
ad ſubditos erga quos nō pij p̄lati vel paſto=
ris pegit officiū q̄nimmo tanq; fur improbus
crudeliſq; tyrānus ſub pallio charitatiui ſub
ſidij incuſſis terrorib⁹ violētijs ꝛ iniurijs illa=
tis: doloſis inductionib⁹: ꝛ fraudib⁹ exq̄ſitis
veluti recurſor iniquus: extorſionib⁹ eos in=
tolerabilib⁹ pregrauādo. Nūc binas ī anno:
nūc plures in die: nūc al̄s nimiū exceſſiuas et
eccleſijs importabiles vtpote multiplicato
euectionū numero canonibus diffinito. inter
dū p ſe: interdū p alios pcurationes exigen=
do. p libito viſitationis officio q̄nq; nullate=
nus: ꝛ regulariter nō ad fructū correctionis:
ſed ad ſaturāde cupiditatis affectū impenſo:
ad alios queſtus illicitos ꝛ dānatos ſuū exa=
cuit frequēter ingenium. nec de modo nec de
cauſa curauit. Et cū inuenit ſubditos ſuis in
hoc reprobādis affectib⁹ non parentes: nec
al̄s ab eis exigere potuit concupita: calūnio=
ſas delationes fieri: cōtra eos lites moueri: ꝛ
diuerſa eis grauamina ſubdole pcurauit plu
ries īferri. Preterea nō citatos legitime: nec
cōuictos etiā: aut cōfeſſos ſuis priuauit bn̄fi=
cijs: occaſionē p cauſa cōfingēs non rationē
in his: ſed tyrānidē poti⁹ pſequēs pſonalem.
Multa falſa ſciēter inſtrumenta dictauit per
ſuos illa faciens notarios publicari. ꝛ vt illis
qualē ipſe habuerat ad eccl̄ias p̄beret ingreſ
ſum: inſtituere et p̄ſentatos ſeu inſtitutionis
ſue eis cōcedere lr̄as ſepi⁹ renuit niſi primit⁹
certa ſibi ꝛ magna pecunia pp̄ter hoc exſolu
ta. Multa eccl̄iaſtica bn̄ficia nunc pmutatio=
nis pretextu: nunc v̄o ſimpl̄r in ſuis manibus
reſignata modo iure (vt pretēdebat) ordiario
mō ſup hoc (vt dicebat) apoſtolico munimine
indulto: de facto ſciēter cōtulit interuenienti
bus fraude / pacto / et ſymoniaca prauitate
ſubiectas ſibi eccl̄ias occupās: earū reditus
vſurpauit: et ſic in ſuis fuit corrupt⁹ iudicijs
proceſſum eoꝝ ꝛ finē in pecuniarū cōmodum
ordinādo: quādoq; iuſtificās impiū innoxiū
iniuſte q; condēnans. ſic et alios corrūpere iudi
ces p obtinēda ſup oppreſſionib⁹ inchoatis
iniuſta victoria niſus fuit. Tertio q̄ꝫtum ad
ſe vt qui ſibi nequā exiſteret: nulli alij bonus
eſſet: ſue nāq; fame pdigus ſe periurijs patē=
ter inuoluit: irregularitatiſq; laqueis irreti=
uit (ꝛ qđ referre pudet) in corpus ſuū fornicā
do peccās p cōtinuatū incōtinētie viciū quo
ſe dudū fedauerat pōtificali poſtea decorat⁹
honore: in ſua ponere gloria maculā et femo=
ra ſua nō erubuit mulierib⁹ inclinare. In his
quidē ei⁹ ſint reprehēdēdi ingreſſus ſic ſcan=
daloſus: pnicioſus exēplo pgreſſus: vt vitio
hm̄oi ſiue culpis neſcius finē imponere: ꝛ pe=
riculoſus egreſſus cū adeo foret in ipſo habi=
tuata malicia / q̄ (remanente ſibi ad ſolita fa=
cultate) in iniquitatis opere volūtas ſibi defi
cere minime ſperaret. Propter qđ ne prior=
bus peiora cōmitteret: illud ſolū eſtimamus
ſalubre remediū: vt qđ velle nō poteram⁹ au=
ferre: eriperem⁹ vel poſſe. Nos itaq; ſup pre=
miſſis ꝛ plurib⁹ alijs eius nefandis exceſſib⁹
cū fratrib⁹ noſtris ex ſano cōſilio deliberatio
ne cohabita diligēti in prefatū Hugonē ge=
raldi. q̄ ſe omni honore ac dignitate reddidit
tam indignū. quiq; ob ſuas iniq̄tates ne pre=
ſit eſt abiectus a deo ſuis ligatū pctīs omniq;
honore ac dignitate pōtificali iā priuatum a
dn̄o: de cōſilio oīm ꝛ ſinguloꝝ fratrū ipſorum
ppetue depoſitionis ſn̄iam duximus pmul=
gandā. Pontificali eū et ſacerdotali ꝛ alio q̄li
bet officio priuātes ꝛ ad perpetuū carcerē cō

Prelati nō debēt eſſe creduli.

Appellatio ē remediū contra oppreſſiones.

Prelatus erga ſubditos paſtoꝝ officiū pagere debet.

Procurationes ſubditos mltos g̃uant.

Beneficio ꝑuari nō dʒ nō citatus nō cōuict⁹ nec confeſſus.

Iuſtificādus impi⁹ non eſt nec innoxius cōdēnandus.

Prelatus incontinens in ſua gloria maculā ponit.

dēnantes: vt ibi cōmittendis ceſſantib⁹ agat pn̄iam de cōmiſſis. ¶ Nulli ergo hoim liceat hāc paginā nr̄e pmulgatiōis et cōdēnationis infringere vel ei auſu temerario cōtraire. Si quis aūt hoc attētare pſumpſerit: indignationem oipotētis dei ⁊ beatoꝝ Petri ⁊ Pauli apoſtolorum eius ſe nouerit incurſurū. Datū Auinioñ. xv. kal. Junij. pōti. noſtri anno ſecūdo.

¶ De penitētijs ⁊ remiſſionibus. Boni. viij.

¶ Centeſimo quoq; anno viſitātibus baſilicas Petri ⁊ Pauli apoſtolorū pleniſſima peccatorum venia conceditur. Capitulum. j.

Antiquoꝝ hʒ fida relatio[a] q̄ accedētibus ad honorabilē baſilicam[b] principis apl̄oꝝ[c] de vrbe[d] ɔceſſe ſūt magne remiſſiōes ⁊ indulgētie pctōꝝ[e]. ¶ Nos igitur qui iuxta officij nr̄i debitū ſalutē appetimus ⁊ pcuramus libētius ſinguloꝝ: hmōi remiſſiones ⁊ indulgentias oēs ⁊ ſingulas ratas et gratas habētes[f]: ipſas auctē aplica cōfirmamus: ⁊ approbam⁹. et etiā innouamus. et preſentis ſcripti patrocinio cōmunimus. ¶ Ut aūt btiſſimi Petrus et Paul⁹ apl̄i eo amplius honorenꝫ: q̄ ipſoꝝ baſilice de vrbe deuotius fuerint a fidelibus frequentate: et fideles ipſi ſpiritualiū largitiōe munerū ex hmōi frequentatione magis ſenſerint ſe refertos[g]. ¶ Nos de oipotētis dei mia et eorūdem apl̄orum eius meritis et auctoritate cōfiſi: de fratrum noſtrorum conſilio: ⁊ apoſtolice plenitudine ptātis: oib⁹ in pn̄ti anno milleſimo trecēteſimo a feſto natiuitatis dn̄i nr̄i Jeſu xp̄i preterito proxime inchoato/ ⁊ i quolibet anno cēteſimo ſecuturo: ad baſilicas ipſas accedētibus reuerenter vere penitentibus et confeſſis[h] vel qui vere penitebunt et confitebuntur[i] in

diuiſio textus. Antiquoꝝ. ¶ Hec epiſtola ſatis groſſe fuit cōpoſita. Et habʒ ſex partes. Pmo ſupꝝ remiſſionib⁹ et indulgētijs cōceſſis accedētibus ad eccleſiā principis apl̄orū de vrbe fidā antiquorū relationē cōmemorat. Scdo ꝟ. nos igiꝛ. remiſſiones et indulgētias hmōi cōfirmat approbat et innouat. tertio ꝟ. vt autē accedētibus ad eccl̄ias beatoꝝ apl̄oꝝ Petri et Pauli de vrbe vere penitētib⁹ ⁊ cōfeſſis pleniſſimā indulgētiam pctōꝝ dat. Quarto ꝟ. ſtatuētes. qd̄ p indulgentia pdicta dictis vere penitētibus ⁊ cōfeſſis fieri oporteat ſtatuēdo taxat. Quinto ꝟ. vnuſquiſq; tn̄. antipophoriſat. Sexto ꝟ. nulli. inhibēs premiſſa nō infringi vult vt ſecus facientes maledictionem incurrant.

a ¶ Relatio. Ad quā recurrendū eſt in antiquis. ff. de lega. iij. l. ſi chorus ꝟ. j. extra de pba. c. cū cauſam.

Baſilica qd̄ ē b ¶ Baſilicā. i. eccleſiā. extra de relig. do. ca. j. xvj. q. vij. omnes baſilice. Et proprie eſt domus regia vel palatium regis. ſed modo per tranſlationem dicitur eccleſia: quia eſt palatium ſummi regis.

c ¶ Aplorum. i. beati Petri qui primatū habuit /et ſucceſſores ſui in eccleſia dei. xxj. diſtin. in nouo.

d ¶ De vrbe. Loquiꝛ vulgariter nā loquēdū eſt vt plures. ar. ex̄ de trāſ. epi. iter corpalia ꝟ. ſʒ neq;. nā re vera eccl̄ia ſcti Petri nō eſt i vrbe ſʒ in ciuitate leonina ⁊ min⁹ eccl̄ia ſcti Pauli de qua etiā dꝛ q̄ nō eſt in cōtinētib⁹ edificijs. Quid aūt iportet hoc nomē vrbs ciuitas/roma/nota. extra. lib. vj. de ſen. excō. ſi ciuitas.

e ¶ Peccatoꝝ. i. penaꝝ p pctis debitaꝝ. ſic poniꝛ. ij. Machab. xij. in ſi. ibi ſancta ⁊ ſalubris eſt cogitatio p defunctis exorare vt a peccatis ſoluantur.

f ¶ Habētes. Per hāc ratificationē ⁊ cōfirmationē ratificantur niſi legitime conceſſa. extra lib. vj. de reſcrip. ſi gratioſe ꝟ. ſi. extra de elec. dudū. ij. ꝟ. penul.

g ¶ Refertos. Nō refectos: quia refectio pprie eſt corporis: ſed refertio eſt proprie mentis. vnde dic refertos. i. plenos benefertos: obeſos ſeu graſſos. Et deſcendit refertus de referĉio. cis. quod componitur de re/et farcio. cis. Joan. mona.

h ¶ Et cōfeſſis. Qui eſt vere penitens/et confeſſus habet veniā culpe quā ſolū de⁹ in cōtritione remittit que nō datur niſi correcto. ex̄ lib. vj. de reg. iur. pctī venia ⁊ pena eterna debita p culpa mortali cōmutatur a deo in penā tēporalē. Nam ſicut culpa reſpectu illius in quē cōmiſſa eſt fuit infinita: ſic ⁊ pena debet eſſe infinita cui⁹ infinitas tolliꝛ per remiſſionē culpe. Sed qr̄ta remaneat/ignorat miniſter dei q̄ i penitētie ſacramēto aliquā portionē illi⁹ pene remittit vn̄ miniſter dei poſt premiſſa arbitraꝛ q̄ pena quā credit ſupeſſe ad arbitriū ſuū et ſic intelligiꝛ qđ oēs penitentie ſunt arbitrarie. xxvj. q. vij. tpa. extra de pe. ⁊ remi. q̄ſitū. ⁊ c. ſeq. Tantā tn̄ poſſet eſſe cōtritio cōfitentis q̄ nedū culpa ſed pena prorſus tolleretꝛ. verū q: hoc eſt dubium apud hoīes: miniſter dei pſertim vicarius xp̄i ⁊ ſucceſſor Petri iſtā penam certis de cauſis vt hic/ ⁊ de voto vltramarino ⁊ quibuſdā alijs cōmutat in certos act⁹ ſatiſſactorios. Sed pone: iſte miniſter nimis diſcrete ſeu ſine cauſa legitima taxat. nūquid ɔfeſſus ad plus tenebitur? Dic q̄ ſic vt ſuppleaꝛ qđ de iure defecit. ff. de re. iudi. l. iiij ꝟ. ſi quis condēnatus: ⁊ hoc requirit virtus diuine iuſticie. manet ergo Petri iudicium vbicūq; ex ipſius equitate fertur iudicium. xxiiij. q. j. manet. xj. q. iij. tūc vera. eſt eni ſibi cōmiſſum diſpēſare. i. diſcrete pēſare non diſſipare. ff. de offi. procu. ceſa. l. j. nec nego quin ſit abſolutus: ita q̄ pena eterna cōmutata eſt in temporalē: qꝛ hoc video in eo qui nō eſt miniſter. extra de elec. dudū. ij. Et ibi eſt abſolutus: non ppter ſacramentum fidei. ſed propter fidē ſacramēti. ſed indiſcretio miniſtri in hoc ſe onerātis vel mei cōfitentis a debita pena tēporali me non releuat cōfitentem. Et dic confeſſis propoſito ⁊ facto.

i ¶ Confitebunꝛ. Facto/ſunt tamē confeſſi ppoſito alīs non ſunt filij dei ſed inimici. Tunc dic confitebuntur ⁊ ppoſito ⁊ facto. Sed cum opera viua ad vitam eternā valeāt ⁊ mortificata viuificari poſſint dic qūliter opera mortua vt labor itinerationis hic expreſſus in mortali peccato fact⁹ poſſit pdeſſe ad remiſſionem penarū p penis debitarū. licet poſt laborē huiuſmodi ſit vere penitens ⁊ cōfeſſus. Et notādum q̄ ad hoc q̄ indulgentie valeant: quattuor principaliter requirūtur. ⁊ quintū etiā huic ppoſito poteſt addi ratione materie. Requiritur eni auctoritas in cōcedente. idoneitas in recipiente. pietas in fine. vtilitas in ope. Et

Pctī pena dʒ eſſe infinita.

Pn̄le ſunt arbitrarie.

Diſpēſare qđ dicitur

Indulgentie non valēt niſi quãq; cōcurrãt.

qntū qđ addi pōt ꝯgruitas in tpe. Primo ğ reqrit̄ au
ctoritas in ꝯcedēte q̄ typica eſt ⁊ principaliter reſidet
in ſummo pōtifice. ſicut em̄ videm⁹ ꝙ i corpe natura
li vnicū eſt caput in q̄ poſiti ſunt oēs ſenſus: ſic in cor=
pore myſtico qđ eſt eccl'ia eſt ponere caput vnū hñs
plenitudinē ptātis. Hoc em̄ ſic eē voluit ordinatio di
uina. Et huic concordat rō recta: voluit nāq3 diuina
ordinatio ꝙ eccl'ia militans pr̄ſentaret eccleſiā triū
phantē. de quib⁹ no. ē. vi. lib. de elec. fundamēta. Uñ
Jo. in apo. vidi inqt hierl'm deſcēdentē de celo. qr hie
ruſalē terreſtris: hoc ē eccl'ia militās exēplificata eſt
⁊ formata ad inſtar celeſtis hierl'm q̄ ſurſum eſt: q̄ eſt
mr̄ nr̄a videlz eccl'ie triūphātia. ibi aūt ſm btm̄ Dio=
nyſiū. Nouē ſunt ordies angeloꝝ ſub triplici hierar
chia diſpoſiti. Et eſt ordo ſub ordine et tandē oēs ſub
capite qđ eſt vn⁹ de⁹. Et ſi ibi velim⁹ ampli⁹ aſcende
re inuenim⁹ ꝙ pluralitas diuinarū pſonarū reducit̄
ad vnitatē eſſentie. rōnē illi⁹ ordinis diuina ſapiētia
in eccl'ia militāte voluit exēplari. Uñ in Job dr̄. Nun
quid noſti ordinē celi. ⁊ ponis rōnē ei⁹ i terra? Si aūt
in eccl'ia militāte eēt ponere duo capita de pari ſe ha=
bētia quoꝝ vnū alteri minime ſubderet̄: non eſſet ra
tio celeſtis ordinis ꝯgruēter in ea poſita. Sz tūc rō ce
leſtis ordinis ꝑprie et pfecte i t'ra ponit̄ ſi cūcti grad⁹
⁊ plationū ⁊ pncipatuū ſub vno capite collocent̄: et ei
obediāt ⁊ ſubdant̄. hui⁹ aūt eſt ſol⁹ ro. pō. vicari⁹ xp̄i
⁊ ſucceſſor petri. cui in huiuſmodi deſignationē dictū
eſt a dño. tu vocaberis cephas: qđ interp̄tatur caput.
Huic etiā veritati cōcordat rō recta. Nā ſm pclū oīs
multitudo reducit̄ ad vnitatē. Et ſm phm in vno q̄q3
gn̄e eſt repire vnū pmū ⁊ ſupmū qđ ē mēſura ⁊ regu=
la oīm alioꝝ in illo gn̄e cōtentoꝝ. Et alibi monadē ſe
quit̄ dias. Oportet igit̄ ꝙ mltitudo hoīm reducat̄ ad
vnū. ⁊ in gn̄e hoīm ſit repire vnū hoīem primū. qui ſit
ſupmū in illo gn̄e: q̄ ſit mēſura ⁊ regula oīm alioꝝ ho
minū. hmōi aūt eſt ro. pō. q̄ eſt inter oēs hoīes ſupmus
exiſtēs menſura ⁊ regula directiua oīm alioꝝ: cui ple
ne oēs catholici ſimplr̄ ſunt ſubiecti. Ad vltimū autē
in tm̄ ſe extendit iſta ſubiectio ꝙ qñ plenitudo gētiū
intrauerit/ vt oīs iſrael ſaluus fiat ſicut dicit apl's ad
Roma. xj. c. tūc oēs natiōes orbis terrarū huic vnico
capiti. ſubijcient̄ ⁊ obedient. Et tūc implebit̄ illud qđ
ait ſaluator in Jo. Erit vnū ouile ⁊ vn⁹ paſtor. Sicut
ergo i corpe materiali eſt ponere vnū caput in q̄ ſunt
oēs ſenſus ſeu plenitudo ſentiēdi: ſic in eccl'ia militan
te (ne ſit tāq3 corpus mōſtruoſum ſi duo haberet capi
ta) eſt tm̄ ponere vnū caput videlz ro. pōti. in quo eſt
plenitudo ptātis ⁊ auc'tis. quā ſiquidē ptātem ꝯtulit
ei dña qñ beato petro dixit. Quodcūq3 ligaueris ſup
terrā ⁊c. qđcūq3 ſolueris ⁊c. Ipē aūt ro. pō. eſt qui cō
ceſſit iſtā indulgētiā. ⁊ in ipſo (vt iam oſtēſum eſt) ple
nitudo reſidet ptātis. Et ſic pz pmū videlz ꝙ eſt au
ctoritas in concedēte. Scōm eſt idoneitas in recipiē=
te. Nā ſm phm Actus actiuoꝝ ſunt in patiente diſ=
poſito. Nā theſaur⁹ eccl'ie nō applicat̄ niſi ei q̄ eſt mē
brū eccl'ie. xj. q. iij. nichil ſic dz. xxiij. q. iiij. ſi quis a ca=
tholica. Et certū eſt ꝙ remanēte culpa nō remittit̄ pe
na qr ſm Aug. nō dimittit de⁹ dedecus culpe ſine de
core iuſticie. Si aūt manente culpa remitteret̄ pena
eſſet dedecus culpe ſine decore [al's pudore] iuſticie
et ſic eſſet aliqđ inordinatū in vniuerſo. qđ diuina ſa=
pientia nō pmittit. arg. in aut. de here. ⁊ fal. §. inordi=
natū. col. j. Opz ğ ꝙ capax idulgētie ſit purgat⁹ a cul
pa qđ fit in cōtritiōe. ille ğ eſt habilis indulgētiā reci
pere. q̄ eſt vere penitens ⁊ cōfeſſus. Et hoc tāgitur in
forma indulgentie cū dr̄ ꝙ vere penitentib⁹ ⁊ confeſ=
ſis hec indulgentia ſit cōceſſa nō alijs. ar. C. de remi=

Hierū=
ſalē eſt
terre=
ſtris ⁊
celeſtis

cephas
dicitur
caput.

Indul=
gentia
ſolis
idoneis
conce=
ditur.

li. cū aſſigat̄. li. xij. extra de ap. paſtoral̄. in fi. Tertio
requirit̄ pietas in fine: hoc eſt honor dei ⁊ exaltatio fi
dei. in oī em̄ cōceſſiōe indulgentiaꝝ eccl'iaſticaꝝ fina
liter dz attendi vt p hoc deus honoret̄ ⁊ fides exaltet̄
catholica. Quartū eſt vtilitas in ope: hoc eſt ꝙ opus
qđ pro indulgentia obtinenda imponit̄ ſit vtile ⁊ or=
dinabile ad finē predictū. ſ. ad honorē dei ⁊ exaltatio
nē fidei. Circa qđ aduertendum eſt ꝙ in cōceſſiōe in=
dulgentie nō attendit̄ q̄titas opis: ſed genus operis
indulgentia em̄ principaliter reſpicit grām nō meri=
tū: al's non diceret̄ indulgentia. Item qs offendiſſet
regē vel pncipē/ ita ꝙ ꝑpter offenſam hmōi mereret̄
ſm legē patrie manu vel pede trūcari: et vt liberaret̄
a tali pena quā meruit/ offerret principi duo vel tria
milia florenorū: talis liberatio remiſſio dici non mere
retur: ſz poti⁹ redēptio ⁊ quedā ꝯmutatio. arg. l. ff. de
ꝯhē. empt. l. j. Si aūt rex cōdonaret ei penā hmōi libe
raliter. vl' ei p pena vitanda aliquid leue imponeret
tunc talis liberatio remiſſio vocaret̄. ğ indulgētie ec
cleſiaſtice pncipaliter reſpiciūt grām nō meritū. me=
ritū dico ꝑpriū. reſpiciūt tñ meritū alienū. ſ. meritum
xp̄i imo ſup illud fundant̄ ⁊ ex illo ſumunt̄. Paſſio nā
q3 xp̄i exceſſiua fuit. vñ ⁊ exceſſus vocat̄ in Luca. vbi
dr̄ ꝙ in trāſfiguratiōe xp̄i apparuerunt moyſes ⁊ he
lias cū eo. ⁊ dicebāt exceſſum quē cōpleturus erat in
hierl'm. vnica em̄ gutta ſanguis tā precioſi ſuffeciſſet
p redēptiōe toti⁹ mūdi. Nā ꝑpter ꝯiunctionē huma
nitatis cū diuinitate. q̄tulacūq3 paſſio xp̄i ppeſſa p
redēptiōe nr̄a habebat pciū infinitū. Noluit aūt xp̄s
ꝙ exceſſus iſte fruſtra fuiſſet: et ꝙ de nichilo nobis
ſeruiret: ſed voluit ꝙ eſſet theſaur⁹ eccl'ie p ſuū vica=
riū ro. pō. p fidelib⁹ loco ⁊ tpe diſpenſandus. diſpen=
ſat̄ aūt/ cū eis indulgētie ꝯcedunt̄. Nā ꝑpter vnionē
capitis ⁊ mēbrorum meritū capitis attribuit̄ ⁊ appli
cat̄ mēbris: ⁊ qr ſic p alienū meritū non p ꝑpriū meri
tum liberant̄ a pena: ideo q̄tum ad ipſos talis libera
tio dicit̄ remiſſio ſeu indulgētia: lz quo ad xp̄m q̄ hac
nobis meruit vocetur redemptio copioſa. vñ in pſal.
Apud dñm mīa ⁊ copioſa apud eū redēptio. Nec eſt
timēdū ſeu fantaſtice opinandū ꝙ p talē diſpenſatio
nē theſauri: q̄ fit in collatiōe indulgētiarū. pfat⁹ the=
ſaur⁹ i aliq̄ minuat̄. Nā ſi oēs catholici vtriuſq3 ſex⁹
per vniuerſum orbem diſpſi in hoc anno cētēſimo p
hac indulgentia obtinēda venirent ad vrbē: ⁊ pfecte
pfatā indulgentiā obtinerent. tota oīm indulgētia in
minori ꝑportiōe ſe haberet ad theſaurū ex quo ſumit̄
q̄ ſit ꝑportio vni⁹ gutte aq̄ ad totū oceanū/ vel vni⁹
grani milij ad montē ſcti Bernardi: qr finiti ad finitū
eſt ꝑportio aliq̄: finiti vō ad infinitū nulla ꝑpter infi
nitatē em̄ ſuā pfat⁹ theſaur⁹ ex diſpenſatiōe ſua nō di
minuit̄ nec decreſcit: vñ⁹. Mille lz ſumāt deperit inde
nihil. Qr ğ indulgētie reſpiciūt pncipalr̄ grām nō me
ritū ꝑpriū. iđ in indulgētijs ꝯferēdis nō attēdit̄ pnci
paliter q̄titas opis. vñ in pñti indulgentia romanis
q̄ viſitādo aploꝝ baſilicas ſatis parū laborāt plenif=
ſima ꝯcedit̄ idulgētia ſicut eis q̄ de vltimis gallie/ an
glie/ ſcotie/ ybernie/ hiſpaniarūq3 finib⁹ accedunt cū
magnis laborib⁹ ⁊ expēſis. Attēdit̄ ğ i iſtis indulgē=
tijs cōferēdis pncipalr̄ nō q̄titas opis: ſed gen⁹ opis
hoc eſt dictu ꝙ op⁹ qđ p dicta idulgētia obtinēda ipo
nit̄ ſit op⁹ tale qđ ordiet̄ ad finē pfatū i collatiōe idul
gētiaꝝ intētū q̄ eſt videlz honor dei ⁊ exaltatio fidei ⁊
pmat⁹ eccl'ie in vrbe exiſtēs. Peregrinatio vō ad pfa
tas btōꝝ aploꝝ baſilicas ad honorē dei ⁊ exaltationē
fidei vt plurimū ordiat̄. p hoc em̄ ꝙ ex tali pegrinatiōe
ſcti apl'i honorant̄ de⁹ in ipſis ſe reputat honorari. ipſi
em̄ p xp̄i honore conſeruādo et dilatando ſeipſos ex=

Indul
gētia ē
ꝯceden
da i ho
norem
dei ⁊ ex
altatio
nem fi=
dei.

Remiſ
ſio dif=
fert a
redem=
ptione.

Indul=
gentia
ſup xp̄i
meritū
fundat̄

The=
ſaurus
eccl'ie p
diſpēſa
tionem
ei⁹ non
minuit̄.

Uerſ⁹.

Indul=
gentia
tāta cō
cedit̄
roma=
nis: q̄=
ta veni
entib⁹
a remo
tis.

poſuerūt ſuppliciis in vita pariter ⁊ in morte. iſte aūt dños
ſe honorātes honorare decreuit. vñ dicit i. j. lib. Reg.
ij. c. Quicūq; honorificauerit me glorificabo eū. q̄ autē
ɔtēnūt me: erūt ignobiles. Ex hac em̄ pegrinatiōe fides
catholica nō modicū exaltat̄ eo q̄ ex oīb⁹ xpianitatis
finib⁹ fideles cōfluūt ad ortū fidei: ad baſilicā videlʒ

Fides Petri nō deficiet.

ſcti Petri. Nūc cernit aptiſſime btūs Petr⁹ orōnē illā
exauditā quā xp̄s ad patrē ſuū fudit p eo dicēs. Ecce
rogaui p te vt nō deficiat fides tua. Uidet em̄ q̄ vn-
diq; cateruati ruūt fideles ppl'i ad ipſi⁹ baſilicā fidē
catholicā ꝓfitētes. vñ videt q̄ ei⁹ fides ſm xp̄i roga-
tionē nō deficit ſʒ magis ꝓficit manifeſtiſſimis icremē
tis. O li verū eē porat qđ Ber. dicit. an nō limina aplo
rū magis ābitio q̄ deuotio terit. ſʒ nūc e ɔtrio pōt dici:
q̄ deuotio nō ābitio limina aplorū terit: ⁊ eorū baſili-
cas frequētat ſeu freq̄ntare facit. O q̄ntū credēdū eſt
btiſſimos aplos exultare cernentes ſuas baſilicas a
pplo xpiano cū intēſo feruore fidei pplo ſi⁹ ⁊ frequen
ti⁹ q̄ ſolerēt/ ⁊ vigēte deuotiōe ppli/ accedētiū ordine
nō ſuato ipetuoſi⁹ frequētari. nō fuit a dieb⁹ antiq̄s
tāta deuotio nec tāt⁹ fidei feruor in pplo xpiano. ex q̄
gaudēt nō ſoli apli: ſʒ tot⁹ etiā celeſtis exercit⁹: ⁊ ɔfun
dit̄ diabol⁹ ⁊ angeli ei⁹. Sic igit̄ patʒ ſublimitas ⁊ ſoliditas
hmōi idulgen. in quā ſic excellētiſſime ɔfluūt. iiij. cāe
pdicte: q̄ ad hoc q̄ indulgētie valeāt pncipalr̄ reqrūt̄
Quintū q̄ pōt adijci eſt ɔgruitas ex tpe ɔceſſa eſt em̄
hec indulgētia in tpe ɔgruo videlʒ in āno iubileo. In
leuitico ſiq̄dē legit̄ q̄ ann⁹ q̄nquageſim⁹ erat iubile⁹

Ann⁹ iubile⁹ typic⁹ verū iubileum figurauit.

in q̄ ſm legis pceptū clāgebāt tūc tubis et remittebā
tur debita: hic legalis iubile⁹ typic⁹ erat: ⁊ verū iubi
leū q̄ i aduētu xp̄i ſūpſit initiū figurabat. Ad hoc em̄
xp̄s venit vt remiſſionē ⁊ idulgētiā pdicaret ſpūaliū
debitorū videlʒ pctōrū. vñ ipſe p Eſaiā dicit. Eſa. lxj.
Sp̄s dñi ſup me/ eo q̄ vnxerit me ad euāgelizandum
paupib⁹ miſit me. Et ſeq̄t̄. vt pdicarē captiuis indul
gētiā. Ecce tuba pdicatiōis. Ecce indulgētia ſiue re-
miſſio debitorū: ⁊ i exordio pdicatiōis ſue ſic orſus eſt
Pniam agite/ appropinq̄bit em̄ regnū celorū. i q̄ v̄bo
forma ⁊ efficacia pñtis idulgētie ɔtinet̄. hec em̄ idul
gētia ſolis penitētib⁹ ⁊ ɔfeſſis ɔcedit̄ ⁊ eis regnū ce-
lorū ppinquiſſimū eē facit. Et q̄ xp̄s i ortu ſuo ſm cōem
curſum hūane nature fari nō poterat: iō i iubileo iſto
clāgētes pmiſit: vt hʒ in Luca. ij. c. Fctā eſt cū āgelo
multitudo militie celeſtis laudātiū deū ⁊ dicētiū. Glia i
excelſis deo. ⁊ i t̄ra ⁊c. Q̄d: n em̄ ē in pctō aliq̄s nō ē ei

Pax nō eſt impijs.

pax cū deo. q̄ ſm Eſa. c. xlviij. Non eſt pax impijs dicit
dñs remiſſa culpa: remanēte pene debito/ nōdū ē pax
pfecta. ſʒ vtroq; remiſſo: pleniſſima pax hoīb⁹ habet̄
cū deo qđ p iſtā indulgētiā obtinet̄. A natiuitate igit̄
dñi nr̄i ieſu xp̄i in q̄ ver⁹ iubile⁹ incepit: q̄libʒ ſequēs
ann⁹ q̄nq̄geſim⁹ vocari pōt rectiſſime iubile⁹. q̄ aūt

Ann⁹ iubile⁹ nō ſine cā fuit centeſimo q̄q; anno.

ſumm⁹ pō. nō i āno q̄nq̄geſimo ſʒ i cēteſimo idulgētiā
iſtā ɔcederet (ſicut ego ex ore ipſius audiui) duplex rō
mouit eū. Prīo q̄ vulgatū ē q̄ talis idulgētia i ānis
cēteſimis a natiuitate xp̄i olī cōcedi ſolebat. Et q̄ vt
dicit ɔmētator. Sermo q̄ famat̄ ab oīb⁹ nō ē oīno fal-
ſus. Et q̄ iſtđ ſic publice famatū erat ⁊ vulgatū: no-
luit ſūm⁹ pō. q̄ hoc āno cēteſimo i tpe ſui regiminis ſm
curſum tpis accedēte ppl's xpian⁹ hoc mūere fruſtra
ret̄. Alia cā fuit: q̄ ob fauorē idulgētie trāſmarine q̄

Uite hūane periodus cētū annos nō trāſcendit.

filiis huic extitit: hāc idulgētiā nō in āno q̄nq̄geſimo
q̄ frequēter euenit: ſʒ i hoc cēteſimo ɔcedere voluit.
Et deīceps in q̄libʒ āno cēteſimo ſecuturo eo q̄ piod⁹
hūane vite ānū cēteſimū (niſi i pauciſſimis) nō trāſcē
dit. Ad hoc ēt adduci pñt alie ɔgruētie ex q̄b⁹ frequē
tes aſſumo. Prīa eſt q̄ p iſtā idulgētiā q̄ vere penitē
tib⁹ ⁊ ɔfeſſis ɔcedit̄ duplex idulgētia/ culpe videlʒ et
pene habet̄. ⁊ iō ɔgrue nō i q̄nq̄geſimo q̄ ſimplicē re-
miſſionē denotat: ſʒ i cēteſimo ɔcedit̄ q̄ duplicē ɔtinet
iubileū. Scđa ɔgruētia eſt: q̄ ſm Bedā ⁊ Hiero. nūe
rus cēteſim⁹ trāſit a leua ad dexterā: ſicut etiā dicit
glo. ſup illđ đ pabola ſeminis. Aliđ cecidit i t̄rā bonā
et attulit fructū. aliđ q̄dē triceſimū: aliđ ſexageſimū:
aliđ cēteſimū. Q̄n aūt aliq̄s migrat ab hoc ſeculo pur
gat⁹ a culpa/ ſʒ nō liberat⁹ a pena nō trāſit a leua ad
dexterā ſʒ a pena pñti trāſit ad penā purgatorij. Sʒ
q̄n migrat liberatus a culpa ⁊ pena: tranſit a leua ad
dexterā. Et q̄ pñs idulgētia ſic diſponit hoīem vt ſi
pena adepta decedat trāſeat abſq; medio a leua pſen
tis aduerſitatis ad dexterā etne felicitatis. ⁊ idcirco in
āno cēteſimo ɔgrue ɔcedit̄. q̄ quidē cēteſim⁹ eſt nūer⁹
trāſiens a leua ad dexterā ſicut dixi. Tertia q̄m ille
iubile⁹ de q̄ agit̄ Leuit. xxv. redire faciebat tpalia: ſʒ
iſte ſpūalia: ⁊ iō nō ē mirū ſi duplicet̄ tp̄s. Quarta hec

Nūer⁹ cētenari⁹ eſt pfect⁹.

indulgētia pleniſſima p nūerū magis pfectū vt eſt cē
tenarius/ debuit deſignari p tanto q̄ vſq; ad ipm ſit
aſcēſus p ɔtinuā adiectionē vnitatis ad pcedētē nūerū
⁊ vltra ipm tali mō nō ꝓcedit̄: ſʒ fit regreſſus ad pnci
piū nūeri. ſ. ad vnitatē. Et vlteri⁹ tali mō vſq; ad aliū
centenariū fit ꝓceſſus. qđ nō eſt in aliquo alio nūero
Quinta q̄drageſima eſt numer⁹ abundās reddēs in

Quadrageſima ē duplex

ſua abūdātia q̄nquageſimā. Et eſt duplex q̄drageſi-
ma. vna deletiua mali: vt vulgaris. alia opatiua bo-
ni: vt illa q̄ ē int̄ paſcha ⁊ aſcēſionē dñi. et p has duas
q̄drageſimas nō hñs grām in duab⁹ q̄nquageſimis
abūdat. Et p hāc in cēteſimo abūdāter in gloria cre-
ſcit. Et dic argumētum q̄ iſte tex. nō dat liberationē
purā ſed ſub ɔditione: ⁊ q̄n aliq̄d eſt ɔceſſum ſub ɔdi-
tione/ nō reſpicit tp̄s ipſi⁹ ɔceſſiōis: ſʒ ɔditiōis exiſtē-
tis. ff. đ ɔdi. ⁊ demō. l. cū q̄. ⁊ ibi no. ff. đ leg. ij. l. nō opʒ
⁊ ideo in hac cōceſſiōe reſpiciā nō tp̄s ɔceſſiōis ipſius
ſʒ ɔditiōis exiſtētis. Et q̄ hic ſit ɔditio liq̄t ſic. q̄ hec
dictio q̄ iūcta cū v̄bo futuri tpis ɔditionē iportat. ff. đ
leg. j. ſtichū. ff. de au. ⁊ ar. le. q̄ne⁹. Et tūc ad ar. hic nō
ɔſequit̄ q̄s idulgētiā ex opib⁹ mortuis. vt ɔcludit ar.
ſed exiſtētia ɔditiōis vt eſt oſtenſum. vñ conſiderato
ope qđ eſt virtuoſum de gñe ⁊ ab agēte ſit pia ⁊ recta
intentiōe ſm dictamē recte rōnis quo ad bonū hō na
turaliter inclinat̄. tale op⁹ pōt dici aliq̄ mō viuū ⁊ me
ritoriū lʒ nō pfecte ſaltē merito ɔgrui: lʒ nō merito cō
digni. Et p tali ope dari pōt indulgētia cū fuerit diſ-
poſit⁹ p pniam ſubſequentē. Sed ponan⁹ q̄ papa ali

Indulgentia alicui cōceſſa ſine cā an valeat.

cui exiſtēti in grā cōcedat indulgētiā ſine cā rōnabili
nō facienti opus bonū p quo eſt indulgētia merito cō
cedēda: q̄rit̄ vtrū valeat? Uidet̄ q̄ ſic: q̄ papa hʒ ple
nitudinē ptātis: nec hʒ ſupiorē quē ſequi debeat et a
quo debeat regulari: g̃ ſi det ſibi indulgentiā tenet. ⁊
valet ei cui dat̄ q̄ capax eſt. ſed papa q̄ oīa et pcipue
maiora agere dʒ cū diſcretiōe ⁊ ſm iudicium recte rō
nis peccat in ſic ɔcedēdo. Sed dicendū q̄ lʒ papa ha
beat plenitudinē ptātis q̄ntū ad oīa bona eccleſiaſtica
tpalia ⁊ ſpūalia: nō hʒ tñ illā vt dñs: ſʒ vt miſter ⁊ diſ-
pēſator dñi pncipalis. vñ lʒ nō habeat ſupiorē in ter-
ris: eū tñ hʒ in celis. Et iō diſpenſatio taliū bonorū ab
eo nō dʒ fieri niſi in illis caſib⁹ in q̄b⁹ veriſimiliter appa
ret q̄ dñs cuius ſunt hmōi bona ɔſenſum adhiberet:
vt poteſtas ſup ratiōe reſtringat̄. xj. q. iij. illa. Cōſtat
aūt q̄ deo nō placet q̄ tāta bona ſua ſine cauſa ratio
nabili cōcedant̄: ⁊ ideo talis ɔceſſio non valet. Quā-
uis ergo ille qui eſt ver⁹ dñs alicui⁹ rei ſi illā det ali-
cui ſine cā rōnabili: pōt tenere talis donatio: q̄ fit de
conſenſu dñi/ non meret̄ tñ donans nec agit fructuo-
ſe: ſed poti⁹ peccat. q̄ cum quilibet ea que agit tenea
tur agere ſm iudicium recte rōnis. ⁊ qui ſic agit/ fru

ctuoſe agit ⁊ meref. opꝫ ꝙ q̄cunq̃ agit ꝯ iudiciū recte rōnis peccet. ¶ Itē q̄rit q̄dā in bono ſtatu fecit partē iſtoꝝ dierū: ⁊ ante cōpletionē labit in mortale pctm̄. ⁊ tandē illis dieb⁹ cōpletis ante annū ꝯfitef: an habeat indulgētiā? Dic ꝙ nō: q꞉ dicta ꝟba reſpiciūt pctā cōmiſſa/ nō cōmittenda. Nā indulgētia iſta cōpleta dat remiſſionē pene ſi aſſit vera confeſſio ⁊ pnīa infra hūc annū q̄bus remittit culpa effectiue p ſolū deū ſacf aliter p ſacrm̄ pnīe: ⁊ miniſterialiter p miniſteriū debitū eccl̄ie. ⁊ indultū nō reſpicit futuras penas ſed preteritas. ar. extra ō cōſue. c. ex pte. Itē hec tota indulgētia p. xv. dies fctā cōmutat penas olim pctōꝝ al's debitas in hūc laborē. ⁊ ſic hec idulgētia nō reſpicit culpas cōmiſſas poſt iter pegrinatiōis arreptū ſed añ. Sec⁹ dicerē in tali caſu. Cōfiteor in ſpāli q̄cūq̃ ſcio: ⁊ in gn̄ali de aliis dolēs ſup eo ꝙ alia q̄ cōmiſi neſcio reminiſci: tandē ſum memor vni⁹ pcti grauis: iſte (vt habef. iiij. ſui aꝝ) de iſto pctō pōt hr̄e purgationē poſt mortē: qđ nō eſſet ſi nō eſſet vere cōfeſſus. ⁊ ſic vera cōfeſſio hoc caſu tollit penā. Nec ob. ꝙ ſciens ⁊ memorās de pctō illud tenef ꝯfiteri: ꝗ nō eſt plene cōfeſſus. Dic ꝙ pctm̄ eſt remiſſum: ſꝫ fit iterato ꝯfeſſio ſpālis ne videaf ꝯtēptus nā poſtq̃ ſcit nec ꝯfitef ex ſuo ꝯtēptu nouo ligaf ex de ſen. excō. p tuas. §. nos igif. vñ ſicut ꝟe cōtritus hꝫ remiſſionē culpe habēs ꝓpoſitū cōfitēdi poſtea: et ſi nō ꝯfiteaf cū pōt: peccat. ſic ꝯfitēs i gn̄e de neglectis ⁊ poſtmodū reminiſcens tenef ad ꝯfeſſionē. primo tñ erat remiſſio culpe: ⁊ p ꝯſequēs pene p hāc idulgētiā.

Indulgentia anni iubilei p culpaꝫ ſeq̄ntēꝫ ipedif.

¶ Itē quero aliq̄s fuit ꝟe penitēs ⁊ cōfeſſus ante iſtā indulgentiā ⁊ multa fuerūt ſibi iniūcta: nec loquor de iniūctis tāgētib⁹ partē: vt i furto q꞉ hoc hac indulgētia nō remittif. Nā lꝫ de⁹ p verā ꝯtritionē ⁊ ꝯfeſſionē dimittat pctm̄: dānū tñ vel iniuriā illatū ſeu illatā homini nō dimittit. Sic eñ de⁹ ⁊ q̄libet ali⁹ gr̄am dꝫ facere vt ius alteri⁹ nō abſorbeat. arg. C. de emāci. lib. nec auus. ff. ne q̄d i lo. pu. l. ij. §. ſi q̄s a pñcipe. nunq̄d iſta iniūcta tollenf p iſtā indulgentiā? Et videf ꝙ ſic. Ponam⁹ ꝙ iſte nō fuiſſet ꝯfeſſus ante iſtā indulgētiā cōſtat ꝙ p iſtā indulgentiā oīa fuiſſent ablata. ⁊ ꝯſtat ꝙ iſte tñ expectādo fuit fatuus ſꝫ in alio caſu ꝯfitēdo fuit ſapiēs ⁊ fatu⁹ nō dꝫ eſſe melioris cōditionis q̄ peritus. ff. qđ vi aut clā. l. ſerui⁹. extra lib. vj. de pben. eū qui. Cū igif ſcđo caſu pena tollaf: multomagis ⁊ pmo. Itē hic remanet pena ꝓ pctō: ꝗ illa tollif p idulgētiā q̄ eſt pleniſſima vt hic dicit q̄ pleniſſima nō pōt dici q̄ ad cordis ꝯtritionē/ nec oris ꝯfeſſionē q̄ ħ ſupponunf: ꝗ erit pleniſſima q̄ ad ſatiſfactionē. Itē in pticularib⁹ indulgētiis fit in tāto: ꝗ in plena vt ē hic fiet remiſſio in toto. ar. ff. de rei vē. l. q̄ de tota. Sed ꝯ ſpālis obligatio p gn̄alem abſolutionē nō tollif: cū ligatio ⁊ ſolutio ſibi inuicē rñdere debeāt. extra de peni. et re. c. j. ꝗ iſte cōfeſſus ſpāliter ſe ligās nō ſoluef ei⁹ obligatio p ſolutionē gn̄alē nō facientē mentionē de ſpāli obligatione extra. vj. li. ō ꝯſti. j. ex de deci. c. ex multiplici. ff. de ꝟb. obli. l. doli clauſula. ff. de pe. l. ſanctio. ⁊ eſt rō. ex q̄ eñ iſte ꝯfitēs ſpālif ſibi ꝓuidet/ gn̄alis ꝓuiſio nō hꝫ locū in eodē caſu: q꞉ nō ꝓuiſo ꝓuidef: et ꝓuiſo nō ꝓuidef. C. de pac. ꝯuē. tā ſup dotē q̄ dona. ꝓpter nup. l. vlt. vñ papa hoc hic nō exprimēs pnīam tā iniūctā ⁊ acceptā nō ſuſtulit nec dico q̄n papa remittere potuerit: ſꝫ nō ſuſtulit qđ nō expreſſit. Itē vt apparet ex hoc textu q̄ ſunt vel q̄ erūt infra centeſimū annū vere penitētes ⁊ cōfeſſi hñt hāc indulgentiā faciētes qđ. ſ. ſequif et nō claudunf ꝯfeſſi ante hāc indulgētiā: al's bñ fuit diſpēſatū. Item dato ꝙ nō eſſent ꝟba illa: oībus in pñti anno ⁊c. adhuc idē videf ꝙ verbū ꝟe penitētes et ꝯfeſſi nō importat q̄ fuerant: ſed q̄ ſunt dūtaxat: niſi forte ex

Pnīa ꝓ pctis iniūcta añ idulgētiam an tollaf per illam.

Stult⁹ non dꝫ eſſe melioris ꝯditionis q̄ ſapiēs.

admixto [al's adiūcto] vt in hoc ſophiſmate albū fuit diſputatū. diſputēt artiſte. Sed ad hoc vltimū pōt reſpōderi iſta nō hr̄e locū vbi adiectiuū nō reſpicit certū tēpus: vt cū dr̄ hō albus. Nā iter adiectiuū tale ⁊ ſubſtātiuū intelligif q̄ eſt ſm pſcianū: ſꝫ ſec⁹ in adiectiuo tēpus diſcernēte: vt i ꝟbo ꝯfeſſus qđ eſt pteriti tpis et act⁹ in eo deſignat⁹ eſt pterit⁹: ſed termin⁹ adhuc pōt eſſe pñs vel tā pteritus. Et iō in ſuppletione pteriti deponētis vel paſſiui ponif q̄ eſt/ vel q̄ fuit. vñ ſi fui ꝯfeſſus añ hāc indulgētiā ſi remāſi i gr̄a: eſt ꝟitas ꝙ ſum ꝯfeſſus. i. remaneo i illa ꝟa cōtritione. ⁊ dato ꝙ labar in pctm̄: ⁊ poſtea ꝟe ꝯfitear: adhuc illa ꝯfeſſio pma vere remanet ⁊ opa pma reuiuiſcūt. Itē daf particularis idulgētia ꝟe penitētib⁹ ⁊ ꝯfeſſis pone vni⁹ anni: ſi nō daref niſi illis q̄ ſunt actu i ꝯfitēdo: ridiculū eſſet ꝗ extendif ad illos q̄ ꝯfeſſi ſunt. Et papa declarauit ꝯſiſtorialiter ꝙ pnīe antea iniūcte etiā tollunf p cōmutationem opis ſatiſfactorij hic poſiti. Dixit etiā ꝙ vota (excepto hieroſolymitano et ingreſſu religiōis) tollunf p hāc indulgētiā. Et ego dixi hoc verū de votis q̄ eſſent ꝓpter cōmutationē pnīe vel eſſent ipoſita i ſat. ſfactionem pctōꝝ. ſec⁹ videbaf de votis hoc nō reſpicientib⁹ verbi gr̄a. Aliq̄s exiſtēs in piculo maris vouit ire ad ſctm̄ Jacobū: vl' exiſtēs infirm⁹. vñ tale votū cū nō ſit ꝓpter penā pcti quā tollit hec indulgētia q̄liter tollif p hāc idulgētiā ſatiſfactoriā ō penis pctōꝝ? Rñdit tñ michi papa ꝙ etiā vult hoc votū tolli p hāc indulgentiā. qđ pōt papa/ lꝫ ꝟba indulgētie hoc nō patianf. et eſt ſec⁹ q̄n pctm̄ vel votū tāgit tertiū: q꞉ hoc nō tollif p hāc indulgētiā. ſꝫ q̄n ꝓponif ſctō hoc eſt ordiatū i deū vñ tale votū p hāc indulgētiā tollif. Declarauit etiā ꝙ ſui pnīarij nil debēt iniūgere vltra iniunctionē hic poſitā: al's (vt dicebat) indulgētia fruſtraref niſi cōſitēs volēs facere opa ſupererogatiōis volūtarie pnīam ſatiſfactoriā aliā ab hac taxata reciperet: niſi ad aliū finē iniungeref. ꝟbi gr̄a. Pnīa nedū eſt ad remiſſionē penaꝝ ꝓ cōmiſſis ⁊ omiſſis debitaꝝ ſꝫ etiā ad cautelā futuroꝝ. ⁊ q̄ ad iſtud forſan pōt pnīa iniungi. Itē q̄ro monachus ab abbate humiliter requirit vt veniat licentiatus ab abbate ꝓ dicta indulgētia acquirenda. Querif an abbas iuſte poſſit hāc licētiā ſibi ꝯcedere? Et videf ꝙ ſic. nā monach⁹ ꝓ vtilitate monaſterij recedere pōt abbate iperāte. extra de poſtula. c. ex parte. xvj. q. j. monachi. ij. Cōtra. vouēs votū pegrinationis celeberrime: ⁊ tandē religionē intrās: nō videtur fractor voti: q꞉ illud in meli⁹ cōmutat. ex de vo. et vo. re. ſcripture. extra de iureiur. puenit. ij. ergo meli⁹ eſt vouere religionē ⁊ pſequi: q̄ pſequi dictā indulgētiā ergo cum abbas de meliori debet pſpicere monacho ſuo dictā licentiā ꝓpter malus bonū dimittendū cōcedere nō dꝫ. Rñ. ꝙ pōt vt ꝯcludit pma rō. et eo efficaci⁹ recipit indulgentiā q̄ magis eſt diſpoſit⁹ interi⁹ p virtuoſa exercitia religionis. Ad ar. in oppoſitū dicendū eſt ꝙ act⁹ pegrinādi cōpatif ſecū oīa illa q̄ ſunt eſſentialia religionis: ⁊ ideo cū vtrūq̃ religio ⁊ pegrinatio ſit q̄d bonū/ neceſſe eſt ꝙ ambo ſimul ſint mai⁹ bonū q̄ alterū tñ. ſ. obſeruātia religionis tñ. q꞉ oē totū eſt mai⁹ ſua parte: et iō ambo ſimul tāq̄ maius bonū magis diſponūt ad gr̄am ſuſcipiēdā ⁊ bonū indulgentiarū. rō aūt in oppoſitū ꝓcedit acſi obſeruantia religionis ⁊ pegrinatiōis eſſent inuicē icōpatibiles qđ nō eſt verū. ⁊ facit. xx. q. iiij. monachū. §. ſi. Sed ꝯ. monachatus oēm maculā abſtergit. aut. de mo. in pñ. col. j. et abſterſum facit creſcere in opa ꝟtuoſa: ſed p indulgentiā predictā nō habef niſi primū. ꝗ monachatus melior. Sol. cū p tramites cōēs ꝓcedif bñ arguis ſed in hac indulgentia proceditur p ſemitam cōpendij vt

Vota an tollātur p idulgētiā anni iubilei.

Monach⁹ an poſſit ab abbate licētiari vt ad iubileū annum eat.

eſt premiſſum. ¶ Sed quero aliq̄s vere penitēs ⁊ con
feſſus incho auerat hmōi indulgentiā ⁊ firmiter ꝓpo
nebat eā ꝑficere: ſed infirmitate ſuꝑueniēte mortuus
eſt: nūquid dȝ hmōi indulgētia gaudere ac ſi eā perfe
ciſſet? Videt̄ ꝙ nō: qꝛ hec cōceſſio nō eſt pura ſed cōdi
tionalis vt ſupe
rius eſt ꝓbatuȝ
in glo. ſup ver.
cōfitebunt̄. que
cōditio videtur
dfeciſſe. vt arg.
ff. de cōdi. et de
mon. l. q̄ heredi.
§. fi. Cōtra vi
det̄. fauore idul
gētie q̄ animam
liberat a pena:
ſicut ſeruus cui
legata eſt libertas ſi ꝑ certū tēpus ſeruierit libertatē
conſequitur: lȝ ꝑ aduerſam fortunā fuerit impeditus
ſeruire. ff. de ſta. libe. cū heres. in §. ſtichus. j. C. de cō.
inſer. l. j. Hic aut infirm⁹ viuit vſq; ad tēpus qͦ ꝑegri
nari debuit: ⁊ ſic videt̄ liberatus: vt. d. §. ſtichus. aut
nō ⁊ tūc nō eſt liberat⁹. Et eſt rō: qꝛ cōceſſio indulgen
tiaꝝ nedū ē ſub ꝯditione (vt eſt dictū) cōcepta ſȝ in die
vñ oportet vtrūq; ſubeſſe: qꝛ ꝑ infirmitatē nō dȝ plus
ꝯſequi ꝙ̄ ſi in ſanitate dictā indulgētiā ꝑfeciſſet. vt. d. l.
cū heres. §. ſeruire. ⁊ §. ſtich⁹. ⁊ eo. ti. l. ſi hereditas. j.
rn. ff. de verb. obli. l. in illa ſtipulatione. ⁊ l. inſulā. ex
tra de elec. vj. lib. cōmiſſa. j. rn. Quicq̄d ſit de iure: pa
pa declarauit ꝙ illi q̄ inceperūt venire lȝ nō peruene
rint: morte vel alio legitimo impedimēto detēti: vel ſi
venerint nec cōpleuerint habeāt hāc indulgentiam.
¶ Itē quero cui ſufficit hoc caſu confiteri etiā in hīs q̄
ſedi apſtice vel epīs reſeruantur? Et videt̄ ꝙ ſimplici
ſacerdoti: qꝛ lōge maiorē iniunctionem ſimplex ſacer
dos pōt facere ꝙ̄ ſit ꝑena contēta. Cōtra dic/qꝛ confi
tens eget diſcreto cōfeſſore nedū ꝓpter penitentiā ſi
bi iniungendā vt arguis: ſed etiā ꝓpter cōfitētis dire
ctionē q̄ melius fiet ꝑ maiorē ꝙ̄ ꝑ minorē. Nā ſicut in
foro iudicij maiores cauſe requirūt maiores iudices.
extra de appel. vt debitus. in fi. extra de bap. maiores
in p̄n. ſic in foro anime maiora peccata maiores iudi
ces requirūt. nec eſt veriſile ꝙ papa vno vbo gradus
cōfitentium voluerit abſorbere. extra de elec. eccleſia
veſtra. ij. §. deniq;. C. de inoffi. teſta. l. ſi qñ in p̄n. Eſt
eñ ordo eccliaſticus iſte. qꝛ eſt ſumm⁹ ſacerdos vt pa
pa: eſt magn⁹ ſacerdos: vt ep̄s: ⁊ eſt ſacerdos vt cura
tus. ⁊ iſti in republica clericoꝝ fundāt intentionē ſuā
de iure cōi. ſummus ſacerdos in oībus. magnus ſacer
dos ⁊ ſacerdos in ſuis territorijs. xxj. diſt. in nouo. ex
tra de ꝓba. cū cām. extra de parro. ⁊ ali. parrochi. c. ſi
gnificauit. ⁊ c. ſuꝑ eo. Nec ꝓſequor quid cuiq; iſtorū
cōpetat. ⁊ de hoc no. c. ſup cathedrā: edito poſt publi
cationē ſexti libri. Nec dico cōfitendum diſcretiori ex
precepto ſeu neceſſitate: ſed ex cōſilio ſeu cōgruitate.
a ¶ Pleniſſimā. Sȝ quō iſta ſe cōpatiunt̄ plenā lar
giorē et pleniſſimā? Dico papā interpretatū fuiſſe in
cōſiſtorio me p̄ſte hāc indulgentiā adeo plenā prout
clauiū p̄tās ſe extēdit. qͦ intelligo ꝓut vba patiunt̄.
b ¶ Veniam. quod modis dicitur venia. no. extra
lib. vj. de reg. iur. peccati.
c ¶ Peccatorum. Id eſt penarum ꝓ peccatis debi
tarum. vt. ſ. eo. ca. j. reſponſo.
d ¶ Statuentes. Cōceſſit. ſ. eo. §. prori. nūc ſtatuit
qui ⁊ quando erunt participes hmōi indulgentie.
e ¶ Continuis. Vt qꝛ ſucceſſiue. xxx. dies complent

Indulgentia plenaria an ꝯcedat̄ illi qui ꝑegrinationē req̄ſitam morte ꝑuent⁹ implere non potuit.

Rñſio ſba ad qōnē.

Cōfeſſor diſcretus eſt valde vtilis.

hmōi p̄ſenti ⁊ quolibet cētēſi
mo ſecuturo annis nō ſolum
plenā et largiorē imo pleniſſi
mā[a] oīm ſuorū cōcedemus et
ꝯcedim⁹ veniā[b] pctōꝝ[c]. Sta
tuentes[d] vt q̄ voluerint hmōi
indulgētie a nobis cōceſſe fie
ri participes: ſi fuerint roma
ni/adminus. xxx. dieb⁹ conti
nuis[e] ſeu interpolatis[f] et ſal
tē[g] ſemel i die. Si vo peregri
ni[h] fuerint aut forenſes[i] ſimi
li[k] modo diebus. xv. ad baſili
cas eaſdē accedāt. Vnuſq̄ſq;
tamē plus merebitur ⁊ indul
gentiā efficacius cōſequetur[l]

ſine interruptione. vnde continuum eſt vicinum ſine
interpoſitione quaſi ſimul teneatur.
f ¶ Interpolatis. Per vnū/l/ab inter: et polus: vñ
interpolare eſt obſcurare ⁊ interrūpere vt hic: vbi ꝗs
qꝛ iuit prima feria: et interpolate iuit. i. interrupit: qꝛ
ſecūda feria nō
iuit: ſed tertia.
g ¶ Et ſaltem
ſemel i die. Hec
vba papa in ꝯſi
ſtorio ſic eſt in
terpretat⁹ cum
ꝑcedēnb⁹ vt cō
tinuatio ſeu in
terpolatio etiaȝ
ꝓſit ſi ſit ſemel
tm̄ i die in vna
dictaꝝ baſilicaꝝ.
ſ. vbi gſa. ſemel in die vado ad vtrāq; baſilicā. et ſic
eſt cōtinuatio quo ad illā diē: ſiue ſit continuatio ſiue
interpolatio q̄ ad dies p̄cedētes. Poſſet etiā eſſe in
terpolatio vt ſemel in die vadā ad ſanctū Petrū dūta
xat: et alia die cōtinue ⁊ interpolate ad ſanctū Paulū
dūtaxat: ⁊ tūc iſte due itinerationes erūt ꝓ vna die.
h ¶ Peregrini. De quibus habetur extra de pere
grinā. c. vno. ⁊ extra de cle. peregri. per totum.
i ¶ Forēſes. i. qui veniētes de foris nō venerunt cā
peregrinationis: vidētes tñ hanc indulgentiā conſe
quūtur eandē. Quid de curialibus exiſtētibus in cu
ria papali? Rñ. Sixtus papa illos debere facere. xxx.
dies. Et eſt ratio: qꝛ iſti nec vere peregrināt̄ur nec ve
re ſunt forēſes. ſed vt moraturi in curia accedunt: vt
cardinales: officiales curie: aduocati: ꝓcuratores: et
in curia manentes qui terminū ſui receſſus ignorāt:
cum legem pape imponere nequeant vt cauſe eorū fi
nem accipiant. de appel. ex inſinuatione.
k ¶ Simili. Scȝ diebus cōtinuis ſeu interpolatis:
et ſaltem ſemel in die. vñ ſimilis modus eſt vtrobiq;:
licet terminus ex vna parte ſit receſſior.
l ¶ Cōſequetur. Al's aſſequet̄. Sed quō hoc poteſt
eſſe cū iſti habeāt pleniſſimā indulgentiam. ſ. e. §. vt
autē. in fi. cū ſuplatiuus dicat qualitatē intēſam i ter
mino vltra quē non contingit ꝓgredi: ⁊ cōparatiuus
eādem qualitatē dicat extēſam: tñ citra terminū. ⁊ po
ſitiuus eandē ſignificat abſolute? Sol. ingredi aulā
glorie recipit plus ⁊ minus. Nā ſi q̄s eſt in gratia per
verā confeſſionē ⁊ verā penitētiā ⁊ eſt ſine obligatio
ne ad penā. ꝑ hāc indulgentiam eo ſic mortuo ſtatim
euolat: ⁊ ſic habet ſtatim pleniſſimā indulgentiā q̄tū
ad ingreſſum domus celeſtis: verū ſi iſte idem cū pre
dictis ſe ornaſſet credo deuoti⁹ ⁊ efficaci⁹ tūc ingrede
retur domū regni celeſtis melius intēſiue. qꝛ vt habe
tur in Ioā. In domo patris mei māſiones multe ſunt
vnde dicit ꝓſa. Illic patres diſpoſiti ꝓ dignitate me
riti. vnde dic ꝙ conſequi efficacius pōt referri ad fru
ctū quē quis ex indulgētia cōſequit̄. ſic videlȝ ꝙ ma
ioris pene remiſſionē obtineat. Et ſic verba predicta
nō poſſunt habere veritatē: qꝛ ſuperlatiuus gradus
qui per ſuperabundantiā dicit̄. omniū graduum con
ſummationē includit. Item iſta indulgentia per quā
ſit totalis culpe remiſſio et totius pene: in quadā pri
uatione ſeu negatione conſiſtit. in priuatione autē et
negatione nō inuenitur magis ⁊ minus. Unde qꝛ in
gredi in regnū celorum inquantū includit adeptionē
glorie eſt quid poſitiuū ⁊ in quo inuenit̄ magis et mi
nus: poteſt dici ꝙ aliq̄s efficacius ⁊ perfectius poteſt
ingredi regnū celorū. Item hoc aduerbiū efficacius

Interpolo q̄d eſt.

Curiales cur nō ſint peregrinantes an poſſint mereri indulgentias.

Indulgentia an poſſit obtineri maior ꝑ vnū q̄ per alium.

poteſt referri ad mediū per quod aliquis meretur il lud ꝓpter quod huiuſmodi indulgentiā cōſequatur quod eſt opus operatū ⁊ deuotio operātis: ſic videli cet intelligēdo ꝙ agens ad hoc ꝙ indulgentie fructū determinatum inde conſequatur efficacius agit hoc ꝙ illum valeat obtinere. quia ſi ageret paucio ra opera: ⁊ cum minori deuotio ne nichilomin⁹ verū fructū in dulgentie conſe queretur. Cum aūt plura opa ⁊ ex maiori deuo tione facta q̄tū eſt de ſe ſint effi caciora ad ali quid ꝓmerēdū q̄to aliquis deuotius ⁊ frequentius agit opus dicte peregrinationis tanto efficacius fructum dicte pere grinationis conſequitur.

qui baſilicas ipſas amplius ⁊ deuoti⁹ frequentabit. ¶ Nul li ergo omnino hominum li ceat hāc paginam noſtre[a] cō firmationis / approbationis innouationis / ꝯceſſionis[b] et cōſtitutionis[c] infringere[d] ⁊c̄. Datū Rome apud ſanctum Petrū. viij. kal. Martij pon tificatus noſtri anno ſexto.

a ¶ Noſtre cōfirmatiōis. appro. ſ. e. §. nos igitur.
b ¶ Conceſſionis. ſ. eo. §. vt autem.
c ¶ Conſtitutiōis. ſ. eo. §. ſtatuentes.
d ¶ Infringere vel ei auſu temerario cōtraire. Et hoc anno milleſimo. ccc. q̄ incipit a natiuitate dn̄i ſm vſum eccl̄ie ro. papa fecit idulgētiā plenā ter in anno primo die iouis ſctā his q̄ principalit̄ venerāt ꝓpter hāc indulgētiā etiā ſi nō fuiſſent ad baſilicas dictoꝝ apl̄oꝝ niſi ſemel. ⁊ die dedicatiōis baſilicarū dictorū apl̄orū q̄ eſt die octauo poſt feſtū beati Martini hie malis. Et die natiuitatis ſequētis. Jo. mo. cardinal.

Additio. Adde quedā notāda in ſūi indulgētia ple naria ꝯceſſa crucē aſſumētib⁹ ꝯtra īfideles examina ta per Jo. an. in nouella. in. c. ad liberādā. de iudeis. Adde etiā quedā pulchra deciſa ad ꝓpoſitū p̄ Hoſti. in ſumma ꝺ remiſſiōib⁹ poſt titulū de penitētijs in §. quib⁹ ꝯſint. ⁊ in §. ad q̄d valēt ⁊ inq̄tū. ⁊ alijs §. ſeq. Adde etiā nōnulla pulchra in ſūi p̄ car. flo. in clemē. ſi dn̄m. de reli. ⁊ vene. ſancto. in ſi. Et an verba tertia vel quarta ꝑs pn̄te que ponunt̄ in clemē. ij. de pe. ⁊ re miſ. ponant̄ exēplificatiue tm̄ vide Oldra. in ꝯſilio. x. qd̄ incipit factū tale eſt / dn̄s clemēs ⁊c̄. in vltimo titu lo dicti concilij. Et adde ꝙ dn̄s Clemens. vj. de anno M. ccc l. reduxit iubileū ad annū quinquageſimū in ꝑpetuū p̄ bullā ſuā ⁊ decretalē q̄ incipit Unigenitus dei fili⁹ ⁊c̄. Et addidit tertiā eccleſiā viſitādā: videlꝫ ſancti Joānis laterañ. vbi etiā inter alia declarauit ꝙ accedentes ad indulgentiā hmōi poſt iter arreptū impedit legitime quominus ad vrbem illo anno va leant peruenire aut in via vel dierū pretaxato nume ro non cōpleto in vrbe deceſſerunt / eandem indulgē tiā conſequant̄. Et inſup̄ nichilomin⁹ oēs ⁊ ſingulas indulgentias tam p̄ eum q̄ꝫ p̄ predeceſſores ſuos ro. ponti. tam prefatis trib⁹ eccleſijs q̄ꝫ alijs de dicta vr be conceſſas ꝯfirmauit ⁊ innouauit pontificatus ſui anno primo in Auinion. Quod deinde martinus quin tus magis abbreuiauit. Et Paulus ſecundus etiam reduxit ad viceſimūquintū. Et deinde Sixt⁹ confir mauit cū reuocatiōe omniū aliarū plenariarū indul gētiarū. Et plura alia examinaui ſup̄ gloſis quas fe ci ad dictā decre. vnigenitus. ſ. Clementis. vj. Et ibi poteris videre. Uide etiam aliqua per Ja. de zochis in repetitiōe capituli. omnis vtriuſq̄ꝫ ſexus. de peni. ⁊ remiſ. in vltima parte. Joan. fran.

¶ Clemēs. vj. archiepō terracon. eiuſq̄ꝫ ſuffra ganeis. ¶ Ann⁹ iubileus ſiue plenaria remiſ ſio q̄ olim dabat̄ quolibet cēteſimo anno oī bus vere penitētibus ⁊ cōfeſſis viſitātib⁹ ba ſilicas beatoꝝ Petri ⁊ Pauli ꝑiſtā extraua gā. ad annū q̄nquageſimū reducit̄. Cap. ij.

Unigenit⁹ dei fili⁹ de ſinu pr̄is in vterū dignat⁹ eſt deſcēdere mr̄is ī qua ⁊ ex qua noſtre mortalitatis ſubſtātiā diuinitati ſue: in ſuppoſiti vnitate ineffabili vnione cō iunxit. id qd̄ fuit ꝑmanens: ⁊ qd̄ nō erat aſſu mēs vt hr̄et vn̄ hoīem lapſū redimeret ⁊ ꝓ eo ſatiſfaceret deo pr̄i. Ubi eīn venit plenitudo tp̄is: miſit de⁹ filiū ſuū factū ſub lege natū ex muliere: vt eos q̄ ſub lege erāt redimeret: et adoptionē reciꝑet filioꝝ. Ipſe nāq̄ꝫ fact⁹ no bis a deo ſapiētia: iuſticia: ſanctificatio ⁊ re dēptio: nō p̄ ſanguinē hyrcoꝝ aut vituloꝝ. ſꝫ p̄ ꝓpriū ſanguinē introiuit ſemel in ſctā: et̄na redēptiōe inuēta. nō eīn corruptibilib⁹ auro ⁊ argēto: ſꝫ ſuiꝯpſi⁹ agni incōtaminati ⁊ īma culati p̄cioſo ſanguine nos redemit quē ī ara crucis inocēs imolat⁹ nō guttā ſanguis mo dicā: q̄ tn̄ ꝓpter vnionē ad vbū ꝓ redēptiōe toti⁹ hūani gn̄is ſuffeciſſet: ſed copioſe velut quoddā ꝓfluuiū noſcit̄ effudiſſe: ita vt a plā ta pedis vſq̄ꝫ ad verticē capitꝭ nulla ſanitas inueniret̄ ī ipo. Quātū ḡ exinde vt nec ſupua cua: inanis: aut ſupflua tante effuſionis miſe ratio redderet̄: theſaurū militāti eccl̄ie acq̄ſi uit. volēs ſuis theſaurizare filijs pius pr̄: vt ſic ſit īfinitus theſaur⁹ hoīb⁹. quo q̄ vſi ſunt: dei amicitie ꝑticipes ſunt effecti. Quē quidē theſaurū nō in ſudario repoſitū: non in agro abſconditū: ſed p̄ beatū Petrum celi clauige rū eiuſq̄ꝫ ſucceſſores ſuos in terris vicarios cōmiſit fidelib⁹ ſalubriter diſpēſandū. ⁊ pro prijs ⁊ rōnabilib⁹ cauſis. nunc ꝓ tali: nunc ꝓ partiali remiſſione pene tꝑalis ꝓ pctīs debi te tā gn̄aliter q̄ꝫ ſpāliter (ꝓut cū deo expedi re cognoſcerēt) vere penitētibus ⁊ confeſſis miſericorditer applicandū. Ad cuiuſquidem theſauri cumulū beate dei genitricis: et oīm electorū a primo iuſto vſq̄ꝫ ad vltimum meri ta adminiculum preſtare noſcunt̄: de cui⁹ cō ſumptione ſeu minutione non eſt aliquaten⁹ formidandū tam ꝓpter infinita xp̄i (vt predi ctū eſt) merita: q̄ꝫ ꝓ eo ꝙ q̄to plures ex eius applicatione trahunt̄ ad iuſtitiā: tanto ma gis accreſcit ipſorū cumulus meritorū. Qd̄ fe. re. Boni. pa. viij. pre. no. pie (ſicut indubie credimus) ꝯſiderans: ⁊ attenta meditatione reuoluens q̄ꝫtum apud hoīes glorioſi prin

Redē pti ſu mus nō ſan guine hircoꝝ aut vi tulorū: ſꝫ agni imacu lati.

Sāgui nis gut ta ſuffe ciſſet ad re dēptio nem ge neris hūani.

Petr⁹ ſanct⁹ ꝯr cla uiger.

The ſaurus eccl̄ie ex ſctō rū me ritꝭ ad auat̄: nec con ſumi poteſt.

petri ꝛ Pauli laudes

cipes terre. Pe. et Pau. per quos euangeliũ
xp̄i rome reſplẽduit. ꝛ ꝑ quos eccl̃ia religio=
nis ſumpſit exordium. qui facti xp̄iani ppl̃i ꝑ
euangeliũ genitores: gregis dñici paſtores.
fidei lucerne: eccl̃iaꝝ colũne: pre ceteris apo
ſtolis peculiari quadã ꝓrogatiua in ipſo ſal=
uatore fidei ꝟtute ꝓcellũt. Quoꝝ vni. ſ. apo=
ſtolorũ pͥncipi ſicut bono diſpẽſatori claues
regni celoꝝ cõmiſit. Alteri tanq̃ꝫ idoneo do=
ctori magiſterium eccleſiaſtice eruditiõis in
iunxit. In ſpãli veneratione haberi debeant
ꝛ debita honorificẽtia venerari ꝑ ipſoꝝ me=
moria recolenda crebꝰ: ꝛ reuerẽtia a cũctis
xp̄i fidelibꝰ eis deuotiꝰ adhibenda ipſorũq̃ꝫ
patrocinio fauorabiliꝰ aſſequẽdo: inconſum
ptibilẽ theſaurũ hmõi ꝑ excitãda ꝛ remune=
rãda deuotiõe fideliũ voluit aperire: decer=
nens de. f. ſ. cõ. vt oẽs q̇ in anno a natiuitate
dñi. M. ccc. ꝛ q̇libet anno cẽteſimo extunc ſe=
cuturo ad dictoꝝ apl̃oꝝ baſilicas de vrbe ac
cederẽt reuerẽter: ipſaſq̃ꝫ ſi romani ad minꝰ
xxx. ſi ꝟo ꝑegrini aut forẽſes fuerint. xv. die=
bus ꝯtinuis vel interpolatis ſaltem ſemel in

Annꝰ q̇nq̄ge=ſimꝰ in lege ve teri erat iubileus.

die: dũ tñ vere penitẽtes ꝛ ꝯfeſſi exiſterent ꝑ
ſonaliter viſitarẽt: ſuoꝝ oĩm obtinerent ple=
niſſimã veniã pctõꝝ. Nos aũt attẽdentes q̃ꝫ
annus q̇nquageſimꝰ in lege moſayca (quã nõ
venit dñs ſoluere ſed ſpũaliter adiplere) iubi
leus remiſſiõis et gaudij facerq̃ꝫ dierũ nume
rus quo lege fit remiſſio cẽſebaꝶ: q̃ꝫq̃ꝫ ipſe q̇n
quagenariꝰ numerus in teſtamentis / veteri
quidẽ ex legis datione: nouo ex viſibili ſpũs
ſancti in diſcipulos miſſiõe: ꝑ quẽ daꝶ pctõꝝ
remiſſio: ſingulariť honoraꝶ. q̃ꝫq̃ꝫ huic plura
ꝛ grãdia diuinarũ adaptãꝶ myſteria ſcriptu
rarũ: ꝛ clamorẽ peculiarꝫ ppl̃i nr̃i romani vi=
delꝫ hoc hũiliť ſupplicãtis. ac nos ad inſtar
moyſi ꝛ aaron ꝑ ꝓprios ꝛ ſolẽnes nũcios ad
hoc deſtinatos ſpãliť orantis ꝑ toto xp̄iano
ppl̃o. ꝛ dicẽtis dñe aperi eis theſaurũ tuum:
fontẽ aq̄ viue: deſiderantes benigniꝰ exaudi
re nõ q̇dẽ vt ſicut illiꝰ iſraelitici ppl̃i indurati
ceſſet murmuratio: ſed vt iſtiꝰ ꝓdilecti ppl̃i ꝛ
cunctorũ fideliũ augeaꝶ deuotio: fides ſplen
deat. ſpes vigeat. charitas vehementiꝰ inca
leſcat. Uolẽteſq̃ꝫ q̃ꝫplurimos hmõi indulgen

Uita hoim breuis eſt.

tie fore ꝑticipes. cũ pauci multorũ reſpectu ꝑ
pter vite hoim breuitatẽ valeãt ad annũ cen
teſimũ ꝑuenire de. f. no. con. ꝓdictam conceſ=
ſionẽ indulgentie ex ſupraſcriptis et alijs iu=
ſtis cauſis ad annũ q̇nquageſimũ duximus
reducendã. Statueñ. de. f. cõ. ꝓdictoꝝ ꝛ apo=
ſtolice plenitudine ptãtis vt vniuerſi fideles
qui vere penitẽtes et ꝯfeſſi in ãno a natiuita=
te eiuſdẽ. M. ccc. quinquageſimo ꝓxime futu
ro ꝛ deinceps ꝑpetuis futuris tpibꝰ de q̇nq̄=
ginta i q̇nq̄ginta ãnis ꝓdictas eorũdẽ Pe. et
Pau. apl̃oꝝ baſilicas ꝛ lateraneñ. eccleſiam
quã inclite recordationis Cõſtantinꝰ poſtq̃ꝫ

Cõſtã tinꝰ ꝑ btm̃ Silueſtrũ baptizatꝰ eccleſiã lateranẽſem cõſtruxit.

ꝑ btm̃ Silueſtrũ ſicut ꝑ eoſdẽ apl̃os deo re=
uelãte cognouit renatus fonte baptiſmatis
fuerat ꝛ a ꝯtagio lepre mũdatꝰ. in honorẽ ſal
uatoris ꝯſtruxiſſe: quãq̃ꝫ idẽ btũs Silueſter
nouo ſctificatiõis ꝛ criſmatiõis gr̃e dedicaſ=
ſe leguntꝶ. ꝛ in cuiꝰ eccl̃ie parietibꝰ ꝓfati ſalua
toris imago depicta primũ toti ppl̃o roma.
viſibiliť apparuit deuotiꝰ venerãda. quã ex
his ꝛ alijs certis ꝛ rõnabilibꝰ cauſis vt ip̄a ec
cleſia pariť indulgẽtie ꝓdicte priuilegio de=
coreꝶ: et deuotiꝰ ab eodẽ ſaluatore q̄ i ꝓfatis
apl̃is mirabilis ꝓdicaꝶ coꝝ meritis et ꝓcibꝰ
indulgẽtie mereaꝶ ꝑcipe largitatẽ in hoc cẽ=
ſuimꝰ venerãdã: cã deuotionis mõ ꝓdicto vi
ſitauerint: pleniſſimã oĩm pctõꝝ ſuoꝝ veniã
cõſequantꝶ: ita videlꝫ vt quicũq̃ꝫ voluerint in
dulgentiã hmõi aſſequi. Si romani: ad minꝰ
xxx. Si vero ꝑegrini aut forenſes: mõ ſimili.
xv. diebus ad ꝓdictas baſilicas ꝛ eccleſiã ac=
cedere teneantꝶ. Adijcientes vt hi etiã qui ꝑ
ea ꝯſequenda ad eaſdẽ baſilicas ꝛ eccleſiã ac
cedãt poſt iter arreptũ ĩpediti legitime quo=
minus ad vrbẽ illo anno valeãt ꝑuenire aut
in via vel dierũ ꝓtaxato nũero nõ cõpleto in
dicta vrbe deceſſerint vere penitẽtes (vt pre
mittiꝶ) ꝛ cõfeſſi eandẽ indulgentiã ꝯſequantꝶ.
Oẽs nichilominꝰ ꝛ ſingulas indulgẽtias ꝑ
nos vel ꝓdeceſſores nr̃os roma. ponti. tã pre
noĩatis q̃ꝫ alijs baſilicis ꝛ eccl̃ijs de dicta vr=
be ꝯceſſas ratas ꝛ gratas habẽtes: ip̄as au=
ctoritate apo. ꝯfirmamus ꝛ approbamus ac
etiã inouamꝰ ꝛ p̄ñtis ſcripti p̄rocinio cõmu=
nimꝰ. Nulli ergo oĩno hoim liceat hanc pagi
nã nr̃e reductiõis ꝯſtitutio. ꝛc̃. Si q̇s aũt hoc
attẽtare ꝓſumpſerit indignationem oĩpoten
tis dei ꝛ dictorũ Pe. ꝛ Pau. apl̃orũ ſeſe noue
rit incurſurũ. Datũ Auinio. vj. kal. februarij
pon. no. ãno p͞mo. Quocirca fraternitati vr̃e
ꝑ apl̃ica ſcripta mãdamꝰ q̇tinꝰ ſinguli vr̃m in
ſingulis vr̃is ciuitatibꝰ ꝛ dioceſibus ꝓdictas
nr̃as lr̃as ſubditꝫ vobis clero ꝛ ppl̃o publice
tis ꝛ itelligibiliť exponatꝫ: vt ãnuẽte dño ad
ꝓmerẽdã hmõi ĩdulgẽtiã ſe diſponãt. Cete=
rũ q̄r p̄ñtes lr̃e neq̇rẽt forſitã ꝓpť viaꝝ diſcri
mina vľ alia legitĩa ĩpedimẽta ſingulis vr̃m
cõmode p̄ñtari: volumus q̃ꝫ ꝑ te frater archi
ep̄e dictaꝝ lr̃aꝝ trãſſumptum manu publica

ſcriptū tuoq; munito ſigillo vobis fres ſuffra ganei trāſmittaẽ. Cui velut originalib⁹ litteris adhiberi volumus plenā fidē. Datū ꝛc.

Paulus venetus papa ſecūdus.

Cōſtitutio caſus pape reſeruatos ꝓhibēdes certis ex cauſis hic pontif. a qb⁹ nulli⁹ pōt abſoluere ſine ſpāli licētia ſedis aplice. Cap. iii.

Et ſi dñici gregis ſaluti ſp intenti ſingulis cū hūilitate poſcentib⁹ ea benigne ꝯcedere ſtudeam⁹. p que (pctōꝝ mole depoſita) ſalus ipa ſuccedat: ꝛ ab hoſtis humani generis ſeruitute ereptas alas lucrifaciam⁹ altiſſimo: q̄ nobis eas ſua bonitate ꝯmiſit: id tñ ꝓpēſiori ſtudio p̄cauēdū eſſe cēſemus. ne (cuiuſuis indulgētie remiſſiōis vel facultatis obtentu) xp̄i fideles ꝓcliuiores ad illicita in poſterum cōmittenda reddantur: aut venie facilitas eis peccandi tribuat incentiuū. Hac itaq; ꝯſideratiōe habita: olim emanauit a nobis cōſtitutio tenoris ſubſequentis: videlicet.

Uenie facilitas icētiuū tribuit delinquēdi. c. vt clerico rū. et ō vi. ꝛ ho ne. de.

Sctiſſim⁹ in xp̄o pr̄ ꝛ dñs nr̄ / dñs paul⁹ diuina ꝓuidētia papa ſcđs q̄ pridē ſup plenariis remiſſionib⁹ que ſemel in vita / ꝛ ſemel in mortis articulo cōceduntur: formā ꝛ normā inſtituit: ne paſſiꝫ ſine exceptiōe q̄rūcūq; criminū ꝓcliuiores redderēẽ hoies ad peccādū ꝑ r̄laꝫ in cancellaria ap̄lica publicatā ſtatuit ꝛ ordinauit: ꝙ l qbuſcunq; ꝯceſſionib⁹ ꝛ facultatib⁹ abſoluendi: caſus īfraſcripti tanq̄ ſpāles ſedi ap̄lice reſuati ſp itelligerēẽ excepti videlꝫ Offenſe eccl̄iaſtice libertatis violationis interdicti ab eadē ſede ipoſiti: criminū hereſis cōſpiratiōis i pſonā / aut ſtatū romani pōtificis ſeu cuiuſuis offenſe / inobedietie ſeu rebellionis eiuſdē pōtificis vel ſedis ap̄lice: pbr̄icidii: offenſe pſonalis in ep̄m ſeu aliū p̄latū / inuaſionis / dep̄dationis / occupationis / aut deuaſtationis terraꝝ romane eccl̄ie mediate vl īmediate ſubiectaꝝ: ac etiā īuaſionis roīipetarū ſeu q̄rūcūq; aliorū ad romanā curiā venientiū. ꝓhibitiōis / deuolutiōis cauſarū ad dictā curiā. delationis armorū ꝛ alioꝝ ꝓhibitorū ad ptes infidelīū: ipoſitionis nouoꝝ onerū realiū vel pſonaliū eccl̄iis vel eccl̄iaſticis pſonis: ſymonie ſup ordinibus vel beneficiis aſſequēdis in eadē curia vel extra contracte Et gn̄aliter in caſib⁹ ꝯtētis in bulla q̄ conſueuit in die cene dn̄i ꝑ p̄deceſſores ſuos romanos pōtifices publicari. Cōſiderās ꝙ plerūq; ꝯtingit ſuā ſanctitatem hmōi facultates ꝛ cōfeſſionalia taꝫ p̄ſentib⁹ q̄ abſentib⁹ etiam oraculo viue vocis cōcedere (ne p̄textu conceſſionis hmōi vel penitētes vel cōfeſſores ī

Caſus papales.

ſup̄aſcriptis caſibus fallanẽ et fallāt) ſtatuit et decreuit ſue intētionis fuiſſe ꝛ eſſe ꝑ q̄ſcūq; conceſſiones ꝛ facultates ꝑ ſuā ſanctitatē tā ſcripto q̄ verbo factas: ꝛ in poſterum faciendas: nemini licere irretitos dictis caſib⁹ abſoluere ſine ſpāli ſue ſctitatis licentia q̄uimo cōceſſiones ꝛ indulta p̄dicta q̄ ad caſus exceptos hmōi nulli penit⁹ ſuffragari. Ut autem ipſa cōſtitutio (q̄ dudū. ſ. qnto kal. Aprilis anni ab incarnatione dn̄i nr̄i Jeſu xp̄i milleſimi q̄dringēteſimi ſexageſimiſexti. pōtificat⁹ noſtri anno ſcđo publicata fuit) eidē xp̄i fidelibus plenius innoteſcat nulluſq; illi⁹ ignorantiā p̄tēdere valeat in futurū p̄ntib⁹ inſeri fecimus vt ad maiorem oim ꝑueniat notionem.

Nulli ergo oino hoim liceat hanc paginaꝫ nr̄oꝝ ſtatuti ordinatiōis ꝛ decreti infrigere vel ei auſu temerario cōtraire. Si q̄s aūt hoc attētare p̄ſumpſerit. īdignationeꝫ oīpotētis dei ꝛ beatoꝝ Petri et Pauli aploꝝ ei⁹ ſe nouerit incurſurū. Datū rome apđ ſctū petrū anno incarnatiōis dñice. M. cccclxviii. v. nonas Marty pōtificatus noſtri anno. v.

Sixtus quartus.

Bulla cōfirmationis āni iubilei publicata apud ſctm̄ Petrū in die natiuitatis dn̄i l qua cōtineẽ ꝙ annus iubile⁹ eſt ad breui⁹ tempꝰ reductus q̄ olim eſſet: qm̄ vigeſimoq̄nto q̄q; anno cūctis fidelib⁹ baſilicas vrbis romane hic expreſſas viſitantibus illius indulgentie cōcedentur. Et illo durante alie indulgentie vbiq; ceſſant. Capitulum quartū

Quēadmodū operoſi / vigiliſq; paſtoris ſolertia oues ſue cuſtodie deputatas curat a feraꝝ p̄ſeruare icurſib⁹: ꝛ ad ſtatuꝫ ꝓſperū fetu multiplicato ꝑducere. Ita quoq; ꝛ nos / qb⁹ diſpoſitione ſup̄na vniuerſi gregis dñici ſollicitudo cōmiſſa eſt / et ſup̄mus deſideram⁹ affectib⁹: ꝛ ſtudiis nitimur ideſeſſis cūctos xp̄i fideles: quos a iuſticie ſemita hoſtis hūani generis diabolica fraude auertit (depoſita pctōꝝ ſarcina) ſuo reconciliare auctori: vt eterne felicitatis p̄miis noſtri redēptoris ineſtimabili charitate media potianẽ fiatq; noſtre operationis miniſterio vtilitate publica ſuadente: etiam ꝑ gſarū ſuſceptionē qđ eoꝝ ſaluti cōueniat: atq; noſtra ꝛ p̄deceſſorum noſtrorum ordinationes ſalubres debitis effectibus mancipentur. Olim ſiqdem felicis recordationis Paulus papa ſecūdus p̄deceſſor noſter rationabilib⁹ cauſis tunc expreſſis inductus de venerabiliū fratrū noſtroꝝ tūc ſuoꝝ: de quorū numero tūc eram⁹

Paſtor bonus oues ꝑ ſuat a feraꝝ incurſib⁹

Peccata pctōres onerant.

H

cõſilio: annũ iubileũ ad breui⁹ tp̃us prouida moderatiõe reducẽs illũ ad annũ vigeſimum quītũ ap̃lica auctoritate reſtrinxit: ac voluit ſtatuit ⁊ decreuit ex cauſis p̃dictis: ꝙ ſinglis xxv. ãnis iubile⁹ ann⁹ p̃dict⁹ celebrari deberet. ꝙꝙ anno dñi. M.cccclxxiij. ꝓxime futuro: videlꝫ a vigilia natiuitatꝭ dñi nr̃i Jeſu xp̃i idem annus iubileus inciperet: ⁊ vt ſequitꝭ finireꝫ: ac vniuerſi ⁊ ſinguli vtriuſq ſex⁹ fideleſ qui beatoꝝ ap̃loꝝ petri et pauli baſilicas lateranẽſis quoꝗ et ſancte Marie maioꝝ alme vrbis eccłias ſtatutis diebus deuote viſitarẽt: oẽs ⁊ ſingulas idulgẽtias et pctõꝝ remiſſiones ꝯſeqrenꝫ: q̃s idẽ pontifex ſuiqꝫ p̃deceſſores anno iubileo hmõi baſilicas ⁊ eccleſias p̃dictas viſitãtib⁹ deuote conceſſerãt ꝑ quaſdã primo: ⁊ deide nos q̃ dicto p̃deceſſore ſicut dño placuit ſublato de medio) fuim⁹ diuia diſponẽte clemẽtia ad apicẽ ſũmi apl̃atus aſſumpti: ⁊ ꝑ alias nr̃as lr̃as eiuſdẽ Pauli p̃deceſſoris ordinationẽ voluntatẽ ⁊ ſtatutum. ac oĩa ⁊ ſingula in eiſdẽ ſuis lr̃is ꝯtenta de fratrum eoꝝdẽ ꝯſilio approbantes. Sicut ſtatuim⁹ ⁊ ordinam⁹ ꝙ ann⁹ iubile⁹ p̃dict⁹ cũ eiſdẽ indulgẽtijs ⁊ remiſſionib⁹ pleãrijs pctõrum anno ꝓxime futuro a vigilia natiuitatis eiuſdẽ icipe: ⁊ vt ſequitꝭ ꝯtinuari deberet put in ſingulis p̃dictis lr̃is (quaꝝ tenores p̄ñtib⁹ haberi volumus ꝓ expſſis) plenius continetꝭ ¶ Uerũ q̄ poſtmodũ tam nos ꝙ idẽ Paul⁹ p̃deceſſor noſter dũ in humanis ageret laiarũ ſaluti fideliũ intenti. multoꝝ pricipũ ⁊ aliarũ xp̃i fideliũ ac deuotarum ꝑſonarũ pulſati p̄cibus: diuerſas indulgẽtias ⁊ pctõꝝ remiſſiones plenarias nõnullis eccłijs monaſterijs ⁊ pijs locis duxim⁹ cõcedendas: ꝑpter quas ꝑploꝝ forſan ꝯcurſus ad baſilicas ⁊ eccleſias p̃dictas retardari: aut ip̃i⁹ anni iubilei celebritas minui vel intermitti poſſet cũ aiarum non modico detrimẽto. Nos q̄ vniuerſoꝝ credentiũ ꝓfectib⁹ ⁊ ſaluti ꝓſpicere ex debito miniſterij paſtoralis aſtringimur (ne ꝑpter aliarũ indulgentiarũ hactenus a nobis ſeu eodẽ Paulo vel alijs p̃deceſſoribus nr̃is ꝯceſſarũ hmõi effuſionẽ: hoc ſctm̃ opus ac remiſſionis ⁊ gr̃e ann⁹ iubile⁹ itermittatꝭ: aut fideles ipſi a tanto munere reddantꝭ expertes) remedijs oportunis ꝓuidere volẽtes. oẽs et ſingulas plenarias etiã ad inſtar iubilei. ac etiã ꝯmutãdi vota: aut ſup eis ⁊ male ablatis incertis aut ꝑ vſurariã prauitatẽ vel aliũ illicitũ modũ extortis: diſpẽſandi ⁊ cõponendi: aut illa ſub certis mõ ⁊ forma remittẽdi: ⁊ deputãdi

Papa cũctoꝝ credentiũ ſaluti ꝓſpicẽ aſtrigitur.

confeſſores cũ ꝑtãte abſoluendi: etiã in caſibus ſedi ap̃lice reſeruatis: facultates: conceſſiones ⁊ indulta a nobis ⁊ eadẽ ſede vel illius auc̃tate q̄buſcunq eccłijs monaſterijs hoſpitalibus ⁊ pijs locis vniuerſitatibus fraternitatib⁹ q̄buſlibet: tã in ꝑpetuũ ꝙ ad certũ tp̃s in vita ſeu in mortis articulo: quis modo aut quauis cã quolibet ꝯceſſas et conceſſa ⁊ ipoſterũ forſitan cõcedẽdas vel cõcedẽde auc̃te ap̃lica tenore p̄ſentium de ap̃lice poteſtatis plenitudine: vſq ad noſtrum ⁊ eiuſdem ſedis bñplacitum ſuſpẽdim⁹ / illaſq durante beneplacito nr̃o ⁊ ſedis p̃dicte ſuſpẽſas eſſe volumus: nec interim alicui ſuffragari indulgentijs tñ baſilicaꝝ et eccłiarũ dicte vrbis in ſuo plenario robore durãtib⁹. Diſtricti⁹ inhibẽtes alias indulgẽtias (p̃ter iſtas dũtaxat) in locis publicis vł p̃uatis p̃dicari aut nunciari: earũq ꝑtextu a q̃ſtorib⁹ aliquid exigi quoquo modo. ¶ Quinimo queſtores ⁊ predicatores quoſcunq ꝓ locoꝝ ordiarios a predicationib⁹ ⁊ queſtis hmõi faciẽdis volum⁹ ⁊ mãdam⁹ p̄ſentiũ auctoritate arceri ſub cenſuris ⁊ penis eccleſiaſticis de quibus viſum fuerit oportunum. ¶ Nulli ergo oĩno hoim liceat hãc paginã noſtroꝝ ſuſpenſionis ihibitiõis mãdati ⁊ volũtatis infringere: vel ei auſu temerario cõtraire. Si q̃s aũt hoc attentare p̄ſumpſerit: indignationẽ omnipotẽtis dei ac beatoꝝ Petri ⁊ Pauli apl̃oꝝ ei⁹ ſe nouerit incurſurum. Datum Tyburtie. Anno incarnationis dñice. M.cccclxxiij. quarto kał. Septembris põtificatus noſtri. Anno. iij.

Idem.

¶ Sixtus tempore ſuo multis multas cõceſſerat indulgẽtias: quas certis ex cauſis hic reuocat. Capitulum. v.

Et ſi dñici gregis ſaluti ſemp intẽti ſingulis cũ humilitate poſcẽtib⁹ ea benigne cõcedere ſtudeam⁹: ꝑ q̄ pctõꝝ mole ꝯpoſita) ſal⁹ ip̃a ſuccedat: ⁊ ab hoſtis hũani gnis ſeruitute ereptas animas lucrifaciamus altiſſimo: q̄ nobis eas ſua bonitate cõmiſit: id tñ ꝓpenſiori ſtudio precauendum eſſe cenſemus. ne (cuiuſuis indulgentie remiſſionis vel facultatis obtẽtu) xp̃i fideles ꝓcliuiores ad illicita in poſteꝝ cõmittenda reddantur: aut venie facilitas eis peccãdi tribuat icentiuꝫ Cũ itaqꝫ (ſicut multoꝝ fidedignoꝝ teſtimonio accepim⁹) ob multitudinẽ facultatuꝫ per nos / vel auctoritate noſtra cõceſſarũ: taꝫ verbo ꝙ in ſcriptis cõfectis exide litteris vel nõ: prelatis ⁊ perſonis eccleſiaſticis / etiã religio=

Diſtil poſcẽtib⁹ mos gerẽdus eſt Anime ſunt a deo pape cõmiſſe.

ſis ⁊ ſecularib⁹ vtriuſq; ſexus capitulis: colle
gijs: ↄuentib⁹: hoſpitalibus: ↄfraternarijs ⁊
vniuerſitatibus tã in gñe q̃ in ſpecie: ſub ele
ctione vel deputatiõe ↄfeſſoꝝ: q̃ eligẽtes coſ=
dem/ vel ꝑ indulgentijs ꝑ nos ↄceſſis conſe=
quendis: ad eccl̃ias ⁊ alia pia loca cõfluẽtes:
ſeu ad aliq̃ pia opa manus porrigentes adiu
trices: earũdẽq; ↄfraternariarũ cõfratres et
ſorores: ac in hoſpitalib⁹ p̃dictis decedentes

Indulgentie ob pia opa ſũt concedende.

ſeu deſeruiẽtes: aut eis pie aliq̃d reliquentes
vel aliq̃ alia meritoꝝ miniſteria exhibẽtes et
in ordinib⁹ ꝑſiſtentes eoꝝ ↄfeſſione diligẽter
audita i ſingulis etiã ſedi apo. reſeruatis caſi
bus ſemel i vita: et i alijs totiens q̃tiens ac in
morte plenarie vel al's etiã ad effectũ ↄſequẽ=
di q̃ſcũq; idulgentias plenarias: vel non ple=
narias abſoluẽ ⁊ pniam ſalutarẽ eis iniungẽ
emiſſa q̃q; vota ꝑ illos q̃cũq;: in alia pietatis
opa ↄmutare libere ⁊ licite valeãt: fideles p̃=
fati ad peccãdũ: ⁊ ad alia illicita ↄmittẽdum
nõnunq; ꝓcliuiores exiſtãt in nõ paruũ ꝑicu=
lum ſalutis aiarũ ſuarũ. Nos q̃ deo ꝓpicio

Gregis dñici cãm gerit papa.

eiuſdem gregis dñici (meritis lz inſufficienti=
bus) cãm gerim⁹: et illũ ſpũalis theſauri elar=
gitione cupimus ipſi deo reddere acceptabi=
lem: ne exīde clauiũ auctoritas deducaꝛ i cõ=
temptũ: ipſiq; ad peccãdũ ꝓcliuiores (vt dixi
mus) liberius ꝓlabanꝛ. Ex p̃miſſis ⁊ alijs rõ=
nabilib⁹ cauſis: aim nr̃m mouentib⁹ motu ꝓ=
prio/ non ad alicui⁹ nobis ſuꝑ hoc oblate pe=
titionis inſtantiã: ſed de nr̃a mera volũtate ⁊
deliberatione/ aucto. apo. tenore p̃ſentiũ ſta=
tuim⁹ et ordinamus q̃ decetero p̃textu facul
tatũ hmõi cõceſſarũ a nobis: vel aucte nr̃a: ⁊
quas ↄcedi quõlibet cõtinget in poſterũ ꝟbo

Indulgentie vario mõ conceduntur

litteris aut q̃uis alia ſcriptura: etiam cũ clau
ſula q̃ ſola ſignatura ſufficiat: etiã in fauorẽ
fidei ⁊ cruciate: nullus ↄfeſſoꝝ eorũdem quẽ
piã cuiuſuis ſtatus grad⁹ ordinis vel ↄditio=
nis exiſtat ⁊ quacunq; eccleſiaſtica etiã ep̃ali
vel maiori: aut mundana: etiã regali et maio
ri dignitate prefulgeat qui offenſe eccleſiaſti
ce libertatis violationis interdicti ab eadem

Caſus multi ſũt pape reſeruati

ſede impoſiti: ſeu hereſis poſtq̃ fuerint de ea
ſententialiter cõdemnati / delati: ſeu publice
diffamati: cõſpirationis in pſonã aut ſtatum
ro. pon. ſeu cuiuſuis offenſe inobedientie aut
rebellionis eiuſdem pon. vel dicte ſedis. muti
lationis mẽbrorũq; vel occaſionis cuiuſcũq;
in ſacris ordinibus conſtituti: offenſe pſona=
lis in ep̃m ſeu alium prelatum inuaſiõis: de=
predationis: occupationis: aut deuaſtatio=
nis terrarum ro. eccleſie: mediate vel imme=
diate ſubiectaꝝ ac etiam inuaſionis romipe=
tarum: ſeu quorũcũq; aliorum ad romanam
curiam venientium. prohibitionis deuolu=
tionum cauſarũ ad dictam curiã: delationis
armorum ⁊ alioꝝ prohibitoꝝ ad partes infi=
delium impoſitionis nouorũ onerũ realium

Onerũ q̃dam ſũt realia q̃dã ſunt pſonalia

vel pſonalium eccleſijs vel eccleſiaſticis pſo=
nis ſymonie ſuꝑ ordinib⁹ vel beneficijs cõſe=
quendis in dicta curia vel extra eam contra=
cte. criminũ quõlibet reus foret. Et gñaliter
in caſib⁹ contentis in litteris q̃ conſueuerunt
in die cene dñi publicari pretextu huiuſmo=
di facultatum abſoluere ⁊ ꝑ eos emiſſa pere=
grinationis vltramarine. ⁊ viſitationis limi=
num apoſtolorum Petri ⁊ Pauli. in compo=
ſtella. et caſtitatis ac religionis vota. Niſi ex
ſpeciali licentia et certa ſciẽtia noſtra de qua
demũ conſtare cenſeatur cũ in ſignatura no=
ſtra deſuper manu noſtra ſcriptum: aut in lit
teris noſtris expreſſum fuerit: nos ex certa
ſcientia et de ſpeciali gratia id cõcedere cum
derogatione preſentis conſtitutionis. illius
de verbo ad verbũ inſerto tenore. non autem
per clauſulas id importantes: vel in articulo
mortis conſtitutum: ⁊ tunc in caſibus (in qui=
bus ſatiſfactio fuerit impendenda) facta ſa=
tiſfactione. vel idonee preſtita cautione com
mutare preſumant. Et ſi aliqui confeſſorum
predictorum cõtra preſentem cõſtitutionem
quẽquem abſoluere aut excepta vota predi=
cta ↄmutare attentauerint: abſolutio ⁊ com=
mutatio hmõi nulli⁹ ſit roboris vel momenti
Et contrafacientes eoipſo excõicationis ſen
tentiã incurrãt. a qua (niſi in mortis articulo
cõſtituti) ab aliquo q̃ a romano pontifice ab
ſolui nõ poſſint. Non obſtãtibus lr̃is ⁊ ↄſtitu
tionib⁹ hmõi: ac ↄſtitutionib⁹ ⁊ ordinationi=
bus ⁊c̃. Et ne aliq̃s de p̃ntib⁹ ignorantiã va=
leat allegare. mãdam⁹ eas in cãcellaria apl̃i=
ca et audientia litterarũ contradictarũ legi
et publicari: ac iter extrauagãtes alias apl̃i=
cas ↄſtitutiones in quaterno dicte cancella=
rie deſcribi ⁊c̃. ¶ Nulli ergo oĩno hominum
liceat hanc paginã noſtrarũ ſuſpenſionis in=
hibitionis mandati ⁊ voluntatis ⁊c̃. Datum
Spire Anno: M.cccc.lxxviij.

¶ De ſententia excõicationis.

Bonifacius octauus.

¶ Excommunicati ſunt qui pactis aut ꝓmiſ
ſionibus iuſticiam vel gratiam a ſede apoſto
lica obtinent: ⁊ qui tales non reuelant nec il=
lis abſolutio facile conceditur.

Capitulum vnicum.

Excōicamus[a] ⁊ anathematizam⁹[b] ex pte dei oīpotentis pr̄is ⁊ filij ⁊ ſpūſſancti/ auctoritate q̄ꝫ btōꝝ apłoꝝ petri ⁊ pauli et noſtra oēs clericos[c] religioſos/ ⁊ laicos vtriuſꝫ ſexus ſiue ſint familiares curie: ſiue alij vndecūꝫ q̄ aliquod pactū fecerit ſeu aliqđ paruū vel magnuꝫ ꝓmiſerint. vel ꝓmiſſionē receperint: aut ex pacto ſiue ꝓmiſſione occulta vel manifeſta facta ſub gn̄alibus⁹ ⁊ plenarie non expſſis ſiue ſit ſub ſpālibus expreſſis apte ꝟbis q̄cūꝫ dederint aut receperit magnū vel puū: vel ꝓmiſſionē de quacūꝫ re aut vtilitate ꝓpter hoc ɔſequenda fecerint vel receperint ꝓ aliq̄ iuſticia ſiue gratia ꝓ ſe aut pro alio in cauſis vel iudicijs ſeu alꝯ ꝑ lr̄as apłicas ⁊ q̄buſcunꝫ modis apud ſedē apo. obtinenda. Et hanc ſn̄iam[e] ad

Excōicam⁹. ¶ hec pnūciatio repit̃ in ꝓuinciali cancellarie. Et cū q̄dā ſcriptor pape diceret̃ incidiſſe in eā. Boni. pa. viij. hāc ꝓnūciationē inouauit ⁊ eā publicari in audiētia fecit. Et diuidit̃ in q̄nꝫ ptes.

diuiſio tertina lis. Nā p̄mo papa dātes ⁊ ꝓmittētes: acceptātes: ⁊ recipiētes ꝓ iuſticia vel gr̄a ſub q̄cūꝫ forma ꝟborū aſſeq̄nēda excōicat. Scđo §. illos. ad ſcientes hec ⁊ īfra triduū nō denūciātes dictā excōicationē ꝓrogat. Tertio §. decernim⁹ abſolutionē dicte excōicatōis ſibi reſuat/ ſtatuēs q̄d ꝓmittēs ſit agēdū ꝓ hmōi abſolutione aſſequenda. Quarto §. iuſticiā. obtēta poſt dictā excōicationē incurſam caſſat et irritat. Quinto §. ſed et ſcienter. vtētes ſciēter ſic obtentis poſt dictā excōicationē p̄miſſis penis alligat.

Excōi=catio qn̄ ꝓ=ferẽ de q̄ intel=ligitur a ¶ Excōicam⁹. Nūq̄d ꝑ hoc ꝟbū intelligit̃ excōicatio maior vel minor? Et vr̃ ꝙ minor ex̃. li. vj. de reg. iu. in penis. ⁊ ibi nota. extra. li. vj. de excep. pia. vbi ꝓponēdo excōicationē req̄rit̃ expſſio ſpeciei excōicatōis. q̄đ nō eſſet neceſſe ſi maior excōicatio itelligeret̃. Dic ɔ̃ ex̃ de ſen. excō. c. ſi quē. ⁊ eſt rō q̄ ꝟbū excōicatio de vi vocabuli iportat maiorē q̄ excludit a fideliū cōione vt ibi. Itē decre. pia loquit̃ in ꝓponēdo vbi impingit̃ parti q̄ nō declarat ꝓpoſitū. hic in ꝓnūciando ſeu ſtatuendo/ cuius interpretatio eſt intelligenda ꝓut ꝟba ſonant extra de ſpon. ex lr̄is. j. Io. mo.

Ana=thema q̄d eſt. b ¶ Anathematizamus. ſilr̃. ex̃ de here. excōicam⁹. j. ⁊. ij. Et anathema eſt ſolēnis excōicatio de q̄ habet̃ xj. q. iij. cū aliq̄s. ⁊ ca. debent. ⁊ eſt idē ꝙ ſuꝑna ꝑditio ſeu maledictio. xj. q. iij. nē o cꝑoꝝ. et. xxiiij. q. iij. cū ſcri ⁊. c. corripiant̃. Et dr̃ ab ana q̄đ eſt ſurſum ⁊ thema q̄dā figura q̄ſi rotūda hn̄te telū q̄ſi ex tranſuerſo q̄ conſueuit poni in frontib⁹ dānatoꝝ. Sꝫ nunq̄d hec ꝓnūciatio eſt ɔſtitutio ſn̄ia ſeu mandatū? hec eñ diuerſa dicunt̃. ex̃. li. vj. e. ti. c. q̄. Et videt̃ eē ɔſtitutio ex̃ co. titu. c. a nobis. ⁊. j. e. §. decernim⁹. nā decretū eſt ɔſtitutio. ⁊ ꝓprie pōt dici ſanctio q̄ hec ɔſtitutio pene adiectione firmat̃. ar. inſti. de re. di. §. ſancte. ⁊ di. iij. l ſumma. Item q̄ nullo addito dr̃ ſimplr̃ ⁊ ꝑpetuo dicatur. ff. de do. cau. mor. l. ſeia. in fi. C. de pe. l. ſi ſeruus. Iteꝫ ad ꝓhibitū ꝑpetuo antea pena h̄ adijcit̃ q̄ dꝫ naturā principalis ſortiri. ff. de pac. do. l. inter ſoceꝝ. §. cū inter. extra. vj. li. de reg. iu. acceſſoꝝ. ar. C. de vſu. l. eos. in prin. ff. ſi quis cau. l. ij. §. j.

c ¶ Clericos. Sꝫ nūq̄d ɔprehēdunt̃ hic epi? Videt̃ ꝙ nō extra. li. vj. de here. inq̄ſitores. ⁊ ibi no. Dic ɔtra ꝓpter gn̄alitatē ꝟboꝝ ſequētiū. ar. xvij. q. iiij. ſi quis ſuadēte. ex̃. li. vj. eo. ti. c. q̄ ꝑiculoſum. Itē penā hic inflictā: oēs (niſi hic excipiant̃ expſſe) incurrūt. ar. C. vbi ſe. vl̃ cla. l. j. ⁊. ff. d̃ ritu nup. ſenatoris cū vnūquēꝫ criminoſum dignitas nō debeat comitari. C. de decu. ne quis officialiū. li. x. C. de digni. l. iudices. li. xij. Et hoc ar. dico cardinales ligari hac cōſtitutiōe. Nec obſtat q̄đ no. ex̃. li. vj. de ſciſmati. c. j. §. oēm. q̄ alio caſu loq̄t̃ et hoc nunꝗ fuit bonū exordiū. ſꝫ ibi ſec⁹. Et eſt ratio hui⁹ diſtictiōis. factū q̄đ eſt malū in ſe: q̄to ɔmittēs illud eſt maior: tāto grauī⁹ peccat. xl. diſ. hō. Sed forſan ibi nō eſt mihi credendū q̄ ꝓ me dixi. Sed nunq̄d mediatores hui⁹ maledictionis tenent̃ hac pena. Dic ꝙ ſic ſaltē ex §. j. e. illos. ⁊ hos credo ɔprehēdi. j. e. §. ⁊ hāc. ⁊ q̄ participat in crimie crimioſo. ex̃ eo. nuper. ⁊ ſi ɔcubine d ¶ Sub gn̄alib⁹. ꝟbi gr̄a. nō intēdo vobis eē igrat⁹. vel dicēdo decens eſt vt laborans ꝓ alio recognoſcatur. Multa eñ tacita tenent q̄ expſſa viciāt. ar. ff. d̃ here. iſti. l. ſi q̄s ſemproniuꝫ. Sꝫ q̄d ſi ꝟbo nō exp̄mit ſꝫ fctō depōnit vl̃ alit̃ rogat non ſolitus rogare. alꝯ niſi ſciat ſe munitū? Dic talis dicit q̄ facta loquunt̃. vt ait Grego. ar. xxij. q. v. caute: ⁊ plus exprimit̃ facto q̄ꝫ ꝟbo. ff. de edili. edic. l. ſi rn̄ §. j. Sꝫ q̄ eſt ratio ꝙ hic expſſa ſeu gn̄alr̃ dicta vitiēt? Dic ꝙ q̄ iuſti.ª eſt iuſte exeq̄ris. vt deut̃. xvj. ⁊ ē caſus extra de ſimo. ſicut tuis. xiiij. q. v. nō ſane. j. q. j. nō eſt putāda. ff. q̄đ met⁹ cā. l. extat. C. de actio. ⁊ oblig. l. negātes. inſti. vi bo. rap. §. ſꝫ nedū talia. C. de re mili. ɔ̃ publicā. in fi. li. xij. q̄ ponēs finē bonū hꝫ illū attingere ꝑ bona media vt dictis iurib⁹ et ɔpetenti tpe. nam agēs cū teneat̃ finē ponere ⁊ attigere illū: illud attingere cū ſit facti dꝫ itelligi arbitrio boni viri. ff. de ꝟb. obli. l. ɔtinu⁹. §. cū ita. ff. de rei vē. q̄ reſtituere. l. fi. Sꝫ nūq̄d aduocat⁹/ ꝓcurator vel tabellio petens ſalaria ⁊ ɔueniēs de eiſdē ligat̃ hac ſanctiōe? Dic ꝙ nō. xj. q. iij. nō lꝫ. ſec⁹ in iudice: vt. e. ca. ⁊. q. q̄ recte. ⁊ hic. Et eſt rō hic/ dānata gn̄aliter non referunt̃ ad ꝑſonas iuſte ſcđm ius ſalaria recipientes. Notat̃ de hac materia extra d̃ ꝟbo. ſig. ſuꝑ quibuſdam. de vi. ⁊ ho. cle. cū ab omni. C. de iura. calū. autē. ꝓncipales. Quid ſi tabellio plus debito accepit: nūq̄d hac ɔſtitutiōe tenetur? Dic ꝙ nō: q̄ nō recipit ꝓ iuſticia ſeu gratia aſſequenda q̄đ req̄rit hec cōſtitutio. vnde dato ꝙ iudici daret̃ vel alius det pecuniā ꝓ iuſticia differēda aut auferēda hac ɔſtitutione non ligat̃ q̄ in alio caſu loquit̃. ar. ff. de lib. ⁊ poſthu. l. ɔmodiſſime. ex̃. lib. vj. de reſcrip. ſuſceptū. Itē cū ſit penalis eā nō extēdā. de peni. di. j. pene. Sed nunq̄d ſine parabola ꝓcedēte pōt dari aliquid ꝓmotori negocio ɔpleto? Videtur ꝙ ſic. arg. ff. d̃ origi. iur. l. ij. §. fi. ff. de bo. aquili⁹ regulus. ⁊ de va. et extraor. cog. l. j. §. ꝓinde. extra de ſimo. c. dilect⁹. ij. in fi. j. q. ij. ca. ſicut epm̄. Contra. j. q. j. eos. l fi. Solu. ibi ſpeciale ꝓpt̃ magnitudinē criminis. j. q̄. vij. c. fi. Itē hic ligant̃ ſcientes tm̄. j. e. in fi. ſꝫ hic etiā ignorātes extra de elec. c. pe. ⁊. j. q. v. ꝓhtium. Itē ibi quis ligat̃ ꝓ peccato alteri⁹. q̄đ nō eſt in pena hic iſflicta. xxxiij. q. iij. §. j. ⁊. c. j. Sed pone neuter aliq̄d facto vel verbo exprimit: ⁊ tn̄ mēte vterꝫ gerit: ſeu alter ſe daturū. nūſquid ligat̃ hoc vinculo? Dic ꝙ nō. q̄ hec cōſtitutio factū requirit. ſicut ille canō. xvij. q. iiij. ſi quis ſuadēte

Iuſti=cia ob=tineri non dꝫ donis aut ꝓ=miſſis.

Aduo=catis ⁊ ꝓcura=torib⁹ lꝫ q̄đ ē iudici=bus ve=titum.

e ¶ Et hanc ſententiā. Sed nūq̄d hec ſunt dicta. d̃. Dic loq̄t̃. d̃. cū ſīt dātes/ recipiētes/ ꝓmittētes/ ⁊ acceptantes ex ꝟbis inter iſtos emiſſis ſpecialiter vel ge=

ꝓmittētes ꝛ acceptātes dā=
tes ꝛ recipiētes duximꝰ extē
dendā. ¶ Illos qꝫ q̄ aliquē
ſciuerint culpabilē in predi=
ctis: et nobis infra dieꝝ triū
ſpaciū nō retulerint: vel ali=
cui ꝑ quē ad nos ꝟbū fideliꝰ
ꝑferat[a]: ſimili decernimꝰ ſnie
ſubiacere. ¶ Decernimꝰ etiā
vt nullꝰ hanc incurrēs excōi
cationis ſniaꝫ ꝓ p̄dictꝭ vl' aliq̄
p̄dictoꝝ (abſqꝫ ſpāli manda=
to) nr̄e abſolutiōis bn̄ficium
valeat obtinē[b] niſi forſan ad
nos hr̄e acceſſum nō poſſet i
mortis articulo[c] conſtitutꝰ.
Nec etiā ad abſolutiōis gra
tiā admittat: niſi priꝰ q̄tum
dedit vl' recepit[d] itegraliter
paupibus largiat[e]. ¶ Iuſti=
ciā ꝟo ſiue grām ſic obtentā
nulliꝰ prorſus eſſe momenti[f]
volumꝰ: olqꝫ ſtatuimꝰ carere
effectu et robore firmitatis.
¶ Sed ꝛ ſcient vtētes[g] ipis:
ſimili ſnia excōicatiōis[h] aſtri
gimꝰ: ꝛ reſeruātes nobis ab
ſolutionē eoꝝ cum premiſſis
in omnibꝰ ad penas ſimiles
obligamus. Idem.

¶ Premiſſis dānis ex inter=
dicto ꝓuenientibꝰ ſtatuit ꝙ ꝑ
pter dn̄ꝫ debitū nō ſoluentē
eiꝰ terra vl' ciuitas ſine ſpāli
pape lnia nō iterdicat. R.ij.

PRouide attendentes
ꝙ vt frequētius q̄uis
non ſine cauſa: ſine culpa[i] tn̄
multoꝝ interdicti ſnie ꝓferū
tur[k]: quodqꝫ ſunt nonnulli iu

neraliꝰ ſe obligant. ſꝫ hic loquit qn̄ parabola ꝑceſſit ꝑ
ꝯſenetā. ꝛ ꝯmodū ad aliū deuenit: ita ꝙ ꝯtctus ſupra
dānat. ſꝫ hic ſequela huiꝰ ꝯtcꝰ ꝓueniēs ad alios ſcien
ter dānat pena ꝯſili. nec mirū: qꝛ ſciētes ꝛ nō denūciā
tes eadē pena ligant. ſ. §. pri. vnde dic ad ꝓmittētes
ec̄. ex ſequela p̄=
cedētiū iā ſupe=
rius dānatoꝝ ꝛ
hoc innuūt ꝟba
ſequētia. §. q̄ co
pulāt. ꝑ ꝟbū qꝫ
caſum ſequentē
minꝰ dubiū pre=
cedētibꝰ in part
litate pene. vt i
ſ. rn̄. huiꝰ. c. dā=
nat ꝯtcꝰ. ſecūdo
ver. ꝛ hāc. ſeq̄la
eiuſdē ꝯmoduꝫ
ꝯtinēs. tertio §.
illos. ſciētes ꝛ n̄
denūciantes. lꝫ
nō habeāt ꝯmo
dū directo vel i=
directo. Io. mo.

Denū=
ciare
an q̄s
teneat

a ¶ Perferat.
no. aliquē tene=
ri ad iudicāduꝫ
vl' denūciādū ex
li. vi. de rebꝰ ec.
n̄ alie. c. ij. ꝟ. cle=
ricos. ij. q. vij. ſi
cut. ꝛ. c. ſeq. arg.
ꝯ. ff. de ꝯdi. ob tur. cau. l. idē eſt. §. ſi tibi idicium. ꝛ for
ſan ſm̄ canones ſecꝰ no. extra. d̄ fur. q̄ cū fure. Sꝫ quē
vocas hic ſcire? Videt ſi ab alio audiuit. xxij. q. v. hoc
vr̄. ff. de admi. tu. l. quidā. §. viti. ff. de peti. here. l. itē
veniūt. §. q̄cūqꝫ. Dic illū ſcire q̄ hoc pōt ꝓbare. ij. q.
vij. pleriqꝫ. ꝛ. §. ſe. ꝛ. c. ſi q̄s epōs. C. de ꝓba. l. ſciant.
b ¶ Obtinere. al's papa non reſeruante ſibi abſolu
tionē: alij poſſunt abſoluere extra. eo. nuper.
c ¶ Mortis articulo. hoc eſt gn̄ale. extra. li. vj. d̄ pe.
ca. ſi. §. preſenti. extra. de offi. or. paſtoralis. §. j.

Corpe
det pe=
nas q̄
caret
ere ma
lus.

d ¶ Recepit. qd̄ ſi nō tunc luat in corpe. Nā i penis
pecuniarijs q̄ ſurgūt ex delictis: qd̄ non pōt in burſa
male agēs in corpe luat. ff. de i ius vo. l. ſi. ff. de pe. l. j.
i ſi. ex̄. de do. ꝛ ꝯtu. finē. l ſi. ꝛ not. ex̄. de ap. reꝑhēſibil.
e ¶ Largiat. v: nō fiat reſtitutio dāti ꝓpter eiꝰ tur
pitudinē nec recipiēs ꝯmodo retētiōis vtat lꝫ vtrobi
ꝙ verſet turpitudo. ꝛ eſt rō qꝛ vterqꝫ incidit i factum
merito dānatū. ff. de cō. ob tur. cau. l. j. i ſi. extra de vi.
ꝛ ho. de. c. cū ab ol. ꝛ qꝛ qd̄ gratis fieri debuit i pactū
lucroſuꝫ nō dꝫ ꝯuerti. ff. de ꝯdi. ob tur. cau. ſi veſtimē
ta. ꝛ extra de ſimo. c. nemo. ꝛ. c. de hoc no. ſiſe. vn̄ dās
hoc caſu ꝯ recipientē agens repellit. ff. de ꝯdi. ob tur.

Lucrū
turpe ē
extor=
quēdū
et pau=
peribꝰ
dandū
Ludꝰ ē
clericꝭ
ꝓhibi=
tus.

cau. vbi aūt. Iudex tn̄ q̄ hꝫ purgare culpā ꝛ illā in bo
nū pene ꝯmutare. ar. ff. de offi. ꝓſi. l. iij. ꝛ. l. ꝯgruit tur
pe lucrū a poſſeſſore extorquebit et dabit pauperibꝰ
vt hic. ꝛ. ff. de iure fiſ. l. luciꝰ. Sed ꝯ. C. de reli. ꝛ ſump.
fu. ꝛ al. lu. alea. Sꝫ ibi nō erat malū ſm̄ ſe cū certis
caſibꝰ bn̄ poſſit fieri ludꝰ vt ibi. ꝛ. ff. de ale. l. ſolēt. §. j.
hic ſecꝰ. Dico cū ludū ꝓhibitū regulariter clericis: ex
tra de vi. ꝛ ho. cle. clerici. ij. extra de exceſ. prela. inter
dilectos. aut. de ſanctiſ. epiſ. §. iterdicimꝰ. col. ix. Itē
ꝯ. ff. de col. illic. l. collegia. j. rn̄. Sꝫ ibi erat res illicita
ꝓpter carentiā ſolēnitatis: ſcꝫ qꝛ collegiū nō erat per
pncipē approbatum. hic erat illicitum de ſe. et ideo

hic maior pena q̄ ibi. Nec ꝑ remediū hic datū tollit
antiq̄. ar. ff. nau. cau. ſta. l. ꝛ ita de facto. §. j. ff. d̄ act. ꝛ
obli. l. quotiēs. C. de ſepul. viola. l. iij. extra. li. vj. d̄ pe.
ca. ſi. §. ꝑ hoc q̄qꝫ. ꝛ extra li. vj. de re iudi. cū eterni. de
quoꝝ aliqoꝰ habet. xxiij. q. v. nō ſane. C. de pe. iudi. q̄
ma. iudi. ꝑ totū

Reme=
diū no
uū non
dꝫ anti
quum
tollere

f ¶ Momēti. ꝛ
ſic no. ꝙ vitium
partis vel defe=
ctus facit grām
vel iuſticiā nul=
lā vt hic ꝛ extra
de reſcript. cum
adeo. ex̄ d̄ etate
ꝛ q̄li. cū bone. ex̄
li. vj. de reſcrip.
c. j. ex̄ d̄ ſi. ꝑſbr.
ca. ij. lib. vj. et. l.
canōizata. ij. q.
vi. venales. Fir
mat hic pene ex
cōicatiōis adie=
ctione. Idem de
grā q̄ gratis dꝫ
dari. j. qō. j. ſunt
nonnulli.
g ¶ Utentes.
ꝛ ſic no. ꝙ nedū
faciēs malū ſed
vtēs malefactis
ſcienter ꝯſimili
pena irretit. ex=
tra. de immunit.
eccle. aduerſus. extra. de cri. fal. ſi falſarioꝝ. C. de cri
mi. fal. l. ſi falſos. ꝛ. l. maiorem.
h ¶ Excōicationis. Que eſt timenda ſiue fuerit iu=
ſta ſiue iniuſta vt pꝫ. xj. q. iij. ſententia.

Excōi=
catio ſi
ue iu=
ſta ſiue
iniuſta
timen=
da eſt.

PRouide attendētes. Qd̄ vnꝰ noie ſui itereſſe nō
poſſet ecclīam ſubijcere interdicto dudū ꝓuiſū
eſt. extra de his q̄ ſi. a ma. par. ca. q̄ſiuit. Sed hic ꝓui
det gn̄aliꝰ. vt. ſ. pri. et premiſſa intelligo vbi ꝓcedit a
pte. vt. d. c. q̄ſiuit. aut a iudice cōuentione ptis vt hic.
Sed q̄ro archidiaconꝰ q̄ ex ꝯſuetudine excōicare non
pōt. ſꝫ bn̄ eadē ꝯſuetudine pōt interdicere ecclīam i=

q̄ſtio.

terdicit. Nūq̄d pōt? dic ꝙ ſic. qꝛ cū excōicatio interdi=
ctū vel ſuſpenſio in ptāte iudicis regulariter ſumunt
paria. extra. eo. ti. cū medicinalis. §. ꝛ hec eadē: ideo il
lam penā iſliget de q̄ ſibi videbit ꝛ q̄ erit aptior nego
cio. extra. vt lit. n̄ ꝯte. tue. ꝛ. c. qm̄. §. ſi. Itē ptās ſpālr

Edictū
de mri
monio
ec̄. eſt
ꝓhibi=
torium
diuiſio

non ꝓhibita ſtat. ar. C. de ap. l. ꝑcipimꝰ. in ſi. qꝛ in tra
ctatu ꝓhibiti vt eſt edictū de matrimonio de ꝓcura=
toribꝰ ꝛ ſilibus. qd̄ non eſt ꝓhibitū expſſe eſt ꝑmiſſuꝫ
extra de ſpō. cum apud. ff. de ꝓcura. l. mutꝰ. ij. rn̄. Et
hec decre. hꝫ q̄nqꝫ dicta. Primo ꝓhemiū ad dicenda
ꝑmittit. Scdo. ꝟ. ꝓhitis. iuxta ꝑmiſſa ſtatuit. Tertio
ver. nos em̄ factū ꝯtra ſtatutū hmōi irritū decernit.
Quarto. ꝟ. nō obſtātibus. dicto ſtatuto obuiātia tol
lit. Quinto. ver. niſi a predicto ſtatuto excipit.
l ¶ Sine culpa. de hoc no. ex̄. de ꝯſti. cognoſcētes.
k ¶ Proferunt. extra de ſpō. non eſt. ꝛ no. j. q. iiij. in
ſumma. Quid ſi hodie ꝯſilis ferret ſnia ſine ſcriptis:
nūq̄d ferēs eſſet ſuſpēſus? Ar. ꝓ et ꝯ ex̄. li. vj. de reg.
iur. nō ꝑſtat. Dic ꝙ ſic. extra. li. vj. e. ti. cū medicinalis
§. ꝛ hec eadē. Sꝫ dices illd̄. c. loquit vbi ſnia eſt aliq̄
vt. d. §. ſi q̄s ſuꝑior. ſꝫ hic eſt nulla. Sol. dictū. c. punit
temeritatē iudicū vt dicto. §. ſi q̄s. q̄ ꝯmittit ſine ſnia
ſit nulla ſiue aliq̄: iniuſta tn̄. Et qn̄ iudex peccās iſta

cõſtitutiõe ꝛ illa duplici maledictiõe dign⁹ eſt ſm. p. vt trãſgreſſor duaꝝ cõſtitutionũ: nec pena p̄ſtat ſibi immunitatẽ. ff. de iter. ꝛ reli. l. relegatoꝝ. §. fi. ꝛ pone ꝙ excõicans eſſet excõicat⁹. ſnia eſſet nulla. xxiiij. q. i. audiuimus. attamen pena dicti §. locum haberet.

ꝑ ſiluam. ꝛ extra. lib. vj. de reg. iur. c. factum. Jo. mo.
m ❡ Cõtractib⁹ ꝛc̃. Et eſt rõ: qꝛ innoxij tũc ligarent̃ ꝑ iſta. vt. ĩ. in p̄n. ex̃. eo. romana. §. fi. ꝓpt̃ hoc illicitũ hic retractat. Et dic ↄtrib⁹ vel q̃ſi ſiue vltro citroq; obligatorijs vt ẽptio ꝛ vẽditio: ꝛ ſiKes vl' ex parte vna vt eſt donatio. C. ð ſac. ſã. ec. vt int̃ diuinũ. inſti. de obli. q̃ ex q̃ſi ↄtr. naſc. per totum.

Cõtractus ſunt duplices.

dices nimis[a] prõpti ad profe rẽdas eaſdẽ etiã in negocijs ſiue cauſis q̃ interdũ plus ex cupiditatis q̃ charitatis ra dice[b] ꝓſpicuis indicijs[c] ꝓce dere arguunt̃. ꝙq; interdicti tꝑe diuia organa ſuſpẽdunt̃ et laudes[d]: nec eccleſiaſtica ſacra miniſtrant̃[e] vt ſolẽt: tol lunt̃ mortuis ſeu minuuntur ſuffragia[f] p̄ſertim ꝑ oblatio nẽ frequẽtẽ hoſtie ſalutaris: adoleſcẽtes ꝛ ꝑuuli ꝑticipã tes rari⁹ ſacra min⁹ iſlãmant̃ et ſolidant̃ in fide/ fideliũ te peſcit deuotio. hereſes pullu lant: ꝛ multiplicant̃ pericula aiaꝝ. Preſentis ↄſtonis ꝑui dem⁹ edicto vt nulla ꝓuincia ciuitas: caſtrũ: villa[g]: locus[h] territoriũ[i] vel diſtrict⁹ auc̃te ordinaria vel delegata ſup ponat̃ eccl'iaſtico interdicto ꝓ pecuniario debito: vel pro cuiuſuis monete: vel pecu nie[k] q̃titate q̃cũq; occaſione vel cã: ſeu q̃uis q̃ſito colore: ꝓ eo maxime ꝙ ipſoꝝ dñi re ctores ſeu officiales q̃cunq; noie cenſeant̃: aut incole ſeu habitatores aut ſingulares ꝑſone ipoꝝ ſtatutꝫ vel ſtatuẽ dis ordinatis vel ordinãdis termis hmõi debitũ ſeu q̃ti tatẽ nõ ſoluerũt hacten⁹ aut i antea nõ ꝑſoluẽt. ❡ Nos ei exnũc decernim⁹ irritũ ꝛ ina ne: ſi ſec⁹ hacten⁹ extitit attẽ tatũ[l] vl' ↄtigerit attẽtari: illð q; reuocam⁹ oĩno. ❡ Nõ ob ſtãtib⁹ q̃buſcũq; cõtractib⁹[m] obligatiõib⁹[n] pactꝫ[o] ↄuẽtiõi bus[p]: ↄpoſitiõib⁹[q] ſubmiſſiõi bus[r] fideiuſſiõib⁹[s] cõſenſib⁹[t] ꝓceſſibus[v] et ſentẽtijs ſuper hoc habitis vel habẽdis iu

a ❡ Nimis prõ pti. i. nimis feſti nũ ↄ iura. C. ð ſẽ tẽ. ex. pi. re. l. ij. C. ð ap. ne cãſ. l. di. põderꝫ. ij. q. j i p̄mis. Jo. mo.
b ❡ Radice. vt ſunt ↄtr⁹ merca toꝝ q̃ dederunt cãm p̄nti edicto
c ❡ Indicijs. C ð rei vẽ. l. idicia C. ð dolo. l. dolũ
d ❡ Laudes. ex̃. ð pe. ꝛ re. qð ſte. ex̃. de ↄſe. ec. vel altaris. c. fi.
e ❡ Miniſtrãt̃. vt. ð. c. qð i te. ꝛ ex̃. vj. li. e. ti. c. fi.
f ❡ Suffragia xiij. q. ij. ꝓ obeũ tib⁹. ꝛ. c. ſeq.
g ❡ Uilla. Ex tra. de ꝟbo. ſig. c. cũ in ꝑtib⁹. ex̃. li. vi. e. ti. ſi ciui tas notat̃ q̃d ſit

Locus quinq; modis accipit̃

h ❡ Loc⁹. mlt̃ tiplicit̃ accipit̃ loc⁹. vno mõ ꝓ q̃titate mẽſurãte rẽ extra. vt ſunt tp̄s ꝛ loc⁹ ſm p̄hm. ꝛ ſic ponitur. xiij. q. ij. vbicũq;. j. ꝛ. ff. ð exerci. l. j. Alio mõ ꝓ ꝑte fundi. ff. ð ꝟb. ſig. l. loc⁹. Tertio mõ ꝓ effica cia argumẽti vt ẽ loc⁹ maria vel dña marie ſm qð di ab artiſtis loc⁹ eſt ſedes argumẽti: vel illud a q̃ extra hit̃ argumẽtũ. ꝟ. Eſt loc⁹ atq; loci ſunt artis ſunt loca terre. Quarto mõ ꝓ ↄueniẽti ſtatu. vt. d. c. cũ i ꝑtib⁹. in fi. ꝛ ſic accipit Horati⁹ cũ dicit. Singula q̃q; locũ te neãt ſortita decẽter. Quito mõ ꝓ ↄgregatiõe habitã tium infra metas vni⁹ loci vt hic. ꝛ extra. de cle. excõi. c. poſtulaſtis. extra. vj. lib. eo. ti. alma. ij. rñ.

verſus

Horatius.

i ❡ Territoriũ. quid ſit habes. ff. de verbo. ſig. l. pu pillus. ver. territorium.

Pecunie appellatõ oẽs res ↄtinet.

k ❡ Pecunie. appellatiõe pecunie oĩs res ↄtinetur j. q. iij. c. totũ. ff. de ꝟbo. ſig. l. pecunie verbũ. ꝛ. l. pecu nie noie. ꝛ. C. de ↄſti. pe. l. ij. ꝛ hoc ait p̄hs dicẽs appel latione pecunie oĩa res cõtinet̃ cui⁹ dignitas. i. valor nummiſmate menſuratur.

Conſtitutio ad p̄terita qñ qꝛ extẽditur.

l ❡ Attentatũ. ꝛ ſic hec ↄſtitutio trahit̃ ad p̄terita. nec mirũ: qꝛ hoc hic cauet̃ exp̄ſſe. ex̃. de ↄſti. c. fi. iij. q. iiij. oẽs. C. de ſacroſan. ec. l. fi. in fi. Et de materia attẽ tatoꝝ no. extra. li. vj. de elec. c. cupiẽtes. i fi. ꝛ dic attẽ tatũ añ penã incurſam. ꝟbi gfa. Ante iſtã ↄſtõnẽ eſt eccl'ia iterdicta ſm vnũ modũ de ħ reprobatis: aliq̃s celebrat in ea eccl'ia tandẽ fit hec ↄſtõ. iſte nõ releuat̃ ꝑ hãc ↄſtõnem. no. ſil'r. extra. lib. vj. de reg. iur. c. rati habitionẽ. ar. ff. de inne. actuq; p̄ua. l. j. i fi. ꝛ. l. ſeq. C. de ſen. paſ. l. fi. in p̄n. ff. de capti et. poſtli. re. l. in bello §. facte. auc̃. vt cũ ð ap. co. circa p̄n. col. viij. vbi no. ꝙ cõſtitutio q̃ extendit̃ ad p̄terita nõ cõꝑhẽdit deciſa

Cõtractus ſunt duplices.

n ❡ Obligati onib⁹. q̃ ſunt in rio viculũ. iſti. ð obli. i p̄n. Sꝫ q̃d ſi agat̃ ex obli gatiõe ad itereſ ſe? Dic idem/ cũ intereſſe ſit eſti matio pecunia ria. ff. ð re iudi. l. ſi q̃s ab alio.

Intereſſe eſt eſtimatio pecuniaria.

o ❡ Pactis. q̃d ſit pactũ ꝛ q̃ ↄuẽ tio habet̃. ff. de pactis. l. j. §. i. et §. adeo.
p ❡ Cõuẽtiõi bus. ab illo.
q ❡ Cõpoſitio nibus. ex poſtfa cto. Jo. mo.
r ❡ Submiſ ſionib⁹. in iudi ces facta.
s ❡ Fideiuſſio nib⁹. hoc ẽ obli gationib⁹ nõ p̄n cipalibus ſed acceſſorijs. inſti. de fideiuſ. per totum.
t ❡ Conſenſibus partium. Jo. mo.
v ❡ Proceſſib⁹. ꝛ ſẽtẽtijs iudicũ. Quid ſi nõ ſit lata ſnia iterdicti directo ſed ſolũ mãdat̃ rectorib⁹ locoꝝ in quib⁹ morant̃ vel veniũt excõicati ex cauſis p̄dic tis ꝙ q̃diu morant̃ ibidẽ ceſſent a diuinis etiã trib⁹ dieb⁹ poſt receſſum ꝓut frequẽter fieri conſueuit. Ui detur idẽ cũ eadẽ ſit rõ. ff. ad leg. acq̃. l. illud. nam alr̃ p̄hs ↄſtitutio iponeret̃ ꝟbis ꝛ non reb⁹ ꝛ debito frau daret̃ effectu. arg. extra. li. vj. de elec. ↄmiſſa. §. porro C. cõi. dele. l. ij. i fi. Dic diſtiguẽdũ. aut agit̃ de delicto maioꝝ ꝓpter qð terra poſſet directo interdici. extra. e. ti. li. vj. ſi ſnia. §. ceteꝝ. ꝛ ſic p̄dicto mõ poſſet directe poni iterdictũ. extra. de ſpõ. non eſt. aut nõ ꝛ ſic redit̃ ad interdictũ hic ꝓhibitũ. ſꝫ prio mõ redit̃ ad interdi ctũ ꝑmiſſum. Sꝫ q̃ro hoc caſu ꝑmiſſo non iterdicit̃ ꝓ uleia. vt dicto. c. non eſt. ſꝫ iterdicit̃ curato ne celebret tali p̄nte: celebrat. nũq̃d eſt iſte celebrãs irregularis? Ar. ꝙ ſic. extra. li. vj. e. ti. c. is q̃. ex̃. ð cle. ex. ſi celebrat. Sꝫ dices ad hoc min⁹ agit̃ cũ lege q̃ cũ miſtro legis. ff. de arbi. l. celſus. So. hoc caſu nedũ regro inhibitio nẽ iuris vel hois. ſꝫ penã a iure inflictã. vt. d. c. is q̃. et pena alia nõ extẽdã. ff. de pe. interp̄tatiõe. ꝛ de pe. di. j. pene. ꝛ eꝫ. li. vj. de re. iur. odia. ꝛ extra. e. li. ð fi. p̄ſby. c. j. in fi. Sꝫ q̃ro ex delicto q̃s ↄdẽnat̃ ad penã pecunia riã nũq̃d huic ↄſtõni loc⁹ eſt? Et videt̃ ꝙ non qꝛ hic lo quit̃ in ↄtractib⁹: ꝛ ſic ad delicta non extẽdã: ꝛ etiã rõ originis eſt ↄſiderãda. ff. de dona. q̃ id ꝙ. ꝛ initiũ ſpe ctãdũ. ff. ad mace. ſi th. no. de elec. dudũ. j. Dic ↄ. ff. de pecu. l. iij. §. idẽ ſcribit. ꝛ leuiẽ reuertor ad penã i ter

Interdictuꝫ q̃nq; directe q̃nq; indirecte fertur.

Principiũ eſt attendendũ.

ramentorū[a]: penarū ſpūaliū
et tpaliū ſeu mulctarū[b] appo-
ſitiōe vel q̄cūq; alia firmitate
vallatis. Niſi talis ſuppoſi-
tio in fdicti hacten⁹ fore facta
vel in antea fieret de apo. ſe.
ſpāli[c] ſnia et exp̄ſſa p ip̄ius ſe-
dis patētes lr̄as apparēte[d].

dicti tollendā pp̄ter rōnes. ſ.e.in p̄n.tactas. Sꝫ q̄d ſi
oēs et ſinguli ꝯſentirēt: Uidet ꝯuētio tenere. ff. d reg.
iur. l. alis §. refert. et ff. ad munici. l. qd maior. Dic ꝫ
q: infantes eē ad hoc obligare nō poſſent: cū eoꝝ etas
ignoret q̄d agat. C. de fal. mo. l. j. idē i furioſo. ff. d rei
ven. l. qd infans
Itē tūc ligarent
mortui ne cōmo
de . eccl'ie multis
tis ad eos veni-
rētvt. ſ.e.in p̄n.
Sed ꝫ p.l. q̄ oēs
aſtrīgit hoc pōt
fieri. ex d ꝯſti. c.
fi. § et p pactū. ff.
de pac. l. nō ipoſ
ſibile. et p ꝯſuetu
dinē: § et p pactū
C. de fideiuſ. l. fi. So. pacta hec nō valēt q̄b⁹ detrahit
honori dī et publice vtilitati aīaꝝ: et vbi ꝫ aīaꝫ hereſes
pullulāt. vt. ſ.e.in p̄n. ar. ex de fo. ꝯpe. ſi diligēti. et de
ſef. ꝯqueſt⁹. ff. de pac. ius publicū. et male adiuēta vt
pote ꝫ p̄dicta tpe non firmant. auc. vt nul. iud. ii. ha.
lo. ſe. §. j. col. ix. Itē vbi agit de electionib⁹ et ſilib⁹ qd
maior pars facit oēs facere videnť: vt. d. l. qd maior.
Itē vbi factū oim reſpiceret debitū vl' publicā vtilita
tem: q: tunc ſufficeret maior pars extra de his q̄ fi. a
ma. par. ca. c. fi. Sꝫ vbi agit tm̄ de ꝯmodo vel incōmo
do ſingulorꝝ: ꝯſenſus oim eſt requirend⁹. extra d offi.
archi. ad hec. in fi. C. de auto. p̄ſt. l. fi. ff. de aq̄ plu. ar-
cen. l. in cōcedēdo. extra lib. vj. de reg. iur. qd omnes.

Pactū nō valꝫ qd detrahit honori dei.

Factuꝫ a maiori pte an videatur factuꝫ ab oībus.

a ¶ Iuramentorꝝ. nā ex quo nō tenet ꝯtus: nec cō-
firmatio ꝯtus valet. ff. de fideiuſ. cum lex. not. extra
lib. vj. de reg. iur. non eſt obligatoriū. ar. ꝫ. C. de p̄di.
mino. l. et ſi is. Sol. vt ibi.

b ¶ Mulctarū. de quib⁹ habes. C. de mo. mulc. et ff.
de verb. ſig. ſi qua.

Illicitū qñq; toleraſ.

c ¶ Spāli. Sꝫ q̄liter ſedes apo. illicitū vt hic faciet
licitū q̄ ait qd eſt licitū approbātes et illicitū reprobā
tes. extra de p̄ben. dilect⁹. j. So. illicituꝫ qñq; ex certis
circūſtantijs toleraſ: vt. d. ti. de p̄ben. niſi eſſent.

d ¶ Apparente. Sunt et quidā alij caſus in quibus
pbare oportet ſcripturā. no. extra lib. vj. d cēſi. roma
na. §. poſtq̄. Iohan. mona.

Clemens. v.

¶ Andronicū paliologū ſe impatorē greco-
rum nominantem: et hereſis ipoꝝ fautorē ex
cōicatum denūciat. oēſq; cū eo ſic manente
ſocietatē cōtrahentes ipſo facto dicit excōi-
catos: et eoꝝ terras eccleſiaſtico ſupponēdaſ
interdicto. Suntq; priuādi bonis q̄ ab eccle-
ſia tenent. et talis ſocietas ſeu confederatio
nulla eſt. Facit. c. ad apoſtolice. de ſen. et re iu
dica. lib. vj. Capitulum. iij.

Ad certitudinē preſentiū et memoriam
futurorꝝ Andronicum paliologum q̄
grecorꝝ impatorē ſe nōiat tanq̄ corūdē gre-
corꝝ antiq̄torꝝ ſciſmaticorꝝ. et i antiq̄to ſciſma-
te ꝯſtitutorū: et per hoc hereticorꝝ: et hereſis
ipſorꝝ ac ſciſmatis antiqui fautorē. de fratrū
noſtrorū cōſilio denunciamus excōicationis

Greci q̄ſi ſēp fuerūt ſciſmatici.

ſniam latā a canone incurriſſe. ac ipſius fore
ſentētie vinculo innodatum. Ceterū vniuer-
ſis et ſingulis regib⁹: principibus/ ducibus/
marchionib⁹/ comitib⁹/ baronib⁹: et ceteris
oibus cuiuſcūq; p̄eminētie ꝯditionis ſtatus
necnō vniuerſitatis: ciuitatū caſtrorꝝ. et alio-
rū locorꝝ diſtrictius ihibemus: ne cuꝫ eodem
andronico paliologo i hmōi excōicatiōe ma
nēte: ſocietatē vel cōfederationē aliquā ꝯtra
here ſub q̄uis ingenio vel machinatione p̄ſu-
mant. vel ei als in his q̄bus excōicatus eſt de
nūciatus a nobis p̄ſtare cōſiliū: auxilium. vl'
fauorē publicum vel occultū. Et ſi ſec⁹ p̄ſum
ptum fuerit oēs ſingulares pſonas ꝯtrariuꝫ
p̄ſumentes (nō obſtāte qualibet indulgentia
ſub quacūq; forma verborū vel exp̄ſſiōe ipis
ab apo. ſe. cōceſſa. vel in poſteruꝫ cōcedenda
quā quo ad hoc viribus volum⁹ oīno carere)
ſniam excōicationis quā exnunc in ip̄os feri
mus incurrere volumus ipſo facto. Terras
ipſorꝝ et vniuerſitates p̄dictas q̄ ſec⁹ attenta-
re p̄ſumpſerint put expedire videbim⁹ eccl'ia
ſtico curabimus ſubijcere interdicto. Ad pri
uationem oim bonorꝝ q̄ a q̄buſlibet tenēt ec-
cleſijs. et ad penas alias ſpūales et tpales put
vtile putabimus pceſſuri. Et nihilomin⁹ ſo-
cietatem et confederationem ipas. etiā ſi pe-
narum et iuramenti additione vel quacunq;
fuerint alia firmitate vallate. decernim⁹ irri
tas et inanes. Datum Pictauis. iij. nonas Iu
nij. Anno. ij. Idem.

Excōicato fauentes puniendi ſunt.

Penas q̄ſdā ſut ſpūales et quedaꝫ tpales.

¶ Excōicati ſunt q̄ lr̄as a papa ante ſuā coro
nationē cōceſſas impugnant. Cap. iiij.

Quia nōnulli (put accepim⁹) contra do-
ctrinā apl'i ſue prudētie q̄n poti⁹ iprū-
dētie innitētes: ac diſceptare ſup his de q̄b⁹
eis nō expedit/ ſatagentes: aſſerē nō verētur
q ſumm⁹ pōtifex añ ſue coronationis iſignia
ſe nō dꝫ itromittere de puiſionib⁹: reſuatio-
nib⁹. diſpēſationib⁹/ et alijs gratijs faciēdis.
nec ſe in lr̄is ep̄m ſimplr. ſꝫ electū ep̄m ſcribē
Nec etiā vti bulla in q̄ nomē exprimaſ ipſius
Nos taliū temeritates ꝯpeſcē cupientes. ſin
gulos q̄ occaſione hmōi aliq̄s lr̄as nr̄as ſup
negocijs q̄buſcunq; ꝯfectas. q̄ a nobis añ co
nationis nr̄e inſignia emanarūt. auſi fuerit i-
pugnare excōicationis ſnia inodam⁹. Datū
apud Peſſecū Burdegaleñ. dioce. Anno. ij

Rom. ij.

Prudētie ppe nō ē innitēdū.

Papa añ ſuaꝫ coronationem diſpenſatiōes et gr̄as facere poteſt.

¶ Extrauagātium cōmuniū finis.

Codices hui⁹ voluminis. A. B. C. D. E. F. G. H.
Omnes ſunt quaterni: preter H qui eſt ſimplex.

Compluſculorũ mei amãtiſſimorũ quos plenioꝛi obſequio demereri ſtudebã hortatibꝰ ⁊ monitis. nactus ego ociũ: ⁊ tpis occaſionez: cõium extrauagantiũ cõgeriem ĩ vnũ cogẽdã duxi. Lectorũ tñ tetricoꝝ vulgus q̃rũ maxima copia circij more oĩa circũuertens tm̃ abeſt a bonitate. vt peius ſit illa nihil: tantã nobis formidinem ꝓpoſuit: vt id moliri vix auſi fuerimꝰ: Uidere eñ erat ĩperite multitudinis opiniõe optima queq̃ ſuſpenſa narc legẽtis: pleraſq̃ harũ aut proꝛſus abrogatas: aut locales aut gratiã nõ iuris cõis deciſionẽ ꝯtinere: quocirca innuebatur haſce vulgari cẽſura doctrine exoꝛtes/alijs ꝑfecto vtilibꝰ admiſceri nõ debuiſſe. Quicũq̃ es q̃ ita cenſes: audito queſo tecũq̃ voluta. qm̃ (ſi fieri queat) pungentes ꝺ pectoꝛe vepꝛibꝰ obꝛuto ſẽtes ꝓuidi moꝛe cultoꝛis ſarculo extirpare: neq̃ ob id popularez aucupari aurã (cum ſit res folijs deciduis ſimillima) coꝛdi nobis eſt. Qui abrogatas fuiſſe abijciẽdas cõtendis: dic ſi libet quãobꝛem ca. lr̃as. de iura. calũ. qꝺ. c. ſ. eo. ti. lib. vj. reuocat hactenꝰ mẽbꝛanas occupauit? Quis (ni ſi foꝛſan iuris ignarus ⁊ cuius ocelli vt hibꝛꝭ ceculenꝶ) ca. accedẽs. de ꝯceſ. p̃ben. p. c. deteſtanda. eo. ti. lib. vj. ſublatum ambigit? Nõne etiam. c. clericis. de imu. eccle. li. vj. tollit cle. ſ. ſub eo. ti. repoſita? Omitto ꝓceſſus illos q̃s Bonifa. viij. in. c. ſ. de ſciſma. li. vj. fulminauit qui per extrauagantem dudum. ſub codẽ ti. ĩ his inſertam ſtirpitus extinguuntur. Qui locales membꝛaneis ex codicibus abolendas autumat. dicat q̄ quid. c. fundamenta. ꝺ elec. lib. vj. illic relinquitur? Si demuz gratioſas quiſpiã abigẽdas ait: huic. c. propoſuit ꝺ fil. pbr̃o. obijcio: qꝺ gr̃am cõtinere (ſi rite ſingula penſiculenꝶ) ibit inficias nẽo. Plurima huiuſcemodi ad veteres auias de lingulacium infrenium pulmone reuellendas citare poſſemus: ſed de his hactenus. ℭ Extrauagantes iſtas cũ ego tũ multarũ reꝝ varietate: tũ verboꝛum cõcinnatione ductus aliquãto accuratiꝰ lectitarẽ: ꝓſpicerẽq̃ nihil antiq̃tatis (iuſtiniano teſte) penitꝰ ignoꝛãdũ: caſ ipſas in poſterũ ab oĩs interitus periculo vendicare curaui. Quas ſi vigili conſpexeris obtuitu: quãtũcũq̃ ſententiarũ ⁊ rationũ plene ſint. nihil futile: nihil taxandũ ſub his delitere videbis: ni vapido aſtutam ſerues ſub pectoꝛe vulpẽ. Ad iugem earũ lectionez tum vtilitas tum voluptas. rerũq̃ nouaꝝ cupido (niſi me ſententia fallit) multoꝛũ animos etiã reſides excitabit. Abſtruſo nihil hic receſſu ſtruitur cuz ſingula fronte pateãt explicita nec criticos vngues: nec latrãtiũ murmura linguarũ trepidãtia. ℭ Et lʒ extrauagãtiũ ſepiꝰ repetitarũ numeꝝ impꝛ̃ſſoꝛes ſeduli nõ paꝝ auxerint: nõ oẽs tñ curauerunt impꝛimẽdas: nec decuit. ſed iuxta euãgelicã veritatẽ elegerũt bonas in vaſa ſua: malas aũt foꝛas miſerunt. ℭ Tres ab hoc grege nõ ab re prius adiunctas/hic vigente cã reponendas curauimus (Sedes ap̃lica. de offi. delega. Execrabilis. de p̃ben. Suſcepti. ne ſede vacã.) ſubtilẽ illiꝰ Guilũ de monte lauduno interꝑtationẽ applicãtes. Sup cathedrã. de ſepul. cũ Iohã. mona. gloſemate. et Uas electionis. de cẽſi. Extrauagantem p Iohan. franciſcum ꝺ pauinis peculiariter enodatam huic ãnexuimꝰ opuſculo. ℭ Quas tyꝛonibus iuris (quoꝝ laboꝛibus leuandis q̃tum p facultatẽ licuit: incubuimus) extrauagantes edidimus veterani rudeſq̃ donati ſi ad coꝝ manꝰ ꝑuenerit. ẽt ſi reijciãt: nihil me offendent. vt que non ſua ipſoꝛũ cauſa ſic in vnum fuerint cõgeſte. Neq̃ tñ ceteris inuideant. qui eo diſcipline non dum ꝑuenerũt. quo illis aſcendere cõceſſum eſt. Si vero locutulei blacterõẽs (quoꝝ maxima copia eſt) ridenda nonnulla offenderint: rideant ipſi licet quãdiu volent: etiam vt Democritum ſuperent: quandoquidem euiſmodi riſus tam me afficiet q̃ꝫ ꝙ minime.

Hec ſunt que noſtra licet oẽs voce moneri.

Lectores mẽti ad male interꝑtãdũ ſũt ꝓni.

Laus hũana eſt fugiẽda ⁊ fugiẽda.

Iura et reuocata nõ ſũt a libris abiciẽda.

Antiq̃tates cognoſcẽ vtile ẽ: vt patz inſti. de teſta. in prin.

Uulpinuz pectus a multis geritur.

Opera bona ſi ſingula tractes non diſſiment.

Iuuenibꝰ vtilia a doctis q̃ ſperunt.

Democritꝰ ridebat.

ℭ Caſtigatio multiplex aperitur.

ℭ Emendatius reliquis hoc opus agnoſces ſi gloſas integraliter ꝑlegis in extrauagãti vnã ſctã. ꝺ maio. ⁊ obe. Cũ additione in ipſius fine adiecta: que prius oĩno erat imꝑfecta. Emendationẽ inſup diligentẽ indicat glo. in verb. preſertim. circa fi. in extraua. rẽ nõ nouam. de do. ⁊ cotu. vbi prius error fuit intelligibil ſub hac verboꝝ ſerie. Et nũcio eſſa. cũ credit extra de appiurato parati. Et debuit eſſe vt nunc eſt. Et nũcio iurato credit. extra de appella. cũ parati. Item allegationes q̃plurime paſſim emẽdate ꝯſpiciuntur.

ℭ Hec paucula adiecimus: vt ex his multa alia ꝯſi as fuiſſe per oculatos correctores preuiſa.

ℭ Diſtichon.

Plurimus hinc erroꝛ mutata ſede receſſit.
Ut caſtigatum prodeat iſtud opus.

ℭ Uale felix.

Tabula extrauagantiū cōmunium.

Tabula titulorum quinq; librorū extrauagantiū communium ſecundū alphabeti ordinem.

Auctoritate et vſu pallij: libro. j. folio. iij. columna. ij.
Celebratione miſſarum. li. iij. folio. xxiij. columna. iij.
Conſuetudine. lib. j. fo. ij. co. j.
Crimine falſi. lib. v. fo. l. co. j.
Cenſibus exactionibus. ⁊c. li. iij. fo. xlj. columna. j.
De decimis. li. iij. fo. xxxviij. co. ij.
Dilationibus. lib. ij. fo. xv. co. iiij.
Dolo ⁊ cōtumacia. lib. ij. fo. xvj. co. j
Electione. lib. j. fo. ij. co. ij.
Emptione ⁊ venditione. li. iij. folio. xxxiij. co. ij.
Furtis. lib. v. fo. xlix. co. ij.
Hereticis. lib. v. fo. xlvij. co. ij
Immunitate eccleſiarum. li. iij. fol. xlvj. columna. j.
Judicijs. lib. ij. fo. xiiij. colum. iiij.
Judeis. lib. v. fo. xlvij. co. ij.
Maioritate et obedientia. lib. j. fol. viij. columna. iiij.
Ne ſedevacante aliquid innouetur lib. iij. fo. xxviij. co. ij.
Officio cuſtodis. lib. j. fo. iiij. co. iiij.
Officio delegati. ibidem.
Officio iudicis ordinarij. li. j. folio. vij. columna. iij.
Penis. lib. v. fo. lij. co. iiij.
Penitentijs ⁊ remiſſionibus. lib. v. fo. liij. colum. iij.
Poſtulatione prelatorum. li. j. fo. ij. columna. ij.
Prebendis ⁊ dignitatibus. libro. iij fo. xviij. co. ij.
Priuilegijs. lib. v. fo. l. co. ij.
Rebus eccleſie nō alienādis. lib. iij. fo. xxxij. co. j.
Regularibus. li. iij. fol. xl. col. j.
Religioſis domibus. lib. iij. fo. xl. columna. iiij.
Reliquijs ⁊ veneratione ſanctorū lib. iij. fo. xlv. co. j.
Sciſmaticis. lib. v. fo. xlviij. col. iiij.
Sententia excōmunicationis. lib. v fo. lviij. co. ij.
Sepulturis. lib. iij. fo. xxxiij. col. iij.
Symonia. lib. v. fo. xlvj. co. ij.
Treuga et pace. lib. j. fol. xij. co. iiij.
Uita ⁊ honeſtate clericorum. lib. iij. fo. xviij. co. j.

Finis tabule rubricarū.

Tabula oīm capitulorū per alphabeti ordinem et numerum foliorum colūnarumq; ſingula demonſtrans.

Ad certitudinem. folio. lx. colūna. j.
Ad cuiuſlibet. fo. xxvj. co. ij.
Ad noſtrum. fo. xl. co. ij.
Ad regimen. fo. xxvij. co. ij.
Ad romani. fo. eodem. co. iiij.
Ad vniuerſalis. fo. xiij. colum. j.
Ambitioſe. fo. xxxij. colum. j.
Antiquorum fo. iiij. colum. ij.
Cum deteſtabile. fo. xlvj. co. iiij.
Cum matheus. fo. xlvij. colum. ij.
Cum nonnulle: primum. folio. xxvj columna. iiij.
Cum nonnulle. ſecundum. fo. xxvij columna. ij.
Cum preexcelſa. fo. xlv. co. ij.
Debent ſuperioribus. fol. vij. col. ij.
Declarationes. fo. xxxviij. co. ij.
Deteſtande. fo. xxxiij. co. ij.
Dignum arbitrātes. folio. xlvij. columna. ij.
Diſpendijs. fo. ij. colum. ij.
Diſcipulorum. fo. xliij. colum. iiij.
Diuina. fo. lij. co. j.
Diuinis. fo. eodem. co. iiij.
Docta ſanctorum. fo. xviij. co. j.
Dudum. in titu. de ſciſmaticis. fol. xlviij. colum. iiij.
Et ſi dominici. primum. fol. lvij. columna. j.
Et ſi dominici. ſecundū. folio eodē. columna. iiij.
Et ſi deceat. fo. xij. colum. iiij.
Et ſi in temporalium. fo. xix. co. j.
Excommunicamus. folio. lviij. columna. ij.
Ex debito. fo. lij. colum. iiij.
Execrabilis. folio. xix. co. ij.
Ex eo. fo. xlvij. co. ij.
Exhibita. fo. lij. colum. ij.
Ex ſuperne. fo. xviij. co. ij.
Frequentes. fo. xv. co. j.
Graue nimis. fo. xlv. co. ij.
In delictorum. fo. xv. colum. iiij.
Infidelis. fo. xlix. co. ij.
Iniuncte. fo. ij. co. ij.
Inter cunctas. fo. l. co. ij.
Malicijs. fo. iiij. co. ij.
Meruit. fo. lij. colum. j.
Multa mentis. fo. xlvij. co. ij.
Nuper. primū. fo. xxv. colum. ij.
Nuper ſecundū. fo. xxvj. col. j.
Nuper. ij. ibidem.
Paſtoralis. fo. xlvj. co. j.
Pie ſollicitudinis. fo. xviij. co. ij.
Poſtulaſti. fo. xxvj. co. ij.
Prouide. fo. lix. colum. ij.
Quemadmodum. fo. lvij. co. ij
Quia cunctos. fol. iiij. co. ij.
Quia nonnulli. fo. lx. co. ij.
Quod olim. fo. xlvj. co. j.
Ratio recta. fo. xl. colum. iiij.
Regimini. fo. xxxij. co. ij.
Regimini. fo. xxxiiij. co. j.
Rem non nouam. fo. xvj. co. ij.
Saluator. fo. xxiij. co. iiij
Sedes apoſtolica. fo. iiij. co. iiij.
Suſcepti. fo. xxviij. co. ij.
Sancta romana. fo. ij. co. ij.
Sane in vinea. fo. xlvj. co. ij.
Si religioſus. fo. ij. co. ij.
Spondent. fo. l. co. j.
Super gentes. fo. ij. co. j.
Super cathedram. fo. xxxiiij. co. iiij
Uas electionis. fo. xlviij. co. j.
Uas electionis. fo. xlj. co. j.
Uiam ambitioſe. fo. xl. co. j.
Uices illius. fo. xiij. co. j.
Unā ſanctam. fo. viij. co. iiij.
Unigenitus. fo. lvj. colum. ij.
Ut prelatorum. fo. xij. co. ij.
Ut quos. fo. viij. colū. ij

Finis capitulorum.

Tabula continēs omnes materias tam in textu q̄ in gloſa ordinaria declaratas que in marginibus ſignate ſm numerū foliorū / colūnarumq; faciliſme inu:nitur.

Abbas cluniacen. ſubditos mediatos ⁊ immediatos viſitare poteſt. fo. xiij. co. ij.
Abbatiſſa ſuſpendere pōt licet claues eccleſie non habeat. fol. xxiij. columna. j.
Abbatiſſe monaſterium egredi nō debent. fo. xiij. co. iiij.
Abolere quid eſt. fo. xlix. co. lij.
Acceſſorie aliqua licēt que principaliter non licent. fo. vj. co. iiij.
Actionis nomen non eſt curandum fo. xxx. co. ij.
Adiectiuū neutrū de omni genere predicatur. fo. xlix. co. ij.
Adminiſtratores ad voluntatē ſuperiorum qh; ſunt remouibiles fo. xxvij. colum. j.
Aduocatis et procuratoribus licet quod eſt iudicibus vetitum. foli. lviij. columna. iiij.
Al's varie ſumitur. fo. xlix. co. j.
Alienans bona eccleſie: et alienata recipiens: eadem pena puniūtur fo. xxxij. co. ij.
Alienationis varie ſunt ſpecies. fo. xxxij. colum. j.
Alkymiſte varia incurrūt detrimēta. folio. l. co. j.
Alkymiſte ſunt infames. ibidem.
Alter alterius onera portate. folio. xiij. co. ij.
Anathema quid eſt. fo. lviij. co. ij.
Anima de rebus mundanis ſatiari

non poteſt.fo.xix.co.ij.
Anima viuit ex verbo dei.folio.xlj.columna.ij.
Anime ſunt a deo pape cōmiſſe.fol.lvij.co.iiij.
Animaꝝ periculis occurrere debēt prelati.fo.iij.co.iiij.
Annatiuꝫ perceptio multiplici iure pōt ꝯpetere.fo.liij.co.iij.
Annus iubileus typicus verū iubileum figurauit.fo.iiij.co.iij
Annus iubileus non ſine cauſa fuit centeſimo quoqꝫ anno.ibidem.
Annus qnquageſim⁹ in lege veteri erat iubileus.fo.lvj.co.iij.
Antiquitates cognoſcere vtile ē.fo.ix.columna.iij.
Appellare an liceat añ diffinitiuam ſniam.fo.xiij.co.iij.
Appellatio ē remediū cōtra oppreſſiones.fo.liij.co.j.
Approbata per ſedem apoſtolicam a nemine ſunt reprobanda.fol.xl.columna.iij.
Archa noe quante fuit altitudinis longitudinis ⁊ latitudinis.fol.ix.columna.iij.
Archipbr̄i bituricen̄.mutantur mutato prelato.fo.xxviij.co.iiij.
Archipbratus bituricen̄.nō ſunt ꝑpetui.fo.xx.co.j.
Aſtrict⁹ ad aliqd faciendū ad qd tenetur.fo.xvj.colum.ij.
Auctoritas pape eſt humana et diuina.fo.xi.co.iij.
Baptiſmus quid facit.folio.ix.columna.ij.
Baſilica quid eſt.fo.liij.co.ij
Beneficium in irregularitate acquiſitū an illa purgata retineri poſſit fo.xlix.co.ij.
Beneficij collatio non īpedit per appellationē.fo.vj.co.ij.
Beneficio priuari non debet nō citatus/nō cōuictus/nec cōfeſſus.fol.liij.colum.ij.
Beneficia aliqua ſunt que perſonalem reſidentiam non requirunt.fo.xxxviij.co.iij.
Beneficia multis modis vacare poſſunt.fo.iij.co.iiij.
Beneficia plura obtinere an liceat.fo.xx.columna.iij.
Beneficia aliqua ſunt de iure cōpaſſibilia.fo.xx.co.j.
Bñficia ſunt triplicia.fo.xx.col.iiij.
Bñficia ſimplicia an ſint incōpaſſibilia.ibidem.
Beneficia permutata an dicant vacare.fo.xxix.co.ij.
Beneficia per quid dicunt affecta.fo.xxviij.colum.ij
Beneficia incōpaſſibilia an per conſuetudinem poſſint fieri compaſſibilia.fo.xxj.co.j.
Beneficioꝝ taxe.fo.xiij.co.iiij.
Beneficiorum vacantium fruct⁹ an poſſint menſe vel alij vſui applicari.fo.xxix.co.iij.
Beneficiorū tituli ſunt ſingulares.fo.xxj.colum.ij.
Beneficiatus non reſidēs ſatiſfacit dummodo bene expendat.fol.xx.columna.iiij.
Bñficiat⁹ a reſidentia faciēda qñqꝫ excuſatur.fo.liij.co.iiij.
Beneficijs vacantibus ſunt aſſumēdi viri qui illis preſint ⁊ ꝓſint.fo.xxviij.colū.ij.
Bona eccleſiaſtica ſunt diligentius diſponēda ꝙ temporalia.fol.xix.columna.j.
Bone memorie poſt mortem dicunt aliqui ꝑlati.fo.xlviij.co.iiij.
Brachium ſeculare pōt quādoqꝫ ab eccleſia inuocari.fo.xlj.co.j.
Canonie due poſſunt ſine diſpēſatione teneri.fo.xx.col.iiij.
Cantus in eccleſia ad quid fuit inuentus.fo.xviij.co.ij.
Capellani poſſunt operas ſuas locare.fo.xxxix.colum.iij.
Cardinales dicuntur fratres pape fo.iiij.co.j.
Cardinales reſpectu pape ſunt liberi primi gradus.fo.xlviij.colūna.iiij.
Charitatiuum ſubſidium quare et a quibus peti poteſt.folio.xliiij.columna.iiij.
Caſus epiſcopo reſeruati.fo.xxxvij.columna.ij.
Caſus multi ſunt pape reſeruati.folio.lviij.colūna.j.
Caſus papales.fo.lvij.co.j.
Cathedra qd ſit et vnde dicitur.fol.xxxiij.co.iiij.
Catholicū quid eſt.fo.ix.co.ij.
Cauſa eadem diuerſis reſpectib⁹ in diuerſis curijs tractari poteſt.fo.xiij.colū.iij.
Cephas dicitur caput.folio.liiij.columna.j.
Circunſtantie ſeptem attendi debēt fo.xvij.co.ij.
Citatio ad qō ius ſpectat.ibidem.
Citatio ad quid fit.ibidem.
Citatio eſt principiū iudiciorꝫ.fol.xvj.colum.iiij.
Citatio ē de iure naturali.⁊ ea omiſſa non poteſt papa contra aliquē ꝓcedere.fo.xvij.co.iij.
Citatione nō premiſſa an poſſit papa ꝯtra aliquem ꝓcedere.fo.xvij columna.j.
Complices criminis quandoqꝫ premiantur.fo.xlviij.co.j.
Commēda de beneficijs facta multorum eſt cauſa malorum.fo.xviij colum.iiij.
Conceptiōis diue virginis officium a quo fuit ordinatum.fol.xlv.columna.ij.
Conditio que de iure ineſt non facit rem ꝯditionalem.fo.vj.co.j.
Cōfeſſio facta religioſo nō eſt de neceſſitate iterum faciēda ꝓprio curato.fo.v.co.j.
Confeſſor diſcretus eſt valde vtilis.fo.lv.co.iij.
Confeſſus religioſo priuilegiato nō tenet iterum cōfiteri ꝓprio curato.fo.xlviij.co.ij.
Confeſſus religioſo priuilegiato an teneat iterum cōfiteri ꝓprio curato.fo.xxxvj.co.iij.
Cōcilium per c/⁊ per ſ/differunt.fo.xlvj.columna.ij.
Cōciliuꝫ generale non fit ſine papa fo.ix.co.iiij.
Cōſilium cardinaliū: an debeat papa ſequi.fo.xlj.colū.iij.
Cōſtitutionem papalē violans periculo ſe ſubijcit.fo.xv.co.j.
Cōſcientiā alioꝝ qñqꝫ papa onerat fo.xxvj.colum.iij.
Cōſtantinus per beatuꝫ ſilueſtrum baptizatus eccleſiā lateran̄.ꝯſtruxit.fo.lvj.co.iiij.
Cōſtitutio penalis nō eſt extendenda.fo.ij.colū.iiij.
Cōſtitutio etiam penalis quandoqꝫ ampliatur ex idētitate rationis.fo.xliij.col.j.
Cōſtitutio ad preterita vel pendentia nō extendit niſi in ipſa caueatur.fo.xxix.co.j.
Conſtitutio ad preterita quandoqꝫ extenditur.fo.lix.co.iij
Cōſuetudo animarū ſaluti cōtraria eſt reprobanda.fo.ij.colū.j.
Conſuetudo immemorialis ꝑ qd cognoſcit.fo.xxxij.co.iij.
Cōſuetudo dicit ius vtentiū morib⁹ approbatum.fo.xxxij.co.j.
Cōſuetudo diuerſa nomina habet fo.xxx.co.ij.
Cōſuetudo pōt qñqꝫ bñficia conditionare.fo.xxj.colū.j.
Cōſuetudo pauca crimina ep̄is reſeruat.fo.lj.co.ij.
Corpus humanū nō recipit eſtimationē.fo.xxxiij.co.iiij.
Corpus humanum ꝓpter iuſticiaꝫ exercendam varijs penis ſubijci pōt.fo.xxxuij.co.ij.
Contractus ſunt duplices.folio.lix colūna.iiij.
Corpore det penas q̄ caret ere mal⁹ fol.lix.colū.j
Corporalia per ſpiritualia regunt fo.xj.columna.ij.
Chriſtiani opprobriū xp̄o illatū vindicare debent.fo.xlvij.co.ij.
Chriſtiani oēs ſunt membra vnius corporis.fo.viij.co.iiij.
Cultui diuino renūciari non poteſt fol.xxviij.co.iij.
Cupiditas omnibus preſertim religioſis mendicantibus eſt predicanda.fo.xl.co.j.

Cura animarum habetur in dupli ci foro.fo.xxj.co.ij.
Cura duplici foro exercetur. fo.xxij columna.iiij.
Curati vt plurimū nō ſunt ita litterati vt religioſi.fo.v.co.ij.
Curanduʒ eſt de ſubditis. fo. xij.columna.iiij.
Curiales cum non ſint peregrinantes: an poſſint indulgentias mereri.fo.lv.colum.iiij.
DAntes ⁊ recipiētes qñq; equaliter puniunt.fo.liij.co.ij.
Decendiū ad appellandū an currit de hora in horā. fo.xxxj.co.j.
Decima integra exigi non poteſt a ruſtico cuius ſeges eſt deſtructa. fo.xxix.co.iiij.
Decima de quibuſdaʒ fructibꝰ non debetur.fo.xxxj.co.ij.
Decimarum beneficialiuʒ collectores an habeāt aliquā compulſionem.fo.xxx.co.iiij.
Dei genitrix eſt ꝓ peccatoribus ſedula oratrix.fo.xlv.co.ij.
Democritus ſemper ridebat. fo.lx. colūna.iiij.
Denunciare an ꝗs teneatur. fo.lix. columna.j.
Deteſtor dupliciter ſumitur. folio. xxxiij.co.iiij.
Deū in negocijs nr̄is habere debemus pre oculis.fo.xxxix.co.iiij.
Dyabolus leoni rugienti comparatur.fo.xliij.co.j.
Dignitas et pſonatꝰ parū aut nihil differunt.fo.xix.co.iij.
Dioceſis fines nō preſcribuntur. folio.v.colum.ij.
Diſcordia eſt extinguēda et pax cōſeruanda.fo.xiij.co.j.
Diſpenſare vn̄ dr̄.fo.liij.colum.iiij.
Diſpenſatio quare fieri debet.folio xvij.co.iij.
Diſpenſationem facile obtinet qui multis qualitatibus pollet. folio xxvj.columna.j.
Diſtributiōes quotidiane qñq; conſiſtūt in potu ⁊ pane: qñq; in alijs rebus.fo.xxvij.co.j.
Diſtributiōes ſunt que actu diſtribuuntur.fo.xxx.co.j.
Diſtributiones quotidiane de quibus bonis capiuntur.ibidem.
Diuitie quandoq; ſunt cauſa dei relinquendi. fo.xxv.co.j.
Dominiū eſt duplex.fo.xij.co.ij.
Dominiū rei an poſſit dn̄o ſuo tolli fo.eodem.co.iij.
Dubia declarare ſummi pontificis eſt.fo.xxxiij.co.ij.
Dubitationes ſunt amputādę. fol. xxvi.co.iiij.
ECcleſia romana per quos fuit inſtituta/adaucta et conſeruata.fo.xiiij.co.j.
Eccleſia vnicum caput habet. folio xj.columna.iiij.
Eccleſia per veſtes xp̄i ꝯgrue ſignificatur.fo.ix.co.iiij.
Eccleſia fideliū ꝯgregationē cōprehendit.fo.xiiij.co.iiij.
Eccleſia quando dicitur collegiata fo.xxviij.co.iiij.
Eccleſia eſt catholica.fo.ix.co.j.
Eccl'ia quare dicitur aplica. ibidē.
Eccleſia eſt vna.fo.viij.co.iiij.
Eccleſia eſt ſancta.ibidem.
Eccleſia eſt arche Noe comparata fo.ix.colum.iij.
Eccleſia tholoſana fuit olim ſuffraganea narboñ.eccleſie.folio.xxv. columna.j.
Eccleſia vna quandoq; fit mater de filia.ibidem.
Eccleſia tholoſana ꝗtuʒ habuit in redditibus.fo.xxv.co.ij.
Eccleſia eſt vnum ouile.fo.x.co.ij.
Eccleſie vniuerſalis regimen eſt pape creditum.fo.xxxiij.co.j.
Eccleſie vniuerſalis regimini papa preſidet.fo.iij.co.iiij.
Eccleſie cuiuſlibet ſtatꝰ eſt ꝑ papaʒ attendendus.fo.xxvj.co.ij.
Eccleſie ſpōſus prelatꝰ dicitur eſſe. ibidem.
Eccleſie viduate ꝓficiendus in multis dʒ eſſe cōmendatus.ibidem.
Eccleſiam non ſcindunt qui ab vnitate capitis ſe ſubtrahūt. fo.x.columna.j.
Eccleſijs multuʒ officit indignitas prelatorum. fo.xix.colum.j.
Edictū de matrimonio eſt ꝓhibitorium.fo.lix.co.ij.
Edificās in bn̄ficio ſuo ipſius vtilitatem facit.fo.xx.co.ij.
Electio ſecūda an fieri poſſit prima non caſſata.fo.vj.colum.iij.
Electio fieri pōt ꝑ vnū ſolū.f.iij.c.iij
Electio an impediatur ꝓpter beneficiorum incompaſſibilitatē. fol. xxij.columna.j.
Electio caſſatur/ ⁊ poſtulatio repellitur.fo.xxvij.co.iij.
Emende poſſunt ab excōicatis recipi.fo.xxxix.co.ij.
Epiſcopus cum eccleſia cathedrali habet coniūctionem maiorem ꝙ cum alijs.fo.viij.co.ij.
Error petit reparari.fo.xxx.co.iij.
Errores multorum cordibꝰ impꝛſſi nequeūt facile deleri.f.xlv.co.iij.
Excōicare quid eſt.fo.xxiij.co.j.
Excōicatio/ interdictū/ ⁊ ſuſpenſio/ in diuerſa feruntur.fo.xxv.co.iij.
Excōmunicatio/degradatio/ ⁊c̄.nō poſſunt competere ex conſuetudine.fo.xxiij.co.ij.
Excōicatio qñ ꝓfertur de qua intelligitur.fo.lviij.co.iij.
Excōicatio ſiue iuſta ſiue iniuſta timenda eſt.fo.lix.co.ij.
Excōmunicationis publicatio horribilis.fo.xlix.columna.iiij.
Excōmunicationis publicādę modus.fo.xxxix.colūna.iiij.
Excōicato fauentes puniendi ſunt fo.lx.co.ij.
Excōicari ne poſſint aliquibꝰ quandoq; conceditur.fo.xv.co.iiij
Executor eſt duplex.fo.vij.co.ij.
Executores ſūt duplices.fo. vj.co.ij
Executionis officium quibꝰ pſonis poteſt cōmitti.fo.eodē.co.iij
Exempla diuina debēt eſſe regula noſtra.fo.liij.co.iiij.
Exentera quid dicatur.folio. xxxiij columna.iiij.
Exigere eſt ab inuitis extorq̄re.fol. xlvj.columna.j.
Expēſarū quedā fiunt in re: quedā extra reʒ.fo.xxxix.co.j.
Extrauagans qñ dicit̄ indubitata. fo.j.facie ſecunda.co.j
Extrauagantes qualiter ſunt ꝓducende.fol.j.facie ſecūda.co. ij.
FAcies humana ē ad ſimilitudinē diuine pulchritudinis figurata.fo.xxxiiij.co.ij.
Factū idē eſt pctm̄ ⁊ pena pcti.foli. lj.columna.j.
Factuʒ a maiori parte an videatur factū ab oībus.fo.lx.co.j.
Falcē in meſſem alienā mittere nō debemus.fo.xxxj.colūna.j.
Fama eſt clericis neceſſaria. fo.xx. columna.j.
Fides petri nō deficiet.f.liiij.co.iij.
Fides catholica ꝑ mendicātes fuit illuminata.fo.xiiij.co.ij.
Fidem promptā facere quid ſit.fo. iiij.columna.iiij.
Fidelis in modico ſupra multa cōſtituetur.fo.xxvj.co.iij.
Filiꝰ viuēte pr̄e eſt dn̄s.fo.v.co. iiij
Fletus vnius non ſit riſus alterius fol.xxxx.co.j
Foruʒ ſpirituale contentioſum habens quid exercere poteſt. folio. xxiij.columna.j.
Francie regnum raro eſt ſine bello. fo.xiiij.colūna.iiij
Fructus vnius eccleſie poſſunt alteri applicari de cōſuetudine.folio.xxix.columna.iij.
Fructus nō omnes ſunt decimabiles.fo.xxxj.col.ij.
Fructus quidā eccleſiaſtici ſic liberi ſunt vt de illis ad placitū poſſit diſponi.ibidem.
Fructus beneficiorū a papa qñq; ꝓ eccleſie romane neceſſitatibus reſeruantur.fo.xxvi.co.iiij.
Futura ſunt incerta.fo.xxij. co.j.
GLadiꝰ materialis qualiter exercet̄ ꝑ eccleſiā.fo.x.co.iiij
Gladij duo ſunt in eccl'ia.fo.x.co.iij.
Gladio tp̄ali papa nō dʒ vti.ibidem.
Gladiorum alter viſibilis alter inuiſibilis.ibidem.

Gra pape ē ꝑpetua. fo.xxxiiij.co.iiij
Gratiarum quedam eſt conſummata quedā initiata.fo.ix.co.j.
Gratie expectatiue ꝑſonis bene meritis ſunt dande.fo.xiij.co.j.
Greci quaſi ſemꝑ fuerūt ſciſmatici. fo.lx.columna.ij.
Gregis dominici cauſam gerit papa.fo.lviij.colūna.j.
Grex dñicus nō paſcitur ſed tondet noſtris tēporib⁹.fo.xxxv.co.j.
H Jeruſalem eſt terreſtris ⁊ celeſtis.fo.liiij.co.j.
Hereditatē domini defendunt qui contra infideles pugnāt.fo.xlvij. columna.ij.
Horaꝝ quedā ſunt diurne quedam nocturne.fo.xxvij.co.j.
Humiliter poſcentibus mos gerendus eſt.fo.lvij.colū.iiij.
I Gnorantia affligit. fo.v.co.iij.
Illicitū quandoq; toleratur. folio.lx.columna.j.
Immanis duo ſignificat. fo.xxxiiij. columna.j.
Immobilia et mobilia ꝓcioſa equiparantur.fo.xxxij.colum.j.
Impedimētū exquiſitū nō excuſat. fo.xxix.colūna.iiij.
Imperator et prelatus ꝑ electionē aſſumuntur.fo.xxiij.co.iij.
Impator eſt dñs mūdi.fol.xij.co.ij.
Indulgentia ſolis idoneis conceditur.fo.liiij.columna.j.
Indulgentia eſt concedenda in honorem dei et exaltationē fidei.fo. eodem.colūna.ij.
Indulgentia ſuper xp̄i meritū fundatur.ibidem.
Indulgentia tanta conceditur romanis quanta venientibus a remotis.ibidem.
Indulgentia alicui conceſſa ſine cā an valeat.fo.liiij.colum.iiij.
Indulgentia anni iubilei ꝑ culpam ſequentē impeditur. fo.lv.co.j.
Indulgentia plenaria an ꝯcedatur illi qui peregrinationē requiſitā morte preuentus implere non potuit.fo.lv.co.iij.
Indulgentia an poſſit obtineri maior per vnum ꝙ per alium. folio. eodem.colū.iiij.
Indulgentie non valent niſi quinq; concurrant.fo.liiij.colū.iiij.
Indulgentie vario modo ꝯcedūtur fo.lviij.colūna.j.
Indulgentie ob pia opera ſunt concedende.ibidem.
Infinitas reprobat.fo.xxviij.co.iiij
Infirmitas in corpore vnde ſurgit. fo.ix.columna.j.
Iniditas ſepe ꝓdit ex adipe et opulentia.fo.xxiiij.colūna.iiij.
In principio et nō in ꝑncipijs deus celum creauit et terram. folio.xj. colūna.iiij.
Inſtrumentū ex originali tranſſumptum quādoq; facit plenam fidē. fo.xlv.colum.iiij.
Intereſſe eſt eſtimatio pecuniaria. fo.lix.colum.iiij.
Interpolo quid ſit.fo.lv.colū.iiij.
Interdictū quandoq; directe qnq; indirecte fertur.ibidem.
Inuitus eſt qui non probatur conſenſiſſe.fo.l.colum.iiij.
Iudex iudicat vt publica ꝑſona.fo. xviij.columna.j.
Iudex/auditor/cōſeruator/et arbiter differunt.fo.vij.co.ij.
Iudex inter citandū pōt cōminari ſe ꝓceſſurum.fo.xvj.co.j.
Iudicis partes quales ſunt in confeſſum.fo.xvij.co.iij.
Iudici negligēti pena mirabilis imponitur.fo.xiij.co.iiij.
Iudiciū vnde dicitur.fo.xiiij.co.iiij
Iudicij.xv. ſignificationes declarātur.ibidem.
Iudicij deſcriptio.ibidem.
Iudicioꝝ finis ſine principio attingi non poteſt.fo.xvij.co.j.
Iugum dei eſt leue ⁊ ſuaue.fo.xxvj columna.iij.
Iura facilius ſoluunt ꝙ ligent.fol. xlix.columna.j.
Iura etiā reuocata nō ſunt a libris abijcienda.fo.lx.co.iij.
Iura ꝯdere parum eſſet niſi qui ea tueretur exiſteret.fo.xv.co.ij.
Iuris nola in qualibet parte perſeuerāt integra.fo.xxix.co.ij.
Iuri ſuo non renūciat quis de facili fo.xxxj.co.iij.
Iuriſditio ꝑ citationē ꝑpetuatur. fo.xv.columna.iiij.
Iuriſditionē habent aliqui in ſuos ſeruitores.fo.xxiij.co.ij.
Ius in re vtilius eſt ꝙ ius ad rem. fo.iiij.columna.j.
Ius eſt quintuplex.fo.xvij.col.j.
Ius priuatū quādoq; prefertur cōmuni.fo.xxx.co.iiij.
Iuſticia obtineri non dz donis aut ꝓmiſſis.fo.lviij.co.iiij.
Iuſtificādus impius non eſt nec innoxius condēnandus.fo.liij.co.ij
Iuuenib⁹ vtilia a doctis qnq; ſpernuntur.fo.lx.co.iiij.
L Abor eſt remunerādus.folio. xxxix.colūna.j.
Laus humana eſt ficta ⁊ fugiēda. fo.lx.columna.iij.
Lectores multi ad male interpretādum ſunt proni.ibidē
Legati ſedis apoſtolice quid facere debent.fo.ij.co.j.
Lex eſt quintuplex.fo.xvij.col.j.
Lex ſuperiori per inferiorem imponi non pt.fo.xxxj.co.ij.
Lex que deuiantes nō punit eſt imperfecta.fo.xliij.co.ij.
Licitum creditur quod nō punitur folio.xij.colūna.iij.
Lites debent eſſe breues.fol.xxviij. columna.j.
Lites ex uarius dubijs ſepe oriūtur fo.xxvij.columna.ij.
Littera apoſtolica eſt duplex.folio. vij.columna.ij.
Locus quinq; modis accipitur.fo. lix.colūna.iij.
Locupletari ex alieno reprobatur. fo.xxxij.co.iiij.
Lucrū turpe eſt extorquēdū et pauperibus dandū.fo.lix.co.j.
Lucrorū cupiditas ad multa nefaria compellit.fo.xv.col.iiij.
Lucem odit qui male agit.folio.iiij columna.iiij.
Ludus eſt clericis ꝓhibitus.fo.lix. columna.j.
Lupin⁹ anim⁹ ſub ouili veſte a mltis geritur.fo.xl.colū.iij.
M Alicijs hominū eſt obuiandū. fo.iiij.colūna.ij.
Matris pietatem offendens filius dici nō meret.fo.xlix.co.iij.
Mendicantes confeſſiones audire ⁊ penitentias iniungere poſſunt. fo.xiiij.co.ij.
Meſſis multa operarij pauci.folio. xxiiij.co.iiij.
Monachus an poſſit ab abbate licetiari vt eat ad annū iubileum. fo. lv.co.ij.
Monachi ſunt mūdo mortui. folio. vij.columna.iiij.
Monachi an poſſint eſſe teſtes.ibidem.
Monachi ſunt miſericorditer corrigendi.fo.xiij.co.iij.
Monachoꝝ appellatione includuntur abbates.fo.eodē.co.iiij
Moneta falſa ab oculis fidis facile diſcernitur.fo.l.co.j.
Morbo eſt adhibenda medela. fol. xlvj.columna.iij.
Mori eſt nature debitū ſoluere.fol. xxxiij.colūna.iij.
Moriunt magni vt parui.fo.xxxiiij columna.ij.
Mortuus an prius ſit ad ſuā parrochiam portādus ſi alibi eligit ſepulturam.fo.xxxviij. colū.j.
Mortuus ſi reſurgeret bñficiū non recuperaret.fo.xxix.co.j.
Mortuo aliquo an poſſint inteſtina extrahi vt expectent amici.folio. xxxiiij.colūna.j.
Mortuis quādoq; pena imponitur fo.xxxiiij.co.iij
Mundus iſte pelagus eſt. fol.xliiij. colum.iiij.
N Eceſſitati ſe ſupponenti nō eſt ſuccurrendum.fo.iij.co.j.
Negatum cenſetur qđ expreſſe non conceditur.fo.xxxiiij.co.iij.
Negocium vnde dicitur.fol.eodē. columna.iiij.

Nocentes ⁊ innocentes ad paria iudicandi non ſunt. fo.xl.co.iiij.
Notarij aplici in magno ſūt numero.fo.xiij.co.ij.
Noctua nocte videt.fo.xij.co.iiij.
Numerus centenarius eſt perfect⁹ fo.liiij.colum.iiij.
OBlationes quādoqꝫ per laicos quādoqꝫ ꝑ clericos colliguntur.fo.xxxix.colum.iij.
Occultū nō preſumit qd omnibus publicatur.fo.xvj.colum.j.
Officiū ⁊ adminiſtratio idem ſunt. fo.xix.co.lij.
Officio duplici quē fungi iure vetatur.fo.viij.colū.j.
Officiarij pape diuerſi ſūt.fo.xxvij. colūna.iij.
Omnibus publicatū non preſumit incognitum.fo.l.co.j.
Onerū quedā ſunt realia/quedam ſunt ꝑſonalia.fo.lviij.co.ij.
Opera bona linguas latrantes nō timent.fo.lx.co.iiij.
Operarij ſunt augēdi aucta meſſe. fo.xxiiij.co.liij.
Ordo carthuſiēſium pre ceteris ampliori potitur prerogatiua.fo.xl. columna.j.
Ordinarij inquiſitionis officiū proprijs expenſis explere debent.fo. xlvij.co.iiij.
Os in celum ponūt qui pape detrahunt.fo.xl.colum.iij.
Oues morbide ſanas inficiunt.fol. xlj.colum.j.
PAcis auctor ſine pace nō bene colitur.fo.iiij.co.ij.
Pactū non valet quod detrahit honori dei.fo.lx.colum.j.
Papa qui eccleſiaꝫ fedauit: an poſt mortem bone memorie dici poſſit fo.xlviij.co.iiij.
Papa qualiter eſt ſupra ius.f.xvij. columna.ij.
Papa ſanctiores multi poſſunt eſſe fo.xj.co.ij.
Papa ante ſuam coronationem diſpenſationes ⁊ gratias facere pōt fo.lx.co.ij.
Papa in perceptione fructuū eſt fabulce ꝓferendus. fo.xxvj.co.iiij.
Papa cūctoꝝ credentium ſaluti ꝓſpicere aſtringitur.fo.lvij.co.ij.
Pape ſubeſſe eſt de ſalutis neceſſitate.fo.xj.co.iiij.
Parrochiani quibus diebus in ſua parrochia miſſam audire debent fo.xiiij.colum.ij.
Paſtor ſingularū ouiū vultus inſpicere debet.fo.xxiiij.co.iiij.
Paſtor bon⁹ oues ꝓſeruat a ferarū incurſibus.fo.lvij.colum.ij.
Paſtoralis in quot ⁊ in quibus titulis reperit.fo.xlvj.colum.ij.
Pauperibus ſubueniendū eſt.fo.lj. colūna.iiij.
Pax in terris in quibus precibus a deo peti debet.fo.xlv.co.j.
Pax non eſt impijs.fo.liiij.co.iij.
Peccatum vnum ſua mole attrahit aliud.fo.xv.co.iiij.
Peccati pena debet eſſe infinita.folio.liij.columna.iiij.
Peccata de quib⁹ curati et fratres abſoluere poſſunt.fo.lj.colum.ij.
Peccata peccatores onerāt. fo.lvij. columna.ij.
Pecunie appellatio omnes res continet.fo.lix.co.iij.
Pena non debet infligi ſine culpa. fo.ij.colum.iiij.
Pena vna in aliā quādoqꝫ mutatur fo.iij.colū.j.
Pena pecuniaria quādoqꝫ imponit pro delicto.fo.xliij.colum.ij.
Pene non ſunt extendende. folio.iij columna.ij.
Pene ſpūales non poſſunt exerceri ꝑ moniales.fo.xxiij.co.iij.
Penarum quedā ſunt ſpūales quedā tēporales.fo.lx.colum.ij.
Penitere eſt penā pro peccato tenere.fo.lj.co.j.
Penitētia ꝓ peccatis iniuncta ante indulgentiam an tollatur per illam.fo.lv.colū.j.
Penitentie ſunt arbitrarie. fol.liij. colūna.iiij.
Petrus ſanctus dicitur clauiger.folio.lvj.co.ij.
Petri ⁊ pauli laudes. fo.eodē.co.iij
Petitio iuri conſona exaudiri meretur.fo.lij.co.iiij.
Pluralis locutio duo comprehēdit. fo.xix.colum.iij.
Populi ab eccliarū frequentia non ſunt retrahendi.fo.xiiij.co.iij.
Poſſe malum non eſt poſſe.fol.xvij. colum.iij.
Poteſtas terrena ſubeſt ſpirituali. fo.xj.columna.j.
Predicatio nō ſemꝑ retrahit audiētem a peccato.fo.l.co.iiij.
Predicatio mulierū etiā religioſaꝝ eſt periculoſa.fo.xl.co.iiij.
Predicatores multi in ordinib⁹ mēdicantium reperiūtur.folio.xiiij. columna.j.
Prelatus intēdere debet ſubditorū quieti.fo.xxxij.co.iij.
Prelatus bon⁹ multa bona facit eccleſie.fo.xxvj.co.iij.
Prelatus incontinens in ſua gloria maculā ponit.fo.liij.co.ij.
Prelatus vigilem paſtorem imitari debet.fo.xxviij.co.j.
Prelat⁹ erga ſubditos paſtoris officium peragere debet. folio.liij. columna.j.
Prelati ſuperiores pauciores ſunt ꝙ inferiores.fo.lx.colūna.iiij.
Prelati ſunt paſtores ⁊ cuſtodes.folio.xij.colūna.iiij.
Prelati non debēt eſſe creduli.folio liij.columna.j.
Prelatoꝝ aliqui ꝯſecrantur/alij benedicuntur.fo.ij.co.iij.
Prelatoꝝ geſta ſunt ſubditorū exēpla.fo.xliij.colum.iij.
Prelatorum vicem gerentes varijs cenſentur nominibus. folio.xliij. columna.j.
Prepoſit⁹ ſubditis durus eſt a ſtatione ſua expellēdus. fo.lij.co.iiij
Preſertim tenetur dupliciter.folio. xvj.columna.lij.
Preſumptorib⁹ illicitoꝝ eſt obuiandum.fo.xlviij.co.ij.
Princeps qualiter eſt ſolut⁹ a lege. fo.xvij.colum.iij.
Principis voluntas legis habet vigorem qualiter intelligitur. fol. xviij.columna.j.
Principium eſt attendendum.fol. lix.columna.iiij.
Prioratus appellatione quid continetur.fo.xix.columna.iiij.
Priuilegium pape poteſt a cenſura eccleſiaſtica preſeruare.fo.xxxiij. columna.j.
Probatio qñqꝫ de neceſſitate ꝑ ſcripturā fieri debet.fo.ij.colum.iiij.
Procuratoris factū an domino noceat.fo.xxxj.co.iiij.
Procurationes qñqꝫ in victualibus quandoqꝫ in pecunia recipiūtur. fo.xxxix.columna.j.
Procuratiōes ſubditos multū grauant.fo.liij.co.j.
Propinquitas nocet.fo.xix.co.ij.
Prouidentia diuina eſt infallibilis fo.xlv.colum.j.
Prudentie proprie innitentes facile labūtur in errores.folio.xlviij. columna.j.
Prudentie proprie non eſt innitendum.fo.lx.colum.ij.
QUadrageſima eſt duplex.fol. liiij.co.iiij.
Qui non habet in ere luat in corpore.fo.l.co.j.
RAtio de grege prelatis credito reddenda erit in extremo iudicio.fo.xviij.co.ij.
Redempti ſumus nō ſanguine hircorum aut vitulorū ſed agni immaculati.fo.lvj.co.ij.
Reditus obtinentur ab eccleſijs varijs modis.fo.xxxviij.co.iiij.
Reditus ꝓ miſſis celebrandis a decedentib⁹ relicti non ſunt aliquatenus diminuendi.fo.xxvj.co.ij.
Referendarius quis eſt.folio.vij. columna.ij.
Regnum francie papa fauore proſequitur.fo.lij.co.j.
Reges quare ſubſunt eccleſie. fo.xj columna.j.
Reguntur vniuerſa diſpoſitione diuina.fo.xviij.columna.ij.

Tabula extrauagantiū cōmuniū.

Rei cōis adiudicatio fit ſi diuidi nō poſſit. fo. xxxiij. co. iiij.
Relatio fit ad precedētia. folio. xlix. columna. iij.
Religionis habitus ſine ipſius veritate parū prodeſt. fo. xl. co. iij.
Religioſi ſine ſui ſuperioris licētia ſe abſentare non debent. ibidem.
Religioſi nō poſſunt dici curati. folio. xxiij. columna. ij.
Religioſi perſona electionuꝫ ⁊ multorum aliorum eſt ſuſceptiua. fo. vj. columna. iiij.
Religioſe mulieres quid facere debent. fo. xl. co. iiij.
Remedium nouū non dꝫ āntiquum tollere. fo. lix. co. ij.
Remiſſio differt a redemptione. fo. liij. co. iij.
Rem ſuam vel ſibi debitā quis quādoqꝫ remittere nequit. folio. xliij. colūna. iij.
Res tranſit cum onere ſuo. fo. xxxix columna. j.
Romani pontificis man⁹ eſt magne virtutis. fo. xxviij. co. j.
Romani pōtifices i ſuis nouitatib⁹ ſolēt eſſe liberales. fo. xviij. co. iiij
Sacerdos diſcernere ſciat inter lepram ⁊ leprā. fo. l. co. iiij.
Sacerdotiū preceſſit regalem poteſtatem. fo. xj. colū. ij.
Sacerdotes dicuntur ſub eodeꝫ vexillo militare. fo. xiiij. co. j.
Salus nr̄a eſt videre deū. fo. ix. co. ij
Sanguis impij de manu ꝑlati requiretur. fo. l. co. ij.
Sanguinis gutta ſuffeciſſet ad redemptioneꝫ generis humani. fo. lvj. colūna. ij.
Scandalis eccleſiaſticis obuiandū eſt a prelatis. fo. xlv. co. iij.
Sciſmatici tunicam domini inconſutilem ſcindere nitūtur. fo. xliiij. colūna. iiij.
Scriptura nō eſt de ſubſtātia extrauagantis. fo. j. facie. ij. co. ij.
Sentētia pape an poſſit reſcidi. fo. xvij. colūna. iiij.
Sententia ꝯtra extrauagantē lata an valeat. fo. j. facie. ij. co. j.
Sepultura dꝫ eſſe libera. f. xiiij. c. ij
Sepulture libera eſt electio. folio. xxxvij. co. iiij.
Seu/alternatiua ꝓcedētia ⁊ ſequētia reſpicit. fo. xxiij. co. j.
Sigillū epi an ſit teſtimoniū publicum. fo. xxj. co. iij.
Simile ⁊ idē differunt. fo. xix. co. iij.
Simonia oꝫ labes. fo. xlvj. co. iiij.
Simonia eſt iure diuino ⁊ humano dānnata. ibidem.
Simoniaci an ſint excommunicati. fo. xlvij. co. j.
Simoniace queſita ſunt reſtituēda ibidem.
Sindereſis eſt pars prudentie. fol. xvij. co. ij.
Solutio particularis multa habet incōmoda. fo. vij. co. ij.
Specialiter iniūctuꝫ plus timetur ꝙ quod generalit̄ imperatur. fo. xix. colum. j.
Spiritualis quilibet ſanam mentē habet. fo. xj. colum. iij.
Spiritualitas eſt duplex. ibidem.
Spiritualia antecedūt temporalia fo. xj. columna. j.
Stult⁹ nō dꝫ eſſe melioris ꝯditiōis ꝙ ſapiens. fo. lv. co. j.
Subiecta talia ſunt qualia ꝑmittūtur ab eoꝝ ꝓdicatis. fo. xxiij. co. j.
Superior niti dꝫ vt inferiores ſint obedientes. fo. lij. co. ij.
Suppletio quādoqꝫ fit de iure ⁊ de facto. fo. xliiij. co. iij.
Taxillus eſt corpus quadratū fo. ix. co. iij.
Terra tota laicoꝝ eſt in cenſiua eccleſie. fo. xj. co. j.
Teſtes non ſemper neceſſarij ſunt fo. xiiij. co. iij.
Teſtari de bonis eccleſie an clerici poſſint. fo. xxvj. co. iiij.
Theſaurus eccleſie ꝑ diſpēſationē eius nō minuitur. fo. liiij. co. ij.
Theſaurus eccleſie ex ſanctoꝝ meritis adiuuatur: nec conſumi pōt fo. lvj. co. ij.
Theſaurum acquirāt patres filijs fo. xlj. co. iij.
Totū et ꝑfectum idem. fo. ix. co. ij.
Vacans quid proprie dicitur. folio. xxix. co. j.
Vagatio nocet corpori ⁊ anime. fol. xx. colum. ij.
Variatio non permittitur. f. xxxviij columna. iij.
Venie facultas incētiuū tribuit delinquendi. fo. lvij. co. j.
Verbi dei ꝓpoſitio eſt ad ſalutē valde neceſſaria. fo. lj. co. ij.
Veritate fortius eſt nichil. fo. liij. columna. iiij.
Vicarius pōt viſitare ⁊ ꝓcurationē recipere. fo. xlij. co. j.
Viſitationi an poſſit ꝓſcribi. fo. viij columna. ij.
Viſitare ⁊ ꝓcurationes recipe qb⁹ ꝑmittitur. fo. xxiij. co. iij.
Vicium vnum plura generat. fol. l. colūna. iij.
Vicium odio ꝓſequamur nō naturam. fo. xxviij. co. iij.
Vita hominum breuis eſt. fo. lvj. columna. iij.
Vite hūane periodus centū annos nō trāſcendit. fo. liiij. co. iij.
Vnus et vnicus differūt. fo. x. co. j.
Voluntas vltima ꝓ lege ſeruatur. fo. xxxvij. co. iij.
Vota an tollantur ꝑ indulgentiam anni iubilei. fo. lv. colum. ij.
Vtilitas publica prefertur priuate fo. xx. co. iij.
Vulpinuꝫ pectus a multis geritur fo. lx. co. iij.
Ydra quid ſit. fo. l. co. iij.
Zizania quid dicatur. fo. xxxv. co. ij.

Finis tabule.

Extrauagantes cōes aptis elucidate ſummarijs/adiunctis que pro maiori parte ſunt Johannis. xxij. expliciunt. Nōnulliſqꝫ illaꝝ ſubtilia gloſemata varijs ex bibliotecis pariſieñ. lib⁹ ſūt adiecta. Per Thielmānū keruer famoſiſſime pariſieñ. vniuerſitatis librariū iuratum ad ſignum Cratis ferri vici ſancti Jacobi commorantem impreſſe: ere et impenſis eiuſdem: ac probatorum virorum Johannis petit et Johannis cabiller mercatoꝝ benemeritorum. Anno ab incarnatione dñi noſtri quingenteſimo decimonono ſupra mille Die vero. x. menſis Junij.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE